

SÁNDOR MIHÁLY

A szívünk, a vérünk a Lokié

krónika a hajdúsági drukkerhadakról

(1968-2008)

A szívünk, a vérünk a Lokié

Krónika a hajdúsági drukkerhadakról

(1968-2008)

A szívünk, a vérünk a Lokié

Krónika a hajdúsági drukkerhadakról

(1968-2008)

A DVSC örökre eltávozott labdarúgói és szurkolói emlékének
ajánlom könyvem.

Sándor Mihály

*„Egy percre megfogom, ami örök...”
(Kosztolányi Dezső)*

Némiképp balladisztikus előszó

A könyvet szurkoló írta szurkolóknak, ez talán a leglényegesebb tulajdonsága. Az illető élete 52 esztendejéből harminchetet húzott le a Lokomotív táborában. Rendszerint középiskolai tanárnak, esetleg sportújságírónak szokták titulálni, valójában egyszerű drukker csupán. Nem foglalkozása, hivatása vagy hobbija a szurkolás, annál spirituálisan jóval több. Ma már elég tapasztalt, bátor és őszinte megvallani, hogy a tribünök árnyéka, amely alatt szocializálódott, egyáltalán nem humánkörnyezet, telve volt, van, lesz verbális és fizikai erőszakkal, romlott mámorokkal. Kár volna tagadnia, függetlenül az el nem hanyagolható tényről, hogy habitusától, neveltetésétől és elveitől determináltan általában viszolyog a felsoroltaktól. Mindezekkel szembe kell nézniük, akik elolvassák számadását, mint ahogy egyszer s mindenkorra maga is kénytelen volt szembenézni velük, bármennyire kegyetlenül kiábrándítóak.

Hősünk 1971 nyár idusán került Debrecenbe. Aligha jószántából, sokkal inkább kényszerből. Repülőtszít atyját áthelyezték a keresztesi végvárból a megyeközpontba, és a hadsereg illetékesei elfelejtették megkérdezni a tizenöt esztendő, súlyos tüdőgyulladással kínlódó legénykétől, hozzávetőleg mi a véleménye a költözésről.

Július 31-én MNK-mérkőzést vívott a második ligás DVSC az élvonalbeli Komlói Bányással, és jellemző a lábadozó srác tájékozatlanságára, halványlila gőze sem volt arról, merre található a Vágóhíd utcai katlan. Korábban sohasem járt ott. Johnnynak becézett öccsével udvariasan megkérdezték egy helybélinek tűnő, jovialis férfitól az utat, mire amaz - felfortyanva az orcátlanságtól - büdös, baranyai bányalovaknak minősítette az ártatlanokat, határozottan visszaküldvén mindkettőt a dunántúli lankákra. Némi bolyongások árán kitaláltak a vasutasok otthonába, és az 1400 férőhelyes fedett lelátón foglaltak pozíciót, szemközt a B-középpel. Mivel az 1966-os világbajnokság varázslata rabul ejtette szívüket, amiként a kokárdás, cilinderes angolok énekeltek, felállva, fénylő szemmel, megilletődött arccal, ahogy a templomi szertartásokon illik, szóval, mindvégig a túloldal lobogókat lengető leventéit lesték, alig-alig a huszonkét gladiátor tusáját. (Nem mellékesen 2-1-re nyert, azzal továbbjutott a hajdúsági egység.) A sorsuk eldöntetett, a következő találkozón már a bandában tomboltak. E szellemi merénylet elkövetőjének különben is kedvenc színkombinációja a piros-fehér, sihederként a Budapesti Honvéd és a londoni Arsenal együtteséért hevült, és a duó jobbára ezt a színkreációt hordta. A fivére viszont kínban leledzett, tekintettel arra, hogy korábban megátalkodott vasasos volt. Mostanra elmúltak a gyermekbetegségeik, akár a rémképek szoktak szertefoszlni hajnali józanodáskor, egy csapat maradt nekik mindörökre. A DVSC. Nem számolták össze soha, hány ezer kilométert utaztak érte, hány éjszakát töltöttek el fűtetlen vagonokban, koszos állomásokon, a köröttük cápaként köröző rendőröktől, a kapható kuncsaft után koslató homokosoktól, az izgalmas foglalkozású hetéráktól, a lejmoló csövesektől zaklatva, a tegnapi jófélektől kótyagos fejjel a resti nyitására vágyakozva. Hányszor fogadták meg, hogy „ezekért többé egy lépést sem”, aztán a következő hétvégén teljes izgalmi állapotban, bakatempóban nyomták le ebédjüket, hogy mint akiket puskából lőttek ki, húzzanak kifelé az éppen aktuális (több is volt 1971 óta) szentélybe. Mindegy, hová, a Vágóhíd utcába, a Nagyerdei stadionba vagy az Oláh Gábor utcába, csak láthassák a fiúkat! Együtt a haverokkal, a nyakukban sállal, amit édesanyjukkal köttettek. Kifeszítették büszkén kravátljukat, utánozván a britektől ellesett mozdulatsort, így lett teljes a vasárnap délutánjuk. Mások csajoztak, moziba mászkáltak, diszkóban viháncoltak, egyéb szórakozási forma anno nemigen akadt a cívisvárosban, nekik az NB I B ütött-kopott pályáin vívott 90 percek jelentették

az álmok beteljesedését. Csöppet sem befolyásolta az élményt, győzött-e az imádott Locomotion, avagy éppen vereséget szenvedett.

Volt korszak, el kell ismerniük, amikor elszakadtak a brancstól. Az idősebb egyetemre járt, zűrös életmódot folytatott, csatangolt össze-vissza, első házasságának felbomlása is azokra a mondén hónapokra esett, és valahogyan infantilis dolognak vélte a brigádban ricsajozást. A fiatalabb katonáskodott, utóbb megnősült, hogy ő is válni kényyszerüljön. Természetesen azokban az árapályos években is látogatták a Nagyerdei stadiont, csak a konszolidáltabb fertályán, az Újvigadó felőli kanyarban foglaltak állást. A DMVSC erőszakkal sárga-kék színekbe bugyolált alakulata különben sem állott igazán közel hozzájuk, ők megmaradtak konok lokistáknak, a kötött nyakbavalójukkal, a csapzott, vállukat nyaldosó sörényükkel. Nem akarták látni az igazságot, hát álmovilágot teremtettek maguknak, amelyik legalább tetszett nekik. Ne sajnálják a rongyéletűeket, ha létezik a kénköves pokolban parázsló bugyor fociőrülteknek fenntartva, bizvást kijelenthető, odakerülnek az elkárhozottak. Mert semmit sem kezdenének újra, jaj, semmit sem bántak meg!

A memorandum mégsem róluk szól, dokumentumanyaga nem egyetlen testvérpár személyes élményei köré csoportosul, hanem mindazokról a százakról és ezrekről, akik az 1902-ben alapított Debreceeni Vasutas Sport Club fanatikusának vallják magukat, akik piros és fehér tónusokban vibrálva látják a valóságot. Ők bizonyosan megértik, átérzik a sorait.

*„El ne hidd, hogy megváltoztunk vezényszóra!”
(Bródy János)*

Beatőrület és fridzsiderszocializmus

(Az 1960-as évek vége)

1968. január elsején az ország az új gazdasági mechanizmusnak titulált reformra ébredt, felvirradt a vadonatúj fogyasztói árrendszer napja. Tulajdonképpen a szocializmus állampárti modelljét próbálta keresztezni a nómenklatúra a piacgazdaság liberalizált áramlataival. Rövidebb távon – a gebinéseknek köszönhetően – emelkedett valamit a szolgáltatások színvonala, bőségebb lett a kínálat, vagyis a vásárlók szempontjából a választék. Kezdünk a KGST legkellemesebb barakkjává válni, mire kiderült, a hernyóból nem fejlődött ki a lepke, a torzszülött struktúra hosszabb távon életképtelennek bizonyult, tudniillik nincsen szocialista piacgazdaság. „Szabad a tüzet a vízzel elegyíteni, ha füstölni akarunk” – a bíráló megközelítés Móré Miska bácsitól, a kiváló kortárs grafikustól, festőtől származik. És a mester a rá jellemző szarkazmussal, egyáltalán nem fojtott hangon folytatta a Művész presszóban: „Nagyot akart a farka, de nem bírta a szarka”. (Holtbiztosak voltunk benne, pár óra múlva az elhárítók asztalán fekszik a szellemes értékelését taglaló, a személyi aktáját bővítő jelentés.)

Akkortájt még nem rándult össze a dolgozó gyomra, amidőn a népgazdaság megreformálásáról hallott, legfeljebb arra gondolt, hogy a cenzúrázott sajtó majd megint bejelent néhány személycserét az MSZMP Központi Bizottságában. Különb is abszolút mindegy volt, összerándul-e vagy sem a proletariátus bendője, a Moszkvából vezényszavakkal mozgatott pártapparátus egyáltalán nem törődött az ilyesféle apróságokkal.

A Képes Sportban Lakatos György hosszabb írást közölt a változásokról, és sokan meglepetten olvasták szokatlan, már-már eretnek gondolatait: „A szurkolók örömmel fogadják az egyesületek bátor kezdeményezéseit. Örülnek a pályákat körülölelő világítótornyoknak, a jó hangulatú szurkolói anketoknak, s az őszinte hangú edzői beszámolóknak. A szurkolók szívesen támogatják, segítik kedvenceiket, ezt évről évre bizonyítják, hiszen esőben, sárban, kemény hidegben, rekkenő hőségben kitartanak a csapatuk mellett. Bizony, anyagi áldozatoktól sem rettennek vissza – a vidékre kirándulók és a csapatokat elkísérők igazolhatják ezt. A szurkolók nem sajnálják a forintokat, ha nemes célról van szó, sokszor még a családi perpatvarokat is eltérve hoznak áldozatokat – a sportért. Éppen ezért tisztelni kell a szurkolót! Becsülni kell érzéseit, és semmiképpen sem szabad visszaélni a jóindulatával. Az egyesületek éppen az önálló gazdálkodás keretei között adhatnának még többet a kitaró szurkolóiknak. Félretehették számukra a jó jegyeket, biztosíthatnák a helyüket. Az új gazdálkodásban az egyesületek magukhoz kapcsolhatnák a fiatalokat is, olcsó, kedvezményes jegyekkel (s jó helyekkel), felkereshetnének egy-egy iskolát, s a KISZ-szervezettel karöltve megalakíthatnák a fiatalok baráti körét. Mindezt megtehetnék, bár nem köteleességük. De mindenképpen köteleességük, hogy a szurkolót a pénzéért udvariasan s jól fogadják. Ha nem is gondolnak az egyesület jó hírére, gondolniuk kell a kötelességükre!”

Függetlenül attól, hogy a világítótornyok, azaz a világítótestek nem nagyon ölelték körül a pályákat, csak a Csepel rendelkezett megvilágítható fellegrárral, illetve még a Népstadionban és az Elektromos Latorca utcai pályáján játszhattak kandeláberek által beragyogott meccseket esténként, eltekintve ettől az apróbb bakitól, akadt néhány forradalmian új ötlet a dolgozatban, mert például a fiatalok baráti körének még a gondolatától is iszonyodott a háztájiasított és maszecosított kádári diktatúra. (A hatvanas évtized bürokratikus útvesztőiben a vállalatok meg a termelő szövetkezetek égisze alatt fabrikált énekkarok, önképző körök pusztá legitimációja is hosszú-hosszú procedúrába került. Vidéken a járási tanácsok művelődési osztályához kellett folyamodni az engedélyért, aztán vagy megadták, vagy nem.) Új motívum volt

továbbá a cikkben a labdarúgó-mérkőzésnek a szórakoztatóipar részeként történő interpretálása, amelyet a fogyasztó a pénzéért tekint meg, tehát joggal vár el a szolgáltatótól, a sportklubtól bizonyos minőséget és komfortot.

Leginkább a beatzenekarok koncertjein és a futballmeccseken verődtek spontán össze azok az elemek, amelyek ellenőrzéséről a hatalom pillanatokra sem óhajtott lemondani, csak hát a nagy és tomboló tömegben jóval nehezebb feladat volt az állandó hatósági kontroll megvalósítása. Aczél (Appel) György, a néhai cionistából lett művelődésügyi miniszter mély szakrális bölcsességgel ukázba adta, hogy az említett kulturális rendezvényekre, az úgynevezett ifjúsági parkok (a fővárosban a csepeli és az óbudai voltak a legfelkapottabbak) meg a Láng Művelődési Központ mulatságaira csupán a tánciskolás illemszabályoknak megfelelő öltözetű, nyakkendőt viselő sihederek tehetik be a lábukat. (A menyecskék viseletét nem szabályozták.) Úgy oldotta meg a találékony elme az úri elegancia problematikáját, hogy a belépés előtt kivette a cipőfűzőjét, komótosan felkötötte nyakkendő gyanánt. Az ajtónállók egy szót sem szólhattak, legfeljebb megszakadtak a röhögéstől a pingvinként csoszogó kamasz láttán. (Cipőfűzők hiányában elég nehezen megy a közlekedés.) Aczél elvtárs egyébként következetesen tartotta magát a doktrínájához, amit a „három T-ként” emlegetett: ismert támogatott, túrt és tiltott beatformációt. A baj csak az volt, hogy utóbbiból rengeteget.

A paranoiás rezsim jóformán minden fiatalokból álló csoportosulást galerinek nevezett, és azonnal ellenséget látott benne, nem illett sehogyan sem a szocializmus önmagára zárt világképébe. Az állambiztonság vagy a politikai rendőrség igen sok ügynököt telepített a jobbára alkalmi társaságokba, akik aztán beköpték, akit csak lehetett. Mi tégláknak hívtuk az egyetemen a hatalom füleit és szemeit. Közülük a gerincesebbjé nem is titkolta a téglállapotát, sőt megkért bennünket, előtte lehetőleg nyíltan ne dumáljunk, mert kénytelen lesz mindenről informálni a feletteseit. (Némi eufemizmussal hangulatjelentésnek hívták a tulajdonképpeni feljelentést.) Valójában nem haragudtunk rájuk, jól tudtuk ugyanis, akit be akarnak szervezni, azt be is szervezik. Ha nem áll kötélnek a kiszemelt, ellehetetlenítik, a perifériára kényszerítik, kinyírják. Nem feltétlenül fizikailag, hanem lelkileg vagy egzisztenciálisan. Örök rettegésben élhet, jajjal telt szívvel, és a félelemnél nincs kegyetlenebb gazda.

A lelátók relatíve nagyobb szabadságot élveztek, mert csekély volt a rendőri biztosítás a labdarúgó-mérkőzéseken, az idős és jobbára önkéntes rendezők adott esetben nemigen bírtak az izgágákkal. Persze, ellenpéldáról is tudok. 1970 őszén láttam, amint a Népstadion P jelű szektorából, ahol a hangos Fradi-tábor gyülekezett, szóval a B-közép kellős közepéről egyetlen poroszló kivitt egy hosszú hajú, hippis küllemű fiút. Szúrta a szemét a közegnek, hogy az imposztor mezítláb bátorkodott mászkálni a padokon. Nem szólt vagy tiltakozott, még csak csúnyán nézni sem mert senki. (A srácot odakint jól elverték, büntetésül nem láthatta az FTC-Komlót, ám a következő bajnokin újból zokniban szambázott. Olybá tűnik, másik váltás lehetett szolgálatban, mert aznap nem abajgatta senki az extrém figurát.)

Eleink is rumliztak, pillanatig se áltassuk magunkat!

A menő zenekarok (Illés, Omega, Metró, Hungária, Syrius) meg a második-harmadik vonalbeli bandák (Tűzkerék, Olimpia, Scampolo, Kex, Corvina, Mini, Neoton, ZG, Nautilus, Atlas, Non Stop, Juventus, Gemini, Atlantis, Ferm, Sakk-Matt, Generál, Solaris stb.) fellépéseit hisztérikusan sikoltozó tinik özönlötték el, napokkal előre eladták jóformán az összes jegyet az ORI irodáiban. (Debrecenben a Lux, az Astor és a Vitalis nevű együttesek fellépéseit látogatták az osztáncokat kedvelők.) Lényegében véve addig

az ifjúságnak nem volt szuverén kultúrája, amellyel ízig-vérig azonosulhatott volna. Kezes báránként csakis azt tette, amit a konzervatív elei megmondtak és megengedtek neki. A nyugati ellenkultúra művelője-rajongója idehaza tehát duplán számított ellenzékinek, a hazai beatnikek mozgalmá hatványozottan nevezhető forradalminak, miután elutasította a ráerőszakolt kommersz értékeket, burkoltan pedig az internacionalistának és szocialistának mondott politikai konstrukciót. Sohasem felejthetem a merészséget, hogy amikor a megvadult rendőrök ütni kezdték a Nagyerdei Szabadtéri Színpad kerítésénél összeszoruló, mindenáron bejutni akaró tinédzsereket, szájkosár nélküli farkaskutyákat ugrattak nekik. (A könnygáz, a tomfa, a vipera és a gumilövedék még nem volt törvényileg rendszeresítve.) A stressz és a feszültség pillanatok alatt kezelhetetlenné nőtt, robbanás fenyegetett. Látva a brutalitást Bródy János – az Illés gitárosa és szövegírója – beleszólt a mikrofonba, hogy higgadt hangon megkérje az intézkedő debreceni rendőr elvtársakat, ne most és ne itt gyakorolják kétségkívül fontos hivatásukat. A megzavarodott mundérosok abbahagyták az ifjak csépelését, a bent ülők pedig felállva, viharos tapsban törtek ki. A kvintett azonnal rázendített a nótára, amelynek a „Ne gondold, ó ne, hogy tied a világ!” sora irtózatot csattant, és mindenki megértette kívül is meg belül is, miért ezzel a dallal indítottak Szörényi Leviék. Tudták a félszokszok arrogáns és pökhendi egyenruhásai is, és leforrázottan hátrább húzódtak. Vereséget szenvedtek a szemünk láttára, az általuk gyűlölt „kozmpolitikák” finom humánuma legyőzte őket. Lenyűgöző, vérpezsdítő és katartikus volt egyszerre a muzsikások karakánsága.

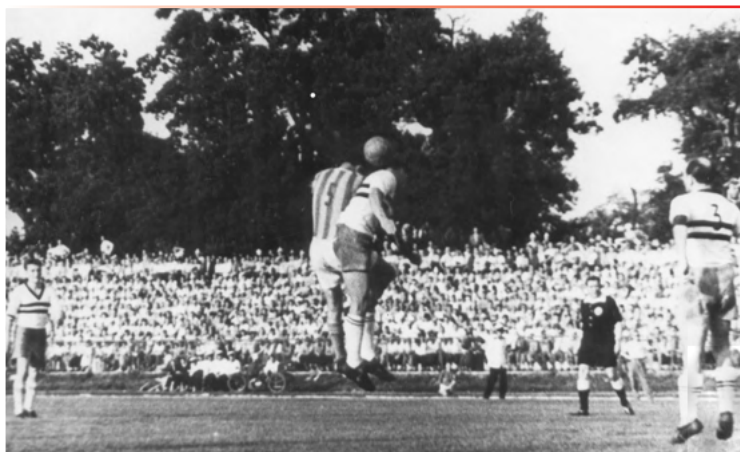
Ugyanakkor külföldi inspirációk is formálták a magyar serdülők világképét, óriási hatással volt értékrendjükre a két bestseller, Jack Kerouac Úton és Jerome David Salinger Zabhegyező című regénye. Az új nemzedék veszett dühét és rombolási vágyát tükrözte vissza az angol film, az If (Ha). A zenében a Rolling Stones crescendója, a Sympathy for the Devil (Szimpátia az ördöggel) durrant hatalmasat. 1969. december 6-án az Észak-Kaliforniában történt esemény hozta izgalomba a közvéleményt, az altamonti rockfesztiválon a Pokol Angyalai (Hell's Angels) hírhedt motoros klán tagjai – miközben felügyelniük kellett volna a rendre és éppen Mick Jaggerék koncertjén – halálra vertek egy néger fiút. Előző évben mutatták be a pesti filmszínházakban az amerikai mozit, amelyet a Harley-Davidson-gyártmányokon lovagló, 1948-ban fundált banda ihletett. A képsorokat oly heves érzelmkitörések meg más reakciók kísérték, hogy személyesen az MSZMP főtitkára, Kádár János intézkedett a további előadások azonnal betiltatása érdekében. A hetvenes évtized közepén Varsóban sikerült megnéznem a Halálfejeseket. Közepes western volt, csak nem lovakon rodeózva, hanem szuperszonikus verdákon. Annyi érdekességet szűrtem ki, hogy az egyik vadabb alak az SS által hordott horogkeresztes sisakban száguldozott. (A mai, a horroron meg a thrilleren felcseperedett, hamburgerhabzsoló generáció a szemöldökét sem vonná feljebb a láttán.)

A szurkolók világa egyébiránt más képet festett, mint a popkoncerteké meg a könnyűzenei fesztiválké, viszont a törzspublikumuk hozzávetőlegesen megegyezett. A hatvanas évek végén sok B-középragyásig telítődött a loboncos frizurájú, a nyugati farmerszerelést koptató, a rendőrséget szidalmazó tinédzserekkel, akik az egyre rockosodó hazai beatbandák fellépéseit is látogatták. Magáról a szurkoló főnévről a Magyar Értelmező Kéziszótár a következő definíciót adja meg: „Valamely labdarúgócsapat lelkes híve”, máshol pedig így fogalmaz: „Mérkőzésen kedves csapata vagy versenyzője győzelméért izguló, a játékosokat vagy a versenyzőket biztató személy”. Időzzünk még el pár gondolat erejéig a futballnál.

A Pokol Angyalai a masszív rockerstílust képviselik

A labdarúgás örökre beleivódott az emberiség kollektív emlékezetébe, és oly mélyen, mint ama kor-szakalkotó metamorfózis, melynek folyamán ádáz ellenségéből, a tűzből egyszerre csak a legjobb barátja, az oltalmazója lett. Az 1890-es évek végén idehaza is népszerű lett az Angliából importált sportág. Ezt pregnánsan támasztja alá a Kazinczy Ferenc szellemiségét megidézõ második nyelvújítási mozgalom kibontakozása, szûk évszázaddal az elsõ után. Kivált újságírók vállalták a neológus szerepét, és az angol szak-kifejezéseket megpróbálták a tükörfordítás módszerével magyarítani. Így lett a football szóból rúgólabda, majd láblabdázás, végül labdarúgás, a hencbõl kezezés, a taccsból bedobás, a centerhalfból középhátvéd, a bekkbõl védõ, az ofszájdából les. Csupán a goal szóval nem tudtak mit kezdeni, hát kényszerbõl máig megmaradt gólnak. (Ugyanakkor az olasz retét kiált, míg a germán tort ordít a háló rezdülésekor.) Volt még egy bökkenõ, sehogyan sem tudták a zszurnaliszták találóan lefordítani a fanatikus rajongó kifejezést, mert a nézõ, a közönség, a kulissza, a publikum vagy az érdeklõdõ szavak nem fedik le pontosan a jelentését. El ne feledjük, hogy egyfajta elragadtatott lélekállapotban lévõrõl van esetében szó! Aztán kipattant valamely nyelvújító agyából az isteni szikra, mint Zeusz fejébõl teljes fegyverzetében Pallasz Athéné, hogy legyen a delikvensbõl szurkoló, ha nincsen rá használhatóbb névszó. (A németes hangzású drukker alaktól elvi és érzelmi okokból viszolyogtak a húszas években, túl közeliel voltak még az Osztrák-Magyar Monarchia baljós emlékei.) A szurkoló hasonlít a „köszénkátrány lepárlása után visszamaradó, fényes, fekete anyaghoz”, már abban az értelemben, hogy tapad a kedvenc klubjához, akár a nevesített kötõelem. Kitart a kiválasztott egyesülete mellett, amelyhez önmagát örökre „ragasztotta”. Sokat töprengtem az ináló évtizedek sodrásában, és arra a konklúzióra jutottam, hogy szemben a divatfannal, a valódi szurkolónak születik az emberfia. Úgy értem, genetikailag kódolva van a típusa. Engedtessek meg bizonyítékul a saját példámat citálni. Anyai nagyapám, akinek ereiben görög vér csörgedezett, és akit nem ismerhettem, hiszen hõsi halált halt 1944 májusában a Keleti-Kárpátokban fekvõ Delatinnál, a Prut folyó mentén vívott súlyos harcokban az elsõ magyar hadsereg tüzéreként, szóval Ilisz nagyapám a BUSE mániákusa volt. Vasárnap délelõtt templomba ment, délután a mérkõzésre, és mindkét eseményre az ünneplõjében. Történt pedig az egyik esõs hétvégén, hogy izgalmában esernyõjével véletlenül fejbe csapta az alsó sorban álló, helyi illetõségû ecetkereskedõt, bizonyos Klein urat. Mit kozmetikázam eljárását, pereskedés támadt az ütésébõl. Bonyolította az ügyet a felekezeti különbözõség, tudniillik a sértett az izraelita hitközség tagja volt, és az 1930-as évek Magyarországon a származásnak, a vallásnak különös súlyt tulajdonítottak a bíróságon. A nagypapa természetesen bocsánatot kért a törvény elõtt a zsidó származású bántalmazottól, akit egyébként valóban nem állt szándékában inzultálni.

1960. július 3-án a DVSC 2:1-re győzött a Honvéd ellen. Bozsik (5) és Molnár légi harcát 22 ezer néző figyelte

játékáért. Talán két éves lehettem, amikor apám a kebelbarátjával, Matolcsi Sanyi bácsival kivitt valamelyik megyei meccsre, azzal el is dõlt a sorsom. Hallgattam a néprádió közvetítéseit, együtt üvöltöttem a kiváló riporterrel, Szepesi Györggyel, hogy „góóóóó!” Ha ki merték kapcsolni a készüléket, fokoztam a hangerõt, de most már a tiltakozás érdekében. Atyámat idõvel a biharkeresztesi sportkör elnökévé választották, onét számítva a Janeknak (is) becézett öcsémmel, no meg a haverokkal (Gönczi Sanyi, Erdei Titi, Széchenyi Sanyika, Kormos Jancsi, Dénes Pista, Okos Tibi, Garzó Jancsi) együtt néztük a fiúk elõadásait a járási egy-

Atyám a szolnoki törzshelyû Légerõnek és a Budapesti Honvédnak lett az elkötelezettje, majd amikor Berettyó-újfaluba helyezték, az ottani szívgárdának. Prima labdarúgók villogtak a BUSE piros-fekete mezében, közülük a kivételes kvalitású Katona Béci az élvonalba csalogatták az ügynökök. Dárius király megannyi kincséért sem igazolt volna el a kacskaringós Berettyó partjáról, már csak azért sem, mert mecénása, a Bulgáriából a Biharba keveredett virág- és zöldségkertész jobb napjain képes volt angol importszövetbõl komplett öltönyt varratni a számára, annyira bolondult a

ben, labdát is szedtünk nekik. Azok voltak az igazi klasszikusok, amikor Komádiból, Berekböszörményből, Mezőpeterdről, Magyarhomorogról, Nagykerekiből vagy Bojtról – pótkocsis vontatókon, esetleg mura-közi lovak által húzott stráfszekereken – vendégtábor is érkezett. Ilyen alkalmakkor környezetünk felnőttjei megbokrosodtak, mint a kosok párzás idején, bírni sem lehetett velük. Cukkolták, hergelték amazokat, hatalmas hangerővel serkentették az aranylábúakat (máskor erre alig-alig vetemedtek), olykor meg a vasútállomáson üzemelő restiben várták a látogatók megszomjazott kompániáját, hogy élénk szópárbajok és dorbézolások közepette cseréljenek eszmét a rangadóról. Az áporodott szagú utasellátóban alkalomadtán elcsattanhatott két-három nyakleves is, hogy a számbeli fölényben lévő lokálpatrióták a traktorukig, esetleg a távolba vesző horizontig úzzék ellenlábasaikat. Nem rémlik viszont, hogy valaha is a labdatér körüli „lelátón” (mindkét oldalvonal mellé kiraktak néhány lócaszerűséget a hölgyek, az idősebbek és a részegek számára) került volna sor erőszakos cselekményre. Egy incidenst mégis fel tudok idézni, az is a

zöld gyepen következett be: csapatunk fénylő csillaga, hétköznapokon a gép-állomásunk kombájnos, egyszóval kis falunk makulátlan ásza a Körösszakál elleni helyosztón – az őt ért inzultusok által korbácsolódott gerjedelmében – letépte a sporttárs kebeléről a kézzel felvarrott, címeres emblémát, majd ráköpött. Földre dobva, rajta ugrálva folytatta a jelvény meggyalázását, miközben válogatott szitkok özönét zúdította a bíróra. (Szerencsére, őt nem tiporta le.) Képes volt folyamatosan öt percig úgy káromkodni, hogy egyszer sem ismételte önmagát. Ősöm azon melegében lemondott a direktori posztjáról, összeegyeztethetetlen volt értékrendjével az illetén kültelki zsigermorál. A Debreceni Medicor – micsoda együtttest tudhatott magáénak a gyár! – elleni osztályozót négyszázan figyeltük, a tét a megyei kettőbe való feljutás volt. Simán veszítettünk, ráadásul a lakóhelyünkről elszármazott dirigens, egy Tar nevű fedezet (a keresztnevére nem emlékszem) parádés alakításaival győztek a kék-pirosak. Kérem, feltétlenül vegyék figyelembe, hogy a kvalifikációt a járási osztály győztesei vívták, amely akkor a honi hetedik vonalnak felelt meg!

A hőskorszakban divatját élte a potyázás a meccseken

A Vasas hívei valaha barátságot ápoltak a ferencvárosiakkal

Ha a tévés közvetítések alatt a kamerák véletlenül a közönség sorait pásztázták, valósággal tűzbe jöttem, föl-le rohangáltam, úgy ordibáltam a Kékes monitora előtti szobaterben. Kétségkívül erősen hatott rám a képernyőn keresztül is a varázslat. Amikor először jutottam ki a Népstadion egyik kettős-rangadó-jára, a lélegzetem is elakadt a gigantikus, betonból felhúzott üstöt megtöltő ármádiáktól, a nyolcvanezer néző látványától. Mintha valamilyen anyagtalán térben lebegtem volna a mámorító élmény hatására. Szektorokat foglaltak el a kőrengetegben a ferencvárosiak, és számomra korábban elképzelhetetlen svunggal, lobogók ezreinek ceremoniális röptetésével ugráltak, de – ma már kvázi felfoghatatlanul – hatalmas volt az angyalföldiek falkája is, közvetlenül a zöld-fehérek mellett tanyázva. Az 1960-as évek végén még jóban voltak, kedvelt daluk deklarálta az optimális viszonyt:

„Egyetemes szabadság,
Fradi-Vasas barátság!”

A kétsoros eleje az általános óhajukat rögzítette, lakonikus tömörségű csattanója az adekvát valóságot. A piros-kékek között sok görög származású bontotta a rendet, ők a hellén polgárháború (1944-1947) elől menekültek hozzánk, vagy már Magyarországon látták meg a napvilágot. Náluk általában hamar elsza-
kadt a cérna, és akkor hirtelen eljárt a kezük, repült a zsilettpege, villant a bicska. Túlhan a lilák és a hon-
védosok ricsajoztak, együtt sem zsúfolván roszakadásig a karéjukat. Amint később megtudtam, az újpestiek
a Megyeri úton sokkal többen voltak, csak hát nem mindegyikőjük tudott annyi kurázsit összegyűjteni
magában, hogy kimerészkedjen a megalitikus szentélybe, melyet egyértelműen a franzstadtiak uraltak.
A lefújás utáni össznépi üldözések és menekülések rituáléjában megértettem a „violák” döntésének rati-
onalitását, akiket „varangyoknak” aposztrofáltak a IX. kerületiek. (Akkortájt vetítették a televízióban a
nyugatnémet filmsorozatot, Az Orion űrhajó fantasztikus kalandjait, abban nevezték így a gonosz űrlé-
nyeket.)

Mindenki szurkoló bizonyos érte-
lemben, mert a lényegi kérdések mér-
legelésekor jobbra az ösztöneire hall-
gat, azok diktálnak. Ekként választunk
magunknak kispajást az óvodában,
az iskolában barátnőket vagy baráto-
kat (nemünk által meghatározottan),
utóbb életünk párja mellett is belső
sugallatra tesszük le a garast. A másik
fontos momentum is archaikus me-
chanizmuson nyugszik, a közösséghez
való tartozni akarás attitűdjén. Lénye-
gében véve beleszületünk számtalan
mikro- és makroközösségbe (család,
rokonság, utca, település, felekezet,
társadalmi réteg, nemzet, emberiség

A huligánok prototípusai hangos nemtetszésüket nyilvánítják

stb.), ezeket nem választhatjuk meg, ahogyan őseink sem a paleolitban a maguk hordáját, nemzetségét,
törzsét. A többi döntés ellenben rajtunk múlik, Isten megadta számunkra a szabad akaratot. Hogy ki
miképpen él eme jogával, egyéntől függő. Én megszállott futballdrukker lettem – a körülményeimtől, a
DNS-emtől determinálva. Történhetett volna esetemben másként is? Aligha. Sohasem bántam meg az ele-
mi késztetést, tartoztam és tartozom valahová, ám megőriztem viszonylagos autonómiámat, amennyire a
szükségét éreztem. A középiskola meg az egyetem katedráján monologizálva nem vagyok ultra, az Oláh
Gábor utca északi lelátóján kántálva nem vagyok tanár, a családi fészekben pedig egyik sem vagyok. Tudni
kell elkülöníteni a vállalt szerepeket, különben valamelyik végérvényesen foglyul ejt, akkor identitászava-
rok lépnek fel, és nagyon nagy a baj. Engem nem kommandált, elcsalogatott vagy bevitt magával valaki

Az 1968-ban született milánói Fossa dei Leoni

a B-középbe 1971 tikkasztó augusz-
tusában, hanem tudatosan kerestem
az itteni csoportot, és váltam annak
tagjává. Szemernyi félsz sem mun-
kált bennem, abban biztos voltam,
Jánossal együtt befogad a kollektíva.
Spirituálisan egyek voltunk ők és mi
– valamennyien szurkolásra terem-
tettek.

1968 változásokkal telített esz-
tendeje a prágai tavaszról, a párizsi
diáklázongásokról, Martin Luther
King és Robert Kennedy meggyil-
kolásáról, a mexikói olimpiáról,
az atomsorompó-egyezményről,

A Népstadionban gyakorta regisztráltak telt házat

a Varsói Szerződés csapatainak szégyenteljes csehszlovákiai intervenciójáról, az „emberarcú szocializmus” ideájának szertefoszlásáról, a Mao Ce-tung meghirdette kínai kulturális forradalomról, valamint a milánói ultradinasztia, a Fossa dei Leoni (1968-2005) megszületéséről nevezetes. Ami az ultrákat illeti, az idő tájt fogalmunk sem lehetett róluk, legfeljebb a hasonló nevet kapott mosópormárka juthatott e fogalomról az eszünkbe. Nem tudhattuk, hogy déli szomszédságunkban, Jugoszláviában 1950 októbertől számítva működik a spliti Torcida, és hogy 1969-ben zászlót bontott a Boys Internazionale meg a genovai Ultras Tito Doria.

Idehaza a DVSC a harmadik ligában bolyongott, tekintettel arra, hogy 1967-ben volt szerencséje kipotnyanni az NB I B-ből. Pedig három felkészült szakember próbálta meg a lehetetlent, lelket önteni az elányatlanodott gyülekezetbe, a „nagy Honvéd” néhai klasszisa, Bányai Nándor, aztán dr. Thomasz Henrik és Sidlik István, de a trió valamennyi tagja csődöt mondott. Drámaian mélyre zuhant a Tiszántúl labdarúgása. A régió együtteseinek közül a nyíregyháziakat jegyezték a legmagasabb árfolyamon, a szabolcsi Szpari a második vonalban menetelt, míg a Békéscsaba – a Lokival szinkronban – az NB II Keleti csoportjában sínylődött. Az évtized utolján a Debreceni Dózsa férfi kézilabdázói küzdöttek az élvonalban, és a nyitott, bitumenezett talajú Kisstadionban néha 3-4 ezer lelkes hívük torlódt össze. A fülrepesztő kolompolás, dudálás, túlköls tiszta időben a belvárosig elhallatszott. Később, Varga Pistáék tündöklése alatt a lokisták szintúgy kijártak a betondézsába, de a legtöbbjük nem vett kezébe lila-fehér zászlót, nem kiabálta a „Hajrá, Dózsát!”, ahhoz túlságosan gyűlölte a szocialista rendvédelmet és sportklubjait, kivált az Egri Dózsát. (Az Újpesti Dózsával sokáig nem találkoztunk, értelemszerűen nem is lehetett semmiféle konfliktusunk a fővárosiak ölesebb daliáival. Idővel aztán lett, még hozzá szakajtóra való.)

Az NB I nézőátalaga 10 520 fő volt, az adat az általános hanyatlás kényszerképzetét erősítette meg a szakma képviselőiben, miután az 1959-60-as szezonban átlagosan még 14 554 érdeklődő tapsolta a viadalokat. Mostanság persze azonnal kiegyeznénk ezzel a „permanens nézőtéri recesszióval”. Ha azt vesszük alapul, hogy a II. világháború előtti bajnokságot meccsenként 2748-an izgulták végig, nem is annyira kiábrándító a 2008-as honi helyzet. Ha az egykori és a mai labdarúgók tudását vetjük össze, annál lehangolóbb.

A kiírás nem volt ismeretlen kommunikációs forma a félmúltban. Salgótarjáni üzenet a fővárosi „barátoknak”

Kuriózumként említi a sajtó a tűzimádók felbukkanását a Népstadionban. 1968. március 13-án a Fradi 2:1-re legyőzte a baszk Athletic Club Bilbaót, és „Felröppentek a rakéták, az argentin, a brazil, a spanyol, az olasz, a portugál katlanok jellemzői. Az első rakéta felröppenése érdekes volt. Nagy pukkanással indult, süvítve tört felfelé, mintha a mellkasokból kipréselődő kiáltás hangjain szárnyalna, és úgy is halt el, mint a levegőből kifogyó ember kiáltása: lassan, fokról fokra. A másodikat egyszerűen elkönnyveltük, a logika törvényei szerint jönnie kellett. A harmadik azonban, amelyik a fű szélére esett, s ott sokáig égve csúnya, fekete foltot hagyott maga után, már elég riasztó volt. A tűz nem játék!” – vallott a pirománia terén szerzett megdöbbentő benyomásairól a cikkét B. P. betűkkel szignózó újságíró. 1968. szeptember 11-én az FTC 70 000 megszállottja előtt fogadta a Leeds United fehérreit, a VVK-döntő hevében „A lelátóról petárdákat lőtték a magasba (rakéták lehettek – S.M.), és a két szurkolótábor harsány hangpárbajt vívott” – tudósított újfent B. P. (Természetesen ismerem a pirotechnikai instrumentumok iránt különleges figyelmet tanúsító népsportos zurnaliszta nevét, csak nem óhajtom monográfiámban közölni. Az ok maradjon a titkom.)

A legendás debreceni B-közép első éveiről nem sok konkrétumot tudtam kideríteni. Néhány társam és cimborám, Dankó Zoli, Nagy Toncsi, Égerházi Peti (Jimmy), Bakó Jancsi (Angol), Pongor Pista 1969-ben csatlakozott a táborhoz, szerintük egy-két évvel korábban már bizonyosan együtt volt.

1969. március 15-én nagy reményekkel vágott neki a Loki a harmadik vonal grádicsainak, és 2000 hangos pártolója előtt 3:0-ra megverte a Kiskunfélegyházi Vasast, Vaczlavik Feri (alias Juliska), Rácz és Kiss II góljaival. A Kőbányai Tűzálló (hallott valaki erről a brigádról?) ellen háromezren jöttek össze, sajnos nem sikerült bevenni az újonc hálóját (0:0). Bőszén dúlt a rivalizálás a Cívitasban, tudniillik a másik két lokális novícius, az MGM Vasas és a Honvéd Bocskai SE is a DVSC osztálytársa volt, és ez a duó ott tett keresztbe neki, ahol csak tudott. A 10. fordulóban a Szegedi VSE ellen ötezren vásároltak билетát, nem is bánták meg, mert az alföldi vasutasok összecsapását a hajdúságiak nyerték (DVSC-SZVSE 1:0). A Képes Sport írta: „Amikor Zsolt István játékvezető lefújta, az ötezres szurkolótábor olyan ünneplésbe kezdett, amilyenre régen nem volt példa labdarúgó-mérkőzésen. A nézők közül sokan betódultak a pályára, vállukra kapták a debreceni fiúkat.”

A felénél a Lokomotív hátát bámulhatta a lekörözött mezőny, ezért volt különösen fájó az augusztus 17-én, a startnál bekövetkezett szaltója, a 0:2 Kiskunfélegyházán. Talán 8-10 drukker utazott el a „kunokhoz”, bonyolította a dolgukat, hogy Békéscsabán át kellett szállniuk. Lipők Lajos szerint elsősorban azért kapott ki a gárda, mert Nagyszalóki András edző taktikai fondorlattal megcserélte a két szélső védőnket, Szabó Béla játszott balbekket, ő meg jobbhávédet. A szünetben visszaállt a régi rend, de akkor már késő volt. Gyenge napot fogott ki a csapat, és elhitte, elég a szerelését kivinnie a csatasíkra. A 19. körben a Szolnoki MÁV vendégeskedett a Vágóhíd utcában, ahol hatezres ház ösztökélte a két bandériumot. Magasan lengtek a tiszaiak kék-fehér, illetve a helybeliek piros-fehér zászlói, a gusztusos díszletezés dacára sem született gól.

„Napsütés és hűvös szél Cegléden. A vasútvonal melletti sportpályán szép számban gyülekeztek a szurkolók, a debreceniek kis csoportjával együtt mintegy hét-nyolcszázan várták Magyar játékvezető sipszavát” – indítja beszámolóját korabeli kollégám a CVSE-DVSC 1:1-es bajnokról. A „debreceniek kis csoportja” nagyjából kétszáz fő lehetett.

„Különös varázsa volt a Budafok-DVSC mérkőzésnek (0:1), mert a Debrecenből felrándult népes szurkológárda hazai levegőt hozott a sportpályára, s ez hatott a hajdúsági játékosokra is” – lelkendezett a közös sikerről az országos sajtó. A Promontor utcában minimum 300 lokista ösztökélte a piros-fehéreket – idézte fel élményeit a DVSC hajdani csapatkapitánya, Lipők, az egyik újság fotót is közölt róluk. A jászberényi (hang)párbajra hárompontos előnnyel utaztak el Nagyszalóki mester tanítványai. „Ebben a 0:0-ban a hűség debreceni közönség legalább annyira benne volt, mint a csapata. A mintegy 1500 debreceni szurkoló az első perctől az utolsóig üzte, hajtotta a csapatát, s úgyszólván kiütötte szurkolásban a lényegesen kisebb számú helyi közönséget” – szötte elismerő kritikája fonalát a haditudósító. Erről a túráról mesélte Nagy Toncsi, hogy a roskatag fedett alatt ugráltak, miközben ő, a tizenéves süldő attól rettegett, az ósdi építmény végül leszakad, és a tombolókkal együtt a romok maguk alá temetik. Kitért arra is, hogy soha előtte nem látott idegenben annyi piros-fehér harci díszbe öltözöttet, mint a jászoknál.

Szegeden, a Tisza-parti partin 550 lokista táncolt, többen ropták a csongrádiaknál (SZVSE-DVSC 0:0). Az NB I B-be jutást itthon hétezren ünnepelték meg. Nehogy pillanatra is feledjük, a harmadik vonalban nyert bajnoki aranyérem köszöntése alkalmából sereglettek egybe eleink! Megfigyelhető, hogy az 1969-től számított minden dekád utolsó előtti évében történt valami fontos a DVSC életében: 1969-ben felkapaszkodott a második divízióba, 1979-ben sikerült befurakodnia az elitbe, 1989-ben újfent felkerült az NB I-be, 1999-ben pedig először hozta haza a Magyar Kupát. Vajon mit rejteget számára 2009?

Az MLSZ áttért az őszi-tavaszi bajnoki rendszerre, és az újonc legénység 1971-ben az NB I B-ben a kilencedik helyig vitorlázott, köszönhetően Pyber István kormányos merész navigációjának és határozott manővereinek.

A DVSC 1969-ben bajnokságot nyert. A harmadik ligában...

*Fennállása első élvonalbeli meccsét az Üllői úton vívta a DVSC 1943. szeptember 4-én.
A csikos mezések közül sajnos senki sem él már*

A Jászberény ellen 3:0-ra győztek Nagyszalóki mester tanítványai

*„A bálványokhoz nem szabad nyúlni,
mert kezünkön marad az aranypor.”
(Gustave Flaubert)*

Sikertelenségre kárhóztatva

(Az 1970-es évek első fele)

Mint jeleztem a prológusban, 1971. július 31-én láttam először a DVSC-t. A Komlói Bányász elleni MNK-selejtezőn nem csupán János öcsémmel voltunk abszolút újoncok a Vágóhíd utcában, teljesen véletlenül Lófej barátom is akkor debütált. Már ha egyáltalán léteznek véletlenek. Valamikor augusztusban, a bajnokság startjakor csatlakoztunk fivérémmel a keleti lelátón állomásozó B-középhez. Az egyesület vezetősége akkor adta át elismerése jeléül a zászlót a tábornak, amely engem leginkább a máriapócsi körmeneten körbehordozott egyházi lobogókra emlékeztetett, mert hosszú rúdról lógott alá kisebb kereszt-rúdra felfeszítve, és lefelé mutató háromszögű volt az alakja, akár a kereszties háborúk idején Barbarossa Frigyes lovagjaié. (A háromszögmegoldás utal a Sancta Trinitásra, a Szentháromságra.) Bányász vette át az ajándékot, aki hajdanán a vezér szerepét töltötte be, és az egyik roppant alacsony növésű vazallusától kísérve körbevonult a salakon, büszkén mutogatva jobbra meg balra az ereklyét. Régi barátom, Égerházi Péter könyvéből tudom, azért nevezték Bányásznak, mert állítólag a pécsi uránbányák egyikében dolgozott, ahol – a veszélyességi pótlék miatt – kiemelt fizetésben részesültek az alkalmazottak. Atyja református lelkész volt, a fia kenetteljes retorikával beszélt, már amikor szóba állt velünk, és hosszú bajuszával, barkójával a XX. század elején emigrációban élő, lecsúszott orosz arisztokratákra emlékeztetett. Ellenben nem örökölte felmenője szigorúan puritán erkölcsiséget, az említett zászlóajándékot simán magával vitte, amikor szőrén-szálán eltűnt Debrecenből. Beszélték, talán kiment az NDK-ba, ahol jóval többet lehetett keresni, mint idehaza, és a statisztikák szerint egy férfirra jutott öt nő, a II. világháború örökségeként. Nem volt utolsó szempont, hogy az önkéntes számkivettetés árán meg lehetett úszni a katonaságot. Egyesek állították, Bányász összeütközésbe került a törvénnyel, más stiláris megközelítésben: kivonták a forgalomból. Nem jártam utána, hidegen hagyott a magánélete. Később még teszek róla említést a könyvemben, mert egy korhű sztori főszerepét alakította.

A Tóth Árpád Gimnáziumban tanultam, és szerencsémre több osztálytársam is érdeklődött a labdarúgás meg a szurkolás iránt. Magam is tereltem a bórballont, korábban Biharkeresztesen az iskolaválogatottig vittem, majd itt a DSI-ben meg a TÁG csapatában próbálkoztam, de nem írtam hosszú fejezetet a hajdúsági futball történetébe. Futni elég gyorsan tudtam a labda nélkül, ám ha véletlenül hozzám került, és le is vettem valahogyan, igen nehezen szabadultam meg tőle. Osztálytársaim közül Szabó Miki (Prosztó) nagy rajongója volt a Debreceni Dózsának, ő csalogatott ki a kézilabdázók csatáira. Kelemen Pista (Keli), Farkas Tibi (Fari), Agócs Laci (Ágocs) és Sári Laci (Kefir) is tagja volt a szurkolóhadnak, együtt varrattuk meg a Csonka templom melletti szabóságban drukkerlegendáriumunk minden bizonnyal leghosszabb rudas lobogóját, a hatméteres csíkosat. 1973. május 30-án láttuk a tévében a belgrádi Ajax-Juventus BEK-döntőt, ott a körülbelül

A Tóth Árpád Gimnázium rettegett IV. C-je 1974 elején. A srácok fele fanatikus lokista volt

ötvenezer torinói rajongó lengetett gigantikus méretű zászlókat, az élmény hatására határoztuk el magunkat. Csak arra nem gondoltunk, hogy nem lesz elég helyünk a rezidenciánkon a lobogtatásához, ahhoz ugyanis oltári hosszú és vastag rúd szükségeltetett volna, aztán pedig egy monumentális stadion, amelynek a magasabb szektoraiból alá lehetett volna csüngetni a túlméretezett textilkelléket. Egy ideig drapériaként a fejünk fölött kihúztuk, de nem láttunk alóla semmit, akkor aztán négy darabba vágtuk, mint a stramm tűzoltóparancsnok, Tót úr az idegbeteg Varró őrnagyot Örkény István groteszk drámájában.

A TÁG-os diákok által 1973 nyarán varratott nagyzászló, a „torinói lepel” debreceni változata

Szabó Miki (ma agrármérnök Veszprémben) jelenés volt közöttünk, folyvást valami elegáns és finom megfoghatatlanság övezte. Remek humora volt, habár nem mindenki érzett rá. Sokáig elkápráztatott bennünket azzal, hogy ha utaztunk valahová, és kajálni kezdünk a vonaton, ájtatos szemmel az égre nézett, keresztet vetett, majd kispapos komolysággal összekulcsolva a kezét a mellén, halkán elrebegette a „Durante le fermate nelle stazioni e vietato di servizi del gabinetto! Amen.” fohászt, aztán újból következett a keresztvetés szertartása. Csodáltuk őt latin tudása miatt, ahogy az infantilis társaságban is megőrizte méltóságát, és étkezés előtt – a parlagias közeg dacára – elmondta az imát. Évekig nem jöttünk rá a titok nyitjára. Egyszer valamelyikünk a hasát fogva a hahotától jött vissza a vagon illemhelyéről, hogy fellebbentse a rejtélyről a fátylat. A mellékhelyiségben – közvetlenül a kagyló fölé – ki volt írva négy világnyelven az „Amíg a vonat az állomáson tartózkodik, a vécé használata tilos!” szövegű utasítás. Hát, ez volt a latin nyelvű (valójában olasz) zsolozsma jelentése...

A bandáról általánosságban elmondhatom, hogy teljességgel szervezetlen és koncepciótlan volt, értem ezalatt, hogy plagizálta dalaiban, szokásaiban, mozgásában az etalonnak számító ferencvárosiakat. Emlékszem, dicséretnek vettük, amikor a sportnapilap „vidéki Fradi-táborként” nevesített bennünket, rangot jelentett akkor ez a címke. Többen fészekaljunkból eredetileg a franzstadtiak hívei voltak, ám akadtak benne újpesti, kispesti és angyalföldi kötődésűek is. Ez egyáltalán nem jelentett gondot, tekintettel arra, hogy nem mérkőztünk a fővárosi előkelőségekkel. Amikor NB I-es lett a gárdánk, szinte mindnyájan leszoktunk a pesti, szekunder kedvencünk találkozóinak látogatásáról, érzelmileg is megszire kerültünk tőle. Kissé röstelltem egykori honvédos voltomat, mentségemre szóljon, hogy Tichy Lajos meg Kocsis Lajos tündöklése alatt szurkoltam a XIX. kerületi piros-fehéreknek.

A TÁG-ból sokan jártak ki rajtunk, a „cés fiúkon” kívül a Vágóhíd utcába: Bakó Jancsi (Angol), Balogh Zoli (Zsiga), Fülöp (Kornél) Csaba, Balogh Pisti, Riskó Gyuri (Kannibál), Lindenberger Laci (Lindi), Nagy Pista, Gazdag Laci, Nagy Zsolti, Marczin Pista (Cina) neve ugrik be hamarjában. Dankó Zoli, Égerházi Peti (Jimmy), Szil Bandi (Lófej), Molnár Zoli (Egér), Leskó Pisti, Eggmann Feri (Frici), Harsányi Tibi (Kempes), Hizó Tibi, Kozma Misi (a futalos válogatott regnáló kapitánya és a székelyudvarhelyi teremgarnitúra edzője), Félegyházi Tomi (Fuszi) a Fazekasból kerültek közénk. Asztalos Jóska (Aszti), Fülöp Csabi, Kocsis Laci (Csigu), Papp Attila (Zsidó) a Csokonaiban tanultak. Nem volt releváns, ki honnét érkezik, mivel foglalkozik a civil életében, a legtöbbjüknek csak a ragadványnevét ismertem vagy ismerem ma is, hiszen a mérközéseken kívül nem igazán alkottunk összetartó társaságot. Tudták rólunk a baráti körökben, hogy afféle csodabogarak, extravagáns szerzetek, vagyis lokisták vagyunk. Sokan nem is értették ilyenén elkötelezettségünket, múló serdülőkori devianciaként értékelték, ahogy a zászlókkal felvonulunk az utcán, de nem zavart bennünket a lekezelő véleményük. Ezzel szinkronban, bár egyáltalán nem tudatosan, megváltoztattuk az itteni drukkertábor társadalmi és szociális strukturáját. Koráb-

ban szinte kizárólag csak az ipari tanulók (a tanoncok), a felszabadult szakmunkások, a betanított üzemi melósok, illetve a valami okból marginalizálódott alkalmi vagy segédmunkások nem tartották rangon alulinak a csapat hangos buzdítását. Velünk megjelentek a dühöngőn a gimnazisták, az értelmiségi jelöltek, a jobbára alkalmazotti-hivatalnoki famíliákból érkezettek (a „polgári család” szintagma akkoriban indexen volt), akik a középiskola, majd a főiskola vagy az egyetem elvégzése után sem vélték méltóságon alulinak a szurkolóság létállapotát. (Ahogyan momentán sem ítélik, ítéljük annak.) Mindazonáltal nem lettünk a brigád hangadói, viselkedési normáit sem mi szabtuk meg, hanem gyorsan átvettük a szokásait, idomultunk azokhoz. Sok jó nem sült volna ki abból, ha az intellektus felhőkbe vesző ormáról kötélhágcsón ereszkedünk közénk! Ezt szükségesnek érzem hangsúlyozni, valamint azt is, hogy a klubszeretetet nem lehet megtanulni, sem megtanítani, mert vagy képes az érzésre az ember, vagy képtelen rá. Egyéb út nem létezik.

Természetesen az imént említetteken kívül más „béközepesekre” is emlékszem a hetvenes évtizedből, mindenekelőtt Nagy Toncsira, Pongor Pistire, Stécére, Skótra, Bogátira, Csíkhúzóra, Csontira, Gercsákra, Fixre, Dugóra, a szakállas Tomra. Aztán a Blága testvérekre (Lacira és Zolira), Leóra, Kismolnárra, Zsebesre, Kareszre, Kunkli Imire (Kukac), Bütyökre, Kurtyánra, Macskára, Erikára és Edére, akik egy pár voltak anno. Mellettük a nagy bunyósra, Ladányira, Birire, Zolnaira, Gilisztára, Bogdányi Pistire, Primó Lacira, Fodorra, Vidára, Sarkadi Jancsira, Herrmann Zolira, Csacsira, Váradira, Barabás Zolira, a tanártes Nagy Imire. A Keresztesről rendszeresen beautózó Erdei Pistára. A két péklegényre, akik Budapesten melóztak, és valamennyi fővárosi találkozónkra kijöttek hatalmas zászlójukkal, csak a nevük nem maradt meg memóriámban. Az utánunk következő generációból Potyira (Szarvas Pali), Pelles Tibire, Cimpire, Kaktuszra, Bajuszra, Fakóra, Szepesire, Ihászra, Olivérre, Óvodásra, Pifura, Kevvert Ferire, Trón Árpira, Ottóra, Szabolcsra, Petres Csabira, Szőke Sanyikára, Takó Lalira, Túri Zsoltira, Bódi Robira, a Rendes fivérekre, Csabára és Bélára, Matyira, Hüsére, Skulóra, Ecsetre, Májer Andrisra. A három dokira, (Attilára, Dénesre és Zolira), Zsikére és Hobóra, Imolára, Ferikére, Hosszúra, Bács Zolikára, Posta Lacira, Sárkány Misire, Ilyés Tomira, Erdei Lacikára. Továbbá Ábrók Pistire, Debreczeni Janira, gróf Hammersbergre, Balogh Miklós Pistire, Abai Sanyira, Taki Bandira, Csoma Sanyira, Pufira, Kotkodára, Papp Zolira, Kavicsra, Vízipókra, Csillagszóróra, Lugosi Lacira, Loksira, Czók Bencére. A zöme még mostanában is kijár az Oláh Gáborra, de a zászlóvivők nemzedékéből alig-alig maradtunk páran az északi oldalon.

Mártha Sanyi, Kocsis Csigu, Balogh Zsiga, Primó Laci és Tózsér Géza különben fociztak is a DVSC-ben, ők szintúgy fel-feltűntek a táborban. Olykor Herczeg Bandika is velünk arénázott, még a dobot is püfölte, kivált akkor, amikor invalidus volt, ugyanis nagyon fiatalon, szinte kölyökként tagja lett a csapatnak.

Nem jellemzett bennünket az absztinencia, különösen a túrákon fogyasztottunk bőséggel alkoholt. A hazai meccsek előtt leginkább azok szivornyázhattak, akik nem nappali tagozatos gimnáziumba vagy szakközépbe jártak, a hetvenes évek elején ugyanis fölöttébb szigorúan kezelték a diákság kapatosságának bűnét, ki is csaphatták a vétkest a sulijából. Voltak felkapott kocsmáink, törzshelyeink, nyáron a Leveles és a Gomba, télen az Egri Borozó (KK), az Ifjúság presszó, a Béke presszó, a Fácánkakas, a Kati, a Vadászkiért, a Gödör, a Matróz, a Retkes, a Lépcsős, illetve a Nagyállomáson szuperáló, lepukkant resti. Mikor bővében voltunk a lóvénak, a Gambrinus étteremben vagy az Aranybika pincéjében, a Kinizsiben dőzsöltünk. Oda válogatott előkelőségek jártak, az aranyifjúság reprezentánsai az éppen futó nőivel, mellettük színészek, újságírók, tanárok, orvosok, ritkábban a magunkfajta imposztorok.

A színházi jelmezek terén nem tobzódtunk a forma kultuszában, házilag varrott zászlókból és kézzel kötött nyakbavalókból állott a kelléktárunk. Utóbb az állami áruházakban forgalmazott, konfekcionált stólákból is, amelyeknek semmi közük sem volt a sporthoz, még kevésbé a futballhoz. A színük miatt vitték a csecsebecsét, mint a cukrot, mert zöld-fehérben, lila-fehérben, kék-fehérben, piros-kékben, fehér-feketében, sárga-kékben és piros-fehérben is lehetett kapni belőlük. Szerintem a télvíz idején didergő, köszvényes vénasszonyoknak szánták a cuccokat, csak hát a fociőrültek felvásárolták egy szálíg a készletet. Az egyesületek teljes közömbösséget mutattak a drukkerfronton, álmodni sem mertünk a klublogóval piacra dobott barettekről, sálakról, mezekről, nyakkendőkről vagy egyéb szuvenírekről. Utazásaim során bőséggel felszereltem velük magam, hoztam angol válogatott, Arsenal, Manchester

United sálát, 1. FC Köln, 1860 München, Manchester United, Arsenal mezt. Később sem szoktam erről le, ha valamely távolabbi országba eljutok, szerzek magamnak lehetőleg piros-fehér színű holmit. Tunéziában, Jordániában, Cipruson, Marokkóban, Korfun és Krétán sikerrel jártam. A football merchandising területén napjainkra elmérgesedett a helyzet, leginkább persze Nyugaton, ahol a nagyemő ultracsoportok beleköpnék a milliárdos klubok bizniszébe, a saját üzletágukként kezelvén azt. Meglehet, antikapitalista alapállásból, ám shopjaik révén maguk is vállalkozókká válva, hiszen a – korábban szigorúan féltett – csoportcímerrel ellátott sálak, sapkák, zászlók, pólók, ingek, matricák, anorákok, dzsekik, melegítők, esernyők, kesztyűk, törölközők tömeges tételekben való árusításával a maguk profitját növelik, csökkentik ellenben az egyesületét. Részben ezen ellentmondás eredményezte a Fossa dei Leoni 2005-ös felbomlását Milánóban, mert nem lehetett egyszerre burzsoáellenes meg nagyotkés is. Azt mondom erre, ha tetszik, ha nem, az ultrapiacra is a kereslet-kínálat trendje dominál.

A nyakbavalókkal, a simléderes fővegekkel elsőszámú példaképeinket, az angolokat próbáltuk utánozni, leginkább a liverpooliakat. Második számú kedvenceink az olaszok voltak, a dobokat, a rudasokat, a trombitákat náluk figyeltük meg. A germán stílust (kivált a keletnémetet) az autódudák, a dallamkürtök, a szirénák voltak hivatva képviselni, a szittyát meg a kolompok. Az 1978-as Mundial után a konfettik, az apróra

A liverpooliak mindenütt etalonnak számítottak

cibált papírkockák szórása vált divattá, az argentin hincháktól lestük el a rítust. Papírszalagokat mi is hajigáltunk a hetvenes évtized elején, az nem volt nekünk újdonság. Néha galambokat röptettünk, a lábukra piros és fehér krepp-papír vagy selyemcsíkokat kötöttünk. Kecsesen húztak fel az egekbe a riadt kis szárnyasok, mialatt alant dalárdánk vadul nótára gyújtott. Egy alkalommal – az ellenfél nem rémlik – halálra ijedt nyuszit húzott elő valamelyikünk a kabátzsebből, a szabadon eresztett jószág villámgyorsan cikázott a játékosok között a terepen, a közönség pedig hahotázott az állati látványtól. Lám, lám, itt volna az új szélsőnk, és lehetetlen megfogni – nyugtázták jókedvűen a szurkolók. (Mára többféle stílusirányzatot szokás megkülönböztetni: skandinávot, balkánit, dél-amerikait, sőt legújabban afrikait.)

Muszáj megemlítem továbbá lokális specialitásunkat, a fából eszkábált tekerőt, amelynek működése jelentős fizikai erőt igényelt, és hangja elhallatszott a Vágóhid utcai vasúti felüljáróig. Pontosan úgy kelepelt, akár az első világháborúban bevetett géppuska, a Maschinengewehr.

Előadásaink mindig azonos forgatókönyvre épültek, ezért statikusaknak tündek, utódaink bizonytalannak és sablonosnak ítélnék az általunk összedobott produkciókat. Zene- és dallamkultúránk sem volt túldimenzionált, beértük az egyszerűbb számokkal. Rendszerint átköltöttük a ferencvárosiak gajdolta litániákat, a magyar népdalokat, a kommerszebb szonókat, a munkásmozgalmi indulókat. Vidáman elfújtuk a teljes partitúrát, és a legcsekélyebb mértékben sem rágódtunk azon, miként lesz a tradicionálisból konvencionális. A lelkesítő gregoriánok éneklése erősíti a közösségi szellemet, ezért kell(ett) katonáéknál órák hosszat menetelnünk és lépésütemre nótáznunk.

A rúdra szegelt zászló volt az azonosító jegyünk, amolyan attribútumunk, lehetetlen volt nem észrevenni, főként pedig – a mi szemszögünkéből nézve – nem lehetett leberdzsek vagy kabát alá rejteni, de nem is akartuk. Az idegen települések utcáin gyakorta lengettük, apró feltűnési viselkedéssel ele-

gyített rátartisággal tudatosítván a helyiekben, hogy ha nem vették volna észre, mi valamennyien a DVSC drukkeri vagyunk. Szívfájdalom nélkül lármáztunk fel szendergő kisvárosokat. Nem emlékszem viszont a B-középben töltött első éveimről olyan alkalomra, amikor el akarták volna venni tőlem a zászlómat, vagy később a sálamat, még a kíméletlen egri rendőrök sem tettek rá kísérletet. (A lelegején egyedül Bakó Jancsi – napjaink kiváló televíziós operatőre és jégkorongrajongója – hordott nyakbavalót, ő száguldozott kerékpárján piros-fehér csíkos mezben, kokárdában, ezért is kapta tőlünk az

Virágos hangulatban fogy az út a stadion felé

Angol ragadványnevet.) És mi sem kívántuk erőszakkal megszerezni a hozzánk ellátogató táborok tagjaitól a felszerelésüket. A csabaiak hatalmas zászlójának rúdját ketten-hárman ugyan eltörték (az a gyanúm, hogy Stécé haverom járt kettétörésében az élen), ellenben magát a szalagokkal felcicomázott, lilafehér textiliát nem hozták el. Egyszerűen azért, mert nem ez volt a fenyítő akciójuk célja! Aki nem viselt felségjelzést, semmiféle fizikai vagy verbális zaklatás nem érte, ha mégis, annak bizonyára nem a futball volt a kiváltó oka. A hetvenes évek utolsó harmadára következett be gyökeres változás ezen a téren, és úgy gondolom, hogy a brit huligánokat utánzó-istenítő ferencvárosi vagányok jártak az élen az erőszakosabb magatartásforma általános elterjesztésében, ők kezdtek egyre határozottabban az ellenfelekből ellenségeket kreálni. Mindez részemről nem spekulatív vádaskodás, hanem személyes tapasztalatokon nyugvó vélemény. Egyben annak beismerése, hogy képtelen vagyok megadni magyarázatát a szervezett lelátói agresszió magyarországi térhódításának. (Az író legyen tisztában a korlátaival.)

Persze, ócsároltuk mi is a bírókat, az ellenfél játékosait, és anyáztuk a szurkolóit. Élénk szócsaták virtuális kardforgatóiként rendszeresen megszegettük a katolikus tízparancsolat második pontját (Isten nevét szádra hiába ne vedd!), káromkodtunk, trágár módon szitkozódunk, akár a korhely külteki kocsisok. Nem szimpatizáltunk egyik táborral sem, különösen nem a diósgyőrivel, az egrivel, a kazincbarcikaival, a vásárhelyivel, a szolnokival, a csabaival, a kaposvárival, a várpalotaival. Mindazonáltal a magunkfajta még a meccsre indult, és imitt-amott csetepatéba keveredett, a mostaniak viszont csatába vonulnak, és előfordulhat, hogy a hadműveletek helyett kénytelenek beérni a mérkőzés nyújtotta, konszolidáltabb izgalmakkal. (A nyíregyházi brancsot csupán azért nem nevesítettem fentebb, mert az archaikus időszakban sohasem találkoztunk vele.)

Nem állíthatom azt sem, hogy örökkön ezer fokon izzottunk, legalábbis nem mindenki. Meglehetősen rapszodikus és eredményfüggő volt a teljesítményünk, azért a dologtalanság és a restség nem volt a jellemzőnk. Én ma sem tudok hazai 0-2-nél igazán pörögni, bár kellene, hanem inkább – eléggé el nem ítéhető módon – káromolom az égieket, náluk keresvén a kudarc magyarázatának kulcsát. Ki-ki másként ereszti ki a felgyülemlett agygőzt, pedig a bölcs tudja, hogy a siker árnyékában meghúzódik a bukás, miként a szerelem körül sündörög az ármány.

Enyhén volt koedukált a brancsunk, a mindenkori aktuális barátnók jártak ki velünk a bajnokikra, egyik-másik idegenbe is elmerészkedett, de nem rémlenek hamvas fruskák, akiket a szurkolás, a sportág vagy éppenséggel a labdarúgók szeretete vonzott volna közénk. A harmadik évezredre ez tényleg másként alakult, elnézve az északi állórész kommunájában a sálas csitriket. Kövezzenek meg, húzzanak karóba, vessenek Dunába érte, nevezzenek az emancipáció konok ellenzőjének, nem fogok tiltakozni, de akkor is kikíváncozik belőlem, máglyára való eretnekből, hogy a lelátók egyre vulgárisabb és brutálisabb világa egyáltalán nem a szende sipsiricáknak meg a trendi szupermodelleknek való! Százszor és ezerszer hálát mondtam már az egeknek, hogy a lányaimat, Izabellát és Alexandrát nem érdekli az ultrakultúra.

Utazni abszolút a saját szakállunkra utaztunk, gyakorta szólóban vagy néhány kenyeresünk társágában. Általában vonattal, távolsági busszal vágtunk neki, esetleg autóstoppal, ritkábban elvitt valamelyik tehetősebb ismerősünk a gépkocsiján. Kevés alkalommal indultunk együtt nagyobb sleppel, leginkább a három közeli fellegvárba, Egerbe, Szolnokra és Diósgyőrbe. Veszélyes helyek voltak ezek, és a közlekedés azokban az években roppant kiszámíthatatlanul működött. Fehérváron például volt szerelvény, amelynek reggel nyolckor el kellett volna húznia a fővárosba. Nos, tizenöt-húsz perccel az állítólagos elindulása után természetes nyugalommal andalogtak ki hozzá az utasok, sőt akadt, aki még le is szállt róla, hogy komótosan elcsoszogjon a váróterembe újságért. Amikor megkérdeztem a gácsért, honnan tudta, hogy nem kési le, nem indul el időközben a trén, flegmán válaszolta, neki minden reggel utaznia kell, itt az a bevett szokás, hogy kilenc előtt meg sem moccan a járat. Menjek, igyak valamit a söntésben, van rá idő. (Ekként cselekedtem, mindjárt igazoltattak is. A korai órákban feltűnő lehettem kezemben a habzó kriglivel, a pállott leheletektől bűzös becsületsüllyesztőben.)

Diósgyőrről jut eszembe, hogy az első magyarországi monstre rockfesztivált a DVTK stadionjában rendezték meg 1973. június 10-én. Hatalmas buli volt, az értők a jelentőségében mitikus woodstockihoz hasonlították, mert 30 ezren csápoltak a forróságban. A rendőrség és a munkásőrség végig frusztráltan viselkedett, látszott a tagjain, más indíttatásból ők is szívesen csápolnának, de a nagyobb nyilvánosság miatt alig-alig tehettek. A kutyák megvesztek az irtózatot hangzavarban, majd széttépték a pórázukat.

A túráinkról még annyit, néha előfordult, hogy a csapat autóbussa hazafuvarozott bennünket, idősebb Makray Balázs edzősége idejéből több ilyen alkalomra is visszaemlékszem. Mindig akadt néhány fővárosi labdarúgónk, ők Budapesten maradtak egy-két napra, és a megüresedett helyükre felcihelődtünk.

Az öltözködés területén a márkás, nyugati farmeröltönyöket favorizáltuk, ámbátor akkor is vagyona kerültek a Wrangler, a Mustang Jeans, a Levi's vagy a Lee Cooper kollekciói. Az Ecséri piacon jutottunk hozzájuk, félig-meddig illegális körülmények között. Benne volt a pakliban, hogy bővít adnak el a pasasérnak a kufárok, ha nem ismerte a festés, az indigózás, a varrás trükkjeit, a különféle titkos védjegyeket, habozás nélkül átvágták. Később kibumliztunk a szlovákokhoz, Eperjesen és Kassán, a Tuzex butikjaiban, azaz a dollárboltokban lehetett beszerezni őket. Úgy ment a seft, hogy vittünk ki nagyobb mennyiségben mazsolát, dióbelet, mákot, csipős és örölt paprikát, szemes borsot, palackozott pálinkákat, azokat elpasszoltuk koronáért. Kinéztük, felpróbáltuk a holmikát, összeírtattuk a számlát, majd a blokkal a kezünkben kimentünk az utcára. Lestük a sötét kapualjak mélyén kotló, fogatlan hárpíákat, akiktől úgynevezett bónokat (lényegében véve kuponok voltak) vásároltunk koronáért, amelyek a gyakorlatban értékpapírokként funkcionáltak, és azokkal fizettünk a kasszához visszatérően. (Sok cseh és szlovák élt vagy melózott a nyugati országokban 1968-tól számítva, azok küldték haza a keményebb valutákat, hogy az otthoniakat segítsék. A népi demokratikus állam orcátlanul lenyúlta a dolcsit, kegyesen bont adott helyette.) Utólag nézve, rengeteg rizikó volt a bizniszben, tisztában kellett lenni az utalványszerűséggel, nehogy valami játékpénzt sózzanak a kuncsaftra a locsogó nyanyák. (Hallottam ilyesféle rémtörténetet. A srác nemcsak megbukott a hamis suskával, hanem le is ültették az északi szomszédságunkban, ahol az utcán sem volt értelmes dolog megszólalni magyarul, nemhogy a kóterban.) A határon is forró lehetett a palacsinta, a vámosság miatt nem győztük magunkra rángatni a gatyákat, a dzsekiket, az ingeket a vagon mellékhelyiségében. Néha úgy festettünk, mint a mamutnyira gyúrt pankrátorok a cirkuszi porondon, de Hidasnémetit elhagyva menten „lefogytunk” húsz-huszonöt kilót. Megvalósítottuk a magunk módján a KGST sokat emlegetett integrált piacát.

Deputációk nem sűrűn jöttek hozzánk, nagyobb regimenttel abban az időperiódusban csak a diósgyőriek, a zalaegerszegiek, a békéscsabaiak, a volánosok (!), az egriek, a kazincbarcikaiak, a szolnokiak (az SZMTE és a MÁV patrónusai), a kaposváriak, a dorogiak, a szegediek, a hódmezővásárhelyiek, a dunaújvárosiak, a kecskemétiak érkeztek a Vágóhid utcába. Apróbb osztag kísérte el a Hajdúságba a Budafokot, a Nagykanizsát, a Várpalotát. A helyi klubok közül a DMTE, a DEAC (DUSE) és a Kinizsi gárdájának voltak még drukkerai, habár utóbbinak sok lokista is szorított.

A közösségi életnek vannak regulái, de a B-közép bizonyos értelemben örökre ideiglenes maradt. Nem lengte körül az állandóság mítosza, mint a militáns szellemiségű, átgondoltan dirigált, intézményesen hierarchikus, harcedzett ultracsoportokat, amelyek az utánpótlás-nevelésre is hangsúlyt fektetnek. Ahogy

visszamerülök múlt ifúságom tündértavába, felsejlik, mennyire kedveltük az esetlegességet, a bizonytalanságot, és sohasem tettünk kísérletet a labilis viszonyok megszüntetésére, a homogenitás elérésére. Az aktív és nyilvános politizálást is kerültük. Annyi utólag megállapítható és kimondható, hogy általában nem rajongtunk a szocialista rendszerért, annak kiszolgálóiért, a szovjet megszállókért, viszont mindennek csoportos formában hangot adni tulajdonképpen öngyilkosság lett volna a részünkről, hiszen az iskolából való kicsapás, súlyosabb esetben börtön járt az ilyesmiért. Személyiségünk egyik szegmensét a szurkolóságunk tudata uralta, de nem a teljes létezésünket, mert nem forrott ki a vasárnapi meccsre járás szokásából az új életstílus. Vezérünk sem volt, legalábbis Bányász távozását követően biztosan nem. Szükségét sem láttuk a főkolomposnak. Hogy melyik dal vagy rigmus következze, éppenséggel bármelyikünk be tudta ordítani, így az adott pillanatban ő vált a nótafánkká. Lófejnek volt közlünk a legerősebb torka, a legércesebb hangja, egyébként is központi figurája lett a falkának, hiszen állandóan utazott, szinte valamennyi idegenben vívott meccsre elment a legjobb cimborájával, Dankó Zolival. Kettejüknél másképpen működött – objektív vagy speciális okok miatt, amelyeket itt nem részletezek – a szülői-családi kontroll, mint például nálunk. Mi, ha valami rossz fát tettünk öcsémrel a tűzre, le voltunk tiltva a repülésről, pár hétig nem portyázhattunk. Szóval, Szil Bandi barátomnak szoltunk, hogy melyik kuplét szeretnénk kántálni, ő pedig arra gyűjtött rá. Valahogy úgy, mint a mostani capók, csak nem állt a kerítés tetején megafonnal a markában. Roppantul kedveltük danászni a Beatles trubadúrja, John Lennon híressé vált békefóhászának (All we are saying is give peace a chance) csacska magyarítását:

„Szeresd a Lokit, és boldog leszel.
Ha bántod a Lokit, halott leszel.”

A DVSC 1973-74-es formációja. A háttérben az ünneplő tábor

Akadnak a repertoárban részben saját szerzemények is, rendszerint egy-egy népdal átköltött variánsai, ilyen volt a „Debrecenben, Debrecenben huncutok a srácok” kezdetű. (Az aktuális játévezetőknek addresszáltuk a kimondottan dévaj parafrázist, a szövegének teljes közlésétől eltekintek.) Megjegyzem, Dankó Zolinak nagy tekintélye volt a köreinkben. Néha a legforróbb pillanatokban is halálosan higgadt tudott maradni, és az adott szituációkban különösen sokat nyomhatott a latban a nyugalma. Nekünk, a többieknek gyakorta támadt az a kényszerképzetünk, hogy megpróbáljuk normálisnak mutatni magunkat, holott voltaképpen tisztára beszámíthatatlanok voltunk.

Az itt összeszedett tipológiai jegyekben látom a két korszak drukkerkultúrájának alapvető különbözőségét, és úgy vélem, történetileg nem is alakulhatott volna másként. Az ultraevolúcióban, a darwini természetes kontraszelekcióban mi képviseltük a törzsfajlódás előző láncszemét, amelyhez kapcsolódhatott,

amelybe belekapaszkodhatott a következő karika. Ma már részletkérdésnek hat, hogy a korabeli hatalom semmiképpen sem túrt volna el többet tőlünk. (Még ennyit sem mindig, rendszeresen belénk kötött a rendőrsége.) A lobogó tűz, a fanatizmussal átítatott kitartás belőlünk sem hiányzott, de nem bújít uniformizált és megideologizált köntösbe. Számunkra a szurkolás csupán az eszközt jelentette, amelyet a diadal érdekében bevetettünk, ám nem emeltük szellemi szintre. Magunk között szólva kissé dadaistának tűnik, legalábbis ennyi év távlatából szemlélve az, hogy jóformán csak a meccsszituációkra reagáltunk, el nem mulasztottuk volna egyetlen pillanatát sem a játéknak. A feszültség élvezetéért és gyötrelméért kellett nekünk a futball, hogy felröpítsen egészen a transzcendenciáig. Éppen ezért nem éreztük árulásnak, hogy szinkronban élvonalbeli csapatért is hevülünk. Az ultrák világában más a filozófia, számunkra természetsszerűleg csak egyetlen klub létezhet. Náluk a buzdítás maga a jól körülhatárolt, legvégső cél, mert mindenáron bele akarják hajszolni labdarúgóikat a sikerbe, és többet, expresszívebbet szeretnének produkálni a rivális táboroknál. A versenyszellem a lelátókat is abszolút uralja. Olykor a háttal történő ugrálás például azt fejezi ki, hogy nem a jelenetek megfigyelése, kommentálása a dolguk, azt majd otthon, a videó előtt megteszik, hanem a lankadatlan drukkolás, a dalolás. És volna itt még egy – szerintem el nem hanyagolható – dimenzió!

Az úgynevezett „háttal szurkolás” az ősidőkben még ismeretlen rítus volt

Mi nem a háromszoros magyar bajnok, háromszoros Magyar Kupa-nyertes és háromszoros Szuperkupa-győztes, a Hansa Rostockot, a PAOK Szalonikit, a Hajduk Splitet a nemzetközi kupától elbúcsúztató, a VfL Wolfsburgot és a Girondins Bordeaux-ot megleckéztető élgárda, hanem az idehaza a harmadik, majd a második ligában kornyadozó, a Nagybátonytól, a Bábolnától, a szentendrei Kossuth KFSE és a Budafoki MTE legénységétől megejtő rendszerességgel vereséget szenvedő együttes hívei lettünk. Én például nyolc ínséges évadon keresztül imádkoztam, vonatoztam fagyos éjszakákon a hányadék- és ürülékszagú, dohányfüstös vagonfolyosókon, rosszabb esetben a huzatos ütközőn, pofoztattam össze a képemet a szocialista rendvédelem fejedelmeivel, hogy végre az NB I-ben láthassam rajongásom tárgyát, a DVSC-t. Nehogy félreértés essék, nem sajnálnatni akarom egykori magamat, magunkat, csupán lajstromozom az eltérések tipológiai jegyeit.

Az egyesület irányításához és futballistáihoz a magánéletben informális közöm sem volt, szisztematikusan tartottam távol magam tőlük. (Jellemző, hogy egyiket-másikat a korábbi ideáljaim közül személyesen csak a 2001-ben írt interjúkönyvem készítésekor, majd három évtized múlva ismertem meg. Illetve néhányuknak tanára lettem a 109-es, utóbb a Baross felnőtteket érettségiztető, úgynevezett levelező tagozatán, például Bücs Zsoltnak, Sándor Csabának, Supka Attilának, Tőkés Miklósnak vagy Váczi Zoltánnak.)

Nekem a csapat volt a fontos, a bálvány, az építőkockái egyáltalán nem érdekelték. Meg aztán, ha az ember tüzetesebben kiismeri imádata alanyát, fény derülhet nem várt, zavaró apróságokra, amelyek nem illenek bele a róla kialakított, makulátlannak hitt piktúrába – lásd a fejezet mottóját. Hát, ezért választottam eszközül a megszépítő messziséget, így maradhatott meg nekem a tökéletesség ideája. Az individualista kamaszoknak szükségük van az illúziókra.

A hetvenes évtized elején játszottak a moziban két amerikai filmet, Easy Rider (Szelíd motorosok) és The Strawberry Statement (Eper és vér) címmel. Előbbiben Peter Fonda, Dennis Hopper és Jack Nicholson

alakítottak felejthetlent, miközben a nézők jobbára a hippik anarchista-kábítószeres világról csíphetek el ezt meg azt. Utóbbiban, Stuart Hagmann elhíresült művében egy pacifista tüntetésen fodros hajú egyetemistát ver agyon a vásznon a jenki Nemzeti Gárdája. (Ha nem politikus a sztorija, aligha vetíthetik le mifelénk.) Mindkét mozgóképben a korszak kultikus zenekarainak és énekeseinek betétszámait hallhatuk, ez is sokat nyomott a latban.

1971-ben jelent meg Csörsz István tollából a sikerkönyv, a Síríg tartsd a pofád, amely részben a Moszkva téri Nagyfa galeri történetét dolgozta fel. A fiatal szerző nem a messzi Egyesült Államokban történt eseményeket tárgyalta, hanem a jelen idő társadalmi ellentmondásait, ifjúságunk útkeresését vagy éppen eltévelyedését. Kérdéseket tett fel, egyértelmű választ ugyan nem adott rájuk, viszont mindenki olvasta vagy olvasni akarta a sorait. Csodálkoztunk is azon, hogy Kádár János rafinált Alba hercege, Aczél György engedte megjelenni, miután ilyesféle – atomcsapással felérő – mottókkal szembesülhettünk az oldalain: „Ne felejtse el, mikor eszel, szarból lettél, s szarrá leszel.”

Tudatformáló hatással voltak ránk Csörsz István antihéroszainak gondolatai és cselekedetei, miközben a hivatalos Magyarország, ha a hippik kommunái kerültek szóba, állandóan a Charles Manson és sátánimádó szektája által 1969 augusztusában elkövetett szadista mézszárlást emlegette elrettentő precedensként. Mintha valamennyi torzonborz, csónadrágos tinédzserben potenciális pszichopata, narkotikumokat habzsoló zombi rejtőzködött volna, holott a virágok gyermekei következetesen tiltakoztak a vietnami háború ellen, és elégették a behívóparancsukat. Nagyjából erről zeng a világhírűvé vált musical, majd a belőle 1979-ben Milos Forman által forgatott kultuszfilm, a Hair. Abban az esztendőben látott napvilágot a közülünk tragikusan fiatalon eltávozott író, Hajnóczy Péter A halál kilovagolt Perzsiából című, elsőprő erejű tudatregénye is, amely szintúgy nagy port kavart kertelés nélküli, szókimondó hangvételével. Az alkoholfüggőségről, saját betegségéről, a néppusztító jelenség társadalmi beágyazottságáról vallott benne. Sajnos kései jajkiáltásnak bizonyult csupán a könyv az 1981-ben elhunyt művésztől.

Azt szokták boncolgatni a sporttémában publikálók, hogy a múltban sokkal kevesebb brutális cselekmény történt a futballpályák lelátóin, mint napjainkban, és ez az utolsó szóig igaz. Mint ahogy cáfolhatatlan, hogy az ember ösztöneiben, valahol mélyen a sejtjeibe temetve rejtőzködik az agresszió, hajlamos rá, ezért kíséri figyelemmel a környezetében megnyilvánuló verbális vagy fizikai erőszakot. Vannak, akik mindezt őszintén bevallják, és akadnak szép számmal, akik a humanista etika, a keresztény szeretetkultusz vagy a morális szellemiség kontextusában tagadják. Hozzá kell ehhez tennem, a mi időnkben is voltak spontán megnyilvánulásai a durvaságnak, és mindig szerepet játszott bennük az ital, valamint az egymás hergelése. Jó, ha tudjuk azonban, hogy amióta focimérkőzéseket rendeznek Magyarországon, a civakodások a nem kívánt kísérőjelenségeik. Elő hát a példákkal!

1912-ben félbeszakadt a Miskolci VSC-Losonci AC találkozó, mert a nézők és a rendezők a labdatérre tódultak. A megvert bírót csak katonai segítséggel lehetett közülük kimenekíteni. Debrecenben a DEAC-DTE tusája után a fokosokkal felszerelkezett egyetemisták szidták és inzultálták a vendégek zsidónak tartott labdarúgóit, megütötték, majd megrugdosták Rott Kálmánt, Ubranovits Lajost, Szabó Józsefet és Barta Pált. A kivezenyelt rendvédelmi osztag tehetetlenül nézte a pogromszagú támadást 1922 márciusában. A városban a sárga-kék színű DTE és az 1910-ben alapított, kék-fehér DKASE (Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Sport Egyesülete) számítottak a zsidó-liberális és a protestáns felekezeti, illetve politikai irányvonal patronáltjainak. Gyakorta bolsevizmussal is megvádolták őket, míg a fehér jobboldal a katolikus és nemzeti orientációt követő DEAC és DVSC mögé sorakozott fel, amint Szegedi Péter, a kiváló történész és szociológus ismerősöm megállapítja elsőrangú tanulmányában. Az 1926-os DEAC-DKASE derbit egy helyi újság egyszerűen csak mézszárlásnak, a másik pedig bikaviadalnak titulálta – a botrányos nézőtéri megnyilvánulások, valamint a futballisták kirívó durvaságai okán. Az 1928-29-es magyar bajnoki címet a Fradi azért veszítette el, mert egy Zubiczki nevű drukkere a 83. percben a gyepre rohant, és arcon ütötte Gerő Ferenc bírót, aki azonnal lefújta a Szegedi Bástya elleni bajnokit. (Igaz, 1:0-ra a vendégek vezettek.) Így lett aranyérmes a Hungária (MTK). 1971. szeptember 15-én a Népstadionban halottja is volt az északi felső karéból köveket dobáló vandálok akciójának. Egy idős rendezőt, a 64 esztendő Németh Tamást egy körülbelül ötkilós műközlappal a fején találták el, az áldozat a helyszínen életét veszítette. A tömeg a rendőröket hajigálta meg a Magyarország-Bulgária válogatott mérkőzés alatt, amelyet egyébként 2-0-ra megnyertünk. A szerencsétlen öreg rosszkor volt rossz helyen. Ne áltassuk tehát magunkat, az eleink is

balhéztak! Legfeljebb nem azzal a határozott szándékkal mentek ki a létesítményekbe, hogy bunyózzanak, de ha alkalom kínálkozott rá, nem hagyták ki. Mi sem azzal a céllal indultunk a debreceni stadionba vagy idegenbe, hogy mindenképpen összemérjük öklünk erejét amazokéval, ám nem mindig úszhattuk meg a kommunikációs konfliktusok elfajulását. Igen, kedves barátaim, akkor is voltak verekedések, amelyeket – főképpen idehaza – leginkább a mieink kezdeményeztek. Ezekről az inkriminált és szórványos esetekről a krónikámban beszámolok. Kénytelen vagyok megtenni, részei az igazságnak.

Az MTK kilenc labdarúgója 1971 nyarán fellázadt Palicskó Tibor edző személye és a légiót megszegyenyítő módszerei ellen, a protestálókat a klubvezetőség eltiltotta. Kis idő múlva a rebellisek kijelentették, mégis együtt óhajtanak dolgozni a mesterükkel, mire a grémium felmentette őket, viszont az MLSZ ebbe nem ment bele, prolongálta az elmeszelésüket. Az MNK-ban velük került össze a DVSC 1972 elején, és hatalmas közönség, tízezer néző várta a havas pályán a vasárnapi matinét, tudniillik délelőtt rendezték. Közvetlenül előtte derült ki, hogy a proskribált kilencek amnesztiát kaptak, valamennyien játszhatnak ellenünk. Természetesen nagy volt az elkeseredés a táborban, mert hiányukban lett volna esélyünk a továbbjutásra, ezért aztán egyesek hangosan „zsidóztak”. Nem zavarták a rajzásban az ordibálások a kék-fehéreket, nagyon megcsapkodták a Vasutast (DVSC-MTK 0-5).

Az NB I B startját szintúgy elrontottuk, pedig a második helyen teletünk, ám 1972. március 12-én kikaptunk Ózdon 1-0-ra. Végig nyomott, szorongatott a Kohász, a 2000 néző üzte-hajtotta a fehér-feketéket, és Egri a második féldőben berúgta a győztes góljukat. Egy hét múlva a hideg dacára 8000 szurkoló leste a ZTE itteni fellépését. Több busszal jöttek a nyugat-dunántúliak, rendkívül sportszerűen viselkedtek. Pontosan tudom, ma korántsem bukolicus a két szekérhad viszonya, mégis rögzítem, hogy akkoriban igen szimpatikus volt nekünk a zöld-fehér kompánia. (Később váltott színeket.) 200-300 zalai lobogtatta az egy kaptafára készült zászlócskáit, amelyek alumíniumból formázott rudacskákra lettek felerősítve. Korábban sohasem láttam ilyesmiket senkinél, és mint megtudtam tőlük, az egyesület varratta őket. Nagy szó volt ez 1972-ben. Magasba emelték a táblát, azon az „Irány az NB I!” szöveg volt olvasható. Nem tévedett a készítője, a pannonok feljutottak a végén, azonban az összecsapást Nagy Feri (hol Pajesznek, hol Nagyfröccsnek becéztük a jobbszélsőnket, hisz fölötte kedvelte a 15-18 maligánfokos nedveket) és Vásárhelyi találataival mi nyertük meg 2-1-re. Mentünk Rákoscsabára, ott négyezren vettek jegyet, közöttük rengeteg debreceni. A budapesti kisebb gárdák pénztárnokai előre dörzsölhették kérges tenyerüket, ha esedékes volt a DVSC vendégjátéka. Sokan éltek Budapesten innét elszármazottak, jelentős számban tanultak fent a diákok, a nyugdíjasok és a MÁV-alkalmazottak ingyen utazhattak, ezért ha valamelyik ottani alakulat ellen léptünk szorítóba, garantálható volt a busás haszon. A Volánnak később az első ligában sem sűrűn volt 4000 nézője. A rangadó 1-1-re végződött, és pár újpesti srác velünk szurkolt. Fiatalabb olvasóim talán mindezt fejcsóválva, esetleg kétkedve fogadják, pedig abszolút igaz, semmi bajunk sem volt a megyeri „violákkal” 35-40 évvel ezelőtt. Sem a Vasas, a Honvéd vagy az FTC rajongóival, ugyanis nem voltunk velük egy osztályban, és ezen egyszerű oknál fogva nem is rivalizálhattunk.

Április 9-én sajnos itthon ment el a hajó, elbuktuk a Pécsi Bányász elleni országos egyest. Totógyilkos 90 perc volt, annyi biztos, ötezren kínlódtuk végig (0-1). Abban a körben Zalaegerszegen nyolc és fél ezres, Békéscsabán nyolcezres publikumot regisztráltak, hangsúlyozom, a második divízióban! Szolnokra körülbelül 300 lokista ruccant át, láthatta a 2-1-es zakót. A hazaiak kétezren lehettek, gúnyolták a „hortobágyi gulyásokat”, sokan megorroltak akkor rájuk. Április 23-án szenzációs találkozót mentünk a Dunaújvárosi Kohással. A szangvinikus Szabó III szédületesen játszott, lőtt két prima gólt, aztán 3-0-nál kiállították, miután jól hallhatóan lemarházta a megszeppent lestemert. Sűrűn előfordultak ilyenén lezserségek a Csulinak becézett, piknikus alkatú csatárunkkal. Az ötezer fanatikus egy része a hármas sípszó felhangzása után kicselezte vagy elsodorta az útjába álló néhány elszánt rendezőt, és bezúdult a pályára ünnepelni a 3-2-es diadalt. A padtársam, Agócs Laci ügyes testcsellel indította a manővert, őt még elkapták, a többieket már képtelenek voltak megfogni.

Április 29-én magyar-román Eb-selejtezőre került sor a Népstadionban (1-1). Legalább 6-8 ezer romániai érkezett a kvalifikációra, közöttük az erdélyiek sokadalma. Ugyan kiért szoríthattak a székelyek? A P jelű szektorban foglaltunk öcsémmel helyet, ahol a leglelkesebb brigád állomásozott általában, és ekkor – rémületünkre – hirtelen felbukkant Bányász. Máskor ügyet sem vetett ránk, tacsókra, de most felderült az arca, mindjárt leült mellénk. Nem ebből származott a bonyodalom, hanem a vezetőségtől

ajándékba kapott zászlóból, a fradisták ugyanis honvédosnak néztek bennünket, és ráförmedtek a vezérünkre, rögtön tegye el a rongyot, mert széttépik. Mire Bányász felállt, ünnepélyesen kihúzta magát, hogy a maga cikornyás stílusában közölje a sértegetőkkel, mi debreceniek volnánk, és klubszínekkel segítjük a válogatottat. Óriási tapsot kapott! Nagy Toncsi miatt egyébként is lehetett reputációnk a fal-kájukban, aki közismert hajdúsági frontemberük volt.

Igazából Szegeden, a 27. fordulóban harangoztak a DVSC-nek, már ami a feljutási álmait illette, a SZEOL 3-0-val küldte sírba, hatezer híve nagy-nagy örömére. A leeresztett társulat idehaza sem volt képes a feltámadásra, május 14-én ikszelt a Várpalotával (0-0). Akkor történt ez az epizód: egy rinocéroszi termetű, indián kinézetű, szénfekete farkocsú bőrdzsekis – hetyke komótossággal – elvonult a B-közép és a drótkerítés közötti folyosón. Peckesen korzózott, és miközben harsány „Hajrá, Palota!” csatakiáltást hallatott, megröptette piros-fekete lobogóját az orrunktól néhány centire. Leste a hatást. Döbbenet pis-lantottunk egymásra, haptákban kussoltunk, többre nem futotta. Akkorának tűnt, akár a Stonehenge.

Ha Csabán nyerünk a 33. körben, talán maradt volna esélyünk a felkerülésre, de csúnyán leégtünk (1-4), így aztán a bronzérmes „csak” háromezren éljeneztek meg. A győri MÁV DAC-ot keserves kínok közt sikerült legyőzzük 2-1-re, és arra határozottan emlékszem, hogy valamilyen oknál fogva átmen-tünk a kertészet felőli részre, a muzeális értékű óraszerkezet alá. Onnét száguldottunk be a gyepre, hogy köszöntsük a fiúkat, Lófej és Dankó Zoli még virágcsokrokat is hoztak a tiszteletükre. Hálásan néztem rájuk, mert nekem ez eszembe sem jutott. Mondtam fentebb, nem kötődtem igazából a labdarúgókhöz.

A félidők szüneté-ben felejthetetlen élmé-nyekben részesítettek bennünket a hangos-beszélőn keresztül imá-dott klubunk illetékesei. Mialatt a kézilabdázók bitumenes pályája körül végeztük el a tovább már nehezen halasztható szükségünket, az éteren terjedve évek hosszú so-rán át folyvást hallhattuk Ambrus Kyritől, hogy mennyire szeretne egy jó kis partnert. Közvetlenül a sanzonett után Szécsi Pál vallotta meg nekünk

Serényen röpteti lobogóját a B-közép

elcsukló hangon, hogy viharként tombol már a messzi távol. Rettenetes volt végigszenvednünk az ide-haza is rég elavult számokat, ha lett volna a közelben tűzfal, habozás nélkül felmászunk rá, mert szinte valamennyien a progresszív rockért, a bluesért vagy az instrumentális dzsesszért hevültünk. Kivált Jimi Hendrix, Johnny Winter, John McLaughlin, Frank Zappa, John Mayall, a The Doors, a Yardbirds, a King Crimson, a Led Zeppelin, a Black Sabbath, a Deep Purple, a Free, a Jethro Tull, a Rolling Stones, a Ten Years After, a Cream vagy az AC/DC muzsikájáért. (Mellettük valósággal bolondultam a lengyel dzsesszműhelyért. A kultikus imádat övezte Czesław Niemen, aztán Zbigniew Namysłowski, a szaxofon evangélistája és a mágikus trió, a Silezian Blues Band voltak rám elementáris hatással.)

1972 nyarán eltűnt a környékről Bányász, sohasem hallottam többé a hírét. Egyik morózus nyári este együtt csavarogtam Toncsival, szállingózott az eső, amikor egy göndör fürtű, markos figurába botlot-tunk a Nagyerdőn. A haverom felvidult láttára, megölelték egymást. A számomra ismeretlen fiú a Mát-rában született, pontosan már nem tudom, hogy hol. Fodrász volt a szakmája, de támadt néminemű afférja a hatóságokkal, búcsúkor valakit rosszul „borotvált meg”. Szerintem halmazatiként hónapok óta nem dolgozott, és ez akkor közveszélyes munkakerülésnek minősült. Bort nyakaltunk, bár én ki nem állhattam a vinkót, amíg megtehettem, söröztem, ám másra akkor nem tellett. Elég jelentős mennyi-

séget leküldtünk már a lőréből, amikor a fradista Toncsi arra kért bennünket, üvöltünk bele a sötétbe a Régi Vigadó fedett teraszáról, hogy „FTC, FTC!” Akik ismernek, tudják rólam, ilyesfélék normális körülmények között nem ejtek ki a számon, mégis megtettem, megtettük, mert frusztrálni lehetett vele a járóelőket, bosszantani a rendőröket. Így ragadt a krapekra az FTC nevezet, holott eredendően lelkes Honvéd-drukker volt. Egerből lécelt le, égett a talpa alatt a talaj, ezért aztán ugratásból Stécének is hívtuk. (Az SBTC az egriek legnagyobb riválisa volt, és ő kifejezetten utálta a tarjáni „bányaménest”). Ha felbukkant egy-két biztos elvtárs, azonnal rázendített a Metró együttes aktuális slágerének refrénjére, hogy „Egyszer egy szürke egeret fogtunk”. (A fakabátokat piszkosszürke egyenruhájuk meg a köpönyegük okán gúnyoltuk ekként, ugyanakkor énekelni nem volt tilos, főként nem a rádióban játszottakat.) Igazi vagabundként örökkön készen állott a mókára, és nem ijedt meg a saját árnyékától. Ha oda kellett csapni, alig mérlegelt. Nem volt kimondottan agresszív, nem kereste mindenáron a bokszt lehetőségét, viszont sohasem futott el. Remek gyerek volt Szatmári Laci, a hibáival együtt nagyon kedveltük.

1972 letargikus őszeről, a 15. helyről sokat elárul a Fülep Kornél fonta szöfűzér: „Szólnunk szükséges a mérkőzések látogatottságáról is, ami összefügg nemcsak az eredményességgel, hanem a nyújtott játékkal, a csapat lelkes akarásával is. Például a nyolcadik fordulóban még 3500 néző volt kint a Vágóhíd utcai sporttelepen, a következő hazai mérkőzésen, a Várpalota ellen már csak 1500 szurkoló volt a nézőtéren. A Békéscsaba ellen ugyanennyien voltak, majd a Ganz MÁVAG, végül a Pénzügyőr elleni találkozók csupán hét-nyolcszázan. A DVSC szempontjából nem lehet mindegy a látogatottság, a szurkolókat viszont nem lehet beparancsolni a nézőtérre.”

1973 tavaszán sikerült győznünk Szolnokon egyik örök riválisunk, a piros-fekete SZMTE ellen (2-1). A több száz cívis gyalogos nagy elánnal hajtotta a Lokit, meg is lett a kitartás jutalma, maradt továbbra is veretlen a kedvenc. Németi Gyugyu lőtte a győztes gólunkat a 68. percben, mire néhány hazai „huligán” dobálni kezdett. Nem volt veszélyes a dolog, csapnivalóan céloztak, de az ügyetlenségüket egyáltalán nem bántuk. Elég feszült volt a két tábor viszonya, amikor eljöttek hozzánk, egy ős hadastyán vezényelte őket, miközben a társai apróbb dobokon kongáztak. A hazai cowboyok kóstolgatni kezdték őket, párat el is kaptak közülük a kijárat mellett üzemelő latrinában.

Az NB I B-ben a Haladásnak volt a legmagasabb nézőátlaga (6220), utána jött a Csaba (5830), és kapaszkodjanak meg, a győri MÁV DAC (4250)! Itt is a vert mezőnyben végeztünk, a 6. helyen a magunk cingár 2720-as átlagával. A mumus Várpalotai Bányász mind a négy pontot elvette a DVSC-től, itthon 1-0-ra, Palotán 2-0-ra győzedelmeskedvén fölötte. A 30. fordulóban a dorogiak tették tiszteletüket vagy ötvenen nálunk. Az volt a különlegessége az esetnek, hogy kivált NDK-beli motorokkal jöttek, zöld-fehér lobogókat lengettek, a DAC ugyanis nem piros-feketében játszott, mint korábban a Dorogi Bányász. A meccs 0-0-ra végződött, és senki sem óberkodott velük. A következő vasárnap a Ganz MÁVAG is nyert ellenünk (1-0), alig vártuk már, hogy vége legyen a vesszőfutásunknak. De nem volt! Június 13-án különvonat vitt bennünket – nem túlzok, legalább ötszázan elmentünk – a Népstadionba, a magyar-svédre. Izzasztó meleg volt, a házilag festett cilindereinken megolvadt a festék, ráfolyt a hajunkra, az arcunkra, úgy néztünk ki a lecsorgó pirostól, mintha összeverték volna bennünket. Ez volt a kisebbik baj, a nagyobbik meg az, hogy a langaléta Ralf Edström – kihasználva Bicskei Bertalan és Vidáts Csaba kollektív hibáját – bebólintotta a skandinávok egyenlítő gólját (3-3) tizennégy perccel a lefújás előtt. Pontosan ott ültünk, amely lelátó előtt az egész jelenetsor lepergett. Veretlenül esett el a magyar válogatott az 1974-es németországi világbajnokság szereplési lehetőségétől. Zokogtunk tehetetlen dühünkben, aztán az éjjeli vonaton mindenki hazáig üvöltötte a „tetű svédek” kezdetű alkalmi, a Geronimo együttes Good bye című, világszerte ma is fújtt klasszikusának dallamára. Pocsék időszakot éltünk át 1973 nyarán, és amikor azt hittük, lassan vége, hát beütött a ménkű, de be ám! A megyei és városi pártvezetés centralizált, összevonta a három tehetős klubot, és a Debreceni Építők, a TITÁSZ Elektromos, az MGM Vasas fúziójából megszületett a gyűlölt vetélytárs, a DMTE. Azért utáltuk, mert az elvtársak jóformán minden támogatást megvontak a DVSC-től, a Munkást futtatván. Tudtuk, hogy a színkombináció a középkor óta a városé, hogy a legendás Bocskai FC is viselte, mégis vadultunk rá, ha csak megláttuk. Ráadásul még tábort is toboroztak a DMTE köré, a mérkőzés előtt kiosztották a tagoknak a klub által varratott zászlókat, utána le kellett adniuk, mint az üzemben a szerszámokat a műszak végén a melósoknak. Alig vártuk, hogy összekerüljünk velük, és megesküdtünk, hogy amíg csak élnek,

emegetni fogják az első derbi napját. Előfordult, hogy kimentünk az épülgető Oláh Gábor utcába, és torkunk teljes hangerejével buzdítottuk az aktuális ellenfelüket. Egyszer közel jártunk ahhoz, hogy erre piszkosul ráfázzunk. A Diósgyőr jött vendégségbe, és a „vörösök” rátámadtak az északi oldalon (a mai törzshelyünkön) álldogáló sárga-kékekre. Letépték a lobogóikat, majd kezdtek a nyugati ülőhely felé nyomulni, ahol mi is dekkoltunk. Abból lett a gond, hogy a borsodiak másik csoportja a déli oldalról bekerített bennünket, és igen-igen bőszen hajigált, amivel csak tudott. Ekkor szirénázva a tetthelyre farolt három URH-s kocsi, szigorúan Zsiguli márkájú, valaki riaszthatta a posztokat a Sportból (momentán Viktória), és a gumibotosok – óriási mákunkra – hátba kapták a hóbörgő „makukásokat”. Így úsztuk meg az eléggé húzós szituációt.

A Béke utcáról induló villamosokkal jártunk a Vágóhid utcába. Nem nevezném őket a vágy villamosának, mert hátul nyitottak voltak a peronok. Fellobogóztuk a csörömpölő járműveket, olykor meg az oldalukról csüngtünk alá, miközben eszeveszetten óbégattunk.

Határozottan emlékszem arra a jelenetre, amikor egy néni kijött a miséről a Szent Anna templomból, majd meglátott bennünket, amint lógunk lefelé az éktelenül nyöszörgő csotrogányról, rémületében keresztet vetett, és azonnal visszamenekült a megszentelt falak oltalmába. Az egyik tanárunk is kiszúrt bennünket, miután a Tóth Árpád Gimnázium is abban az utcában működött anno. A következő órán azzal kezdte, hogy egyes diákok nem méltók az iskola szellemi hagyományaihoz, a homo moralis nem viselkedik úgy, ahogyan az ifiurak tették vasárnap délután.

Azon a nyáron megvarrattuk a már említett, orbitális méretű csikosunkat, majd augusztusban hetekig a Balatonnál kódorogtunk. Körbestoppoltuk az északi partvidékét, vadkempingeztünk, mert hamar nyakára hágtunk a pénzünknek. Zamárdiban, a katolikus plébános parókiáján, a fák alatt ütöttük fel a sátrunkat, az atya nem kért a szállásért semmit. Azzal buktunk meg nála, hogy lányokat csempésztünk be, és a hajnalban tetőződő, némileg nudista jellegű bulink után a tiszteletes úr kitette a szűrünket. Mit gondolnak a hívők, mi történik éjszakánként a paplakban? Igaza volt, csúnyán visszaéltünk a vendégjoggal, a templomkert nem kupleráj. Tetejébe az NDK-ból jött nőszemélyek még jól be is rúgtak, délig az istennek se akartak felkelni. Érdekelte is őket az egyházi átok!

A nyitányról, a DVSC-Szekszárdról (0-0, 4000 lélek előtt) lemaradtunk, az Oroszlány elleni nyögve nyelős sikert (1-0) már láttuk. Szolnokon ikszeltünk, majd nem tudtuk itthon elverni a Dunaújvárost (1-1). Újból négyezren voltunk kint. 1973. szeptember 9-én korán reggel elindultunk Egerbe, abban az időszakban meglepően sokan, és még meglepőbben – együtt. Ehhez kellett némi szervezés, de hát a menetrend elvégezte helyettünk a koordinációs munkát, mi csak igazodtunk hozzá. Délelőtt mintegy háromszázan állítottunk be Dobó István városába, ahol az erődítmény feljáratánál sikerült azonnal szétzavarnunk egy csehszlovák turistacsoportot. A buszoknál állva mutogattak, közel volt még az 1968-as invázió emléke, mi meg az 1969-es marseille-i katasztrófát nem tudtuk feldolgozni, amikor a francia metropolisban vágtak nekünk négyet. Cifrákat integettek, erre néhányan közülünk közülük ugrottak, és a kevésbé fürgék, akik nem tudtak felmenekülni a járműre, kék vagy zöld foltokkal meg szomorú tapasztalatokkal lettek gazdagabbak. Már a történelmi várromok tövében megmondták nekünk a rendőrök, hogy nem fogjuk verés nélkül megúszni a munkaszüneti napot, ahogyan 1552-ben a törökök sem úszták meg vereség nélkül az egri próbát. Proféciajuk délután lett igazza. A meccsig hátralévő órákat italozással töltöttük, a legjava természetesen a helyi borokat öntötte magába, én azonban következetesen maradtam a sörnél. (Fogadott keresztapám egy ideig Egerben, majd Pétervásárán lakott, ahol ma is él. Ahányszor nála jártam, Kiss Józsi bácsi mindig elvitt egyik-másik ismerőse pincészetébe, a Szépaszszony völgyébe, hogy megismerjem a testes tájjellegű fajtákat, de nem tudott rávenni a fogyasztásukra, kikötöttem a komlósörpnel. Ennek köszönhetően nem is voltam teljességgel illuminált, az akkor 15 éves János öcsém pláne nem.) Hamar kimentünk a futballpályára, ahol 300-350 debreceni alkotta a szekerhadat. Kihasználtuk az építmény akusztikus adottságait, és rázendítettünk a fővárosban eltanult csasztuskákra, hogy „lila majmok” meg „öltözzetek lilába, menjetek a p...ba”. Ezeket követte a merő gúnyval elvonyított munkásmozgalmi induló, a „Dózsa népe, bontsd ki zászlód, itt a helyed” kezdetű. (A marxista történetírás amolyan jobbagyforradalmárt kreált az Erdélyben egyébiránt rablógylkoságért kerestetett székely köznemesből, a népén tehát a parasztokat értették, értették.) Konkrétan a helyi rendőrséget nem szapultuk, azt nem mertük, mert még idejében felvonult a szektorunk elé. Az

első affér mégis megtörtént. Stécé barátságosan üdvözölte az egyik tizedest, válaszképpen egy szervilis közrendőr szájon terítette, amiért tegezni merte az elöljáróját. Persze, hogy tegezte, földik voltak! Megütött pajtásunk a markában összegyűjtötte a kiömlő vérét, majd a túlbuzgó egyenruhásra lötytyintette. Ekkor lépett közbe a tizedes elvtárs, és nem engedte, hogy kivigyék a renitenst. Mártha Sanyi felmászott a kőkerítés tetejére, azon balanszírozva lengette boldog mámorában a hatméteres „kópiát”, végre egyszer volt hely is hozzá. A yardok megpróbálták leráncigálni onnét, de nem ment nekik, túl magasan ugrabugrált. A képét beborította a piros festék, amely – szokás szerint – a papírcsákójáról megolvadva került oda. Úgy nézett ki, akár a sziúk, közvetlenül a bölényvadászat előtt. 1200 nézőről írtak a lapok, nekem sokkal többnek tűnt. Nagy hangerővel buzdítottunk, válaszul a dózsás Szűcs megszerezte a vezetést. Akkor szabadult el a pokol. Testvérem ült a legszélén, nagyon hosszú haját hordott, és a mellette tanyázó egri megcibálta a séróját. János szabadulni akart valahogyan az illetőtől, mire az ökölrel orrba vágta. Később aligha merte volna megtenni, öcsém közel 190 centire nőtt, olykor túlhaladta a 90 kilót, ám a tinivel szemben még könnyen vigéckedhetett a helybéli. Azonnal körülfogtuk, lökdöstük, talán meg is rugdostuk. Elég az hozzá, hogy civil ruhás spicli vagy önkéntes rendőr volt a tag, menten ránk hozta a kollégáit, akik nekiláttak a szisztematikus kiszorításunkhoz. Akin piros-fehér színeket láttak, ütötték-verték, lányt és fiút, fiatal és időset nem kímélve. Jánost, Csíkhúzó, a Hemüvegnek becézett Gercsákot és még két-három debrecenit a falhoz állítottak, a kezüket fel kellett tenniük, tisztára úgy, mint a gestapós filmekben szokták. A szünetre nagyjából megtisztították tőlünk a stadionrészt, és tereltek bennünket a nem túl távoli állomás felé. Garabuczi egyenlítő gólját nem láthattuk, csak hallottuk a bent maradt lokisták diadalüvöltéséből, hogy 1-1-re módosult az eredmény. Vissza akartunk menni, felmáztunk a palánkra ünnepelni, a merészebbek át is törték a hatósági kordont, erre újból jött a fekete-feles. Rettenetesen összeverték bennünket a gumibotjaikkal, voltam szerencsés magam is részesülni az ütlegekből, viszont nem vittek be senkit. (Az akkori hekusok nem szívesen állították elő az embert. Egyszerű okból: szerfölött utálták a papírmunkát. Ha muszáj volt becipelniük valakit, az esetet jegyzőkönyveznük kellett, az ügyet kivizsgálta az elöljáróság, mindez szekatúrákkal járhatott. Meg aztán az írás sem volt az erősségük. Praktikusabbnak tűnt számukra helyben jól meggyepálni az illetőt, úgy eresztetni a dolgára.) A vonaton a lányok kötözték be a sebesülteket. Időközben testvérem belázasodott, az orra és a szája rettentően feldagadt. Füzesabonyban át kellett szállnunk, várakoztunk tehát, de nem engedtek be bennünket a pandúrok az állomásba, vizet sem adtak. Körbekaptak, akár a hadifoglyokat szokás. Iszonyú élmény volt, és közel 35 esztendő távlatából is állítom, nem szolgáltunk rá a tortúrára, az erődemonstráló akció ki volt tervezve. Nem arról van szó, hogy ártatlan báránykák módjára viselkedtünk volna, ellenben a velünk szemben alkalmazott terrort, az ávós módszereket nem indokolta semmi. A pár esztendővel később megvívott egri találkozónk után híre terjedt, hogy az egyik hajdúságít kómában hozták haza, úgy helybenhagyták a hevesi zsandárok. Az esettel a Napló is foglalkozott, ami a cenzúrázott média korában isteni csodának számított. Szerencsére a halottnak hitt legény a következő meccsen már kint volt a doberdói dübörgön. (Barátunk nagyapja nevezte így a zónánkat, aki az I. világháborúban az olasz fronton, az isonzói pokolban meg a doberdói karsztokon harcolt.) Sokat töprengtem a brutalitás okán, mert túllépte a hagyományos Debrecen-Eger rivalizálás vagy a szokványos rendőr-tinédzser ellenszenv határait, míg rájöttem az irántunk táplált gyűlöletük magyarázatára, a szemükben a rendszerellenesség stigmatizációi voltunk: osztályidegenek, kulákok, ellenforradalmárok, kozmopoliták, rohadék hippik. Tarkón löni, deportálni, gyűjtőlágerekbe zárni már nem lehetett bennünket, viszont összetörni, legázolni, megalázni igen. Akit az Úristen el akar veszejteni, először az eszét veszíti el.

Tíz nappal az egri vérzivatar után a Népstadionban megnéztük az FTC-Gwardia Warszawa (0-1) és a Vasas-Sunderland (0-2) nemzetközi kupameccseket. Ömlött a mennybéli áldás, mégis összejött a 30 ezres publikum. Cudarul átáztunk, nem láttunk magyar gólt, hajnalra értünk haza, de megérte a kirándulás, mert testközlelből tanulmányozhattuk az angolokat. Öt-hatszázán repültek Budapestre, egyik-másik annyira ki volt ütve, hogy a padra fektetve végigaludta az egész 90 percet, miközben keservesen szakadt a fejére meg a fülebe az esővíz. Sálát kívántak volna velünk cserélni, röstelltük, hogy nekünk nem volt felajánlható szuvenírünk. És most kapaszkodjanak meg! Másnap az európai sportsajtó bombameglepetésként taglalta, hogy a második ligás, szegény észak-angliai bányászklub kiverte a KEK-ből

világhírű magyar ellenfelét. 35 esztendeje az Angyalföld volt a páros favoritja, nem a jószerével nevesincs piros-fehér csíkosak. (A „britonok” bérelt gépekkel érkeztek, csak a meccsért szálltak Budapestre, rögtön a lefújás után indultak is haza. Ez az, amit 1973 óta irigylek tőlük, és amit mi 2008-ig sohasem tudtunk megvalósítani, habár Debrecenben is működik repülőtér. Nekünk folyton buszoznunk vagy vonatoznunk kell mindenfelé, mert az utazási irodák által szervezett, méregdrága és flancos repülőszállodás kirándulások árát egyszerűen nem tudjuk kicsőngetni.)

A hetedik körben szenvedtünk először vereséget, a Pasaréti úti pályán, mintegy 3500 megjelent előtt 1-0 született a Pénzügyőr javára. Manapság 100-150 hívó jár rendszeresen a zöld-fehér „fináncok” fellépéseire, el lehet hát képzelni, hány alföldi jelent meg azon a bajnokin. (Habár ez sem volt állandóan így, került ottani fellépésünk, amelyen egyetlen srác képviselte a B-közepet!) A 10. fordulóban sima ötöst kaptunk a MÁV DAC-tól, igen tetterős gárdájuk volt anno a győri kék-fehéreknek, viszont két hét múlva – Kósa négy góljával – 6-2-re intéztük el Kecskeméten a KSC-t. Mezővárosi gyilkosság volt, amely bizonyította, mennyire rapszodikus teljesítményt nyújtott abban a periódusban a társulatunk.

Az 1973-ban bekövetkezett gazdasági világválság az úgynevezett olajárrobbanásnak volt köszönhető, miután az OPEC jelentősen felemelte a „folyékony arany” hordónkénti világgpiaci árát. Akkor a marxista közgazdászok sűrűn emlegették a megnyugtatónak szánt tételüket, miszerint a szocialista országokban – a KGST jótékony védőburka miatt – nem fog érvényesülni az olajpánik romboló hatása. 1979-ben, a sokkoló második olajárrobbanás után nálunk is növekedni kezdtek a fogyasztói árak, és kiderült, amit különben is sejtettünk, hogy mégiscsak begyűrűzik hozzánk a kapitalizmus, legalábbis a pénztárcánkra ártalmas valamennyi folyamata. Kis idő múlva a „globális probléma” szintagmával bővítették a politikai gazdaságtan szakértői az aktív szókészletünket. (Ugyanazokról van szó, akik korábban leszögezték, bennünket semmiképpen sem veszélyeztethetnek a káros tendenciák.) Arról persze nem tudhattunk, mert nem informálták róla a honi közvéleményt, hogy már az első krízis tüneteit is újabb és újabb hitelek felvételével, az ország eladásításával kezelte a Kádár-kurzus, ezért az 1980-as évek nyitányára gyakorlatilag fizetéképtelenné vált a szocializmus legvidámabb barakkja.

Lelátói aspektusból két további eseményt érdemes megemlíteni 1973 végéről. November 18-án tucatnyi mókás budafoki lepett meg bennünket, piros-fekete cylinderben, sálban, kokárdásan, lobogóba burkolózva, sőt hölgyek is színesítették a kompániát. Be voltak becsülettel állítva, csutorákból nyomták a pezsgőt meg a bort, táncoltak, mulattak, irtó jópofák voltak. A 3. helyen tanyáztak, mi ellenben a 12. pozíciójában, meg sem lepődtünk, ahogy nyertek 1-0-ra. Azon az őszön mind a három újonc (a szentendrei Kossuth KFSE, a Nagykanizsai Olajbányász, a Budafoki MTE) győzött egy góllal a valaha orozslánbarlangnak számító Vágóhíd utcában. Átadom a mikrofont Lipók Lajosnak, a hajdani remek balhátvédnek, akit különösen kedveltünk a megbízhatósága, a sportszerűsége miatt: „Nekünk alig-alig volt bajunk a szurkolókkal, kiváltképp nem a zászlós srácokkal. Nagykanizsáról mi hoztuk egyszer haza őket, a buszunkban aludtak, nem volt nekik hol hunyniuk. Az idősebbek olykor zsörtölődtek, ám a B-közép sohasem szapult a csapatot. A BMTE elleni vereséget követő, keddi edzésünkre azonban kinézett pár suhanc, piszokul szidott bennünket, emlegette az anyánkat is, mire néhány focistánál felment a pumpa. Tudod, a szegény Potyók Lalinál ilyesmi mennyire könnyen előfordult, hát a tréning után képen törölték a hőbörgőket. Az egyiknek eltörött az orrcsontja. Nos, az orrtöröttnek gimnáziumi tanár volt az apja, izig-vérig DVSC-drukker maga is. Kijött a tanár úr hozzánk, hogy megkérdezze, miért takartuk be a csemetéjét. Amint megtudta az igazságot, felháborodottan biztosított minket arról, hogy a fia sürgősen elnézést fog kérni. Így is történt, tényleg bocsánatot kért tőlünk.”

December 2-án a DVTK-t vendégeltük. Sok miskolci elkísérte a Diósgyőrt, és a borsodiakkal sem volt idilli a viszonyunk, mi több, kimondottan ellenségeskedtünk velük. A havas pályán, 2500 érdeklődő előtt – Görgei révén – gyorsan vezetéshez jutottak. A DVSC a Romániából importált, kétségbeejtően ronda sárga-fehér maskarájában pompázott, és Salamon „önösével” egyenlített. A második játékrészben a Tábornoknak becézett kiváló labdarúgójuk hatalmas gólt rúgott Husinak harmincról, de négy perccel a vége előtt Erzse Sanyi bevágta Veréb hálójába a második találatunkat (2-2). (Szomorú, hogy Görgei János és Erzse Sándor milyen fiatalon hagytak itt örökre bennünket.) Túlradó örömlükben hógolyókkal dobáltuk meg az északiakat, nosza, a „vörösöknek” sem kellett több, ők is hajigáltak mindenfelét felénk. Utcai nyargalászás kerekedett belőle, amely a vasúti felüljáróig tartott, ott aztán közbelépett a karhatalom.

Didergető februárban mentünk a visszavágóra. Gercsák és Bogáti (egyik pajtásunk sem él már) Rakamazon leszálltak a szerelvényről, inni akartak a peronon lévő csapból. Nem tudhatom, miképpen kombináltak, de nem vitték magukkal a kabátjukat. Ingben maradtak le, és arra gondoltam, megfagynak a szibériai klímában, amire Miskolcra érnek. Tévedtem, még meg is előztek bennünket! A rendőrök szánták meg a két szerencsétlen stoppost, és elvitték őket a DVTK betonerődítményébe, tehát emberi gesztusokra is tudok precedenst. Még Rakamazon történt, hogy egy sötétbarna bőrű egyént kivágtak a debreceniek a vagonból, túlságosan sokat engedett meg magának, hözöngött. A sértett követ kapott fel a töltésről, és beverte vele a kupénk ajtajának üvegét. Nem volt melegünk a Tiszai pályaudvarig.

A stadion bástyáin természetesen dült a hőcsata, folyt az acsarkodás – oda meg vissza. Egy-két lépcsőtöredék meg flaszterdarab is megküzdött a gravitációval, mielőtt ballisztikus pályára tért, hogy közénk vágódjon. Az első féldőben jobban futballoztunk, tartottuk magunkat, aztán a másodikban Salamon kicselezte a kapusunkat, majd Egri (és ezzel a névvel mindig rúgott gólt nekünk, csak hogy fokozza a bosszúságunkat!) tett hozzá még egyet, veszítettünk 2-0-ra.

Egy későbbi miskolci expedíciónkon Lófej és Kismolnár elszakadtak tőlünk. Előre megfontolt szándékkal leugrottak a villamosról, mert kettesben akartak végezni a demizsonnal. Végeztek is. Virágos hangulatukban szóváltásba keveredtek a következő szerelvényen utazó nyugdíjasokkal, akik az ódivatú, vasalt végű esernyőikkel megdorgálták őket. A kúra következtében púpok nőttek enyhén szórakozott barátaink kobakjára.

Azon a tavaszon a csúcsrangadót a Békéscsaba ellen vívtuk. Mintegy ezer „viola” ruccant át, a nyolcezresre tupírozódott tömegre alig jutott rendező vagy poroszló. A szünetre kialakult az 1-1-es végeredmény. Hoztak magukkal egy furcsa, dárdaszerű nagyászlót, hímzett szalagok voltak a hegyére rákötözve. Olyasfélék, mint amilyen imaszalagokat a nepáli buddhista kolostoroknál álló, szentnek tekintett fákra szoktak felerősíteni a hívők. Hosszú rúdját kitámasztották, ezért eltorlaszolta a kerítés és a lelátó közötti korridort. Át lehetett volna lépni, ha nagyon akarják, csak hát a mieink közül néhányan nem azért jártak éppen arra, hogy a gát fölött átszökkenve vegyék az akadályt. Naná, hogy ráugrottak, és legott recscent a farúd! Lett ebből perpatvar, a lila-fehérek rendőrért kiabáltak, mire kaptak néhány jobbot. A játék megkezdésekor lecsillapodtak a kedélyek, bár a két armada továbbra is gúnyolta egymást. Részünkről a leggyakrabban a „laposfejű tótok” meg a „dotoho, Előre!” rigmusok harsantak fel. Az idő tájt szerezte anonim fűzfapoétánk a legendásan eklektikus „Viva, Locomotion!” csatakiáltásunkat. A Viharsarokban ősszel 0-0 született, a bajnokság végén a Csaba feljutott az NB I-be, míg a Vasutas maradt alant, a szégyenteljes 14. helyen. Csupán a jobb gólkülönbségének köszönhetette, hogy nem esett ki. Lassan hozzáedzöttünk prolongált kudarcaihoz.

Az 1974-es őszi rangadóról, a Kaposvár elleni, itthoni asszóról őrzök éles emlékképeket. Relatíve sok somogyi tette tiszteletét, és fellobogózta az Aranybikát, ahol megszállt. Szombaton este a Kinizsiben összekülönbözött néhány helybéli a zöldek előőrsével, azon vesztek össze, ki a nagyobb paraszt, a pincérek fékeztek meg a dulakodókat. A szeles, hűvös vasárnap délutánon Lipók Lajos (Tündér Lalának becéztük) becsavart a bal felsőbe egy szögletet, Bodonyi Béla tette hozzá a magáét, a dunántúliak csak szépíteni tudtak (2-1). Fújták a „Rákóczi, Rákóczi!” buzdító formulájukat, mi meg rávágtuk, hogy „túrós, túrós!”, utalván a felénk is közkedvelt süteményre. Más verbális zaklatások nem estek. Decemberben Ózdra mentünk. Páran vasúttal utaztunk, Lófejék előttünk stoppal indultak neki. Úgy rémlik, tucatnyian lehettünk a vagonban, és Putnoknál le akartak szedni bennünket a határőrök, miután némiképpen alkoholos befolyásoltságunkban közöltük velük abbéli szándékunkat, hogy disszidálunk Csehszlovákiába. Nem voltak tréfás hangulatban a határvadászok, ezért csupán hosszú magyarázatok árán mehettünk tovább. Az ózdi Kék Acélban szivornyáztunk délelőtt, ahol a kedélyes „hajrá, Honvéd!” köszöntéssel fogadták csoportunkat a helyi szeszakánok. Nyilván a piros-fehér színkreáció meg az elfogyasztott, gyógyító hatású ásványi sókban gazdag szíverősítők miatt. Az egyik borissza jóindulatúan fordult hozzánk: „Ó, hogy özvegyülne meg a feleségetek!” A másik felénk emelte a nikotintól sárga körmei között szorongatott féldecis poharát, és összefüggéstelenül arról kezdett el halandzsázní, miközben a rumadag fele a keze reszketése folytán kilöttyent, hogy „Ebben a szárházi országban sohasem az igavonó barmokat fizették meg a gürcölésükért, hanem a bakon ülő ostorcsattogatókat”. (Távozásunkig sem tisztázódott, tulajdonképpen mi az isten közünk volt nekünk mindehhez.) A pálya behavazott lócáin, középen foglaltunk pozíciót,

tüstént kivívva a lokális erőbűvészek ellenszenvét. Azzal érveltek, hogy az ottani B-közép territóriumát mertük megsérteni. Később derült ki, ilyesféle náluk nem létezik. A konfliktus odáig fajult, hogy a jelentős számbeli fölényben lévő olvasztárok el akarták törni a maxi lobogónk rúdját, de Stécé és a segítségünkre sietők támogatásával (be kell töredelmesen vallanom, a környéken élő romák közül voltak, akik valamilyen oknál fogva nem szimpatizáltak a martinászokkal) megvédtük a mundér becsületét. (Egyébként 1-0-s sikerrel oldotta meg a Loki feladatát.) Visszafelé Miskolcon újból mázlink volt. Rohannunk kellett átszálláskor a vonatunkhoz, és az alujáróban belefutottunk több száz, gyanútlanul vonuló diósgyőribe, akkor tértek haza valahonnét. Gondolom, a hasonló színek miatt nem szúrtak ki azonnal bennünket, és mire kapcsoltak, sikerült felugrálnunk a már mozgásban lévő szerelvényünkre. Meredek volt az ügy, mert ha előbb azonosítanak, nem úsztuk volna meg pofozkodások nélkül, mint a délutáni affért. A lucsoktól csúsós peronról az egyre gyorsuló ténre való felpattanás sem volt éppen veszélytelen artistamutatvány.

A tavaszra megsokasodott a publikum a Vágóhíd utcában, a Komló ellen (1-1) hétezren, a Volán ellen (4-1) tízezren vettek zsupát. A rákoscsabaiak – meglepetésünkre – ezernél is több fanatikussal együtt érkeztek, nekik is köszönhetően parádés hangulatú, NB I-es színvonalú rangadó kerekedett az ütközetből. Bodonyi Béci mesterhármast vágott Benes kapusnak, Vaczlavik Juliska pedig akkora bombát küldött 15 méterről a fővárosi közlekedésiek hálójába, hogy sohasem feledhetem. Ritkán láttam ahhoz fogható lövést a DVSC focistájától.

Az oroszlányi túra szintűgy emlékezetesre sikerült. Egyik ismerősömmel, Sarkadi Jancsival, a feleségével és a sógornőjével vágtunk neki, ők vittek el a gépkocsijukkal. Tatán végignéztük a Debreceni Spartacus kézilabdázóinak fellépését, Ede cimboránk (arcvonalunk oszlopa) ebben az együttesben sportolt, majd irány a bükkösök ölelte városka. Örömet szerzett nekünk, hogy velünk együtt mintegy 200-250 alföldi utazott el az elég messzi helységbe. Izgalmas meccs volt, nagyon nyomott a Bányász. Akadt periódus, amikor a játéktér fölött billegő, jól megpúpozott csilléket számolgattuk, hogy ne is lássuk a meg-megújuló komáromi rohamokat. 1-1 lett a vége, jól jöttünk ki a bajnokiból. Még a kezdés előtt egy-két kapatos legényünk hangoskodott, mire egy öreg szaktárs megjegyezte, ha balhéznak, riasztja a munkásőrséget. Elképedve nyugtázta a harsány kacajt. Biztattuk a jóembert, hívja csak ki nyugodtan az Ifjú Gárdát is, attól

DVSC-Volán 4-1. 1974. április 14-én tízezren szurkoltak a Vasutas diadaláért a másodosztályban

rettentően félünk. Hazafelé Lófejt is felvettük a Ladába, öten nyúltunk ki a tatabányai életkép láttán: az egyik agrárproletár kötőféken vezette a girhes gebéjét, tette mindezt gumicsizmában és NDK-gyártmányú, tarkóvédős bukósisakban! Jancsinak meg kellett állítania az autóját, hogy kiszálljon, miután percekig nem kapott levegőt, szinte fuldoklott. Dunaújvárosba is el akartam kísérni a Lokomotívot, a mandulám váratlan bedurranása fosztott meg a katasztrófa megrázó élményeitől (0-4). A botrányosan induló szezont végül megmentette a Loki, az ötödik helyen ért a célba, köszönhetően új mesterének, idősebb Makray Baláznak. Őt azért tiszteltük különösképpen, mert labdarúgóként ősszel mindent megtett a gárdáért, beállósként fontos két találatot szerzett, edzőként pedig velünk is törődött. Mint fentebb említettem, ha volt hely a buszokon, intézkedett, hogy a rászorulókat felszállhassanak, hisz sok jó ember kis helyen megfér. Újból a korszak krónikásának adom át a lehetőséget: „Amikor gyengén megy, üresek a lelátók, vagy csak lézengenek a nézőtér a szurkolói törzsgárda tagjai. Ezzel szemben, ha olyan játék alakul ki, mint amilyen a SZEOL vagy éppen a Volán SC elleni volt, akkor zúg a taps, morajlik a nyolc-tízezernyi közönség.”

1975 második felében állandósult a 6-7 ezres nézőszámunk, viszont idegenben nem futott a fiúk szekere. Mindjárt az augusztusi rajton megégték a mieink Nagybátonyban, ahol Loch találatával 1-0-ra győztek az újonc fehér-feketék, a nógrádi vajúrok pedig – nincsen rá szalonképebb szerkezetem – csúfondárosan kiröhögték a debrecenieket. Az alig hétezeres, hátrányos helyzetű település csapata megalázta a nagyvárosi sztárokat. Hasonlóan torokkaparó keserűséget, leforrázottságot éreztem bő húsz esztendő múlva Tiszakécskén, amikor a napszámból alkonyatkor hazafelé baktató földművesek – megtudván az eredményt, hogy 2-0 lett a javukra – jót mulattak a járgányokra felkászálódó lokistákon, vagyis hát rajtunk. Hangosan derültek mindaddig, amíg néhány irtó zabos hajdúsági szét nem hajtotta őket. Sikerült Bábólnán is belerohannunk a késbe 1975 őszén, a lótenyésztésükről elhíresült állami gazdaságiak 2-0-val küldték a keleti tájakra a DVSC-t. A lefújáskor ugyan kiesett mindkettő (Nagybátony, Bábolna), ám a nyolcból elrabolt hét pontot tőlünk. Irtóztatóan nagy maflásokat kaptunk Győrben a MÁV DAC-tól (0-6) és Szolnokon (1-7), mindezt egyetlen hét leforgása alatt voltunk kénytelenek megemészteni. Kun Gyuszi védett a sérült Szabó II helyén, remek kapus volt Tüzes, noha a bemutatkozása nem éppen ezt bizonyította. Pozitívumokat is mondhatok az 1976-os tavaszi idényről: az itthon veretlen maradó kedvencünk a negyedik helyre kapaszkodott fel, míg a rivális DMTE az NB III-ban ragadt. A káröröm is öröm.

*„A balszerencsét nem siratni kell, hanem legyőzni.”
(Cicero)*

Széncsaták hősei

(Az 1970-es évek második fele)

Eléggé elkeseredve vártuk az 1976-77-es nyitányt, legveszélyesebb csatárunkat, a kedvencünket, Bodonyi Bélát ugyanis elvitte a Budapesti Honvéd. Megkapta a behívóját, inntől kezdve semmit sem tehetett érte az egyesület. Én akkorra végleg kiábrándultam a kispestiekből, Béci elszipkázása volt számomra az utolsó csepp a pohárban. Tudom, neki előrelépést jelentett az NB I, hogy az ország egyik él-gárdájában futballozhatott, válogatott lett belőle pár esztendő múlva, de nekünk irtóra nagy csalódást jelentett távozása.

Ennek ellentmond, hogy továbbra is szép számban jártak ki a népek a Vágóhíd utcába, a Szekszárd tízezer néző előtt győzte le a Lokit (0-1), az Egert 12 ezren láttuk (3-2), a MÁV DAC-ot nyolcezren (4-1). Az őszi kiemelkedő eseménye a budapesti túránk volt. Előző napon kettős rangadót rendeztek a Népstadionban. Előtte megvették az összes jegyet, a pénztárakat meg sem nyitották, de így is rengeteg debreceni látogatott ki a kolosszusba. Másnap a Szőnyi úton vendégszerepelt a csapatunk, a BVSC ellen lépett gyep-szőnyegre, és aki picit is járatos a magyar labdarúgás útvesztőiben, annak a négyezres publikum ténye árulkodó. Ha azt írom, a fele hajdúsági volt, igen mértékletesen fogalmazok. Az egyik oldal pirosban és fehérben tobzódott, míg a másik szotyoláztatva figyelt, a zuglóiaknak egyáltalán nem volt szurkolótáboruk.

1975 őszi 3-0-ra megverte a fővárosi Volánt a cívus bandérium

Roszzat vizionáltunk, amikor megtudtuk, hogy Somlai Lajos, az irgalom nélküli prelátus vezényli a meccset. A korszak sztárbíróival (Zsolt, Müncz, Szávó, Lauber, Tátrai, Palotai) valahogy nem volt szerencsénk, amikor pedig Somlai vezetett közülük nekünk, jártuk a kálváriát. Ő nem ígért kiszámíthatóságot, mint a jelen politikusai, hanem akként fújt: bárhol és bármikor konzekvensen ellenünk. Így történt ezúttal is. Kiszórta Herczeg Bandit valami nevelésügyi mozdulatért, a második hazai gólról a Népsport azt írta, hogy „a 84. percben a labdára a leszen álló Bazsánt rajtolt, a debreceniek védelme leállt”. A csatár kinézett a partjelzőre, még meg is torpant pár másodpercre, aztán amint észlelte, hogy az asszisztens nem lenget, futott tovább. Veszítettünk 2-0-ra, és ami azután következett, az is konzekvens volt, Somlai mester megszokhatta ugyanis, hogy a hajdemákok összetörik a Zsiguliját. A Szőnyi úton még nem értek véget az események, a háborgó vendégek közé sercintett elvonultában a kék-fehérek – később szövetségi kapitányként sikeres – tréner, és pont a gigerli barátom, a folyvást kínosan elegáns Hizó András Tibor frissen vasalt, a Svájcban élő nővérétől kapott szövetnadrágján landolt a köpet. A rendőrök intézkedtek, kiosztottak nekünk néhány botütést, azzal ment mindenki a dolgára. Nem nagy ügy volt, hogy megverették Budapesten a Lokit. Kit érdekelt? Bennünket, de roppantul.

Hamar szembesültünk a felismeréssel, hogy a meggyengült keret a klub fennállása 75. esztendejében sem képes feljebb jutni. Négy vesztes hazai mérkőzésünket (Szekszárd 0-1, Komló 0-2, Székesfehérvári MÁV-Előre 2-3, Kossuth KFSE – az egyik örök mumus – 0-1) 30 ezer néző káromkodta végig, az őszi tíz itthoni találkozón 63 ezren jelentek meg. 6300-as átlagunkkal az NB I-ben is a mezőny első felében végeztünk volna. A Labdarúgás című folyóiratban Nagy József azt fejtegette, hogy „A játékosoknak szinte remeg a lábuk, amikor a közönség előtt kifutnak a pályára.” Idősebb Makray Balázs velősebben fogalmazott: „Idegenben nyugodtabban játszanak a fiúk, nincsenek gátlásaik, ezért szerepelünk házon kívül jobban.” Új megvilágítás alá helyezte a problémát, értettek is belőle azok, akiknek szánta a célzást, mert tavasszal csupán 2-3 ezren jártak ki. No, a gyérebb kulissza is nyomaszthatta a lelkiző daliákat, mert a 8. helyen finiselték!

1977 tavaszutón történt, hogy az NB I-be már feljutott PMSC-t fogadtuk. Szerettük volna, ha a csapatunk végre kitesz magáért, és legyőzi a baranyaiakat. Nem ment az ügy, az istennek sem, mert nagyon jól és összecsiszoltan játszottak a piros-feketék, simán nyertek. Először agyba-főbe szidtuk őket, ahogy rendszeren szoktuk, ám amikor láttuk, mennyire magas szinten és kulturáltan produkálnak, a catullusi érzés kerített bennünket hatalmába, és a vad gyűlölet hirtelen átcsapott túlaradó szeretetbe. A lefújást követően úgy ünnepeltük őket, mintha a sajátjaink volnának. Akkor – nagy-nagy meglepetésünkre – kifutottak elénk, a B-közép elé, vezényszóra mélyen meghajoltak, hogy ők is tapsolni, integetni kezdjenek. Felejtetetlenül szép és ritka pillanatok voltak, a futball, a sport legtisztább lényegét adták vissza. (Szűk három évtized múlva a 3-4 pécsi ultra valami hasonlót él majd át, amikor az északi betonrész kerítésére mászva, őrjöngve élteti velünk együtt a DVSC először magyar bajnok gárdáját. Az egyik mecseki srác még el is sírja magát őszinte meghatottságában.)

1977 nyarán megalakult a Budapesti Baráti Kör, sokkal előbb, mint a debreceni. Ifjabb olvasóim bizonyonnan kételkedve fogadják állításomat, hogy hajdanán a fővárosban rengetegen szerették a Lokit. A nyugdíjasok is bátran utazhattak, nem volt mitől vagy kitől tartaniuk. Ha valaki szövegelt nekik, a sok civis között biztosan akadt néhány vállalkozóbb szellemű, aki rendet tett. Olykor több is a kelleténél. Amerre én megfordultam a hetvenes évtizedben, egyedül Ózdon voltunk feltűnően kevesen, a többi helyszínen minimum 80-100 rónalakó darabont buzdította a kedvenceit.

1977 júliusában váratlanul felvettek az egyetemre, szeptembertől előfelvételiként Hódmezővásárhelyen, december elsejétől pedig Szegeden, a 85-ös páncéltörő tüzéreknél szolgáltam. Nem voltam jó katona, nem is sűrűn engedtek haza, még a leszereléshez nélkülözhetetlen civil ruhámat is egyik sors-társam, Marczin Pista hozta el a szüleimtől. Közvetlenül a bevonulásom előtt világossá vált a megyei pártvezetés álláspontja, miszerint: „Ha a DVSC nem kerülne fel az NB I-be, és a DMTE bajnokságot nyerne az NB III északkeleti csoportjában, ebben az esetben mind az erkölcsi, mind az anyagi és egyéb vonatkozású támogatást a DMTE részére javasolja biztosítani a határozat. Ezen elgondolást az indokolja, hogy a DVSC tizenhárom éven keresztül nem tudott élni a kapott anyagi és erkölcsi támogatással.” Egyenes beszéd volt az elvtársaktól, a továbbiakban a hegemonia és a privilégiumok a DMTE-t illetik. Az Aranybikában ücsörgő korosabb drukkereket faggatta Sáfrán István újságíró, mit szólnak az elvi

„Akárhogy is fáj, a Loki itt a sztár!” – zengi a vendégghad Rákospalotán. 1976 tavaszán Volán-DVSC 0-3

nyilatkozathoz. „Semmit – mondja egyikőjük –, továbbra is a DVSC mérkőzéseire járunk. Mi nem értünk a sportirányításhoz, a szakmai kérdésekhez. Csak annyit tudunk, hogy a DVSC hazai mérkőzésein nyolcezer ember ma is végigkiabálja a kilencven percet. A DMTE otthonában a másfél ezer szurkoló olyan csöndben van, mintha vendégségbe érkezett volna. Akinek szeme van, az látja: ami nem megy, nem kell erőltetni.” Egyértelmű álláspont volt, nyomatékaul a lenini szállóigét idézte a riportalany. Akárki is volt, a szívünkéből beszélt.

A barneváros Fülöp Kornél (a 2007-ben elhunyt egykori vezetőnknek sokat köszönhetett a klub) javaslatára az egyesület szerződtette Végh Antal író, aki elvben a pszichológusi posztot kapta, holott nem volt illetően végzettsége. Nem érte ám be ennyivel, mindenbe beleszólt, ott fúrta idősebb Makray Balázs edzőt, ahol csak módjában állott. Át akarta venni a hatalmat, diktátorként viselkedett. Ténykedése alatt bebizonyosodott, hogy a labdarúgás és az irodalom – tartalmi és formai aspektusból – igen különböznek. Segíteni nem tudott, annál inkább ártani. Despotikus stílusával, kinyilvánító és tüskés modorával maga ellen hergelte a focistákat, végül éppen azok lázongása vezetett a kirúgásához. Az öltözőnkben szerzett tapasztalatait szintetizáló, színpadra szánt darabjában (90 perc) a saját lélekidomári szerepére és felelősségére vonatkozó konklúziók levonását nagyvonalúan elhanyagolta, kritikai realizmusa odáig már nem terjedt. Ilyen alapon Latinovits Zoltánt, a színészkirályt, Hofi Gézát, a Kádár-rendszer közkedvelt igazságosztóját vagy Csohány Kálmánt, a szűkszavú grafikust is megkereshették volna ajánlatukkal a fejesek, nekik is volt debreceni kötődésük, nem csupán Végh Antalnak.

A vasárnapi sporthíreket aggódva hallgattuk a kaszárnyában, és amint bement a rádió szpíkere, hogy újból veszített a Debrecen, a dobbantástól (illegális távozás a laktanyából) is elillant a kedvünk, pedig kedvenc szórakozásunkká vált. Decemberben aztán az élettől is elment, amikor világgá kürtölték a hírt, hogy Kazincbarcikán a Vegyész 6-0-ra lemosta a Lokit. Nem volt szép a karácsonyunk és a szilveszterünk, ajándékképpen január elsején újból megfenyítették, ki sem tehettem a lábam a ketrec kapuján. A tavaszon viszont háromszor is szerencsém volt. Először azért, mert a helyszínen láthattam a véráztatta DVSC-Kazincbarcikát (2-1), húszezren zsúfolódtunk össze a 17 ezres stadionban. Nagy sárga-kék tábor érkezett, a Vágóhíd utca felőli kapu környékét, a déli végeket sajátította ki. A füledt

melegben végig feszült volt a hangulat a lelátón és a gyepszőnyegen. Az öltözőben is, ahol a szünetben Teleki Gyula (januárban váltotta fel a kispadon idősebb Makray Balázst) lecsapta Kendit, a borsodiak labdarúgóját, akinél utólag bordatörést diagnosztizáltak az orvosok, ezért a vétkes tréner a bíróság pénzbüntetéssel sújtotta. (Kendi az affér előtt a kórházba rúgta a védőnket, Halla Nácit, ezt torolta meg a hirtelen haragú mester.) A lefújást követően megindult a hajtóvadászat a „laboránsok” után, akit elkaptak közülük az itteni skalpvadászok, egy életre megjegyezte a tikkasztó vasárnapot. Másodszor akkor volt mázlim, amikor nem jöhöttem haza az Izzó elleni remire (1-1), mert megint laktanyafogságot kaptam. Somlai Lajos dirigálta, és az csak természetes, hogy nem nyertünk, nem nyerhettünk. A 18 ezer néző őrvongótt elkeseredésében, ám nem volt mit tenni. Egyes felgerjedtek a kijáratnál várták a füttyöst, hasztalan lestek a jöttére, a rendezők a szomszédos Kinizsi-pályán keresztül kicsempészték. Az adoma szerint a rendőrök Hajdúszoboszlón tették fel a vonatra, így akarván megelőzni az esetleges inzultálását. Arra nem számíthattak, hogy Püspökladánynál várja a szerelvényt egy-két izgága autós, hogy Szolnokig eldiskuráljon a sporttárssal a szabálykönyv értelmezési aspektusairól. Hála a kapcabetjárok kúrájának, többet sem füttyörészt nekünk a feketerígó! Harmadszor akkor volt malacom, amikor nem tudtam elutazni Vácra, igaz, megtették helyettem vagy kétezren. A KVSE szívfájdalom nélkül átpasszolta a két pontot Barcán a Vasas Izzónak, mi ellenben ikszeltünk a piros-kékekkel (0-0). A csalódott debreceni drukkerok tucatjával törték össze a pezsgősüvegeket, amelyekkel a feljutást kívánták megünnepelni. Potyók Lajos, forrófejű csapatkapitányunk nem engedte felszállni a gyanúsakat a buszra, hanem közölte velük, utazzanak inkább vonattal az urak, úgyis kifizeti a menetjegyüket az Izzó. (Azért nem írom le a bundázással megvádolt két csatár nevét, mert senki sem tudja bizonyítani, hogy szándékosan hagyták ki a helyzetek sokaságát. Akik látták a mérkőzést, megesküsznek rá. Nem lehetett véletlen, hogy az illetők a következő szezontól már nem a Lokiban fuserálták el a ziccereiket.) Eléggé közismert az is, hogy a fővárosiak a Vasutasnál jóval több pénzt fordítottak feljutásuk finanszírozására, és körültekintő marketingmunkájuknak köszönhetően fel is kerültek. Egyébként a 17 hazai fellépést – nélkülem is – 172 ezren tekintették meg itthon. Ezt biztosan irigyelte tőlünk a bajnok lámpagyári brigád az újpesti Tabor utcában.

Az 1978-79-es évad végre megszülte a diadalt, és mivel időközben leszereltem, magam is részese lehettem. Bepótoltam a katonaság miatti kényszerszünetben elmaradt portyákat, részletesen dokumentáltam is őket. Szerencsétlenségemre a feljegyzéseket, cikkeket, a korhú fotókat első feleségem a szemétkébe dobta. (Isten megbocsátja neki, mert én nem fogom soha.) Azzal kezdődött a nagy menetelésünk, hogy augusztus közepén megszerveződött a DVSC Baráti Kör Egyesület. Átigazoltunk néhány focistát, és a legnagyobb örömünkre, a DMTE is feljutott a második ligába. Nincsen tévedés, valóban ujjongtunk, amikor véglegessé vált a dolog. Na, most majd megmutatjuk a főmuftik favoritjainak meg a díszes szurkolóiknak, ki az úr a házban! Kétlaki életet éltünk, hol a Vágóhid utcában fogadtuk az ellenfeleket, hol pedig a Nagyerdei stadionban. Az első fordulóban 2-0-ra megvertük a Szarvast, hétezren köszöntöttük a győzteseket. A 2. körben a derbire az aktuális fellegvárunkban, az Oláh Gábor utcában került a sor, nekünk akkor a pálya „idegennek” számított. Meg ne kérdezzék, hogyan, mi módon, de tízezer ember szorult össze, holott akkor csupán a nyugati lelátó állott, illetve az északi részen néhány betonlépcső, keleten pedig két füvesített földsor. Nem írhatom, hogy lemostuk őket, nem volna korrekt, ám győztünk (2-1). A DMTE zászlósai valószínűleg sokáig emlékeztek arra, amit akkor zsebre tettek. Én most nem részletezem, elvégre sokan közülük – a megkésett evolúciós fejlődésüknek köszönhetően – idővel hithű lokistává értek. Talán mára azt is elfeledték, hajdanán a Munkásért dobogott a szívük. (Kérem őket utólag, ne haragudjanak ránk, amiért nem csíptük a megyei pártoligarchia által újralesztett és felpumpált kompániájukat.)

Ózdon kikaptunk (0-1), odalett a veretlenségünk, de ennyi belefért, majd a Békéscsabai TASK ellen nyertünk 4-1-re, mintegy 6000 nézőnk előtt. Gyöngyösről elraboltuk a két pontot (3-1), utána elvertük a kisebbik szolnoki riválist, a MÁV gárdáját a Vágóhid utcában (2-0). Mindjárt az elején körvonalazódtak a frontok, úgy tűnt, ránk a Nyíregyháza, az Eger, a Kazincbarcika, a Szolnoki MTE és az Ózd lehet veszélyes, esetleg beleszólhat a versengésbe, alakíthatja a mérleg nyelvét a DMTE. Miskolcig mintegy ötszázan tettük meg az utat, a zöld-fehérek süllyesztett, Gödörként emlegetett katlanjában prima hangulatot teremtett a közel ötezres drukkersereglet. Kellemes meglepetésünkre nem jöttek ki a köszöntésünkre

a diósgyőri himpellérek, nem is emlékszem atrocitásokra, tetejébe a pontokat mi vágtuk zsebre (2-1). Érkezett a Hódgép-Metripod SE Hódmezővásárhelyről, a Vágóhid utca felőli oldalon, a déli végeken lengtek a híveinek piros-kék lobogói. Azt hiszem, lehettek jó háromszázan a viharsarkiak a nyolcezerből. Nem fogadtuk őket túlon túl barátságosan, amikor rákezdték, hogy „Nincs itt mese, jobb a MESE!”, azonnal replikáztunk: „Mindez mese, rablómese!” Bosszankodtunk viszont a lefújáskor, ők közben örömmámorban úszhattak (0-0). Korrigálta a botlását a Locomotion, mert nyert a Borsodi Bányász otthonában (2-1), majd idehaza szépen kiosztotta a Leninvárosi MTK-t (3-0). Egerbe körülbelül hatszázan mentünk, és simán kikaptunk – a nyolcezernél is több hevesi nagy örömére (2-0). Megjegyzem, két óriási gólt lőttek a helybéliek. A Kisvárda ellen kibrusztoltuk a minimális sikert, az újoncok ellen idehaza általában begörcsöltünk

(1-0). Gyulán Kocsis Lajos volt a körülrajongott sztár, levezetett a fürdővárosban, de ő sem tehetett semmit, 3-0-val távozott a DVSC, a 150 lelkes elkötelezettje hangos tapsától az öltözőig kísérvé. Hármat kapott tőle a Jászberényi Lehel is a tizennegyedik körben (3-0). A Honvéd Papp József SE a DVTK fellegvárában rendezte találkozóját, és szorosán az igazsághoz tartozik, hogy a katonacsapatokkal sem nagyon boldogultak a

Ekként festhettünk volna harminc éve, ha nem a padovaiak festenek így

kedvenceink, most is kínlódás következett (0-0). Az SZMTE ellen azonban felejthetlent produkáltak a piros-fehérek, kiütötték a rossonerókat. Századnyian állítottak be Szolnokról, a Nagyerdei stadionban azonban elnyomta a hangjukat a tízezres publikum, valamint az öt dugó (5-1). Rögtön hozzálatok a nyíregyházi események taglalásához, előtte engedjék meg, hogy megvilágítsam az évszázados rivalizálás történelmi hátterét. Az ellentét politikai-gazdasági gyökerei a dualizmus korának termékeny talajába kapaszkodnak, utóbb, az Osztrák-Magyar Monarchia széthullását követő időkben, a csonka országban sem csillapultak az áldatlan vetélkedés korbácsolta indulathullámok. Azt sérelmezték a szabolcsiak, hogy a régió közigazgatásának irányítását Debrecen kapta meg a bethleni kormányzattól. Ebben a vitában a Nyírvidék az 1924. március 11-én kelt cikkében leszögezte, hogy „Legyen bár Debrecené a kerület vezetése, nem érdemeket szereznek, de egyenesen kárára vannak az egyetem magyar sportnak.” (Tudniillik a kálvinisták.)

Ezek után került sorra az 1924-ben alapított NYKISE (Nyíregyházi Kereskedők és Iparosok Sport Egyesülete) és a DVSC rangadója. Lássuk, hogyan tudósított a második félidőben kipattant botránnyról az említett orgánus, és miképpen a hajdúsági! Elsőként az utóbbit, a Debreceni Hétfői Újság másnap (1925. október 19.) megjelent írását idézem: „Polaneczky (DVSC) támad a kapusra s állítólag belerúgott. Erre a közönség berohan a pályára, s ütlegetni akarja Polaneczkyt, aki futásnak ered s menekül. A közönség utána, Polaneczky elesik, mire a közönség ütlegetni kezdi. Erre rendőrök rohannak elő, s kivont karddal kergetik el a verekedőket, s mentik meg Polaneczkyt. Egyesek késsel is hadonásztak. A közönség nem akar tágitani a pályáról, mire a rendőrség és Havas bíró, látva az izgatott hangulatot, beszünteti a mérkőzést tizenkét perccel hamarabb. A DVSC, a bíró és a kísérők csak rendőri fedezet mellett tudták elhagyni a pályát.” Legyen most a szó a nyíri zszurnalisztáé: „Az erélyesebb népitéletnek Gödölle Béla rendőrfelügyelő vetett véget, aki jóformán az agyonveréstől mentette meg a hallatlanul durván játszó vasutast. A rendőrség természetesen a mérkőzés további folytatását betiltotta. Helyes volna, ha az illető egyesület játékjogának

megvonása iránt felterjesztést intéznének a belügyminiszterhez, mert ezeket a rendszeresen megismétlődő brutalitásokat túrni tovább nem lehet.” Mielőtt elismerően bólintanának, és a korrektség pálmáigával adományoznák meg képzeletben az elfogulatlan szerzót, hadd ábrándítsam ki olvasóimat, ugyanis a DVSC játékjogának megvonását követelte! Azok után, hogy a kétségtelenül szabálytalankodó Polanczky Jánost és a kukoricásba menekülő társait majdnem meglincselte a nyíregyházi tömeg. Az a kenetteljes helyzet, hogy nekem minderről fogalmam sem volt 1978. november 26-án. Még az sem tűnt vasárnap délelőtt biztosnak, hogy átmegyek egyáltalán a meccsre. Valami irtózatosan nehéz finnugrázati dolgozatra készültünk, és aligha muszáj hangsúlyozzam, az első félév mennyire fontos az egyetemen. (Sikerült is totálisan elrontanom, mindjárt a nyitó két vizsgán kirúgtak, hogy a lábam sem érte a földet.) Szóval, ebéd előtt átugrottam a menyasszonyomhoz, és a Pálmánál kikanyarodó tömött villamosról lecsüngengettem, vadul hullámzó piros-fehér lobogókról ugrott be, hoppá, délután mérkőzés van Nyíregyházán! Amikor megérkeztem, azon kaptam magam, hogy rakásnyi mólés hadastyán társaságában caplatok kifelé. Életemben először jártam arra, a várost egyáltalán nem ismertem, ezért meneteltem velük. Az egyik emeletes házból tízliteres befőttesüveget vágta közénk, a szétrepülő üvegdarabokat az irhabundám felfogta, de a vízből jócskán jutott. Gondoltam, kezdetnek nem rossz. A főiskola előtti kereszteződésnél számottevő létszámú countryman ácsorgott piros-kék leplekbe burkolózva, ahogy bemérték a közeledésünket, teketóriázás nélkül dobálni kezdtek. Nosza, a veteránoknak sem kellett több, megindultak felénk az esernyőikkel hadonászva. Úgy tűnt, kezdtek hatni a büfékupéban meg a restiben vénásan ömlesztett dózisok. Trappoltam együtt a vén zupásokkal, közben barbárok módjára ordítottunk. Amazok nem várták be az attackunkat, szétspricceltek. Vajon mi lett volna, ha nem iszkolnak el? Közelharc? (Sohasem a félelemtől féltém igazán, attól a gondolattól iszonyodtam, hogy gyávának látszom. Pedig majrés legényke voltam 10-12 éves koromig, rémüldöztem a sötétől, rettegtem a kutyáktól, ijedeztem a fogorvostól, hüledeztem az injekciótól. Ennek részben ellentmond, hogy gyermekként kétszer verték be a fejem verekedés közben, egyszer lapáttal, egyszer hógolyóba ágyazott széndarabbal, és mindkétszer vakmerően támadtam. A bal kezem is tusa közben törött el, igaz, az csupán játékos küzdelem volt, amikor a nagyobb fiúk vállán lovagolva megpróbáltuk a másikat a földre rángatni. Engem sikerült a tusában ellenfelemnek ledöntenie, gipszkötés lett vereségem jutalma. Mindezekről függetlenül tisztában voltam azzal, mennyire nyúl szívű vagyok, és titokban rettentően irigyeltem Napóleont, amiért nem volt félelemérzete. Jó adag megvetéssel szemlélttem önmagam, és arról beszéltem a legszívesebben a barátaimnak, hogy szeretnék tengerész lenni, holott akkoriban úszni sem tudtam. Aztán olvastam egy viking közmondást: „Keress a halált, mielőtt az találja meg téged”, majd Senecát: „Ne félj attól, hogy félsz”, és kezdtem megérteni Bonaparte merészségét.)

A stadionban leírhatatlan kép tárult elém, azóta is csupán a váci kupadöntőn meg a Puskás Ferencről elnevezett kőmonstrumban, a Manchester United elleni BL-kvalifikáción láttam létszámban ahhoz mérhető cívis falanxot, mint akkor odaát. Ha azt állítom, körülbelül hétezer debreceni drukkoló a cudar zimában, és minden második zászlót lengetett, sálat lobogtatott, bizonyonnyal nagyon közel járok az igazsághoz. A sportlap 25 ezer nézőről írt, sohasem voltak többen a sóstói pályán. Leszurkoltuk a szparistákat, csak az volt a gubanc, hogy közben Tátrai mester elfújta a két pontot, ugyanis a győztes gólt a helybeliek szabálytalansága előzte meg. (Végül 1-0 született oda). A létesítményben nem tapasztaltam ökölpárbajokat vagy kakaskodásokat, igaz, úgy álltunk, akár a heringek a dobozban, zavaró intimitással összehúzódnak. Nagyban ment a „tírpákozás” meg a „hurkászás”, harsogtuk felénk, hogy „rabszolgák, rabszolgák” (célozván a trák Spartacus szomorkás élettörténetére), ezt taglalom sem fontos. Viszont rossz arra gondolni, a mai időkben mi történne hasonló tömegben és azonos szereposztás mellett, de el nem szeparálható! Haza iskolatársam, Balogh Pisti hozott a Zsigulijával. Először szó szerint fejre álltunk, az autónk megpördült. Nem tudom, hogy miként úsztuk meg a rémes szaltózást. Utóbb belekavarodtunk egy szovjet katonai konvojba, amely olyan hosszú volt, hogy a vége még a nyírségi sztrádát taposta, az eleje már valahol Hajdú-Biharban szelte a négyes betonját. Az oroszok nyugtalanok voltak, látszott a tisztjeik arcán az idegrángás, nem értették az örült száguldásokat a zászlókkal. Azt hitték, a magyarok megint rebellióznak, akár 1956 őszén tették.

A következő héten megvertük a mezőtúri bakákat (Honvéd Szabó Lajos SE) 3-0-ra, december 10-én pedig következett a barcikai túra. Tortúra lett belőle! Mi gépkocsival vágunk neki a havas domboknak, utóbb derült ki, ez volt a szerencsénk. A Tardonai úti futballpályán 300-350 hajdúsági drukker várta a

A mitikus Ultras Tito Doria 1969-ben nyitott Genovában

kezdő sípszót. Maradt néhány rendezetlen számlánk a közelmúltból: a Kendi kontra Teleki malőr, Feledi átigazolási hercehurcája (le kellett állnia, mert a KVSE nem adta ki nekünk a középpályást), a grimbusz a tavaszi mérkőzés záróakkordjaként, tehát tudtuk, számíthatunk a bosszújukra. Nem kedveltük a „karbonárikat”, a sárga-kék színüket (lásd még DMTE, svéd válogatott!) pláne nem. Kalibrálható volt, aligha lesz zökkenőmentes a bükki expedíciónk. Hát, nem is lett. Elég közel állomásozott egymáshoz a két svadron, a helyiek szakadatlanul hajigáltak felülről és oldalról bennünket hógolyóval, brikettel, flaszterdarabbal. Naná, hogy győzték munícióval! Számos társam megsebesült, többnek ömlött a fejéből a vér. Meteoritként csapódtak közénk a szénrögök, megint az irhabekecsemnek köszönhettem, hogy nem esett különösebb bajom, mert a hátamba kaptam a „fekete gyémántot”. Tapintani lehetett a levegőben terjedő utálatot. Olvassák el, miként részletezte benyomásait a Népsport kiküldött munkatársa. „Szó, ami szó: rend és fegyelem – leszámítva az elkerülhetetlen parázs hangulatot – valóban volt. A helyiek példamutatóan rendezték meg a találkozót. Ennek ellenére Kazincbarcika és Debrecen valószínűleg nem lesznek testvérvárosok a közeljövőben...” (Úgy alakult a későbbi sorsom, hogy alkalmam nyílt személyesen megismeri a citált sorok szerzőjét. Nincsen jogom kétségbe vonni, hogy L. T. K. tényleg így látta a fejleményeket.) Mindazonáltal a „példamutatóan rendezték meg” szerkezetét kiemelem a szövegekörnyezetből, mert nekem korántsem ez a módhatározós szintagma jutott az eszembe a csataterén, felháborodván az invalidus debreceniek megpróbáltatásain, a rendezők szívtelenségén, a kutyás rendőrök könyörtelenségén. Abban biztos vagyok, hogy az ominózus jeleneteket az idézett újságíró nem láthatta. A 0-0 után mi is hamar elhúztunk a helyszínről, a buszpályaudvarnál történt vendettáról, a mieink összeveréséről és megtaposásáról csupán idehaza értesültünk. Azért magunk sem úsztuk meg teljességgel szárazon a széncsatát. Az egyik zászlórúd hossza okozta a cécot, miatta nem tudtunk inkognitóban eliszkolni, kilátszott a vége járműből. Hasztalanul fektettük belül keresztbe, a rúd végére szögezett piros-fehér csíkozású anyag kicsüngött. Menten kiszúrták a lankalakók, és kartácsot zúdítottak ránk közvetlen közléről. Pilótánk rátaposott a gázra, miközben a szélvédőről pattogtak szerteszét a kavicsok meg a téglatöredékek, és a megugró Lada hozzávetőlegesen harminc centivel hibázta el a legmerészebb borsodit. A gép szele bizonyonnan meglegyintette, talán a halál lehelete is, mert ha a kocsi telibe kapja, a helyszínen bevégzi a vakmerő kaszkadőr. Lipők Lajos mesélte, hogy a csapat autóbuszát

is meggórálták. Focistáink nem voltak szívbijosak, leugráltak a járműről, és szétzavarták a hajjgálókat. (A közhiedelemtől eltérően nem volt ikszre ledumálva a rangadó, noha a 0-0-s végeredmény ezt sugallaná.) Anyám hazatértemkor a fejemhez vágta családjában szállóigévé vált szentenciáját, hogy „Nem kell odamenni, fiam.” Nos, nekem rendre oda kellett mennem, a késztetésemet lehetetlen megmagyaráznom, próbát sem teszek rá. Akik benne voltak vagy vannak, aligha muszáj ecsetelnem számukra az érzést, a kívülállók meg úgysem érthetik. Anyám és a feleségem sem értették soha.

Szarvason a tavaszról áthozott bajnokit 2-1-re megnyertük, így pontosan egy héttel a karácsony előtt eldőlt, hogy az NB II Keleti csoportjának legtetetjén telelünk.

1979. február 18-án didergető hidegben startolt el a bajnokság karavánja, a DVSC a Vágóhíd utcában a DMTE fedélzetét fogadta. A derbire nem lett telt ház, bosszankodva néztem, hogy „alig” 12 ezren voltunk kíváncsiak a városi rangadóra. (Dühösen azon morfondíroztam, megérett a világ a pusztulásra, ha a helyi klasszikus csupán ennyi lokálpatriótát hoz lázba.) Mi igyekeztünk kitenni magunkért, iszonyatos hangerővel biztattuk a Lokit, és még nagyobb huzattal ócsároltuk az ellenfelet. 3-1-gyel ért véget a találkozó, a sárga-kék „proletárok” gólját a volt játékosunk, Bodonyi Peti szerezte. Kapott is érte tőlünk a szegény, jó kedvvel, bőséggel. A második etapot is itthon vívtuk, nyolcezren asszisztáltunk mámorosan az Ózdi Kohász letaglózásához (6-1).

Március 4-én Békéscsabán lépett fel a gárdánk. A Jaminának nevezett kerületben, az egykori Agyagipar-pályán szállt ellene harcba a BTASK. Mivel nagymamánk évtizedekig azon a környéken élt, természetes volt, hogy Jánossal meglátogatjuk. A régi szerelmemnél szintúgy vizitáltunk, finom eperpálinkával koccintottunk a férje egészségére. (Anna örült, évek óta nem látott, de az ura nem tűnt túlságosan feldobottnak.) Utóbb a stadionnak csak túlzással nevezhető létesítmény szomszédságában üzemelő Jobb, mint otthonban ücsörögtünk, aztán igen-igen dévaj hangulatban foglaltuk el a helyünket az ideiglenes jellegű fatákolmányon. A 4500-ból szerintem ezer biztosan a cívisekért szorított, és Czikora Misi győztes találatát követően (2-1) sokan megpróbáltunk benyomulni. Sikereesebbek voltunk a lefújás utáni pillanatokban, így aztán a gyepen ünnepeltünk, miközben gúnyosan emlegettük az Előret. Nos, a viarsarki lilák nem bukkantak fel azon a napon. Az autóval megtett hazaút élményei a ködök homályába veszttek. Az időben a legközelebbi, relatíve éles emlékképem a fürdőkádunkban rögzült, ahonnet öcsém és apám közös erővel próbáltak kihalászni, aztán ágyba dugni. Éjfélre sikerült is nekik.

Prométheusznek hódoló firenzeiek az 1970-es években

A Gyöngyöst – 12 ezer hívünk előtt – 2-0-val küldtük vissza a Mátrába, nem díszmenetes 90 percen. Szolnokon is ez a végeredmény realizálódott, a MÁV öreg építményében, közvetlenül a sínek szomszédságában. Kevesebb lokista volt, mint Csabán, a 4000 érdeklődőből 800 érkezhetett a Hortobágy szélére. (Nem tudtam átmenni, influenzával ágynak estem.) Érdekesen alakult a miskolci „testvércsapat”, az MVSC vendégjátéka. Nem az volt a kuriózum, hogy a biztos kieső szereplésére 14 ezren váltottunk zsugát, hanem az, hogy a zöld-fehérek elvitték az egyik pontot (1-1). „Alamizsna, alamizsna!” – zengtük kategorikus ítéletünket, mert abban biztosak voltunk, nem ment élesben a párbaj. Annak ígérkezett ellenben a hódmezővásárhelyi. Atyám beosztotta, Molnár Imre vitt el, aki Szegedre tartott, ahol az elvált felesége élt. Útközben, a Darvas és Csökmő között hosszan ívelő kanyarban majdnem meghaltunk. Április 1-jén esett az eset, a babonás szerzetek, mint például én, jobban teszik, ha a bolond hónap legboldobbb napján fel sem kelnek az ágyukból. Elég nagy sebességgel szeltük a pusztát, amikor koppanást hallottam közvetlenül előttem a szélvédőnkön, amely azonnal meg is repedt. Imre reflexből ráfékezett, a rettentően cikázó Lada pedig a mély ároktól arasznyira állt meg. Fácánkakas csapódott az üveghez, megkerestük a bozótosban az ártatlant, ha már egyszer megkísérelt bennünket a túlvilágra küldeni. Magát mindenesetre sikerült.

Egyedül vágtam neki a városnak, ismertem a teret, hiszen katonai pályafutásomat ebben a garnizonban kezdtem másfél esztendeje. Végül a Béke Szálló dísztermében ütöttem tanyát. A MESE nem a megszokott pályájára, hanem a salakos talajúra vitte a meccset, hatalmas tömeg (közel tízezres) állta körül a metsző szélben a labdateret. Nagyjából 60-80 főnyi vendégtábor verődött egybe, közvetlenül piros-kékek fejevadászai mellett állva. Elég sok volt kint a rendőr, nekik köszönhetően a szópárbajon kívül más nem történt.

Gunners-fanok az 1978-as kupadöntőn. Az Ipswich 1-0-ra győzött az Arsenal ellen

Illetve az egyik társunkat térden rúgták a szünetben, válaszképpen kiütötte a támadóját. Ennyiben maradtak, akkor még nem tört ki verekedés. A nyertes gólunkat Kiss Jani fejelte a 68. percben, és 22 év elteltével Potyók Lajos elmesélte, hogy eleve le volt rendezve a téma, ami annyit tesz, hogy bundáztak. Alig hittem el a szavait, mert nekünk a végére nagyon melegünk lett. A találat után körözni kezdtek köröttünk a viharsarki szamurájok, a yardok viszont az oldalonál mellé sorakoztak fel. Választottam, mérlegeltem, és úgy döntöttem, valamiképpen a gumibotosok között próbálok áttörni. Mit kockáztatok? A szervek legfeljebb feltartóztatnak és kivisznek, talán kapok néhányat a löccsel, ám elkerülhetem a nagyobb ruhát. És Isten másodszor is kegyes volt hozzám azon a vasárnapon! Csonti (alias Suhanó Nyíl) átmankózott a pandúrok sorfala között, egyetlen ujjal sem nyúltak hozzá. Igaz, Menyhárt Ernő azonnal rohant kifelé, hogy oltalmazza, ha inzultálnák a cimboráját. Habozás nélkül követtem mozgásszerű ismerősömet, hogy a játékosokkal együtt, őket ölelgetve jöjjünk le az öltözőig. Onnét, a folyosó biztonságából figyeltem az alkalmi lelátókon, a kerítésen túl dülő háborút, a mieink üldözését, elgyepálását az autóknál. Szégyelltem magam, én elkerültem a dorgálásokat, ők sajnos nem. A Tanért szakboltjának vezetője, Nagy Imre hozott bennünket vissza piciny Zastavájával. A jobbomon Csonti nyomorgott, a sofőr mellett pedig a futballista Feledi Laci, aki akkor kényszerpihenőn rostokolt, hiszen a KVSE nem járult hozzá a DVSC-be igazolásához.

A Borsodi Bányász kapott egy sima négyest (4-0) 8000 nézőnk előtt, aztán a fivérem születésnapján (április 15.) Leninváros felé vettem az irányt. Az LMTK is sarga-kékben menetelt, akár a DMTE, a hús-

véti hangulatban háromezren jöttek össze piciny pályáján, amelyet kivált a munkásörök biztosítottak. A távolsági járattal utaztam, és Polgárnál incidens történt. A busz megállt néhány perc pihenő erejéig, és az utasellátóban két debreceni rettentően megverte a pincért, amiért becsapta őket a fizetésnél. Amikor megérkeztünk Leninvárosba, a rendőrök elvitték a pincérverőket, de a második félidőben már mindkettő kint volt a nézőtéren. A násznépből 300-350 volt a lokista, és Maczkó Gyula két gólja az első félidőben eldöntötte javunkra a bajnokit. A „kanárik” a második 45 percben büntetőből szépítettek (2-1). Haza stoppal indultam. Jellemző a felbuzdulásra, hogy még ki sem tettem meszelni a kezem, már fékezett egy túlsúfolt kisbusz. Hajdúbozsórményben dzsentriset muriztunk. Ott értesültem arról, hogy voltak kapatos drukkerok, akik már odafelé leragadtak – borközi állapotukban – a hajdúvárosban, arról is elfeledkezvén, eredetileg hová szándékoztak eljutni, így tölem tudták meg a végeredményt. Fölöttébb feldobódtak a sikerről hallván, már az, aki fel tudta fogni közülük. Az út menti csárda megtelt piros-fehér színekbe bújt locsolókkal, a torkunkat locsoltuk, a cigány meg húzta, hogy „Favilla, fakanál, fatányér, meghalok a, meghalok a Lokiért”. Fergeteges éjszaka keveredett belőle. Sokan a tivornya hevében az asztalok tetején táncoltak, mások beleugrottak a nagybögőbe, majd kártalanították a jajveszélő bibást. Az Egyetem Kávéházban folytattuk hajnalig. Nem számított a pénz, nyert a DVSC, és Jézus urunk feltámadott!

Április 22-én az Eger érkezését húszezren lestük. A Nagyerdei stadion szinte teljesen telítődött, odaát piros és kék színű zászlókat lobogtattak az ESE-fanok. Váratlanul valaki a nyakamba ugrott, és igen megörültem a láttán, mert Stécé barátom volt az elkövető. Nagyon régen nem találkoztunk, eltűnt a városból. Elmondta, visszapakolt Egerbe, ott él, hol dolgozik, hol nem. Azért ezen a meccsen velünk szurkolt, és nem is eredménytelenül (2-0). Gonosz eső ömlött, hatására az egyik alkalmi poéta némileg átköltötte a dalunkat, mely ekként hangzott:

„A Menyus, az Ernő,
de hol van egy esernyő?”

(Hol vagy most, hová jutottál boldogtalan Menyhárt Ernő? Csak kívánni tudom, találj vissza önmagadhoz, és szedd össze életed széttört cserepeit! Sohasem késő. Nekem elhiheti a kedves olvasó, hozzá foghatóan intelligens futballista nem sok öltötte magára a piros-fehér viseletet a 106 esztendő folyamán.)

Kisvárdra került sorra. Közelgett a munkásosztály nemzetközi ünnepe, kirakták a vörös és a piros-fehér-zöld zászlókat a lakosok a házakra meg a villanypóznákra. Az omladozó vár tövében megbúvó párányi KSE-fészek színültig megtelt, háromezren táblás házat produkáltunk a falai közé, abból 1200-an a Hajdúságból ruccantunk át. Egynémely illuminált fazon öngyújtójával felgyújtotta a zsákmányolt mozgalmi lobogókat, a nemzeti színek közül letépte a zöld sávokat, azok is a lángok martalékává lettek, a rögtönzött fáklyák képviselték berkeinkben a pirotechnikát. A kisváros valamennyi csehója csordultig volt debrecenieikkel, akik előre koccintottak a medve bőrére és a biztos győzelemre. Pedig a java a 3-0 után következett! Nyíregyházán át kellett szállnunk visszafelé, és a vonattal utazó mintegy 800 lokista feltöltötte a régi pályaudvar boltíves auláját. Egyszer csak felhangzott kívülről a harsány „Hajrá, Szpari!” Azt hittem hamarjában, ezeknek elment az eszük, ennyi „hurkatöltőt” megtámadni – sansztalan ötlet. Majd azon studióztam, lám, mégis tökös gyerekek a tirpik, vállalják az egyenlőtlen harcot. Nem így volt. Szolnokról tértek haza jó hatvanan (1-1-gyel a tarsolyukban), és halvány segéd fogalmuk sem lehetett arról, hogy az épületben hemzsegnek a riválisok. Amikor becsörtettek, láttam rajtuk a döbbenetet. Sok idejük nem maradt a réműletre, mert a mieink rögtön közibük ugrottak. Fékevesztett hajsza indult, keresztül az álló szerelvényeken, a Sóstó irányába. A legtöbb spurizó ismerte jól a terepet, ügyesen manőverezve fel tudott szívódni, ám néhány szerencsétlent elkaptak. Egyiknek sem lehetett vidám a május elsejéje.

A Gyula vendégléséről a következő epizód barázdálódott az agyamba: a Nagyerdei stadionban fél ház, kb. 8-10 ezer néző darvadozott a poros, mozdulatlan kánikulában. Kocsis Lajos sem gyakorta mérészkedett elő az árnyékból, amelyet a fedett lelátó vetett a gyepre, a közismert duhaj roppant szenvedett a hőségétől. Nyolcat vágunk a kék-fehéreknek, a közönség pedig megtalálta a piknikus alkatú, Döbröginék gúnyolt karmestert. Egyszer – vagy 30-35 méterre a kapunktól – szabadrúgáshoz jutottak. A Kicsi nekifutott, hogy valami irtóztatóan nagy bombát zúdítson Szabó II hálójába, majd sprintelt vissza – a tőle telhető maximális sebességgel – húsölni (8-1). Senki sem cikizte többé.

Jászberényben ikszeltünk (2-2), a Honvéd Papp József SE ellen nyertünk (2-0), azzal a sikerrel mentünk Szolnokra. A Tiszaligeti stadionban ötezren élvezték a nagy küzdelmet (1-1), úgy saccoltam, 7-800-an lehettünk Debrecenből. Megint froclizta egymást a két armada. Az állomásnál is volt valami cirkusz a piros-feketékkel, ezért a vonat később indult vissza, de konkrétumokra már nem tudok visszaemlékezni. Karcagnál újból sokáig álltunk, miután néhányan összeverekedtek a Mátészalkára tartó vásáros cigányokkal a büfévagonban, az egyiknek széttörték a dobgitárját. A kalauz kihívatta a rendőrséget.

1979. június 3-án rendezték az „évszázad debreceni mérkőzését”, én legalábbis annak aposztrofálom. Dél előtt 11-kor nyitották ki a kapukat, János önfeláldozóan vállalta, hogy foglalja nekem és menyasszonyomnak, Jutkának a helyet a B-középsben. Rákvörösrre főtt a tűző napsugaraktól, amikor kiértünk. Vittem öcsémnek négy hideg sört, egymás után mindet leküldte, nagyjából tíz perc leforgása alatt. A Redőnynél már ebéd körül történtek kisebb összeütközések az érkező nyírségi előőrsökkel, azok szokványos párbajok voltak. Egy órával a kezdés előtt totálisan megtelt az aréna, írtak 28 ezer, 30 ezer, 32 ezer nézőről. A salakra kipakolt padokon is rengetegen ültek, Szabolcsból közel tízezren rándultak át. Nehéz volna lassan három évtized távlatából pontosan visszaadni a lelátók légkörét, talán a felemelő jelző a legalkalmasabb a körítés jellemzésére. Ünnepelni készültünk, de ők is. Nekünk elég volt az iksz az élvonalba kerüléshez, a piros-kékek viszont másodszor is meg kívánták rakni a DVSC-t. Ki óhajtottak tenni magukért, hiszen annyian kísérték el őket, mint sem előtte, sem utána. Magyarországon ekkora tömeg sohasem jelent meg másodosztályú mérkőzésen. Nem vállalom sokat, amikor megkockáztatom, a mi életünkben ez a nézőcsúcs aligha fog megdőlni.

A Szpari fölött aratott 2-1-es sikerével a Lokomotív 1979-ben felpöfögött az élvonalba

A Loki készülődött egész héten át nagyobb presszió alatt a mérkőzésre, ez vitathatatlan. Mégis győzött, de hisz mindenki tudja, végül 2-1-re megverte a Szparit. Hiába próbálták a mindenre elszánt rendőrök és rendezők vállvetve feltartóztatni az áradatot, elsöpörte őket, ahogyan a gátakat szokta a fékevesztett Tisza. A gypszyonyeg másodpercek alatt színeket váltott, a napszíttá zöldről pirosra és fehérre, a tomboló hullámok elnyelték a labdarúgókat. Százak ugrottak önként a Csónakázó-tó habjaiba, ahová – kevésbé önként – a nyíri fanatikusból is jutott. Esetleg a váci kupagyőzelem meg az első bajnoki aranyat ünneplő éj eksztázisához hasonlíthatnám a varázslatos júniusi naplementét. Az ég lángvörösben izzott, és soha előtte nem tűnt kövérebbnek Hélios. Nem fürödtem meg a társaimmal együtt, nem is indultam be a városba, hazamentem az üres lakásba. A szüleim aznap repültek el Várnába, János öcsém meg valamer-

re elcsatangolt. Szóval, ültem szótlanul a konyhában, kibontottam egy Wernesgrünert, de még mielőtt meghúztam volna, váratlanul elbógtam magam. Egyáltalán nem vagyok geil vagy szentimentális alkatú, általában igyekszem palástolni az érzelmeimet, ha tudom. Nem mindig sikerül, és azon a különös nyári estén nem sikerült. Az utóbbi nyolc esztendőben (1971 és 1979 között) a fixa ideámmá, a mániámmá vált a feljutás, nem volt talán nap, hogy ne gondoltam volna rá. Mindent megadtam volna érte, és a beteljesülés után mégis a magányra vágytam. Meg nem mondom a miérett, ha nagy öröm vagy bánat ér, szeretek magamra maradni. Lehet, hogy azért, mert az élet alapvető és fajsúlyos problémáit végül úgyis egyedül oldja meg vagy rontja el az ember, neki kell szembenéznie – így vagy úgy – velük. Az is előfordulhat, nekem idő szükséges ahhoz, hogy a boldogságot megemésszem. Annyit kínlódtam éveken keresztül, hogy egyszer, csak egyetlen alkalommal örülhessek igazából, szenvedtem és vezekeltem a nevesincs csapatoktól idehaza ránk mért csapások miatt, és amikor nyakamba zúdult a siker, nem tudtam vele mit kezdeni. Olyasfélék zakatoltak fáradt agyamban, hogy most mi lesz? Az ég szerelmére, a csúcsról csak lefelé vezet az út! Ettől a felismeréstől valósággal megrémültem. Szerencsére teljesen különbözőek vagyunk, és engem ilyené, szeszélyes individualistává gyalultak az égi hatalmak. Még arról hadd szóljak, hogy ama letargiába hanyatló estén már tudtam, kimondatott és eldöntetett a nyomorult fúzió, a DVSC nem maradhat DVSC. Utólag rekonstruálva talán a bánatóceánba fulladó örömtől sírtam.

(A Keleti Front által leírt esetről, hogy felborították volna a szabolcsiak a villamost, semmit sem hallottam. Sem azon melegében, sem az 1979 júniusa óta lepergett majd' három évtizedben.)

Két kör maradt hátra. Mezőtúrra (2-2) nem tudtam elutazni, időközben kitört a vizsgaidőszak. Az első után volt mit bizonyítanom, februárban én zártam a csoportból legrosszabb átlaggal, most talán nekem sikeredtek legjobbra a feleletek a huszonkét diák közül. A Kazincbarcika elleni záraskor viszont a Nagyerdei stadion felé szaporáztam a lépteimet. Részint látni szerettem volna, maradtak-e morzsái a feljutás utáni eufóriának, részint kíváncsi voltam arra, lesz-e örült borsodi, aki ide mer merészkedni június 17-én. Jelentem, voltak mindenre elszánt „vegyészek”, és meg is kapták a magukét a meccs előtt és a lefújást követően, ugyanis a nyakas kálomisták nem szeretik az adósságokat. A 4-0 után akadtak, akik megint a labdatéren ujjongva éltették a bajnokcsapatot, mások az „alkimisták” zavarásával töltötték a drága idejüket, hogy rendezzék a decemberi számlát. Ezzel csak az volt a gubanc, hogy egész biztosan nem azok kapták az ütések, repültek bele a vízbe, akik az előző év végén megkövezték az alföldi rajongókat. Szerény tapasztalataim szerint az odahaza nagyon erősek alig-alig járnak idegenbe. A tízezer néző egy része a bejárati vasalt kapuhoz vonult, ahol az irodák is működtek, és elkeseredve kezdte skandálni, az „Esküszünk, esküszünk, sárga-kékek nem leszünk!” átköltést. Sokan égették a piros-fehér zászlójukat, sáljukat, máglyát raktak belőlük. Egyesek letették a szent esküt, ha tényleg bekövetkezne az unió, vakuljanak meg, ha kijárnak. Keserédesre sikeredett a 38. forduló, pedig felhőtlenül boldogoknak kellett volna lennünk. Erisz, a vizsály diszharmóniát óhajtó istennője másként rendelte.

Hithű lokista nem rajongott a szocreálos emblémáért

*„Végül is únod e régi világot – csupa rom...”
(Guillaume Apollinaire)*

Rendületlenül

(Az 1980-as évek első fele)

1979

diadalmas tavaszára és a feljutás öröme sötét árnyéket vetett a magas politika. Amit rebesgettek a városban, be is következett, Sikula György és beosztottjai megint centralizáltak. Ez volt a mániájuk, az egységben az erő kényszerképzete. Persze, a tipikus mozgalmári alapállás mögött újból meghúzódott a jobb ellenőrizhetőség, a felelősség alóli kibúvás lehetőségének igénye, a közösségben a bűnösség is kollektív. Május elején lényegében véve kész tényként közölték a megyei pártbizottság döntését Szombati Andrással, hogy fúzió lesz, és punktum! Végül a vita csak a nevezet, az alapítási dátum, a színek és a címer körül folyt, az operatív feladatokat tüstént kiosztották, nem volt ellenük apelláta. A DVSC-ből az 1902-es alapítási évszám maradt meg, illetve az új titulusban történt rá utalás: Debreceni Munkás Vasutas Sport Club. 1979. június 22-én mindkét klub közgyűlése külön-külön deklarálta az egyesülési hajlandóságát, majd immáron együtt megtartották az alakuló értekezletet is. Az egész procedúra az 1950-es évek szűk levegőjének a bűzét idézte, amikor az előzőleg megfogalmazott, utólag habozás nélkül, közfelkiáltással szentesített direktívákat azonnal végre kellett hajtania a pártkatonáknak. A hadseregben mondogatták a tiszteseink, ha azt a parancsot kapja a felettesétől a baka, hogy fesse be az eget, meg ne kérdezze, miként vagy miféle módszerrel, hanem arról érdeklődjön, milyen színekre parancsolják. Ilyen időket éltünk három évtizede. Sikula György különösen vonalas volt, holott a megyei pártapparátus mindenható vezetőjének pályafutása a MÁV-nál indult, ám ingerlékeny személyisége mások véleményét alig-alig tolerálta. Nem érdekelte, hogy a DVSC hatalmas tábora gyűlöli a DMTE csapatát, annak piciny szurkolói gárdáját, legfőképpen pedig a sárga-kék színeket, habár a várost szimbolizálják. „Sikerrel léptek fel a Debrecenben oly hagyományos klubsovínizmussal szemben” – veregették büszkén a vállukat a bürokraták, dicsekedvén vele, hogy a Tiszántúl legnagyobb sportegyesületét hozták tető alá, de mi rendíthetetlenül

Kevély pulykakakas és tömérdek drukker – hangsúlyozta a hajdúsági ihletésű karikatúra

vallottuk az orvosi diagnózisok ismeretében, hogy a vízfejűek sokáig nem élhetnek. Nos, a „hajdúsági nagybeteg” szűk évtizedet kapott az égiektől. Az ügyvezető elnök Szombati András lett, őt a B-közép áruháznak tartotta, függetlenül attól, hogy mást nem tehetett. Igaz, nem lett volna kötelező elvállalnia a funkciót. (Sikula elvtárs valamely elragadtatott pillanatában még a Nagytemplomot is el akarta mozdíttatni a helyéről, mondván, nem a legmegfelelőbb pontra építették, rontja a városképet.)

Teleki Gyula maradt az edzőnk, akire szintén pipák voltunk, mert az egyik hazai csörte után csúnyán nekünk esett. (Értelemszerűen nem azonos a Bocskai FC hétszeres válogatotójával, a kiváló Teleki Pállal.) Bőszülten ordibált, amiért szerinte nem buzdítjuk megfelelő módon a csapatot, inkább a bírót ócsároljuk, az ellenfeleket gyalázzuk, ezért mérgében a játékvezető ellenünk fúj, a rivális labdarúgók

pedig válaszul szanaszéjjel rugdalják az övéit. Egy győztes meccset követően kelt ki magából, amelyen tízezren üztük a legénységét a győzelemig. Jellemző egyébként a személyére, a mentalitására, hogy amikor a DVSC-ben játszott, beköltözött a bordélyházba. Ott lakott, kosztolt a jeles műintézetben a bárcásokkal együtt, az egyéb „extrák” taglalását illendőségből elhagynám. Lenke nénitől, a 2008. június 11-én hajnalban elhalálozott futball-legenda, Komlóssy Imre kedves nejétől tudom, amikor a Tiginek becézett csatár (az eredeti neve Tiegelmann) náluk vizitált, ültő helyében befalt húsz túrós palacsintát a huszonnégyből. (Imre bácsi húgának udvarolt egy darabig.) Úgy vélte a vendégeknél kötelező „udvariasságból”, hogy a ház urának elegendő négy palacsinta, az ifjú asszony meg ne is egyék, vigyázzon a vonalaira. Egyszer a kuplerájban 36 darab szilvás gombócot tömött magába. Nos, Teleki úr csőcselékezett le bennünket, jelesül pont engem, miután pechemre én álltam hozzá a legközelebb. Odaüvöltötte az öngerjesztéstől vérben úszó szemmel a „rosszabbak vagytok az angoloknál” erkölcsi ítéletet. A fésültebb, a médiának szánt nyilatkozata is árulkodó: „Úgy gondolom, hogy egy nagyon lényeges dologról beszélni kell, ez pedig a közönség és a mi csapatunk viszonya. Nagyon örülünk, hogy mérkőzésről mérkőzésre hat-hétezer ember kijön a pályára. De ez önmagában véve kevés, mi akarjuk a fiúkkal, hogy győzzünk, hogy előrébb rukkoljunk a bajnoki táblázaton, teszünk is érte.

A megérkezés szilaj öröme. Végére is az élet csodálatos

A közönség viszont nem jól vizsgáljuk. Nem a játékvezetőt, az ellenfél játékosait kell szidni, ne azzal foglalkozzanak a szurkolóink, hogy cserél-e az edző tíz-tizenöt perc után, hanem álljanak oda a csapat mellé, biztassák a fiúkat! Legyen előny számunkra a hazai pálya. Bizalmat várunk a szurkolóktól, a jó eredmény elérésében a közönség is nagyon sokat segíthet. Ha a nézők valóban NB I-es csapatot akarnak látni Debrecenben, akkor meg kell változni a lelátó, a pálya hangulatának is. Ezt kérem a csapat nevében a közönségünktől.” Világos? Miattunk nem jutottunk fel 1978-ban az élvonalba! Álljon itt Filep Tibor, korabeli kollégám néhány sora, amelyet a Vasas Izzó elleni, 18 ezer nézőt vonzó csata után vetett kritikaként papírra: „Az egyesületnek is jobban fel kell készülnie a Debrecenben sorra kerülő bajnoki találkozókra. Vasárnap például a mérkőzés kezdete előtti percekben már nem lehetett jegyet kapni a pénztárakban, holott még volt hely a nézőtérén! Most már telt házakat vonzanak a DVSC mérkőzései.” Többen összepofozkodtak a sorban állók közül, attól félvén, nekik nem marad a beugrókból, és valóban százak rekedtek kívül.

Az előbb említettem Komlóssy Imrét, drága emlékezetű barátomat. Egykori karizmatikus támadónk mesélte utolsó találkozásaink egyikén a kórházban, hogy az I. világháború alatt és közvetlenül utána Honthy Hanna (született Hügel Hajnalka) az itteni színházban primadonnáskodott. A körülrajongott diva gyakran kijárt a DVSC mérkőzéseire, a DTE pályájára, amely a mostani stadionunk helyén feküdt, hogy lelkesen tapsoljon a Vasutas-futballistáknak. Szerette a focistákat és a labdarúgást. (Nem rosszmájúságból teszem hozzá, a sorrend ezúttal indifferens.)

A hetvenes évtized végén már idehaza is tapasztalható volt a punk-skinhead ellentét. Előtte a metálos divatcsövesek és az úgynevezett digók (a későbbi popperok, a diszkók szépfiúi, akik félrenyalt hajjal, répanadrágban, selyemingben, felékszerezve, a Hungária, az R-Go, a Dolly Roll, a Neoton Família, az Abba, a Bee Gees, a Modern Talking vagy a Boney M felkapott slágereire vonaglottak) szembenállásáról cikkezett a sajtó. A børszerkós, szegecselt csuklószorító, torzonborz sörpusztító a lázadó trógerok szerepét kapták a médiától, míg az ápoltan ernyedt jampecok a konszolidáltabb bonvivánokét. Hanem az új konfrontáció nagyobb veszélyeket hordott magában a szocialista társadalomra nézve, mert jóval durvább volt, és antagonisztikus politikai-világnézeti különbözőségeket juttatott érvényre. A punk kakofonikus

Nálunk némileg ultrásabban domborítottak a jugók 1983-ban (Crvena zvezda-Hajduk Split)

zenei hangzása tulajdonképpen a rock and rollból nőtt ki, és a Sex Pistols, a Ramones, a The Clash, a The Exploited, a Siouxsie, a Joy Division vagy a pózai miatt felületesen neonácinak minősített Kraftwerk együttesek albumait nálunk is be lehetett szerezni a pult alól. A lemezeket legálisan nem forgalmazhatták, a rádió könnyűzenei adásaiban még véletlenül sem játszották, a határon pedig elvették a vámósok, ha valakinél megtalálták őket. Bemutatták viszont a mozikban Hazel O'Connor Breaking Glass (Üvegtörők) címmel 1981-ben felvett filmjét, amelyben elég szörnyű snitteket láthattunk a nyugati világban mindennapos bandaharcokról, a balos punkok és a szélsőjobboldali bőrfejük közötti összecsapásokról. Magam is szemtanúja lettem a konfliktusnak 1980 nyarán a londoni metróban. Egy világoskék (körülbelül ötven centire feltupírozott) kakastaréjt hordó, széttetovált, elképesztően sovány sihedert – amint a másnapi újságokból kiderült – agyonrugdosott három bakancsos, tagbaszakadt tar.

Akkorra már a magyar pódiumokon is döngettek a – hivatalos kultúrpolitika és az állambiztonságiak által fellelhető valamennyi eszközzel akadályoztatott – popformációk. Közülük a Beatrice, a Hobo Blues Band, a P. Mobil, a Rolls Frakció, a Bizottság, a CPG, a Kontroll Csoport, a Neurotic, a Vágtázó Halottkémek, az Európa Kiadó, az Aurora voltak az ismertebbek és az energikusabbak. Az alsóbb szintet az URH, a Spenót, a Petting, a Punkráció, a Commando, az ETA, a Detox, a Modells, a Tepertő, a Kamikaze és a Kretens képezték. Jobb híján belegyömösölte őket Erdős Péter, a Vörösmarty téri betonpalota zenei főinkvizítora a New Wave (Új Hullám) kategóriájába. Keveseknek sikerülhetett betörni a futtatott profik mezőnyébe, üde kivételt jelentett a miskolci Edda, a szombathelyi Lord, a szegedi East és a debreceni Panta Rhei, mert a maga műfajában mindegyik a csúcsmínőséget képviselte. (Mostohább sorsot szánt a hatalom 1983-ban az eredetileg szegedi CPG-nek. Az ügyészség az anarchista négyes tagjait antikommunista szövegeik miatt teketóriázás nélkül börtönbe záratta. Lemérhető a szerencsétlenek koncepció perén a rendszer tébolyultsága, hiszen csöppet sem számított, hogy ki a rocker, a skinhead, a punk, a szindikalista vagy az anarchista, valamennyiből üldözendő osztályellenség lett. Lényegében véve ezen a vonalon sem fejlődtek semmit az elvtársak az 1960-as évek közepétől eltelt szűk másfél évtized alatt. De mitől is fejlődtek volna, amikor a szemináriumaikon továbbra is a világforradalom szükségszerű eljövételének víziójával tömték tele a fejüket? Míg élek, nem fogom elfelejteni a politikai tisztünket, aki az egyik „poltáj” órán a következő magyarázattal lepett meg bennünket: „Fiúk, ma a földgolyó területének hatodrészen szocializmus van, de közeleg az idő, amikor a hetedén, sőt a tizedén is szocializmus lesz!” Felállva, dörgő tapssal, sugárzó tekintettel nyugtáztuk a bejelentését, és az ovációnk őszinte szívből fakadt. Gondolom, azóta sem érti – ha él még egyáltalán –, hogy miért aratott frenetikus sikert.)

A Vasas elleni idénynyitón, 1979 augusztusában különös szerepet juttatott nekem a fátum. Amikor megérkeztem a Nagyerdei stadionhoz, az erdő felőli középső bejáratnál dühtől remegő, elkeseredett lokisták fogadtak. Elpanaszolták, hogy nem engedik be a rendezők, akinél piros-fehér zászlót, sálat, sapkát látnak. Az augusztusi meleg ellenére nekem is kraváтли volt a nyakamban, édesanyám kötötte, én viszont a tölem telhető legnagyobb nyugalommal odaléptem a kapunál strázsáló, idősebb szakizhoz, és nyújtottam a tikketemet. Dörrent egyet, hogy azonnal vegyem le a sálat, így nem mehetek be. A lehető legszenvtelenebb hangon leszögeztem előtte, nem áll módomban levenni, ahhoz a karszalagja roppantul kevés. Az ő munkaköri feladatköre a jegyem kezeléséig terjed, semmi másra nem hatalmazza fel. Állampolgári jogom van minden ruhadarab viseléséhez, amit a törvény nem tilt meg, és 1979-ben Magyarországon semmilyen idevágó rendelet nem szabályozza a sálviselést, annak naptári időpontját, a színét, egyéb immanens jellegét. Mire méla undorral odahívta a közelünkben álldogáló rendőrt, nem is sejtve, hogy pontosan ezt akarom, tökéletesen egybevág a tervemmel. A főtörzsörmeister igazoltatott, rám förmedt a szokott dölyffel, hogy „Mit okoskodik itt az elvtárs, inkább menne fodrászhoz”! Rendkívüli magabiztossággal közöltem vele, ahogy a seregben dívott, hogy tudtommal szocialista államban élünk, demokráciában, én egyetemi hallgató vagyok, ha elkobozza az öltözékem egyik darabját, kénytelen leszek írásos panasszal élni a felettes szervnél, tudniillik nincsen érvényben a sálviselést nyáron betiltó hatályos jogszabály. A belépésre feljogosító jegyemet rendben megvettem, a magatartásommal nem veszélyeztettem a közbiztonságot, sem mások testi épségét, nem is áll szándékomban ilyet cselekedni. A hajviselitemre tett, abszolút szubjektív jellegű megjegyzésére most nem reagálok, ám ha panaszt leszek kénytelen benyújtani az ügyészséghez, fültanúkkal fogom igazolni a tényállást, az indokolatlanul bántó célzása nyilvánosság előtti elhangzását. Annyit fűznék továbbá hozzá, hogy 1978 tavaszán sikeres tartalékos tüzérszászlósi vizsgát tettem a Magyar Néphadsereg kötelékében, sajnálatomra pillanatnyilag az enyém a magasabb rendfokozat. (Ez megfelelt a valóságnak, azt azonban nem tudhatta a főtörzs, hogy különféle okok miatt örökre tartalékos honvéd maradtam.) A tatáros arcélú, bajuszos tiszthelyettes elbizonytalanodott, kissé talán el is sápadt, és amikor a dokumentumomban meglátta, hogy valóban a KLTE diákja vagyok, nem holmi munkakerülő lump, zavarában annyit vetett oda a szaktársnak, hogy „Tökéletesen igaza van a fiatalembernek, be kell engednie a létesítménybe”. Szalutált, azzal elment a dolgára. Igen ám, de ha velem kivételt tesznek, a többiekkel szemben sem léphetnek fel diszkriminatív módon! Így is történt, átszakadt a gát, és valamennyi piros-fehérbe öltözött srác utánam zúdult. Ekéint lettem a nap hőse, habár nem vágytam azzá lenni. Egyszerűen arról volt szó, hogy a rendőrség akkoriban már másképpen bánt az egyetemistákkal, hiszen „belőlük lesznek a jövő értelmességei”. (A szellemdús szösszenet egykori parancsnokomtól, a szegedi Vorosilov laktanya önálló páncéltörő tüzérszászlósnak a vezetőjétől származik. Az általunk csak kettéfűrészelt óriásnak meg kertitörpének hívott előjárónkról szerette ismételtetni a politikai tisztje, hogy „P. alezredes elvtárs egy poliészter, akárki megmondhassa”. Lelkesen bólogattunk, mert polihisztor semmiképpen sem lehetett.)

Szó, ami szó, igen vegyes képet festett a középső zóna odabenn, mert a piros-fehér zászlók között sárga-kékek is feltűntek. Ebből aztán rögtön problémák támadtak, utóbbi színű lobogók közül többet is elkoboztak a mieink pár nyakleves kíséretében, hogy felgyújtsák őket. Ha ezt megteszik, azonnal közbelépnek a pandúrok, kint várnak az alkalomra, így hát másodszor kértem szót, hogy figyelmeztessék a fiúkat, hagyják a DMTE-fanokat nyugton (közöttük voltak a Soproni fivérek, a szegény Tibike, aki már nincs ezen a golyóbison és öccse, Zoli), hadd menjenek ki a szélre. Egyébként bejönnek a rendőrök. Megtörtént, békében hagyták őket, és a nyolcvanas évtized elejére ez a megjelenés volt ránk a jellemző, hogy a dekád közepére eltűnjenek a sárga-kék cuccok. Akkorra már a legmegrögzöttebb „göcsösök” is a piros és fehér színeket hordták. Nem integrálódtak, hanem asszimilálódtak. Meg is jegyezte a sportlap tudósítója, nem érti a debreceni drukkerek makacsságát, a csapatuk évek óta sárga-kék szerelésben hajt, ők viszont megátalkodottan „hajrálokiznak” tovább, és kizárólag vörös meg fehér holmikot viselnek. Tényleg nem érthette az atyafi, hogy mifelénk a centralizációt nem szükségszerűen követi a konszolidáció.

A Vasast a nyitányon energikus játékkal vertük kupán (4-1), a 18 ezer néző felállva tapsolt a lefújáskor. Kezdünk reménykedni, hogy nem válunk osztályidegenné a legelitebb klasszisban. Győztünk Pécsset is, ezért aztán az MTK-VM ellen húszezren reménykedtünk a prima folytatásban. Akkor történt, hogy

élő ludat engedtek a pályára, a fehér tollazatára rá volt kézzel festve a három betű, miközben a hazai brancs fújta, hogy „MTK, gá-gá-gá!” Nem dicsérte meg az MLSZ érte a klubot. Dákay Ervin büntetőt rontott, a fővárosiak meg bevágtak kettőt válaszul (0-2). Szeptember elején elutaztam Székesfehérvárra. Öten voltunk, Hargitai Jóska (Csurri az egyetemen évfolyamtársam volt, a következő

Nem mindig tudták megfogni a rendezők a labdatérre tóduló örülteket

évben lelécelt, meg sem állt az Egyesült Államokig, ahol elég híres filmrendező vált belőle), a barátnője, Andrea, aztán Csonti, Karesz és jómagam. A Videoton ellen Somogyi Matyi egyenlített ki nem sokkal a vége előtt (1-1). A piros-kékek még nem voltak a haverjaink, ráadásul Csonti be is szólt valamit nekik. Őt nem bántották a mankói miatt, de bennünket megzavartak. Szerencsére a Sóstó nádasában leráztuk az üldözőket, majd a városban el tudtunk tűnni a tömegben. Éjjel ott aludtunk hárman, egy gigantikus méretű munkásszállón vettünk ki szobát. Szunyálás előtt férfiasan leöblítettük az út porát a csapszékben, minek következtében alkalmam nyílt a fotelban durmolni, nem találván el a körülbelül három méterre lévő, megvetett pamlaghoz. Zaklatott ifjúságomnak akadtak kínos pillanatai...

Kevéssé ismert és publikált, hogy azokban az években Csegey Dénes csoporttársam és barátom, a néhai kiváló író, a neves politikus, az 1987-ben létrejött MDF egyik alapítója gyakran kijött velem a mérkőzésekre, lelkes szurkolója lett a Lokinak. Szintúgy három másik csoporttársam, Korsós Bálint, Steszko Ferenc és Ködöböcz Gábor. Továbbá az évfolyamunkról Fazekas István, Mile Lajos, Mészáros Sándor, Borzován István, Marczin István, Kiss Géza és Gera, az orosz fiú, a másik karról meg Cseke Imre. Az alattunk egyetemre járó nemzedékből Csontos Pált, Néző Sándort, Perger Gyulát és Néma Istvánt említeném. Rajtuk kívül Bányai Sanyit, a mindnyájunk kedvelte Páfrányt, Gyuri pajtásunk bátyját, aki sokszor kirántott bennünket a zilált pénzügyi helyzetünkből, ha túlon túl belelendültünk a fogyasztásba a Pálmában vagy a Régi Vigadóban. (Aztán a szegény került miattunk hasonló szituációba, mikor a könyvesboltban el kellett számolnia a bevétellel. Nem győztük összetarhálni és kiegyenlíteni a tartozásainkat.). A tanáraink közül dr. Bársony István idegenbe is eljárt a fiával, élénken érdeklődött általában a futball és a helyi együttes eredményei iránt dr. Nyirkos István, dr. Hoffmann István és dr. Irinyi Károly.

A Nagyerdei stadion fedett építményével szembeni, keleti oldalt anektáltuk. Mögöttünk az ősrendeteg, ahonnét olykor szúnyogok és muslicák milliói zúdultak ránk, máskor meg az állatkertből hallatszott át az éhes oroszlánok sürgető hörgése, vagy éppen a görények bűzét sodorta felénk a szél. Volt, amikor a részeg zsidvasározók zajongtak a korzón, füstöltek a lacikonyhák, hogy könnyeztünk bele. Télen meg a Csónakázó-tó jegén korcsolyázók szórakoztatására prezentált folklorisztikus muzsika mászott az idegeinkre. Arra az évtizedre a kocsmafronton is változások következtek be, mivel már nem a Vágóhíd utcában székelt a kiválasztottunk. Nyáridőben a Pálma teraszán, a Levelesben, vagy ha váratlanul hidegebbre fordult, a Rózsakertben (közkeletűbb nevén a VAOSZ-on), a Kohászbán (amíg az egyik botránnyunkat követően örökre ki nem tiltottak bennünket) vagy a Régi Vigadóban iszogattuk a malátalevet. A Redőny primátust élvezett, nem függött látogatottsága a meteorológia viszontagságaitól, térdig érő hóban, farkasordító hidegben is igénybe vettük számunkra kellemetes szolgáltatásait.

Visszatérve a bajnoksághoz, Kiszpesten a tribünt szálltuk meg három századdal, semmi gondunk nem volt a honvédosokkal, csupán annyi bosszúság jutott osztályrészünkül, hogy egykori líblingünk, Bodonyi Béla kicselezte Husit, és belőtte a hazaiak győztes gólját. Végig jobbak voltunk, erre szűk negyedórával a vége előtt kikaptunk (0-1).

Október 3-án két magyar klub is Csehszlovákiában játszott, és néhány lokista kalákában utazott az újpesztiekkel a vonaton. A lilák Prágába mentek, ott a Duklával mérköztek, a mieink a német határon

fekvő garnizonba, Chebbe tartottak, ahol KK-tusát vívtunk a Rudá Hvezda (Vörös Csillag) ellen. Hat-hét debreceni jutott el oda, akkor esett meg az eset, hogy repült a legolcsóbb főzőkolbász. (Sikerült a kaját a Nemzeti Sportban közölt cikkemben rántott szeletté meg sült csirkévé stilizálnom. Lófej cimborám permanensen kifogásolja az alkotói módszeremet, és el kell ismernem, aligha jogtalanul.) Az omi-nózus menázi be volt csomagolva az egyik nagyobb zászlóba, a csehek pedig felültették díszvendégnek a tribünre a magyarokat. Közvetlenül alattuk tisztek csoportja feszített, miután az ottani egylet a határ-órségé volt. Amikor kifutott a gyepre a huszonkét labdarúgó, Csonti üdvözlésképpen magasba rántotta a textíliát, és elordította a „Hajrá, Lokit!”, de fogalma sem volt arról, mi van belegöngyölve. Ennek következtében az összes elemózsia (a legolcsóbb főzőkolbással az élen) az alatt szobrozó tányérsapkások között landolt. Azok egy pillanatra nem értették a dolgot, valami szittyá provokációt sejtettek, majd úgy fogták fel, hogy a gasztronómiájáról elhíresült puszták népe ezzel a gesztussal akar kedveskedni nekik, ezért talpra ugrottak, felfelé fordították a fejüket, és amikor az előljárójuk tapsolni kezdett, valóságos tapsviharban törtek ki. Szil Bandiék nem tehettek mást, kényszeredetten meghajoltak, de savanyú arcukra volt írva, hogy az egész útra szánt élelemnek fuccs. És a baj nem járt egyedül, mert nem szokott, tetejébe veszített a Loki is (1-2). Rendíthetetlenül hiszek benne, ezúttal sikerült megközelítő hitelességgel és korhúséggel interpretálnom Lófej sztoriját.

Október 24-én az Udinese látogatott el a középkorban Debretinumként emlegetett mezőváros falai közé, a szerdai és korai kezdés ellenére 8-10 ezren verődünk össze (0-0). Jelentős csalódásunkra egyetlen friuli tifoso sem kísérte el a „zebrákat”, habár nagyon vártuk a taljánokat.

A küzdelmek első felét a 11. helyen zártuk az NB I-ben, a nyolc hazai találkozónkat 112 ezer drukker követte figyelemmel, ez pontosan 14 ezres átlagot takart. A Képes Sport itteni teremturnáját megnyertük, és Menyhárt Ernő, nagy-nagy kedvencünk lett a torna legjobb labdarúgója. Az egyik meccsre fehérpirosban futott parkettra a csapat, mire a nézőtérén akkora lelkesedés támadt, hogy a Hódos plafonja beleremegett. Többen elsírták magukat örömükben, mások ellenben nem értették, mitől lelkesedett fel az ifjúság. (Nem tudom megerősíteni, ám makacsul tartja magát berkeinkben a hír, hogy a rebellis cselekedet miatt megbüntették a vezetőket.) Tartott tovább egy ideig még a kétlakiság, vagyis sokan közülünk a fővárosi konkurensnek is szurkoltak. Aranyos történet szereplője lett Cimpi, táborunk örökkön vidám oszlopa. A mai tizenévesek el sem hinnék róla, hogy valaha hátközépig érő, szénfekete haját hordott, szegecselt bőrdzsekiben, csónadrágban, csizmában járt, a Nixon irányította, félelmetes galerinek is tagja volt, amelyik rendszerint a Déri téren gyülekezett. (Ha valakitől Nixon pénzt lejmolt a cityben, és az illető nem adott neki, hát megnézhetette magát.) Szóval, Cimpi barátunk fradista volt, mint oly sok debreceni anno. Játszunk egyszer az FTC-vel, ő meg a lokális dühöngő epicentrumában trónol. Gólt rúgnak a zöldek, Szigeti Jancsi hatalmasat ugrik örömében, mert ahhoz szokott, hogy amikor vezet a Fradi, örjöngeni kell. Bambán bámulunk rá a B-középben, miközben ő boldogan üvölti a világba, hogy góóóóó! Majd látva a megdöbbsent pofánkat, hirtelen rájön, hol is van tulajdonképpen. Lassan leül, hogy halkabban hozzátegye: „Gól volt, a kurva életbe”.

1979-ben nem csupán a fiúk, hanem a lányok is feljutottak az élvonalba, miután a 2. helyet szerezték meg a Budapesti Építők mögött. A csapatot akkor még Törinek becézték, ugyanis a Rákosi-rendszer vége felé a Debreceni Járműjavító Törekvés Sport Kör névre keresztelve hadakozott. Nem is akárhogyan, kétszer magyar bajnoki címet szerzett a kispályások között. (A félmúltban idehaza jóval népszerűbb volt a nagypályás változata.) Különben Debrecen a sportág női fellegvárának számított, 1953-ban az itteni Petőfi is aranyat szerzett az elitben.

Az 1980-as futballstartnál a Hungária körúton léptünk porondra, sárkocsonyában, ködös, nyálkás időben, ezért mi sem voltunk száznál többen. Annál inkább tomboltunk, amikor a nyakigláb Dákay Ervin – tüstént az első labdaérintéséből – gólt fejt Gáspárnak. A helyi trubadúrok hallgattak, olyan volt a fedett alatti hangulat, mint a nyugovóra készülődő karthauzi szerzetesek dormitóriumában. Hazafelé le akartak bennünket szedni a vonatról Ceglédnél, kissé vehemensen ünnepeltük a győzelmünket (1-0). Valamelyik örült kivágott egy palackot az ablakon, mire a kalauz felhívta a vagonunkba a járőrt. Mindenkit felírtak a yardok, kivéve engem. Hogyan úsztam meg? A papírok ellenőrzése alatt az illemhelyen sunyítottam, és rutinosan nem jöttem onnét elő, amíg a szervek el nem tűntek. Bentről füleltem a távolodó hangjuk után. Szekáltak is a többiek, hogy mi a lépés, kisöreg, inadba szállt a sok árpanektár?

A kézilabdás szirének április 2-án debütáltak, a veszprémi Bakony Vegyész ellen nyertek 18-17-re. Később rögzösebb szerpentíneken haladtak Halász Ferenc edző tanítványai, de bent tudtak maradni. A BHG SE elleni budapesti mérkőzésen 80-100 civis serkentette őket, két autóbusz szállította a fanatikusokat a fővárosba, és a mieink 22-14-re lesöpörték a „béhágésokat”.

Ami a legényeket illeti, a tavaszi folytatás nem sikeredett nekik túlon túl fényesre, olykor a nézőszám is tízezer alá zuhant, amit korábban el sem tudtam volna képzelni. Azért a végére csak meglett a 13 ezres átlag. (Nekünk köszönhetően 6025-ről 6843-ra nőtt az NB I mérkőzésenkénti látogatottsága.) Az STC ellen mindenáron nyernünk kellett, és hétezer szurkolónktól hajtva győzött is a gárdánk. A szegény Tímár Pityu lőtte a túlélésünket eredményező gólt Szűcs Pistának, későbbi remek kapusunknak. Átellenben 80-100 nógrádi rossonero lengette lankadatlanul lobogóit. Már hiányzott a klub nevéből a „bányász” elem, és a színe is megváltozott, a fehér-pirosból skarlátvörös-fekete kreáció lett. Az FTC-vel – 22 ezer fanatikus előtt – ikszeltünk (0-0). Irdatlanul nagy zöld-fehér trupp buzdította a fővárosiakat, több ezren jöttek el hozzánk. A Nagyerdőben folyt a fogócskázás, váltakozó sikerrel. Hol mi voltunk a prédák, ők meg a vadászok, hol fordult a szereposztás, és az üldözöből üldözött vált. A Klinika felőli kanyar mögötti Gombánál (rég lebontották) a helybéliek „ambuláns kezelésben” részesítették a gyanútlanul poharazgató „grünöket”. A Levelesben azonban a mieink húzták ki a gyufát, páran a kerítésként funkcionáló sövényt átugorva voltak kénytelenek eliszkolni. A Kohász üdülőnél történt atrocitásban áttörték az arcvonalunkat a számbeli fölényben lévő fővárosi szabadcsapatok, a heves kőhullásban és betondarabok záporában muszáj volt visszavonulnunk a fák közé, hogy csoportosítsuk az erőinket. Ott aztán kiderült, nem volt mit újraszervezni. Egyik társamat közvetlenül mellettem találták el, az állán tört össze a söröskorsó, nyilván a csárdában zsákmányolták a pestiek. (Az inzultus után sokáig nem engedték ki a meccsre a srácot a szülei, mert a sebet számos öltéssel kellett összevarrniuk a kirurgusoknak.) Mivel akkortájt rendőr alig-alig volt a stadionban, csak élemedett korú rendezők biztosítottak, az utcákon meg senki, abszolút fölényben voltak mindig és mindenhol az ököljogot istenítő ferencvárosiak. Nagy számban utaztak már a két világháború között is, ismerték egymást, a kollektív élmények, az ital, a narkók (a marihuánás cigaretták, a vadkenderből sodort csikkek, a zacskóból szipantott ragasztók) vad mámora összekovácsolta őket. Főként a társadalom perifériáján tengődőkből álló, zömében börtönviselt, antiszociális vagányok lettek a főkolomposaik, akik nem rémültek meg a rendőrség pusztá látványától, sok veszítenivalójuk már nem volt. Azonnal, lendületből és viszonylag átgondoltan támadtak, a Blitzkrieg itthon (a nyolcvanas évek végén, a kilencvenes évek elején már külföldön is) minden ellenállást elsöpört. Úgy rohamoztak, mint a rettegett mongolok a XIII. században. Használtak eszközöket, nadrágszíjat, bicskát, tőrkest, üveget, bokszert, botot, korszót, zsilettpengét, fegyverekben nem szenvedtek hiányt, és nem voltak válogatósak. Aki mást állít a nyolcvanas évek elejének Fradi-táboráról, nem ismerte testközélemből a testületet, vagy nem mond igazat. Ma is megfigyelhető, hogy az idegenben kezdeményező, a hatósági kontroll alól ügyes praktikákkal kicsúszó, jól mozgatott osztagok fölényben vannak a vendéglátókkal szemben. Rendre meg is hajtják őket, mert sokszor készületlenül, sebtében összehívták, gyűlevész néppel próbálják megfogni vagy visszaverni a támadókat. Az ellenkezőjére is láttam példát Londonban, mikor az Arsenal lókötői (The Gooners) széthányták az Everton kékjeit, holott a liverpooliak 8-10 ezren érkeztek a Highbury inváziójára. A néhány tucat bobby

A liverpooliak Rómában az 1984-es BEK-döntő előtt. Győztesen távoztak az Örök Városból

A liverpooliak Rómában az 1984-es BEK-döntő előtt. Győztesen távoztak az Örök Városból

kétségbeesetten fütyörészett, mást nemigen tehetett az utcabállal szemben. Feltűnt akkor nekem, hogy a királynő rendőrsége mennyivel szervezetlenebb és gyengébb a huligánoknál.

A 15. helyen intettünk adioszt első élvonalbeli szezonunknak, nyolc ponttal gyűjtöttünk többet a legjobb kiesőnek számító Székesfehérvári MÁV-Előrenél.

Az 1980-81-es idényt az Újpesti Dózsa bravúros legyőzésével konferáltuk be, 18 ezren figyelték a lila-fehérek vereségét. Én nem láttam, mert egész augusztusban Nyugat-Európában, főként Angliában csellengtem első feleségemmel. A ZTE elleni 3-1-et már megnézhettem, de nem a szokott pozícióból, ugyanis albioni magyar haverom, Jancsi vizitált nálunk, és nem akartam az „üvöltő dervisek” közé bevinni. 1956-ban hagyta el Magyarországot, Észak-Londonban éttermet üzemeltetett, nyelvünket még mindig a zalai akcentussal beszélte (Nagykanizsáról lécelt le), és őszinte bánatomra a Tottenham Hotspur elkötelezettje volt, akár János öcsém. Nos, ismerősöm megjegyezte, baj lehet abból, hogy a két drukkerhadat nem különítik el jól egymástól, náluk ebből halottak és sérültek volnának. Miféle két bandát, ember? – kérdeztem vissza, miután zegi egy szál sem érkezett. Az tévesztette meg, hogy a piros-fehér mag közepén gajdolt, a centrum szélén meg a sárga-kék zászlók és gazdáik kornyadoztak. Nyíregyházán (22 ezer drukker előtt) kikaptunk, Kiss Miklós elég jelentős távolságról bikázta be az egyetlen gólt Szűcs Pista hálójába. A vonatot a négyes főút fölötti felüljáróról tűz alá vették a szabolcsiak, sok ablaka betört, többen megsérültek közülünk. Volt, akinek a homlokát vágta szét az üvegdarab. Stresszes szituációban rendkívül fontos, hogy ne essünk pánikba, hogy megőrizzük pozitív szemléletünket, bár amikor mindenfelől górnak, nehéz higgadtan cselekedni. Azért taglalom ezeket, mert azon az őszön az Üllői úton nagy pofonba szaladtam bele. Pontosabban a bukott meccs után, a metróban. Megelőzően 4-1-re győzött a Fradi, valósággal kivégezte a DMVSC-t, és mi teljességgel szétszórva buzdítottuk a Lokit. Imitt piros-fehér sziget domborodott, amott sárga-kék szirtet ölelt körül a hullámzó, smaragd zöld tenger. A nyolcvanas évek nyitányán még ismeretlen fogalom volt idehaza a vendégszektor, mindenki oda telepedett le, ahová akart, vagy ott állt meg, ahol éppen volt hely. Egyáltalán nem különítették el a látogatókat a hazaiaktól, nem voltak hullámtörők sem, és a stadionokban pár éltesebb karszalagos rendező próbált intézkedni, mikor szükségét látta. Mindezek ellenére bent nem volt semmi gondunk, noha lankadatlan hévvel minősítettek bennünket „használt hímivarseteknek” a franzstadtiak. A metrószerelvénnyel sem együtt álltak vagy ültek a debreceniek. Én például önhitt elmével és mérhetetlen idealizmussal egyedül szálltam be a kupéba, kötött sállal a nyakamban, amelyet jól látható módon, a dzsekimre kihúzva viseltem. Az sem zavart különösebben, hogy telve volt rogyásig zöld-fehérekkel a járat, akik éppen egy körülbelül 13 esztendőss kisseráctól szedték el sárga-kék zászlócskáját. Mint gögös római néptribunus, akit az istenek oltalmaznak, furakodtam a közelükbe, hogy megvédjem a kamaszt. (Akkoriban a cselekedetem még természetesnek tűnt, noha nem nőttem gárdista termetűre.) Az egyszerű utasok is követelték, adják vissza az elrekvirált holmit a könnyeit morzsoló rajkónak, szóval egyáltalán nem izgultam, sőt magabiztos voltam. Ekkor a sűrűjéből – a lovagiasság illemkódexe szerint – valaki hatalmas fülest csavart le, ma sem tudom, ki volt az elkövető. Nem ököllel, hanem kifeszített tenyérrel mérte rám a csapását, takarásból, mint a röplabdát szokás a sánc és a háló fölött megütni, csak úgy csattant a képe-men. Annyira meglepődtem, hogy félni is elfelejtettem. Többen lökdösni, ráncigálni kezdtek, elkapták hátulról a hajamat, viszont a kocsik másik végéből a segítségemre érkezett néhány földim, közöttük markosabb fickók is az MGM-ből, iziben megváltozott az erőkonstelláció. Igazából nem volt veszélyes a konfliktus, de így leírva – főként ennyi idő és szomorú tapasztalat távlatából – rázósabbnak tűnik. Aligha muszáj ecsetelnem, manapság ilyesmire sor sem kerülhetne, mert eleve nem lépnék be piros-fehérbe bugyoláltan a ferencvárosiakkal tömött vagonba. Legfeljebb akkor, ha az öngyilkosságnak eme bizarrabb formáját választanám.

Az MTK-VM-et 2-0-val küldtük haza, ezúttal egy kitömött, rongyból készült gúnár került a palánkra, onnét tépték le a strázsák. (Nem hinném, hogy a tudatos kirekesztés adekvát megnyilvánulásaként tették oda a műlibát. Egyesek jó heccnek tartották, mások inkább közönségesnek.) Most is látom magam előtt a komikus a jelenetet a lefújás után: a kerítés drótját átszakították a „felelőtlen elemek”, nagy lyuk keletkezett rajta. Egy terebélyes farral megáldott rendész – jobb híján – a zsíros ülepével torlaszolta el a hiátust, nehogy az illetéktelenek a résen keresztül behatoljanak a pályára. Nos, aki csak arra járt, hatalmasat rúgott a kidülledő hátsójába, hogy nadrágjának maradványai foszlányokban lógtak lefelé.

Vértanúi tekintettel, nyögve állta a mártír a megpróbáltatásokat, annak tudatában, hogy ő mindent megtett a parancs teljesítése érdekében. Gatyája és feneke bánta vakmerőségét.

Halljuk Fülöp Kornélnak, a labdarúgó-szakosztály elnökének véleményét: „Eredményességi tényleg ötvenszázalékos szereplést terveztünk, ezt a mi körülményeink között, a mi lehetőségeinkkel elérhetőnek és kielégítőnek tartottuk. Szurkolóinkkal találkoztunk a szezon előtt, és elmondtuk nekik, milyen terveink vannak, nagyjából egyetértettek velünk. Hazai pályán mindössze három pontot veszítettünk, idegenben kettőt szereztünk, tehát közel vagyunk ahhoz, hogy teljesítsük az elvárásokat. A közönség azonban sohasem elégedett teljesen, és ez nem is baj. Ha a drukkerünk magasabb igényeket támasztanak, nekünk még többet kell tennünk azért, hogy megörvendeztessük őket. Ez körforgás, nyertese a magyar labdarúgás lehet.”

A tavaszon zsinórban tizenegy bajnokin maradt veretlen a sor, Kerekes Gyuri büntetőből szerzett találatával 1-0-ra megverte a válogatottak regimentjével kiálló Ferencvárost. A 22 ezer néző gigászi csapatát látott, és amikor Bártfai sporttárs megadta a 11-est, a vendégek hívei dühükben petárdákat szórtak befelé. Irtó nagyokat pukkantak a vackok, akkorákat, hogy a szomszédságban a délutáni szendérgésszől felriadt tevék, szamarak, zebrák és bölények veszettül bogni kezdtek. A rivális Szpari is fejet hajtott itthon előttünk (2-0), húszezren örültek a sikerünknek, ellenben nem sok nyíri jött át, a múltkori hancúrozás után többségüknek otthon maradni támadt ingerenciája. Az általunk mélyen tisztelt Kovács Ferenc edző a hatodik helyig kormányozta naszadunkat, valóságos csoda volt ez abban az időperiódusban, amikor még volt futballunk, és voltak nemzetközi klasszisaink. Törőcsik András és Fekete László (Dózsa), Ebedli Zoltán és Nyilasi Tibor (FTC), Kiss László és Izsó Ignác (Vasas), Esterházy Márton és Bodonyi Béla (Honvéd), Májner Lajos és Csongrádi Ferenc (Videoton), Hannich Péter és Hajszán Gyula (ETO), Kovács István (Tatabánya), Pásztor József (Békéscsaba), Borsó János (MTK) valóban a kontinentális elithez tartoztak. Szinte minden élvonalbeli csapatban villogott egy-két zseni, hogy aztán a zöme kiszereződjön légiósnak, midőn Kutas elvtársék megengedték. Akkor kezdett itthon megint intenzívebben hanyatlani a sportág, amikor a menők elmentek keményebb valutákat keresni, az utánpótlás ellenben nem tudta pótolni a jelentős vérveszteségeket. (Először 1947-ben, másodszer 1956-ban szakadt labdarúgásunkra a recesszió, mindkét esztendőben rengetegen disszidáltak a sportolók közül.) Kiderült, már a grundok sem ontják a csiszolatlan tehetségeket, mint öntötték hajdanán, ugyanis a legtöbb üres telket beépítették.

Az NB I-nek 6375-ös volt nézőátlagja az 1980-81-es bajnokságban, a legtöbben az FTC-t látták, másodikként az újonc Nyíregyházát. Nálunk valamelyest csökkent az érdeklődés, ellenben 3000 pártoló tag patronálta pénzével az egyesületet. A DMVSC akkortájtban tehetősnek számított, természetesen lemaradva a budapesti nagyoktól, azok ugyanis valamennyien központi támogatást élveztek, az állam kasszájából jócskán dotálván. Az volt a gondunk, hogy a csapatunkban jóformán csak jövevények rúgták a labdát, csupán két helyi focista fért be közéjük, igaz, mindkettőből válogatott lett. Kerekes György és Sallai Sándor volt a két üdítő kivétel a sok zsoldos között.

A következő évad rosszul indult, a lassan mumussá előlépő Előre nagyon megverte bennünket idehaza (2-4). 12 ezren bámultuk a lilák örömfociját, Békéscsabaról alig néhányan merészkedtek át. Ha jól emlékszem, négy góllal is vezettek a vendégek. Azon az őszen két bravúrt ért el a DMVSC, megverte az ETO-t szenzációs mérkőzésen 3-2-re, aztán következett a 16. fordulóban a nyíri siker. Szerdán volt a meccs, elég korán átmentünk, több csoportban és totálisan szervezetlenül. Én például az új barátnőmmel (közben gyorsan lefolyt a válásom), Melindával vágtam neki. Szegénynek fogalma sem lehetett arról, hová is követ. Miskolci lányként a Diósgyőr és az Újpest állt hozzá közel, ameddig érdekelt a magyar futball, ma ezt már nem mondhatom el. (Első nejem, Jutka jellemző módon megrögzött fradista volt.) Óvodásék az állomáshoz közel letaroltak egy újságárusító bódét, a lapokat szétépték, abból készültek a papírdarabok az „argentínázáshoz”. Nyugodtan garázdálkodhattak, rendőr nem posztolt a környéken, mire a szerencsétlen eladó értesítette a szerveket, a banda már a pálya környéki kocsmákban fogyasztott, és cukkolta a helybéli iszákosokat. A klasszikus előtt nem voltak összecsapások, bent pedig tízezeren látták, amint Jankovics Sanyi csukafejesével nyerünk 1-0-ra. A város felőli kanyarban álltunk zömmel, az „óslakosok” a szemközti oldal közepén. Az állomásnál tört ki az akkortájt elmaradhatatlan verekedés. Cimpi és a haverjai megszalasztották a nyíri dakszlikat, azonban a dobálások következtében sok volt a debreceniek között is a sérült. Téglák, üvegek, vasdarabok érkeztek mindenfelől, a párbajozók

zászlórudakkal ütötték egymást, mint a török korról szóló filmekben a várostromló janicsárokat a védők. A vonat is kapott, szokás szerint a pálya fölé épített felüljáróról érkezett a kartács, ezúttal csapágygolyók és nagyobb méretű szögek is keveredtek a kövek közé. A mozdonyvezető tudhatott valamit, ezerral robbogott át a híd alatt. (Ja, és Melinda soha többé nem jött át velem a szomszédvárba.) A tavaszon 15 ezer hívünk előtt elraktuk a Vasast (2-1), óriási meglepetésre győztünk Újpesten is (3-2), ahol alig voltak háromezren, a hajdúságiak harmincan lehettek. Győrben a Verebes-féle garnitúra lefejezte a sárga-kékeket (8-1). Amiről most írok, életem párja bizonyíthatja igazát, ha szükséges. Moziba készültünk azon a szombat este, Melinda még öltözködött, amikor a rádió bement a rémes hírt. Kyrie eleison! (Uram, irgalmazz!) Kezdem magam rosszul érezni, azt hittem, csak múltó idegesség. Kinyitottam az ablakot, lefeküdtem a heverőre, ám mire menyasszonyom átjött a másik szobából, már izzadtam, a halántékom gyanúsán lüktetett. Megmérte a lázamat, 39 fok fölé szökött a higanyszál. Lőttek a programnak, rázott a hideg, csak éjjelre lettem jobban, akkor mentem haza az albérletéből. Nem a Szombat esti láz című filmet akartuk megnézni, de az lett belőle. (Melinda furcsa helyzetbe került miattam 1981 őszén. Arról faggattak a cimboráim a Régi Vigadóban, hogy mi van mostanában a Lokival. A válasom utáni átmeneti időszakom pocsékra sikeredett, ki is égtem kissé, és új kedvesem a Loki nevezet hallatán látott állítólag először emberi érzéseket tükröződni az arcomon. Mit tudjátok ti, mit is jelent nekem a Loki – válaszoltam elgyötört hangon a barátaimnak, és a 18 esztendő sorsodi kislány arra gondolt hirtelenjében, valami régi babámról lehet szó, érte rebtent oly furcsán a szemem.)

Gyógyírként hatott a Szpari elleni siker (2-0). Úgy rémlik, akkor történt, hogy a csodálatos májust hirtelen havazás váltotta fel, az egyetem előtti virágágyásokat reggel 10-15 centi magasságú cukorlepel fődte. Azóta sem láttam ahhoz fogható szurreális képet, amint tulipánok meredeznek a hómezőből, akár megannyi krisztuskereszt a házsongárdi temetődombból Kolozsváron. Délutánra elolvadt, és mint várható volt, nem ment le hirigelés nélkül a regionális rangadó.

A Klinika felőli részen, az északi kanyar végében egyszer csak azt lehetett látni, hogy a helyi harcosok átugrálnak a kerítésen, majd a birkózó, egymást cséplő párok gurulni kezdenek lefelé a betonlépcsőkön. Az egyik rendőr tehetetlenségében a levegőbe lőtt, de a fiúk nem eresztették el a másik grabancát. A Nagyállomáson a lokisták láncokkal üldözték a nyírségieket, akik egyik álló szerelvényről a másikra menekültek, miközben sörösüvegeket visszafelé hajigálva próbálták megfélemezni vagy lerázni támadóikat.

Diósgyőrben veszítettünk (1-2), az LKM arnyékában megfordult a szereposztás, a borsodiak – félelmetes bandafőnökükkel, a később gyilkosság áldozatává vált Arafattal az élen – megcsapdosták a mieinket. Azt hallottam, cikáztak a bugylibicskák levegőben. A ligaküzdelmeket a 11. helyen zártuk, a Csaba egy ponttal csusszant elibénk. Bosszantó volt.

Az 1982-es őszi szezon hét hazai találkozóján 81 ezer néző volt kint a Nagyerdőn, ez majdnem 12 ezres átlagot takart. A legtöbbben az ETO elleni 3-0-s sikert tapsoltuk meg, 16 ezren éljenezünk a 3-0 miatt érzett féktelen örömeinkben. A második fordulóban a Hungária körúton játszottunk, ez még a nyárvégen történt. Hozzávetőleg százötvenen lehettünk ott, és akkor esett meg, hogy Fenyő Miki, a Hungária azokban az időkben rendkívül népszerű frontembere (esküszöm Jézus urunk szögek ütötte sebeire, punkosra sminkelve!) betelepedett közénk. Kérdő tekintetünkre válaszul kijelentette, hogy „csípem a Lokit”. Többen a jegyükre kértek tőle autogramot. Néhányan viszont a haverjaim közül bitang részegre borozták magukat, még azok is, akik jobbra nem piáltak, nyomták lefelé üvegszámra, így az-

Union Jack és klubzászlók: a kellékek Magyarországon is adóttak voltak

tán – Melinda miatt – pár perccel a vége előtt hazamentünk. (Abban az időben kerek két esztendeig egy kortyot sem ittam, a válásom után fogadalmat tettem magamnak, és kínos precizitással be is tartottam.) Kifelé menet egy öregasszony odaszólt nekem, hogy „Fiam, meg kell mondanom magának, sok szemét banda volt már nálunk, pláne a fradista, de egyik sem mocskolódott, zsidózott össze annyit, mint ezek itt. Barbár csürhe!” Persze, úgy kerek a történet, ha megemlítem, hogy amikor otthagytuk a meccset (a 85. perc táján), 2-0-ra vezettek a hazaiak, és mialatt mi a Zuglóban élő nagynénémhez tartottunk, kiegyenlített a DMVSC. Közölték az eredményt a híradóban (2-2), és én nem akartam hinni a fülemnek. Kellett nekünk hamarabb lelécelni! Egyébként a másnap megjelenő újságok elitélő hangnemben írtak a „debreceni ripókók visszatetsző viselkedéséről”. Nyíregyházán ikszeltünk (1-1), azon a bajnokin lőtték ki közülünk parittyával Cimpit, akit kórházba vittek. Jó eredménynek számított még a diósgyőriek elleni 3-0 és az újpesti 1-1 is, ellenben a Népstadionban 4-0-ra levert bennünket az FTC. (Sohasem ment nekünk a pesti Colosseum porondján, valahogy nincs szerencsénk vele.) A Békéscsabát sikerült vereséggel hazaeresztenünk (2-1), így a hetedik helyen fordultunk, és ha akkor valaki azt jósolja, a záraskor kiesünk, elmegyógyászhoz küldöm az illetőt. Még a 20. körben sem éreztük a bajt, a 8. helyen posztoltunk, aztán a sorozatos sérülések kezdték megtizedelni a keretünket, és beütött a krach. 12 ezer néző előtt 1-1 született a Budapesti Honvéddal, 14 ezer néző előtt 2-1 az Újpest ellen, majd Fehérváron borzalmasan nagy ruha (0-4).

Közben a 32-be jutásért kicsapott bennünket az MNK-ból a DUSE. Habár egyetemista voltam, 1983 elején a cidriztető hidegben mégis a Lokit biztattam a Dóczy úti pálya huzatos fedettjén állva, ám hasztalanul. (Korábban is megestek velünk ilyesmi istentelenségek. Még a hetvenes évtized elején történt, hogy a Józsa Haladás elütötte a DVSC-t a továbbjutástól. A téeszelnök disznót vágatott a nagy diadalt megünneplendő, hajnalhasadtáig ment a dőzsölés a Rózsásban. Arra a különleges alkalomra elásta a csatabárdot az alsó és a felső fertály, holott a sűrű hétköznapokon elvből utálták egymást.)

Jött a Ferencváros, és jön a krónikámban az újabb anekdota. Annyi szurkoló ment ki a tavaszi döglesztő klímában a találkozóra, hogy mi, akik valamivel a kezdés előtt értünk a Csónakázó-tó felőli kapuhoz, csak a fűre kirakott fapadokon találtunk helyet. Felmértük a terepet, és láttuk, hogy a tányér másik végében még vannak üres foltok, ezért kimentünk az építményből, hogy gyorsan megkerüljük. Igen ám, de a bilétánkat már lekezelték, nem volt hát mit tenni, másodszor is meg kellett vegyük a zsugát. Így is alig-alig láttunk a tömegtől, szinte végig lábujjhegyen kellett ágaskodnunk. Kétszer fizettünk, hogy végignézzük, Nyilasi Tibor két góljával miként távozik győztesen a fővárosi rivális. (A zöldek közül Pogány még büntetőt is hibázott.) Kezdett a talaj melegezni a lábunk alatt, hisz minden kudarcnak vannak előzményei. A Szpari például elvitt egy pontot (0-0), a két gárda egy-egy tizenegyest kihagyott, és az előttem boldogan elvonuló, piros-kék zászlókba öltözött teli torokkal danászták, hogy „Egész világ ünnepli, NB II-es a Loki”. Tehetetlenül néztük a kínjainkon kajánkodókat, de biztosak lehettünk benne, fordított szituációban mi is így tettünk volna. Némileg később a Pálmánál, a villamosmegállóban már nem énekeltek, ott érték utol őket a felbőszült debreceniek. Csabán sima zakó (1-3) következett, noha a 65. percig sikerre álltunk. Amikor a csepeliek – közel tízezer reménykedő civis előtt – elvitték a két pontot (2-4), megszólalt a lélekharang. Győztünk ugyan Pécsset 3-2-re egy tuti bundameccsen, ám mások is megvették, amit meg kellett venniük (Békéscsaba-Nyíregyháza 1-2). A „violáknak” mindegy volt, vígan, tökutolsóként kiesetek, a PMSC sem hazardírozott, tisztában volt vele, a jobb gólkülönbségével mindenképpen bent marad. Utóbb kiderült, a szabolcsiaknak az iksz is elég lett volna a túléléshez. Dacára a bukfeneknek, átlagban 12 ezren tekintették meg a DMVSC hazai fellépéseit, a kiesés riasztó tényéhez ezt is tegyük hozzá. Egyébiránt az 1983-84-es évad volt az első, amikor Nyíregyházának NB I-es csapata volt, nekünk meg NB II-es. (A második az 1992-93-as lesz.)

Hihetetlen volt számomra, hogy az a gárda, amelyet az ország talán legjobb edzője, Kovács Ferenc készített fel, és amelynek uniformisában Szűcs István, Mező József, Szigeti András, Kiss János, Deákvari Antal, Menyhárt Ernő, Sallai Sándor, Selyem Nándor, Magyar Zsolt, Kerekes György, Jankovics Sándor, Tímár István, Tóth Ernő, Czikora Mihály, válogatott szintű futballisták léptek pályára, ki tudott esni. 1983 nyarán Bécsben és Itáliában túráztunk (jobbára autóstoppal) a szerelmemmel, Melindával. A Mariahilfer Straßén összeakadtunk Kovács Ferencsel, és az általam ma is rendkívül tisztelt mester kijelentette, nem akar tovább Debrecenben maradni, mert nem tiszták a klubnál viszonyok. Többet erről

nem óhajtott mondani. Amikor hazajöttünk, leszálltunk Hegyeshalomnál a vonatról, azonnal vettem az ebéd mellé egy Népsportot, és menten el is ment a kedvem a kajálástól. Miről számolt be a lap? Hogy augusztus 15-én az MLSZ tízezer forintra megbüntette az Ózd-DMVSC és a Ganz MÁVAG-Szekszárd NB II-es mérkőzések szereplőit, mert az előző nap vívott meccseken a teljesítményük jelentősen elmaradt a kívánalmaktól. Magyarán bundáztak. (Hát, ezért kíváncsozott el tőlünk Kovács Ferenc, aki két esztendő elteltével UEFA-kupa-döntőt vívott a Videotonnal a Real Madrid ellen.)

A Debreceni Kinizsi elleni derbire tízezren verődünk össze (3-1), jó kis párbaj kerekedett belőle. Dr. Lakat Károly új formációt épített, habár nem mindig volt a helyzet magaslatán, az itteniek csak Rizling doktornak nevezték. Szűzbeszédében megígérte a visszajutást, ettől függetlenül a 3. helyen álltunk a félidőnél, előttünk az Eger és a Hódmezővásárhely feszített. Mindkét ellenlábasként köztudott volt, nagy erővel akar kerülni. Az MNK-ban azért sor került a DMVSC és a Szpári kopjatorésére az Oláh Gábor utcában, ahol hosszabbításban, öldöklő küzdelemben, Bücs Zsolt fantasztikus játékával jutott tovább az ellenfél (1-2).

A tavaszon érték bennünket kellemetlenebb meglepetések (a Kinizsi ellen 0-2, aztán 0-3 Keszthelyen). A kommunális klasszikus után menesztették Lakat mestert, jött helyére Kertész Tamás, aki sokáig a ghánai Asante Kotoko Kumasínál dolgozott. A Kinizsit sokan testvércsapatnak könyvelték el, mert a tőlünk valamilyen okból elküldött labdarúgókat, vezetőket foglalkoztatta, piros-fehérben nyomult, olykor kis Lokiként is emlegették. Aztán amint tehetett, kibabrált velünk, akár később a Kaba, amely szintúgy telítve volt egykori focistáinkkal. Megvallom megtörötten, egyik „fivérünkért” sem rajongtam.

A HMSE ellen sikerült győznünk (2-1), majd az Egerrel párban – 15 ezer tomboló hívünk előtt – 2-0-s diadal született. Azonos pontszámmal (55-55 pont) került fel az Eger és a DMVSC, sőt a harmadik pozícióban záró Békéscsaba is, utóbbit az MLSZ döntése juttatta fel.

Remekül kezdtünk augusztusban, 12 ezer érdeklődő előtt 2-1-re megvertük a zalaegerszegieket. A B-közép füstbombaszerűségét és petárdákat robbantott örömeiben (a Képes Sport felvételt közölt a pirózásról, az első ilyen képi dokumentáció volt ez a legendáriumban), ezért kilátásba helyezték az illetékesek, hogy 15 ezer forintra megbüntetik az egyesületet. Az új versenykiírás szerint ennyi járt a vétkeseknek a rendezési hiányosságokért. Az újpestiek és a fradisták sűrűn pukkantgattak ezt meg azt, ám a pirotechnika korábbi debreceni bevetésére nem emlékszem.

1984 szeptemberétől 1985 februárjáig Óbudán katonáskodtam, viszont a DMVSC-ETO-t elkaptam, tízezer társammal együtt (2-0). Idehaza el-elvertük a Mágus gárdistáit, Győrben ellenben nem nagyon hajtott nekünk babér. Előmeccset is rendeztek, azon a Kinizsi megverte a friss kupagyőztes Siófoki Olajbányászt. Óriási bravúr volt továbbá a Budapesti Honvéd legyőzése (1-0), 14 ezren figyelték a gigászi csatát meg Mörten Pipi gólját november 3-án, pedig két volt labdarúgónkkal (Sallai Sándor, Bodonyi Béla) álltak fel a kispestiek. Ezt írta Szentgyörgyi János, a Napló lelkesült tudósítója: „A közönség kiválóan szórakozott a nagy iramú és színvonalas összecsapáson, buzdításával részese lett a sikernek, amely Debrecenre a mai magyar labdarúgás élvonalába emelte.” És láss csodát, a 10. fordulót követően a 2. helyen állt az újonc! Aztán újabb értékes scalp került derékszijára, 1-0-s győzelem sikeredett a Fradi ellen, 12 ezer tapsoló lokálpatrióta előtt. Akkor az FTC igen zseniálisnak tűnt, ugyanis Vincze Géza elhamarkodottan az 1984-es ifjúsági Eb-t nyert válogatott ászait vetette a mélyvízbe (Keller József, Haáz Ferenc, Pintér Attila, Deák Sándor, Zsinka János, Zsivotzky Gyula). A korszakos sztár, Nyilasi Tibor 1983 nyarán elszerződött a bécsi Austriahoz, aztán a tinédzserkorú utódai alig-alig tudtak bent maradni. A gólt Magyar Zsolt (alias Csirke) lőtte a szegény Zsiborás Gábor hálójába a második félidőben. Idézem a szaklap 1984. október 13-án megjelent elemzésének egyik részét: „Debrecenben nagy erőfeszítéseket tesznek a saját bevétel növelésére. Ingyen senki sem mehet be a pályára! A belépőjegyek árát 30 százalékkal megemelték. Az ülőhely 47, az állóhely 35 forint. A diákok és a nyugdíjasok 15 forintot fizetnek. A lelátóbérlet ára egy évre 1200 forint. Az egyesületnek kétezer pártoló tagja van. A havi tagdíj 60-120 forint. Jelentős bevételt hoz a DMVSC tízezer példányban megjelenő Híradója is, amelyet utcai árusításban is terjesztenek havonkénti megjelenéssel.” (A DMVSC Híradót Csubák Zoltán kollégám szerkesztette, és a Baráti Kör Egyesület támogatta. Valójában 2000 példányban nyomták, abszolút díjtalan volt, és a négy oldalán nem közölt reklámokat. Ennyit az új szellemű üzletpolitikáról és a pontos tájékoztatásról.)

Az őszt ezüstös pozícióban zárták kedvenceim, az már az én külön pechem volt, hogy csupán kétszer szerepeltek a fővárosban. A gyáráról elhíresült szigeten történt, hogy kincstári egyenruhában, piros papírból készült, pálcikára ragasztott zászlócskával (egy trafikban vásároltam) a kezemben biztattam Stucáékat. Le is kommunisztáltak a „vörös Csepel” szurkolói, de nem zavart, mert október 20-án mi nyertünk 1-0-ra. Hamar bíró nekünk fúj, nem adta meg több – szabályosnak tűnő – góljukat, Elekes helyett tévedésből kiállította Szabót, a mi Szabónk ellenben a 88. percben betalált Komlódi hálójába. Balszerencséje volt a játékvezetőnek, ezen a bajnokin próbálta ki ugyanis a JVS-Videostúdió az új rendszerét. Akkor már esedékes volt a televíziós összefoglalók készítése, így aztán a visszajátzásra látszott, hogy a sporttárs tényleg megverette a Csepelt. Engem viszont a bárdolatlan piros-kék drukkerok ruháztak meg majdnem, végül a józanabbak belátták, sorkatonát nem illendő bántalmazni. A tényersapkámat így is leverték a fejemről, korrekt eljárás keretében, hátulról. (Akkorára a többi lokista elvonult, konkrétan egyedül Ottóra emlékszem közülük.)

A közvetítésekről, a rádiózás és a drukkerok viszonyáról írta Egon Erwin Kisch, a száguldó riporter a Prager Tagblatts című cseh újságban, valamikor az 1920-as években: „Felvetődik a kérdés, hogy a mérkőzés rádióközvetítése pótolhatja-e a szurkoló személyes jelenlétét a stadionban. A felelet egyértelműen csak a nem lehet. Semmilyen matematikai képlet nem segít a huszonkét-ismeretlenes egyenlet megoldásában, s jó lenne, ha csak huszonkét-isme-

A Curva Sud Roma 1984 őszén Firenzében

retlenes lenne, hiszen ott van még a bíró, a két partbíró, a labda, a talaj, a szél, az időjárás és még sok-sok más tényező. Így többek között a pályán kialakult léggör is. Még az sem pótolhatja a meccsen való személyes részvételt az igazi szurkoló számára, hogy néhány év múlva nemcsak rádión, hanem otthonában a televízió is követheti a találkozók alakulását.” Váteszes és szívemhez szóló sorok ezek az egykoron maga is futballozó írótól.

A Vasas elleni 4-4-et nem láthattam, hazautaztam azon a napon. A baka élete kiszámíthatatlan. Sajnos, a gárdát remekül összeillesztő Nagy György edzőnk váratlanul megbetegedett, aztán januárban meghalt, dr. Petróczi Gábor, majd az őt váltó dr. Puskás Lajos nem tudták kellőképpen motiválni a labdarúgókat. Az általuk kormányzott szekér a tavaszon nem robogott, hanem araszolt. Mindazonáltal Petróczi Gábor 1984 decemberében leszögezte: „Azt hiszem, az őszi tapasztalatok alapján csak azt mondhatom, a szurkológárdánk az egyik legjobb az országban. Persze, könnyű ezt most megállapítani, amikor megy a csapatnak, s dicsérettől hangos a Nagyerdei stadion környéke. Átlagban megnőtt a nézőszámunk, 8000 körül mozgott, még úgy is, hogy több volt a hétközi mérkőzésünk.”

A folytatásban sajnos megrázóan nagy pofont kaptunk itthon az Előretől (3-5), a néhány viharsarki pedig a markosabb helyiektől. Ezzel együtt a nyolcadik helyre odaértünk, azonos pontmennyiséget termeltünk a hatodik Csabával és a hetedik Csepellel.

És 1985 nyaratól Magyarországon is minden megváltozott. A Heysel után a hatóságok mind gyanakvóbbak lettek, valamennyi fanatikusban potenciális rendzavarót vagy huligánt véltek kiszúrni. Pedig lényegében baleset volt a szomorú tragédia, amely az impotens rendezők és az erélytelen rendőrök hibahalmazából következett be 1985. május 29-én. Ha a semlegesnek tartott Z jelű szektorba nem engedik be az olaszokat, és nem csupán a gyöngye kerítés választja el őket a részeg angoloktól, nem következik

be a katasztrófa. Abba az elátkozott részbe eredetileg belgáknak adtak el jegyeket, ám a zömük belgumi olasz volt (rengetegen élnek az ország délkeleti bányavidékén, az Ardennek környékén), vagy pedig a helybéliek passzolták tovább jó pénzért a tikkettiket a torinóiaknak. Dél előtt nem is volt baj, mindkét hangyaboly békésen sörözgetett, sálakat és zászlókat cseréltek harcosai. Valamivel ebéd után érkezett meg a kétezer liverpooli, akik megfordultak az egy évvel korábbi, római BEK-döntőn, ahol az AS Roma ultrái megkésélték egyik

Angol drukker kálváriája a Heyselben. Szerencsétlen betévedt a juvésok közé

társukat. Kezdték a helyzet felforrósodni, egyébként is rettentő meleg volt, ami Németalföldön fölötté szokatlan, és mindkét slepp férfiasságban vedelt. Az utcákon az irgalmatlanul kemény belga csendőrök még tartották a frontot, sajnos, odabent nem ők, hanem a gyenge felszerelésű városi rendőrség és a rendezők vették át a szurkolók kontrollálását. Ez is nagy hiba volt. Amikor a jelzett blokkban megjelentek a fehér-fekete csíkos zászlókat lengető piemontiak és egyéb Juve-drukkerek, az amúgy is rohamra készülődő briton vandálok áttörték a cingár drótkerítést, elsöpörték az utcai rendőröket (nem rohamosztagosok voltak), és akkor a pánikba esett tömeg menekülni kezdett. A kapukon közben még ömlött befelé a nép, mely természetesen nem láthatta a bentiek fejvesztett rohanását. Így történhetett, hogy a két irányban (kifelé és befelé) mozgó embermassza összetorlódott, a Heysel régi kőfalja viszont nem bírta ki a nyomást, leszakadt, és a téglákkal együtt százak zuhantak az ötméteres mélységbe. A 39 olasz áldozat halálát fulladás okozta, vagyis a rájuk esők kiszorították belőlük a levegőt, összehúzódtak, összetörték a szerencsétleneket. A két vadabb mag össze sem csaphatott, tudniillik a katlanban távol állomásoztak egymástól, a konkrét verekedések sérültjei zömmel az angolok és a rendőrök voltak. A televízió egyesben közvetítette a félelmetes képsorokat, százmilliók láthatták a megrázó fejleményeket. A média azonban eltúlozta a roham jelentőségét, tette mindezt azért, hogy ködösítsen, hogy mentse az igazi bűnösöket, akik rosszul szervezték meg, hanyagul biztosították a döntőt. Szándékában állt tisztára mosni az UEFA rezidenseit, akik annak ellenére Brüsszelnek ítélték a finálét, hogy pontosan tudták, az 1930-ban épített stadion életveszélyesen levénült, ódon falait az imádság tartja. Tartotta is, de csak egy darabig. Volt kiküldött magyar újságíró, aki leírta, hogy a vérszomjas albion dögkeselyűk a sebesült olaszok torkát törrel átvágták, kifosztották a magatehetetlenül heverőket. Aztán kiderült, egyetlen súlyosabb késeléses sérült került kórházba, az is angol volt! Vajon honnét vette az információkat – a borzalmakat állítólag a helyszínen átélő – tudósító? A szigetlakókat évekre kitiltották az európai kupák-ból, pár lókotót, rendőrt, biztonságit és szövetségit rövid időre bekaszniztak, ám 1985-től számíthatjuk a huliganizmus elleni keresztes hadjáratot, a mind szervezettebb és erőteljesebb hatósági fellépések kezdetét. Azóta rengeteg intézkedés történt szerte a világon, a lelátói erőszakot sikerült is visszaszorítani, csakhogy az ütközetek áttevődtek a futballpályák környékére, a kocsmákba, a félreeső autópályák parkolóiba, a benzinkutak melletti bárókba. Nem lehet minden verekedni óhajtó drukker mellé zsanárdárt állítani, ezt gyorsan felismerte a rendvédelem. Következtek a megszorító szankciók, a tömeges kitiltások, a zártláncú terméfigyelő-rendszerek telepítése, az objektumok környékének bekamerázása, helikopterről történő ellenőrzése, az állóhelyi részek lebontása és átépítése (számozott székekben ülve,

videóra rögzítve kevésbé veszélyes a plebejus), a regisztrációk, az arcképes, azonosítási kóddal ellátott szurkolói igazolványok forgalomba hozása. Űcsörögve nem lehet nívósan buzdítani, mint ahogyan futballozni sem, hacsak nem pókfociról beszélünk.

Az University of Liverpool tudósainak szakelemzése szerint a zártláncú televíziós rendszer jelenti a kizárólagos megoldást, mert az állandó kontroll, az azonosíthatóság és az azt követő felelősségre vonás, a retorzió a legtöbb embert visszariasztja a butaságoktól.

Manapság ott tartunk, hogy Olaszországban az érintett csapat vezetői döntenek el, az idegenbeli meccseikre kiknek ad-

Albion vandálok attackja a Z szektor romjain

nak jegyet, ha egyáltalán kapnak a rendező kluboktól. Görögországban a derbikre (Panathinaikosz-Olympiakosz, AEK-Olympiakosz, Panathinaikosz-AEK, PAOK-Arisz) be sem engedik a rivális egyet híveit. Németországban azok sem mehetnek be a pályákra, akik csupán felületes ránézésre úgy festenek, mint az ultrák. Be is léptek az egyesületek az ördögi körbe, csak még nem tudják. Ha nincsenek vendégleppek, megnő a biztonság, kevesebb a rizikó, ám a hazai látogatottság csökkenni fog, ugyanis jelentős ellentáborok hiányában minnek a szurkolás. Ha már nem lehet a riválisokat froclizni, az élmény sem igazi drukkerélmény, hanem kezd a színháziéhoz hasonlatossá redukálódni. A spanyoloknál az egyazon klub hinchái már megtalálták egymást, politikai alapon a jobbos falangisták zavarásszák a balos szindikalistákat és viszont. Itáliában a tifosiok rászoktak az alacsonyabb ligákban forgoló amatőrök fellépéseinek látogatására, a calcio dilettantiban olykor óriási tömegek követik figyelemmel a labda pattogását.

A rendőrségnek joga van az A, a B, a C (utóbbi a legveszélyesebb alakoké) kategóriába sorolt vagabundokat ellenőrizni, a mérkőzések ideje alatt adategyeztetésre berendelni az őrre, nehogy elutazzanak. Nincs tévedés, utazni sem utazhatnak bárhová és akármikor. Különben sem jutnának be a létesítménybe, mindenhol régen kitiltották őket, ám a pusztta jelenlétükkel is potenciális veszélyforrásnak számítanak. Itt üt vissza a túlzásba vitt liberalizmus bumerángja, mert könnyen átcsaphat anarchiába vagy diktatúrába. És azok, akik deklaráltak oly érzékenyek az emberi szabadságjogok meg a demokrácia csorbulására, most a bőrükön tapasztalhatják, hová visz az út, amelyet kijelöltek. Muszáj rendnek lenni, ez vitán felüli. Pusztán az a kérdés, milyen áron, és főként milyen módszerekkel valósítják meg? Felszámolták az állóhelyeket, helyettük a szinte megfizethetetlenül drága ülőhelyek lettek kialakítva. A micsurini módszer alapján keresztezni akarták a stadiont a színházzal, ez volt az álom – luxuskivitelben. Pedig már a rómaiak is tudták, a színház nem cirkusz, azon oknál fogva, hogy más rendeltetése, ergo más élményminőséget is nyújt. A falai között nem folyik küzdelem, ádáz vetekedés, nincs vér, veríték, halál. Két külön világról van szó, és ennek megfelelően viszonyultak hozzájuk. Másként viselkedtek a teátrumban, megint másként a hippodromban lebonyolított kocsiversenyeken, vagy a gladiátorok öldöklő tusái alatt. A modern fogyasztói társadalom nagyurairól a biztonságot tartották a szemük előtt, legalábbis erre hivatkoztak, holott csupán egy dolog érdekelte és érdekli őket permanensen, az extraprofit. Valaha a futball a prolik sportja volt, nem került sokba a felszerelés, a rongylabdára a legszegényebb rétegnek is futotta, grundból és mezőből volt temérdek. Aztán rátették a sportágra zsíros mancsukat Mammon istenség szerzetesei, belepumpáltak vagyontokat, és a labdarúgók egyre jelentősebb gázsikat sülyeszthettek zsebre. Nőtt a bevétel, miután folyamatosan emelték a jegyárakat. A XXI. századra odáig jutottunk, hogy a sztárklubok életunt és nyegle focistái milliárdosokká váltak. Néha

maguk sincsenek azzal teljesen tisztában, hogy aktuálisan mely ország mely csapatát szolgálják, de nem is érdekli őket, abszolút mértékben globalizálódtak. Ezenközben a nézőtértől – a különböző szankciók és a méregdrága zsupák miatt – elidegenedtek az igazi szurkolók, helyükre települtek a jól szituált, öltönyös és nyakkendő, kulturált nézők, akiket a lengyelek találóan piknikezőknek neveznek. (Nálunk kisé pejoratívabb címkét ragasztottak rájuk, ők lettek a szutykok.) A zsebük és a hasuk dugig, a ruhájuk költemény, az oldalukon a nagyestélyiben pompázó dámák darvadoznak, a futballhoz ugyanis nem konyítanak. Pusztán annyi a probléma velük és a lovagaikkal, hogy nem biztatják a fiúkat. Ásítózza vagy kaviáros szendvicstől teli szájjal a drukkolás nem megy, csak a csámcsogás meg a diszkrét emésztés. A „divatok” olykor kegyesen tapsolnak, igazából maguk sem tudják ennek az okát, merő megszokásból, vagy azért, mert mások is azt teszik. A vállukra terítik a székük párnájára gondosan kirakott, hivatalos egyesületi stólat, miközben feszt azt gusztálják távcsövükön, iksz úrnak milyen az éppen futó babája, és vajon mennyibe kerülhet neki naponta a szexbomba. (A füstbomba úgyszólván tilos.) Eltűnt a hangulat a szentélyekből, bekvártélyozta helyére magát a nekropoliszok csöndje. Aligha véletlenül fakadt panasza a közelmúltban Ramón Calderón, Silvio Berlusconi és Sir Alex Fergusson, a Real Madrid és az AC Milan dúsgazdag elnöke, a Manchester United mindenható menedzsere. Mindhárom arszlán a frenetikus buzdítást, a mennydörgésszerű hangorkánt, a parázsló szektorok varázsát hiányolta. Azoknak pedig – olybá tűnik – lőttek, mert akik az utolsó filléreiken utaznak csapatukért irdatlan távolságokat, napokig száraz zsemleken és a legolcsóbb alkoholon tengődve, rideg peronokon fagyoskodva, mocskos kupékban összezsúfolódva, koszos trikókban, mosdatlanul, büdösen és borostásan, a családi harmóniát is kockára téve, mind ki lettek ebrudalva az álmok színházából, vagy nem képesek szerény jövedelmükből megvenni a vagyonaiba kerülő beugrókat, a szezonbérleteket. A kacsalábon forgó, többfunkciós mérnöki remekek körül vízagyús ütegek, lovas és kutyás rendőrök, rohamosztigosok cirkálnak, a légtérben helikopterek zúgnak, bent a kislibazöld vagy kankalinsárga lajbiba bújt stewardok intézkednek, és nem a nagyúri etikett illemszabályai szerint. (Tőlem Bruges-ben a leányaimnak vásárolt csokoládét is elvették, mivel vastagabb papírba volt becsomagolva. Gondolom, mert azzal megcélozhattam volna a körülbelül ötven méterre állomásozó belga drukkereket, ha ez lett volna a tervem, és ha egyáltalán el tudtam volna odáig dobni.) Az ember azt hiszi, háború, esetleg valami éles hadgyakorlat kellős közepébe csöppent, holott a rettegett huligánoknak már nyomát sem látni sehol. Sem Manchesterben, Bruges-ben, Szalonikben, sem Wolfsburgban nem találkoztunk velük, noha kíváncsiak lettünk volna rájuk, viszont óránként igazoltattak és felírtak bennünket a yardok, hogy „benne legyünk a rendszerben”. Jelentem, benne lettünk.

Az ACAB-mozgalom (All Cops Are Bastards) szerte az ultravilágban terjed, és akik részesei a rendőri túlkapasok elleni demonstrációknak, a hatalmon lévő politikai rendszert szintúgy támadják. Erről

nyilatkozta a szélsőbalos livornóiak (aligha véletlenül a toszkán településen alakult meg 1921-ben az Olasz Kommunista Párt) egyik brigadérosa: „Elegünk van abból, hogy az úgynevezett jóléti állam a funkciói közül hovatovább csupán kettőt kíván gyakorolni, az elnyomót meg a kizsákmányolót, akár a totalitárius módozatai. Évről évre horribilis összegeket költ a rendőrségére. Teszi mindezt az adózók pénzéből, a szociális keretek megnyirbálása révén, ter-

A kétrudas üzenete nem a labdarúgóknak szólt

Brüsszelben délelőtt békés sörözgetéssel telt az idő. Akkor még viszonylag rend volt...

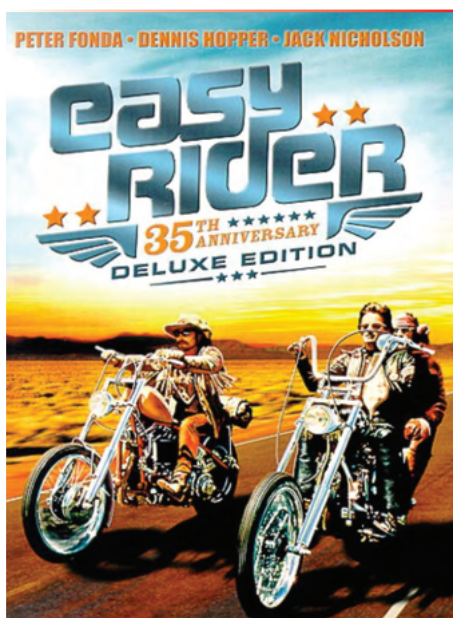
mészetszerűleg a saját állampolgárai ellen fegyverkezve. Ennyire cinikus a közismerten zavart elméjű, tékozló, hedonista életmódot folytató Caligula császár sem volt.” Nos, eljutottunk a számos helyen betiltott Mihail Alekszandrovics Bakunyin Államiság és anarchia című könyvéhez, amelyben az egykori orosz arisztokrata részletezi, hogy az állam csupán fikció, elvont fogalom, ellene nem lehet harcolni. Megküzdeni a hús-vér ellenségekkel lehet, vagyis mindazokkal, akik kiszolgálják, működtetik az erőszakszervet, amely a jogrendjével, a karhatalmával törvényi keretet teremt a dolgozók kizsákmányolásához. Az elnyomó apparátust alkotó személyeket kell likvidálni, legyenek ők a terrorcselekmények, a gyilkos merényletek célpontjai. „Az anarchisták állam nélküli államában az egyén képes dönteni az önkéntesség, az egyenlőség és a spontaneitás birtokában a saját belátása szerint, ehhez nincs szüksége parancsuralmi intézményekre, elnyomó rendszerekre. Az anarchizmus nem káosz, hanem önszabályozó, spontán rend. A régi világot le kell rombolni, a kiszolgálóit el kell pusztítani!” – hangzott a hajdani cári tisztból, majd szibériai száműzöttből lett forradalmár kegyetlen ars poeticája. A jobbos irányvonalat követő, magukat újfasisztának kikiáltó Lazio-ultrák szó szerint idézik a bakunyini téziseket, amikor a kommunikéjükben leszögezik, hogy legádázabb ellenfelüknek a carabinieriiket tekintik, és totális megsemmisítésükre fognak törekedni. (Nem véletlenül indítottak ellenük hajtóvadászatot a nyomozók, akik 2007 szeptemberében hatvanhat, 2008. február 26-án húsz római huligánt tartóztattak le. Az ügyészség súlyos testi sértéssel, bünszövetkezet létrehozásával és államellenes cselekményekkel vádolja a világoskék „sasok” tifóit.) Viszont az erőszak újratermeli az agressziót, és a démoni folyamat öngerjesztő. Találón summázta az 1932-es választási beszédében Franklin Delano Roosevel, hogy a hatósági reakció a radikális számára nem akadály, hanem provokáció. Arcába dobott kesztyű, kihívás, amelyre mindenképpen felelnie kell, és bizonytalán felelni is fog.

A DVSC 1971-72-es gárdája bronzérmert szerzett a második vonalban

Az 1974-es garnitúránk sem tudta kivívni a feljutást

*A tudatformáló amerikai film,
a Szélid motorosok plakátja
elárulja, hogy nem ez volt
az eredeti cím*

„Ég már a szekértábor is...”
(Kányádi Sándor)

A Heysel árnyékában

(Az 1980-as évek második fele)

„**W**e will fight and no surrender,

We will fight for the boys in red” – harsogta a Liverpool-tábor Brüsszelben, majd rázendített a Carousel Band szerzőpárosa, Richard Rodgers és Oscar Hammerstein örökzöldjére, a You will never walk alone-ra. Ezek a dalok a Heyselben váltak ismertté, sőt hírhedetté, habár évtizedekkel előtte is bömbölte őket a Spion Kop az Anfield Roadon, de akkor nem tulajdonítottak nekik jelentőséget. A katasztrófa után megváltozott az élet a glóbusz futballpályáin, 1985. május 29-én végérvényesen lezárult egy fejezet.

(A politika, kérem, abszolút más műfaj! Miközben a világ teljes joggal siratta és gyászolta a brüsszeli halottakat, pár esztendővel korábban flegmán, a vállait vonogatva vett tudomást a falklandi „csetepaté” áldozatairól. Na, ja, azok hivatásos katonák voltak! Végére is a zsoldosoknak ez a dolguk, ezért fizetik őket. Hogy elesett 712 argentin és 255 brit srác 1982 késő tavaszán a nagy semmiért? Néhány rohadtul kopár, még az igénytelen birkák szemében is visszataszító szikladarabért? Senkit sem izgatott.)

Idehaza szintúgy megszorodtak a botrányok, a verekedések, ám mint könyvemből kiderült, volt azokból bőven a múltban is, csak nem kapott kellő publicitást a periférikusnak minősített téma. Úgy voltak vele a kultúrpolitika irányítói, akár a strucc a sivatagi homokkal: ha nem írnak róla, nem is létezik a probléma. A Heysel drámája után ellenben azt a következtetést vonta le a hazai média, hogy foglalkozni kell a dologgal, a szocialista társadalom egyik beteges – és hamarosan orvosolandó – jelenségével, kellőképpen el kell ítélni a cikkekben a renitenseket, hiszen a példastatuálás eleddig mindig meghozta a kellően elrettentő hatását. Így fordulhatott elő, hogy egy ferencvárosi szurkolót azért zártak be hónapokra, mert a Red Animals sálját hordta (a liverpooli huligánok osztagának önelnevezése). Egy másik szintén a bíróság előtt végezte, aki Egerben – sorkatonaként – a Német Szövetségi Köztársaság lobogóját lengette. Ne essék félreértés, nem a náci Harmadik Birodalom horogkeresztes zászlaját röptette a megtévedt hadfi! Válaszul az Üllői úti B-közép elkezdett „brüsszelezni” meg „hejszelezni”, amivel azonnal szokást is teremtett. Innét számítva, ha egyik-másik honi banda magára akarta kissé irányítani a figyelmet, bosszantani óhajtott a hatóságokat, ingerelni a nyárspolgárságot, azonnal bömbölni kezdte a belga főváros nevét. A rendőrök megbokrosodtak a hallatán, viszont több ezer ordibálót nem verhetek össze. Néhányat találmásra kiemeltek, megbotozták őket a lelátók mögötti árnyékban, mást nem nagyon tehettek velük, nem volt betiltva a németalföldi metropolis vagy a Mersey-parti egyesület neve Magyarországon.

Közölték az újságokban, hogy a IX. kerületi randalírozók vezére, a Liverpoolnak becézett Édelkraut Péter csak építőipari segédmunkás. A kor zsargonjában ez azt jelentette, még anynyira sem futotta szellemi kapacitásából, hogy szakmunkássá képezze magát. Hozzátették elítélően, amorális társai sem különbek: Kanveréb, Eddás, Nyilas, Csoki, Führer, Lepedő, Kennedy, Kulacs, Hering, Ricse, Esperes, Fradika, Lennon, Goebbels, Hosszú, Bikini, Rigó. Tényleg nem vették volna fel őket az Oltáriszentség Társaságba.

Renitenst emel ki a rendvédelem a zászlóvivők közül

Új generációjuk brigadérosai, Gascoigne, Kucu, Hypós, Birkás, Sturovo, Aliz, Malac, Samu, Füles, Törő, Postás, Szamóca még csak készülődtek a tettek mezejére toppanni. „Ők azok – tódítottak pikírt hangnemben a tudósítók –, akik petárdákat hajigálnak, trágár rigmusokat vezényelnek, brit és amerikai lobogókat terítenek a vállukra, angol egyesületek sáljait kötik a nyakukba.” (Korábban a Beatrice együttes babos kendőjét viselték, és az sem tetszett jobban az idegbeteg Kádár-kádereknek.) Méteresre felfújt, műanyagból készült banánokat is mutogattak, ezt a rítust azonban nem tudták megfejteni a zsurnaliszták. Akadt firkász, aki egynémely maszek zöldséges csalafinta reklámfogását sejtette a mögöttesben. Miről volt valójában szó? A különféle nemzetközi kupákban hozzánk ellátogató profi gárdák híveinél tömegével megfigyelhettük a műbanánokat, Bécsben fillérekért árulták őket a standokon. A nyolcvanas évek második felében egyre több afrikai labdarúgó szerepelt az európai élcapatokban, tulajdonképpen a boszszantásukra cipelték magukkal a rasszisták a rikítóan sárga kellékeket, gúnyosan huhogtak is, utánozván a csimpánzok kommunikációját. Nálunk előbb jelentek meg a szektorokban e sajátosan ronda játékszerek, mint a gyepen a fekete bőrű futballisták. Az első fecske utóbbiak közül Patrick Umoh lett, aki a 43. számú Építőipari Vállalat csapatában bontogatta a szárnyait, majd az Újpesti Dózsában villogott – teljes három meccs erejéig – 1983-ban. A Megyeri útról ment át a Csepelbe. A villámgyors nigériai srác sem profeszionális sportolóként szerződött hozzánk, hanem a Műszaki Egyetemen tanult, mellette kvázi hobbiból focizott.

Miközben a Csernyenkó elvtárs halálát követően hatalomra kerülő SZKP-főtitkár, Mihail Gorbacsov a Szovjetunió modernizálását tűzte ki célul 1985 tavaszán, és új szavakat tanulhattunk meg általa, mint például glasznoszt (nyíltság), peresztrojka (átalakítás), uszkorenyije (a gazdaság fejlődési ütemének meggyorsítása), idehaza mintha megállt volna az idő. El lehet képzelni a szociopolitikai közérzetünket, ha Bicskei Bertalan, az egy esztendővel korábban éppen a Szovjetunióban ifjúsági Eb-t nyert csapatunk kapitánya a Labdarúgás című szaklapban ilyesmiket fejtegetett: „A szovjet és a lengyel futball sikerei pedig azt példázzák, hogy a szocialista viszonyok között is magas szintre lehet emelni a labdarúgást. De nem szükséges bizonyítékokért barátainkhoz menni: vajon a mi labdarúgásunk aranykorszaka nem a megváltozott társadalmi viszonyok időszakára esett? Vagy továbbá: az a színvonal-emelkedés, ami a múlt esztendőben válogatott csapatunk szereplésében és az ifi együttesünk Európa-bajnoki győzelmében megnyilvánult, talán nem azt jelzi, hogy a szocialista viszonyok között biztosított a fejlődés, ha megteremtődnek az ehhez szükséges feltételek gazdasági és szakmai téren egyaránt?”

1985 késő nyarán, a rajton kihúztuk kapott gól nélkül Békéscsabán, a tavaszi hazai 3-5 után ez jó eredménynek számított. Mező Jóska kivédte a lila-fehérek szemét, nyolcezren szentségteltek, mi meg hozzávetőleg százan ünnepeltünk (0-0). Délután bevágtak közénk egy rozoga női biciklit, miközben meghitten sörözgettünk az egyik kerthelyiségben. Ami előttünk feküdt az asztalon (pohár, tányér, korsó, kávéscsésze, hamutartó), mind ripityára törött a falról visszapattanó bringa súlya alatt. Mondtuk a görbe hátú pincérnek, nem fizetjük ki a kárt, mert nem mi okoztuk. Jól van, uraim – bólintott a kellner –, tüstént hívom az URH-t. Lóhalálában rendeztük a cechet.

Ősszel itthon nem tudtuk megverni a Fradit (0-0), majd a fővárosban törlesztett a Budapesti Honvéd. A 25. percig nyugodtak voltunk (0-0), utána azonban beindult a kispesti gőzhenger, és meg sem állt hétig (7-0). Réalmomban se jöjjön elő az a bajnoki! A hazai szurkolók hahotáztak rajtunk, boszszúból tégladarabokkal összefirkáltuk a környék házfalait. Látom ám néhány esztendő múlva, hogy a Loki feliratot az elmés korrektor mindenhol átjavította Blökre.

Lohadt az érdeklődés, átlagban hatezren figyelték a DMVSC-t a nagyerdei hajlékában.

Akkoriban a Redőny felőli kanyarban szobroztam, ahol körülöttem általában tucatnyi, divatjamúlt mellényt, keménygalléros fehér inget viselő öregúr is helyet foglalt. A pálya másik végéből nem láttak semmit, nagyon messzire esett nekik az a rész, különösen a ködös őszi délutánokon, amikor a levegőben lógott az eső lába. Mindig tőlem kérdezték meg, hogy mi történt éppen. Mi rúgtuk-e, kit állítottak ki, jól látta az esetet, les volt? Olykor idegesített a szemüveges nyugdíjasok nyaggatása, pláne akkor, amikor vesztesre álltunk. Nem értettem, minek járnak ki, ha úgysem látják a mérkőzések jelentősebb hányadát. Ma már pontosan értem őket, a rég halottakat, hogy nem az érzésért, nem a hangulatért, még csak nem is megszokásból jöttek ki a stadionba, hanem a saját akaratukból meghozott döntésük védelmében. A szuverenitásuk egy darabjának a megőrzése volt számukra a fontos, mert ha az ember már azt sem

Teljes készütségben a pisai kanyar a DMVSC elleni győztes KK-döntőben 1985 őszén

tudja elintézni örökkön házsártos oldalbordájánál, hogy kimehessen a meccsre, nincs értelme tovább az egésznek, be is fejezheti. Minden más – a taktika, a gólszerző vagy a végeredmény – lényegtelen.

Sikerként könyvelhettük el a KK döntőjébe kerülést, amely sajnálatos módon nem foglalta el a klublegendáriumban az öt valójában megillető helyet, pedig az 1902-ben alapított egyesület legnagyobb nemzetközi futballsikerét jelenti a Pisában kiharcolt ezüst. Engedelmiükkel azon leszek, hogy a magam szerény eszközeivel – közel huszonhárom év távlatából is – a hozzá méltó vitrinbe helyezzem az itáliai bravúrt! 1985. november 14-én Luccában, tízezer talján előtt 1-0-ra megvertük a bivalyerős jugoszláv liga reprezentánsát, a horvát NK Rijekát. A fiúmeiek elleni győztes gólunkat Mörtel Béla rúgta a 60. percben. A másik ágról az 1909-ben vízre bocsátott Pisa Sporting Club S.p.A. jutott a végjátékba. November 17-én a Via Risorgimento 30. szám alatti Arena Garibaldi zsúfolásig telítődött, 30 ezren biztatták a kék-feketéket. A Curva Nord valamennyi működő ultracsoportja (Rangers 1979, Sconvolts 1984, Wanderers 1985, Boys) kiterítette a transzparenszeit. A mieink diabolikus kulisszák előtt futhattak ki az öltözőből, amelyet korábban sehol sem tapasztaltak, míg a hazaiak kismilliószor. Átadnám a labdarúgóknak a szót, akik részesei lehettek az elveszített csatának.

Bücs Zsolt: „Jó meccs volt, a 0-2 dacára is. Végig partiban voltunk velük, pedig náluk játszott a dán válogatott Klaus Berggreen és a holland égimeszelő, Wim Kieft. Ja, míg el nem felejttem, a csehszlovák bíró, Matousek is.”

(A dán középpályás negyvenhatszor szerepelt hazája nemzeti tizenegyében, megfordult az AS Roma és a Torino Calcio keretében. A németalföldi csatár, teljes nevén Willem Cornelis Nicolaas Kieft az Ajaxot, a PSV Eindhovenot és a Girondins Bordeaux-ot is erősítette. Negyvenháromszor húzta magára az Oranje mezét, és 1988-ban BEK-et nyert a PSV-vel. S.M.)

Magyar Balázs: „A finálét már a létesítmény folyosóján elveszítettük. Mentünk kifelé, néztük őket, az önbizalommal teli tekintetüket. Arra gondoltam, mit keresünk mi itt? Harmincezer tifoso buzdította őket, a labdát helikopter hozta, a kanyarból kesernyés füst ömlött, percekig nem láttunk a színes szmogtól. Hamisítatlan mediterrán népünnepélyben lehetett részünk, ámbár még el sem kezdtük a meccset.”

Mező József: „A közönség elviselhetetlen léghőrt teremtett. Úgy füstöltek a lelátók, mint mikor ég a határban a tarló.”

Duró József: „Óriási körítést csaptak az ultrák, nem sok hasonlóban volt részem.”

A Neroazzurri találatait Stefano Colantuono (napjaink kiváló trénera 2008 márciusában tért vissza a Palermo kispadjára) és Wim Kieft szerezték. Utóbbi a 85. percben talált be, amikor a debreceniek hatalmas offenzívát indítottak az egyenlítésért. „A nézők megtapsolták a becsületesen küzdő magyarokat” – értékelt a Guerin Sportivo kolumnistája. Gondolom, nem haragszanak meg érte, ha közlöm a két csapat felállítá-

Robban a csarnok a lányok rangadóján az 1980-as évtizedben

sát. Vincenzo Guerini mester a Mannini – Colantuono (Chiti), Volpecina, Mariani, I. Passione, Proгна, Berggreen, Armenise, Kieft, Giovannelli Muro (Baldieri) alkotta formációt vetette harcba. Így festett a dr. Puskás Lajos által porondra küldött DMVSC: Mező – Cseke, Nagy L., Till, Duró, Szűcs J., Magyar B., Szabó J., Magyar Zs., Mörtel, Benyó. (Nagy Lajost Bücs Zsolt váltotta a 35. percben, Szabó Józsefet pedig Sándor Csaba a 88. minutában.) Érdekessége volt az összecsapásnak, hogy a Loki piros-fekete szerelésben játszott. Hogy mi okból ebben a színpalettában, sohasem sikerült fényt derítenem rá.

1986 januárjában a Komáromi Ákos vezényelte dámák Magyar Népköztársasági Kupával kedveskedtek az egyre gyarapodó publikumuknak. Sokan átpártoltak a focistáktól a szebbik nem képviselőihez, divat lett a meccseikre menni, a sikerélmény sem maradt el, mert a gráciák elvették a Fraditól a serleget. Ugyan idegenben veszítettek (13-17), de idehaza – zsúfolt tribün előtt – 22-14-re nyertek Szilágyi Katalin vezérletével, aki hét gólt szórt.

Az IHF-kupában mindjárt a fináléig robotgok. Debrecenben kétszer nagyon megrakták a belga DHC Neerpelt (44-11 és 34-8). A norvég Gjerpen IF Skien keményebb diónak bizonyult, kint megverte a lányokat 26-25-re, a magyar pokolban azonban megremegett a GIF (29-24). Újabb skandináv társulás, a HF Tyresö került utunkba, kettős győzelemmel mentek a sárga-pirosak ellen tovább Szisziék (27-19 és 25-20). Az NDK elitalakulatát, az SC Leipzigt a Hajdúságban – leírhatatlanul buzdító kulissza előtt – 22-16-ra igazítottuk el. Azt hittük, markunkban a kehely, hát melléfoztunk. Szászországban visszavágtak a kék-fehér masamódok 25-15-re, és ami irtózatossan felháborított bennünket, ahogyan a keletnémetek viselkedtek a szurkolóinkkal szemben. Itt a feneküket kinyalták a vezetőink, valamennyi óhajukat lesték és teljesítették a sóher germánoknak, odakint az érvényes jeggyel rendelkező drukkereink egy részét nem engedték be a csarnoknak csúfolt tornatermükbe a cserépkályha méreteit idéző rendezőik. (Kiderült, hogy az izompacsirták mind hivatásos sportolók, cselgáncsozók, ökölvívók, birkózók voltak.)

1986 tavaszán alig 3-4 ezren jártunk már csak ki a Nagyerdei stadionba, pangott az ürességtől az impozáns, ámbátor a zeniten rég túljutott kőkonstrukció. Talán a Honvéd ellen verődünk egybe tízezeren, arra a sokat citált bundameccsre, amely a „libamájas” eposzi jelzőt kapta a háládatlan utókortól. Détári Lajos rúgott egy művészi kivitelezésű gólt a Klinika felőli kapuba. Döme el akarhatta bikázni a labdát a kempingig, mindenesetre megszeppenve vette észre, amint beragadt a lécz alá, és egyáltalán nem ujjongott, mert alig tudtunk kiegyenlíteni (1-1). Mindenki a hasát fogta a nevetéstől, tudniillik a mozdulat a kabaréba illett, ahogy Nagy Antal a saját hálójukba akart lőni, de a kapufát trafálta telibe. Végül Zsupos Attilának sikerült egalizálnia, aki sem előtte, sem utána nem szerzett gólt az NB I-ben. (Az egykéje aztán igen híressé lett, még vázát is kapott érte a védő. Ha jól emlékszem, az élvonal történetének ötvenzredik találatát érte el.) Gyakorta felbukkant közöttünk (később a Vágóhíd utcában is) a BKV-nak nevezett fickó. Fekete szegélyű zöld lobogót hordott magánál, és mindenhol az FTC

ellen agitált. Beszélük, angyalföldi kötődésű volt, mások állítják, hogy diósgyőri. Egyiket sem tudom megerősíteni, sem megcáfolni. Ami tény, hogy eszelősen gyűlölte a IX. kerületi brancsot. Aztán eltűnt a félnótás, magába temette a feledés.

1987. január 11-én a leányzók a KEK-ben itthon ikszeltek a Kubany Krasznodar menyecskéivel (23-23), a Szovjetunióban az oroszok, pontosabban a kozákok voltak a szerencsésebbek (29-24), így a DMVSC az első körben búcsúzott. Az esztendő maradékában azonban a csinosabbik nem kített magáért, duplázott: veretlenül lett bajnok, mindössze három döntetlent engedélyezett ellenlábásainak, majd a Vasast kettős győzelemmel beszélte le a Magyar Kupáról. (23-22, 31-22 – az utóbbi bravúr Angyalföldön sikeredett.) Akkoriban még tavaszi-őszi rendszerben versengtek a madonnák, azaz a naptári év egyben a bajnoki esztendőt is takarta.

Az 1986-87-es ligaküzdelmek őszeről a DMVSC-Ferencváros futballmeccsre emlékszem határozottan: fél ház, tízezer drukker (közte rengeteg franzstadti), tűrhető atmoszféra, megfelelő színvonal, és 2-2-es iksz a csatamezőn. Dunaújvárosban nyertünk 3-0-ra, jártunk a volt sztálinvárosi martinászoknál mondjuk hatvanan. Nyíregyházán, a kupameccsen is sikerült győznünk 1-0-ra. Azon a keleti klaszszikuson nem lehettem jelen, hétköznap bonyolították le, és nem tudtam az iskolából ellógni. Rengeteg órát kellett megtartanom, reggeltől estig tanítottam. Közel jártunk az MNK-ban az elődöntőhöz, a Hungária körútról 2-1-es bravúrral jöttünk haza, a visszavágón – a munkanap ellenére 14 ezer nézőnk előtt – azonban belefördültünk a dikicsbe (1-4). A tavaszon Eger megvételére elég sokan felvonultunk, szerintem háromszázan lehattunk, és tapsoltunk a mieink 1-0-s sikeréhez az ESE ellen. Kiabáltuk is heccelésül, hogy „E se marad benn, e se marad benn!” (Értsd alatta: ez sem marad bent!) Milyen igazunk lett. Hozzáteszem, akkorra már nem a rendőrség működtette a klubot, a neve (Egri SE) és a színe (piros-kék) sem emlékeztetett a régi gazdájára, ez azonban mit sem változtatott a róla alkotott lesújtó véleményünkön. Nem váltunk a híveivé, habár a történelmi levegőjű helység valóban csodálatos, magánemberként kedveltük, amint kedveljük ma is.

1987 tavaszán – számomra akkor hihetetlen módon – kapcsolatba kerültem a Szovjetunióban élő, Kárpátalján lakó kissráccal, Májer Andrissal. Először csak leveleztünk, majd felkeresett az albérletemben, a Libakert utcában. Mi volt ebben a hihetetlen? Hogy a fiú lelkes lokista volt, a legfanatikusabb fajtaból ám! Beleszeretett a Lokomotívba, még mielőtt láthatta volna élőben. Csupán azt furcsállotta, hogy piros-fehér mezben járok a mérkőzésekre, mikor a DMVSC kék-sárgában játszik. Aztán a bolsevik birodalom összeeszlott, ő áttelepült Ukrajnából Magyarországra. Egyetemre járt (Csernovciban kezdte tanulmányait, Budapesten fejezte be), mérnök lett belőle, ám imádata a klub iránt szemernyit sem csökkent. Pár esztendeje még összefutottunk valamelyik fővárosi találkozókon, aztán eltűnt. Lehet, hogy kiment az Egyesült Államokba, mintha erről beszélt volna, már nem emlékszem pontosan. Abban viszont száz százalékig biztos vagyok, a sárteke bármely pontjára sodorta a sorsa, a DVSC és a drukkerai örökre a szívében maradtak.

Hanem a következő szezonban elbuktunk, pedig itthon megvertük ősszel az MTK-t és a Vasast is (mindkettőt 2-1-re, 6-6 ezer szurkoló asszisztálása közepette), Békéscsabán pedig remiztünk (1-1). A Kaposvár ellen már alig négyezren vásároltunk jegyet. Akik kijártak, azok sem buzdítottak, inkább ócsárolták a csapatot meg a konkurenciát. Kezdt minden egész eltörni. 1988. március 5-én sor került a lokális futball történetének első, jelentősebb utcai botrányára, a villamos szétverésére és megkövezésére. 12 ezren lestük a DMVSC-FTC asszót (2-2 született megint), előtte is voltak összezőrdülések, szokásosaknál nem felkavaróbbak. A rendőrök kivittek egy fiút a vendégtáborból, rakétát lőtt a futópályára, a másikat meg azért, mert betakart egy rendezőt. A harmadikat és negyediket illuminált állapotban emelték ki a tömegeből, ők a kijózanító állomáson fejezték be alföldi kirándulásukat. A második félidőben három petárda robbant a zöld-fehér tengerben, emiatt percekig állt a játék. A hármas sípszó felhangzása után szabadultak el igazából az indulatok. Sok fradista be akart rohanni a pályára, ám a rendezők elállták az utat, akkor közülük az egyiket vastag pénztárgépszalaggal megütötte Horváth Lajos, érdi lakos, akit meg kellett bilincselni, ugyanis ellenállást tanúsított. A Pálmánál lévő megállóban össze-torlódtak a budapestiek, a masszát a szemközti oldalról dobálni kezdték a bennszülött cserkészők. Kár volna letagadni, a Simonyi úti ABC felől figyeltem az attackot. Amikor befutott a nyikorgó pléhkaszni a KLTE felől, már tele volt fővárosival. A fenti zöldék négy ablakot kitortek, majd a letépett fogantyúkkal,

a szétvert ülések darabjaival, egyéb alkatrészekkel viszonozták a támadást. Több kocsi is megrongáltak, 15-20 ezer forintra becsülték az illetékesek a kárösszeget. (Nehogy a pénz mai értékét vegyék alapul!) Egy FTC-rajongó, bizonyos Zsinka becenevű szögezte le az egyik újsághoz címzett levelében a következőket: „Debrecenben én is a villamoson voltam, amelyben nagy kár keletkezett. Állítom, hogy nem a fradisták zúzták be az ablakot! Felszálltunk a Nagyerdőn a villamosra, és ünnepeltük a 2-2-es eredményt. Amikor a Palma cukrászdai megállóhoz értünk, a debreceni szurkolók elkezdtek kötekedni, fel akartak jönni, de mi nem engedjük. Erre a túoldalról valamilyen tárggyal bedobták az ablaküveget. Egy fradista fiúnak kitört a szemüvegéből az üveg, egy másiknak szilánk ment a kezébe. Csodálkozom, hogy a járókelők közül ez senkinek sem tűnt fel, hagyták, hogy elmérgesedjen a helyzet. A fotón, amit közöltek, világosan látszik, hogy a villamoson az üvegszilánkok belül vannak, tehát kívülről dobták be az ablakokat. Legyenek szívesek, védjenek meg bennünket! Előre is köszönöm.” (A strandnál lévő megállóban szálltak fel, így tehát körbeutaztak.) Idézem Gréczy Zsolt, a Fiala Fradisták Klubja akkori egyik vezetője szavait is:

A nyakkendős rendőrség ura a helyzetnek. Zsebre vágott kézzel is...

„Egyszerűen nem igaz, mennyit ártanak a klub-

nak ezek a fiatalok. Hányszor beszélünk velük, kértük őket! Úgy tetszik, hiába. Elhatároztuk, a jobb érzésű fradistákból rohambrigádot szervezünk, bár nem hiszem, hogy ők túl sokat segíthetnének. Hallgatnak-e rájuk? Nem tudom. Ugyan mit tehetnének a részeg, sok esetben erősebb társaikkal szemben? Szerintem az egyetlen megoldás, hogy civil ruhás rendőröknek kellene közöttük elvegyülni, s az első kritikus pillanatban közbeavatkozni. Sajnálom, hogy a szép szó, a meggyőzés, a sok közös program mit sem számít. A drasztikus viselkedéssel szemben csak erélyes fellépés vezethet eredményre. Sajnos, idáig jutottunk.” (Istenkém, mivel operálna 2008-ban Gréczy úr?)

Később lebukott a körözés alatt álló Hering (Herczeg Tamás), és a 19 éves munkanélküli, korábbi rablása miatt próbaidős alak közölte a rombolásban részt vevők nevét (Hajnalka, Eddás, Bikini, Fradika, Kulacs, K. Lajos, Hosszú). Töredék a tizenhét esztendő Sz. Zsolt (alias Fradika) vallomásából: „Egyszerre csak arra lettünk figyelmesek, hogy a debreceni szurkolók égetnek és köpködnek egy Fradi-zászlót, többen pedig az út széléről felkapott köveket hajigálnak felénk”. Erre ő – a lobogójával körbetekert karjával – kitorpte az ablakot, és a többiek azon keresztül dobáltak kifelé. Közben mások késekkel bőrcsíkokat hasítottak ki az ülésekből, kicsavarták a villogó vészjelző körtéjét, azt is kivágták az ostromlók közé. Lentről zászlórudakkal puhították a zsúfolt lépcsőkről alácsüngőket, a hihetetlen káoszban a szerelvénnyel nem tudott elindulni. A történethez tartozik, hogy „véres szombatot” követően a zöld-fehérek vezérszurkolói megesküdtek, revánsot vesznek a zászlóégetésért, a köpködésért, a zászlórudazásért és a góralásokért rajtunk. Végérvényesen az ellenségeik táborába kerültünk, és sokan közülünk, akik a IX. kerületieknek szintűgy szurkoltak, válaszüthöz érkeztek: ők vagy mi. A legtöbben az utóbbi mellett voksoltak, az érzelmek és a kötődések sokat nyomtak döntésüknél a latban.

A Békéscsaba ellen vesztett el minden májusban, a lilák kalapálták be az utolsó szöveget a koporsónkba. Pedig ha nyerünk ellenük, marad remény elitvonalbeli mandátumunk meghosszabbítására. (Megéreztem, fogytán van a napunk, babonás szerzet lévén számos rossz előjelet tapasztaltam.) 14 ezren vártuk a vihar-

sarkiak vendégjátékát, a kezdésre busznyi „viola” is befutott. Felemásra sikeredett a túrájuk, a hirtelen leszakadó égből hamar elintéztek bennünket labdarúgóik, Szekeres és Csanósi góljaival az első félidőben elrendezett a két pont és a kiesés dolga. A hármas sípszót követően a B-közép arra kapható nyomkövetői a stadionon kívül, a fürdő felőli parkolónál álltak lesben, és amikor felbukkantak az ünneplő jaminek, rajtuk ütöttek. Elöttem máig az egyik pórul járt fickó rémült tekintete, nem tudok szabadulni az emlékétől. Nem volt már ténédzser, ráadásul súlyproblémái gátolták a menekülésben. Ritkás,

Szokott jelenet volt, amint illetéktelen betolakodót ráncigálnak le a sisakosok a gyepről

nem is szőke, inkább fehér árnyalatú hosszú haját és keresztcsíkozású matróztrikót viselt, természetesen lila-fehér színűt. Elkapták, alig pár méterre a buszuktól buktatták fel. A még időben érkező rendőröknek köszönhető, hogy viszonylag ép bőrrel megúszta, az orra, a csuklója és a homloka vérzett.

Remek csatárunk, Melis Béla lett a gólkirály 19 találattal, ám az ő bravúrjai sem mentették meg a DMVSC-t a búcsúzástól. A kieséssel zárult küzdelmeket mérkőzésenként 6133-an láttuk. A leányzók sem remekeltek az IHF-kupában, idehaza ugyan megverték a jugoszláv Olimpia Ljubljanát 28-25-re, de a „zöld sárkányoknak” becézett szlovéniai klub odakint visszavágott (26-22). Egy gólon múltott a továbbjutásunk.

1988 nyarán új korszak kezdődött a magyar szurkolás történetében. Három kispesti tini (Beiczér Krisztián, Kasziba Zsolt, Novotny László) megalakította az első honi ultrasoportot. Ők is elismerték, csupán annyi történt, hogy a lepedőjükre felfestették a Kispest Ultras Red Front feliratot, és a róla készült fotót véletlenül közölte a Labdarúgás című, havonta megjelenő lap, a lehozott felvételen látszik a honvédos futballisták mögött az ominózus kárpit. Magam az 1992-93-as szezont tartom az itthoni mozgalom valódi nyitányának. A válasz? Állhatatosan hiszem, e sajátos kaleidoszkópom következő fejezeteiből kiderül.

Az 1988-89-es kézilabda-bajnokságban a csajoknak ezüstérem jutott osztályrészül, vigasztalódtak a Budapesti Építőkkel szemben megszerzett serleggel, miközben a BEK-ben is az elődöntőig masírozottak. A bolgár Dimitrov Szófiát simán, kettős győzelemmel kiütötték (35-19 és 28-24), aztán a TVG Lützellinden itthon meglepte őket, ugyanis két góllal nyert (20-22). Kellemes meglepetésünkre Hessenben nagy bravúrt hajtott végre a debreceni hölgykoszorú, négy góllal győzött (22-18). A korszak milliomos favoritja, a Hypobank Südstadt viszont leküzdhetetlen akadályt jelentett a számára, mindkét randevút öt góllal nyerte ellene az osztráknak csúfolt bécsi idegenlégió (24-29, 15-20).

A futballisták tehát kiűzettek a Paradicsomból, jó hír volt viszont, hogy a kispadra a „nyírségi Menottit”, azaz Temesvári Miklóst ültették a nagyfőnökök. A tanárember valaha a DEAC-ban futbalozott, az egyetemen végzett történelem-angol szakon. Ez a szezont a büntetőkről vált emlékezetessé, döntetlen esetén ugyanis 11-eseket kellett lőniük a két gárda labdarúgóinak, a párbaj győztese kapott két pontot, a vesztese egyet. (Ha valamelyik sor a 90 perc alatt megnyerte a meccset, annak három pont ütötte a markát.) Egerben sikert arattunk (1-0) a nyitányon, majd a „testvércsapat”, a Kinizsi, a szokott forgatókönyv szerint az egykori csatárunk, Jankovics góljával nyert ellenünk. A DUSE elleni derbit ellenben hoztuk, elég jól helyezték a fiúk a büntetőket. Aztán a nyomozóké lett a terep, kirobbant a bundaügy, egyik vezetőt és focistát vitték a dutyiba a másik után. Volt, aki előzetesbe került, másokat csupán kihallgatásra rendelt be a vizsgálóbíró.

2-3 ezres érdeklődés előtt, állandósuló letargiában csurgott a bajnokság, sem a Diósgyőr, sem a Nyíregyháza elleni regionális klasszikusok nem zökkentették ki a népet az apátiából. Idegenbe szinte senki sem utazott, a B-közép is csak vegetált, megszokásból elénekelt pár nótát, azzal kifújta. Temesvári ki is fakadt: „Hiába nyertük sorra a mérkőzéseket, alig néhány ezer ember bóbiskolt a nézőtéren. Huszonöt évvel ezelőtt pezsgett itt az élet.” Az Egert megint elraktuk (3-0), de a Kinizsi újfent leckét adott (0-2). Kitörő örömmel hallottuk ellenben, hogy megkezdődtek az egyeztető tárgyalások a visszarendeződésről, újból lesz DVSC és DMTE. 1989. május 5-én biztossá vált a DMVSC megszűnése, jogilag július elsején lett ténnyé a szakítás. A válás kimondatott, így ért véget az évtizedes szükségállapot. Nem hullajtottunk miatta könnyeket.

A Hillsborough tragédiája sokkolta a futballvilágot, és el is gondolkodtatta a jövőt illetően

Sajnos 1989. április 15-én Sheffield városában újabb szörnyű futballkatasztrófa történt. A Hillsborough Stadium adott otthont az LFC és a Nottingham Forest által megvívott kupaelődöntőnek. A szervezők a liverpooliak szektorába sokkal több jegyet adtak el, mint ahány drukker abban valójában elfért, ezért

Lord Justice Taylor.

A szigorú főrend dirigálta bizottság jelentése pecsételte meg az állóhelyek sorsát

az egymásra zsúfolódó tömeg az első sorban állókat a kerítéshez préselte. A rendezők nem nyitották ki a menekülőkapukat, addig, amíg a vasrácsok ki nem törtek, az emberek a vasszerkezethez nyomódtak. A pokoli szorításban kilencvenhat LFC-fan lelte halálát, 170 drukker sérült meg súlyosabban. A vizsgálatot végző, Lord Justice Taylor irányította bizottság jelentése szerint: az állóhelyi rész felszámolása megakadályozhatná az ilyen jellegű drámák bekövetkezését. (Kerültek tollforgatók, akik újfent a részeg huligánok felelőtlen akciójával próbálták megmagyarázni az esetet. Kiderült a filmfelvételek analizálásakor, tényleg akadtak ittas egyének, de semmi közük sem volt a balesethez, az a biztonságiak egyértelmű hibájából fakadt.) Ettől a tényről elvonatkoztatva – a huliganizmus pestise elleni harcban – az általában az alkotmányosság mintaképének tekintett Angliában megnyirbálták az alkotmányos jogokat, a szükség törvényt bont ősi elvére hivatkozva. Nem a szükség, hanem a parlamenti képviselők az alsóházban „bontottak törvényt”, a szabadság, a jólét meg a közbiztonság eszméjét emlegetve. Ahogy a jó öreg Machiavelli megírta: a cél szentesíti az eszközt.

Időközben simán megnyertük a másodosztályú bajnokságot, az aranyérmet ezerötszázan köszöntöttük. Nem tudok rá jobb frazeológiát, a totális nihil és kakofónia övezte az 1988-89-es küzdelmeket – a lelátói aspektusból. Egyedül a szegediek tettek ki Debrecenben magukért, a milánói Inter sáljaival

és zászlóival szerelték fel magukat, az egyező színek kínálták a lehetőséget. A „csongorádiak” igazán ultrásan rajzoltak.

A külföldre utazó Temesvári mestert ideiglenesen helyettesítő egykori villámgyors jobbszélsőnk, Komlóssy Imre irányításával startoltunk, és ami nagyon fontos volt nekünk, végre megint piros-fehérben. A Vágóhid utcában a régi volt az ájer a Vasas ellen, aztán a lefújáskor tízezren bosszankodtunk az utolsó minutumban elküszött pont okán (1-1). Az előző napokon a játékosok lázadoztak, ímmel-ámmal edzettek, panaszbizottságba tömörültek, sztrájkjal fenyegetőztek, ha nem kapják meg a pénzüket. Utóbb eldöntötték, hogy mégis vállalják a folytatást. Süvíteni kezdtek az új időknek nyomorúságos szelei a Cívitas környékén, romboló erejüket igazából később tapasztalhattuk meg.

Mint kalibrálni lehetett, az 1989. szeptember 9-én megívott Loki-Fradi csörte nem megy le simán. Mit írt a sajtó? „A debreceni rendezők igyekeztek megfelelni a várható nagyobb követelményeknek. Külön szektort nyitottak a vendégszurkolóknak, hogy ezzel is megelőzzék a konfliktusokat, és még tombolát is árusítottak, amellyel egy Maruti gépkocsit lehetett nyerni az összecsapás szünetében. Úgy tűnt azonban, egy dologról mégis megfélekedtek, méghozzá a büféről. Az egész pályán, sőt, még annak közelében sem volt hely, ahol üdítőt, szendvicset vagy cukorkát vásárolhattak volna a szurkolók. Aki megszomjazott, mehetett a WC csapjához, ha ugyan volt hozzá gusztusa. Később azonban megtudtuk, a büfét nem véletlenül tartotta zárva a tulajdonosa. Félt a következményektől. Ugyanis a vendégszurkolók szombaton délután már szétverték a stadion közelében fekvő Zümi presszót.” A budapesti újságíró egy ponton tévedett, a Zümi az Attila téren található. Elég gyakran megfordultam a kiváló műintézmény falai között a kollégáimmal, esténként, a tanítást követően. Akkoriban a 109-esben (ma Baross Gábor Szakképző Intézet és Kollégium) okítottam a levelezőket, és zömmel délután meg este voltak az óráim. Szóltunk a tulajnak, ne pakolja ki a teraszra az asztalokat meg a székeket, jönnek a zöldek, nem ajánlatos a manőver. Nem hallgatott ránk. Nos, a következő évben, a DVSC-FTC bajnoki napján ki sem nyitott. A jó pap holtáig tanul. A búfelejtővel szemközti épület falánál, arccal a vakolásnak fordítva álltak, akiket el tudtak kapni a rumlizók közül. A kezük hátra volt bilincselve, és jártamban-keltemben kiszúrtam, hogy a túlnyomó többségük kopasz. Azért volt ez új nekem, mert amikor legutóbb nálunk vizitáltak, zömük lobogó sörényt vagy punkos kakastaréjt hordott. A meccsről? 14 ezren néztük a nagy melegben a sziporkák nélküli 0-0-t, illetve azt, hogy a déli kanyart szekularizáló, ezernyi banánt, óriásira felfújt – krokodilust formázó – lufiszerűséget lóbáló fővárosiak füstbombát vágtak be a futópályára. Kerültek bőven a palánkra transzparenszokból, de válogatás nélküliek: Union Jack, halálfejes kalózlobogó (a Jolly Rogers), konföderációs, ír, angol, amerikai, német, porosz és zöld-fehér zászlók. Egyik-másik drapérián felírásokat is ki lehetett bogarászni: Zöld Sasok, Frank City, Über Alles Franzstadt, Green Eagles, Green Power, Green Terror, Hooligans, Oi-Skinheads, ám amint később Szőke Pétertől,

Konföderációs lobogóval keresztezett Jolly Rogers és magyar nemzeti zászló: a szocializmus végvonaglásának néma tanúi

a fotósuktól megtudtam, szó sem lehetett szervezett csoportokról, a szövegek mind alkalmi ötletekből fakadtak. Fiúk és lányok, öregek és fiatalok, budapestiek és nem budapestiek, illumináltak és színjónok vegyesen alkották a hadakat, Panathinaikosz, Rapid Wien, Werder Bremen, St. Étienne, Betis sálakat hordtak, az azonos színek miatt, aztán a Liverpoolét, a BVB Dortmundét, a Schalke 04-ét, a hamburgi St. Pauliét. Az egyesület készítettett számukra ellenzős sapkákat és kötött sálakat, utóbbiak legendásak lettek, mert legalább két méter hosszúra, rettenetesen vastagra sikeredtek, és a sas rajtuk leginkább a hízott tűzokhoz hasonlított. Ha megázott, esetleg bevizezték a mellékhelyiségben, a pusztá súlya folytán az orrszarvút is agyon lehetett volna vele verni. A vezetőik kivált azért tűntek veszélyesnek, mert

karatézta, cselgáncsozta, vízilabdázta, boksizta, 25-30 év közöttiek voltak, és mind megjárták a börtönöket vagy a fogdákat. Az 1986-87-es szezonban Siófokon dühükben felborítottak két rendőrségi gépkocsit, szétrúgták az oldalukat, az ablakaikat. Hangosan „emlegették” a helybéli parasztságot, a karhatalmat, a ruszkikat, a cigányokat, a zsidókat, a homoszexuálisokat, a kommunistákat és a négereket. Karjukat náci módra magasba lendítették, zúgott a „Sieg Heil!” az arcvonalukból. Ellenük ringbe szállva alig-alig maradt esélyük a debrecenieknek, sem az egyéb hazai táboroknak, az úgynevezett mezei rendőröknek is meleg pillanatokat szereztek, és mindenhol megjelentek, ahol az FTC fellépett. Miattuk szerveződött meg a rendvédelem speciális, a labdarúgó-mérkőzések biztosítására kiképzett osztaga, a kommandó. (A jelenkori robotzsaruk, vagy ha úgy jobb, a „kékek” korai variációja.) Bekövetkezett, amit az anarchista győri együttes, az Aurora vizionált: bomlott a rend, nőtt a szigor.

A Budapesti Honvédot (8-9 ezer néző előtt) 2-1-re megvertük, akkor láttam az északi kanyarban ügyködő kispestieknél a szovjet haditengerészet jellegzetes harci lobogóját. Igen tetszett, ahogy ütemre hajlongtak, a fejük fölött tapsoltak, a sálaikat egyforma magasságban feszítették ki. Nálunk ez a rítus még nem volt divatban, berkeinkben továbbra is a rudak nélküli zászlók domináltak, a rudakat ugyanis – az elharapódzó verekedések miatt – le kellett szerelni és átadni a rendezőknek belépéskor. Télen megérkezett Debrecenbe az első idegenlégiós, Tulba Györgyöt, a Dinamo Bucuresti és a román válogatott (nem mellékesen magyar anyanyelvű) fedezetét szerződtette a grémium. A tavaszon hozzánk ellátogató veszprémiek szektornyi méretű argentin lobogóval borították be magukat, amikor kihúzták, senkit sem lehetett látni alatta. Győztünk ellenük 1-0-ra Márton góljával, és elcsíptük az osztályozós helyet, a tizennegyediket. A Dunaújvárossal (már Dunaferre néven futott) idegenben ikszeltünk. Fölöttébb barátságosan viselkedtek az ottaniak, a mieinkkel együtt söröztek, tulajdonképpen ez a jó viszony máig sem romlott meg (1-1). Akik megtisztelték közülük jelenlétükkel a visszavágót, közöttünk álltak vagy ültek, a legnagyobb harmóniában velünk. Az egyik éltebb rajongójuk különleges textíliát mutogatott, mindenféle ikonszerűségekkel, keresztekkel, Jézus urunk és Szűz Mária képével beborítottat. Ilyet korábban sehol és senkinél nem tapasztaltam. (Dél-Amerikában, a mélyen katolikus hinchák alkalmazzák előszeretettel a szakrális motívumokat a kellékeiken.) Plókai löketével sikerült 1-0-ra nyernünk a néhai Kohász ellen, Attila bombája révén maradhattunk a legjobbak kasztjában. Hatezren követtük figyelemmel a kvalifikációt, és körülbelül 6-7 ezres lett abban a bajnokságban a nézőátlagunk. Az évtized végére a Temesvári-Komlóssy edzői tandem bent tudta tartani a Lokit, és ez bravúr volt a javából.

Ahogy a balerinák is bravúrosan szerepeltek, ezüstöt akasztottak a nyakukba a ligában, aranyat a kupában, a KEK-ben pedig a fináléig száguldottak. A belgrádi vereség után (21-29) idehaza 33-17-re lelépték a Radnicskit. Sokan a visszavágót tartják minden idők legjobb nemzetközi kupameccsének Debrecenben. A következő körben az akkor még csehszlovákiai Iskra Partizánske ellen kellett parkettra lépniük kisasszonyainknak. A felvidéki Simonyban 300 drukkerünk vérszomjasan magyarelles légkörben szurkolt. A szlovákok néhány lokistát kikaptak a sorból a kimenetelkor, a rendőrök pedig végigasszisztálták a pogromot, mindazonáltal 21-21-es remi született. A kinti atrocitások miatt feldúlt alföldi fúriák a visszavágón büntettek (31-19). A román Terom Iași ugyan lefaragott valamit a nálunk összeszedett hátrányából,

A szófiai panelpagodák tövében

28-23-ra győzött Jászvárosban, de előtte a Városi Sportcsarnokban behátrált a csapdába (30-19). Az orosz (illetve még rövid ideig szovjet) Rosztszelmas Rosztov került másik ágon a döntőbe. A Szabadság úti szála csordultig megtelt ellenük, viszont nem sikerült jelentős előnyre szert tenni (21-17), akárhogy őrjöngött a 2500 nézőnk. Mindkét oldal piros-fehér, valamint piros-fehér-zöld zászlókba borult, csodálatos látvány fogadta a kilátogatókat a fedett tepsiben. A Don mellé tucatnyian követték a mieinket, sajnos nem koronázta siker az útjukat, 28-18-ra nyertek a sztyeppvidék gyévocskái. A vereséget követően Komáromi Ákos, a debreceni sikerkovács az Elektromoshoz szerződött, a fővárosi bordó-sárgák kispadján folytatta a munkát. Az utolsó cseppig kiürítettük a családások méregkelyhét az azovi kudarccal és a mágus távoztával.

*„Ha nem vagy kész változtatni az életeden, nem lehet segíteni rajtad.”
(Hippokratész)*

Ultravirradat

(Az 1990-es évek első fele)

A szocializmus megbukott, akár a rossz pénz. Egyértelművé vált, hogy a tervgazdálkodási-csődgazdálkodási modellt lehetetlen tovább erőltetni, fel kell váltani a liberalizált piacgazdasággal. Ez így 1989 és 1990 környékén biztatóan hangozott, de még csak nem is sejtettük, miféle következményekkel jár majd az emberek életére a felületes megközelítésben az optimálisabb jövő ígérését sugalló folyamat. Hamarosan szembesültünk a „való világgal”...

Az 1990-91-es bajnokságot nem várhattuk vérmes reményekkel, az előző sem sikeredett túlon túl puccosra, tetőzte a problémákat, hogy Temesvári Miklós elment a klubtól. 8000 néző előtt remiztünk a Veszprémmel (2-2), elég sokan elkísérték Szeibertéket a Dunántúlról. Békéscsabán nagyon kikaptunk (0-3), majd érkezett a Fradi, és vele együtt az újabb balhé. Szeptember 1-jén „a találkozó valójában már a mérkőzés előtt elkezdődött a ferencvárosi és a helyi szurkolók, illetve a rendőrök között. Jó néhány zöld-fehér drukker került hűvösre a nagy melegben randalírozás és italozás miatt. Elszedtek tőlük néhány füstbombát és a verekedéshez szükséges eszközt. Azért maradt rejtett tartalék: a fradisták füstbombával köszöntötték kedvenceiket.” Aztán 12 ezer néző előtt ők nyertek 2-0-ra. Újpesten újabb vereség csúszott be (0-1), és csupán a hatodik körben tudtunk győzni, akkor a Vasas távozott vereséggel a Vágóhíd utcából. Négyezren figyeltük, ahogy Rostás Sanyi (alias Romario) büntetőből betalál a piros-kékek hálójába (1-0). A Honvéd is két ponttal távozott innét, az ETO ellen (2500 néző előtt) viszont győztünk 2-0-ra. Külföldről erősítettünk, szaktanácsadónak szegődött hozzánk Nagyváradról Jenei Imre,

az 1986-os BEK-győztes Steaua Bucuresti kiváló mestere, és a csatársorba Viktor Gracsov. Vitya leigazolásának érdekes, ámbar személyes jellegű története van, megosztom önökkel. Mivel Sándor Csaba akkoriban a tagozatunkra járt, és lyukas órák voltak a 109-esben, fogtam magam, kimentem megnézni az edzést. Még az öltözőben készülődtek a játékosok, és amint megláttam az orosz csillagot a padon kuporogni, elállt a lélegzetem. A szovjet tévé adásait tudtuk fogni, ezért hetente megcsodálhattam páratlan technikáját, küzdőszellemét. Ide Ukrajnából hozta a menedzsere, valami Popovics nevű, aki félig magyar, félig argentinnak mondta magát. Amikor beléptem, az edzőnk, Szabó Béla éppen ott tartott, hogy öreg a tag, neki fiatal focisták kellenének. Kérdeztem tőle, tudja-e, valójában ki ez a kopaszodó támadó. Azt válaszolta, őt nem érdekli különösebben, 1956-ban született, tehát 34 éves. Ekkor Popovics (azt hiszem, így hívták az illetőt) megkérdezte tőlem, újságíró vagyok-e vagy kicsoda. Mondtam neki, inkább vagyok tanár, semmit tollnok, ha publikálok, főként külföldi lapokban és könyvekben szoktam. (1990-ben ez felelt meg a valóságnak.) Honnét ismerem Gracsovot? Közöltem vele, személyesen eleddig nem volt szerencsém hozzá, de a televízióban százszor láttam a Sahtyor Donyeck csapatában (oroszosan ekként ejtik a bányászklub nevét). Annyit kért a figura, intézzem el Szabó Bélánál, adjon 15 percet a kliensének. Ezt meg is kapta, aztán még le sem telt a megszabott idő, a mesterünk jelezte, kell az ember, nagyon kell. Később igen jóban voltam Viktorral, nem felejtette el, hogy segítettem neki a magam módján. Mondogatta is, hogy „Mísa, szpaszíva” (Misi, köszönöm). Ghighi Margineannal tényleg remek

A honi mozgalom első valódi ultramatricája a Red Fronté volt

párost alkottak. A 15. helyen fordultunk, de bíztunk benne, hogy a légiósokkal együtt sikerülhet megint bent maradnunk. A 26. fordulóban katasztrofális verést kaptunk idehaza az MTK-tól (1-7). Sokan átmenünk a hatezerből protestálni az öltözőhöz, habár a bejáratánál rendezők és rendőrök posztoltak. Kilépett a folyosóról Hahn Árpád, és – mintegy maga elé – ezt dörmögte: „Hú, hát ezek tényleg szarok, ha én is gólt tudtam nekik rúgni”. Nem mehetek el simán a kék-fehérek, a vasúti felüljárónál üvegekkel, kövekkel megtámadták a buszukat, berepedt pár helyen a plexije. Kihúztuk a gyufát Vácon is (1-2), majd a Volánt – tízezer drukker előtt – megvertük 2-0-ra, pedig kiváló futballistákkal állított be, többek között Urbánnal, Bérczyvel, Büccsel, Borgulyával, Kajdyval, valamint az uruguayi centerrel, Coco Airesszal. A siker ellenére tüntetett a közönség, mert tudta, Plókai Attila és Vancsa Miklós távoznak a Lokiból, két fiatal, reményteljes labdarúgót fog elveszíteni az egyesület. A 14. helyre értünk oda, jöhetett a túlórázás. Tavaly ment a dolog, úgy hittük balgán, 1991 nyarán sem lesz ez másként. A ZTE ellen kilencezren buzdítottuk a fiúkat, és az első félidőben át sem jöttek a kék-fehérek a térfelünkre. Felbillent a pálya, Gracsov pedig megszerezte a vezetést. A második 45 percben sajnos visszaállt a csapatunk, ki is egyenlített az ellenfél. Zalaegerszegre húsz-huszonöt lokista utazott el, és az utolsó percgig reménykedhetett a csodában, mert Vancsa Mixi góljával 1-0-ra vezettünk. Akkor Horváth Béla kapusunk bakizott, következett a hosszabbítás, amelyben a pannonok bevitték a győztes találatukat (1-2). Elvesztettük az osztályozót, egy időre az önbecsülésünket is. Kiestünk, ám nem gondoltuk volna, hogy muszáj lesz két esztendő alatt vezekelnünk. Akkoriban egy zalai túra Debrecenből legalább 24 órás menetnek számított. A barátaim – Zolika, Csabi és Attila – hajnali négykor caplattak ki az állomásra, hogy – nyár lévén – a balatoni vonattal nekirugaszkodjanak. Pénz híján Püspökladányig váltottak jegyet, amit gyorsan lekezeltek, aztán egészen Siófokig sikerült hatékony testcselekkel elkerülniük a kalauzt. Ott megszakadt az utazás, de végül újabb szerelvényrel, majd Keszthelytől busszal mégiscsak elérték az úti célt. A meccsre este, villanyfénynél került sor. Plókai Attila már nem volt a csapatban, mert pont arra a napra szervezte az esküvőjét, amit sokan sohasem bocsátottak meg neki. (Beszéltem vele, azt mondta, jóval korábban rögzítették a menyegzője napját, utólag már nem tehetett semmit.) Fáj a kiesés, az még jobban, amiről a csapat buszával hazafelé tartó társaink utóbb beszámoltak. Viktor Gracsov lógatta leginkább az orrát, az orosz légiós, a többiek nem érezték a világ végének közeledtét a bukásuk miatt, nem látszott rajtuk különösebb szomorúság. Volt ifjú titánunk, aki órájára pillantott, hogy ujjongva közölje környezetével, éjfél elmúlt, voltaképpen ő már nem a Loki játékosa, lejárt a szerződése. (Később éveket húzott le megint a DVSC mezében az aranyszőke fürtű középpályás, a közönség pedig sűrűn kifütyülte. A feléje áradó ellenszenv okát nem értette, ha elolvassa a soraimat, bizonyosan megérti.)

1987 nyarán fogtam hozzá írni Kupagyőztes klubok krónikája címmel az első könyvemet, amely folytatásokban jelent meg a Nemzeti Sport színes mellékletében. Időközben munkatársra lettem a remek, Annuario del Calcio Mondiale címmel megjelenő torinói almanachnak, 1988 és 1991 között én írtam a magyar fejezetét. Nos, az említett munkám képanyagát akartam bővíteni azzal, hogy megpróbáltam az adott egyesületek szurkolói csoportjairól fotókat, illetve információkat szerezni. (A Kádár-rendszerben ilyen jellegű közösségeket nem tűrt meg a hatalom, ergo nálunk a civil szervezetek nem is működtek.) Az olasz szerkesztők azt javasolták, kéréssel forduljak a Supertifo magazinhoz, bizonyosan segítséget nyújt. Megtettem. Nem telt bele három hónap, és hetente levelek tucatjait kaptam, mivel a fanzine leközölte a címem. Aligha tudom szavakba önteni, mennyire kínos volt nekem arról írni a válaszokban, hogy nem tudok a magyar ultrákról fotókat küldeni, mivel ilyenek nincsenek. (Sem képek, sem ultrák.) A baj nem járt egyedül, mert a még létező Jugoszlávia hasonló témájú újságában, a Csao Tifóban is megjelent a címem, mint később megtudtam, egyszerűen átvették a talján kiadványból, hiszen a potenciális magyar cseretárs – habár szomszédos ország lakójáról volt szó – páratlanul számított 1988-ban. Hát, így kerültem kontaktusba az ultravilággal. Fabio Bruno barátom – a Supertifo külföldi rovatának vezetőjeként dolgozott akkortájt – arra kért, írjak cikket a honi lelátói populációról. Ha nincsenek fotográfiák, hát készítsék! Olyan nagy ügy? Soha életemben nem fotóztam addig, és be kell vallanom, iszonyúan szenvedtem a nyolc évben, amikor kényszerűségből nyúznom kellett kőkorszaki masinámat. Teljességgel tehetségtelennek bizonyultam, ráadásul a debreceni közönség kórusban pocskondiázott, néha köpködött vagy „köcsög pesti újságírónak” nevezett. Ha véletlenül sikerült egy-két csendéletem, bizonyosan elrontotta a lencsébe lógó hosszú hajam. Ettől a felismeréstől függetlenül nyolc évadon ke-

resztül (1991-1999) becsülettel gyártottam a rusnya és silány minőségű felvételeket, megtették azok is, mert jobbak nem akadtak. Ma már egyfajta muzeális értéket képviselnének, csak az a gond velük, hogy daraboltak a filmek negatívjai, és időközben kivonták a forgalomból a fosszilis technikákat, amelyekkel anno előhívták őket. Még egy teoretikus vonatkozásról, mielőtt a pragmatikus problémákra sort kerítenék: a rendszerváltást követő politikai átrendeződés pártcsatározásaiból, kilátástalan civakodásaiból hamar kiábrándult nemzedék új közösségi élményeket keresett, és ez a neoterikus generáció lehelt lelket a magyar ultracivilizációba.

Az 1991-es őszi start rögtön ráébresztett bennünket a szomorú valóra: Miskei TSZ SK-DVSC 1-1. Sokan azt sem tudták, hol fekszik az alig háromezres Bács-Kiskun megyei község, mielőtt nekivágtak volna az útnak, a térképen keresgették az odavezető utat. (Négy esztendő múlva Akasztóval jártunk hasonlóan. Fogalmunk sem volt arról, miféle navigációs praktikák segítségével juthatunk el a futballmániás mágnás, éppen ezért nekünk igen szimpatikus Stadler úr birodalmába. Csengődig elvergődtünk valahogyan, de onnét tovább?)

A második körben megvertük a Hajdúnánást (4-1), az volt a hihetetlen, hogy a kék-fehér zászlókat lengető, a déli kanyarban tanyát vert fiatalok elkísérték Csiszár Imiétet hozzánk. Volt labdarúgónk, Csiszi nagy tapsot kapott tőlünk. A Magyar Kupától az Ibrány elbúcsúztatta fiainkat 2-1-gyel, a gyalázatos kudarc hallatán éreztük, miként serceg arcunkon a bőr. Ám a java csak aztán jött, mit jött, zúdult ránk! A hatodik körben az Előre három kiállított játékos nélkül is ki tudott egyenlíteni (1-1). A szünetben átmentem beszélgetni hozzájuk, és a hajam szála sem görbült. A legtöbbjük a Real Madrid, az Austria Wien vagy a Fiorentina kravátlíját, mezét hordta, láttam újpesti relikviákat is a csabaiaknál. Hozzávetőleg ötvenen érkeztek, a piac felőli, déli lelátórészén szobroztak. Nem voltak barátságosak, sem ellenségesek, válaszoltak a kérdéseimre. Felvillanyozta őket a hír, hogy anyagot gyűjtök a dolgozatomhoz. Kabán (3000 néző előtt, melynek döntő többsége debreceni volt) megégtünk (1-3), főként egykori labdarúgóink remeklése folytán. Kikacagták a megyeszékhely dühös szurkolóit a helybéliek. Azt a szégyent is megéltük, hogy a Vágóhid utcában több nyírségi jelent meg, mint a lokális B-közép maradék tagsága! Ha nincsenek jelen a rendőrök, piszokul elraknak bennünket, a saját otthonunkban. Így is rákétákat lóttek ránk, szerencsére baj volt az irányzékukkal, magasan fölöttünk húztak el. A rangadó? Idegesítően gyenge játék, gól nélküli remi, kriptaillat és csönd. Nem nyertünk Egerben sem (0-0), a Szolnok is elcsent egy pontot (0-0), majd ruha következett Kazincbarcikán, örök súrlódásaink tetthelyén (0-1). Mindenki káromkodott, tajtékozott, a haját tépte, Nagykaposi Elemér edző nem (objektív okokból ez nehezen ment volna), ellenben lemondott, tudniillik tíz kör eltelte után a 11. helyen árválkodtunk. „Félelmetes” ellenfeleink sorából hadd említsem meg a Miske, a Kaba, a Bag, a Hajdúnánás, a Hatvan, a Szarvas, a Budafok nevét. Nem fűzők e lajstromhoz semmiféle kommentárt, legfeljebb annyit, nem ők tehetek arról, minő harmatgyenge volt a DVSC.

Valamikor 1991 ősze végén a leányok egyik pesti bajnokiján, a hajdúságiak között felbukkant a Red Front feliratos lepedő. Sohasem sikerült kinyomoznom, kik készítették és vitték ki a meccsre. Beszéltek, az Angyalföldön szurkoló lokistákat két-három kispesti erősítette, talán ők cipelték magukkal az ominózus molinót, de azt is hallani, a fővárosban tanuló debreceniek voltak az ötletgazdák. Valószínűleg már nem fogjuk felderíteni az igazságot, viszont a név elterjesztésében volt

A Red Front időben második levonója 1993-ban rajzoltatott

némi szerepem, mert az első matricát az egyik tanítványom, Jóczik Bálint fabrikáltatta (a halálfejeset), és azon az 1991-es évszám meg a Red Front DVSC nevezet virít. Akik kijártak azokban a viszontagságos hónapokban közénk, biztosan emlékeznek rá, hogy Bács Zoli prezentálta Magyarország első ultrasáljait, amelyeknek tényleg semmi közük sem volt az egyesület irányítóihoz. A sálat Zolika nagymamája készítette a kötőgéppel, a „grafikát” pedig egy nyomdában sikerült rányomatni – hosszas kísérletezések után. Összesen 350 példány készült el 1992 legelején, az első 150 darab a DVSC kézilabdázóinak egyik nemzetközi kupameccse előtt került közforgalomba. A Zöldfa nevű kocsmában – a Szikla ilyen

korán még nem volt nyitva – vasárnap reggel hétkor hangoltak a legények, hogy a 9 órás kapunyitásra megfelelő hangulatba kerüljenek. Addigra mind a 150 kraváti gazdára talált, a „forgalmazó” pedig tíz üveg bort vásárolt a bevételből, amit egy nagyobb méretű szurkolói dob belsejébe rejtve felcsempészték a lelátóra, hogy kibírják valahogy a 11 órás kezdésig. Két garnitúra készült: fehér alapon piros betűkkel, illetve vörös alapon fehér betűkkel. (Ez utóbbiból csak három darab.)

Azonnal megrajzoltam a Supertifónak a kért körképet, a könyvemben található cikkillusztráció fotóját a feleségem, Melinda kattintotta a Kiskőrös elleni bajnokin. Fabio tette az eredeti szövegébe a cundert, mégpedig azzal, hogy közölte, a második vonal legjobb bandája így fest a magyaroknál – idegenben. Nincsen tévedés, jól látják, a kép valóban a Vágóhíd utcában rögzült, de úgy talált a genovai srác, a csekély létszámunk miatt jobb lesz, ha az ő variációja kerül az újságba. Erre szokták mondani, kegyes hazugság volt. (A negyedik kerület „violái” egyébiránt ennek az írásnak köszönhetik, hogy a Réti Zsolt által lőtt parmai túrafotójukat lehozta a Supertifo.)

Itt volna az ideje néhány alapfogalom tisztázásának, csupán a pontosság miatt. Az ultra kifejezés latin eredetű, és a „valamin túl elhelyezkedőt” jelenti. A magyarba nemzetközi vándorszóként a „szélsőséges”, a „minden határon túllépő” jelentéstartalommal került be. A történelemben politikai terminológiaként bukkant újra fel a XVIII. századi Franciaországban. A párizsi újságok az 1791-es alkotmánnyal szembe forduló királypárti gárdistákat keresztelték el ultráknak. A jakobinus diktatúra (1793-1794) alatt az ellenzék, a Maximilien Marie Isidore Robespierre és a Louis Antoine Léon Saint-Just irányította Közjóléti Bizottság kritizálót emlegette a sajtó ultraforradalmárokként, máskor megvesztekként, akik szélsőségesen balról, a későbbi kommunistákéra emlékeztető arroganciával bírálták a Megvesztegethetetlennek hívott Robespierre-t. Momoro, Hébert, Chaumette, Pache, Vincent, Ronsin és elvtársaik mérsékeltnak ítélték – az egyébiránt véreskező – Robespierre politikáját, kíméletlenül keresztényellenesek voltak, a terror fokozását, a kivégzések számának drasztikus megnövelését követelték. Zaklatott életüket aztán maguk is a vesztőhelyen fejezték be 1794 márciusában.

Úgy tartják a témakör értői, hogy a milánói Inter hívei rakták ki az 1964-es bécsi BEK-döntőn az első, Ultras feliratos drapériát, ám minden szempontból bizonyítottan az Ultras Tito Doria (1969) nevében találkozunk először a nyelvi elemmel. Általában a szurkolás leglátványosabb és legszervezettebb formáját képviselik az ultrasoportok, előszeretettel alkalmazzák a pirotechnika különféle változatait (görögtűz, bengáli tűz, rakéta, gejzír, fáklya, vulkán, füstbomba, stroboszkóp), a rudas zászlókat, a kétrudasokat, a sálakat. Utóbbiakból leginkább nem az egyesületét, hanem a saját brigádjukat hordják. Gyakori az uniformizáltság, a mezek, a trikók, a sapkák, a dzsekik, a kendők egyeznek. A paramilitáns kompániák erősen hierarchikusak, szolidárisak, capók irányítják a tevékenységüket, hiányukban a ko-reográfia megtervezése és kivitelezése, a lelátói harmonikus mozgások megvalósíthatatlanok volnának. A jól szervezett osztagokat egyfajta rendi mentalitás jellemzi, amely kifejezi a tagok hűségét a csapathoz, lojalitását egymáshoz és a vezetőkhöz. A transzparenszek pontosan kijelölik a territóriumok határát, és érvényre juttatják az igényt, hogy az adott mérkőzésen a birtokba vett részt a mögöttük állók kizárólagos felségterületüknek tekintik. Nem feltétlenül a létszám tesz hatékonnyá egy-egy szurkolói közösséget, olykor kimondottan hátráltatja a teljesítményt a nagyobb tömeg. Persze, nem minden esetben, az olasz mamutkluboknak több tízezer tifosójuk van, ám nálunk, az északi kanyarban sem lehetne színvonalas és koordinált munkát végezni a megfelelő humánerőforrás hiányában. Veszélyt jelent az is, ha tort ül a rutin, és a monoton automatizmus győzedelmeskedik a spontaneitás fölött, mert a szerepet el lehet játszani, de át is lehet élni. (A kettő különbségét zongorázni tudnám, ha tudnék zongorázni.)

Az ultrabandák zöme politikailag elkötelezett, igen ritka a semlegesség. Nyílt titok, a debreceniek többsége a konzervatív jobbal vagy a szélsőjobbal, valamint az antiglobalizációs gondolatokkal szimpatizál. A 2008-as tavaszi helyzet szerint a valaha baloldalinak számító fehérvári Red Blue Devils sem maradt meg annak, kevés anarchista lassan marginalizálódott. Balosként tartják számon a pécsi Mecsek Alját, a szombathelyi Ultras Falco kosárlabda-rajongóit, antifasisztaként és liberálisként a Blue Brothers MTK-t. A többiek apolitikusak, illetve gőzerővel a nemzeti erőket pártolják.

A kezdeti időkben a talján stílus mellett hódított az angol is, követőit (jobb híján) huligánoknak nevezték el. A középkori London belvárosában letelepedő, ott botrányosan kicsapongó életmódot folytató ír klán, az O’Houlihan (vagy O’Houlihan) nevéből ered a kifejezés. A faragatlanok sok fejfájást okoz-

tak a korabeli békebíróknak és konstáblereknek. A tökfilkók – az angol használja rájuk a rowdy, illetve a thug terminust is – manapság már nem viselnek felségjelzést. Korábban az egyesület vagy a válogatott mezében rajzoltak, olykor molinójuk és sáljuk is volt, kivált a német, illetve a németalföldi galeriknek. Azért kényszerültek arra, hogy ne viseljenek azonosítható színeket, felségjelzéseket, hogy a rendőrség ne tudja őket egykönnyen bemérni. Igyekeztek és igyekeznek igényes sportcuccokat vásárolni, a legdrágább világmárkák készítményeit hordani (Umbro, Nike, Reebok, Le Coq Sportif, Blue System, Diesel, Chiemsee, Streetwear, Everlast, Lonsdale, Chevignon, Dr. Martens, Mentalita' Ultra, Airwalk, Pit Bull, Underground, Ben Lee, Thor Steinar stb.), még akkor is, ha egyébként az alsóbb körökből származtak, vagy onnét jönnek.

Miért éppen Nagy-Britanniában alakult ki a huliganizmus? Magyarázatául egy ottani újságíró gondolataiból idézek: „Az angolok csapatjátékokon nőttek fel, és a brit ösztön azt kívánja, hogy alakítsanak ki két szemben álló gárdát. (...) Születésüktől fogva arra idomítják őket, hogy ki-ki a maga csapatáért küzdjön, és ez megmenti a hadakozókat a felesleges szellemi erőfeszítésektől.” Harcolni kell, odaütni, és nem meditálni, a filozófiájuk nagyjából ennyi. Sok bőrfejű (skinhead) is csatlakozott az 1970-es évtizedben hozzájuk, ezért jellemezte és jellemzi kollektíváikat a türelmetlen idegengyűlölet, a rasszizmus (kivált az antiszemitizmus), a globalizáció- és burzsoáellenesség. A következő időperiódusban, ha lehet, még inkább felerősödött az egykori gyarmatokról történő bevándorlás, ennek hatására jelentősen növekedett és növekszik a félelem az Eurábiának nevezett új, kulturális és etnikai integrációtól, amelyben az iszlám dominál a prioritását elvesztő kereszténység fölött. Ezt megakadályozandó, a huligánhordák egyre erőszakosabban léptek fel, az angol skinek csoportjai szinte mind a National Front vagy a The British Movement törekvéseit támogatták, amint teszik ma is. Harsányan énekelnek, tapsolnak a fejük fölött, ritmusra ugrálnak, fergegetesen buzdítják együttesüket, ám elsősorban a riválisokkal való fizikai kontaktusok lehetőségét lesik. A XXI. századra kiszorultak a stadionok többségéből az utcára, ismerik már valamennyit a rendvédelmi szervek, akár a rossz pénzt. Kartotékokat vezetnek róluk, a szerteágazó illegális és legális tevékenységükről, sok közülük büntetett előéletű. Nem rejtik véka alá azon véleményüket, hogy utálják a rendőrséget, a zéró toleranciának nevezett keresztes hadjárat meghirdetése miatt a legszívesebben eltörölnék a föld felszínéről. A kezdeti időkben mértéktelenül fogyasztottak alkoholt és más ajzószereteket, főként az albioniak. Napjainkra részben megváltoztak a fogyasztási szokásaik, ugyanis az említett „anyagok” gátolják a cselekvőképességet, zavarják a koncentrációt, tompítják a reflexeket. Ha az ember a testi épségét, netán az életét teszi kockára, nem biztos, hogy jól jár a szerek használatával.

A kopaszok berkeiben is létezik balos irányvonal, az extravagáns SHARP (Skin Head Against Racial Prejudice). A vonulat az Egyesült Államokból ered, és a kezdettől fogva erőteljes befolyással volt rá a hippik meg a punkok ideológiája. Európában főképpen Spanyolországban nyomulnak a „vörös skinek”, ahol az etnikai megosztottság (katalán, baszk, galíciai, aragóniai, kasztíliai, andalúziai stb.) amúgy is eleve differenciál.

A huliganizmushoz visszatérve, a harmadik évezred első évtizedében megállapítható, hogy kelet-európai hajtása erőteljesebbnek, vitálisabbnak tűnik a nyugatinál, mivel fiatalabb. Lengyelországban, Csehországban, Szlovákiában, Oroszországban, Ukrajnában, Fehéroroszországban, újabban Litvániában is gyakoriak a verekedések. Általában előre megbeszélte helyszínen folynak az ütközetek, meghatározott szabályok szerint, előre rögzített létszámban, fegyverek vagy egyéb eszközök nélkül, pontosan megállapított időkeretek közt. Sűrűn videóra veszik a párbajokat, de

A rettegett briton rowdyk falkája

nehéz ilyen kazettákhoz hozzájutni, a hatóság ugyanis roppant energiákkal kutatja a filmeket és az operatőröket. A polákok magazinja, a To My Kibice fordulóról fordulóra közli az ustawkák (fair bokszok) alapján összeállított tabellát, az összecsapások végeredményét, hivatalos jegyzőkönyvét, a retusált fotókat, arrafelé évek óta a Lech Poznań tudhatja maga mögött a legizmosabb falkát. (Nem garantálható, hogy a Kolejorznek becézett klub vezetői örülnek ennek.) Erejükről annyit, hogy az úgynevezett Wielka Triada (a Lech Poznań, az Arka Gdynia és a Cracovia szövetsége) szórta szét Budapesten a speciális rendőri alakulatot, a magyar-lengyel felvezetéseképpen. Mire a „kékek” kapcsoltak, a zömük elfeküdt, és egyetlen vagabundot sem tudtak később azonosítani vagy előállítani.

A Balkánon szintén intenzíven hódít a vitézi tempó, a volt jugoszláv impérium valamennyi utód-államában, aztán Romániában, Bulgáriában, Albániában, Törökországban is. A görögöknél évtizedes hagyományai vannak az ultraságnak, illetve a huliganizmusnak, a nézőtéri és utcai konfrontációkban elég sok hellén lelte korai halálát.

A casual a legtehetősebb társadalmi rétegből érkezik. A modok irányzatából származtatják ezt a drukkerformát, és az 1970-es években az Anfield Road Kopján bukkant fel először nagyobb csoportja. A casual alkalomszerűen túrázik, könnyed eleganciával, divatosan és választékos sportossággal jelenik meg, az 1980-as évtizedtől kivált a Stone Island, FILA, Fred Perry, Fiorucci, Benetton, Burberry, Lacoste, Adidas, Umbro, Admiral, Bukta, Puma, Kappa által forgalmazott termékekben. Drága szállodákban foglaltat magának szobát. Nincsenek anyagi gondjai, stabil szociális és pénzügyi háttere következtében leginkább repülővel szereti követni imádott csapatát, esetleg vonaton, az első osztályon utazva. Ha meg kell küzdenie a konkurens féllal vagy a karhatalommal, minden további nélkül készen áll rá. Büszke a legendás angol hidegvérre, a származására, sznob viselkedésével, küllemével a birodalmi idők brit felsőbbrendűségét igyekszik kifejezésre juttatni. Nálunk ez a típus nemigen terjedt el, hiányzik hozzá az igazán jelentős létszámú, tőkeerős nagypolgárság. Nagy-Britanniában, Hollandiában, Belgiumban, Németországban és (helyel-közzel) Franciaországban gyakori az előfordulása. Reputációt teremtett a maga számára a közismert felföldi brancs, az Aberdeen Soccer Casuals (ASC) a nyolcvanas évtized elején. Ugyanakkor azt sem szabad a szemünk elől téveszteni, hogy a szakadtakkal szemben a rendőrség is agresszívebben lép fel, az igényesebb megjelenési forma tehát kiváló álcául szolgálhat.

A mod kifejezésről: a II. világháborút követően az Egyesült Államokból érkező zenei irányzatok (blues, jazz, country, rock and roll) hatására bizonyos középosztálybeli, főként értelmiségi fiatalok társaságokba tömörültek, őket a Teddy Boys címkével látták el. Az ötvenes évek második felére két stílus különült el a berkeikben. Az egyik a mod nevet kapta, és ideáljait az amerikai álomból merítette. Etalonja volt az 1955-ös autóbalesetében 24 évesen elhunyt színészlegenda, a lázadó James Dean. A modok kockás flanelinget, kötött pulóvert, bőrből varrott zakót, kordbársony mellényt öltöttek magukra. Diszkréten ápoltak voltak, félhosszúra növesztett frizurát, barkót viseltek, imádták a gyors gépkocsikat, motorokat. Néha serkentő drogot szedtek, amelyek használata Angliában nem volt tilos, és mintegy kötelező volt a Coca Cola szertartásos fogyasztása az összejöveteleiken. A The Who együttes dalai tükrözték a legpregnansabban értékrendjüket, életérzéseiket.

A másik irányzat a rocker volt. Az ehhez a vonulathoz tartozók a provokatívabb fellépést kultiválták, nem a diszkréciót, és hosszú, csapzott sörényt, arcszörzetet, bajuszt, fülbevalót, nyakláncot, karkötőt hordtak. (Mindezek ismeretében megdöbbenő, hogy a vállukat nyaldosó hajzuhatagjukkal és szakállukkal Jézus Krisztust kívánták utánózni!) Kokaint vagy heroint fogyasztottak, mértéktelenül itták az alkoholt, koptatott farmer- vagy bőrszerelésbe bújtak, gyakran tetováltatták a testüket. Idoljaik szintén amerikaiak voltak, akár a modoké. Például a titokzatos filmsztár, Marlon Brando, a rock and roll mitikus királya, Elvis Presley, a beatnemzedék legolvasottabb írója, Jack Kerouac és költője, Allen Ginsberg (az 1956-ban megjelent verseskötet, az Üvöltés szerzője). Aztán a The Doors együttes narkós frontembere, Jim Morrison, valamint a gitár két fekete Paganinije, Jimi Hendrix és Chuck Berry.

A fan fogalom a fanatic kifejezésből keletkezett úgynevezett szócsonkítással, amely elég ritka szóalkotási módszer. Igazi szurkoló, aki dalol, ugrál, percig sem lankad, de a látványosságokra alig fektet hangsúlyt, legfeljebb a klubmezt és a klubsálat viseli. Nem agresszív, ha megtámadják, nem biztos, hogy ellenáll, mivel a társaira sem mindig számíthat. Az 1990-es évek elején és közepén bennünket, hajdúságiakat még ebbe a pacifista kategóriába soroltak.

A lengyelek hét kasztot különítenek el terminológiájukban (a sorrend egyben a fontosságot is takarja): huligán, ultra, sálas, szimpatizáns, alkalmi néző, piknikező, zabáló. Az utóbbi két rendbe tartozókat lenézik, megvetik, a tapsoncoktól és az ételpusztító vipesektől a falra tudnának mászni.

Gondolom, néhány egyéb alapfogalom tisztába rakása sem árthat. A derbi kifejezés a Derby városnévből származik, ahol a két helyi futballcsapat összecsapásait már a XIX. században állandó szurkolói botrányok fűszerezték. Elvben az azonos településen működő társulatok találkozóira illene rá a fogalom: Milan-Internazionale, Roma-Lazio, Torino-Juventus, Sampdoria-Genoa, Verona-Chievo, Arsenal-Tottenham, Chelsea-Millwall, Everton-Liverpool, Manchester United-Manchester City, Aston Villa-Birmingham City, Celtic-Rangers, Bayern München-1860, FC Zürich-Grasshoppers, Crvena zvezda-Partizan, CSZKA-Szpartak Moszkva, Sparta Praha-Slavia, Rapid-Austria Wien, Dinamo Bucuresti-Steaua, AEK Athén-Panathinaikos, Arisz-PAOK Szaloniki, Galatasaray-Fenerbahçe Iz-tambul, Levszki-CSZKA Szófia, FTC-Újpest. Az olaszon és a románon kívüli újlatin – főként a spanyol és a portugál – nyelvterületeken az el clásico a derbi szó megfelelője. Párat megemlítenék: Real Madrid-Atlético Madrid, Sevilla-Betis, Barcelona-Espaňol, Benfica Lisboa-Sporting, Porto-Boavista. Latin-Amerikában a Boca Juniors-River Plate, a Newell's Old Boys-Rosario Central, a Racing Avellaneda-Independiente, az Estudiantes La Plata-Gimnasia, a Flamengo-Vasco Rio, a Fluminense-Botafogo Rio, a Corinthians-São Paulo FC, a Peñarol-Nacional Montevideo, a Colo Colo-Universidad de Chile, az Alianza Lima-Sporting Cristal, az America-Deportivo Cali, a The Strongest-Bolivar La Paz, a Barcelona Guayaquil-Emelec, az UNAM-America Mexico City, a Chivas Guadalajara-Atlas.

A rendőri szervek óriási erővel készülnek rájuk, a kiemelten veszélyes hatósági besorolást kapják.

Barátságok: az azonos politikai elvek, a közös színek, de a véletlenek is befolyásolhatják az egyes csoportok között szövődő baráti szálakat. A legtöbb cimboraságot aztán felemészti az idő. Ebben a vonatkozásban a leghűségesebbek a németek, ahol évtizedek óta tart egy-egy nexus, például a Schalke 04-1. FC Nürnberg vagy a Bayern München-VfL Bochum kiváló kapcsolata. Itáliában gyakorta változik a viszony, vannak persze olyanok, amelyek kiállták a próbákat (például a Verona-Fiorentina vagy a Lazio-Internazionale). Olykor a színek hozzák közelebb egymáshoz a feleket (FTC-Rapid Wien-Panathinaikos), máskor az egyező politikai hitvallás: Real Madrid-Espaňol Barcelona, Sevilla-Deportivo La Coruña vagy az Atalanta-Ternana-Innsbruck superbalos trojka. Spanyolország különleges státusú, tekintettel a számos nemzetiségére. A szeparatista baszkok jóban vannak egymással, szimpatizálnak az andalúziai, a katalán és a galíciai klubok szurkolóival. Kivételt képez az említettek között a Betis és az Espaňol, mindkettő a falangista (a néhai Franco tábornok híve) irányzat megtestesítője. Hasonló megosztottság figyelhető meg Belgiumban (flamand-vallon ellentét), Svájcban (a német, a francia és az olasz kantonok rivalizálása), Franciaországban (a normann-breton, a provance-i italo-franco és a gall nacionalisták vetekedése). Aztán Romániában (a magyar és román klubok, illetve az erdélyi és havasalföldi csapatok közötti versengés), a volt Jugoszláviában: Boszniában (szerb, horvát, bosnyák), Macedóniában (bolgár, macedón, albán).

Olaszországban, az ipari háromszögben, az északi Triangolóban lakók lenézik, „afrikainak” minősítik a délieket, főként a szicíliaiakat. Taljánországban egyébként új jelszó terjed, amely a 2007-es cataniai tragédiát is más megvilágítás alá helyezi: „Ultras – il contro moderno regime”, azaz „Ultrák – a modern államhatalom ellen”.

Lengyelországban valóságos vazallusi láncolat fejlődött ki, ez arrafelé történelmileg tradicionális. Adott a három szövetségi alakzat, a legfontosabb a Wielka Triada (Lech Poznań-Arka Gdynia-Cracovia), ezt tartják a legerősebbnek, miután a Lech-rowdyk még nem veszítettek ustawkát. Az Arka Hooligans hivatásos sportolókat (amerikai futball) tömörít, a KS Cracovia rettegett bicskásai pedig több gyilkosságot is elkövettek eddig. A Koalicija (Coalicia), a Legia Warszawa-Pogoń Szczecin-Zagłębie Sosnowiec alkotta unió sem gyenge, a varsói Żyleta jóban van a Den Haag (a legfélelmetesebb holland banda boldogítja), a Manchester United, a Juventus és a Diósgyőr táborával. A harmadik ligatömörülésben a Wisła Kraków, a Śląsk Wrocław és a Lechia Gdańsk martalócai menetelnek. Mentalitásukról legyen elég annyi, hogy a 2003. márciusi Śląsk-Arka (másodosztályú) rangadót megelőző utcai csatában ők szúrták agyon az északi fiút, amikor nem éppen a korrekt bokszt szabályai szerint aprították egymást. Szinte valamennyi polák csapat drukkeri betagozódnak e nagy trió valamelyike mögé hűbéresnek.

Hogy a debreceniek nexusairól is hangozzék el ez meg az: 1999-től a Boys Bielefeld nevezhető baráti csoportnak. A hazaiak közül közömbös a viszony a fehérváriakkal, a kispesztiekkel, a soproniakkal, a pécsiekkel, a dunaújvárosiakkal, a hódmezővásárhelyiekkel. A diósgyőriekkel való kontaktust revízió alá kell venni, jelzésértékű volt, amit 2008. február 22-én a „vörösök” az itteniekre zúdítottak. A legszalonképeesebb rigmusok a „hurkatöltők” vagy az „egyszerűen senkik vagytok” voltak. Az északi pólus nem reagált rájuk, mert nem is észlelte az üzeneteket. Aztán a televíziós ismétlésen mindenki megdöbbsent, ugyanakkor el is csodálkozott, mert a 3-400 borsodi hangereje teljességgel uralta a légtér és az étert. Burjánzanak a kérdések: hogyan lehetséges, hogy a mi oldalunk félszeg csöndben ugrált a góljainknál, és az ovációnk sem hallatszott? Ezernél több ultra mámorát lehet látni, ahogy sokan csüngenek a kerítésen, de hallani egyszer sem lehet semmit? Miféle fondorlat kell ehhez? Vagy csak a vendégszektort mikrofonozták be az illetékesek?

Az 1999-ben szövődött Debrecen-Bielefeld ultrabarátság létét matrica hirdeti

Engedtessek meg nekem pár ecsetvonás a lelátókon terjedő rítusokról is. A világ stadionjaiban megfigyelhető a globalizálódás, mindenütt hasonló módszerek, trendek szerint folyik a szurkolás. A szervezett brigádok uniformisban, egyensapkákban jelennek meg, de viseletük nem feltétlenül egyezik a csapat színével. A sáljaikon, a kapucnis pulóvereiken sem a klub, hanem a csoport neve és szimbóluma látható. Megafonos capók parancsai hangolják össze tevékenységüket Grönlandtól Tüzföldig.

Engedtessek meg nekem pár ecsetvonás a lelátókon terjedő rítusokról is. A világ stadionjaiban megfigyelhető a globalizálódás, mindenütt hasonló módszerek, trendek szerint folyik a szurkolás. A szervezett brigádok uniformisban, egyensapkákban jelennek meg, de viseletük nem feltétlenül egyezik a csapat színével. A sáljaikon, a kapucnis pulóvereiken sem a klub, hanem a csoport neve és szimbóluma látható. Megafonos capók parancsai hangolják össze tevékenységüket Grönlandtól Tüzföldig.

KOREOGRÁFIA: a kifejezés görög, maga az élőkép a politika eszköztárából került át a sportpályákra. Tudtommal az első gigantikus koreográfiát az 1936-os berlini olimpia megnyitóján a nácik mutatták be, legalábbis ez derül ki a kiváló operatőr és rendező, a 101 évet élt Leni Riefenstahl propaganda-filmjéből. A totalitárius államokban nagy divatját élte a különféle pártünnepeken, felvonulásokon, sőt Kubában, Észak-Koreában, Kínában még manapság is gyakorta előveszik. A központilag szervezett és felügyelt demonstráció – demagóg módon – testközelből kifejezi az együvé tartozást, a bölcs vezér iránt megnyilvánuló korlátlan hűséget, a feltétlen engedelmességet, a vakfegyelmet, hiszen a diktátorok rendszerint megtisztelték és megtisztelik személyes jelenlétükkel az ünnepélyeket.

ARC- ÉS TESTFESTÉS: skandináv eredetű, az indoeurópai (kivált germán) törzsek viseltek rikító harci színeket, tetoválásokat, az archaikus természeti kultúrákban vallási üzenetük is volt. A bohócokat imitáló küllemből fejlődött ki a XX. század végére a busójárást, a farsangi bálakat vagy a velencei karnevált idéző álarcok, maskarák felöltésének hagyománya. A maszk vagy a jelmez mögé bújt reflektor-ember 90 perc erejéig azzá válhat, aki mindig is szeretett volna lenni. Ha pedig különböző jeleneteket rögtönöz, nagyot lép a mimesek világa, a színház felé. Szerény véleményem szerint e pályát tévesztett típus a kameráknak meg az óriási kivetítőknek produkálja magát, és vajmi kevés köze van a valódi fanatikushoz. A legújabb idők úgynevezett szurkolói zónái egyértelműen a fogyasztás megnövelését szolgálják, az üzleti és reklámfogások kiapadhatatlan ötlettárát bizonyítják. A PR-menedzserek végérvényes ügyességgel terelték el az egészet az amerikai jellegű nonstop fesztiválozások irányába. Nyilvánvalóan ókonzervatívva, két lábon járó paradoxonná lettem, de hogy valakiknek a monstre fanzónákból, az évről évre ismétlődő meglegfelvonulásokból, valamennyi ilyesfajta össznépi bulizásból busás hasznuk származik, arra a fesztivál elé térdepelve tenném le a nagyesküt! Egyébiránt két-három évtizeddel ezelőtt a vandál bandák pusztításai miatt az illetén pacifikált sávok kialakítása és kontrollálása fizikai képtelenség lett volna. Hogy új évezredünkre lehetségessé váltak, akár pozitívumként, a civilizáció diadalként is elkönnyvelhetnénk, ha nem tudnánk, mennyi katonára, rendőrré, kommandósra, helikopterre, civil nyomozóra, rendezőre, vízagyúra, kutyára stb. van szükség a parókások és más komédiások rezervátumának biztonságos működtetéséhez.

FÉLMEZTELENSÉG: ennek a szokásnak a gyökerei is messzire nyúlnak vissza az időben, a szkíták meg a kelták anyaszült meztelenül, egy szál sisakkal a fejükön indultak rohamra. Hadd lássa az ellenség,

A Honvéd elleni lángmágia 2005 elején

hogy mijük van! A futballhuligánok erejüket, izomzatukat, bátorságukat fitogtatják, olykor az ordító hidegben pedig azért vetkőznek félig pucérra, hogy mindenki észrevegye, őket mennyire nem zavarják a szörnyű időjárás viszontagságai, az egészségük kikezdhetetlen. (A szentpétervári Zenit bolesikjai mínusz huszonöt fokban is rendszeresen félmeztelenül arénáznak.) Jelentheti továbbá azt is, hogy szolidaritást vállalnak a csapattal, amelynek futballistái szintúgy vékony trikóban, gatyában játszanak.

PIROTECHNIKA: alkalmazása a korai keresztény ünnepekre vezethető vissza. Az egyházi körmeneteken a tűz, a fáklya, a füst az ördög nemkívánatos közelségére, a pokol várható miliójére emlékeztette az ájtatos, bűnbánó hívőket, a petárdák durrogása viszont éppen a kertek alatt ólálkodó démon elűzését szolgálta. A jelzett időperiódusban a farkast tartották minden gonoszság megtestesítőjének Európában, az ordas pedig retteg a tűztől, a petárdapukkanástól. (A gyertyatűz a keleti, ortodox keresztények szertartásain teljesen mást szimbolizált, mert a Szentlélek jelenlétére és kiteljesedésére utalt.) A jelen generációja a csaták hátborzongató külsőségeit, hangeffektusait imitálja a pirotechnikával, miután az ifjabb nemzedék zömének nem lehetnek frontszolgálatos tapasztalatai. Az alapvetően keresztényi és humanista szellemi értékrenden nevelődött fiatalság tudatosan fordul a militarista szemléletmód felé, ezt a délszláv polgárháború iszonyatos genocídiumai (népirtásai) bizonyították.

A füstbombákat a harcászatban vetik be előszeretettel. A füstfátyol például kiváló eszköz a partraszálló hadműveletek leplezésére, a különféle hadászati – stratégiai és taktikai – manőverek álcázására.

HÁTVAL TÖRTÉNŐ SZURKOLÁS: ez talán a legnehezebben érthető és megmagyarázható szokás, válasza az ultramentálisban rejlik. Hátat fordítanak a pályának, úgy ugrálnak, buzdítanak, miközben az azonos sorokban lévők egymás vállát átkarolják. Kifejezi a mozdulatsor azt, hogy az ultra feladata nem a meccsnézés vagy a meccsjelenetekre való reagálás, hanem a szurkolás, amelynek minősége, hangereje sohasem függhet az eredménytől vagy az adott mérkőzésen a csapat által mutatott játéktól.

HULLÁMZÁS: az 1986-os mexikói világbajnokság alatt jött divatba. Az ultrák lenézik ezt a drukkolási formát, amely nem igényel szervezettséget, sem fanatizmust. Felállni meg leülni az adott pillanatban majdnem mindenki képes...

BARRAS BRAVAS: a szubkontinens spanyol nyelvterületein „vad bandákat” jelent, és a huligánokat nevesítik ezzel az összetétellel, míg az ultrák ottani neve a hincha.

LA 12 (LA DOCE): az említett régiókban a 12. játékost takarja, Argentínában egyben a Boca Juniors legveszettebb ármádiáját. A vezére, El Abuelo (Nagyfater) és társai 1994. április 7-én leszúrtak két River Plate-fant, amiért hosszú-hosszú időre kivonták őket a forgalomból.

TORCIDA: a portugál szó Brazíliában vált az elkötelezett szurkolók szinonimájává, ahol az 1930-as évtizedtől működnek állandó és szervezett klubjaik. Európában a Hajduk Split rajongói 1950 októbere óta nevezik így magukat. A brazíliai labdarúgó-világajnokságon járt dalmátok hozták magukkal az életérzést, a szilaj buzdítási formát ők honosították meg az adriai parton.

Bevagonírozásra készül a Red Veterans. Irány Nyíregyháza!

A hosszabb kitérőt követően faroljunk vissza a hazai fejleményekhez. A prehisztórikus magyar ultramozgalom gyermekbetegsége volt a csoportalapítási láz. Valamennyi tábort elkapta, leginkább a kispestit. (Olykor két-három arcuk pózolt egy-egy molinó mögött, természetesen a fotósok kedvéért alakítván a figurákat.) Aztán mindenütt érvényre jutottak az evolúciós törvények, hatásukra jelentős erőkoncentráció ment vége a kanyarokban, csak az életképesek maradhattak talpon. Vegyük példának szűkebb pátriánkból a Red Veterans esetét, amely a hidat képezte a hajdani B-közép és az ultrapopuláció között. Tulajdonképpen sohasem volt eléggé szervezett, habár tagjainak zöme a hetvenes évek óta kijár a mérkőzésekre, ifjabb korosztálya pedig a nyolcvanas évtizedtől. A mentalitásuk is leginkább a lump ősökére emlékeztetett, sűrűn elutaztak idegenbe, olykor külföldre is, a hazai meccsre általában mindig kimentek. A törzshelyükön gyülekeztek, a Sziklában, ahol ittak a 90 percek előtt és ittak utánuk is, inkább többet, semmint kevesebbet. Az Oláh Gábor utcában az északi oldalon, az eredményjelző alatt álltak, maximum húsz-huszonöt fő tartozott közéjük. A fundamentalisták nem voltak ultrák, nem is lettek ultrákká soha, csak elkötelezett lokisták voltak, illetve azok ma is. Baráti társaságot alkottak, és csupán a kilencvenes évek végére készítették el a transzparensüket. (Nevezetüket a belgrádi Crvena zvezda hadastyánjait megmozgató gruppája, a Veterani ihlette, melynek sorából számosan elesetek a délszláv polgárháborúban.) E sorok írója azonban kapitális hibát követett el, hogy tudniillik publikációiban gyakorta emlegette a társulat értelmiségi jellegét, ami erős túlzás volt, hiszen az iskolai végzettség, esetleg a diploma sohasem vált kritériumává a hozzájuk való tartozásnak, az efféle arisztokratikus allűr egyáltalán nem volt jellemző a brancsra. Már pusztán azért sem, mert akadtak közöttük melósok is. Írásaival sajnálatosan a Red Veteransra haragította a jóval fiatalabb generáció feltörekvő képviselőit, akik a

konkurenciát látták benne, később pedig az ellenséget. A nemzedékváltás nem zajlott le zökkenőmentesen, sőt éppen ellenkező módon, véresen, lelki és fizikai sebeket okozva ment végbe. Nem lehet céлом könyvemmel a vélt vagy valós sérelmek felszítása, az indulatok újragenerálása, a múlton különben sem érdemes rágódni. Azért sem volna etikus részemről a húzás, mert magam is „vörös veterán” voltam és vagyok most is, ugyanakkor a barikád másik oldalán is az enyéim álltak, tehát abszolút ambivalens volt a 2001-es szituáció. (Kéretik a vörös színt nem az osztályharcos szimbolikával kezelni!) Egyébiránt elévülhetetlen érdemeik voltak a véneknek az első dandár, a Red Front megalapításában, istápolásában, az első magyarországi ultrasálak, matricák megtervezésében és kivitelezésében, amint ezekről fentebb informáltam olvasóimat. Apropó, vörös tónus! A kezdetekkor életre kelő, rövidebb-hosszabb ideig futó testvériségek nevében még bőséggel szerepelt az angol megfelelője (Red Front, Red Veterans, Red Phoenix, Red Hell, Red Territory, Red Side, Red Shark's Hooligans, Red Picur, Red Lions, Red Zone, Red Side Power, Red Military, Red Devils), aztán érkezett néhány célzás másoktól, hogy a politikai irányvonalunkat is visszatükrözi. És mi lett belőle? Totális névmizéria. Mára elpárolgott a vörös szó a prosperáló osztagok nevéből, a drapériákról, a pólókról, a sálakról, a zászlókról is el-eltünedezett a tónus, jött helyette a neutrálisabb fekete. (Kivételt képezett a 2005-ben Kiscsótányék által újfent tetemre hívott Red Front, amely 2007-ben feloszlatta önmagát.) Azt gondolom, mindez habitus kérdése. Nekem erről a színről először nem a kommunizmus, nem is Lenin, Sztálin, vagy Rákosi kétes eszmeisége, hanem a DVSC és a vér jutnak eszembe, nélkülük ugyanis nem élhetném az életem. (A bort azért nem említem, mert a betegségem előtt, amíg tehettem, főként az árpaleveket nyakaltam.) Éppen ellenkező utat járt be az ultra' kifejezés. 1993 tájékán az északi szektort dominálók hangadója (mohikános lófarkat viselt, aztán leborotváltatta) kijelentette, hogy nem tűri el a „koszos digókra” utaló feliratot a kerítésen. Hát, sokáig nem is került az indexre tett elem a hajdúsági hajtások titulusába, a SZUD induló névvariációja sem tartalmazta. Úttörőnek számított a Brigade Ultra és az Ultra' Sharks ezen a területen, meghatározónak ellenben aligha.

*A Red Phoenix emblémája
1994 környékéről*

A hölgyek az 1990-91-es küzdelmeket bronzos pozícióban búcsúztatták, a KEK-ben pedig elődöntőt vívtak. A sorozat első körében az osztrák Hollabrunn ellen kettős győzelem született (32-14 és 30-23). A norvég Lunner IL Gran keményebb diónak bizonyult, idehaza 33-28-ra nyertünk, míg északon 24-23-ra veszítettünk. Belgrádban aztán beütött a ménkü, ott nagyon megégtünk, 38-15-re győztek a Radnicski amazonjai, Debrecenben legfeljebb az apró reváns élményének tapsolhattunk (23-21). Komáromi Ákos repatriált, vele mindjárt megnyer-

A csöndes osztrák városka centrumában hangol előrsünk

tük a zsinórban harmadik honi kupánkat, a BHG-t kétszer is legyőzván a míves veretért. A KEK-ben a döntőig nyomultunk, a török Halkbank Spor Kulübü Ankara ellen kettős sikerrel indítottunk (38-15 és 33-21). A Podravka Koprivnica sem okozott különösebb nehézséget, habár Békéscsabán (ahol a horvátok játszani kényszerültek a délszláv háború miatt) aprót buktunk (21-24 és 32-17). Ellenben a norvég Byåsen Idrottslag ellen csupán a Trondheimben dobott több góllal mentünk tovább (19-19 és 23-23).

A jó ismerősnek számító Radnicski Beográdot az első meccsen 26-21-re megvertük, és mert semleges pályán, Szófiában rendezték meg a visszavágót (az említett jugoszláviai vérontás miatt), bíztunk a végső diadalban. A bolgár fővárosba 120-130 fanatikusunk utazott el, ahol valami lepukkant lovassági garnizon szálájában kellett mérkőzni, és ahol a szerb balerinák voltak a jobbak a pádimentumon (24-19). Ami bejött a skandinávok ellen az előző fordulóban, ezúttal a veszünket okozta: az idegenben dobott több gól. A bajnokságban sem siklott simábban a bárkánk, ötödikként ért a dokkba.

Az 1991-es esztendőt fiaink a második vonal hetedik helyén búcsúztatták, és sűrűn zuhant a nézőszámuk az ezres határ alá, ám a szakadék alja még messze volt, mert a tavaszon a nógrádi Salgglas ellen négyszázan sem voltunk. Szokattuk szívünket a csendhez. Egyébiránt amióta lokista vagyok (1971 nyárutója), sohasem fordult elő olyasmi, és remélem, a jövőben sem fog többé megtörténni, hogy a tábor elpárologjon, időszakossá váljon. Pedig így esett! Kint gubbasztottunk a piros-fehér gönceinkben (én például a Manchester United vagy az Arsenal ingében), sállal a nyakunkban, és méláztunk a siralomházi hangulatban, noha az ösztövére hetekben már bontogatta szárnyait a labdatéren néhány ifjú tehetségünk, Sándor Tamás, Dombi Tibor, Nagy Csaba. A következő szezonban csatlakozott hozzájuk Madar Csaba, Pető Zoltán, és a viiharsarki rangadón (5000 lélek előtt) Sándor Tobe találatával nyertünk is 1-0-ra. A végén azonban a két nemszeretem klub, a Békéscsaba és a Nyíregyháza jutott fel, nekünk maradt a szerény ötödik pozíciója meg az irigykedés.

Az 1992-93-as ligaküzdelmek eleje az első ránézésre semmiképpen sem festett az aranykorszak előszobájaként. Azt sem jelenthetem ki, hogy szárnyalt az ősön a csapatunk, miután a Bajától és a Barcikától itthon kapott ki (mindkétszer 0-1 született). Mégis a második poszton karácsonyozott a Loki, csupán a Tiszavasvári vert rá két pontot. A sárga-piros „lombikosokról” lehetett tudni, nem igazán óhajtják a feljutást, és ha végigtekintünk az akkori ellenlábásaink mokány arcvonalaán (Tiszavasvári, Hajdúnánás, Kaba, Kazincbarcika, Kiskőrös, Hatvan), könnyen rájöhetünk, valójában a Stadler József patronálta kőrösiek és a barcikai „alkimisták” szövögethettek merészebb terveket. Emlékszem, a Kiskőrös a német válogatott komplett szerelésében futballozott, a szövetségi címer is a helyén volt. Ja, és még valamiről: 1992 augusztusának végén kínomban kiosztottam az összes külföldről importált sálamat, hogy megközelítőleg ultrásan fessünk, a nejem tudniillik lefotózott bennünket. (Kellettek a dizájnos képek olasz és jugó cseretársaimnak.)

Az első, megközelítőleg „ultrás” kinézetű fotónk 1992 nyarán rögzült

A kudarcok miatt Ebedli Ferencet, a tinédzserkorú potentátok istápolóját Garamvölgyi Lajos váltotta fel a kispadon, minden idők talán legnépszerűbb hajdúsági mestere Kabáról tért vissza hozzánk. Korábban futballozott a Lokiban, igaz, akkor a DMVSC nevezet volt a cégére pingálva. Tiszavasváriban (századnyi debreceni előtt) nem tudtunk győzni (0-0), ám Kazincbarcikán (a négyezer érdeklődőből mintegy harminc viselt piros-fehér színeket) sikerült 1-0-ra nyernünk, és ismét új kedvencünk, Sándor Tomi vitte be a halálos döfést. A Baját idegenben lazán lemostuk (5-0), és huszonöt forduló elteltével három pont előnnyel megléptünk az üldözőinktől. A Kaba elleni megyei klasszikuson (ilyen is volt anno!) végre újfent észlelhetünk valamiféle – mérkőzésre emlékeztető – hangulatot, a hosszú bágycsapat mintegy lezárandó. Elég sokan elkísérték őket ide, és amikor Plókai Mihály góljával megszerezték a vezetést, a hazai brigádban felszökött az adrenalin szintje. A góllövő a mi játékosunkként kezdte a karrierjét, ám sokunknak nem tetszett a kajla mozdulat, amit örömeiben mutatott a publikumnak. A második féldőben fordított az álláson szívgyárdánk, gólzáporos 90 percen 4-2-es diadalt aratván.

A szövetség döntése értelmében a Békéscsaba női kézilabdázói helyett a DVSC indulhatott az IHF-kupa szériájában. Az első körben a török Anadolu Eskişehir rózsabimbói ellen nem is volt semmi fennakadás (40-15 és 35-18), annál inkább tizenhat között. Habár idehaza 29-21-re elkalapáltuk a CSL Dijont, odakint 11 góllal lettek jobbak a gallok (18-29). Senkit sem vigasztalt, hogy a francia „cicák” eljutottak a végjátékig.

1993. március 21-én verekedés robbant ki a „viharsarki violákkal” a hölgyek ottani színre lépése előtt. Várható volt, hogy nem fognak nekünk örülni, ahogy korábban sem ujjongtak soha a látványunktól. A távozás sem zajlott zökkenőmentesen, a lilák meghajigálták a vendégdrukkerek járműveit. A Tribün című fanmagazint ekként informálta a helybéli szemtanú: „A szezon legrangosabb meccsét kétségtelenül a Békéscsaba-DVSC hozta. (...) A rendőrök igen nagy számban vonultak fel a csabai sportcsarnokhoz, mégsem tudták megakadályozni, hogy valóságos kőzár ne hulljon a debreceniekre a sportcsarnok parkolójában. Amikor aztán a debreceni buszok kigördültek, az egyik debreceni szurkolót úgy eltalálta egy kő, hogy mentőt kellett hozzá hívni!” A három autóbusból az egyiket valóban szétverték.

Hajdúnánásra nagy banda, 600 cívis ruccant át. Egyesek vonattal, mások személyautóval, mi az utóbbival tettük meg a nem jelentős távot. Meglepetésemre a nánási lobogóhordozók nem látogattak ki, velük tehát nem, ellenben a környékbeli romákkal meggyűlt a bajunk, és Steve a leginkább hőbörgőt igencsak nyakon találta hajítani. Textilia is került a mellvértre, Sárkány Misi készített. Látható volt rajta – a

A Supertifo magazin számára kattintott felvétel 1992 őszeről

DV és az SC betűk közé ékelvén – egy bizonytalan pofázmány. Sokáig ördögfejnek vagy vaddisznófnak véltem, utóbb derült ki, az elkövetője buldognak szánta. Picassói tehetség festhette...

Április végén, a DVSC-Bag lefújását követően egyeseknél kiment a biztosíték. Korábban az elnök, dr. Jakab Sándor félre nem érthető intésekkel adta tudtára a debreceni híveknek, mi is az általános véleménye róluk. Ha jól emlékszem, a Fáy utcában mérgesedett el a konfliktus, ahol a Vasas tizenegy gólos győzelmet aratott lányaink fölött. Utójáték gyanánt a yardok könnygázt fújtak a háborgó lokisták képébe, a lilák meg ronccsá aprították a járműveket. Sokan akkor haragudtak meg igazából a hajdani kapusra, mások már korábban, a balsikerű zalaegerszegi osztályozó után. A Bag elleni keserves sikert (2-1)

követően többen a fedett alatti páholyokhoz nyomultak, körbefogták és rángatták a direktort, aki a dulakodás hevében állítólag megütötte Gavallér Andrást, majd az öltözőbe menekült. Később azt nyilatkozta, szerinte szervezett provokációnak vált az áldozatává, de nem jelenti fel, akit inzultált. „Akár arra is számíthattam, hogy leszúrnak vagy leütnek. Mivel nem volt, aki segítsen, védekezni kellett. (...) Ezt a rendezői gárdát egy az egyben le kell váltani! (...) Hazudnék, ha azt mondanám,

Közeli totál a Kiskőrös elleni sálazásról. Többen nem voltunk akkortájt

hogy a mostani körülmények között nem félek, bár bízom benne, hogy a sértett józanul másképp ítéli meg a helyzetet...” – hangoztatta álláspontját. Kaktusz pajtás valóban a horatiusi mértékkel latolgatott, nem folyamodott jogorvoslatért, jól ismerte ugyanis az elnök és a rendvédelem kiváló nexusát. A B-közép továbbra is szerette volna elérni, hogy zavaros ügyei miatt Jakab Sándor távozzon a posztjáról, válaszul az egyesületi keménygallérosok a hivatalos szervek segítségét kérték. Idézek a Naplóban közölt proklamációjukból: „Az elnökség tudomással bír arról, hogy nemcsak a ferencvárosi szurkolók magatartása botránkoztatja meg, vagy félemlíti meg a sportolókat, a játékvezetőket és a sportszerető közönséget, hanem sajnos egyre gyakrabban a DVSC kézilabda-szurkolóinak a „kemény magja” is. (...) Ahhoz, hogy a rendezvényeket sportszerű légkörben le lehessen bonyolítani, elengedhetetlen a rendőrség fokozottabb és hatékonyabb jelenléte.”

A Garamvölgyi-gárda visszajutott az elitbe 1993-ban. A győzőket éltető tömeg

Az Eger elleni feljutást (2-1) mindössze 1500-an köszöntötték, berohanással, élénk mezlecibálással egybekötve. Készült az akcióról filmfelvétel, azon jól lehet látni, amint a labdarúgók alsógyatyában iszkolnak befelé. Muszáj lesz most meggyónnom közös bűnünket, hogy néhányan hűtlenkedtünk! Nem ezt a meccset választottuk, hanem átmentünk Nyíregyházára, ahol a Fradi vendégeskedett. 1992. szeptember 1-jén megjelent a Nemzeti Sportban Ultrák címmel a cikkem, amely jelentős hullámokat kavart. Magam

sem hittem volna, hogy mekkorákat. Azt tudtam, korábban tabu volt a téma, de hogy a szerkesztőségbe küldött levelek tucatjait vonja maga után a referendum, aligha reméltem. Szerencsémre Dénes Tamás, régi kedves barátom lett a lap egyik mérvadó újságírója, idővel a főszerkesztője, akit szintén érdekel a lelátók színes forgataga, és neki köszönhetően az írás sorozattá terebélyesedett, engem pedig az ország első számú „ultraszakértőjének” könyveltek el. (Elhíhetik, nem vágytam a címre.) A ferencvárosiak között is akadnak cimboráim, a Pumukli on tour nevű csoportban gyülekeznek, őket kísértem el a sa-

bolcsi fővárosba. Soha előtte és utána nem szurkoltam a IX. kerületi hadakban, csak azon a bajnokin, az angol válogatott sáljával a kezemben, a Liverpool zöld-fehér centenáriumi trikójában. Miért váltam kol-laboránssá? Egyrészt a Szpari volt az ellenfelük, így talán enyhül ballépésem megítélése, másrészt meg akartam ismerni testközlelől a rettegett franzstadti huligánokat. Sikerült is, de majdnem ráfaragtam, mert a különjáratoakat – a szokásos helyen, a stadionhoz közeli útkereszteződésnél – irtózatos közápor érte minden irányból. Annak a járműnek is több ablaka betörött, amelyen Cimpivel és még pár debrecenivel utaztunk. A Kutjának becézett kopasz egzisztencia fülét összevágták a röködő üvegdarabok. Leugráltunk, mire a hajgálók menekülni kezdtek, bennünket pedig bikacsökkel visszahajtottak a csuklósra. (Úgy sejttem, Szigeti Jancsinak is ez volt az utolsó fellépése a ferencvárosiak között.) Ennél cifrább dolgok is megestek abban

a terminusban. Előfordult, hogy a nálunk vendégeskedő Kalán Tibi, a nyíriek Keleti Frontjának egyik alapítója az északi oldalon, a lokisták között sálazott a ZTE elleni bajnokink (3-1) alatt. A Red Territoryból Dihen Tibi és az öccse, Laci a tanúi állításomnak. Egyébként az újpesti, a kispesti és a szombathelyi brigádot is a Sóstón figyeltem meg, térképeztem fel belülről, összeismerkedtem a hangadóival, és ezen él-

Füstbomba, sálak, drapik és 2-1-es siker a Videoton ellen az NB I 1993-as nyitányán

mények alapján jutottam arra a következtetésre, hogy a honi az 1992-93-as évadtól tekinthető valódi ultramozgalomnak. Mindazonáltal a kimúlt szocialista blokkban (természetesen a jugoszlávokat nem számítva, hiszen ők sohasem tartoztak igazából a tömbbe) a magyarok voltak a pionírok, akkor nyitottak, amikor Lengyelországban, Romániában, Oroszországban, Bulgáriában, Ukrajnában vagy a néhai Csehszlovákiában még csak ízlelgették az új zamatokat.

Akárhogyan is történt, egy a lényeg: visszatért a DVSC az élvonalba, lezárult a sikertelenség periódusa. Fogalmunk sem lehetett ellenben arról, hogy a következő tizenöt esztendőben milyen kalandok

A füstölés következményeként az elkövetők egyikét kiviszik az egyenruhások

várnak ránk. Beutazzuk Európát, országunk meghatározó táborává fejlődünk, éremeső zúdul a klubunkra. A sámánok kifürkészhetik a jövőt, az egyszerű halandó erre képtelen.

1993 nyarán a DVSC átpakolt a hajdani DMTE-bázisra, az ultrák pedig az északi oldalon találtak érési szállásra. Az aranykor hajnala a Videoton ellen köszöntött be, az Oláh Gábor utcában 6000 néző várta

a „gyerekek” debütálását. Nem okoztak csalódást, Liviu Goian és Tóth Gyuri góljával legyűrték a fehérváriakat, megfordítva a vesztesre álló meccset (2-1). Elkészült a Red Front első transzparense, a fehér alapon piros betűs, Sárkány Misi, Ilyés Tomi és Bagoly érdeméből. Az élelmes rajongóknak sikerült a kéményseprőktől megcsapni vagy ötven darab füstbombaszerűséget, melyekkel a kéményeken szokás kifürkészni, hogy hol szelelnék, ha jól kalibráltam eredeti rendeltetésüket. Mindenesetre el voltunk látva velük bőven. Eszméletlenül bűzösek voltak, s mint utóbb kiderült, magas kéntartalmuk miatt az egészségre károsak is, de semmi sem számított. Roppantul örültünk, hogy füstölöghettünk, és fuldokolva nyelhettük a nyálunkat meg a könnyünket. A hatáskeltő effektus miatt Bárányt – némi dulakodás után – kiemelték a rendőrök, ám hogy miért pont őt, rejtély maradt előttem.

Csabára elég sok debreceni zárandokolt el, ez akkoriban 80-100 főt kóstált, és a megszokott fogadtatás sem maradt el, szakadt rájuk mennyből a kő. Mint szoltam róla, különösen feszült volt a két klub viszonya, mivel a Körös-partiak női csapata 1992-ben a 3. helyen végzett, a lokista lányok meg az ötödiken, mégis a Hajdúság ékkövei indulhattak az IHF-kupában, ezért hát irtóra zabosak voltak ránk. (A maguk szempontjából jogosan.) Győztünk Békéscsabán (2-1), aztán pontokat szereztünk a Szőnyi úton (1-0 született a BVSC-Dreher ellen), a Haladást itthon vertük el (1-0). Ekkor került sor a Dog's Front bemutatkozására Debrecenben. Iksz lett Sopronban (1-1), majd 7000 lelkesült drukker előtt 3-1-gyel küldtük vissza Angyalföldre a Vasast. Pető Zoltán kijelentette, hogy a közönség csodálattos volt. (Pár esztendő múlva az újpestieket dicsőíti hasonló szavakkal.) És tarolt tovább a gőzhenger, jött a Hungária körúti csuklógyakorlat (4-2) az MTK ellen. Érkezett a Honvéd, a soraiban két volt labdarúgónkkal (Plókai Attila, Duró József), velük truppban seregnyi kitűnő focistával, Brockhauserral, Csábival, Bánfival, Halmaival, Illés Bélával, Vincze Piluval, Hamarral, Sallóival. Az eső ellenére abszolút zsúfolt ház verődött össze, korábban sohasem voltak tízezren a régi, még a kibővítés előtti pályán. Az armageddoni földindulást idéző légkör megbénította a melegíteni kászálódó kispestieket. Vincze Pilu oda is szólt Plókainak, aki közölte vele, hogy ő jó előre megmondta, itt ez lesz. Mellettük álltam közvetlenül, hallottam Attila szavait, akit a rokonságával együtt többször is „méltatott” a publikum, és egyszerre közellenség lett Debrecenben. Sándor Tomi élete legjobb mérkőzéseként emlékszik vissza a 2-1-re, két gólt rúgott a szinte csak válogatottakból álló védelem buzgó asszisztálása közepette. Nyolc forduló alatt egyetlen pontot veszítettünk, két lépés előnnyel vezettük a karavánt, a Fradi előtt haladva. Sokan megdörzsölték a szemüket, miközben az NB I táblázatát böngészték, mert nem hittek látószerűknek. Felszökött az utazási láz, a Hungária körúton nagyjából hétszázan őrvongtunk, és kiszurkoltuk a sikerünket. A klub ismételt költözésével a kocsmázások terén is módosulások következtek be, a Szikla (a mostani Főnix Csarnok helyén működött) lett a favorizált csapszék, aztán a Zöldfa és a később megnyitott Kisvadász. Egy galeri a Thomas Mann utcán üzemelő, egykori zöldséges bódéból kialakított Picur büfét látogatta, a Red Picur feliratos lepedő (az anarchisták A betűjelével) többször is felbukkant náluk. Steve, Bárány, Uborka, Luther és a cimboráik alkották az immorális társaságot. Tulajdonképpen a North Side Hooligans mozgatta őket is, amelynek elődjeként a Red Phoenix említhető (Kaktusz és Cimpi szervezték), utódai pedig a rövid életű ConAir és a Brutal Side voltak. Az NSH amolyan gyűjtőtégelyként funkcionált, és a magukat nem ultráknak vallók gyülekeztek a drapériája mögött, amelyet – ha jól tudom – Vitya tökéletlen fia, a kisebbik Gracsov varratott.

Mellette Pelles, Bajusz, Szöcske, Cimpi, Gatyá, Kacsá, Szanyi, Potyi, Csumi, Szepesi, Pilu, Abai, Taki, Steve, Uborka, Luther, Bárány, Csoma, Pula, Balla Pista, Cica, Gagyó, Gidai, Terényi, Kovács Árpai, Schneider, Nagyóc, Kiskóc, Gönczi Laci, Pap Gyuri, Bubu, Huba, Havasi, Szász és Mazsi neve, esetleg beceneve ugrik be. Ők az északi terasz (szemből nézve) bal oldalán álltak, és ott állnak ma is. Közéjük tartozik, tiszteletbeli tagjuk a tankcsapdás Lukács Laci, a sáljukat hordja, amikor módja nyílik kijönni a meccsre. Sorra fundálódtak a mobok, 1993-ban a Red Territory nyitott, a fiatalabbak testvérisége. A Dihen fivérek (főként az idősebb, Tibi), a Szabó testvérek (Bálint és Gergő), Molnár Saca, Szabó Peti, Erdei Laci, Krisztián, Dancs Laci, idővel Komáromi Gabi, Pethe Tomi, Szősi tartoztak a kötelékébe. Transzparen-sük az 1994. márciusi DVSC-Újpest (0-0) zivataros MK-meccsen mutatkozott be a nagynyilvánosságnak a Vágóhíd utcában, később sáljuk is köttetett. A keleti oldalon vert fészket a Wrong Side (komplett nevén Wrong Side of the Tracks), a hajukat zseléző, copfba fésülő, napszemüveges fazonok (Api, Jimmy, Kalmár Johnny, Mándoki Béci, Csuka Zoli, Dürgő, Kollár Szabi stb.) bandériuma, akik elég sok dévajkodásban vet-

tek részt. Melléjük aggatta ki lo-bogóját az Evil Twins és a Killer Boys, ezekről semmit sem tudok. Egy ideig futott még a Red Zone, Gigi, Tonyó és Vinci kolóniája. Szót érdemlő a Red Side Power (Nyuszi és Molek tandemje), előbbi az újpesti Panthers alapítója lett, utóbbi maradt a Loki táborában. Továbbá a Red Military (Komcsi próbálkozása volt), a Red Shark's Hooligans (RSH) és a Terror Side. Szanyi Sanyi volt a motorja mindkettőnek, aki egyben a berlini Dynamo FC

North Side Hooligans

elkötelezettje. Jellemző adalék, hogy a Terror Side molinóját betiltották az illetékesek. A kisebbek közül a Bad Boys (fogalmam sincsen, kiket takarhatott a fedőnév, de úgy hallottam, kezdetben a fotós srác, Deri is velük járt ki), a Red Side (Zé Norbiék), a Red Hell, a Bulldogs, az Ultra' Sharks, a Brutal Side,

A Red Territory DVSC

a Red Devils (a második variációjának Bónusz volt a vezére) szuperált egy darabig. Szólnom illő az autonómokról: Nyitrai Danielláról, Juhász Andrásról és Tóth Csabáról, a két copfosról, aztán a langaléta Kőrösi Zoliról (Paci), a „bársonyhangú” énekesről, Cseresznyéről (nem a Tankcsapdából!), az örökre laziós skinről, Csipeszről. Mellettük Varga Kálmánról, Kunkli Csabáról, Pap Norbiról, Pataki Laciról, Veres Lajosról, Barilli Adriánról, Pál Tomiról, Kulcsár Zsoltiról, Laórol, Pirórol, Totórol, Fehér Norbiról, Bartha Pistiról, Niggerről, Kornélkáról, Vigh Zoliról, Kamionról, Mickről, a West Bromwich Albion nálunk megtelepedett hívéről. Dankó Zoli fiáról (Husiról és Zolikáról), a királyhelmeci Bók Zoliról és Szabó Petiről. Természetesen a tanárkollégáimról és barátaimról, Czók Tibiről, Farkas Feriről és Aczél Ákosról, valamint utóbbi Marci nevű öccséről.

A Red Shark's Hooligans a vendégszektor mellé költözött

Gyakorta a kerítésen csüngött abban az időintervallumban a PFSZ feliratos, vörös alapú vászondarab, amely az

A Red Hell az Üllői úti vendégblokkban

A keleti oldal extrém bandája, a Wrong Side

Izrael ellen küzdő palesztinok felszabadítási törekvéseit volt hivatva erkölcsileg támogatni. Rengeteg jellemző sztorim van a veszettekkel kapcsolatban. Egyszer csavartunk hazafelé valahonnét, talán Akasztóról, és a ceglédberceli Romantikában vacsoráztunk. Mi már javában ettünk, amikor befutott a vagabundok busza, íziben elözönlötték az éttermet. Bárány – mintegy bemutatkozás gyanánt – kitepte a konnektorból a telefonzsinórt, akkortájt még nem volt rendszeresítve a mobilkészülék, így a terep biztosítva lett. A tulaj tudta a kötelességét, elvégre a 4-es főút mellett fekszik a fogadó, közölte velük, jól van, fiúk, egyetek, igyatok, amennyit akartok, csak ne verjétek szét a helyiséget. Ebben meg is állapodtak, egyetlen fillért sem fizettek, majd – a hosszú út megpróbáltatásaira gondolva – becsülettel feltöltötték kimerült készleteiket. Egyikőjük távozóban még le is tolt, amiért rendezni bátorkodtam a magam a számláját. Ma

már ilyesmi betyárkodás nem fordulhatna elő, tekintettel arra, hogy kommandósok kísérik a konvojokat, és jó előre valamennyi kiszolgáló egységet, boltot lezárnak. Hovatovább pisilni sem állhat meg a delikvens sehol, izzadja ki a szervezetében anyagcsere közben lebomlott, felhalmozódott, irritálóan hólyagfeszítő csapadékot! (Félreértés nehogy essen, nekem nem a fosztogatás hiányzik, viszont nem ártana tudatosítani az illetékesekben, hogy a jogállamban lehet, ám nem volna szabad a hatóságoknak az ilyen eljárás alkalmazása. Nem minden autópályán utazó személy focidrukker vagy futballhuligán, aki igénybe kívánná venni az említett presszók, shopok, mellékhelyiségek szolgáltatásait. Amikor jöttünk haza 2007 májusában a vesztes kupadöntőről, János öcsém élettársa, Éva sehol sem tudott éjjel kávét inni, sehogyan sem tudta a szükségét elvégezni, egyszerűen nem engedték meg neki a „kékek”. Holott a bakfiskorból régen kinőtt hölgy nem fanatikus, be sem jött az újpesti stadionba, csupán annyi volt a kontóján, hogy bennünket fuvarozott autójával, mi pedig piros-fehér mezben merészeltünk ülni a járműben. Kérdem én, miféle jogn jár így el a rendőrség? Szóvá is tettem, elvégre újságíró volnék, mire a „táguljanak innét” határozott óhajítás érkezett válaszul. Táguultunk. Sokáig tűnődtem az áthidaló, praktikus megoldáson, míg végül rájöttem. Készíteni fogok magam számára egy táblát, és mielőtt a meccsre indulok, a nyakamba akasztom. A következő közérthető szöveg lesz rajta olvasható: „Az vagyok, aminek látszom, magyar futballszurkoló. Ritka, kihalófélben lévő fajta. Kérem, amíg bűnösségem be nem bizonyíttatik, ne tekintsen bűnözőnek!”)

1993 őszén az MLSZ-be rendelték Szabó Tibor szakosztályvezetőt, ahol büntetést sóztak az egyesületre, mert a Vác ellen egyesek felmásztak a tábor előtti magas kerítésre, azon csüngve veszélyeztették maguk és társaik testi épségét, tetejébe a piros-kékek buszát meggórálták, ezért október 30-án – az ETO

elleni mérkőzésen – mindkét kapu mögött ki kellett üríteni a nézőteret. Ha folytatódnak a rendbontások, a Fegyelmi Bizottság betiltja a stadiont – szólott a dörgedelem. A vasfüggönyt és a berlini falat lebontották, ám élénk betonból, szögesdrótból barikádot emeltek. Azt vártuk, hogy a pálya és az északi lelátó közé vizesárkot is ássanak, krokodilokat meg vízilovakat telepítsenek beléjük, oldalra pedig géppuskafészeket. A bejáratnál a rendezők egyre módszeresebben motoztak, keresték a füstöket, de persze nem találták meg őket, mivel azokat – egy-két nappal a bajnoki előtt – gondos kezek elásták a lelátó mögötti töltésen. Zolika kiakadt kissé a molesztálások miatt, és megréfálta a mellényeseket. Magával hozta pár hónapos kisfia, Bence híg fossal átítatott liberóját. El lehet képzelni a megrökönyödött pófákat, amikor tapogatózás közben belemarkoltak a hidegen nyúlós matériába! Barátom közölte velük, joga van magánál tartani a pici pelenkáját, semmiféle hatályos törvény nem tiltja. (Engem is roppantul zavar, amikor a nálam 20-30 évvel fiatalabb, kopaszra borotvált üstökű, napszemüveges, fülbevalós, tetovált alakok durván végigtapiznak. A fővárosban többször tapasztaltam, hogy a huligánokból átvedlett biztonságiak milyen alpári módon és brutális élvezettel végzik az úgynevezett beléptetést. Mondtam nekik, nem vagyok gengszter, ők pedig – tudtommal – nem foglárook. Úgy gondolom, az efféle kényes feladatokat erkölcsi bizonyítvánnyal rendelkező, leinformálható, megfelelő irányú szakképzésben részesített, udvarias munkaerőkre kellene bízni, nem a hirtelenjében cinóbervörös áncúgba bújtatott, viperával hadonászó emberszabásúakra.) Az ominózus pelenka végül – egy „felháborító” meccsjelenetet követően – az újpesti kapus, Bíró Szabolcs orra előtt landolt az ötösön belül, aki megdöbbenve vette szemügyre a tárgyat, majd enyhe undorral az alapvonalon túlra hajította.

Azon az őszi szöveg követték Garamvölgyi magiszter famulusait Siófokra, Újpestre, a Hungária körútra, a Szőnyi útra, az Üllői útra, a média meg is dicsérte a lelkes debreceni szurkolóhadat. Akkortájt többször feltűnt közöttünk egy német értelmiségi, aki az egyetemen tanított, és a duisburgi Zebre Power tagja volt. Elhozta az MSV-fanok üdvözlését, de szorosabb kapcsolat nem alakult ki a germánokkal. (Ha utólag őszinte akarok lenni, semmiféle összeköttetésünk sem volt. Igaz, némileg feltupírozván a dolgot, magam barátságáról írtam a Nemzeti Sportban.) Az előkelő negyedik helyen telettünk, négy pontra a listavezető Váctól. 1994 kora tavaszán 1-1-ért el a Magyar Kupában a DVSC a Megyeri úton, majd a mintegy 150-200 lokistát megtámadták a hazaiak. (Ősszel is összetörték a szurkolóink buszát, annyira, hogy majdnem le kellett selejtezni.) Azért volt meglepő a két attack, mert korábban – tudtommal – semmilyen súrlódás nem volt a lilák és a cívisek között, a Viola Kaos akciói azonban jelezték, a neutrális nexus mindörökké felrúgott. Március 2-án a Vágóhíd utcában rendezték meg a

Megyeri úti kép a debreceniekről 1993-ból. A lefújás után nekik estek a „violák”
 visszavágót, mert az Oláh Gábor utcai gyepszőnyeget kímélni akarták. A hideg idő ellenére 5-6 ezer néző várta a 90 percet, hatalmas fehér füsttel nyitott a Red Territory. Maroknyi fővárosi érkezett, tucatnál nem voltak többen, eljött (a teljesség igénye nélkül) Szőke, Lukács, Serfőző, a fotós Réti Zsolt meg talán Kardos Zoli is. A déli kanyar város felőli részén álltak, Steve, Bárány és még néhány hazai át akart menni a szünetben „beszélgetni” hozzájuk, de a rendőrök ebben megakadályozták őket. A lefújás után a lila-fehérek bemasíroztak a fedett alatti söntésbe, ahol találkoztam velük. Kérdeztek, mi a nagy helyzet odakint, mire közöltem, a kijáratnál bizony szaporodik a tömeg. Ekkor a hatalmas termetű Szőke rászólt a többiekre, induljanak kifelé, ne kulázzanak. A veresegyházi hústorony telt borospohárral a kezében ment elől, tekintetében félelemnek a szikráját sem láttam. Közben kívülről befelé piszkol dobáltak. Már Sándor Csabi és a felesége, Sipos

Éva mellett álltam, amikor a betondarabok a létesítményen belülről, a csarnok előtt kiépített parkolóra kezdtek záporozni. A kapun kilépő újpestiek egyikét az AS Roma kravátlíját viselő debreceni megbólintotta. A nyakába hurkolta a sálját, akár a gaucho a lassóját a bikáéba, azzal rántotta magához, és közvetlen közletről az arcába fejt. A szervek rögtön előállították a támadót. Steve is a falhoz perdt, őt a civil ruhás nyomozók sanyargatták. Ha jól láttam, kapott rendesen, ahogyan az ártatlan bémészködőknek is kijutott a jóból a volt Kinizsi-pálya közelében. Ott ordított rám egy borkabátos, hogy rögtön „fejezzem abba” (így!) a fotózást, különben elszedi a gépemet. Mutattam az igazolványomat, jeleztem, hogy újságíró vagyok. (Találják ki, hová hajtott el a dokumentumommal együtt? Nos, édesanyám feltétlenül kerüljön bele a rekonstruált mondat szövegébe.) Ezen a selejtezőn (0-0) bukkant fel a diósgyőriek ominózus transzparense, néhány

Az újpestiekre várva 1994. március 2-án, a Vágóhíd utcai MK-selejtező előtt

Füstbombát robbant a Red Territory. A lilák elleni továbbjutás dacára (0-0) a lefújás után elszabadultak az indulatok

agráros srác hozta ki, akik Miskolcon laktak, de itt tanultak. Több sem kellett a fővárosi újságíróknak, az egész botrányt a borsodiak nyakába varrták. Egyébként is túllihegte a sajtó az affért, vendettáról, megkövezésről, lincselésről tudósított, a Heyselt emlegette. A vasúti felüljárónál valóban megdobálták a távozók autóbuzát, három ablaka betört, Szlezák Zoltán könnyebben megsérült a fején, viszont aki jár közülünk idegenbe, mondjuk rendszeresen Nyíregyházára vagy a Ferencvárosba, annak az ilyesféle sajnálatosan mindennapos gyakorlat. (Különb a volánosok szerelői azonnal rendbe is hozták a járművet.) Két hajgálót 72 órára őrizetbe vettek, ellenük csoportosan elkövetett garázdaság gyanújával indult a nyomozás. Zárásképpen idézem a Nemzeti Sportot: „Ezért szeretném felhívni a magyar rendőrség figyelmét, hogy legalább olyan könyörtelenül, tűzzel-vassal irtsa ki a garázdákat a futballpályáról, mint amilyen elszántan azok maroknyi csoportjai igyekeznek balhé címén egymást likvidálni. Ehhez a rendőrségnek megvan minden joga. A futballnak pedig szüksége van a rendre.” Őszinték és dicséretsek B. D. szavai. Milyen kár, hogy előző ősszel, novemberben nem hangzottak el hasonlóak, a Megyeri úti bajnokit (3-3) követő közivatar kapcsán!

Jött a Békéscsaba, és vele legalább háromszáz híve. A vendégek kiterítették a mellvértre a „Merci Dijon!” feliratos lepedőjüket, utalva a francia hajadonok és asszonyok sikerére a debreceni szüfraszettek ellen, melléje került a „Lokika hokika” szövegű szecessziós kompozíció. (Tartja magát a hír, miszerint klubvezetőségük táviratban gratulált a DVSC-nek a „remek” kupaszereplésért.) Amióta ultrakor-szakról beszélhetünk e kies hazában, ide sohasem jöttek akkora sleppel, mint arra a vasárnap délelőtti klasszikusra, ráadásul nyertek is 2-0-ra. Az északi lelátó csabai sálakat égetett, meghajigálta az elvonuló viharsarki kocsikaravánt. A „violák” közül a yardok négyet állítottak elő, mert fegyvereket és pirotech-

nikai eszközöket lelték náluk. A hazaiak közül egyet vittek be, pont egy volt tanítványomat csípték meg, mikor üveget vágott az egyik kikanyarodó autóbusz oldalához.

A rámenős oroszlán légyottja a kacér viola buldoggal

szállítani, de hét rendbontót a kaptárba tettek, öt debrecenit (köztük Kaktuszt) és két fővárosit.

A DVSC-Symphonia az EHF-kupára átkeresztelt tornán a döntőig verkedte magát. A három egykori szovjet klub (Vytis Kaunas, Roszianka Volgograd, Szpartak Kijev) nem tudott ellene pontot szerezni, a litvánokat 34-14-re és 32-15-re, az oroszokat 26-18-ra és 25-23-ra, az ukránokat 33-19-re és 25-23-ra verte. A spanyol Urbana Valencia ugyan kint legyőzte a piros-fehéreket 24-22-re, de a Hódosban behódolt a szittyáknak (24-14). A finálét Dániában nyitottuk, 23-20-as vereséggel tértünk haza a Viborg HK barlangjából. Nem gondoltuk volna, hogy a negyedik nemzetközi döntőnket sem koronázza arany, pedig ez történt. Négy perc volt hátra, 24-21-re vezettünk a zöld-fehérek ellen, nálunk volt a labda, felrobbant a katlan, de kapufát dobtunk, gólt nem. Újból az idegenben szerzett több találat juttatta riválisunkat a tróféához. A városban mindenki a kisebbségi komplexust meg a turáni átkot emlegette, a Loki ugyanis kiérdemelte az Európa legpechesebb csapata titulust a nyolc esztendő leforgása alatt (1986-tól 1994-ig) eltékozolt négy nemzetközi kupadöntőjével. Úgy éreztük, már sohasem szegődik mellénk a szerencse, holott utóbb kiderült, a szeszélyes Fortuna helyes döntésre is képes, csak legyen türelmünk kívánni.

Ami a szurkolókat illeti: 1994-ben elkészítette drapíját az Unscarred, Ihász Lajos, Vénember, Olivér, Prém Zoli, Nagy Attila (Zsuzsi), Pazó, Berci, Sárga, Papp Zoli, Petres Csabi csoportja, amely 1993-tól a hardcore-stílust óhajtotta favorizálni. Visszakanyarodva az 1993-94-es labdarúgó-bajnokság finiséhez, a Dombi Tibi és Ilea góljaival elért FTC feletti siker a hetedik helyet hozta a konyhára. Ha nem lett volna a tavaszi bőkezű pontpazarlás (hat fordulón keresztül tartott), és hamarabb aláír hozzánk Nicu, jóval előrébb lopakodunk a tabellán. Átlagban így is 6200-an mentünk ki a stadionba egy-egy mérkőzésre.

Valamikor 1994 októberében állt össze az Ultras DSI három fővel (Molnár Saca, Pethe Tomi és Szöszi), a srácok a Tegáz-DSI nevű kosárcsapatot patronálták. Idővel többen is csatlakoztak hozzájuk (például Komcsi), és egy darabig a futballmérkőzéseken a Red Territory törzsszállományát szaporították.

Az Unscarred fedélzete a Fáy utcában

Folyt a tévében valami idétlen sorozat a gimnazistákról, abból merítették a Heartbreakers nevet, amelyet magyarosítottak, és így lett belőlük Szívtiprók. Önálló osztagként az 1996-97-es bajnokságban léptek a színre, majd egyre inkább az északi oldal meghatározóivá fejlődtek, ahogyan korosodtak. (Nagy Balázs, alias Big eredetileg nem tartozott közéjük, ő 1996 nyarán létrehozta a Brigade Ultra nevű képződményt,

Anyu, a Szívtiprók csapodár szimbóluma

és csak később igazolt át Sacáékhoz.) Szimbólumuk, Anyu, a perverz szexuális fantáziálások korbácsos démona 1997-ben a Megyeri úton ragadt, a csapodár és léha Lady Dominát „elszerették” a lilák. A SZUD legénysége 2008 tavaszán: Komcsi, Big, Pethe, Kisté, Spencer, Mocsa, Ronaldo, Petike, Lóri, Hancsi, Csótány, Kovács Nándi, Tokaji, Balu, Szanyi, Cini-Mini, Csonotos, Szabó Zoli, Tádé, Józsa, Csapos, Tálás, Brezsnyev, Ádám, Papi, Bálint, Reggio, Cifi, Legó, Deri, Fepi, Norbi, Gattuso. (Nem is nagyon régen még Saca, Szösz, Nagy Csé, Nyitrai, Bibe, Casual, Kemény, Pitypang, Kembó, Micike, Zé Norbi, Hobs is velük csatangolt.) Roland (vagyis Gattuso) képezi a SZUD Budapest, Pap Norbi a SZUD Nagyvárad (2003), Szanyi Sanyi pedig a SZUD Berlin szekciót. Egyedül.

1994 októbere másról is elhíresült. Az első napján, szombaton félbeszakadt a „halálos” DVSC-Vasas bajnoki. Hogyan? Hartmann Lajos nem adott meg nekünk egy szabályos tizenegyet (utóbb elismerte, hogy meg kellett volna ítélnie), majd az angyalföldiek kapusát, Sáfár Szabolcsot eltalálták egy pálinkásüveggel. Érdekes, hogy akkor a bíró nem rekesztette be a meccset, viszont amikor a nyugati oldalról Márton Sándor

asszisztenst Gajdos Bálint állítólag szotyolával teli zacskóval hátba vágta, íziben lefújta. (A tanúk eskü alatt állították, a pihekönnyű csomag nem is érte el a partjelzőt, mellette landolt. A rekonstrukciós bizonyítási vizsgálat utóbb igazolta, hogy onnét, ahonnan a küldemény érkezett, fizikai lehetetlenség volt eldobni a stanicit a sértettig, tudniillik ahhoz jelentősebb súly szükségeltetett volna.) A feldühödött tömeg az öltözőhöz tódult, elébük állt a készültség, kutyákkal megerősítve, és valósággal ki kellett menekíteniük a yardoknak a fővárosi labdarúgókat meg a játéktevezetőket. Az őrjöngők üzése a Régi Vigadó és a Leveles Csárda térségében is folytatódott, a hatóság kegyetlenül ütötte-vágta a népeket. A sajtóban B.G. megállapította, hogy „a debreceniek kemény magja a hazai átlagnál sokkal agresszívabb, trágárabb, irritálóbb. Nem tűnik fel véletlennek tehát, hogy ez a botrány az Oláh Gábor utcai stadionban volt. Mert ne feledjük: a játéktevezetők is emberek. Érzékenyek, befolyásolhatók. S akire nyolcvan percen keresztül mocskot szórnak, könnyebben téved – a szitkozódók kárára...”

A három pontot a Vasas kapta grátisz az MLSZ-től, a bajnokság végén ez az ítélet az ezüstérmünkbe és az UEFA-kupa-szereplésünkbe került. Hogy miért használtam a „halálos” minőségjelzőt? A keleti oldalon ülő egyik idősebb drukker szíve nem bírta el az idegi feszültséget. A kitérő mentősök sokáig küzdöttek érte, sajnos azonban nem tudták megmenteni a nyugdíjas életét. (Morbid, amit írok, ám ha módomban állna a választás, hát én egyál-

Unióban a diósgyőriekkel. Még teljes volt az összhang

talán nem bánám, hogyha négy évtized múlva a DVSC ötvenezres, kacsalábon forgó palotájában suhintana felém kaszájával a „leples bitang”, a Real Madrid fölött aratott szenzációs diadal féktelen ünneplése közepette. Jó, suhintson harmincöt év múlva.)

A ferencvárosiakat újból elfenekeltük (2-0), Nicu – aki egyébként bevallottan fradista – megint vágott gólt nekik. Elmondtam neked, odahaza, Szatmárnémetiben alig mert a rokonok és a haverok szemé elé kerülni, miután mindenki a IX. kerületieknek drukkol, ő pedig szinte valamennyi FTC elleni bajnokiján bevette a hálójukat. Bezzeg a lilák ellen nem remekelsz! – tolták le mérgesen ismerősei. 1995. március 11-én előzönlöttük Akasztót, Stadler úr impériumát. Nem túlzok, 1500 debreceni éltette a

A stadlerlandi invázió. A fotót a szerző készítette 30 perccel a meccs előtt. Neki elhihetik, ennél jóval több civis futott be a kezdésre

gyepen a fiúk 4-0-s sikerét, csak az volt a baj, hogy néhányan túl hevesen hódoltak az örömkultusznak. 120-150 műanyag üllőke bánta szilaj mámorukat, amelyek mind elmozdultak kissé a helyükről. Gatyát le is kapcsolták emiatt a rendőrök. Az 1994 őszen átadott Loki Club Söröző megtelt a hadizsákmánnyal, sok összezúzott vagy épségben maradt ülést hazahoztak a sztyeppéről.

1995 májusának végén forgatták az Ultrareneszánsz című filmet. Fogalmam sem volt róla, amikor benéztem a szokott helyünkre, a Sziklába, hogy ott vannak a filmesek. Lenyomtak a székbe, és mondták, hogy beszéljek. Rendben, gyerekek, azt tudok, elvégre a szakmám, de könyörgök, miről? Igen emelkedett volt a hangulat, szálltak és törték a sörösüvegek köröttem, én meg nyomtam a dumát, és kicsúszott a számon valahogy a reneszánsz szó. Mit tudom én, hogy miféle apropóból! Nos, ez lett a mozi címe, és úgy sejtem, egyetlen Oscart sem kapott. Nyilatkozott benne Bárány, Cimpi, Szepesi (bár ne tette volna!), a kispesztiek részéről Raka (Radosevics Radovan) és Krisz (Beiczler Krisztián) monológjai rémlenek. A blokkjukból aprópénzesőt zúdítottak a vendégek a fűre, hogy jelezzék, nekik van bőven a zsetonból, nekünk viszont nincsen, ezért aztán roppant paprikás hangulatban, fergeteges anyázások közepette győztünk ellenük 2-1-re.

Kiomló piros és fehér füstök fogadják a DVSC és a Kispest párbaját

„Most van szükség bátorságra, most erős szívre!” Fehérvári csatakép 1995 júniusából

Az utolsó körben sorra kerülő székesfehérvári 90 percre ezrednyi alföldi utazott el. Nem sejtettük, véres csata lesz belőle június 24-én, a sorsszimfóniába torz dallamok vegyülnek. Akkorra már egyfajta kölcsönös szimpátia fejlődött ki a vidisekkel, amely mára ugyan semleges viszonyra szelídült, ám a fűvön megvívott ütközetben a mieinket támogatták az „ördögök”. A Parmalat FC 2-1-re legyőzte a Lokit, de a bronzot nem veszélyeztette a balsiker. A rendőrök és a rendezők a pályára tóduló cíviseket gumibottal fogadták, óriási verekedés gerjedt a labdatéren, mert a megtámadottak visszaütöttek. Hogyan taglalta a szaklap kiküldött munkatársa az esetet? „A hajdúsági szurkolók is szép számban elkísérték kedvenceiket, csaknem ezren voltak a számukra kijelölt szektorban. Sajnos, ezek a szurkolók a találkozt követően megfélemlítettek magukról. Berohantak a pályára, ahol összetűzésbe kerültek a rendőrökkel. Először úgy tűnt, nem lesz komolyabb baj, mert megnyugszanak a szurkolók, de sajnos másként alakultak a dolgok. Néhány debreceni néző nem tudott uralkodni magán, nekirohant a kordont álló rendőröknek, és bizony kemény összecsapás következett. A rendet biztosítók végül is erősebbnek bizonyultak, s a szurkolók, ha nehezen is, de „visszavonulót” fújtak. Sajnos néhány „áldozat” is volt, a pályára begördült a mentőautó, és elsősegélynyújtásban kellett részesíteni a sérülteket.” A Hajdú-bihari Naplóban Dombrovsky Ádám Az el nem korbzott fénykép című írásában némileg másként látatja az eseményeket, ő meg merete írni, hogy a rendőrök brutálisan összeverték néhány ártatlant, a fotóriportert is ütlegelték, digitális kamerája a földre esett. Ekkor az egyik intelligens poszt a filmet követelte (!), amihez nem volt joga, ráadásul ilyesféle az említett masinához nem szükséges. Így jelenhettek meg fotók a mézszárlásról a megyei lapban. Dr. Gara József alezredes, Székesfehérvár rendőrkapitánya leszögezte: „Miközben a díjátadás zajlott, a szurkolók ünnepelték a csapatukat. Mikor befejeződött az interjú, a fehérvári és a debreceni drukkerok összeverekedtek a Szaknévsor paravánja mögött. Mi próbáltuk szétválasztani őket, de sajnos néhány szurkoló nem vette tudomásul. Ekkor kellett a debrecenieket kiszorítani a játéktérről. Egyébként a mérkőzés előtt három személyt, köztük egy petárdásat állítottunk elő, utána pedig ötöt, mindannyian debreceniek voltak.” Nos, nem a piros-kék és piros-fehér hívek, hanem a fekete uniformisba bújtatott udvornyikok és a lokisták ugrottak egymás gigájának. Akadt bántalmazott, akit újra kellett éleszteni a csapások után. Horváth Béla kapus, a DVSC csapatkapitánya felháborodásának adott hangot: „Azt mondják, Európa a Dunántúlon kezdődik. Hát,

nem! A fehérvári rendőrök bebizonyították, hogy nem akarnak felzárkózni Európához. Ez a beavatkozásuk a legdurvább kommunizmust idézte.” Mindenesetre a sztálini NKVD martalócaira jellemző módszereikkel szakszerűen belerondítottak a bronzérem fölött érzett örömünkbe, akik megtehették. Hogy a mindenkori hatalom miként tartja fenn az általa jogszerűnek és törvényesnek ítélt rendet, azzal jórészt önmagát minősíti. Miközben rémülten néztem a labdatéren dúló hirigelést, felidéződtek bennem Silver (a Padova tifosója) gondolatfoszlányai: „Tudod, mi az olasz huligán és a carabinieri között az alapvető különbség? Hogy utóbbi rohamsisakot, vértet, gumibotot, lőfegyvert, pajzsot visel, és elég szép fizetésért verekszik. Semmi egyéb.” Lexikális adalék gyanánt közlöm, hogy a szezont meccsenként 6467 drukkerünk tekintette meg.

A leányok végre megszerezték az első nemzetközi serlegüket Köstner Vilmos edző navigálásával. Az EHF-kupában a luxemburgi Club de Handball d’Echternach feladta a pályaválasztói jogot, ezért 90-6-os (!) gólmutatóval gázoltak keresztül a kék-fehéreken a magyarok. Az SC Kizlay Ankara ellen a Loki húzott hasonlót, aztán a török fővárosban egyszer sem lett melege (22-18, 22-15). A szomszédos Zilahot itthon meghintettük (24-14), eljött ötven romániai a piros-kék zászlóival. Kérték a rendezőket, hadd énekelhessék el a székely himnuszt. Eldalolhatták, és senki sem fütyült alatta. Körülbelül 200 hívünk látta a második meccset, hogy a Silcotub Zalau öt gólt lefaragott a hátrányából (14-19). Nem osztott, nem szorzott. A Buxtehuder Sportverein egész más kategóriát képviselt a korábban elgáncsolt triónál, idehaza nem is tudtunk győzni a kék-sárga Fräuleinok ellen (21-21). Nehéz szívvel engedték el a kisasszonyokat Németországba, pedig sikerült a huszárvágásuk (23-23). Ez egyszer az idegenben dobott több gól bennünket sodort tovább! És még nem ért véget a hadjárat: a Bäckelagets Oslót idehaza (hagyományosan szinte mindig itthon kezdtük a döntőinket) 22-14-re elgázoltuk. Felesleges túlzottan részleteznem, milyen klíma volt a sportpalotában, akár egy robbanásig fűtött gőzkazánban. Mintegy félszáz DVSC-fan jutott el Gjøvikbe, ahol a sárga-kék vikinglányok – a 7500 nézőjüktől támogatva – bizony ránk hozták a szívbját. A Hódos előtti betonozott térségben és a lépcsőkön ülve hallgattuk a rádió közvetítését, és amikor 30-22-re vezettek a skandinávok, az eget kémelve arra gondoltam, ez nem létezik, oda az ötödik finálénk is. A sírás kerülgetett, noha nem tartozom a vérmesebb kézilabda-rajongók táborába. A riporter hangja is meg-megcsuklott, olykor pedig a technika ördöge babrált ki velünk, megszakítván a vonalat. Volt még hátra vagy 40 másodperc, amikor elvesztettük a labdát. Ha gólt lövünk, megnyertük, de nem varrtuk be. Indítottak a norvégok, a szpíker meg rémületesen üvöltött, hogy „Hosszúúú! Emberek, kint volt! Kész, vége! Úristen, 44-44-gyel, idegenben szerzett több góllal kupagyőztes a Debrecen! Nem hiszem el.” Mi sem hittük. Vártuk a csavart, hogy óvna a házigazdák, hogy a zsűri újból elvégezteti a kidobást, vagy ilyesfajta zsványságokat. Az nem lehet, hogy simán lefűjják a bírók! Csak pár másodperc elteltével borult a több száz cívís a hozzá legközelebb álló több száz nyakába, akkorra tudatosult bennük a végeredmény. Sokan belefürödtek a Csónakázó-tóba, habár nem volt éppen kellemes az idő, mások hajnalig üritgették poharaikat a győzők egészségére. Felröppentek hát a kontinentális csúcsra a tiszántúli valkűrök.

Szalonikibe menet pihenőt tart a North Side Hooligans

Buszon sörözni kellemes, csak nem praktikus. Sűrűn meg kell ugyanis állni...

A puritán falfirka a ránk szabadult graffitibolondéria előtt rögzült

*„A futball jóval fontosabb annál, hogy csak a labdarúgókra bizzuk.”
(anonim olasz ultra)*

Az ezredvég nomádjai

(Az 1990-es évek második fele)

1995

nyarán megkezdte pályafutását az újpesti kötődésű Kardos Zoltán által szerkesztett 3. Félidő. Korábban a honvédos Radosevics Radovan (Raka) készítette Tribün foglalkozott a szurkolói kultúrával, 1994 nyaratól pedig a Focivilágban rovatom, a Fanatifo. (A lap 2006 novemberében szűnt meg). A 3. Félidő 1995 júniusában lehozta Gajdán Attila felhívását, miszerint „Belépésre szólítunk fel minden igaz szurkolót az Anti Red Front nevű tömörülésbe”. A budapesti fiúnak sikerült is tető alá hoznia a Vasas-Békéscsaba-Nyíregyháza képezte háromszöget a debreceniek ellen, az említett fanzine negyedik számában a matricájuk is látható. (Más kérdés, hogy a „szentháromság” tagjai a 2000-es évekre már inkább ellenségek, semmint barátok. Tudvalevő, hogy a viharsarkiak és a nyíriek összemarokodtak, a szabolcsiak Mastiffs nevű, a kispesztiekkal cimboráló csoportja pedig több angyalfölditől szedett el sálakat, néhány józanító tasli kiosztását követően. Távol álljon tőlem, hogy kritizáljam a velünk konkurálókat, sőt tisztelem őket, hiányukban ugyanis olyanná válna az itteni szurkolás, akár a túrós csusza tészta nélkül. Túróvá. Annyit szúrnék mindössze közbe, hogy a nyíregyháziak az elmúlt 15 esztendőben vizitáltak az Oláh Gáboron a honvédosokkal, az újpestiekkal, a vasasosokkal, a fradistákkal, a csabaiakkal kötelékben. Reprodukálhatatlan az élmény elvont bája, ahogyan a terjedelmes méretű, lila-fehérben tobzódó, Nyírség feliratos perkáljuk mögé húzódva százezer volttal szidják a „vidéki parasztokat”. Sok Loki-fan örül annak, hogy a Békéscsaba és az FTC legújabban nincsen az élvonalban. Az ég szerelmére, gondolkodjanak! A REAC-cal, a Kaposvárral vagy a Siófokkal lehet derbizni?)

Az Anti Red Front nem sokáig prosperált

Az újságokban nagy levélcsaták dúltak az idő tájt, az olvasói rovatok rogyásig teltek a válogatott szitkokat, hóbörgéseket tartalmazó, trágár nyelvezetű írásokkal, melyek aztán virtuális háborúhoz vezettek. Magam is tapasztaltam az eldurvuló folyamatot a Fanatifo összeállítása közben, számtalan alpári stílusú közlemény érkezett a címemre. Megdöbentett egyesek degeneráltsága, ugyanakkor ki is ábrándított. (Azóta az interneten küldözgetik gyagya üzeneteiket egymásnak a korlátoltak.) Az 1995-96-os bajnokságot az MLSZ szankciója vezette fel, csak azokat a transzparenszeket lehetett bevinni a stadionokba, amelyeken az engedélyező szervek pecsétje virított. Nem mindennapi éslény lehetett, aki ezt kitalálta.

Az újságokban nagy levélcsaták dúltak az idő tájt, az olvasói rovatok rogyásig teltek a válogatott szitkokat, hóbörgéseket tartalmazó, trágár nyelvezetű írásokkal, melyek aztán virtuális háborúhoz vezettek. Magam is tapasztaltam az eldurvuló folyamatot a Fanatifo összeállítása közben, számtalan alpári stílusú közlemény érkezett a címemre. Megdöbentett egyesek degeneráltsága, ugyanakkor ki is ábrándított. (Azóta az interneten küldözgetik gyagya üzeneteiket egymásnak a korlátoltak.) Az 1995-96-os bajnokságot az MLSZ szankciója vezette fel, csak azokat a transzparenszeket lehetett bevinni a stadionokba, amelyeken az engedélyező szervek pecsétje virított. Nem mindennapi éslény lehetett, aki ezt kitalálta.

A starton, augusztus 5-én 2-1-re megvertük a Ferencvárost, zsúfolt lelátók előtt. Láttam máshonnet érkezett szurkolókat, akik a főbejárata előtti betonplaccon aludtak, hogy pénztárnyitáskor biztosan jegyhez jussanak. A franzstadtiak? 350 rendőrt mozgósítottak a hatóságok előzőekben, közöttük az ismerőseinket, a Hortobágy Kommandót. A szolgálattelvők öt zöld-fehér drukkert garázdaság miatt előállítottak, egynek az állat össze kellett varrni, miután részegen átbukott a lánckorláton. A Sziklában és a Kisvadász előtti térségben kisebb bokszok robbantak ki, akkor újabb vendéget cipeltek el. A trolibuszuk ablakát kitörték a

fővárosiak, a szektoruk elé feszített védőhálót széttépték. Új taktikai módszert is alkalmaztak: akció előtt levetették a mezüket, a trikójukat, eldugták a sáljukat, hogy ne lehessen őket azonosítani. Magam is beléjük futottam a pálya melletti kiserdőben, szerencsémre a fotós ismerőseim, Peti és Detre is közöttük voltak, így hát utamra engedtek. Igaz, egyikőjük – a találkozásunk emlékére – leköpött. Akkoriban még nem biztosították oly aprólékosan a környéket, nem zárták le az utcákat a műanyag elemekkel, mint manapság, ezért történhetett, hogy a gyanútlanul a fák közé tévedő, ott szükségüket végző helyiek pórul jártak, leverték őket a bokrok között rejtőzködők. Ugyanígy végezték a rangadó után a feltehetően Kisvárdáról érkezett fradisták is, akik a Hadházi úton parkoltak. Hiába menekültek be néhányan a házak előtti kertekbe, elcsípték őket az üldözőik.

Augusztus 11-én a DVSC 3-2-re győzött Zalaegerszegen. A mérkőzés után a Wrong Side tagjai drapériájukat Fekete Tamásra bízta, aki az édesapja, egy másik fiú és a tízéves húga társaságában éppen készült betenni autójuk csomagtartójába, amikor rájuk zúdult az Armada 15-20 fős rohambrigádja. Tamást megütötték, felrepedt a szája széle, az egyik fogából letörött egy darab, a transzparenst elvették. Büszkén mutogatták a prédát, holott nem igazán korrekt körülmények között tettek szert rá. (Itt kell elmondanom, még nem hallottam tényleg fair rekvizitálásokról soha és senkitől. Az egyik fél bizonytalannak tartja az akciót, természetesen a kárvallott. Általában az győz, amelyik nagyobb erőt tud gyorsabban mozgósítani.)

Augusztus 20-án, a másodosztály rajtjakor Hajdúszoboszlón szerepelt a Diósgyőr, ahol számos debreceni jelent meg a borsodiak között. A menetrend szerinti járattal ugrottunk át, együtt italoztunk a „vörösökkel”, nem is volt semmi probléma mindaddig, amíg fel nem bukta a félszemű Arafat. Figyelmeztetett, ő nem felejtett el és figyelni fog. A hideg végigfutott a hátamon. Megéreztem, hogy a régiiek szemében megmaradtunk ősellenségnek, és ha őszszekerülünk velük az NB I-ben, fuccs lehet a nagy szerelemnek.

Diósgyőri-debreceni vegyes Hajdúszoboszlón 1995. augusztus 20-án

Amikor hangot adtam a szkepszisemnek, a társaim lehurrogta, idővel sajnálatosan nekem lett igazam.

A 11. fordulóban Angyalföldön ötvenen vizitáltak közülünk, akkor a „szegecses violákkal” szimbiózist képező „kalózok” (Vasas Pirates) valóban kiutaltak néhány tarkóst, és a Vasas Jován Róbert fejésével 1-0-ra győzött. Kettős vereség volt, el kell ismerni.

Novemberben előbb a Csepelt ütöttük ki a farkasordító hidegben 5-0-ra, majd Stadlerland látta vendégül a cíviseket, ahol a vértések mindenkit összeverték, aki piros-fehér göncöt hordott. Potyi dühöngött egy sort a Naplóban: „Az akasztói rendőrök eleve ránk izgultak. Érthetetlen, hogy miért rohantak be ütlelni bennünket Ilea vezető találata után. Az idegenbeli rendőrök nem tudják, ha ok nélkül kószolgatják szurkolóinkat, az sajnos szüli az ilyesfajta rendbontásokat, mert az igazságtalanság miatt bizony a mieink hamar elvesztik a fejüket. A csapatról annyit, saját magát verte meg (Stadler – DVSC-Epona 3-2).”

1996. április 27. örökre emlékezetes marad a számomra, és nem csupán azért, mert kilencezer nézőnk előtt 2-0-ra végeztünk az Újpesttel, hanem az egyedi csúcsmért. Nem hiszem, hogy rajtam kívül a planétán más is eldicsekedhetne azzal, ami velem megesett. Fotóztam a lilákat, akik bevágtak egy öblös hanggránátot. Előttem robbant, semmit sem hallottam, másodpercekig szédelegtem a detonációtól, mialatt a közvetlenül mellettem landoló rakétától megpörkölődött a nadrágom. Egyszer csak azt veszem észre, hogy a vendégek labdarúgói rám merednek, a nézőtér is bámul. Megfordultam, és akkor Vágner játékvezető teketóriázás nélkül kiállított, időközben ugyanis a meccs elkezdődött. Idegesen a felső zsebéhez kap-

kodott, hogy közölje velem: „Fotós úr, takarodjon le!” Ez még nem volt elég a jóból, Faragó Ricsi (egy időben kollégám volt a Focivilágnál), a közvetítés kommentátora kajánul megjegyezte: „És Sándor úr, az ultrák szerelmese afférba keveredik a bíróval”. Mondtam is neki, legközelebb az édesanyám nevét, a vércsoportomat, a testsúlyomat, a személyi számomat és a laccímemet is közölje a nézőkkel, hadd tudja meg lehetőleg mindenki, ki volt a számár, akit fotós létére szabályszerűen kiállított Vágner sporttárs! Meghatottan tapasztaltam utóbb, nem tiltott el súlyos vétségemért az MLSZ Fegyelmi Bizottsága...

Békéscsabán 2-2 született május 5-én. 80-100 lokista csusszant át a viarsarki klasszikusra, a verbális zaklatásokon kívül más nem történt, rengeteg strázsa ügyelte a rendet a Kórház utcában. A Kispestet újból levertük 2-1-re, Sándor Tobe, a showman megint lőtt két pazar gólt, tízezren örültünk a sikernek. A ligaküzdelmeknek a negyedik helyen intettünk búcsút, az UTE csupán a jobb gólkülönbségének köszönhetően a bronzot, és egy-egy összecsapásunkat 7133 nézőnk látta.

A leányzóinknak sikerült megvédeniük az EHF-kupa trónusát, erre korábban nem volt képes klub. Sőt arra sem, hogy három esztendő alatt három döntőt vívjon! A cívisváros kincsei tíz év alatt letudtak hat finálét, zsinórban kettőt megnyertek, ám előtte négyet elbuktak. Megnéztem, a hatból kétszer kezdtek itthon, négyszer odakint. Kétszer veszítettek idegenben dobott kevesebb góllal, viszont kétszer éppen a több kinti találatukkal lettek nyertesek. Nincsenek véletlenek, annál inkább inspirációk. A svájci TS Uster előételnek megtette, ellene a kettős diadal szinte kötelező volt (26-20 és 28-15). A dán GOG Gudme nagyobb falat volt, csaknem fenn is akadt a csajok torkán, mert odakint jelentőset csúsztak (16-25). A Hódosban ellenben hatalmasat hajtottak (24-15), az eggyel több kinti találat vitte őket tovább a cél felé. Az Isztocsnik Rosztovot mindkétszer eligazították (22-14 és 23-22), majd repülhettek a Norvégia déli részén fekvő kisvárosba, Larvikba. Az ottani Håndball Klub (két b-vel írják!) 1990-ben született, fehér-piros színű, és 23-20-ra megverte kedvenceinket az Oslo-fjord mentén. Sámándobok szóltak, talán a végítélet harsonái sem sikoltanak majd hangosabban, mint rikoltoztak a visszavágó alatt a démonikus debreceni dalárdában. Egy perccel a vége előtt elúszni látszott az uszály, kettős emberhátrányba kerültünk, a megítélt büntetőt pedig bevarrták a skandinávok (17-15). Ekkor Virincsik Anasztázia (nő létére herculesi erővel) hetest birkózott ki. Többen nem merték nézni Csapó Erikát, ahogy odaáll a vonalra, és kezébe veszi a labdát, csak a velőtrázó üvöltésre ugrottak a magasba. Igen ám, de volt még hátra jó 35 másodperc, és jöttek az északiak, mint az oroszok 1849-ben meg 1944-ben! Mindenki talpon volt, sokan háttal a parkettnak, nem tudták elviselni a látványt. Pedig az önbizalommal felvérteződött heroináink levegőhöz sem enged-

1996. május 11-én a vörös pokol elborzasztotta a larviki fúriákat az EHF-kupa döntőjében

ték jutni a vikingeket, így 18-15-tel fújták le a tusát. Újfent az idegenben lőtt több találat differenciált, és megint a mi javunkra. A néhai Ifjúsági Parkban felejthetetlen csillagszórós esttel, könnyekkel, tűzijátékkal ünnepeltük a csapatot, és miközben ömlött a pezsgő, folyt a sör, átcikázott az agyamon, be jó volna egyszer valami hasonlóért a fiúkat is hasonló ovációval éltetni. Összenéztünk Sándor Csabával, a kézilabdás Sipos Éva férjével, noha tudtuk, ábrándozás az élet megrontója, mégis egyre gondoltunk. Honnét is sejthettük volna, hogy hamarosan beköszönt az aranykor, amelyben nyolc esztendő leforgása alatt megvívunk öt kupadöntőt, hármat meg is nyerünk, letudunk három Szuperkupa-döntőt, mindháromat sikerrel, felállunk háromszor a magyar élvonal bajnokának dukáló dobogó legfelső fokára? Még most is alig hiszem el, holt megvalósult. Eszembe jutnak a társak, akikkel egykoron áztam-fáztam a Vágóhíd utcai katlan betonján, ahol rútol tud süvíteni a szél. A cimborák, akik nem élhették meg a nyakunkba záporozó éremzuhét. Vigasztal a bizonyosság, hogy ők odafentről szorítanak a Vasutasért, mert a kötődésük és a kötődésünk mindörökre szól. Amíg világ a világ.

1996 nyarán – az örömök varázsában – Nagy Balázs és társai megvarratták a Brigade Ultra transzparensét, amely a keleti részen debütált. Az ifjabb generáció mohikánjai szintúgy összeálltak a Force Field fedélzetén. Kosármeccsen kezdtek, utóbb szoktak rá a futballra és a kézilabdára. Az alapítókhoz (Buci, Szati, Gab, Balczó, Tib, Dániel, Mezősi) később csatlakozott Kokain. Becsületére váljon, nyíregyházi lakosként! A Force Field ma is az északi vártán áll, közvetlenül a SZUD mellett. A Red Front fokozatosan elveszítette vezető szerepét, ha egyáltalán volt valaha az övé a karmesteri pálca, míg a Red Veterans sohasem törekedett a hegemonia megszerzésére. Hanem a North Side Hooligans molinója eltűnt a kerítésről. Az a hír járta, megázott, és a Szikla egyik kamrájában dohosodva várta a derűsebb idők betoppanását. Mások viszont eskü alatt vallották, a kis Gracsov vitte magával, amikor a család Ukrajnába költözött. (A fiú számos balhéban volt benne, égett a talaj a talpa alatt.)

A Szívtiprók még nem töltötte be a vezéri pozíciót, az Unscarred diktálta a ritmust 1996 és 1998 között, míg az orientális (keleti) oldalon a vásznát elveszített Wrong Side trükközött. A déli póluson felbukkant a titok övezte Civic City Rowdies, amely sok bosszúságot okozott a vendégszektorban alakítóknak. Egyesek állítják, egyetemisták hozták létre a CCR-t, azt is hallani felőle, többen közülük a fővárosban tanultak. Mindenesetre inkognitójukat sohasem fedték fel, és ott voltak a válogatott finnországi meg svájci meccsén. Mellettük állomásozott a Red Side Power komplett populációja, mind a két fő, Nyuszi és Molek.

Az EHF-kupában a DVSC-Symphonia Nyitrán nyitott, nem túl hatékonyan, mert kikapott öt fával (14-19). Idehaza 17-12-re legyőzte a Plastikát, idegenben dobott több góllal túllépett a felvidéki klubon. Az Otelul Galati ellen a Hódosban 17-14 sikeredett, viszont Romániában az acélgyáriak 21-17-re nyertek, így ők kerültek tovább, hiszen egy találattal többet értek el.

Vissza a labdarúgáshoz! 1996. szeptember 15-én a Civic City Rowdies (talányos körülmények között) élő libát engedett be a gyepre az MTK ellen (1-4). Akkor dobta össze első koreográfiáját a tábor, a meglehetősen kezdetleges, szalagos élőképet. Az állomáson néhányan elkapták a Blue Front aktivistáit, meglovasították a lepedőjüket, állítólag a táskájukkal együtt.

Közlöm a Hungária körüti vezérkarnak az MTI által megjelentetett, a megyei újságban is lehozott állásfoglalását. „Az MTK FC vezetősége kedden hivatalosan megkereste az MLSZ vezetőségét a szeptember 15-i, DVSC-Epona – MTK FC mérkőzés alatt és után történtek ügyében. A debreceni közönség magatartása, mocskolódása, provokációi túlnőttek azokon a kereteken, amelyeket a sajnálatosan eldurvuló „szurkolói” magatartás velejárájaként tekintenek sokan. A Magyar Televízió jóvoltából vasárnap délelőtt széles nyilvánosság lehetett tanúja annak, hogy a mérkőzés kezdetén antiszemita felhangú gúnyolódás kísérte az MTK játékosait. Ugyanilyen célzatú transzparens „díszelgett” a kerítésen. A második félidő elején újabb – két és fél évtizede nem tapasztalt és még a TV kommentátorát is zavarba ejtő – provokáció történt, amit később nyílt zsidózás és cigányozás követett. A hazai rendezőség semmit sem tett az alkotmányt is sértő atrocitások ellen, amelyek súlyos betetőzése volt a Kenesei Krisztiánt ért fizikai inzultus, továbbá az, hogy a csapatot elkísérő szurkolóktól értéktárgyakat, transzparenszeket vettek el erőszakkal. Klubunk kéri az MLSZ-t, hogy az ügyet vizsgálja ki, a felelősöket marasztalja el. A labdarúgást őszintén szerető szurkolóktól pedig azt várjuk el, hogy együtt kíséreljük meg száműzni a magyar labdarúgást idehaza és külföldön egyaránt lejárató megnyilvánulásokat.”

Erdei Zoltán klubelnök válaszában kifejtette, hogy „Mélységesen sajnálom a történeteket. Megdöbbenett és felháborított szurkolóink egyes csoportjának vasárnapi viselkedése. Helyettük is elnézést kérek az MTK híveitől. Alapvetően egyetérték a tiltakozó levél tartalmával, de úgy érzem, hogy a „feladók” túlzásokba estek. Nem csak Debrecenben történnek hasonlóan kirívó esetek, furcsamód ez most mégis különösen is nagy hangsúlyt kapott. Talán a tévéközvetítésnek is „köszönhetően”. Gyakran előfordul – nem csupán velünk, hanem más vidéki csapatokkal is –, hogy a fővárosi fellépéskor az ottani alkalmi kórusok a „vidéki cigányok” rigmust skandálják. Ezt sem esik jól hallgatni... Meggyőződésem, hogy a negatív jelenség, amelynek manapság gyakran szemtanúi és szenvedő alanyai vagyunk a futballpályákon, nem a sportban gyökerezik. Igazi táptalaja az ellentmondásokkal teli társadalmunk. Természetesen próbálunk mindent megtenni annak érdekében, hogy elkerüljük a hasonló eseteket. Az MTK elleni rangadóra egyébként nagy erővel készültünk, több mint száz rendezőt mozgósítottunk, s a rendőrség emberei is megfelelő létszámban voltak jelen. Sajnos, ez sem volt elég. A rendőrség videokamerái a meccs idején folyamatosan pásztázták a közönséget, így remény van arra, hogy a felvételek alapján kiszűrjük és felelősségre vonjuk a hangadókat, akiket kitiltunk a pályáról. Úgy gondolom, példaértékű, s az országban egyedülálló a párbeszéd, amelyet mi a szurkolóinkkal folytatunk. A közeljövőben azonban ismét ankétára kell invitálnom őket.”

AZ MLSZ 300 ezer forintra megbüntette a DVSC-t, és kötelezte arra, hogy a következő három hazai találkozójára a saját költségén kérjen szövetségi ellenőrt. A kitiltásról annyit, hogy Csontit valóban exkommunikálták hat hónapra, amikor odaordította Erdeinek a mankóját rázva, hogy „El kéne már számolni a lóvéval, b.tok meg!” (Igaz, ez jóval később történt, Sándor Tamás és Madar Csaba eladása után. A két ász értékesítésétől mindenki azt várta, hogy javuljanak az egyesület anyagi kondíciói, de sohasem tudtuk meg, pontosan mennyiért passzolták el őket. Rejtély továbbá, a pénz kit illett meg, az egyesületet, az irányítóit, avagy az Epona tulajdonosait. Sötét üzleti háttéralkukról suttogtak a városban. Mindazonáltal Tobe és Csipa távoztával sem költözött a Kánaán az Oláh Gábor utcába.)

Ha a szurkolói miatt megbüntetett sportklubokról olvasok, mindig eszembe jutnak a hajdan közismert jugoszláv kosárcsillag pikírt szavai, amelyet a Tempo című újság közölt: „Úgy vagyok én az ügynevezett ultrákkal, akár a kukkolókkal. Mert ugye vannak, akik művelni szeretik, és vannak, akik nézni, ha értenék, amire célzok.” A gúnyos párhuzamba állítottak mindenesetre pontosan értették, amire célzott, a következő edzés alatt ugyanis összetörték az erőcenter vadonatúj importautóját.

Akasztóra megint nagyobb delegációval utaztunk, és 3-1-re nyertünk. A kunsági mágnás kitett magáért, a 300-400 lokistát vacsorára invitálta. A középkort idéző hatalmas alagsori szalában hosszú és terített asztalok várták az éhes, szomjazó debrecenieket, a házigazda személyesen intézkedett a fel szolgálásról, a legfiatalabb cívishez is volt pár kedves szava. Az ételek, italok kifogástalan minőségűek voltak, mindenki annyit evett és ivott, amennyi belefért. Akadt, aki a töltött káposztát birkapörkölttel körítve kanalazta befelé. Faggattam az egyszerű nyájajuhászból lett sikeres üzletembert, miért e kegy, hiszen veszített a csapata. Azért – válaszolta szélesen elmosolyodva –, mert most nem vertétek szanaszéjjel a stadionomat. Megismerkedtem az emeleti bárban a vár fehér asszonyával. Szívderítő látványt nyújtott párducfoltos cicanadrágjában és bőrdzsekijében. Csábos pusztai rózsza – villant át receptoraimon, miközben fogyasztottunk valami pikáns ízűt a forgószékekre felkuporodva. Sáfrán Mária intelligens teremtés benyomását keltette, szellemes megjegyzései alapján úgy véltem, a futball is érdekli, de azt mindjárt kiszúrtam, mennyire különbözik élettársától. (A közöttük később történetekhez semmi közöm, a véleményemet megtartom magamnak.) Vezetőink, edzőink és labdarúgóink rendesen felpakolva kulacsokkal, butykosokkal, ajándékkosarakkal sorjázta a buszhoz, a végtelen rónák Krózusa tudta, hogyan vendégeli meg a magyar nábob a látogatóit, amíg megteheti. Számos újgazdag fektetett idáig pénzt a futballunkba, berkeikből Stadler József számomra a leghitelesebb, a habitusa folklorisztikus ízeket őrzött meg a tájegység betyárromantikájából.

Az FTC-vel (máig sem tudom a mikéntjét, de hivatalosan 14 ezer néző előtt!) 2-2-re játszottunk szeptember 13-án, azon a csatán állította ki Piller sporttárs (abszolút jogosan) Horváth Dezsőt. Az volt az ügy pikantériája, hogy a kapus évekig védett a Fradiban. Botrányos összecsapás keveredett belőle, az utolsó percben (2-2-nél) Dombit kegyetlenül felrúgták, a játékvezető habozás nélkül a büntetőpontra mutatott, aztán Varga Zoltán (az egykori disszidensből, majd házaló ügynökből lett tréner) erélyes til-

takozása nyomán visszavonta a döntését. A meccs előtt három ferencvárosi huligánt vettek őrizetbe, amiért kirúgták a troli ablakát. További kettőt a Szikla előtt fogtak le, mivel verekedést akartak kezdeményezni, és szintén a bokszt miatt kapták el még a Nagyállomáson a hatodikot. Utóbb mindet elengedték a yardok. Nem így a hetediket, aki – debreceni lévén – hirtelen felindulásból kupán vágott egy „zöld sást”, ő zárkában töltötte a napja további részét. Pontosan 226 készenléti osztagos és tucat-

Lila és fehér füstpamacsok üdvözlik a Fradit 1996 őszén. Burkolt célzás volt ez a színkombináció az északi pólustól?

nyi farkaskutya biztosította a rendet, Lelesz György őrnagy szerint az egész kivonulásuk egymillió forintot kóstált. Az Újpest hasonló körülmények között vitte el a pontokat az Oláh Gábor utcából (0-1) november 24-én. A közönség mindkét alkalommal tüntetett, a rohamrendőrök rohanva oszlattak, a Nagyerdőben újfent a suhogó gumibotoké lett a főszerep. Megszoktuk már, ha itthon ellenünk fújnak, és a lefújást követően mi is megkapjuk a „fújást” a képünkbe karhatalomtól. Szinte hiányzott volna, ha elvonultunkban nem verik szét módszeresen az arcformánkat. (Egyeseknek megadatik egynémely médiafórumokon a szólás szabadsága. Hát adassék meg nekem e pergameneken az írás szabadsága!)

Előtte történt valami nagyon szomorú, amiről szintúgy nem hallgathat a krónikám. 1996. október 15-én lemondott Garamvölgyi Lajos, a BVSC elleni hazai zakót (1-4) követően vette a kalapját. A távozásához adalék, hogy sokan edzőcserét követelve tüntettek ellene, elemi fájdalomra az ultrák is ezt tették. Erdei Zoltán sajnálta Gara döntését, ám tiszteletben kellett tartania. Dunai Antal ültette a kispadra, az Újpest és a válogatott hajdani centerét, aki egy évig nyűtte a DVSC gúnyját is. Sokáig a hórihorgas stratégia sem melegíthette a lócát, ellene is protestálni kezdett az északi centrum, helyére Herczeg András került a kapitányi hidra. Egy bajnokság alatt elfogyasztott a klub három edzőt, a hanyatlás permanenssé vált. November 30-án Csabán szerepeltünk, körülbelül száz debreceni jelent meg a mérkőzésen, amelyet simán megnyertünk (3-0). Nem voltak sokan, háromezer néző szemlélte síri csöndben a piros-fehérek diadalát. Utána következett, ami kismilliószor szokott a Kórház utcában: megdobták a mieink buszát. Ez sem volt elég, néhányan a jármű követésére is vállalkoztak, csakhogy meglepetésükre az üldözött gépe hirtelen lefékezett, megállt, majd kinyitotta az ajtókat. 80-100 méterre lehettek a támadó gyalogok, amikor a címisek leugráltak, viszont abban a pillanatban megjelentek a rendőrök, és visszaterelték a felpörgött legényeket az autóbuszra, míg két „violát” lekapcsoltak. (A többiek nyilván szétfutottak.) Az 1996-os őszi túraadatai: Győrben 100, Zalaegerszegen 80, Kispesten 80, Vácott (szerdán este, szakadó esőben) 40, Akasztón 300-400, Angyalföldön 70 drukkerünk szorított a Lokomotív sikeréért. A Fáy utcában újfent bunyó tört ki a hazaiak, újpesti segítőik, valamint a tisztántúliak között, megint győzött a regionális túlerő.

1997 tavaszáról két eseményt emelnék ki. A BVSC elleni, Szőnyi úti találkozónk előtt tíz piros-fehér mezes fickó törbe csalt hét piros-fehér mezes fickót, legalábbis D. András (állítólagos debreceni lakos) a levelében erről informálta a 3. Félidő olvasóit. A csalafinta huszárvágást az Ultra' Vasas Action Team vállalta magára. Nos, sem az őszinte levélíróról, sem az elvett három zászlóról, az egy drapériáról, sem pedig a rejtélyes angyalföldi konstellációról nem hallott eddig senki. Jellemző módon a zsákmányt sohasem tették ki – az ultramódi szerint fejfelé akasztva – a palánkra. Vajon miért?

Május 24-én az Újpest ellen 25-30 Loki-fan jelent meg a Megyeri úton (2-2), ahol megint várták őket a blokkban a házigazdák, és nem virágcsokrokkal. (A biztosítás mással volt elfoglalva, talán éppen löncsölt.) A korábbiaktól eltérően a látogatók elvállalták az egyenlőtlen csörtét, amelynek a rendőrök vetettek véget.

A Békéscsabát (5000 nézőnk jelenlétében) tisztességgel megütöttük (4-0), odaértünk az ötödik helyre, és csupán fővárosi egységek zártak előttünk. Sándor Tobe és Nicu Ilea termeltek kalákában 36 gólt, ha nem teszik, nagy lett volna a baj. Nézőátlagunk 7294-re jött ki.

Mint fentebb megpendítettem, 1997 nyarán Sándor Tamás eligazolt a Torinóhoz, Madar Csaba – sajnos felgerjedt indulatok, mutogatásos levonulás, lincselni kész hangulat közepette – az MTK-hoz került. Távozásukkal a csapat eléggé meggyengült.

Zivataros augusztusi péntek este kezdtünk a Szőnyi úton, ahol általában nem futott nekünk a szerkér. Lehattunk vagy százan, eljött néhány fehérvári is, Izsay Donátra határozottan emlékszem közülük. Hancsit az elején kivitték a sárga füstbombájáért, aztán megjelentek a lilák és a zöldek (vegyesen). Ami meglepő, hogy semmi izgi sem történt, nem támadtak ránk. Egy egészen fiatal, elefántnyi méretűre gyúrt fradista fiú bejött közénk, jámbor arccal mindenkit közvetlen közletről jól megnézett. Senkihez sem szólt, mi sem hozzá, azzal elment a dolgára. Kereshetett valakit, esetleg memorizálta a fizimiskákat, már nem fog kiderülni. Usvát, a román légiósuk hatalmas gólt akasztott Téglának vagy harmincöttről, válaszul szerb kedvencünk, Zoran Djurjics is betalált, mégis veszítettünk (1-2). Azért csíptük a rác óriást, mert minden találata után örjögve felmászott az előttünk éktelenkedő drótkerítésre, pacsizott az ultrákkal, éjjelenként meg üvegszámra döntötte lefelé a torkán a whiskyt a lokálokban. Tudott élni. (Én úgy vagyok ezzel, hogy teljességgel hidegen hagy, melyik focista mennyit vedel, amíg vágja a gólokat. Czibor Zoltán, Kocsis Lajos, Zámbo Sándor, Ebedli Zoltán vagy Törőcsik András is szivornyáztak, de a meccsen a maximumra törekedtek.)

A Vasas ellen itthon hatalmas füstölést rendezett a banda, sárga és lila ködöket okádott a lelátó. Azok sem rázták fel a mazna gárdát, győztek ellene a piros-kékek 2-1-re. A statisztika szerint messze nekünk kellett az adott bajnokságban a legtöbbet utaznunk (8828 km-t), míg a pestieknek csupán 3370 km-t kellett teljesíteniük, tetejébe nekik szinte mindenütt vannak rajongóik. Augusztus 30-án az Üllői úton viziáltunk, ez az expedíció több szempontból is maradandó élményeket hozott. Az út mentén álló monori

kricsmiből Ihász kihozott egy bekeretezett ferencvárosi csapatképet, a söntés faláról szedte le. Már ezért összezördülés történt a tulajjal és a kocsmában ücsörgő FTC-szimpatizánsokkal. Ekkor közülük egy sofőr – akiről később kiderült, hogy ittás volt és körözés alatt állott – fogott egy spájszervasat, és kezdte vele sorban beverni az egyik szurkolói busz ablakait. Persze, pofozkodás támadt belőle, Mándoki Béci, Komcsi meg még páran rámentek, mert nagydarab pali volt, és alig bírtak vele. Elvették tőle a szerszámot, és az IFA-ja oldalát meg az

A Monornál bevert buszablakok miatt zabos lokisták

ablakait kissé megdolgozták vele. Időközben a helyszínre érkezett a rendőrség, azonnal lefogta az izgága alakot, de a 70-80 drukker egy járgány bugyrába kényszerült, és az intermezzo miatt 25 perccel később. Pont akkorra futottak be a nyolcvanok, amikor a labda átvészorgott a gólvonalunkon. A IX. kerületi betonbendőben piros és fehér szalagokból nem túl bonyolult mutatványt rögtönöztek, füstöltek is hozzá. Szőke Péter fotós szerint ez volt az addig számított legszínvonalasabb debreceni vendégszereplés Franzstadban. Az ultráink igen, aranylábúink ellenben nem tettek ki magukért, sima hármast kaptak (0-3).

Az ősszel két szép, komplett szektoros élőkép készült. A Honvéd elleni kompozíció a város és a régió valamennyi kulturális nevezetességét bemutatta, többek társaságában a Nagytemplom stilizált makettjét is. A lilák ellen a piros és a fehér csíkok közé a természetes klubcímer ékelődött.

Morbidra sikeredett szeptemberi szerdán jutottunk el Tiszakécskére. Az agrárosok tanulmányi kirándulást szerveztek, az ő buszokkal mentünk. A start előtt váratlanul feltűnt a kommandósok rabomobilja a Délibáb Áruház előtti parkolóban, és tényként közölték a hallgatók oktatójával, Zolikával, hogy jönnek velünk. Barátom kijelentette, az utasok fele nem a meccsre indul, hidegen hagyja a futball, de magyarázata nem iz-

Remek a kerítés meg a körítés az UTE elleni matinén

gatta a „kékek” parancsnokát. Ma sem tudom, ki intézkedett és súgta be az indulás helyszínét, időpontját, mindenesetre egész úton a poroszlók dirigáltak, akkor állhattunk meg és ott, ahol nekik tetszett. Végtelenül ingerült lettem, ám nem tehettem, nem tehattunk semmit. A kezdésre összejött mintegy 400 DVSC-rajongó, hogy lássa, mint verik el a Lokit mindenféle erőlködés nélkül a sárga-kékek 2-0-ra. Néhányan összezördültek a gúnyolódó hazaiakkal és a biztonságiakkal, mások a mezőről hazafelé igyekvő földműveseket zavarták szerteséjjel. Visszafelé – nem túlzok – hetvenen préselődtünk össze a technikán, állni alig lehetett rajta, levegőt is csak kivételes pillanatokban vehettünk. Éhesek, szomjasak, mérgesek, megtöröttek voltunk. Nálam Hajdúszoboszlón szakadt el a cérna. A piros lámpánál megállt a jármű, én pedig szóltam a sofőrnek, hogy ettől a pillanattól fogva a legcsekélyebb mértékben sem érdekel a tiltás, itt ki fogok szállni. Természet adta jogom van az alkalmas időpontban megvacsoráz-

Vidáman táborozó hajdúsági frakció Tiszakécskén. 90 perc múlva az arcukra fagy a mosoly

ni, és úgy folytatni az utamat, ahogyan jónak látom. Döntésemhez nem lehet semmi köze a rendőrségnek. Ha nem tetszik az osztagfőnöknek, jelentsen fel, amiért önhatalmú arcatlansággal étkezni merészeltem menni, és nem konzultáltam vele az engedély ügyében. Nos, talán négyen szálltunk le. Sokra nem mentünk az úri daccal, késő este sehol sem tudtunk már kajálni, tetejébe az orrunk előtt elment az utolsó menetrend szerinti járat Debrecenbe. Mégsem bántam meg a húzásomat. Lehetetlen állapotnak, beteljesedett karkai rémálomnak

tartottam (tartom ma is), hogy a kiránduló egyetemi tanárok és felnőtt hallgatóik időbeosztását, programját a kommandó szabja meg, saját belátása szerint korlátozva, kontrollálva a mozgásukat. Mindezt teszi 1997 őszén valami arcnélküli, felsőbb utasításra hivatkozva, egy demokratikusnak minősülő államban, Európa kellős közepén!

Annak a hétnek a szombatján a ZTE vizitált a Cívitasban, és az Armada elcipelte magával a Wrong Side transzparensét. Ez aztán olaj lett a tűzre, a közönség őrzöngött, a 40-50 zalai meg mutogatott, hergelte tovább az amúgy is dühe forrpontjára jutott publikumot. A rendezők alig tudták megfogni a keleti oldalon nyomulókat, és ekkor az egyik kitépte a drapit a dunántúliak kezéből. (Más verzió szerint azok már kezdték széjjelszedni, amikor a mellényes elorozta.) Akárhogyan is történt, az inkorrekt módon

Csordultig telt velünk a diósgyőri bástya 1997. november 1-jén

tották a csoportot, később ugyan többször változott (és változik ma is) a stábjá, udvariasságból mégis a teljes névsort közlöm: Gabó, Réka, Saré, Eszter, Csuti, Tünde, Vera, Viki, Bea, Anett, Ági, Erika. Létezik másik társasága a szebbik nemnek, az érettebb korosztályt reprezentáló Boszik. Tagjai a bedöglött eredményjelző alatti részen állnak.

1998. január 23-án Kisvárdán játszottak kézis lányaink az ot-tani zöldekkel. A hetven cívis jövevény nagy rumlit rendezett, a csarnokban füstbombát megpetárdát vetett be, állt is a játék rövidebb ideig. A szünetben kiosztottak néhány egyenest, a súlyosabb atrocitásokat a közeg megakadályozta. A hazafelé induló buszt kövekkel megdobálták a várdai pankrátorok.

A tavaszi második körben Akasztón kikaptunk 2-0-ra, akkor újból törtek a székek, szálldogált a füst. A rendőrök elvittek egy randalírozót, és ettől a bajnoktól számítva kísérik állandóan idegenbe a násznépet a szolgálatosok. A március eleji mérkőzésre igen-igen készültem elutazni, a pusztai kirándulás helyett azonban a műtőben tölthettem el pár „kellemetes” órát. Autóbal- esetem volt, letarolt a járdára felhajtó kölök, aki elkötötte az apja Peugeot-ját, majd azzal a lendülettel el is csapott a Vágóhíd utcai felüljárón. (Altatás közben kérde az orvosnő, mit tanítottam volna délután. Mondtam neki, Dante Istenei színjátékát, de ha lehet, nem sietnék megismerni a tüzes pokol lángjait.)

Március 28-án – 12 ezren vettünk rá bilétát – Szabó Tibor találatával legyőztük a Fradit 1-0-ra. (Nem sejtettük, a néhai Jugoszláviából importált apró középpályás kilenc esztendő múlva megkeseríti az életünket a Megyeri úton, a Honvéddal vívott kupadöntőn. Tulajdonképpen az ő remek játékával halásztá el orrunk elől a kelyhet a kispesti tizenegy.) Avantgárd koreográfia készült fehér és piros, négyzetes alakú kartonokból, a piktúra közepére halálfejes kalózbogó jutott, a kiírást a klub becenevének négy betűje képezte. Iszonyú mennyiségű füstbomba srófolta följebb az amúgy is mediterrán légkört. A második félidőt újfent szmogriadó vezette be. A bajnokság lefújásakor a 9. helyen ütöttünk célba, nézőszámunk átlagosan 6941 fő volt. Csupán az FTC büszkélkedhetett jelentősebb érdeklődéssel a legarisz-

elvett lepedő végleg hazatért, a számunkra kínos ügy ezzel lezárult, a DVSC pedig 4-3-ra legyőzte a kék-fehéreket. Diósgyőrben körülbelül hatszázan lehettünk (0-2), majd hajtós mérkőzésen, 8000 fanatikusától hajtva 1-0-lal eresztette útjára csapatunk az MTK-t. Újból Nicu bölintott, jókor és jó helyre, ahogy szokta.

Feltétlenül szólni illendő az ultralányokról. 1997-től láthatjuk a drótokon a Vadmacskák, szűkebb pátriánk szirénjeinek a vásznát. Gabó és Réka alapí-

„Lokista itt mindenki, aki nem, az menjen ki!” – a Szívtiprók tizenévesei a 90-es évek idusán

tokratikusabb kasztban. (Ifjabb olvasóim kedvéért mondom, hogy az adat a pálya korszerűsítése és a reflektorok felszerelése előtti időkből származik.)

Nyáron az UEFA Intertotókupában megmutattuk orosz-lánkörmeinket a totózóknak. Mogiljevbe egyetlen ultra sem tudott elutazni, állítólag a csapatot szállító repülőn voltak debreceni drukkerok, ők láthatták, hogyan nyerünk 4-2-re a fehérorosz Dnyepr ellen. A visszavágón felkoncoltuk a beloruszokat, június 27-én négyezren tapsoltuk meg a 6-0-t. Július 5-én a Spartak Hardec Károlvé lépett porondra az Oláh Gábor utcában, betoppant öt megrögzött fanja is. A Votroci nevű csoport jó harmincas, hosszú hajú heroldjai lestrapált Skodájukkal pörgették le a távot. (A Votroci rabokat jelent, ez egyben a königgrätzi egylet beceneve is. A XX. század elején fehér-fekete, hosszanti csíkozású szerelést viseltek a labdarúgói, akár valaha a fegyencek. A város történelmi szempontból is nevezetes, 1866. július 3-án a közelében verték romhalmazzá pár óra leforgása alatt az osztrák-magyar seregeket a poroszok.) Nos, éppen mellettem parkoltak le a csehek, tőlem kérdezték meg, merre van a vendégszektor. A rendezők udvariasan és jegy nélkül felkísérték őket a „dísztribünre”, ezért aztán a legalább 7-8 méteres lepedőjüket kénytelenek voltak az üres déli oldal kerítésére teríteni. Szimpatikus srácoknak tűntek, Kenjivel (Roman Zloch) sokáig leveleztem, neki köszönhetem a könyvemben közölt fénymásolatukat. A meccs 0-0-ra végződött, nem sokan hittünk a továbbjutásban, ismerve a két esztendővel korábban Eb-döntőt bukott nemzet futballkapacitását. Az Unscarred és egy-két másik brancs 15-20 harcosa járt a festőien szép környéken, ők ujjonghattak a második féldőben szerzett találatunknak, amely meghozta a döntetlent (1-1). Csehi gólja végezte ki a Spartakot. Tudtuk, az utolsó NDK-beli bajnok, a Bundesligában kiváló nyújtó Hansa Rostock vár ránk, a világhírű edzővel, Ewald Lienennel a kispadján, és egy sor klasszissal (Martin Pieckenhagen kapus, Marko Rehmer, Timo Lange, Jens Dowe, Slawomir Majak, Victor Agali, Igor Pamić, Rawdan Yasser, Oliver Neuville) a bárkáján.

A 90 percet megelőző este interjút készítettem a Hajdú-bihari Napló és a Focivilág számára a Borussia Mönchengladbach hajdani kiváló csatárával, a lobogó hajú, extravagáns és sziporkázóan szellemes Ewald Lienennel. Egykor kedvenc labdarúgóim közé tartozott, mert igazi egyéniség volt a pályán, de nem csupán a zöld gyepen brillírozott. Híres volt különöc megnyilvánulásairól, ezért kollégáim előszeretettel faggatták. Tudták jól, bizvást számíthatnak egy-két míves ripoztjára. Egyszóval halás riportalany, minden magamfajta újságíró álma. Diskurzusunk végén Lienen úr megkért, áruljam el, hol lesz a holnapi mérkőzés, mindenképpen szeretné feltérképezni a helyszínét. Amikor megmondtam, hogy pontosan ott, ahol délután edzettek, látszott rajta, szent meggyőződése, valami okból nem fedem fel az igazságot. Másnap a kezdés előtt átadtam neki egy muzeális jellegű DVSC-jelvényt (gyűjti az efféle relikviákat), akkor szabadkozva elnézést kért, amiért tegnap nem hitt nekem. Savanyú arccal állapította meg, hogy náluk a falusi csapatoknak is különöb a létesítményük. Július 18-án meglepett, hogy nem volt zsúfolt ház (ötezer néző verődött össze), a vendégszektor ellenben rogyásig megtelt, pedig néhány rumlizó germánt begyűjtöttek a rendőrök a Pálma környékén. Koreót mutattak be a kék-fehérek, füstöltek, mindamellet mind a két brancs kiválóan szurkolt. A nigériai Agali (olyasféle alkatú, mint Sidibe) gólját Vadicska Zsolt (alias Alain Sutter) kiegyenlítette, ezért maradt némi sanszunk a visszavágóra (1-1). Az északi helységbe tucatnyi lokista jutott el, ahol tanúi lehetett a csodának, habár öngóllal és tizenegyesből szerzett találattal (Nicu Ilea), de továbbléptünk, 2-1 született a javunkra. Emlékszem, amikor bemondta a tévében a szpiker az eredményt, akkorát üvöltöttem, hogy a faház szomszéd szobájában a lányainkkal tereferelő feleségem

A koreográfia az 1998. március 29-én megvívott Loki-Fradit vezette be

ijedtében kiejtette a kezében tartott poharat. Azt hitte szegény Melinda, hogy szívinfarktust kaptam a gárdonyi hőségben. Július 29-én harminc piros-fehér fan tette tiszteletét Chorzów falai között. Sziléziában a Loki végig jobban játszott a Ruchnál, kapufát lőtt, és csupán 1-0-ra veszített. Augusztus 5-én mindenki a remélt továbbjutás lázában égett, és már az itáliai utat tervezgette, ugyanis a sorsolás alapján kiderült, a Bologna-Sampdoria légyott győztesével vívhat a túlélő. Eljött az Oláh Gábor utcába mintegy 250-300 lengyel is, baráti volt a hangulat, sálak cseréltek békésen gazdát, az ivókban együtt poharazott a két had. A hétezer bizakodó magyar aztán csalódva volt kénytelen távozni, az álombakó kékek tényleg leiskolázták a kedvenceit (0-3). Odüsszeiánk az Intertotóban véget ért. (Némi megnyugvással konstatáltam, hogy a taljánok közül a Bologna lépett tovább, ugyanis sokkal jobban szerettem volna a kiváló Doriával, genovai barátom, Fabio Bruno szíve választottjával párban látni a DVSC-t. Folyvást fohászok a Lokomotiv-Blucerchiatti randevúért. Isten talán összehozza a kupában. Csoda volna és áldás is.)

A ködbe vesző idők homályából rémlik, hogy az augusztusi napokban változtatott nevet a Szívtiprók tagsága, és a máig használatos Szívtiprók Ultras Debrecen (SZUD) forma mellett tette le a garast. Ugyan némi vita alakult ki az ultras alkotóelem használata körül, végül a többség akarata döntött.

Az 1998-99-es rajton 600 civis alakított Diósgyőrben

Az 1998-99-es megméréseknek diósgyőri túrával szaladtunk neki (0-0), a 600 debreceni kihúzta az egész bástyát beborító, fehér színű mezt. A rajta virító 12-es szám a tizenkettedik játékosra (azaz ránk) utalt, mellette piros kartonlapok emelkedtek a magasba. (Az Osijek elleni kupameccsen a csarnokban megint láthatta a közönség a gigantikus méretű trikót.) A két tábor nem szidta egymást, sőt a borsodiak (Ultras Gladiators) szerint eladig ez a teljesítményünk hatott a

legjobbnek a néhai Lenin Kohászati Művek tövében. Volt ritmusa a produkciónknak.

Újpesten dupla vereséget szenvedtünk, a csapat 3-2-re kapott ki, a szektorban várakozó liláktól meg azok negyvenen, akik az életveszélyes „biztosítás” dacára vállalták az utazást. Három támadót mindenestre elkapott a rendőrség, ha utólag is. Folytatódott a botránnyosan rossz szereplés, zakó itthon a Győrtől (1-2), majd Zalaegerszegen (0-3), ahová nem ment el senki. Az Üllői útra hatvanan értek oda. Az MLSZ rendelkezését sajtóságosan értelmezték a sárga mellényes stewardok, ezért szét kellett betűkre szabdalni a Szívtiprók transzparensét, csak úgy teríthették ki – a reklámok miatt – az ülésekre. Az eső szakadt, a végén a pakolásban a K betűt valaki elfelejtette felszedni, így jutott a zöldek kezébe. Lassan sor került a keleti végek klasszikusára, és a 2500-3000 szurkolónk között felvonultak a kiskunhalasiak és a diósgyőriek is, menetoszlopunk a rangerek által a pályaudvartól a stadionig kísérve masírozott. (A halasi Blue Territory két tagja előtte nálunk aludt. Kertész Farkas Petivel sokáig baráti kapcsolatot ápoltam, aztán felvették az ELTE bölcsészeti karára, és a mongol történelem titkai oly

Nem rajtunk múltott a keleti klasszikus 1998. szeptember 26-án

mértékben lekötötték, hogy eltűnt a mozgalomból.) Nagyon simán veszítettünk (2-4) 16 ezer néző előtt, néhány felajzott drukkerünk bezúta a menekülőkaput, de a rendezők megfogták őket. Hazafelé páran kitörtek az állomás felé vonulók közül, mert oldalról, a házak közül mutogattak a szparisok. A mozgás irányába próbáltam futni, hogy fotózzam az eseményeket, akkor azonban az addig velem békésen beszélgető miskolci kommandós kirúgta mindkét lábamat a vasalt bakancsával. (Azt a parancsot kapták a „kékek”, hogy szorítsák vissza a járdáról a debrecenieket az úttestre, én pedig kétségtelenül a járdán flangáltam. Emberem csupán a kapott utasítást hajtotta maradéktalanul végre.) Még jól is jártam azzal, hogy elzuhantam, ugyanis az engem felrúgó mögül érkező „poroltós” irtóztató mennyiségű könnygázt fújt ki fölöttem a sorok végén békésen baktató idősebbekre, asszonyokra, gyerekekre. Azóta sem emlékszem Szpari-Lokira, amelyen ne kaptunk volna gáztámadást. A rangadón mutatott lélektelen játék következménye lett, hogy a Dunaferr ellen nem kerültek a megszokott helyükre a transzparensok, csend ülte meg a katlant, csak az újbárosiak örömujjongása hallatszott, miután 2-1-re győztek az Oláh Gábor utcában. A 12. fordulóban Herczeg Bandit felállították a kispadról, Garamvölgyi Lajos tért vissza, aki korábban a ZTE lócáján ücsörgött. No, a közkedvelt Garával sem folytattuk sokkal jobban (DVSC-Epona – Kispest 0-2). A Magyar Kupában ellenben araszolgattunk, kicsaptuk onnét a Vasast, és sikerült a Hungária körúton is nyerni (2-1), hogy a Gázszer (emlékszik még valaki az agárdi illetőségű „gázszámlásokra”?) jól kitömjük (4-0). A sárga mezű fehérieknek jellegzetes vezérszurkolójuk volt a kreol bőrű, bendzsót pengető, őszülő halántékú ötvenes. Számos tethelyre elutazott velük, eljött közénk is.

A ropogós telet a 11. helyen vészeltük át, mindenki bízott a szebb tavaszban, de hogy végül gyönyörűre sikeredik, abban kevesen hittek. Különösen azok után, hogy beütött a pénzügyi krach, Erdei Zoltán elnök válaszlépésként lemondott a pozíciójáról, azóta sem tudni, pontosan hol van, merre él. A hiányt 200 millióra becsülték, a labdarúgók távozással fenyegetőztek, az sem tűnt biztosnak, folytatják-e egyáltalán a bajnokságot. Az önkormányzat meg néhány tehetős vállalkozó megmentette a gárdát, nagy szerencséjére Kósa Lajosból előbb lett lokista, mint polgármester és politikus, és hogy szívügyének tekinti a DVSC-t. 1999. január 26-án Pelles Tibort választották meg a Loki Szurkolók Szövetsége elnökéül. Tibi a rettenetes autóbalesete után máig becsülettel betölti a posztot, pedig bizonyos időszakokban egyáltalán nem volt és nincs könnyű feladata.

1999. februárban teremtorrát rendeztek a Hódosban. Ott történt, hogy a fővárosi egyveleg (FTC-Újpest-Kispest) megfuttatta a debreceniekből, feherváriakból és diósgyőrieiből álló alkalmi zászlóaljat. Nem kell a bizonyítványt magyarázni, a revánsvétel sem sikerült, de amíg a hajdúságiak elismerték a vereséget, a miskolciak a vendéglátókat okolták a kollektív kudarcért. Egyetlen ember nem menekült el, az is helybéli volt. Megkezdődött a diósgyőriekkel kialakított front bomlása, mert a Nagyállomásra menet, a trolin végig szidták a „hurkatöltőket” a „makukásokat”. Mellettük álltam, néhányan felismertek, annál jobban folyt a mocskolásunk. (Nem a fiatal ultrák, az idősebbek pocskondiáztak fröcskölve bennünket.) Március 6-án a DVSC lemészárolta a DVTK-t (5-0), a Sturm und Drang pedig megtámadta a keleti oldalon ülőket, kihasználva terepismeretét,

valamint azt, hogy a hazaiak nem számítottak az intervencióra. A sturmot a sturmosok indították egykori szövetségeseik ellen, ám a pillanatnyi pánik után Csicsiék a Balmazfrontból, aztán Kacsa, Vízipók és pár lokista megfogták, majd visszaszorították őket. Néhányan a borsodiak közül gyorsan a földre kerültek, amint a fotók pregnánsan bizonyítják, páran meg visszafutottak a táborukhoz. Felhangzottak a jó évtizede nem hallott kórusok, mindkét sokadalom szidta a

Fáklyák, füstök konferálták be az 1999. március 6-án megtartott DVSC-DVTK tusát

másikat. Azon a napon leégett a SZUD kellékeket tároló szer-tára. Az itteniek sokáig arra gyanakodtak, a „vörösök” keze van a dologban, aztán kiderült, hogy az egyik hanyagul ösz-szegöngyölt lepedőbe hullott csikk okozta a tüzet. Az emberi trehánytság miatti kár 200 ezer forintra rúgott. Szerencse a sze-rencsétlenségben, hogy a bent tárolt sok füstbomba gerjesz-tette, hatalmas füst meggátol-hatta a nagyobb tüzet, mintegy elfojtva a felcsapó lángokat.

A kordokumentum tanúsítja, végül meghátráltak a keletire váratlanul rárontó borsodiak

Nem is sokára hatot vágunk az FTC-nek. Megsejthette a mézárálást az északi rezidencia?

Április 10-én kitömtük a Fradit, Radu Sabo és Nicu Ilea pazar játékával, a két román ötöt rúgott a hatból. A gyönyör órái alatt 8000 néző őrjöngött, persze más-más okokból. A zöld-fehér részleg a déli lelátókat bontotta le dühében. Egy pillanatra úgy tűnt, áttörnek a nyugati oldalra, aztán a rohamosztag megállította a tombolókat. Négy nappal a diadalt követően visszavágtunk a nyírieknek is (2-0). Az egyik – a matematikában otthonosan mozgó – fanatikusunk megjegyezte, az

összesített eredmény 4-4, viszont az idegenben lőtt gólokkal mi jutottunk tovább. 4-500 szabolcsi tette tiszteletét a déli oldalon, akkor biggyesztették ki a Tirpák Power feliratos, vérvörös színű molinójukat, amely fergeteges sikert aratott Debrecenben. (Képzeljük csak el, ha erre a mieink a Hurkás Power meg a White Power Hurka szövegű drapériákkal replikáznak.) Az irdatlan füstölés miatt elcsúszott a kezdés, ráadásul megfordult a szél, és visszafújta a létesítmény fölé a fullasztó fehér felhőt. A győzelem után a perzekutorok elbóbiskolhattak, ezt kihasználva pár hazai bevitt egy-két gyomrost a bámész piros-kékeknek. A támadók közül előállítottak néhányat, a többieket beszórták könnygázzal, mint élemedett kurtizán illatszerrel a hónaljkytyáját, azzal az affér el volt intézve a hatóság részéről.

Hadd osszam meg a gólörömmel kapcsolatos észrevételeimet önökkel! Az eufória, amit a találatnál érzünk, ahhoz lehet hasonlatos, amit átéltek a paleolit vadászai, amikor sikerült a jégmezőkön mamutot vagy gyapjas orrszarvút ejteniük, legalábbis erről ír tanulmányában egy brit pszichológus. Ami izgalmas benne, hogy kedvenc csapatunk góljánál tényleg mindenkire egyszerre hat a bűverő, és senki sem tudja kivonni magát az élmény mágiája alól. Vagy harminc éve elhatároztam, amint betalálunk a rivális hálójába, kontrollálom az eksztázisomat, s abban a másodpercben megpróbálom a kapusunk viselkedését megfigyelni. A kísérlet mindeddig sikertelennek bizonyult. (Valljuk be, olyan is volna, mint-ha szeretkezés közben fejben sakkoznánk.) És tudják, miért nem sikerül a vállalkozásom? Mert azt a gólt tulajdonképpen én szereztem, vagyis inkább mi szereztük, kollektívan! A DVSC tudniillik nem kizárólag betűszó, de metafora is, mely nemcsak a futballistákra meg a klubvezetőségre utal, hanem a drukkereire is.

Miután legyőztük az ETO-t, beke-
rültünk a serlegdöntőbe. Sokáig folyt
a huzavona a helyszínt illetően, végül
május 20-án este Vácott rendezték
meg a finálét. Most ne polemizáljunk
azon, hogy nekünk 600 km-t kellett
(oda és vissza) utaznunk érte, a tata-
bányaiaknak meg összesen 160 km-t,
mert nem kardinális. A 12 ezerből
hétezer volt a hajdúsági, hármezer a
komáromi, és ez mindent elárul. Az
installáció tökéletesre sikeredett:
tucatnyi füst és pára, a látványstúdió
koreográfiája, üzenetek, hangtechni-
kai instrumentumok, rengeteg rudas
és transzparens (köztük a fehérvári-
aké és a váciaké), felejthető játék, fe-
lejthetetlen végeredmény, mély emó-
ciók, fergetes ünnepelés – dióhéjban
ekként tömöríthető a szurrealisztikus
éjszaka mérlege. Nem osztott s nem
szorozott, hogy a Bíró Péter tulajdonos
dirigálta lombardosokóvtak, szerintük
Vadicska Zsolt fura fejese nem ment
túl a gólvonalon. Nos, akkortájtban
a Nemzeti Sport olvasószerkesztője
voltam, a táplálkozási lánc végén he-
lyezkedtünk el a lapnál barátaimmal,
Oroszhegyi Karcsi bácsival, Skrapits
Lacival, Rochy Zolival, Malonyai Pe-
tivel. Egyik kollégánk szenzációs fo-
tója bizonyította, hogy mintegy
15-20 centivel a meszelt csík mögött
pattant le a labda, onnét kanalazta a
mezőnybe a hollandus bekk, Van de
Merwe. (A hátát majd' feltörte a háló.)
Közöltük a perdöntő felvételt, akkor
Bíró Péter és Tóth Bálint edző variál-
ni kezdtek. Kitalálták, hogy a korabeli
focivilág messze legjobb játékvezető-
je, Puhl Sándor hibás a kudarcukért,
amiért nem adott büntetőt a Kiprich
József elleni vélelmezett szabálytalan-
ságért. Tetejébe előbb fújta le a mecs-
cset a kellesténél, mivel – szerintük – a

Elő serlegdöntők előtt mindenki optimistán tekint a jövőbe

*Tűzvirágok nyílnak az éjben, 1999. május 20-án. Pillanatok múlva
először lesz a miénk a Magyar Kupa*

Kegyelmi állapotban a váci stadion gyepszőnyegén

bódult debreceni nézők betódultak a gyepre. Mi az igazság? A kerítéseket tényleg áttörték a lokisták, sokan meg a drótok fölött ugráltak át, ám a tömeg az alapvonalon állva várta a hármas sípszót. Nem tudom, mik történtek volna, ha közben a néhai Bányász kiegyenlít. (Bíró úr az eltelt időszakban imitt-amott újfent bizonyosságát adta arroganciájának, legutóbb 2008 áprilisában Pápán.) Ami a Kipu elleni szabálytalanságot illeti, tényleg ítétek már tizenegyest ilyesmiért. Tízből öt sípmester a mézpontra bökött volna. Egyébként a piros-fehér és a kék-fehér trupp elég nyugodtan viselkedett, egyesek sálakat cseréltek, má-

sok azonban hadonásztak, történtek verbális zaklatások. Az egész mérkőzés alatt és a lefújását követően senkit sem kellett elvinnie a rendőrségnek, ez dicséri a rendezést, a nézősereg viselkedését. Szerintem az utóbbi évtizedek lehangulatossabb kupadöntőjét vívtuk a Dunakanyarban. (Azóta különféle okok miatt már nem ideális a viszonyunk a „tébécésekkel”, erről részletesebben a következő fejezetekben szólok.) A díj átadásakor százak küzdöttek könnyeikkel, százakat viszont örömsírás rázott. (Lófejjel egymás nyakába borulva bőgtünk, mint a kamaszlány, amikor szerelmet vall neki a fehér lovon érkező herceg. Közel három évtizedes álmunk vált valóra 1999. május 20-án, késő este. Elmondtam már máskor, engedelmmükkel most is megteszem: a leányaim születésekor éreztem hasonló boldogságot és meghatottságot, mint akkor a püspöki székhelyen.) Hazafelé futurista impressziók kerítettek hatalmukba: százhatvannal robogtunk bele az éjtől indigókék pusztába, a horizontot a felröppenő rakéták fénye meg-megvilágította. Durran-tak a petárdák meg a pezsgősüvegek, mintha Bonaparte Napóleon feltámadt gránátosai kezdtek volna lögyakorlatot. Poroszlónál az út szélére kivezényelt, izzadt cigányzenekar húzta, miközben a kálvinisták transzban ropták a csúrdöngölőt, vagy egymást szorosan átölelve, önkívületben forogtak a porban. Az is énekelt, akinek a hangja már a stadionban hetekre elment. Valamelyik faluszéli fészületnél láttam, hogy a pléhkrisztus tövében térdepelve többen köszönetet rebegnek az Úrnak kegyes ajándékáért. A legjobbkor nyertük meg a trófeát, és pont Vácott, ahol 1978-ban zátonyra futott bajnokesélyes fregattunk!

Kósa Lajos teljes mellszélességgel a kupagyőztesek mellé állott, azzal együtt átlátható és ellenőrizhető pénzügyi viszonyokat kívánt. Idézem Sir Alan Brooke tábornok találó utalását (természetesen 1942-ben nem polgármesterünkre vonatkoztatta): „Isten tudja, hol lennénk nélküle, de egyedül csak Isten tudja, hová jutunk vele.” Ha nincs a kényszerlépés, talán a legendás Debreceni Dózsa kézilabdázóinak sorsára jutott volna a DVSC, és meg sem éri századik születésnapját.

Május 29-én az MTK Hungária FC aranyérmes gárdáját csúfolódó kórus fogadta, mely kötelességének érezte tisztázni, hogy a 22 találattal gólkirályi koronát szerző Illés Béla felmenői valószínűleg nem indiánok voltak. Az északi oldal kiírást emelt fel: „Bajnokok lehettek, de magyar bajnokok sohasem leszek”. (Korábban párszor a fővárosiak izraeli klubsájakat feszítették ki.) A ranglista 9. helyén finiseltünk 49 ponttal és 53-39-es gólkülönbséggel, Nicu Ilea tizenhétszer, Radu Sabo kilencszer avatta fel az ellenfelek portásait. 5029-en láttuk a csapatunk egy-egy hazai fellépését. (A negyedik helyre felkapaszkodó ETO hajszálra azonos gólmutatóval zárt, igaz, kupát nem nyert.)

Sándor Tamás után Dombi Tibor is külföldre szegődött, az Eintracht Frankfurt vette meg, míg a gólgép Ilea az MTK-nál folytatta. Sajnos, éppen akkor gyengültünk meg jelentős mértékben, amikor a volt KEK helyét átvevő UEFA-kupában kellett volna kitenni magunkért. Hiába, no, a szükség parancsol! Ennek jegyében alakult meg a DVSC Futbalszervező Részvénytársaság, 75 millió forint alaptőkével. Augusztus 1-jén igazgatóként ifjabb Makray Balázs került az élére, és az rt. mögött a fideszes többségű önkormányzat állott. Érzékelhető volt az aktust követően, hogy a testület nem tudja önerőből megoldani az egyesület teljes finanszírozását. Lényegesnek tűnt a jövőt illetően a tőkeerős szponzorok bevonása a focibizniszbe – szigorúan üzleti alapokon. Felbukkant az anonimitás homályából Szima Gábor, aki 2001-től az egyesület elnöke és tulajdonosa, és aki következetesen a háttérből irányít. Nem ismerem személyesen, ebből következik, hogy sohasem beszéltem vele, miként cégvezetőjével, Szilágyi Sándorral, a volt FIFA-partjelzővel sem. (Ellenben a 2008-as ezüstös edzői teamből Herczeg Bandival, Mező Jóskaival, főként pedig Bücs Zsoltival több évtizedes és barátinak mondható a kontaktusom. Ugyanez vonatkozik Horváth Bélára, egykori kapusunkra is.) Szima úr vagyona és Szilágyi úr munkája nélkül aligha nyertünk volna zsinórban háromszor bajnokságot, ezt balgaság volna tagadni, ugyanakkor a fanatikussal nem felhőtlen a viszonyuk. Gyakorta hangoztatják, mindössze a 150-200 hangadóval vannak problémáik, csak hogy éppen ez az a mag, amely ha hallgat, síri csönd honol a lelátókon. A helyzet a szerb-macedón határvonalon mérgeződött el 2006 nyarán, amikor az ügyvezető igazgató ingerülten reagált egy kényes szituációra, és a kifakadásával – „minek jöttetek ide!” – sokakat megsértett. Különben is meglehetősen körülményesen fogalmaz, láthatólag frusztrálja a nyilvánosság. Nem mindig önti a legszabatosabb nyelvi formába gondolatait, esetenként kommunikációs hiányosságai fakadnak a nehézségei. Mondhatják, ne a klasszika-filológia aspektusából kritizáljuk a tevékenységét, ám nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy az ő kompetenciája a sajtóval való kapcsolattartás. Végtere is a közvélemény Szilágyi úr médiaszerepléseit látva-hallva alkot ítéletet a klubról és a DVSC szurkolóhadáról.

2007 elején folyt le inkriminált vitája a Belgában, ahol Big és Kisté kerültek a volt játékezővel verbális konfliktusba, kivált az afrikai légiósok kérdésében nem értettek egyet. Noha ebben a témakörben más az álláspontom, mint a SZUD tagságának, támogattam a LOSZ döntését az ingyenes beugrók elutasításának dolgában, amelyeket korábban az egyesület adott. Nem vagyok ultra, az alapelvem is rém egyszerű: a magamfajta szimpla drukker meccsjegyének megvételével patronálja anyagilag kedvenc gárdáját. Ezt az összeget mindenki ki tudja fizetni, ha akarja, és nem szorul a kegyadományra. E határozat révén a LOSZ függetlenné vált az egylettől, annak előjáróságától.

Lépjünk vissza kissé az időben, mert előreszaladtunk! A startpisztoly eldördültével idehaza elkaptuk a Dunaferrt (2-1), cirka négyezren láttuk román futballistáink, Goian és Casoltan góljait. Akkor bontott drapériát a keleti oldalon, a vendégszektor mellett a BalmazFront, Csicsi, Tóni, Kokó, Csabi, Árva, Nyíri és az újbárosi cimborák társasága. Az északkeleti csúcsra 1999. augusztus 14-én háromezren mentünk át, újból a megszokott foratókönyv szerint zajlottak az események. A Sóstói stadionhoz érve kitört a balhé, elkezdtek bennünket górálni a szabolcsiak. Ekkor a rendőrök az Ultra Sharks nevű csoport 19 esztendő tagját, a hajdúböszörményi Kardos Lászlót megfogták, a földre teperték, közben ütlegeltek, rugdosták. Csak József városi rendőrfőkapitány később nyilatkozta, szerinte teljesen kizárt, hogy a mérkőzés előtt egy Loki-drukkert a kollégái bántalmaztak volna. Csak vagy ezren láttuk a „teljesen kizárható” incidenst, a Hajdú-bihari Napló fotót is közölte róla...

1999. augusztus 14-én háromezer lokista füstölgött a sóstói kanyarban

A szünetben újabb konfliktus robbant ki a szomjukat oltani szándékozók és a gumibotosok között, akik elpüfölték az italért sorban állókat. Állítólag valaki beszólt a „kékeknek”, amire úgy érezték, kötelességük azonnal reagálni. (Csupán a precizitás érdekében: az erőszakszervnek elvben nem a büntetés-végrehajtás vagy az ítékezés az alkotmány körülhatárolta feladata.) A böszörményi srác mellett egy debrecenit (füstbombákért) és egy nyíregyházi állítottak elő, utóbbi hurkát óhajtott hajítani a „hurkások” közé. A rangadót különben a Spartacus 2-1-gyel lehozta. Itthon megvertük a DVTK-t (2-0) és az ETO-t (1-0), Újpesten remiztünk (2-2), egészében véve nem lett volna rossz a mérleg, ha nincs a serpenyőben a nyíri zakó.

A Szpári elleni mesés szép koreográfia sem segített, vereséget szenvedett a Vasutas

Végre felvirradt a nap, és szeptember 13-án elindultunk Wolfsburgba. Amióta csak a DVSC rajongójának vallhatom magam, erre vártam, erről álmodtam. A nemzedékemnek nem adatott meg, hogy utazgathasson Európában a nemzeti együttes nyomában. Pedig boldogult ifjúságomban még erős szelekciónk volt, csak nem mehettünk utána a kapitalista országokba, főként politikai és pénzügyi okok miatt.

Ellenben amióta megnyíltak a határok, egyetlen jelentősebb tornára sem jutottak ki a meggyipirosak. Az 1980-as olaszországi Európa-bajnokságra kimehettem volna, de arról lemaradt a válogatott, így első feleségemmel hosszabb nyugat-európai körútra utaztam. Az 1982-es spanyolországi világbajnokságról viszont én maradtam le, nem Mészöly Kálmán kapitány legénysége, pedig egyetemi cimboráim kispályás csapata megnyert egy országos tornát, jutalmul annak tagjai nézőként részt vehettek az ibériai seregszemlén. Az volt csupán a gond, hogy egyszerűen nem fértem be diáktársaim prima gárdájába. Kupagyőzelmével a Loki 1999-ben kilépett a valódi nemzetközi kupapondra, azzal beteljesedett több évtizedes vágyam, követtem hát a fiúkat Németországba. Nagybusszal vágunk neki ötvenen, eléggé válogatott műszakkal, és mindegyik szervezett banda képviseltette magát. A megyei lap szerkesztősége elől indulunk délben, a jármű alig telt félig, az egyik „bulémiában” szenvedő már kipakolta kavargó belseje úrtartalmát a hátsó ülésre. A környezetesztétikum kedvéért.

A kissé álmos és nyugös társulat a wolfsburgi sportkomplexumnál bandzsít a lencsébe

Eszement dolgok estek meg az úton, terjedelmesebb könyvet lehetni írni róluk Lev Tolsztoj Háború és béke című nagyepikai remeklésénél. Valahol Tatabánya fölött megláttak a mieink egy gazdátlanul álló Traabantot, aztán kiszúrták, hogy a réten három napbarnított földműves kaszál. A pössentőnél észrevételezték, hogy nem feltétlenül Hélios szugarai cserzették bronzsínűre őket. Fogták a levitézlett papírbagut, és a közelben álló – körülbelül egy méter magas – betonlapzatra emelték. Jöttek jajgatva a szerencsétlenek, tördelték a kezüket, kérdezték, hogyan szedjék le a keletnémet márkát hárman? Nem számít, nyugtatták meg őket, mi megoldottuk a problémát, tegyétek most ti is. És miért pakoltátok fel? Hát, az alja szét van rozsdásodva, így könnyebb lesz megjavítanotok, nem kell a felrakásával kínlódnotok – volt a szakszerű válasz. A trió nem tűnt túlon túl hálásnak a gesztusért...

Az osztrák határnál a hivatalos képviselő egyenruhás nőszemély hanyatt-homlok menekült tova gépjárművünktől, mintha pestises betegekkel telt volna bendője rogyásig. A vámos vászonceléd fel akart elől szállni, hogy ellenőrizze a fedélzeten utazók dokumentumait, ekkor Csicsák – hátulról indulva – odafurakodott a pilóta melletti lépcsőzethez, és valami elképesztően torz, nótázástól rekedt hangon odavetette a menyecskének, hogy „Ich bin ein ungarischer Fußballhuligan!”

*Az Unscarred ráhangolódik a németek elleni ütközetre
1999. szeptember 14-én*

Ennyiben maradtak ők ketten, és a hölgy kollégái – a történetek fényében – szintúgy nem óhajtották közben betenni a lábukat. Pirkadatkor egy bajorországi nonstop büfében kávéztunk, teát hörpintettünk, ilyesmiket úgyis elég régen ittunk. Kérem az asztalomnál ülő, jól konzervált – értelmiségi kinézetű,

aranykeretes szemüveget viselő – asszonyságtól, aki kímélő reggelijét majszolgatta, messze van-e még innét Wolfsburg. Odavalósi létére fogalma sem volt róla, nem is hallott soha a településről. Tőlem érdeklődött kedvesen mosolyogva, hogy „tulajdonképpen melyik Németországban fekszik az a falu”?

Nagyjából hanyatt estem a megdöbbenéstől. Braunschweig körzetében villogó rendőrautók csatlakoztak hozzánk, miután az egyik benzinkútnál eldurant pár tasli a mosdóban. Borotválkozott bent egy alak, akit arabnak néztek, tüstént be is verték az orrát. Utóbb kiderült, a kamionos Bariból érkezett olasz volt. Összesen nyolc embert szedtek össze a niedersachseni fogdmegek szeptember 14-én, náci köszöntésért, tiltott szimbólum (a kelta kereszt) viseléséért, csontrészegségért. Az

Magasba a szállal, jön a VfL-DVSC UEFA-kupa-selejtező!

egyik – hétköznapokon leinformálható, jól szituált – üzletember felrúgott egy vérebet pórázostul, természetesen őt is bevitték. A parancsnokuk elmondta nekem, úgy tájékoztatták, hogy nagyon szolid társaság érkezik Debrecenből. Az iparvárosban évek óta nem volt gond a huligánokkal, és tessék, mit műveltek a „szolid” magyarok!

160 főre saccoltam, akik végül bejutottak. Eljött pár kint dolgozó fehérvári vendéglátós, és négy aacheni srác is a mi szektorunkban szurkolt. (Egyikőjük eponás mezben villantott, nálunk nyaralt, akkor vette.) Az alsó-szászországiak végig bennünket fürkészték, nem túlzok, tágra tátott szájjal, mintha marslakókat látnának. Nem értettem ámulásukat, aztán pár hónap múlva kiderült, 1999-ben mi lettünk az év ultradurranása Germániában. (Mi történt volna, ha a fele nem totális szeszkiabulátban csücsüli végig a meccset, és nem csupán 60-70 srác próbálkozik meg a buzdítással?)

Kikaptunk 2-0-ra, mert O’Neil, Akonnor, Juskowiak, Dorin Munteanu, Nowak, Akpoborie nemzetközi szinten jegyzett labdarúgók voltak, de a 61. percig 0-0 virított az eredményjelzőn. A selejtezőt követően egy éltes zöld-fehér drukker 100 márkát ígért az 1993-as bajnoksapatunk kopottas ingéért, amelyet aznap viseltem. Naná, hogy nem adtam, erekyétől nem válik meg az ember! Akkor már tudtam, Pelles Tibi mobilon keresztül elintézte a helikeres Kotosmann Zoltánnál, hogy öten a bérelt repülőgéppel jöhessünk haza. Apám pilóta volt, én nem rajongok a repülésért, kivált a felszállásoknál vannak gondjaim, mégis elfogadtam a lehetőséget, mert a hosszú buszozás folyamán mindkét bokám a triplájára dagadt. Egy hannoveri szállodában szunyáltunk, a kétágyas szobában öten: doktor Bajusz, a fiskális kamara elvitathatatlan éke, Pelles Tibi, a mozgássérült Janika, akit édesanyja Abai Sanyi és Pelles gondjaira bízott, aztán Rácz Attila a kajakpólósoktól, valamint jómagam. Mit mondjak, akadt az életemben kellemesebb éjszaka

A 160 magyar drukker töredéke a felső-szászországi tribün vendégrézlegén

is. Még szerencse, hogy éjjel kettőig poharazgattunk és beszélgettünk az étteremben naplós cimboráimmal, a fotós Czegával és Tóth Csabival. A hátralévő 180 percet valahogy kibírtam Csillagszóróval egy díványon. Korán reggel a csapattal szálltunk fel, a tranzitban láttam, hogy Téglá meg Gara mennyire majréznak a starttól. Náluk csak Pelles komám tűnt zaklatottabbnak, érthető okból: első légi útjához csekkolt be a terminálban.

A két kupaselejtezőt elválasztó napokban megromlott a kapcsolat a vezetőség és a tábor között, a Lombard győzelmét követően (1-3) többen összetörték a székeket, azokkal hajigáltak. Nyolc gyanúsítottat jelentett fel a grémium. A közelgő UEFA-kupa-visszavágóra készülődő egyesület a szövetségi előírások értelmében felszereltette az északi lépcsőkre is a piros és fehér műanyag ülőkéket, sokan azokon állva szurkoltak, ugráltak, így kezdődött a töréses hadművelet. A nem várt ruha oly mértékben felháborított némelyeket, hogy tiltakozásul kezdték beszórni a pályára a roncsokat. Szeptember 28-án kigyúltak fények az Oláh Gábor utcában, köszönhetően annak, hogy az egyik német tévécsatorna közvetítette a 90 percet. Már önmagában véve ez is szerencsés momentum volt, mert gondoljunk csak bele, mikor lett volna nekünk villanyvilágításunk a fritzek pénze nélkül! Tetejébe élő adásban megnézhatték, ahogy Radu Sabo káprázatos alakításával az utolsó pillanatban nyerünk a VfL ellen (2-1). A szurkolás enyhén visszafogottnak hatott az ominózus affér nyomán, a hozzánk ellátogató ötven „ordasnak” mégis maradandó élményt nyújtott, arrafelé az ultraság még eléggé ismeretlen életérzés volt 1999 őszén. (Nekem viszont nem tetszett, hogy csupán 4500 drukker jött ki a kvalifikációra. A Bundesliga egyik reprezentánsa megérdemelte volna a fokozottabb érdeklődést. Akit a kinti 0-2 elriasztott, nem tekinthető igazi lokistának, és bőven rászolgált arra, hogy lemaradjon a zöld-fehérek renoméjának megtépázásáról. Ha Sándor Tamás, Dombi Tibor és Nicu Ilea játszottak volna, hittel vallom, továbbmegyünk.)

Szegedre október idusán jó kétszázan ruccantunk le, 4-0-ra nyertünk, aztán a zárszámadáskor kiderült, teljesen feleslegesen, a csongrádi klub ugyanis visszalépett a bajnokságtól, és az MLSZ törölte eredményeit. A lefújást követően a neroazzurrók közül páran megdobálták az ultráinkat szállító járművet. (Semmi sem jelezte előre a konfrontációt, a szünetben még békésen beszélgettünk Balogh Zolival és pár tiszai „partizánnal” a kerítésen keresztül.) Mire a lokisták leugráltak négykerekűjükről, a tethelyre értek a rendőrök is, maradt a mutogatás. Mi kisbusszal mentünk, és a Red Veterans sokáig a városban időzött. Nem volt semmi gond, csupán én ugrottam össze az egyik helybélivel a centrumban. Vigasztalni próbáltam a vereség miatt, mire visszaküldött a jó édesanyámba. Nekirontottam, a társaim (Lali, Hobo, Zsolti és Ferike) fékeztek meg, mit tagadjam, eléggé határozott módon. Ma már hálás vagyok nekik érte, habár azon az estén sokáig duzzogtam. Általában nem vagyok agresszív, akkor azonban felment bennem pumpa. Visszafelé lépésben tudtunk csak jönni, a köd Nagy-Britanniát idézte, mintha tejfüggönyben vezetett volna Zolika.

A múlt század alkonyán tűnt fel a déli végeken Zabos (alias Korps) és a tócskerti fiúk galerije, a Sonderling (Különc). Átvették a Civic City Rowdies munkakörét, a huligánok ösvényét követték, gyengéjük volt viszont, hogy idegenbe nem nagyon jártak. Beszélnek a Mad Vikings nevű hajtásról, nekem nem rémlik vele kontextusban semmi.

Sikerült győznünk az Üllői úton Szatmári Csaba góljával 1-0-ra, ám egyetlen debreceni sem láthatta a helyszínen a történelmi diadalt, amit utólag nagyon bánhatunk. A poklok kínját éltem közben át. A Nemzeti Sport olvasószerkesztőjeként Budapesten dolgoztam, a tévében néztem a meccset, miközben készítettük az újságot. Kollégáim percenként rám szóltak, volnék szíves olvasni a dolgozatokat, úszik a lap. Nem tudtam figyelni a cikkekre, folyvást a képernyőre meredtem.

November 12-én a 80-100 cívis ugyan késett tíz percet, ám a 0-2 dacára „igen összekovácsolt társaság benyomását keltette” a Fáy utcában – állapította meg Kardos Zoltán, a 3. Félidő főszerkesztője. A II. évezredet az ötödik helyen búcsúztatta a DVSC, én pedig a Focivilág oldalain arra az indignált álláspontra helyezkedtem, hogy az erőszak idehaza is alternatív tömegsporttá fejlődött.

A DVSC-Vasast füsttel fogadta az északi oldal. Nem akadt volna más színű füstbomba?

A koreográfia tűrhető, az eredmény kevésbé: DVSC-Ruch Chorzów 0-3

A fej fölött kihúzott nagyzászló hatékonyan leplezheti a lelátó foghíjait

*„A tények többet érnek az álmoknál.”
(Sir Winston Churchill)*

Valahol Európában

(A 2000 és 2004 közötti időszak)

Az új évezredet rajtaütéssel nyitották a hajdúsági hóhányók, januárban a Nagyállomáson elkaptak néhány ferencvárosit, akik a DVSC-FTC női rangadóra érkeztek. Az említett hatok begyűjtöttek pár sálat és az Irresistibili nevet választó kommuna drapériáját, amelyet aztán a Hódosban szétszaggattak. Az Ellenállhatatlanok heroldjai utóbb inkorrektnek minősítették az akciót, szerintük nem voltak rá eléggé felkészülve. (Nyilván nem informálták őket levélben a helyszínről és az időpontról a feledékeny illetékesek.) Ugyanabban a hónapban kosármeccsen a szolnokiak kaptak a „jóból”, az Olaj-tábor szidalmazta Debrecent, és köztudott, hogy annak elég sok tagja szimpatizál a Vasassal meg a Fradival. Az időközben mobiltelefonon riasztott lokisták a Viktória étterem előtt megtámadták az elvonuló rossonerókat, minek következtében a tiszaiak közül többen kórházban kötöttek ki. Ezek a jelek nem hagyhattak kételyeket a közvéleményben és a rendvédelemben arra vonatkozóan, hogy az itteni garabonciások is az angolutas fejlődési irányvonalat választották, és nem tettek pacifista fogadalmat az új ezredévre való tekintettel. Egyre inkább egymásba csúszik a két fogalom – ultra és huligán – alapvetésben pedig különböző jelentéstartalma, lassan szinonimaként használhatjuk őket.

2000. április 11-én háromszáz cívis, valamint a fehérvári United Ultras fiataljai buzdították a piros-fehéreket a Hungária körúton, ahol összemarokodtak a biztonságiaknak nevezett martalócokkal. Egyébként az MTK 4-0-val ütötte ki a kupából a címvédőt. Április 13-án a Békéscsaba Hajdúszoboszlón lépett színre, pár cívis átment a fürdővárosba sálakat gyűjteni. Sikerral jártak, majd a közvetlenül a stadion szomszédságában lévő piacon reflexből sörözni kezdtek. A „viharsarki violák” bosszúra kész osztaga így sem találta meg őket, holott állítólag nagy erővel folyt a keresésük.

A Vasast sikerült megvernünk (4-2), egy autónyi angyalföldit pedig elcsíptek a skalpvadászok. Gépkocsival eléjük faroltak, és a csomagtartóból hat rudast zsákmányoltak. A piros-kékek a járművekben ragadtak, így nem alakult ki verekedés. Garamvölgyi Lajos újból távozott a kispadunkról, ezúttal véglegesen. A közkedvelt Gara igazán büszke lehet az 1999-es Magyar Kupára és a szép eredményekre (DVSC-FTC 3-0, Vác-DVSC 0-5, DVSC-MTK 3-1). Ha nem lép vissza a Szeged, a hatodik helynél valószínűleg előrébb végeznek a tanítványai. Mindazonáltal az érdeklődés megcsappant, a 90 percenkénti 3375 nézőnkre nem vághattunk fel, az 1993-as visszajutásunk óta ebből a szempontból ez jelenti a mélypontot.

A PNB után ismét NB I-nek nevezett, két konferenciára osztott, 8-8 csapatos liga nyitányán társultunk nem kapta el a fonalat, a második körben 40-50 alföldi figyelte, ahogy a lilák nagyon elkalapálják az enervált Lokomotívot (8-3). A Megyeri úton július 29-én a maroknyi vendég kifeszítette a „Lokisták mi vagyunk” szövegű üzenetet, az applikáció azoknak szólt, akik az Oláh Gábor utcában habzó szájjal, patrióta hevülettel gesztikulálva mocskolják a budapesti klubokat és drukkereiket, de idegenben sohasem látni őket. Értelemszerűen örökön azok isszák meg a nagyerdei „bátrak” duhajkodásának a levét, akik mindenhová elkísérik a fiúkat. A „violák” is vették az adást, ezúttal nem molesztálták túlságosan a látogatókat. Azon az őszen a Force Field a tiszaujvárosi kosármérkőzésen lepedőt rekvirált, majd október 23-án a Fáy utcában tört ki nagy balhé (Vasas-DVSC 3-1). Kalibrálható volt, hogy a vasasosok nem hagyják válasz nélkül a tavaszi konzultációt. A szünetben ugrott egymásnak a két had, az egyetememes hirigelés hevében egy szájkosaras németjuhász lefejtelt egy debrecenit, aki igen-igen vérzett. A yard elfogott két helybélit és egy lokistát, ám a mintegy századnyi tiszántúli nem volt hajlandó mind-

addig hazaindulni, amíg el nem engedték bevitt társukat. A csatában részt vevők állították, sok fővárosi „hajráfradizott” a disputa közben. (A Pirates tagadta a zöldek jelenlétét, szerinte annyira rossz a két slepp kapcsolata, hogy kizárható a IX. kerületiek ílyetén kollegialitása.)

A következő hónapban sor került a hajdúsági Vasutas fanatikusainak hírhedtté vált skandalumára. Idézem a 2000. november 10-én a sajtóban megjelent hírt. „Az MTI értesülése szerint vandál módon szétverték a mezőberényi MOL üzemanyagtöltő-állomást a pénteki, Békéscsabai Előre NK- Debreceni VSC-Valdor női kézilabda bajnoki mérkőzés után hazafelé tartó debreceni szurkolók. A Békéscsabai Rendőrkapitányság, együttműködve a Békés megyei Rendőr-főkapitánysággal hatvan személyt állított elő. Oláh Éva őrnagy, a megyei főkapitányság megbízott sajtószóvivője az MTI-nek azt mondta, hogy a töltőállomáson keletkezett kár nagyságának felmérése folyamatban van. A péntek esti Békéscsaba-Debrecen női kézilabda-mérkőzést követően előállított hetvenegy vendégszurkoló éjszakai kihallgatását követően huszonhárom gyanúsítanak garázdasággal, közülük tizennégyet őrizetbe vettek. Erről és az ügy részleteiről Oláh Éva őrnagy, a Békés megyei Rendőr-főkapitányság szóvivője tájékoztatta szombaton az MTI-t. A Békéscsabai Előre NK-Debreceni VSC-Valdor NB I-es női kézilabda-mérkőzés pénteken 18 órakor kezdődött, s az összecsapás 22-22-es döntetlennel, nagyobb rendzavarások nélkül ért véget. A debreceni, úgynevezett Loki Szurkolók Egyesületének képviselője a meccs helyszínén megköszönte a rendőröknek a kulturált biztosítást, majd egy tízszemélyes Ford Tranzittal és egy hatvan utast szállító busszal hazafelé indultak. Mindkét jármű megállt a mezőberényi MOL-kútnál, ahol többen bementek az üzletbe, majd egyesek fizetés nélkül távoztak. Amikor az alkalmazottak ezt szóvá tették, a „megsértett” szurkolók telefonon értesítették az időközben már elinduló buszon utazó társaikat, hogy gondjaik támadtak. A buszon elterjedt a rémhír, hogy békéscsabai szurkolók támadtak a társaikra, és ezért a busz utasai a MOL-kúthoz visszaérve törni-zúzni kezdtek. A MOL-kút dolgozóinak értesítésére megérkező rendőrök fékeztek meg a mindent pusztító, a benzinadagoló csöveket csomóra kötő, az üzlet polcait fölborító, a drága italokat a pulthoz dobáló vandálokat – közölte Oláh Éva. A Békéscsabai Rendőrkapitányság emberei hetvenegy szurkolót állítottak elő, s megkezdték a benzinkútnál a helyszínelést. Az egész éjjel tartó kihallgatások alapján megállapították, hogy kik a felelősek a történetekért, és huszonhárom szurkolót garázdaság elkövetésének alapos gyanúja miatt, már gyanúsítottként hallgattak ki. Tizennégy debrecenit őrizetbe vettek, kilencen szabadlábon védekezhetnek. A többi debreceni szurkoló a reggeli órákban indulhatott haza a buszokkal – tájékoztatott a szóvivő.”

A 72 órára fogva tartottak közül négyen gyorsított eljárással börtönbüntetést kaptak (próbaidőre bocsátva), kilencet csoportosan elkövetett garázdasággal vádoltak, majd a vádat csoportosan elkövetett rendbontásra módosították, és figyelmeztetésben részesítették az elkövetőket. A „bűn szimfóniájára” kissé másként emlékeznek vissza a lefogottak. Szerintük a benzinkutas és egy szolgálaton kívül lévő, civilbe öltözött rendőr közül valamelyik megütött egy debrecenit, emiatt hívták vissza a nagybuszos társaságot. Ellenben megfelel a közölt ténynek, hogy az a hír terjedt el közöttük, a csabaiak támadták meg az utóvédet, ezért volt mindenki a szokottnál idegesebb. A törést-zúzást nem kommentálták. Jóval később mesélték el nekem, hogy került közöttük simlis, aki az üzemanyagtöltők csöveit hurkolta össze buzgó körültekintéssel a benzinkútnál, aztán odabent a térdét befászlizva invalidusnak adta ki magát, sántikálva panaszkodott a fájdalmaira. Tökéletes alakításáért szabadon engedték.

Erről és egyebekről jutnak eszembe Kozma Misi szavai, amelyeket a székelyudvarhelyi Gondúzó panzióban mondott nekem 2008. március 14-én éjjel. A helyiek elképesztő módon rivalizálnak az ötven kilométerre fekvő csíkszeredaiakkal az élet minden területén. Olaj volt a tűzre, hogy 1968-ban a frissen szervezett Hargita megye központjává az inkompatibilis szomszédságot tette „tovarisul” Nicolae Ceaușescu, pedig korábban a járási előljáráóság hivatalai Udvarhelyen székelték. Nos, az utóbbi település temetőjére ki van írva a sentencia, hogy „Még itt is jobb, mint Csíkban”. Bereczki Attila barátomtól, a Csíkszeredáról elszármazott naplós sportújságírótól, az egykori jégkorongozótól tudom, ők azt szokták válaszolni, hogy „Akkor mind kerüljete is ide, lehetőleg minél gyorsabban”. Ettől függetlenül a góbék valamennyi meccs előtt és után vendégül látják egymást. Együtt isznak, esznek, örülnek meg sírnak, de sohasem verekednek. Lehet így is vetekedni.

Néhány szó erejéig hadd térjek vissza a rendőrséghez. Elégé kusza és változó a hozzá fűződő viszonyom, a kádári rendszerben kimondottan gyalázatos volt. Sokszor kaptam a zsandároktól, kivált a

kozmetopolita hosszú hajamért, az őket irritáló öltözködési stílusomért. Ott kötöttek belém, ahol csak tudtak, és ezen a téren nagy rutinnal rendelkeztek ám! Akkor nagyon leegyszerűsítve fogtam fel a dolgot: én vagyok a Bakonyban bujdosó kuruc, amazok pedig a labancok. Azt relatíve hamar beláttam, amíg bármiféle állam működik, funkcionáltatnia kell az elnyomó apparátusát. Muszáj rendnek lennie, ergo rendfenntartó szerveknek is létezniük kell. 1989 után bonyolultabbá vált a jelzett kapcsolat, a labancokból egyszerre mind kurucok lettek... Szurkolóként teljességgel másként viszonyulok a céghez, mint törvénytisztelő polgárként. A felnőttképzésben sok tanítványom a yardról került a Barossba, a hajdani 109-esbe, közülük több egykori hallgatómmal máig fennáll a baráti kontaktus. Tudathasadásos állapot, ettől még igaz, hogy a csillagháborús öltözéket viselő, marcona kommandósokat idegenben gyakran nem éreztem ellenségnek (pláne nem Szalonikiben vagy Splitben), itthon viszont sűrűn a fordítottját tapasztaltam magamon.

2001. január 6-án az EHF-kupában toppant parkettára a csapatunk az ausztriai Wiener Neustadt csarnokában. Bécsújhelyen félszáz magyar buzdította az angyalokat: a SZUD, a Force Field és kint élő honfitársaink, plusz a Boys Bielefeld egyetlen tagja. 2001 tavaszán újból működőképpé vált a North Side Hooligans, amely 2006-ig szuperált. A márciusi nyitó körben az MTK-t fogadtuk, posztmodern élőkép készült a fiúk tiszteletére, aztán a félidőben valamennyi drapéria lekerült a kerítésről, mert a gárdánk valami förtelmes játékot nyújtott (0-4). A lefújást követően heves tüntetés zajlott az öltözőnél, a tömeg az eltávozott Garamvölgyi Lajost éltette, szidalmazta viszont az angyalföldi kötődésű Komjáti András edzőt és a vezetőséget. A Montex Lublin elleni EHF-kupa-selejtezőn a Force Field koreográfiával rukkolt elő, fehér és piros kartonokból és több lengetősből hozta össze a produkciót. Április elején az Üllői úton szerepel-tünk. Úgy néztem, ötven-hatvan Loki-szimpatizáns gyűlt össze a blokkunkban, közöttünk volt néhány bielefeldi fiú és kislány is. Még Budapesten dolgoztam a Színes Sportnál, kimentem hát Kispestre, ott intettem le a buszt, egyébként nemigen tudtam volna épségben – a piros-fehér szerelésemben – bejutni a pályára. A meccs vége előtt pár perccel a rendőrök távoztak, de előtte közölték velünk, hogy valamennyien vidékiek, lejárt a munkaidejük. Nem akartam hinni a szememnek, illetve a fülemnek. Képzeljék csak el:

A SZUD és a Boys Bielefeld az Üllői úton 2001 áprilisában.
Utolsó minutumban nyert a Fradi 2-1-re

1-1-re állunk, a fradisták tombolnak, teli torokból szapulnak bennünket vagy hétezren, a fakabátok meg szépen olajra lépnek! Odavetették flegmán, hogy nem kell idejönniük. Öt sárga lajbis inkalos kísérte végig a gyülekezetet a töksötét Gyáli út végén parkoló autóbuszig, és én titokban még örültem is, hogy a szlovákiai Pinte Attila az utolsó minutában rúgott találatával nyert az FTC 2-1-re. Miért? Ha elvisszük az egyik pontot, darabokra szednek szét a zöldek mindnyájunkat, mint a majom kapja szét a zsebóráját. Így is fölénk lóttek egy rakétát, csak hogy szokjuk a sisterségét. Az Újpestet a Magyar Kupában görögtüzek fogadták, a továbbjutást mámorosan ünnepelte a közönség, majd sikerült elkapni az Ultra Panthers (jobbára debreceni) tagságát, elvették tőlük a cserkészők az U és P betűből álló idegenbeli vásznukat. Korábban a megyeriek sohasem veszítettek el transzparenst, ezt a 3. Félidőben beismerték. Mivel az attackban részt vevők számbeli fölényben voltak, a korrektség jegyében az U-t visszaadták Nyuszikának, a P megmaradt emléknak. (A következő itteni szereplésükkor a „lila párducok” kirámolták a Loki Club Sörözőt, kihasználva terepismeretüket. Valamikor a reggeli órákban behatoltak a Piac utca 30. szám alatti pinchehelyiségekbe, és elvitték – többek között – Sándor Tomi torinói mezét is, majd kiakasztották a zsákmányolt dresszeket az Oláh Gábor utcai létesítmény kerítésére. Javasoltuk Szarvas Palinak, tegyen feljelentést,

mert ez szimpla köztörvényes esetnek, rablásnak számít.) A bajnokot Kiss Béla sporttárs elvezette (3-4), nyilvánvalóan részrehajló ítéletei láttán többen nem bírtak magukkal, berohantak a pályára. Három szabályosnak tűnő gólunkat nem adta meg a spori, míg a lilák az egyik találatukat kétméteres lesről vágták. Csicsit majdnem agyonverték rendezők, a balmazújvárosi fiú volt egyike azoknak, akik a gyepre ugrottak. A lefújást követően óriási demonstráció folyt mindenki ellen, aki hibás volt abban, hogy a DVSC a kiesés meg a tönk szélére sodródott. A játékvezetőket megkergették, ezért a botrányért június 5-én az MLSZ Fegyelmi Bizottsága félmillióra büntette meg az egyesületet.

Bizonytal sohasem lesz ötezer Loki-fan a IX. kerületben, mint volt a 2001. június 13-án megtartott MK-finálén

Sálgígyók köszöntik a fehérváriak elleni nyertes befutó hőrszait

Rohambrigád sorakozik fel a debreceniek lelátója elé Franzstadtban

Június elején 300 lokista utazott el Dunaújvárosba (ingyenes vonattal), hogy kiszurkolja a bennmaradást, de nem sikerült (1-2). Gyógyír volt a sok sebre a kupadöntőbe jutás. A finálét az Üllői úton játszottuk 2001. június 13-án, és nem hiszem, hogy valaha is láthatok annyi debrecenit a IX. kerületiek fellegvárában, mint azon a nyári napon. János öcsém a beléptetésünk-kor megjegyezte, történhet bármi, elveszítjük a serleget is, már ezért a látványért megérte az utazás. 4-5 ezer alföldi (együtt velük néhány bielefeldi) és 2-3 ezer dunántúli szurkolt, baráti egyetértésben, elemi hangerővel. „Bár minden magyar mérkőzősen ilyen hangulat lenne” – jegyezte meg a sportnapilap tudósítója. A körülbelül 50 fős Fradi-különítmény másként vélekedett, mert rátámadt a vidésekre. Rejtély, hogyan kerülhettek be a franzstadtiak a blokkba. A fehérváriak először meghátráltak, majd rendezték a soraikat. Néhány civis átugrott a palánkon, hogy a pályán keresztülfutva segítse a piros-kékeket, ám a rendezők és a rohamrendőrök visszaszorították őket. Végül a sisakosok elvittek egy fejeri drukkert, aki védekezni merészelt, míg a zöld-fehérek a megszokott helyükről, nem titkolt elégedettséggel figyelhették végig az 5-2-es tiszántúli diadalt hozó küzdelmet. Hanem a lefújás után egy-két sasfőök tollzatát igencsak átrendezték! A buszokhoz vonuló debreceniek és a Népliget fái között felbukkanó fővárosiak közé a kommandósok demarkációs zónát létesítettek, ám pár hajdúsági fürkésző valahogyan mögéjük került, és amazok közül páran nagyon kihúzták a gyufát, többek között a Zidane (Juventus) mezében feszítő ifiúr is. A

yardok öt személyt vettek őrizetbe, egyik társunkat rakétázásért. Estek egyéb malőrök is. Hazafelé a robotzsaruk Szolnoknál megállították óriáskígyóként tekergődző buszkonvojunkat. Késelés és fosztogatások történtek – szólt a hatóság szikár indoklása. Reggelig ünnepeltük a kupagyőzelmünket, majd következett a ferencvárosiak tobzódása az Oláh Gábor utcában. Június 23-án több ezer zöld-fehér zarándok érkezett a Nagyerdőbe, hogy a helyszínen éltethesse a bajnokcsapatot. A Levelesnél a látogatók jól megfuttatták a helyieket, majd sokan nem rendezték a számlájukat a csárdában, mintegy gratisz fogyasztottak. Nem fértek volna el a túlszűfolt vendégszektorban, ezért Kósa Lajos polgármester utasítására kiürítették a keleti oldalt, ahol jobbra a bérleteink ülnek, és átadták a vendégeknek. Nyomasztóan hatott ránk az erdőhöz közeli rész tetőtől talpig olajzöldben. Nem mondhatni, hogy a nagyvonalú gesztust hasonló eleganciával viszonyították volna a megadományozottak, mert a 2-0-s győzelmüket szülő 90 perc után a labdatérre nyomultak, és onnét kezdték bombázni az északi és a nyugati lelátót. Igaz, az „őslakosok” is hajigáltak minden kezük ügyébe eső tárggyal, kivált műanyag söröspoharakkal. Rendkívül veszélyes helyzet alakult ki a táborunk előtt, ahová be akartak jutni a pestiek huligánjai. Ekkor a Maginot-vonalunk alatti korridorban, valamint a gypeszőnyegen felsorakoztak a rohamosztagnindzsái, élő falukkal az utolsó pillanatokban el tudták szeparálni a két egyre durvábban mutogató, anyázó és dobálózó hadat. A verbális inzultusokon és a görálás okozta apróbb sebesüléseken kívül szerencsére nem történtek jelentősebb atrocitások. Ha frontálisan ütközik a két rivális, annak beláthatatlan következményei lettek volna. Kapituláltunk azon a napon, mint Szingapúr 1942 februárjában a japánok előtt, ám e csúfsággal sem ért véget a vesszőfutásunk, ugyanis jogilag kiestünk az NB I-ből. Mit cicomázsam, a BKV Előre visszalépésének köszönhetjük, hogy nem az NB II-ben kezdtünk az ősszel. Azóta is mondogatják a jóakaróink, hogy a DVSC előjárói megvették kilóra a közlekedésieket, és a vád stigmáját aligha mossa le rólunk a feledés esővíze. (A bajnokságban átlagosan 4556 nézőnk figyelte a fiúk ismételt vergődéseit.)

2001-ben kezdett a SZUD Jugend, Petike és Bálint próbálkozása az utánpótlás-nevelés területén, 2005-ig működött is a csoport, habár örült tömegeket sohasem mozgatott meg. Ki kell emelnem mellette Roland (Gattuso) szekcióját, a hűséges SZUD Budapestet.

A nyitó körben, július 14-én nyertünk Győrben 1-0-ra, a „laposiak” kötelességüknek érezték a vendégszektor közeléig való nyomulást, ahol a 30-35 alföldi foglalt állást. Még lőtávolon kívül megálltak, onnét ordítva átfogó kritikában részesítették vendégeiket. Az utcán aztán összecsapott a két újsütetű haragos, a kisalföldiek meghátráltak, a piros-fehérek begyűjtöttek két sálat és egy zöld-fehér mezt. (Addig közömbösnek minősíthető volt a viszony, de a rábásoknak kezdett nem tetszeni, hogy a SZUD jó kapcsolatot ápol a soproni City Boysszal.)

Július 25-én százötvenezer forintos csekket hozott a posta az egyesület címére, ennyire büntette meg az MLSZ a klubot a Videoton elleni pirotechnikai show hozadékaként. A meccset egyébiránt elbuktuk (0-1). Kisinyovba (vagy Chisinauba, ha így modernebb) a legjobb tudomásom szerint nem utazott ki fan a Lokival (0-1 született az FC Nistru Otaci ellen az UEFA-kupában), ahogyan ide sem jött el a román-orosz-ukrán-gagauz etnikai gombolyagból szimpatizáns (3-0). Szeptember 8-án az Üllői útról históriánkban másodszer távozhattunk nyertesén. 1-0-ra győzedelmeskedtünk, ám megint nem voltak jelen a nagy sikert megtapsolandó debreceni drukkerék. Utána a feldühödött fradisták megtámadták a csapatszállító autóbust a parkolóban.

Bordeaux-ba, az első nekirugaszkodásra repülővel és kisbusszal körülbelül 100 debreceni jutott el, csak hát 2001. szeptember 11-én Bin Ladenék akcióztak a tornyokkal, az öngyilkos muzulmánok csapásai miatt a selejtező elmaradt. A szaúdi gerillavezérről jut eszembe az anekdota: a kispestiek portrét rajzoltak róla, élethű művüket elvitték Győrbe, ahol két rendező azon tanakodott, vajon kit ábrázolhat. Végül úgy döntöttek, nem az arab, hanem Adolf Hitler az illető. Burnuszban! Nem tudhatom, történelemből hányas osztályzat kanyarított a bizonyítványukba, viszont elvitathatatlanul éles megfigyelőképességről és briliáns felfogásról tettek tanúbizonyságot...

Angyalföldre alig hatvanan mentünk, egyetlen szervezett brancs sem jelent meg. Az eső kilátástalanul szakadt, az utolsó pillanatban egyenlített Radojicsics (1-1), bennünket pedig majdnem elkaptak a lilák. Mi még átjutottunk a pirosra, mert Zolika beletaposott a gázba, a mögöttünk sorjázó autók már nem jártak ilyen szerencsével, azokat baseballütőkkel leápolták a csuklyások, majd a villamosnál

is taroltak. Válasz gyanánt az Újpestet szeptember 16-án vérhólyagosra vertük (4-0), a második féldő elején a magasba emelkedett a sok vitára és kritikára okot adó üzenet: „A kártyavár ledőlt”. A szaklap helyi tudósítója „primitív emberekről” számolt be.

A második galliai tusára 30 cívis ultra és 120 vipes előkelőség ért oda. Az al-Kaida aznapra nem tervezett semmit, az aquitániaiak ellenben mély bánatunkra igen, pedig Tiber góljával még nálunk volt az előny (1-5). A fejsze nyelének elvesztése dacára itthon közel jártunk a csodához, hétezer néző előtt 3-0-ra vezettünk a világhírű Girondins ellen a 68. percben! Sohasem felejttem el az orosz válogatott fedezetének, később a Chelsea kiválóságának, Alekszej Szmertyinnek döbbsent arcát. Harmadik találatunkat követően felnézett az eredményjelzőre, és jó pravoszláv módjára elkezdte szórni magára a keresztet, a szemében vakrémület tükröződött. Aztán az azori csatársztár, Pedro Miguel Carreiro Resendes (szimplábban Pauleta) bevette Bíró Szabolcs erődítményét, és nekünk bevégeztetett (3-1). Ma is azt mondom, az egyesület legendáriumának ékköve ez a győzelem, hisz Ramé, Dhorasoo, Dugarry, Christian, Szmertyin vagy Pauleta szintű nagymenőket mi nem tudtunk a porondra küldeni. Csalódást keltettek viszont a girondista fanatikuskok, eljött ötven méla bürokrata az öltönyös-nyakkendőfajtából, és 15-20 ultrafizimiskás fazon. Utóbbi zöme az Ultramarines (1987) fedélzetéről annyira be volt füvezve, hogy azt sem tudta, hol a csudában van.

A Magyar Kupában Kalocsán öregbítették „jó” hírnevüket a fanatikusaink. Az idősebb rendezőket a gutaütés kerülgette, amikor az egyik virágos hangulatú, a hőség miatt jóformán teljesen mezítelen vendég – elvonatkoztatva a különben eléggé fajsúlyos szemponttól, hogy a második féldő javában folyik – sörrel a kezében átbaktatott a zöldben pompázó pázsiton. Közben meg-megállt, nagyokat kortyolt a hűsítő folyadékból, eldiskurált barátságosan Bíró Szabival, a kapusunkkal, mintha pikniken lazulnának a Vekeri-tónál.

Szlovákiai légiósunk, Jozef Majoros akciójával 1-0-ra megvertük a Sopront, azonban az október 10-i bajnokink másról híresült el. Két debreceni rendbontót kitiltott a grémium, elvben 2002. június 30-ig nem látogathatták a mérkőzéseket. Az egyik sörösüveget hajított a küzdőtérre, a másik leköpte a DVSC (hányatott magánéletéről ismert) cserecsatárát. Ugyan a sportlap lehozta a szankcionáltak komplett nevét, én nem teszem. Mindenki ismeri az exkommunikáltakat, valamint az is köztudott, mi történt utána. A Red Veterans két tagja nyilatkozott a helyi televízióban, és erkölcsi oldalról elítélte a dobálót meg a sercintőt. Ezek után felerősödött a támadás az őskövületek ellen, tettlegességre is sor került, aminek következtében a veteránok jelentős része átült a nyugati oldalra, így a közösség a régi formájában megszűnt létezni. Hajtóvadászat folyt öregekre, mint ahogy Alberto Moravia remek könyvében megírta, mert éles nemzedéki ellentét állott az affér mögöttesében. Sebek keletkeztek, lelki és fizikai természetűek, amelyeket részemről nem volna etikus, sem praktikus felszaggatni. A fájdalmas ügyről többet nem óhajtok elmondani, ennyi idő távlatából sem. A legjobb volna elfelejteni, habár a családi konfliktusokat a legnehezebb.

A Győr elleni összecsapás (1-1) sztrájkja újból csoportbontást eredményezett a házunk táján. Az idősebbek drukkolni akartak, a fiatalok viszont – társaik melletti szolidaritásból – tiltakozni a vezetőség álláspontja ellen, ezért üresen hagyták az északi front közepét, sőt be sem jöttek oda pár percig (5 vagy 10 minuta rémlik). November 20-án, irtózatos hidegben az FTC elleni rangadón a szektor jobb oldalára költöztek a hangadók, összeugrottak a rendőrökkel, akik két leventét lefogtak. A 8000 helybélből alig-alig vetemedett buzdításra valaki, én a csekély sztrájkterő között voltam. Sokat gondolkodtam a miérten, miután csak annyi volt előttem tiszta, hogy nem azért tettem, mert keresni akartam magamnak a bajt. Idővel jöttem

Az Üllői úti kupadöntőre tartó veteránok

rá, hogy a két generáció a szurkolás funkciójáról és a meccsnézés lényegéről alkotott filozófiájának alapvető különbözőségében rejtőzik a magyarázat. Mi, tegnapi emberek sohasem akartunk nyomást gyakorolni a klubra vagy a labdarúgókra. Nem igazán érdekelt bennünket az egyeslet irányításának ilyen meg olyan problémája, abból úgyszólván volt mindig rengeteg. Nem demonstráltunk, nem sértődtünk meg, de nem is diszponált fölöttünk az egyesület, az illetén jellegű protektorátusból sohasem kértünk. Beszereztük a jegyünket, biztattuk a csapatot, szidtuk a játékvezetőket – merő megszokásból, szerintem hiányzott is volna nekik, ha nem tesszük. Mikor kikaptunk, mérgesek voltunk, midőn nyertünk, örvendtünk, mindkét esetben italoztunk, sőt a harmadiknál, az iksznél is, aztán előbb-utóbb hazamentünk vagy hazatántorogtunk. Türelmesen bólogatva végighallgattuk életünk párjának roppant lesújtó, ám teljességgel jogosnak és aktuálisnak érzett etikai észrevételeit minősíthetetlen életvitelünkről. Rend szerint megígértük, hogy ilyesmi többé nem fordulhat elő, legalábbis a következő bajnokiig egészen bizonyosan nem. (Én egy idő után leszoktam a fogadkozásokról, abszolút fölöslegesek voltak, másnapra ugyanis az összes eskümet elfelejttem.)

Nekünk, a „vecchióknak” (Lófej, Zolika, Ferike, Hobo, Sanyika, Lali, Trón Árpai, Zsolti, Páll Dini, Jenei Zoli, Toncsi, Ákos, Szabi, Ottó, Leskó Pisti, Égerházi Jimmy, Egér, Rendes Csabi és a bátyja, Béla, Hosszú, a két hölgy, Zsike és Imola, valamint jómagam) a szurkolói állapot nagyjából ennyit jelentett és jelent. Az ifjabbak seregletének evidensen többet. Jó másfél évtizede leírtam valahol, hogy az ultraság létforma, életstílus, az önmegvalósítás egy szintje. A SZUD primátusát az északi magaslaton nem vitatja senki, óriási ellenben a felelőssége. Mert aki nem szektapredikátorként áll ki a XXI. század Magyarországon a közösség elé, annak tudnia kell, hogy – a mi esetünkben – százak, ezrek figyelik és követik utasításait, a szinte még gyerekkorúak számára egyfajta példakép, muszáj tehát vállálnia minden cselekedetének, minden kijelentésének és utasításának ódiáját. És nem árt, ha másodpercekre sem feledi e szójáték igazságát: valamennyi „szíves” lokista, de nem minden lokista SZUD-os! (Mindez nem defetista propaganda a részemről, hanem a cáfolhatatlan igazság papírra vetése.) A Vasas elleni ikszen (2-2) szétszórt agitációs röplapokon kifejtették a munkabeszüntetéssel kapcsolatos álláspontjukat, felsorolták a sérelmeiket, amelyekre a vezetőség érdemben nem reagált, majd végre újból harsogott a buzdítás, sőt volt csillagszórás is. Az FTC elleni női meccs után a fedett előtt várakozó Green Monsters (1995) megtapasztalhatta a tájjellegű turizmus árnyoldalait. Rossz helyen tébláboltak a „szörnyek”, számukra igen kedvezőtlen asztrológiai konstellációban.

2002. január 12-én Nyíregyházára buszoztunk, három tömött négykerekűvel, úgy 150-170 arccal. A feldobott klímára jellemző, hogy a Sziklából indulva már a Hódos mögött meg kellett állnia a csotrogányunknak, miután a megtett mintegy háromszáz méteren egyeseknek halaszthatatlan dolguk támadt, másoknak ellenben kifogyott a szeszkeszletük. Az egyik mögöttem ülő tinédzser leküldött egy embertelen adagot a „teszkós” pálinkából, majd teketóriázás nélkül kiürítette túlterhelt emésztőszerve tartalmát a padlózatra. A társai fenemód sajnálták. Az italt. A 4-es főúton haladva vettük észre, hogy a csabaiakat szállító jármű az út mentén dekkol, és a fiúk buzgón elégitik ki a sürgős biológiai szükségletüket. Apafánál a debreceni különítmény bevárta a viharsarkiak járgányát, és ami a kivérzett, sokkot kapott technikából megmaradt, folytathatta az útját Szabolcsba. (Ablakok híján cudar élmény lehetett, télvíz idején oda, majd onnét haza, Békéscsabára.) A Bujtosi Szabadidő Csarnok körül százszázalékos anarchia uralkodott, az ingerült rohamrendőrök nem tudták kezelni a káoszt, és valljuk meg, nem is volt könnyű a helyzetük, hiszen a négy rivális klub (Szpari, Csaba, Újpest, DVSC) tábora torlódott össze kétszáz négyzetméteren. A fővárosi „violák” közé érkeztünk meg, létszámban magasan felülmúltuk őket, – és itt hagyjuk is abba a gondolatsort, mert minden más fikció! A körülbelül 300 főt befogadó lelátói részre tereltek fel bennünket, lehettünk ott nyolcszázan, a túlszűfolttság a koncentrációs légerek viszonyait idézte. A konkurencia számomra csalódást keltett, a csabaiak húszan, a hazaiak ötvenen (nagy jóindulattal), a megyeriek százötvenen alakítottak. A piros-kékek ellen a hangulat a forrpontra jutott, hogy egyik gólunknál bekövetkezzen a baj: a korlát megadta magát, átszakadt, nem tudta felfogni az ünneplőket, sokan a kétméteres mélységbe zuhantak. A szemköztiiek közül egy kopasz, zilált idegállapotú egyén úgy értékelte a látottakat, hogy a „hurkások” akcióra vetemednek, beugrott hát a viharsarki viador a küzdőtérre, és egyedül – a parketton keresztül – meg akarta rohamozni a komplett cívis sleppet. (Rocky Marciano reinkarnációjának hitte volna magát?) Hancsi nyomban rámért kettőt,

beszedetett néhány mesés vesést is a felgerjedt delikvens, majd egyetlen rendező visszavezette a helyére. (Ha nem vétem el sanszait, jobban járt így.) Sajnos, nálunk akadtak sérülések, az egyik asszonyka, Pelles Tibi volt felesége szilánkos csuklótörést szenvedett, köszönhetően az ázsiai körülményeknek. Búfelejtőnek megnyertük a tornát, ami a hangerőt illeti, azon a téren sem voltak ellenfeleink. A szokványos előállításokra is sor került.

Az akkor éppen Borsodinak nevezett terembajnokság dunaújvárosi nagydöntőjébe február elején hat klub (három első és három második ligás) kvalifikálta magát. Az North Side Hooligans és a Red Hell korábban a helyszínre érkezett, a SZUD és a Force Field busza elkésett. Körülbelül 250 lokista buzdította végül a DVSC-t, előtte azonban malőr történt. A rendezők „véletlenségből” az 1200 fős Fradi-táborhoz kalauzolták az alföldieket, akik – felmérve az esélyeket – azonnal meghátráltak. A járműnél szintúgy folyt csetepaté a fővárosiakkal, ott egészségesebb volt a számarány, ám abban a bokszbán is az örökzöldek voltak fölényben, amíg be nem futottak a rendőrök.

Az NB I tavaszi rajtjánál Győrbe szólította a hajdúkat a kötelesség, a 130 tiszántúli egész masszív erőt képviselt a „vizek városában”, többször füstbombákat robbantott, rudasokat lobogtatott. A Wild West a meccs előtt inkább visszavonult, majd a mobiltelefonon megbeszélte újbóli randevút sem vállalta. Túl nagyknak ítélte az ellenfél létszámát meg a rizikót.

Tizennégyen kísérték el a lányokat Németországba, a TSV Bayer 04 Leverkuseni elleni kupavisszavágóra. A bielefeldi cimborákkal együtt melegítettek a melegedőben, majd a Boys segítségével sikerült találkozniuk a Leverkuseni ultrákkal, a Mad Boyz hangadóival. Noha a hölgyek kiestek, Bocskai fejedelem népe nem tudta visszautasítani a helyiek szívélyes invitálását, és maradt a „gyógyszer-szeknél” a másnapi, BVB Dortmund elleni bajnoki kedvéért. A Play SZUD magazin konklúziója: arrafelé túl sok a jómódú divatfan, és kevés a valódi ultra. Tegyük hozzá, deprimáló, ami a fogyasztói futballban mostanság végbement. A 2008. március 11-én megvívott Internazionale-Liverpool (0-1) Bajnokok Ligája-kvalifikáción elvben olasz és angol klub csapott össze. Mondom, elvben. A lombardoknál kezdőként pályára küldött formációban egyetlen olasz sem jutott szóhoz, a három cseréjük sem talján volt, míg az LFC által harcba vezényelt tizennégy labdarúgóból három volt de genere albioni. Az Inter ebből a szempontból nem problémás, már a neve is

Győrben sem maradtak magukra az alföldi futballisták

Az arminiás cimborák graffitit borította klubházánál

2002-ben harsány debreceniek biztatták a hölgyeket a Leverkuseni sportpalotában

a nemzetköziséget hirdeti, ám miként azonosuljon a brit tradíciókat mélységesen tisztelő szigetlakó a „vörösökkel”? Kérdezzék meg tőle!

2002. április 20-án elsőrangúan megkomponált, impresszionista élőkép köszöntötte az egyesület századik születésnapját, a 4500 kisebb zászló, a kiírás (Évszázadnyi történelem) is az ünnepélyes hangulat fokozását szolgálták. A második féldőt rakétázás, füstölés, tüzezés színesítette. Az Újpest azonban belerondított a centenáriumnunkba, 1-0-s győzelemmel vehette hazafelé az irányt. A lefújás után elterjedt a hír, folyik a civakodás a lilákkal a néhai ifjúsági tábor kerítésénél. Sokan rohantak a tetthelyre, a fák között felbukkanó kommandó azonban résen volt, és tomfával meg gumibottal kontrollálta a helyzetet. Egy személy bordatörést szenvedett, többen könnyebben megsebesültek, természetesen nem az erőszakszervezet képviselői közül. Szomszédommal, Pataki Lacival pár pillanatra megálltunk, és láttuk, amint nem messzire tőlünk egy idősebb úr a bükkfa tövét locsolja. A rossz példa ragadós, nekifogtunk hát az öntözéshez, amikor a ködből előlibbent egy maszkos sziluett, mint valami kék kísértet, hogy istentelenül nagyot húzzon a mit sem sejtő öreg hátára. Csak úgy porzott a kabátja. A kárvallott kétségbeesetten jajgatva kérdezte, hogy „Már nyugodtan hagyozni sem hagyjátok az embert?” Olybá tűnt nekünk menekülés közben, tényleg nem hagyták.

Május 9-én a Play SZUD című újság megrendezte az első tornáját, amelyen a székesfehérváriak és a Hajdúszoboszlói Lokisták gárdája is elindult. A sorozatot az Ultras Debrecen ConAir nyerte, a döntőben valósággal kivégezte a Köménymagot (7-0). A harmadik helyre a SZUD első garnitúrája kapaszkodott fel. A széria nivója állítólag megütötte a PNB-nek csúfolt liga általános színvonalát...

Május 25-én 4-0-ra megvertük az ETO-t. Az északi fertály vasfüggönyén függött a dunaujvárosi Ultra Red Alert textíliája, közvetlenül a BalmazFront lepedője mellett. Mindez miért érdekes? Ezzel a mérkőzéssel szinkronban a Dunaferri az Üllői út 192. szám alatt lépett fel, és a vendégszektorban talán 4-5 piros mezes rajongója árválkodott, ide többen eljöttek a győriek ellen segíteni a Lokit. Furcsának hatott ez számomra. Sajnálatosan tovább csökkent a nézőszámunk, 4350-en váltottunk bilétát egy-egy bajnokira.

2002 júliusában századnyi piros-fehér fan pörgette le a Debrecen-Sopron-Debrecen viszonylatot (cirka 900 km-t), hogy lássa a két korábbi favorit, Sándor Tamás és Dombi Tibor repatriálását. (Megkezdődött „tomizmusunk” újabb korszaka.) Előtte együtt poharazgattak a mieink Gilicze Laciékkel, a City Boys aktivistáival, mintha csak a 90 perc múlva bekövetkező 2-1-es győzelmünkre emelték volna a krigliket. A Dunaferri közel telt ház, 7000 néző előtt megcsaptuk 3-2-re, elég iramos találkozóhoz helyezte be az utolsó pillanatokban Marius Ninel Sumudica a nyertes találatot. A lefújást követően sörözgetések folytak a dunaujvárosiakkal. (A soproni és újvárosi drukkerekkel rendezett a nexusunk, ha nem is baráti, amolyan jóindulatúan semleges.) Az MTK ellen közvetítette a 90 percet a televízió, 150 debreceni választotta szórakozásul az utazást. A DVSC ezúttal is kitett magáért, rúgott idegenben három gólt. Sajnos, ezenközben beszédett négyet.

Az Újpestet óriási füstköd, 30 görögtűz fogadta, röppentek a rudasok, zengett-zúgott a dugig megtelt szektor, minden adva volt tehát a csodálatos estéhez. Az is kerekedett belőle, csak hát a lilák számára (2-5). (A vereséget szörnyű elviselni, ám végtére is a létezés maga a vereség, hiszen aki megszületik, mind legyőzetik. Az ellenben egyáltalán nem mindegy, hogyan érünk a veremhez, miként tesszük meg az odáig tartó utat.)

Győrben megint történt néhány ütészváltás, de nem az U.C.S.K. vagy a Wild West, hanem a szövegelő autonómok kaptak sajtó emlékeket a mintegy hetven hajdúságától. A ZTE elleni tusa kapcsán a győzelem (2-1) és a kiírás (Meghalni lehet, elfáradni soha) érdemel említést. Ja, meg a jelentős erővel, megközelítőleg tucatnyi harcossal felvonuló zalai Armada.

Mátészalkán – tekintettel a környék speciális etnográfiai adottságaira – prognosztizálni lehetett a feszültséget a Magyar Kupában. Össze is tűztek a látogatók a rendezőkkel, mert nem vettek jegyet, tetejébe fűcsomókkal górálták meg a strázsákat. Konfliktusba kerültek a hazai labdarúgókkal, a hangosbmondóval, végül a kivonuló karhatalommal is. Utóbbiak fiatal tagjai meglehetősen gyakorisággal csapkodtak a bikacsökökkel, a hölgyeknek sem irgalmaztak, végül rendőri felvezetéssel hagyta el a busz a települést. (Mintegy mellékesen a Loki 5-0-ra nyert, így továbbjutott.) A Vasas elleni meccsen megünnepelték a Hódosban, hogy az Év csarnoktábora lett a debreceni, majd hosszú idő után először újfent

A gráciák fellépésén sohasem fagyos a légkör a Hódosban

Természetesen gyulladtak az örömtüzek. A „violák” eljöttek jó hatvanan, füstöt dobtak be, aztán a mérnylőt kiemelték a biztonságiak. (Nehéz dolguk volt, ekkora „tömegeből” nem lehet könnyű a renitenst kikapni.) A januári incidens után így is tiszteletet érdemelt a maroknyi jaminai, aki beállított a Cívitasba, és még csúnyák mutogatására is futotta szuflájából.

2002. november 16-án a Bakonyban lépett az enyhén kopottas gyepe a Loki. Minden kommentár nélkül idézem a szaklap kritikáját: „A kulturálatlanság néha tényleg nem ismer határokat. A debreceniek (...) a Magyar Kupa-sorozatban Bodajkon vendégeskedtek, s tudván, hogy ellenfelük az MTK ifijátékosaival szerepelt, egy húsztagú, italtól bódult társaság saját csapata helyett a kék-fehér utánpótláskorú játékosok válogatott szidalmazásával volt elfoglalva 90 percen át.”

2003. január 25-én a DVSC-Valdor – Herz-FTC (34-39) női bajnoki szünetében verekedés tört ki a Hódos büféjében. A fradisták – áhírnék bizonyult, hogy nyíregyházi – csoportja rátámadt a pulnál békésen fogyasztókra, akik között asszonyok és gyerekek is voltak. Az attakról értesülve, ám megkésve érkeztek a helyszínre a hazaiak, hogy rendezzék a számlát. A WC-ig hátráltak a 25-30 zöld fanatikus rohama elől, közben szanaszét repültek a székek és az üvegek. Éppen amazokon volt a sor a visszavonulás dolgában, amikor a kitérő rendőrség könnygázt vetett be. Nem nehéz elképzelni a jelenetet, ahogy mindenki ész nélkül menekül a bepermetezett zónából. A második félidő picivel később kezdődött, kerültek kisebb sérülések is, és sokan úgy vélték, a Főnixben megrendezendő teremlabdarúgó-döntő sem megy majd le békésen, azon ugyanis újból Debrecenben vizitál az FTC és szurkológárdája.

2003. január 31-én Nyíregyházára ugrottunk át, az esedékes csarnoktornára. Ezer jegyet kaptunk, egy szálíg elkelt péntek estig. Az ultrák három csordultig zsúfolt autóbusszal utaztak, a helyszínen 1000-1100 debreceni drukkolt. Ezúttal a sportpalota egyik oldalsó részét szinte csak mi töltöttük fel. Szemközt a nyíriek büszkén mutogatták az elszedett piros-fehér sálakat. (Megint voltak gyanútlanok, akik kraváttikkal a nyakukban korzóztak a szabolcsi megyeszékhely hangula-

Mi voltunk otthon a nyíri fedettben 2003 elején

eljutott a brigád az Üllői útra, ha nem is regimenttel, ránézésre ötven fővel. A kis lépés is lépés. Ezen felbuzdulva nyolcvan vettek részt a kispesti télakon (a péntek esti televíziós közvetítés dacára), és nem is bánták meg, akik vállalkoztak rá. Kiss Béla sporttárs a 3. percben az öltözőbe vezényelt egy vendégfutbalistát, a végén mégis mi örülhetünk, mert 3-1-re nyertünk.

„Rocktóber” 19-én megtáncoltattuk a Viharsarok kedvencét (6-1), akkor készült a felejthetetlen koreográfia az univerzumból és a kiírás (Határ a csillagos ég).

tos utcáin, és nyilván fölötté csodálkoztak azon, hogy egy-két rúgás kíséretében elvették tőlük az öltözékük részét képező stólát.) Egyébiránt a lokális ultraság száma a tavalyihoz mérten megcsappant, ezúttal harminc aktivistát sikerült mobilizálnia. A Békéscsabát egyetlen fanja (!) hajtotta, akár a Balassagyarmatot, ő a mi buszunkon jutott el Szabolcsba. Nem tisztem a riválisok minősítése, pusztán a vizuálisan érzékelhető tapasztalatokat osztom meg olvasóimmal. (A ferencvárosiak meg az újpestiek bő évtizeden keresztül hangoztattak hasonló vádakot ellenünk. Valljuk be férfiasan, nem minden alap nélkül. Igaz, velünk kontextusban nem a hazai létszámot kifogásolták, hanem az utazásit, és ez azért takar némi különbséget.) Többször kihúztunk egy Ultras feliratos maxi zászlót a fejünk fölé. Az egyik szünetben az alagsori paravánnál serkent konfliktus, a szeparáció gyanánt felállított szekrényeket a lokisták lendületből felborították, de az áttörést a Keleti Front felé a kommandósok megakadályozták. Két emberünket fogták meg, aztán hamar elengedték őket, miközben zúgott németül a szolgálatbarát kardal:

„Eins, zwei, drei!
Scheiße Polizei!”

2003-ban módosult a főhadiszállás helye, Komcsiék ugyanis megnyitották a Kövér Egér névre keresztelt nemzetközi konferenciaközpontot, és általában patinás falai közt gyülekezett a szomjas násznép 2006-ig. (A Loki Club Söröző viszont bezárt. Pontosabban a tulajdonjoga mások kezébe került, akik nem szurkolói helyiségként óhajtották tovább üzemeltetni.)

A Főnix színültig telt zsöllyéje 2003. február 2-án. A DVSC lett a tél bajnoka

A terembajnokság döntőjét a Főnixben játszották, a tornát félig telt zsöllyék fogadták, 3-4 ezer ember volt kint a hodályban. Igaz, a mi karzatunk zsúfolásig megtelt. Rajtunk kívül a fradisták jöttek még elfogadható létszámú stábbal, a 300 rendőr azonban fürge volt és éber. A DVSC avatott téli bajnokká, támadónk, Kolbe (Ádám, hol vagy?) illeszthette fejére a gólkirályi koronát.

A Magyar Kupában a Sopront a Vágóhíd utcában vendégeltük meg, a hótól megtisztított pályán. Ezt úgy kell érteni, hogy a havat a hajdani B-közép előtti részen jelentős méretű kupacokban halmozták fel a takarítók. Szerdán délután kettőkor, nagy hidegben a 2500 néző maga volt a csoda, a továbbjutás nem, mert pillanatokra sem forgott veszélyben (2-0). Zalaegerszegre viszontagságos utazások után végül is 80 debreceni ért oda, a zöme a 80. perc után, a hulladék busz ugyanis lerobbant. A csapat is, mert kikapott

2-1-re. Március 12-én javítottak a fiúk, legyőzték a Fradit 2-0-ra. Furcsa eset esett. A motozók a bejáratnál 35 darab görögtüzet koboztak el a hazaiaktól, egyik aktivistájukat, Biget elvitték, ezért tiltakozásul a molinók nem kerültek ki az északi oldalra. Nagy megdöbbenésünkre a zöld-fehérek valóságos pirotechnikai dzsemborit rendeztek a maguk szektorában, az égő fáklyákat, jelzőket áthajigálták a déli és a keleti oldalon tanyázók nyakába. Felvetődik a kérdés, ők hogyan vihették be a tiltott eszközöket?

Siófokon századnyi pusztalánc járt, és több tucat árpádsávos zászló lobogtatásával dobta fel a temperaturát (1-1). Az úgynevezett alapszakasz utolsó meccsén újból a rudasok kerültek előtérbe, 3-2-vel küldtük haza a Kispest-Honvédot. A keleti bástyák népe szidta a honvédosokat, mire átment a SZUD pár húzósebes arca, és hamarjában rendet tett. Közölték a szitot nem értőkkel, hogy Budapesten lehet harsányan szidalmazni a fővárosi klubokat és drukkeriket, itthon nem elegáns. Fel voltak háborodva a leteremtettek,

amiért már ócsárolni sem szabad nekik a drága pénzen megvett jegyük ellentételezésekként a gyűlölt pestieket. Nekik tilos, akik pedig mindig húségesen kint vannak a mérkőzéseken? Tegyük gyorsan hozzá: minden itthoni mérkőzésen! Újpesten vagy az Üllői Street környékén sohasem látni egyiket sem, habár ott igazán elkelne a hangerő és a kurázszi.

Árpádsávos zászlók alatt a „magyar tenger” partján

Vitorláját bontó hajdúsági fregatt a csabai dokkban

2003. április 5-én Csabán legalább ezrednyien jártunk (a sportlap 1500-ról számolt be). A markosabb legények korábban átmentek a viharsarki városba, de nem találtak megintertújvolható alanyokat, csak az egyenruhásokat lelték meg. Mi kisbusszal lódultunk neki a távnak, főként a BalmazFront embereivel, kibújva a Hortobágy Kommandó felügyelete alól. A Stormcorner törzshelyét hamar anektálta az őrzés alól meg-

pattanó különítmény, a „violák” rögvest visszavonulót fújtak, amikor meglátták a címesekeket. Felbukkant közöttünk néhány vásárhelyi és szegedi ultra is, a csongrádiak nem annyira értünk, sokkal inkább a lilák ellen szurkoltak. Változatos időjárás fogadott bennünket, olykor előbukkant a nap, máskor szállingózott a hó, csepergett az eső, fújt a dermesztő szél. (A palánkra került három iraki zászlót meg nyilván a táborunkban lévő, a messzi Mezopotámiából érkező fellahok biggyesztették oda.) A 29. percben arra lettem figyelmes, hogy elég jelentős mennyiségű azonosíthatatlan tárgy indul légi útjára a hazai blokkból irányunkba. Azt hittem, golflabdák vagy csapágygolyók érkeznek, riadtan ugrottam hát félre, amikor az előttem álló hölgy gondosan feltupírozott, platinaszőke hajkoronáján szétfröccsent az egyik küldemény. Azonnal kiderült, ibolyaszínű festékekkel befecskendezett tojás volt az ufószerűség. Szerencsémre én csak a cipőmre kaptam a húsvéti köszöntőből. Meg is állapítottam hamarjában, a „derék tótok” rendszeren feltankoltak tojásból a közelgő ünnep és a debreceniek tiszteletére. Válaszul a lokisták megrohanták a

kerítést, Sumudica közben éppen berúgta második gólunkat, így az öröm és a düh kombinációjának kulminálódása következtében átszakították a drótokat. Bezúdult az előzőleg gondosan demilitarizált zónába a karhatalom is, mire a csabai góralók jócskán hátrébb húzódtak, a debreceniek pedig a vállukkal lökdösték vissza az egyenruhások. Leszurkoltuk a feleselgető jamineiakat, a DVSC pedig lemosta a pályáról Supka Attila akkori seregét (3-0). Soha rosszabb délkeleti klasszikust!

Az MTK-t igen takarosan megtakarítottuk (6-1) a kupában, impozáns füstfelleg és hat-ezer boldog néző köszöntötte a győzőket. A kék-fehérek hívei kifogásolták, hogy palesztin és iraki zászlókat, az SS jelképeit, nyilaskeresztes sálakat figyeltek meg az északi barikádon. A DVSC vezetősége hivatalos közleményben reagált a vádakra, és leszögezte, a rendezők nem látták az említett tiltott szimbólumokat, a palesztin és az iraki nemzeti lobogók használata meg nem tilos. És megtörtént a régen várt-remélt diadal, Sabin Ilie remekléssel 3-0-ra nyertünk a Megyeri úton, a lefújáskor a mintegy 70 tiszántúli eksztázisban tombolt. (Minő veszteség volt, hogy briliáns technikájú román csatárunkat nem tudtuk megtartani. Nagy király válhatott volna belőle az Oláh Gábor utca környékén, de vagyona került volna a kivásárlása.)

Pár nappal a kupadöntő előtt a Nagyerdőben ikszeltünk a Fradival (1-1), akkor már mindenki a finálé lázában égett. Páratlan évet tapostunk, így hát azt gondoltuk, 1999 és 2001 után csak mi hozhatjuk el a serleget.

Sajnálatosan rosszul kalkuláltunk. A 2003. május 6-án történt eseményekkel kapcsolatban több írásom is napvilágot látott, az egyiknek a Kupadöntő a „semleges” Budapesten címet adtam. Most hadd mondjam el még egyszer, hogy ha tradicionálisan a Puskás Ferenc Stadionban (azaz a Népstadionban) rendezik meg a finálékat, mint teszik a fejlettebb futballkultúrájú nációknál, semmi bajunk vele, indulunk oda, ahogy mennünk is kellett. Hozzászoktunk ahhoz, hogy nekünk szükséges letudnunk a legnagyobb távolságokat valamennyi bajnokságban, ez a speciális geopolitika fekvésünkből mintegy objektíve következik. Ellenben felháborító, csúfondáros, egyben elgondolkodtató, hogy például a 2005-ös döntőt (FTC-Sopron) a semlegesség érdekében Székesfehérvárra vitték, míg a 2007-est – nyilván ugyanebből az aspektusból – a Megyeri útra! A kispesztiek megtettek metróval pár állomást a kupadöntőért, a teljes esélyegyenlőség jegyében. Ezzel együtt Újpesten is mi voltunk létszámbeli fölényben, nem ők.

2003-ban azon a pórul járt autóbuszon utaztam Budapestre, amely nem tudott hazajönni, oly mértékben szétverték a zöldök. Ez a 7. sorszámú panorámás járat volt. Mi értünk fel elsőként, a tapaszt-

Iraki és palesztin zászlók a DVSC-MTK kupaösszezapás előtt az északi lépcsők mellvédjén

Bereksztés utáni totális eufória oka, hogy 6-1-re megvertük a Hungária körútiakat

A 2003-as kupafinisen sáltömeget feszítenek ki a debreceniek

talatlan sofőr hajtott, mint a meszes, hiába szóltunk neki, baj lehet belőle, maradjunk csak az oszlop közepén. Főlényesen mondta, hogy ott lesznek a rendőrök is. Nos, ott voltak, de minék! Nem állították le a forgalmat, a piros jelzések szétszabdalták a konvojunkat, a járdaszigeten „véletlenségből” várakozó fradista pattantyúsok meg mindenfélét szórtak ránk. Úgy alakult, hogy éppen volt náluk kéznél muníció: üvegek, kövek, golflabdák, csapágygolyók, egyebek. Folyamatosan tűz alatt tartottak bennünket, ketten kórházba kerültek orrcsont- és homlokcsonttöréssel, engem golflabdával találtak vállon. Az volt a mázlim, hogy az ütést némileg tompította az ablaküveg, ami természetesen röpítýára ment szét. A rendkívül fiatal rendőrök rutintalanok voltak, bevetés közben nem láttak az idegességtől és a majrétól, a buszon ülőket fújták le könnygázzal. A mentősök még náluk is időtlenebbnek tóntek, azokat kezdték bekötözni zavarukban, akik karcolásokat gyójtóttek be, a súlyosabb sérültek sebéből közben ömlött a vér. Az ajtót feltépte egy drabális termetű, félmeztelen ferencvárosi, háttal álltam neki, a vezető melletti lépcsőn. Elkaptott volna, és akkor összecsomózza a hátgerincoszlopomat, ha egy cimborám szemből pálinkásüveggel nem csapja le. Kizuhant a kövezetre, időközben odaérkezett egy debreceni kisbusz, annak legénysége vette kezelésbe a flaszteren szétnyúlt delikvenst, akit a szanitécek kapartak össze. A pilótánk sokkot kapott, azt hajtogatta, hogy „hát ilyet, hát ilyet”. Ahogy jöttek a hajdúsági autóbuszok, menekülni kezdtek a támadóink, közülük kettőt a déli csúcsforgalomban majdnem az istentelenül fékező, túlkölő, kacsázó gépkocsik gázoltak el. Én még akkora káoszt, mint ami abban az útkereszteződésben dühöngött, soha előtte, sem utána nem láttam. (Abban bizonyos vagyok, János apostol újabb rémségekkal gyarapítaná a Jelenések könyve vízióit, ha részese lehetett volna a fentebb vázolt fejleményeknek.) A monumentális sportkatedrálisba hazai hangulatot varázsolt a 3500-4000 drukkerünk. A sivatagi hőségben többen rosszul lettek, nem túlzok, a katlanban 30-35 fokos meleg tombolt. A serleget elveszítettük, és akkori (még bajuszos) mesterünket faggassák alkalmasint, miként sikerült a Lokinak az évad leggyalázatosabb játékát produkálnia legfontosabb meccsén, hogyan szenvedhetett taktikai vereséget is. Pedig a SZUD és a tábor kitett magáért, húsz füstöt nyomott be (pirosakat, sárgákat, kékeket), erősítésül pár fehérvári ultra szurkolt a tiszántúliakkal. Két és fél szektort megtöltöttünk az impozáns betontáiban, a riválisok sem voltak többen, habár nekik szintúgy „rengeteget” kellett utazniuk. (Ha nem vétem túlon túl el az aritmetikai arányokat, nagyjából két kilométert oda meg vissza, de lehet, megvan az három is.)

A lefújást követően – a kommandósok feje és a kerítések fölött – megint süvítettek felénk, zuhogtak ránk az üvegek, a csavaranyák, a biliárdgolyók, a golflabdák, a téglatöredékek és flaszterdarabok. Az újabb kőlavina alatt bánatosan konstatáltuk Aczél Ákos barátommal, hogy a mi járgányunknak befellegzett, mozdulni sem bír, fel kellett könyörögnünk magunkat egy másikra. Debrecenig álltunk, annyian torlódtunk össze rajta, hogy leülni sem tudtunk a koszos padlózatra, nemhogy lefeküdni. Egy benzinkútnál kihívták a szolgálatot, mert szétverték az üzlet elé kiállított hűtőt, kirámolták az egészet. Az eladó tiltakozott, betörték az orrát, nagyon csúnyán festett. Éjjel 11 körül arra kaptam fel a fejem félálomban darvadozva, hogy a mellettem lévő ablak darabokra hullva leomlik, akár a függöny szokott, amikor leszakad. Megint támadástól tartottam, mert odafelé menet valami autós csoportot elkalapáltak a civisek, állítólag egy nyírségi fradistákból álló truppot, és arra asszociáltam, bosszúból ők kezdtek górálni az éjszakai prérin. Valószínűbb, hogy még Budapesten, az ütközet hevében kapott találatot az ablak, és abban a pillanatban adta ki a lelkét. Az csak természetes, hogy mi értünk haza a legkésőbb, a vezetőnk hatvannal „repszett” végig, amikor szólt neki, azt válaszolta, kilencven utassal ennél többet nem bír a veszettül hörgő motor. Éjjel után már nem közlekednek a trolik, a taxi 1300 forintért vitt el a házunkig. Szomorú, hogy ekkora forróságban, ilyen „fair lebonyolítás”, ennyire impotens biztosítás közepette kellett mérkőznünk, az MLSZ későbbi nyilatkozatai pedig minősítik a szervezet tagjait. A történetek után európai ember így nem fogalmazhat! Idézek a Nemzeti Sport beszámolójából: „Amitől az idei Magyar Kupa-döntő előtt sokan tartottak, az be is következett: a Budapesten megrendezett fináléra utazó debreceni szurkolókat többször is megtámadták a ferencvárosiak. Az akciók a következőképpen zajlottak: vagy pontosan elhajított kő, vagy alaposan meglendített baseballütő, vagy egyszerű köpés formájában. A zöld-fehér hívek várták a lokistákat, és alaposan tönkretették a buszaikat (a stadionba begördülő járműveken könyomok, betört ablakok, horpadások voltak láthatók), avagy ha a helyzet úgy hozta, rövid ökölcsatára kényszerítették a debrecenieket. Azok az autósok, akik a tikkasztó hőségben gurultak haza a Thököly úton, rémülten látták, hogy az araszoló kocsisorból megvadult drukkerok ugrálnak ki, ütök-vágják a poroszkáló járműveket, és üvöltenek a bennük ülőkkel. Rémissztó képek voltak ezek, ám a DVSC hívei sem maradtak ki a táncból, ők egy gyors akcióval szétverték a Thököly út és a Stefánia út sarkán lévő pizzériát, mert a napernyők zöld-fehér színekben pompáztak. Hogy hányan sérültek meg a kedd délutáni háborúban, azt nehéz volt megtippelni (a hírek arról szóltak, hogy négy szurkolót kórházba vittek), mindenesetre láttunk több vérző fejű lokistát.”

A harmadik serlegdöntőnket elbuktuk Budapesten, pedig a díszletezés vérbőre sikeredett

A Napló újságírója arról informált, hogy „persze, a piros-fehér híveket sem kellett féltetni, a Puskás Ferenc Stadionnál alaposan megzavarták a fradistákat, mintegy megmutatván a csapatnak: semmitől sem kell megijedni. A finálé előtt fél órával mindenesetre csak a debreceni szurkolók hangja visszhangzott a betonteknőben, a fővárosi szimpatizánsok – a gyakorlatilag hazai pálya ellenére – szégyenben maradtak.” A Tipp így kommentált: „A derű Pesten, a Stefánia-Thököly utak sarkán vált borúra. Néhány tucat ferencvárosi huligán kövekkel leamortizált jó pár érkező buszt – rengeteg ablakot betörték –, és a feldühödött vendégek nemes bosszút véve „elfenekelték” a dobálózókat. A fradistákat csak az időközben kikerülő rohamosztigosok mentették meg.” Átadom a szót a Play SZUD autentikus szemtanújának: „A mi buszunkat egy stadion közeli sarki kocsmából, illetve a szemközti utcából megdobálták. Három ablakot sikerült betörni a hősöknek. Azt azért örömmel vettük, hogy semmivel sem céloznak jobban, mint tették tavaly decemberben. A kanyar után a mi buszunk megállt, és harmincan-negyvenen visszarohtunk a kricsmihez, ekkor már csak két-három bátor legény maradt ott. Ha ezek csak csöves suhancok lettek volna, akkor még az ember megérti valahogy a dobálást. De odaérve kiderült, hogy ezek a bátor huligánok voltak. Lehet ezt tagadni, de ott volt egy-két ismertebb arc, úgyhogy elég egyértelmű volt a dolog. A szemközti utcából dobáló fiatalabb parasztnak már a hírért sem láttuk. A két srácnak – aki ott mert maradni – az volt a szerencséje, hogy megjöttek a yardok. Na, ekkor hirtelen előkerült a többi „huligán” is. És már repültek a székek, a kövek. Hiába, ez az igazi bátorság, a kétajtós szekrényektől meg főleg nagy hőstett! A kikerülő rendőrök feltereltek bennünket a buszra, és bementünk a stadionba. Ott láttuk, hogy még jó néhány busz rosszul járt.”

A korrektségnek, a tárgyilagosságnak és a riválisainknak tartozom annyival, hogy rögzítem könyvemben, nekem nem rémlik az 1971-es esztendőől számítva, amióta a csapatnak szurkolok olyan DVSC-FTC, DVSC-Újpest, DVSC-Honvéd és DVSC-Diósgyőr bajnoki, amelyen ne lett volna megfelelő létszámú drukkerrel telített a látogatók részlege. Fordított szereposztásban lebonyolított mérkőzésekre, amelyeken nem voltunk jelen, sajnos elég sokra vagyok kénytelen visszarévedni.

Mindössze négy nappal a kudarcot jelentő kupadöntő után 29 alföldi utazott el Győrbe, ahol az ellenük kivezényelt rendőrökkel keveredtek konfliktusba, a helyieket két-három lokista szétzavarta. A szaklap szerint a „bűnös debreceni hordából” öten az őrszobán végezték. (A SZUD egy előállítottról tud.) Május 24-én megvertük 2-0-ra az Újpestet. A rangadón történt, hogy a lilák füstbombával eltaláltak az A szektorban ülők közül valakit, azonnal ment is vissza a pirotechnikai eszköz, csak hát a célzó elvétette az irányzékot, mert a pályára hajította be. Jót derültek rajta a megyeriek. Az FTC elleni bajnokira május 30-án hatvan debreceni utazott el. Azért ennyi, mert egyszerűen nem került a városban fuvarozó, aki elvállalta volna az utat, mind féltette a taligáját. A jó fuvaros is holtig tanul? A Nemzeti Sport kollektívája erről nem tudhatott, ezért reagált így: „Csak a vendégszektor maradt bántóan üres, az egyébként legendásan fanatikus, csapatukat a világ végére is elkísérő Loki-rajongók mintha nem érezték volna pótolhatatlan mulasztásnak, ha lemaradnak erről az összecsapásról.” Csupán az égbekiáltó botrányról maradtak le, mert a DVSC tartalékos tizenegye elütötte a bajnoki címtől a Fradit (0-0), valamint törlesztvén a hónap elején jócskán felhalmozott kontóból. A lefújást követően a hazaiak berohantak a pályára, Szentes Lázárt az egyik vandál hátulról vesén rúgta, több menekülő játékosukat lepofozták, közöttük Tököli Attilát, akinek két góljával a minap szerezték meg előlünk a kupát. Miközben merengtem a tévé előtt, arra jutottam, nem kellenek az Üllői útra az inkalos fogdmegek meg a pandúrok, sem a lila „buldogok”, hogy csépeljék a „zöld sasokat”, rendezik ők maguk között a fészük ügyes-bajos dolgait. Még annyit az inkriminált remiről, ha Kiss Zoli berúgja a kihagyhatatlannak tűnő ziccerét, győzünk. A rendőrök előrelátóan öt perccel a vége előtt felpakolták a cívis fanokat a buszokra. (Utólag ítélve, ez egyszer roppant bölcs döntést hoztak.) Az évadot átlagosan 4819 néző kísérte figyelemmel az Oláh Gábor utcában.

Az őszi újpesti turnén (3-1- nyertek a lilák) 120 fő vett részt, ez a létszám jelezte, növekedett a lokistákban az utazási bugalom. Litvániában összesen ötven magyar biztatta a fiúkat, 20 ultra és 30 szimpla szurkoló. Cirka 2600 km-t morzsolta le az 1-1-ért. (Mentem volna a Baltikumba én is, ám időközben mérhetetlenül olcsón elrepültünk Jordániába a családdal, a közben kitört újabb öbölháború miatt a béka feneké alá zuhantak ott az árak. Hajdúszoboszlón is többre került volna a nyolc nap, mint amennyibe került Akabában, a Vörös-tenger partján. Ami az egyiknek büntetés, a másikkal jutalom.)

Siófokon 300 tiszántúli látta, hogyan nyer 1-0-ra a Balaton FC ellenük, majd jött az Ekranas Panevezys. Belefutottam 4-5 drukkerébe, levittem az északiakat a Loki Club Sörözőbe, ahol az ultrák ellátták őket csecsebecsékkal. Nem voltak észnél, amikor meglátták a kellékeket, majd estefelé a rogyásig telt Oláh Gábor utcát. (Mennyire relatív minden, két hónap múlva hasonlólt éreztünk mi is Szalonikiben.) Azt azonban nem hittem volna, hogy csak ezüstgóllal ütjük ki a litvánokat, a hosszabbításban rúgott Bajzát-találattal (2-1).

2003. szeptember 24-én a horvátországi Varasdra utaztunk. A BalmazFront embereivel együtt tettem meg a távot, és nem akármilyen élményekben volt részem. Természetesen nem szomjajztunk, az újjvárosi fiúk le sem feküdtek, hanem Kokó kocsmájában virrasztották át az éjszakát. Rekeszszámra pakolták be a füttyülős barackot meg az egyéb pálinkákat a csomagtartóba. A hortobágyi derengésben megálltunk kávézni, idős juhászember itta reggeli adag szilvóriumát. Fellelkesegett a látványunktól, mert hosszú élete során ilyen korai időpontban még nem találkozott ennyi pityókás alakkal a rónán. Fűztük az öreget,

Dorbézolás a varasdi pub előterében

jöjjön velünk a Délvidékre, hajlott is volna rá, aztán eszébe jutott a birkanyája. A határon a horvát határőrök rátartian közölték velünk, hogy ittas egyén be nem teheti lábát az országukba. Na, akkor a lokisták zöme vissza is fordulhat – mondtuk nekik, – mert még a sofőrök is illumináltak. Ekkor befutott valami vén partizánokkal telt busz, lettek lehettek, azok még piásabbak voltak nálunk. Tetejébe néhány perc múlva farolt be a parkolóba egy dugig telt jármű a Schalke 04 veteránjaival. A királykék „apródok” Velikán léptek gyepre, az NK Kamen Ingrad ellenében, de minden előző regimentnél sokkalta dzsesszesebbnek tűntek. Akadt gelsenkircheni, aki képtelen volt lekászálódni a buszról, a dolgát nagy ívben fentről végezte el, a nyitott ajtón keresztül a semmibe. Aki éppen arra járt, hát istenkém, máskor jobban figyeljen. A leginkább nagyfőnöknek tetsző tiszt ingerülten vezényelt, és mindenki átzúdult a túlsó oldalra. Végül úgy fordultam meg a déli szomszédságban, hogy pecsét nem került a dokumentumomba, elő sem kellett vennem az útlevelemet. Az NK Varteks klubkocsmájába hazai hangulatot csempészünk, gondolom, az év csúcsgyaszítását könyvelhették el a csinos kiszolgálók. Annyi sört rendeltünk, hogy már nem tudtuk valamenynyit lehúzni. Feró a Red Veteransból – biztos, ami biztos – még kikért tíz üveg Ožujskót körülbelül nyolc perccel a kezdés előtt, aztán a belépő White Stones Varaždin négy tagjának a kezébe nyomott egyet-egyet.

Az egyik narancssárga pólós tudott a nyelvünkön, udvariasan megköszönte, majd odavetette a társainak, hogy a magyarok ilyenek, ő megmondta, hogy nem vacakolnak sokat, hanem isznak. A szektorban 500-550 honfitársunk verődött össze, meglepetésemre páran zalaegerszegi szállal a kezükben. Idősebbek voltak, nem is hallottak arról, hogy a két csapat tábora ki nem állhatja egymást. Voltak masszív csapkodások, az ottani kommandó vadul motozott. Kokó ugratta a tapogatóit, hogy mi van itt, kérem, szexmasszázs? „No sex!”

Az egyik – magyarokkal telített – rész az NK Varteks fellegvárában

– ordította a közeg, és nagyot csapott az újvárosi legényre. Csótány túlradó gólörömeiben kiütötte az őt fékezni akaró rendezőt a sapkája alól. Nekem sikerült egy szektort lefelé repülnöm boldogságomban, máig sem tiszta előttem, hogyan éltem túl az ikaroszi zuhanást, ráadásul jelentősebb zúzódások nélkül. A Brigade Rossonere küldte milánói sálamat elhagytam (az elsőt még Vácon „felejtettem” 1999-ben), ám az egyik volt tanítványom megtalálta, és pár hét múlva visszajuttatta. A donyeci úton tűnt el végleg, sajnos a saját cimboráim valamelyike szabadított meg tőle a vonaton. Nem tudom, ki volt a tettes, csak gyanítom. Vádaskodni nem óhajtok, bizonyítékom sincsen. Számoljon el a gyűjtögető a saját lelkiismeretével, ha van neki egyáltalán. Visszatérve a kupameccshez, az volt az érzésem, lekezelnek bennünket a vendéglátóink, mert nagyon magabiztosnak hatottak. Később bőven lett alkalmuk rendesen megtanulni a derék délszlávoknak a DVSC nevezetét. Néhány fehérvári és kanizsai ultra is nekünk szurkolt a létesítményben, ahol nyertünk 3-1-re. Örömkre, különösebben meg sem izzadt a Loki. A varasdi Vasutas-varázs reális eredménye 5-1- lett volna, mi pedig alig-alig bírtunk magunkkal. Lefújás után sokáig ünnepeltük nem remélt, magabiztos diadalunkat, együtt a fergeteges biztatást pacsizva megköszönő labdarúgóinkkal. Beszélük, titokban a székely származású generálisunk is elmosolyogta magát a kispadon. (Az állítást nem tudom tapasztalati, csak indirekt módon megerősíteni.)

*Vörös, vulkanikus eredetű köd ereszkedett Békéscsabára
2003 szeptemberében*

nem szeretnénk az ipse miatt lemaradni a klasszikusról, ne hajigáljon itt, ha egy mód van rá. Fel volt háborodva a tettes, majdnem összeugrottunk. Érdemtelenül csekély érdeklődés közepette győztünk, kerítésrázásokon, mutogatásokon kívül más nem esett. Konstatálhattuk, hogy az Előre nem a nevéhez méltó irányba halad, pedig akkor még aligha sejtettük, hol köt ki pár esztendő múlva.

Az NK Varteks elleni visszavágóra totálisan megtelt az Oláh Gábor utca, a horvátokat körülbelül nyolcvan ultrájuk kísérte el. Miroslav Blažević, világhírű trénerük elismerően nyilatkozott a debreceni közönségről, a kicsiny pályát körülvevő hangulatról (3-2). Ami horvát kedvencünk, Habi Ronald 91. percben lőtt győztes gólját illeti, sohasem fogom elfelejteni.

Október 5-én a déli oldalra beszivárgó ötven ferencvárosi váratlanul felemelte „Elég volt!” szövegű transzparensét, válaszul a környéken ülők mindenfélekkel bombázni kezdték őket. A rendőrök rögvest kapcsoltak, és különösebb rebellió nélkül átvitték a semmiféle felségjelzést sem viselőket a keleti vendégblokkba.

November 6-án Szalonikiben volt jelenésünk. Midőn azt írom, nem sok hasonló élményben volt részem az életem sodrában, akkor nagyon óvatosan fogalmazok. Kisbusszal eredtünk neki, százan napokkal korábban elmentek. Sajnos, két gyenge sofőrt fogtunk ki, így (részben miattuk) elképesztő kalandok sorozatát éltük át. A hellén metropolisban véleményem szerint kb. 300-350 magyar várta a mérkőzést. Előtte bejártuk a várost, kerestük a PAOK drukkerait, de valahogy mindenki az Arisznak, a helyi ellenségnek szorított, akivel csak összefutottunk, még a rendőr is. Nem tudok összezördülésekről. A stadionban aztán a pokol várt ránk. Ugyan nem telt meg, ám abban az állapotában is félelmetesnek hatott. Micket, az

Három nappal a hazaérkezésünk után Békéscsabára szólított a kötelesség. Körülbelül ezer piros-fehér fan jelent meg a Kórház utcában. Odafele kellemetlen incidens történt. Nagyjából Sáránd magasságában egy erősen borközi állapotban lévő fickó üveget vágott ki a robogó buszból, az a mögöttünk húzó kommandósok járművét találta telibe. Irtóra idegesek lettek a „kékek”, leszögezték, ha még egyszer előfordul, az egész bandát visszafordítják. Varga Kálmán, egykori diákunk mellett ültem, és szóvá tettem, hogy

Háromszáznál többen kvártélyoztuk be magunkat a szaloniki Tumbába

angol fiút kikapták mellőlem, miután öt méteren hármat zuhant az Ouzo-Metaxa képezte turmixtól, én meg hirtelen támadt pánikomban nem találtam a jegyemet. Komcsi a markomba nyomott hamarjában egyet, de nem lett rá szükségem, mert az ajtónállók között egyszerűen belöttek a többiek a lelátóra, az út zömét a levegőben tettem meg. A Gate 4 hihetetlen produkált, ezért én a kinti döntetlent (1-1) taksálom a legtöbbre az egyesület történetében. Hogy abban a démoni légkörben nem kakálták össze a gatyájukat a focistáink, és ha jobban koncentrálnak, a végén nyerünk a Tumbában. (Igaz, a horvát bírók elég nyíltan nekünk fütyörésztek. Láttuk, amint Habi ráripakodott a partjelzőre, az meg jó 10-12 másodperc múlva felemelte a zászlaját, hogy nem gól a görög gól, hanem les.) Ami utána történt, maga volt a téboly. A makedón származékok nem bírtak magukkal, felgyújtották lepedőiket, berohantak a gyepre, elsodorták a rendezőket és a rendőröket, lőtték befelé a rakétákat, hajigálták a tüzeket, és ami ennél is meglepőbb volt, egymásra is lődöztek, honfitársaikat is csépeltek. Láthatóan jól elkülönültek rivalizáló csoportjaik a kanyarban. Egy izmos atlétájuk áthámozta magát a kommandósok arcvonalán, már a transzparensink közelében járt, persze, a magyarok közül is sokan ugrottak, miként a sisakosok is. Ekkor lecibálta magáról a csíkos PAOK-mezt, behajította közénk, és az ismert, nemzetközi köröző csuklómozdulatokkal jelezte, cserélni óhajtana. Valaki kidobta neki a Loki trikóját. Oldalról kölkök lopóztak a drapírijainkhoz, el akarták csórni őket. Résen állottak a mieink, semmi sem lett a fondorlatos akcióból. Megjelent sorainkban néhány vállas, kopaszra nyírott bolgár, a Levszki Szófia huligánjai, nekünk jöttek szurkolni. (2006 nyarán már molinóval is képviseltették magukat a vracaiak, Szkopjében kipakolták a Brigada DVSC Vratza Bulgaria feliratos lepedőjüket. Egy ott élő magyar fiú szervezi őket.) Nagyon hideg volt a karzaton, ráadásul közel éjfélig bent tartottak bennünket a Gate 8-ban, miközben fentről követhettük, miként hajtják szanaszét a fakabátok a begőzölt pernahajdereket az utcákon. Csata dúlt alattunk a mélyben, és nem is jelentéktelen.

November 9-én a tábor néhány tagja – a szaloniki túra fáradalmait ki sem heverve – eljutott Szombathelyre, hogy a pannon városban se legyen egyedül a Locomotion.

A „kétfejű sasokat” nagyjából ezer hívük követte Debrecenbe november 27-én, rengetegen érkeztek a német városokból (Frankfurt, München, Stuttgart, Hannover stb.), és mindenkin az illető fanclub fekete pólója feszült. Napokkal előtte eladták az összes jegyet, jellemző módon János öcsémnek sem tudtam már szerezeni. Kisebbr bravúr volt a rendezőktől, ahogy a halkidiki fanatikusokat össze tudták préselni a két piciny szektorban. Felbukkant a drótokon a szerb nemzeti zászló, mint utóbb kiderült, Belgrád „sírásói”

(Grobari Partizan FC) ruccantak el ide, akik jó kapcsolatot ápolnak a Gate 4 PAOK fedélzetével. Kiterítették a palánkra a 2004-es athéni olimpia ellen protestáló, meglehetősen obszcén szövegű textíliájukat. Az UEFA román ellenőrének parancsára a rendezők le akartak tépni, erre aztán a megvadult balkáni népség majd' kidöntötte a kerítést. Úgy vagyok a szangvinikus akhájokkal, hogy szerintem a külföldről eleddig nálunk vizitáló falanxok közül magasan kiemelkedve ők

A PAOK elleni hazai mutatványunk a görögöknek is tetszett

nyújtották a legszínvonalasabb produkciót. Élmény volt nézni, hallgatni a műsorukat. Azért a mi szektoros koreográfiánk sem volt éppen kutya! És bekövetkezett, amiben nagyon kevesen hittek, a DVSC költségvetésének cirka harmincszorosából gazdálkodó, aktuális görög kupagyőztes gárdát eltanácsoltuk az UEFA-szériától (0-0). A látogatóknak egy sanszuk volt, a hosszú védőjük fejese alig szállt fölé, míg nálunk Halmosi Cucu kapufát lőtt (a gólvonalról visszafelé pörgött a huncut labda), Böör Zolikát a tizenhatoson belül buktatták, csak a játékvezető nem látta a jogos büntetőt. A Videoton 1985-ös remeklése óta először élte meg a tavaszt honi tizenegy a nemzetközi vizeken. Kínálja magát a kérdés: vajon a Cívitasban mikor aratnak legközelebb a jegyüzérek, akik borsos áron, jelentős haszonnal tudták elpasszolni a tiketteket? Az egyik feketéző igen-igen ráfázott, tudniillik pár felháborodott debreceni rettenetesen eltángálta. Gatyá mesélte (ő vitte a bíróságon el a balhét), azért kapott a kreolos kinézetű jegyüzér, mert 100 euróért kínálta a zsupát a közelben álló rendőrök szeme láttára. Tette mindezt akkor, amikor az északi sánc számos régi tagjának már egyetlen darab sem jutott belőle.

A 2004. január 31-én és február 1-jén a nálunk megrendezett teremtorrát bojkottálták a szervezett szurkolói csoportok, a napi 3000 forintos jegyre a passzivitás volt a válaszuk. Ne nézzen már mindenkit fejőstehénnek az MLSZ, vagy akik kitalálták a kétnapos lebonyolítást! Bruges előtt álltunk, kellett a lóvé, és nagyon sokan készültek elutazni Belgiumba. Bombaként robbant a hír, az egyesület vezetősége potom 400 beugrót igényelt. Mit mondjak, röpke óra leforgása alatt elvittük a reggeli bitang hidegben a klubtulajdonos kaszinójából valamennyit. Akkor kértek még ezret, így 1450 tikettet kaptunk, holott hivatalosan több járt volna, (a stadion kapacitásának 10 százaléka illeti meg a mindenkori látogatókat), és jóval többen is szándékoztak Németalföldre követni a kedvenceket. (A teremtorna tehát megbukott, mostanában meg sem rendezik, mert teljes közönybe fulladt. Valószínűleg ez lesz a sorsa a 2007-ben útjára bocsátott Ligakupának is. Akik jó ötletnek tartják, Angliával példálózhatnak, hogy ott több sorozat is lázba hozza a szurkolókat. Csak azt nem említik sohasem az igen tájékozott szakemberek, hogy micsoda különbség van az angol és a magyar labdarúgás között! Túl sok jut nekünk a rosszból: a professzionálisnak mondott bajnokság, a Magyar Kupa, a Ligakupa. Lassan – néhány ezer eltökélt aszkéta kivételével – senkit sem érdekel a honi foci, viszont még mindig sokan egész tisztességesen megélnék belőle.)

2004. február 24-én estig tanítottam a Barossban. Emlékszem, ebedig csodálatosan süttött a napocska, aztán beborult, hogy eljöjjön a hóesés ideje. Este hétkor azon tűnődtem, érdemes-e elindulnom egyáltalán a Délibábhöz, ahol a 18 fős kisbuszunk parkolt. Érdemes volt. Sarkvidéki körülmények között eredtünk neki, állítom, 20 métert sem lehetett látni a hóförgetegtől. Egyszer kiszálltam bronzolni valahol a fehér sivatagban, rossz irányban indultam el, alig találtam vissza az úton veszteglő bárkánkhoz. A fűtés bementa az unalmast, a mellettem lévő ajtón keresztül zúgott be a hideg, kénytelenek voltunk másféle „üzemanyagot” használni, aminek következtében óránként többször is le kellett eresztetni a hűtővizünket. Volt, aki a 26 órás utazás alatt négyszer ütötte ki magát, lényegében véve aludt, ivott, feleszmélt, majd megint szivornyázott és újfent elalélt. Két sofőrünk ezúttal a vagányabb fajtából került közénk, gyorsan faltuk a mérföldeket, miközben folyvást harsogott a hangszóróból a Tankcsapda – stílszerű – Be vagyok

rúgva című száma. (Tudtommal Lukács Lacáék másik busszal hamarabb keltek útra.) Valami lepra panzióban aludtunk, meleg víz nem járt, lepedő helyett síkos bőrfelület jutott, mely süttött a hidegtől, a másik szobában meg egész éjjel prostikat gyömöszöltek lankadatlan férfiúi intenzitással. Mick kalandozott egyet, önérzetesen összeverekedett négy skóttal, mert azt találták mondani neki a söntésben, hogy nem tud angolul. A kormos Brimingham szülötte! Hajnalban jött meg, legurult a csigalépcsőn, zengett a kóceráj a fuckingozásától, és csak az nem ébredt fel, aki nem akart. Az ánglus srác 1997 óta él Debrecenben, a felesége révén került Magyarországra. Válásuk után rövid időre még hazament a szigetre, de nem érezte jól magát, visszavágyott második hazájába. Tizenhat esztendő korától híve a West Bromwich Albionnak, amióta nálunk lakik, a DVSC-nek is. Uborka csalta ki először az Oláh Gábor utcára, és az északi oldalon ragadt. Bruges mellett járt Varasdon, Szalonikiben, Szkopjében, a lányokkal Zilahon is. Büszkén szokta mondogatni, ő a Loki legfanatikusabb brit rajongója. Meglehet, az egyetlen is.

A brüsszeli Atomium tövében

Örtüzek a havas németalföldi éjszakában

Közel 1500-an üztük-hajtottuk a DVSC-t Flandriában

Másnap reggel Jenő cimborámmal elmentünk felderíteni a várost, kilenckor még mindenki szunyált, legfeljebb a hattyúk nem. Óránként változott az időjárás, hol kiderült, hol esett, délután ömleni kezdett a hó, mint kiszakadt dunnából a pihék. Legalább négyszer igazoltattak és írtak fel a csendőrök, ámbátor nem rendeztünk semmiféle kalamajkát. Hogy benne legyenek a rendszerben – adták meg a szakszerű választ a kommandósok. (Pontosan úgy festenek, és úgy is viselkednek, amiképpen a hazaiak, valahogyan egy kaptafára formázhatják őket.) Délben már nem szolgálták ki az egyik étkezdében a társaságunkat, pedig Jenő tökéletesen szalonképes luxemburgi sógora rendelt ételt, aki egyetlen kortyot sem ivott, ám a tulajnok – meglátva a kompániánkat – azonnal zárórát kiáltott, hogy a készültségért telefonáljon. A főtér piros-fehérben tobzódott, ott találkoztunk az önkormányzat stábjával, annak élén a polgármesterrel. Jelentősebb atrocitások tudtommal sehol sem estek. Azért nekem sikerült holmi biciklistával afférba keverednem. A reggel óta mérhetetlenre gő-

gösödött egóm következtében félreérttem a felém fordított nyitott tenyerét. Azt hittem, az ujjával jelzi, hogy este sima ötöst fogunk kapni, és cselekedetét az éneket ért frusztráló csapásként értékeltem. Utólag tisztáztuk, állítólag üdvözölni szeretett volna. (Ha akkor kerülök be a rendszerbe, árva szavam sem lehetett volna!) Valamelyik felvágósabb étteremben egy debreceni üzletember félreérthetetlen megjegyzést tett Verára, a székesfehérvári „hableányra”. Onnét Kokaint vitték be a kaptárba, holott őt törölte képen a sértegető, de a flandriai pincér természetesen a puccos hely eleganciájához sehogyan sem illő sálas fickót okolta mindenért. A Jan Breydel fűvét vastag, porcukorszzerű hótakaró borította, amikor végre – hosszas motozási procedúrák után – beeresztették hadainkat. Nem tudtam rájönni a rendezők logikájára, előttem egy totálisan elkészült, imbolygó alakot (a kezében félig üres pálinkásüveggel!) simán beeresztettek, tőlem azonban elszedték a lányaimnak és Melindának vásárolt csokoládékat. (Igaz, vastag papírba lettek becsomagolva, azért is vettem meg őket, mert nagyon szép, flamand folklorisztikus figurákat pingáltak rájuk.) Odabent 1450 magyar meg öt bielefeldi várt a kezdésre, és a főrendész nem merte elhalasztani a meccset, attól tartva, a vendégdrukkerek dühükben alkatrészeire szedik szét az impozáns sportpalotát. A pompázatos akusztikájú arénában olykor meg-megdördült a Blue Army (az East Side rettegett harcosainak nyomát befödte az égi áldás), egyfajta „Brüüöhüü!” hangzású csatakiáltást hallattak a kék-feketék, összességében azonban mi pörögtünk jobban. (Nem véletlenül választottak később bennünket a 2004-es év szurkolótáborának a belgák, voksaiknak köszönhetően leköröztük az Ajax, a Borussia Dortmund, a Bordeaux és a Milan truppjait. Hitte volna valaha valaki is ezt?) Kicipeltek egy-két srácot a pirotechnikáért, majd vissza is engedték őket. Hahotázva mesélte mellettem az egyik kieresztett, hogy a pólója miatt élvezhette néhány perc erejéig a zárt helyiség komfortját, az ominózus ruhadarabon a következő szöveg virított: „Istenem, köszönöm, amiért nem fradistának születtem!” A fradista kifejezést az éber stewardok fasisztának olvasták, ezért emelték ki. Állandóan nyüzsögtek körülöttünk a sárga zekések, semmi sem tett nekik. Lajos komám megelégedte a rajzásukat, a kaparászásukat és a dumát, jól nyakon hajította a neki éppen szövegelőt, hogy lerepült a csákója. No, többször sem ment a közelébe! A tisztes vereséget hatalmas ovációval fogadtuk, a szemközti tribünön ülők ámulva konstatálták, hogyan lehet a 0-1-nek ekkora banzájt rendezni. Nem értették a mentalitásunkat, ahogyan mi sem az ottaniakét, mintha más galaxisban élnénk. Visszakaptam a csokikat, a rendőrnő a legszebb mosolyával búcsúzott tőlem, és a „Welcome to Europe!” szlogennel. Nem vizionoztam a gesztusát, csupán kényszeredetten meghajtottam magam, mert egyáltalán nem tetszett, amit ott láttam. 1980-ban és 1987-ben becsavarogtam a Benelux-államokat, tehát volt összehasonlítási alapom a múlt és a jelen viszonyai között. (Eltelt négy esztendő, és most meg az nem tetszik, amit itthon tapasztalok. Másmilyennek képzeltem a rendet. Élhetőnek, finomnak, nem pénzsza-gúnak, szabványosítottnak, minőségbiztosítottnak, modulokban mértnek. Emberibbnek.)

A visszavágóra alig-alig érkezett németalföldi fan március 3-án, pedig még éles volt az ügy, nem dőlt el semmi, éppen ezért megdöbbenően kevésnek hatott a nagyokat hallgató 100-120 belga. (A tűz hiányzik belőlük, meglehet, a parázs is.) A soványka 0-0-val a kék-feketék léptek tovább, Arturo Dauden Ibañez meg majd elszámol az Úr ítélőszéke előtt azzal a büntetővel, amelyet Sándor Tamás szándékos buktatását követően elfelejtett befűjni. Pácban lesz a spanyol odafenn. Azt sem értettük többek között, miért kellett itthon körömszakadtáig óvni a döntetlent, amivel az FCB jutott a következő körbe. Ne tűnjék szűk fél

Míves élőképfénykép az FC Bruges elleni itthoni ütközet előtt

évtized távlatából megeresztett berzenkedésnek, amikor megkockáztatom: aligha rontott volna az esélyeinken, ha még időben leigazoljuk a remek formában lévő Igor Bogdanovicst. Vélem, nem lapos fecsegés, hogy a sportdiplomáciának, esetleg a klubadminisztrációnak kellett volna erőteljesebben lobbiznia a szerb támadóért. Nyilván léteznek a labdarúgás tudományában absztrakt stratégiai szempontok, amelyeket a lakikusok nem érhetnek fel észsel, csupán a magasán kvalifikált szakemberek. Erre engedett következtetni médiabarát mágusunk másnapi elméletigényes magyarázata: öldöklő csatában sikerült prolongáljuk a hazai veretlenségünket. (Mindeközben búcsút intettünk csöndben az UEFA-kupának.)

A március 27-i Üllői úti rangadónkról én tudósítottam a megyei lapot, mint utóbb kiderült. Ha tudom előre, hogy nekem kell, aligha vállalom, ugyanis a DVSC mérkőzésein nem tudok újságírói minőségemben megjelenni, azokon én szurkoló vagyok. Annyit írtam le, amennyire visszaemlékeztem a fergeteges utazást követően. Különleges beszámoló kerekedett belőle. A Ferencvárosba körülbelül 200-220 fővel állítottunk be, és mit láttunk? Megyebíró bíró nem ítelt meg egy százszázalékos tizenegyest a javunkra (Kiss „teljesen szabályos” kezzése után), majd tetőzte működését azzal, hogy visszavonta a gólunkat, holott Gera Zoltánék

A IX. kerületben magasba emelt kétrudasok üzenete egyértelmű

indultak volna közepet kezdeni (0-0). Meghosszabbítottuk a három esztendeje tartó veretlenségünket a franzstadti katlanban, ám ha azt vesszük, hogy Kriston Attilát a negyedik percben kiszórták, győznünk illett volna. Ha hagyták volna. A SZUD Arafatot ábrázoló kétrudassal, iraki és palesztin zászlókkal dekorálta körletét. Április 17-én Sopronban ellenben sikerült nyernünk 3-2-re. A lefújást követően a debreceni drukkerok összeverekedtek a Sárvári Security Service alkalmazottaival. A helyi City Boys – menten az alföldiek pártjára állva – beleavatkozott az ökölcsatába, amelynek több sérültje is lett. A rendőrök felbukkanása vetett véget az ádáz közelharcnak.

Május 27-én a maga nemében – e sokat megélt kis hazában is – páratlan meccset vívtak az Üllői úton, mert csütörtökön este 22 órakor – tudtommal – eladdig sohasem kezdtek mifelénk bajnokit. Hozzáteszem, a 90 perc döntött az aranyérem sorsáról, és az éjféli miséért, valamint az összes megpróbáltatásért újfent „kedvenc” televíziós társaságunknak rebeghattünk halát. (Talán kedd pirkadatkor nem játszottunk

1600 piros-fehér sálas varázsolt mediterrán klímát az Üllői útra. Éjféltre összetört minden szép álom

a kereskedelmi csatorna kedvéért mérkőzést, de ez sem tuti.) 1200 jegyet adtak a fővárosiak, korán reggel hosszú sorok tekergöztek az Oláh Gábor utcai iroda előtt, majd nagyjából 60 perc alatt eladták az egészet. Ha ötezer zsupát kapunk, egy szálig elmegy mind, szinte tépték egymást a beugrókért az emberek. Különvonattal mentünk, 19 órára a stadionban kellett lennünk, dacára a lélekzsibbasztó melegnek. Meg ne kér-

dezzék a miérett, ennél lényegesebb kérdésekre sem sejttem a jelen Magyarországon a választ! Már közel jártunk a ferencvárosi pályaudvarhoz, amikor megjött a hír, hogy nem ezzel a szerelvénnyel indulunk vissza. Akik nem értesültek róla, mindent a régi trénen hagytak, amit nem akartak bevinni a stadionba, így lóttek a dzsekiknek, az esernyőknek, a szatyornyi kajáknak és piáknak. Az én brigádom sem járt (sokkal) jobban, miután a hazaútra gondolva jelentős sörkészetet tartalékolt az éjjelre. Nos, meg kellett innia az összes dobozzal, különben pocskéba megy az egész, így hát igen-igen dalárdás hangulatban vonult a rendezőtől a célhelyig, disztíngvált rendőri díszkísérettel. A kanyart csordultig feltöltöttük három órával a kezdés előtt, lehettünk benne 1600-an. Elég feszült volt a légkör, páran összeverekedtek a szektor szélén. A kellemesen langyos, hűgyszerű szóдавизet 300 forintért mérték, amikor szóvá tettem a hőmérsékletét, az „akkor így a budiban a csapból” vendégmarasztaló szölamot találtam kapni válaszként. Igaza volt a csaplárnénak, elvégre nem a Ritz Hotel bárjában rendeltem a silver tequilából. Ostobaság vádaskodni, értelme sem volna ennyi év után, ám akik fent voltunk, azóta is furcsálljuk csapatunk hozzáállását. Csütörtököt mondtunk, veszítettünk 3-1-re, ami belefért, csakhogy egyedül Sándor Tamás játszott a téhez méltó intenzitással és felfogásban. Még a hatalmas szívú Habi sem robotolt a rá jellemző hévvel, ami enyhén szólva eléggé gyanússá tette a dolgot. Akárhogy is történt, az aranyhajó tovaúszott. (Könyveljük el annak, nem szoktunk mi éjfélfkor futballozni, igaz, a fradisták sem valószínű.) Különösen fáj, elevenünkbe talált amazok gúnyos, „Sosem lesztek bajnokok” végződésű balladája. Istennek ezerszer hála, nem bizonyultak tehetséges jósnak!

Hazafelé Szolnoknál történt: két zöld-fehér „keselyű” virradatig kitartott a sínek mellett, hogy mutogathasson a fáradt és vert seregnek. Bizonytal ma is bánják meggondolatlan cselekedetüket, ugyanis a mozdony váratlanul lefékezett, és éppen ott, ahol a fickók násztáncukat lejtették. Ha harminc butélia nem indult feléjük a csillagoltó sötétségben, egy sem. Üvöltésükből konstatálhattuk, nem mindegyik küldemény tévesztett irányt. Jöttek a kommandósok, keresték a tetteseket, mire az egyik címvis leszögezte: „Biztos urak, mi hajnalban aludni szoktunk, nem sörösüvegeket dobálni”. Mindezt tette dűlő, a pisai ferde tornyot idéző testtartásban, dobozos Dreherrel a kezében, heves csuklások közepette.

Rögzítsük továbbá, hogy az évad egy-egy bajnoki összecsapására 5275 szurkolónk váltott bilétát, valamelyest nőtt tehát az érdeklődés tavaly óta.

Az UEFA Intertotó-kupa viaszont senkit sem hozott lázba júniusban. Valljuk meg őszintén, kissé el is kényeztetett bennünket a Loki a nemzetközi sikereivel, és hát Szaloniki meg Bruges után nem sokan vágytak a nagyszombati túrára. Június 19-én talán húsz magyar (debreceni és fehérvári) jelent meg a Spartak Trnava elleni odavágón. Nem is volt baj addig, amíg be nem futott egy eléggé szórakozott honfitársunk (angol háromoroszlános pólóban), és be nem tévedt a szlovák meg cseh fanatikuskok közé. A „civilben”

A Kispestre ellátogatók a 2004-2005-ös bajnoki küzdelmek startját várják

rendőr (!) tőlük kérdezte meg, merre leledzik a vendégszektor. Kapott párat, betört az orra, ömlött sebéből a vér, a sálját is elvették. Rendező vagy yard persze sehol. A piros-feketék jóban vannak a Baník Ostrava félelmetes huligánjaival, a hármas szövetség harmadik tagja a GKS Katowice. Nos, a lengyelek külön raktak tanyát, mintegy jelezvén, hogy ők a magyarok ellen – a jó kapcsolat miatt – semlegességi álláspontra helyezkednek. 3-0-ra veszítettünk, és sokan állítják, hogy azért, mert nem akarózzott senkinek a következő körben Boszniába menni. A visszavágóra – óriási biztonsági intézkedések közepette – egyetlen baníkos vagy spartakista sem jött el. A felvidékiek jobbnak látták, ha maradnak otthon,

és tényleg okosabban is tették, mert itt a tábor módfelett kibukott rájuk. A kezdés előtt elénekeltük a Himnuszt, mire néhány szlovákiai labdarúgó kihúzta magát, hogy végig feszes vigyázásban hallgassa nemzeti énekünket. Róluk imigyen tudtuk meg, hogy eleik Trianon előtt eleink honfitársai voltak. Társaik ezenközben fesztelenül melegítettek tovább, ők nem értettek magyarul. 4-1-re nyertünk, remekül motoroztak a fiaink. Sőt, Szatmári bevágta az ötödiket is (óriási bombát zúdított Szacsa távolról a hálójukba), és nem sikerült megtudnom, miért nem adták meg a luxemburgi ítések. Halmazati tételként Igor Bogdanovics zúgó kapufát vágott, szóval eltángáltuk őket istenesen. Ha az égiek akarják, összekerülünk még a „legrégebbi szlovák királyi város” rossoneróival, és akkor kiderül, ki a legény a gáton meg a pályán. (Nem tehetek róla, szakmai ártalom, hogy 2004 nyara óta furdal a kíváncsiság, vajon miféle uralkodóra célozhatott a nyelvünkön elmondott üdvözlésben a nagyszombati hangosbemondó. Szerény történelmi tudásom stelázsiján szöszmötölve egyetlen szlovák koronás főre sem bukkantam. A település egyetemét Pázmány Péter esztergomi érsek alapította. Meglehet, barokk szépprózánk apostoláról szintúgy kiderült az idők folyamán, hogy nem is magyar volt. Tanárként nincsen a jelenséggel különösebb problémám, értem az okait. Rajtunk is keresztülment párszor a francia forradalom által felszított és szabadjára engedett nacionalizmus, először példának okáért a reformkorban. Meg aztán Sztálin sem volt orosz, Hitler sem volt német, sőt a legnagyobb franciának tartott Bonaparte Napóleon sem volt francia.)

Nem hadifoglyok, nem gályarabságba hurcolt fegyencek, a futbalszurkolók nyíri menete

Szeptember 25-én a 6000 érdeklődő közel fele a Hajdúságból rándult át „Tirpakisztánba”, a Szpari-Loki bajvívására. A Szentés Lázár elleni korábbi protestálások befejeződtek, újból buzdítás harsant a sorainkból. Meg is lett a lelkesedés hozadéka, elvertük a nyírieket 2-0-ra. Gigantikus vörös és fehér füstfelhővel köszöntöttük fiainkat. A szabolcsiak megint megcsípték a szólóban csellengő címéseket, beszereztek tőlük pár relikviát. Nekem sem volt szerencsém, az állomáson eltalálták sörösüveggel a bal kézfejemet és csuklómat. Az órám rípiyára

Vörös jelek a hadak útján, Szabolcsban valami készül

tört szét, a bal középső ujjam is megsérült, ma sem tudom tisztességesen kiegyenesíteni. Ha reflexből nem kapom magam elé a karom az utolsó pillanatban, a fejemet viszi el a butélia, így megúsztam maradandó jellegű zúzódásokkal.

A tízéves SZUD pályafutását méltató koreográfia

Emeld az egekbe a dicsőség lobogóját!

Október 24-én ünnepelte tízéves fennállását a SZUD, az Újpest érkezett hozzászólásait az eseményre. Akár két esztendővel korábban, amikor szeretett klubunk centenáriumát ültük meg, ezúttal is koreográfiát mutatott be az északi sánc. Fekete és fehér színekből készült az élőkép, a hűtlen Lady Dominára emlékezve. A történet olykor szereti önmagát ismételni, különösképpen a kárunkra, mert megint a lila-fehérek bizonyultak jobbnak és újfent egy góllal (1-2).

A pápai remit (1-1) követően november 2-án edzőnk lemondott. Távozása és személyisége megosztotta a szurkolókat, sokan örültek döntésének, mások sajnálták. (Hogy nem előbb hozta meg.) Supka Attila (volt tanítványom és barátom) került a helyére, aki produkált is a lócánkon ülve. Valaha a DMVSC középpályásaként szolgált a klubot, majd trénerként két bajnoki címhez juttatta. Meggyőződésem, ámbár bizonyítani értelemszerűen nem tudnám, hogy a harmadik bajnokságunkat is megnyertük volna Supival, ha nem rúgja össze a port Szima Gáborral a macedóniai kisiklás indukálta vitájukban.

A pápai remit (1-1) követően november 2-án edzőnk lemondott. Távozása és személyisége megosztotta a szurkolókat, sokan örültek döntésének, mások sajnálták. (Hogy nem előbb hozta meg.) Supka Attila (volt tanítványom és barátom) került a helyére, aki produkált is a lócánkon ülve. Valaha a DMVSC középpályásaként szolgált a klubot, majd trénerként két bajnoki címhez juttatta. Meggyőződésem, ámbár bizonyítani értelemszerűen nem tudnám, hogy a harmadik bajnokságunkat is megnyertük volna Supival, ha nem rúgja össze a port Szima Gáborral a macedóniai kisiklás indukálta vitájukban.

A korántsem „angyali üdvözlés” rakéta formájában röppent a viharsarki lilák felé

November 7-én (vasárnap dél-előtt 11-kor) matinén láttuk vendégül a Fradit. Heves demonstráció folyt a mindenható televízió ellen, csak akkor oldódott a feszült légkör, amikor lefújták a rangadót, és vereséggel küldték haza a zöld-fehéreket (2-0). A sikert hétezeren tapsolták meg. Békéscsabára – a szerda esti rendezés dacára – 8-900 lokista ért oda. Balhé tört ki november 10-én a Kórház utcában, miután a „viharsarki violák” újból tojásokkal, pénztárgépszalagokkal és banánokkal hajigáltak. Válaszul a debreceniek megostromolták a kerítésakadályt, ahol a rendőrök könnygázzal várták őket. Többen rosszul lettek, egy asztmás nő rohamot kapott, miközben a hazaiak közé rakéták és görögtüzek röptek. Két civist kiemelték a tömegeből, később elengedték őket. A 2-0-s sikerük közben meg sem izzadtak a fiúk. Felcsútra 300 alföldi állított be az MK-selejtezőre, az önkormányzati dolgozókat telt autóbusz szállította, tekintettel arra, hogy az említett dunántúli klub labdarúgója volt Orbán Viktor. (A korábbi miniszterelnök ugyanis Kósa Lajos polgármester elvbarátja.)

Pécsett 120, Sopronban (a kupában és hétköznapon) 30 piros-fehér mezes szurkolt. A „hűség városában” újfent sikerült összeverekedni a rendezőkkel, miután letéptek két Union Jacket. 2004 őszén állandóan telt ház, 7000-7500 néző buzdított az Oláh Gábor utcában, kivéve a ZTE elleni bajnokin, amelynek második félidejében a kritikus zalai Armada fejjel lefelé fordította a drapériáját. 2-0-ra nyertünk a zegieken november 28-án, ennek köszönhetően a szilveszteri Törleyt a második helyen (három egységgel a 35 pontot begyűjtő Fradi után) bonthattuk. Abban bízunk, talán májusban nagyobb lelkesedéssel pezsgőzhetünk, és nem lesz ellenségünké ismételt a tavasz. Az nem járja, hogy mi mindig mindenről lekéssünk!

A könnygáz illata? Csípős, akár a csabai szalámi íze

Vértések, kerítések, gerillák – sok jó nem származik e sajtóságos „szentháromságból”

Felcsúti füstáldozat 2004 őszén a Magyar Kupában

Görögtűzek világítják meg a fiúk útját, nehogy eltévedjenek a sötétben

Lobogókkal borított vendégblokk a hajdani Népstadionban

A Gate 4 PAOK emlékezeteset alakított ellenünk a Tumbában

*„Mi magyarságunk: élő s nem halott,
Mi vagyunk itt igazi magyarok.”
(Ady Endre)*

Bajnokokkal táncolók

(A 2005 és 2008 közötti időszak)

2005. március

12-én több szempontból is érdekes meccset vívtunk a Honvéddal a Nagyerdőben. Előtte barátságos itteniek igazítottak útba 6-7 elkobászoló gárdistát (Nuova Guardia) a stadion felé. Mindkét fél máglyarakással, lángszórózással köszöntötte a startot, nálunk legalább 40 tűz parázslott fel. A második félidőben a déli oldal és a vendégek blokkja hócsatát vívott. A 2-0-ra elveszített bajnokjuk után a kispestiek ki akarták

*Segítség, szeizmikus mozgások, lávaömlés, vulkánkitörés!
A tűzoltókat riasztották?*

dönteni a kerítést, a közelben állomásozó csapat mérők válaszul szétfújták őket könnygázzal. Az elvonuló fővárosiakat a Hadházi út és a Baksai utca kereszteződésénél hógolyókkal dobálták meg (üveg és kő nem röpült), itt-ott verekedések folytak. Példának okáért a Hódos mögötti sötét terepen a Kormorán együttes koncertjére, a Lovarda felé baktató fiatalokat csapkodták meg a Szövetség buszáról lepattanó piros-feketék. Valamivel feljebb az emeletes buszról leugró társaik ökölpárbajba bonyolódtak az időközben felbukkanó kommunális ultrákkal. Az első soruk elfeküdt, aztán ahogy egyre sűrűbben lettek, a helybeliek meghátráltak. A piros-feketék később elismerően írtak az interneten arról, hogy a SZUD nem használt harci eszközöket. Paralel ezzel a

A tűz őrzői, avagy pattantyúsok a vártán

tusával, a Honvéd – a Debrecen környékéről érkezett – szimpatizánsait a civisek hagyták helyben. (Az említett duhajkodások dacára megmaradt a tűrhető viszony a hadak között. Annak az évnek az őszén az Ultra Red Boys kisebb csoportja együtt sörözött a Kövér Egérben a lokistákkal.)

Március 19-én jött a Diósgyőr, és a Kisvadászban meghitt egyetértésben pusztította az alkohol valamenynyire fellelhető válfaját a két szomszagos ármádia, a meccs alatt sem bögtek a másikat „dicsőítő oratóriumok”.

Akkortájt még tényleg semleges volt a kontaktus. Sándor Tobe góljával legyőztük az északiakat, és a néhai Fighters szószólói maradtak egy darabig a városban, hogy cívis cimboráikkal öblögessenek. A 18. körben utolértük pontszámban a tabellán a Fradit, dupla volt tehát az örömünk. Fehérváron sokáig vezettünk 2-1-re, az ott megjelent 60-80 alföldi gyönyörűségére, aztán Kuttor Attila, egykori labdarúgónk egalizált (2-2). Nem volt okunk elszontyolodni, miután a IX. kerületi zöldek kikaptak az MTK-tól. Amit csak remélni mertünk, valóságga lett, immáron a hátunkat leste a teljes élmezőny. Április 9-én megköszöntük a kék-fehéreknek a szívességet, hálaük jeleként vágtunk nekik hármat, természetesen táblás ház előtt.

Koppány vezér Somogyságának meghódoltatói

A keleti klasszikusokon mindig kiteszünk magunkért

Pogány füstorgia a Szpári elleni asszó előtt 2005 tavaszán

Április 16-án következett a mérkőzés, amelyre oly sokan várnak a két szomszédvárbán, akkor nálunk vizitált a Szpári. 4-500 kék-piros gyalog kísérete el kedvenceit, ez tőlük remek teljesítménynek minősül, és értékítéletemet mindenfajta kritikai él nélkül hozom. Mutogattak egy lepedőt, azon a plasztikus „Csak a csapvíz” felirat vált láthatóvá. Nosza, több sem kellett a hétezres piros-fehér bataillonnak, azonnal rázendített a „tírpákok, szívjátok” refrénű csasztuskára. (Szigorúan csak a vízcsapot!) Egyébként nagy mázlival nyertünk 2-1-re, Böör Zoli kihasználta, hogy a kapusunk meg a védőjük összefut, és a labda az üresen tátongó ketrec felé vánszorog. Nem állom meg elkötelezett DVSC-drukkerként, hogy el ne mondjam, mennyire idegbajos leszek, amikor nagy kedvencünket zöld-fehérben látom fickándozni ellenünk. Bízom benne, senki sem haragudott meg rá 2008. március 1-jén, amikor ő rúgta Balogh Jani hálójába az ETO harmadik gólját. Aligha Zolika tehet arról, hogy „szakértőink” a további labdarúgásra alkalmatlanná

nyilvánították, majd eltanácsolták a klubtól, akár Habit, Bogdanovicsot, Brnovicsot. Igaz, megtették ezt korábban Tőzsér Dániellel, Kulcsár Tamással és Tisza Tiborral is azok, akik elűzték őket innét, és nem kellett a külföldről visszatérő Bajzát Péter, Nikolov Balázs, Éger László sem. Önöknek úgy tűnik,

másutt ne volnának képesek magas szinten focizni? Vagy éppen ellenkezőleg? Szeretném hinni, nem fogom megélni a gyalázat óráját, amikor Sándor Tamást figyelhetem osztogatni, esetleg Dombi Tibort száguldozni valamelyik rivális klub kosztümében az Oláh Gábor utcai főnyenyen. Jól tudom, a profitorientált monopolkapitalista futballgazdaságban nincs létjogosultsága a szentimentalizmusnak. Én azonban szurkoló vagyok, fanatikus lokista, füttyülök a profitorientált monopolkapitalista futballgazdaságra, és emocionálisan közelítek a problémához, tehát nem szeretném őket más egyesület mezében látni! Hiszem, hogy rajongóink hozzám hasonlóan vélekednek erről a témáról.

Április 23-án ezres hajdúregiment buzdította fiait a Vasas otthonában. Teljes lett a siker, jól az orrukra koppintottunk (5-2), az angyalföldi epicentrumnak pedig a hangját sem hallottuk. Mosolyogtam suttymban a másnapi tudósításon, amely négyezer vélt érdeklődőről számolt be. Ha voltunk kétezeren, hát sokat mondtam, és annak legalább a fele a DVSC-t nógatta. Hallgassuk most a Nemzeti Sportot: „Régóta tudjuk, hogy Debrecenben hatalmas a futball-láz, és ezúttal a Loki fanatikusai bizony a Fáy utcában is remek hangulatot teremtettek. Öröm volt látni, hogy ilyen messziről mintegy 1000 debreceni drukker kísérté el a bajnokaspiránst.” Hét egységgel elléptünk az FTC-től, és ez volt a leglényegesebb, nem a csekély nézőszám.

Négy nap múlva – csordulásig telt aréna előtt – 3-0-val eresztettük haza a Sopront. Tartottam a mérkőzéstől (melyiktől nem tartok?), hiszen ez a gárda egyszer már elütött bennünket a bajnoki aranytól, amikor – számos egykori focistánkkal, Bagollyal, Sirával, Hanákkal a fedélzetén – 3-2-re elvert bennünket idehaza. Május elsején a Megyeri úton annyian voltunk, mint előtte még soha. Erről így számolt be a fentebb idézett orgánum:

Jó volna mindig így előzőlni a fővárosi lilák végvárát!

tétben indultunk el, hogy reggel 9-re Monornál lehessünk, mert aki nem ért időben oda a kényszerrandevúra, a rendőrség nem engedte be a ferencvárosiak fellegvárába. Miért erre az időpontra? A választ az említett szolgáltató és védő szervtől kellene megtudni. Azt hittem, több prima ötletvariáció már nincsen a tarsolyukban, később aztán kiderül, mily jelentőset tévedtem. 1100-an vállaltuk a pirkadati megárázkódásokat. Akadtak lumpok, akik egész éjjel le sem feküdtek, hanem toxikus mennyiséggel locsolták korhely bendőjüket, majd a cirkálónkon próbáltak valamit józanodni. Beléptetéskor provokálták a debrecenieket a golyóra borotvált fejű, fülbevalós, tetovált vállú citromsárga gúnyások. Sértő meg-

Nem talmi külsín, oroslános kompozíció az Üllői úton

Ahol esztendeje elvesztettük az aranyérmet, ott sikerült 2005-ben bebiztosítanunk (FTC-DVSC 0-0)

hangszalagjaink megmacskásodtak, oroszlanos koreográfiát szceníroztunk (újvidéki impulzusokra), piros és fehér füstpárakkal, sálazással, dobszekcióval színesítvén produkciónkat az orkánszerű szélben. A labdarúgók által nyújtott előadás sótlan volt (0-0), a lefújás utáni gála viszont feledhetetlen. Tanulékonyak bizonyultunk, ezúttal mi dörögtük a Stormy Scamps meg a Green Monsters felé, hogy „Éhes a disznó, parasztok, éhes a disznó” meg azt, hogy „Sosem lesztek bajnokok”. Honnét sejtették volna, miféle inkvizíciós tortúrák lesnek rájuk a következő esztendőkből, hová süllyeszti őket a rontás?

A fradisták hozták a számukra kötelezőt, a nemzetközi munkásosztály ünnepének tiszteletére megkövezték a csapatbuszunkat. Szilágyi Sándor ügyvezető igazgató ki is emelte, hogy „Végig azt hangsúlyozták a rendezők, mindent megtesznek a biztonságunk érdekében, s erre hivatkozva bántak – véleményem szerint – példátlan módon a szurkolóinkkal. Hát, ilyen klasszul biztosítottak bennünket...”

Május 14-én eufóriában polkáltuk végig a Békéscsaba elleni 5-1-et. Még a lilák gólját is megtapsoltuk, azt ugyanis a saját védőnk, Hegedűs rúgta Csernyánszki Norbinak. Egy hét múlva a Pécsi MSC ellen vált véglegessé a császári diadém és a bíborpalást, azóta öröm magamban ezt a történetet. A hármas trolin két nagyon öreg férfi diskurál. A sírkertből

Sálból rögtönzött fürgeteg a csabaiak fölött aratott megsemmisítő győzelem tiszteletére

jöhetnek, mindketten talpig feketében vannak, a fejükön kalap. A szovjet gyártmányú masina irtózatosan ráz, szét akar szakadni darabjaira, zihál, máskor viszont hátborzongatóan recseg. A májusi meleg dacára még fűtik, az ablakai tövig lecsavarva. Kint dühöng a koradélutáni csúcsforgalom. Csupán az nem hallja az egyik úriember megjegyzését, aki nem akarja, oly szuflával ordítja a másik fülébe: „Figyelj ide, már az sem érdekel, hányan lesznek a temetésemen, csak a Loki nyerné meg a bajnokságot!” Megnyerte.

A Pamacs elleni meccsen a három-négy baranyai ultra a hadrianusi vonalunk közepén, velünk együtt ugrálta át a délutánt. Kint függött a Mecsek Alja (2001) transzparense a mi drapériáink között, és úgy örültek a déliek a DVSC bajnoki glóriájának, mintha a Munkás szerezte volna. Midőn Fábrián sporttárs lefújta a 3-1-re végződött bajnokit, a történelmi pillanatba 103 év minden kudarca és diadala belesűrűsödött. Heuréka!

Kollektivizált téboly szakadt este a városra, végigsöpört az utcákon és a tereken. Ha valami kórsa idegen tévedt volna közénk, azt képzelhette volna, a Regnum Marianum összes elmeháborodottja

A megistenülés liturgiája

kiszabadult, hogy Debrecenben tartsa meg esedékes szeánszát. A Nagytemplom előtt (a rendőrség adatai szerint) 40-50 ezres tömeg éltette az aranyos fiúkat, az augusztus 20-i tűzijátékot sem nézik végig annyian, mint ahányan azon a szaturnálián őrjöntünk. És amikor felcsendült a Queen együttes evergreenje, együtt fújtuk sorait a halhatatlan Freddie Mercuryval:

„We are the champions – my friends,
and we 'll keep on fighting – till the end.”

A PMSC elleni csendélet. És aztán mennydörgést hallottunk

(Már aki képes volt egyáltalán énekelni, és nem nyelte a könnyeit vagy a sört.) Éreztük valamennyien, aranylásban égők, mégiscsak kell rendnek lennie az univerzumban, hiszen Isten visszaadta, amit szűk esztendeje elvett tőlünk.

Fogalmam sincsen, mikorra és hogyan keveredtem haza, meg nem erősített hírek szerint hajnaltájban. Mintha megsejtettem volna, ez volt életem legutolsó ilyen jellegű bacchanáliája, valahol mélyen a bensőmben készülődik a betegség. Sietek hát a vallomással: hálás vagyok a sorsnak és a DVSC-nek, hogy átélhettem a megismételhetetlen napnak valahány percét és óráját.

Az ováció az aranyos alföldi fiúknak szól Zalaegerszegen

Zalaegerszegen – ott sohasem tapasztalt tömegben – 400 lokista követte Kerekes Zsombiékát, és egyáltalán nem frusztrálta a deputációt, hogy 2-1-re nyert a ZTE. Hat pontot vertünk a ferencvárosiakra a végén, kit izgasson a zalai zakó?

6347 hívünk látta a gárda egy-egy találkoóját, az akkor még 7500-as kapacitású bázisunkon sűrűn jött össze telt ház.

2005 nyarán elvették a Force Field egyik lepedőjét a Felvidéken. A kézilabdás szenyoriták felkészülési tornán vettek részt Nagymihályban (odaát mostanság Michalovce a neve), és elkísérte őket a csoport egy fiatal tagja. Az attack előtti este együtt sörözött a helybeliekkel, másnap a Montex Lublin hívei orvul rajta ütöttek. (Erről a lengyel brancsról tudni kell, hogy jó kapcsolatot ápol a fradistákkal.) Úgy kerek a sztori, ha le is zárjuk: Komáromi Gabi írt nekik az interneten, kifogásolta az inkorrekt támadást, amelyet két autó legénysége hajtott végre. Válaszul a polákok 2006. február 12-én magukkal hozták Debrecenbe a zsákmányt, akkor vívták a DVSC-SPR Icom Lublin kupatalálkozót. Visszaadták az elrekvirált kelléket, és sajnálkozva állították, hogy a szlovákok szedték el. (Vajon miféle ügylet folyamán került hozzájuk?)

Július végén hosszabb interjút készítettem a még prosperáló 6:3 Futballmagazin számára Lukács Lászlóval, a Tankcsapda vezetőjével. A Zümi presszó teraszán folydogáló diskurzusunkat többször meg kellett szakítanunk, mert az utcán sétálók közül számosan autogramot kértek tőle. Feltűnt, mennyire közvetlenül és természetesen kezeli a nem hétköznapi szituációt, hogy másodpercekre sem bújlik a szerepét blazírt fölény nyel alakító rocksztár álarca mögé. Elég régen ismertem őt, noha nem tartoztam a zenekar rajongóinak szűkebb táborába, meghallgattam a számait, és egyik-másik kimondottan tetszett. Sokáig nem tudtam viszont megszabadulni az általam elhamarkodottan ráragasztott bélyegtől, hogy a Tankcsapda végül is a Nirvana magyarországi klónozás. Koncertjére sohasem jutottam el, bár megígértem neki, ennek teljesítésével adósa vagyok, ellenben a túrák során bőven volt alkalmam megismerni a repertoárt. Elmesélte, előbb vált belőle basszusgitaros és énekes, mint lokista. 1995-ben Szarvas Pali sörözőjében találkozott a DVSC szurkolóival és footballistáival, azon az anketon oldott formában gondolatokat cseréltek többek között az Ember tervez című, éppen készülőben lévő albumukról is. A vendéglátó egységben barátkozott össze Sándor Tamással, Dombi Tiborral és Böör Zoltánnal, a későbbi Wyrfarkas nevű popformáció „művészeivel”. Most halljuk Lukit: „Kimentem néhány mérkőzésükre, ugyanis tudtam, ők is járnak a fellépéseinkre, és az északi oldalon ragadtam. Elkísértem a srácokat Bruges-be is, előtte – sajnos – nem tudtam kiutazni Varasdra meg Szalonikibe. A muzsikos olykor nem ura idejének.” Meggyőződött arról, hogy a jó értelemben vett „debreczenizmus” számára nem póz, hanem tudatos létállapot, többek közt ezért marad a provincián, és nem költözik a trió a „büszke városba”, mint tette például a miskolci Edda anno. Tisztelem a bandát az életművéért, a sikereiért, a munkamániájáért, Lacát pedig fanyar humoráért, személyes bátorságáért, mert aki Budapesten a Loki mezét magára öltve mer a világot jelentő deszkákra állni (több ezer őrjöngő fővárosi néző előtt), annak helyén van a szíve. Ráadásul vátesz is szorult beléje, hezitálás nélkül megmondta, hogy a 2005-2006-os bajnokságot is kedvenc klubunk nyeri meg. Rákérdeztem a megígért új indulónk állapotára (a régebbi katasztrófális volt), azt válaszolta, a nóta lényegében készen van, csak még nem vették fel a stúdióban. Nos, útban Split felé – az egyik pihenőben – Bács Zoliék kalózkazettájáról hallottam először.

Amikor megtudtam a sorsolást, hogy a Hajdukkal kerültünk párba, irtóra lekettyentem.

Na, nekünk annyi – fakadtam ki, majd egyszeri őrmester módjára kezdtem a cifrákat. A feleségem, Melinda érdeklődött, mi a bajom, miért szentségelek, az előbb még nyugton voltam. Majd alkalmaztam a dialektikus módszert, és két pozitívumot is felfedeztem az ellenféllel kapcsolatban, hogy tudniillik Diocletianus császár imádott városa nincsen túlságosan messzire tőlünk, így valószínűleg sokan eljutunk a falai közé. Aztán eszembe jutott az 1950. október 28. óta működő Torcida, és mindjárt jobb lett a hangulatom, hiszen azt megfigyelni, tanulmányozni, nem lehet utolsó élmény. Nem is volt!

A félig horvát Ronald Habi a rá jellemző magabiztossággal fújta meg a harci kürtöt: „Nincs semmi baj. Ha a Hajduk jön, a Hajdukot fogjuk elverni”. Az Oláh Gábor utcát kibővítették július 27-ére, tízezen

„Mi muzsikus lelkek, mi bohém fiúk”

szállhattuk meg a szektorait. A déliek előőrszei kedd szürkületre befutottak, volt közöttük, aki a Kövér Egérben aludt. A Nagyállomáson összeakadtam néhány horvát ultrával, Németországból érkeztek, és a „stadium” felől kérdezősködtek. Láttam pár félmeztelen spalatóit a pálya bejárata előtti betonon fetrengegni, a fiúk a 38 fokos hőségben üvegből itták a szilvapálinkát, hozzá kísérőnek Tokaji aszút nyomattak. A közelben álló kommandósokat rázta a röhögés a láttukra, amint nem sikerül nekik – három próbálkozás

A Hajdukot impozáns koreó fogadja az Oláh Gábor utcában

után sem – lábra állni. A Torcida emberfeletti nyújtott, az északi lépcső (Pethe és Big irányításával) szintúgy. Azon a selejtezőn avatták fel a SZUD vadonatúj, 40 méteres drapériáját, a barikád koreográfiájának prezentációja sem hagyott kívánnivalót maga után. Egészen véve nálam a görög Gate 4 mellett a dalmátok vezeték a Nagyerdőben megfordultak Best of listáját. Kár volt az incidensért, hogy 0-3 után rakétákat lőttek, tüzeket dobáltak a magyarok közé, azok azonnal lecigányozták és lebalkánizták őket, pedig eladdig kifejezetten baráti volt a klíma. Még akkor is, amikor az akkut identitászavarral küszködő angyalföldi „illírek” kiakasztották a vendégblokk kerítésére a Torcida Budapest vásznát. (Leszögezem, jogukban áll horvátnak érezni magukat.) A mérkőzés a csoda kategóriájába illeszkedik: 3-0-val hazaküldeni az adriaiakat, hát nem hittem volna! Ćiro Blažević újfent megégette nyelvét a gulyáslevessel, aligha lettünk kedvenc települése az öreg harcosnak. (Megint az volt az érzésem, akár a varasdiak esetében, lenéztek, félvállról vettek bennünket, és ebből a nyegleségből nagymértékben profitáltunk.) Még a kiutazásunk előtt beszélgettem Supka Attilával, az edzőnk ekként summázta a sanszokat: „Nincsen lefutva semmi, ha az elején gölt rúgnak, irtózatosan nehéz lesz a Poljudban. Habi sérülése nagy-nagy érvágás, az ő szívére, erejére és harcosságára duplán szükségünk volna kint.”

Az özönvíz előtről nyakunkon maradt autóbuszon jutott számomra hely. Régi barátommal, Égerházi Petivel gyűrődünk együtt az úton, akár csak 1999-ben, amikor Wolfsburgba mentünk. Sokkal többen szorongtak a csotrogányon, mint ahány ülőhely volt a gyomrában, egyeseknek állniuk kellett – végig. A sofőrökről annyit, már Budapesten eltévedtek, majd hajnalban arra riadtam fel, hogy Maribor felé „robogunk”, ami Szlovéniában fekszik. A fejük fölött található üregből (oda kellett volna a videót beszerelniük) minden fékezésnél az ölükbe hullott a szemét, a hátsó nagy ablakot furnérlemez odakötözésével pótolták, az első ajtó nem zárt tökéletesen, ömlött ránk a hideg meg az esővíz. Hancsi többször nyaklevessel és fenékberúgással fenyegette meg a két mókust, az óránkénti hatvan kilométer sebességű „száguldozás” kihozta legendás béketúrésából. Papp Zoli szintúgy emlékezeteset alakított. Az este tízre kitérő indulás előtt harminc másodperccel még vacillált, jöjjön-e avagy inkább maradjon a kocsmában, nem volt nála útlevel, sem pénz, aztán mégis az út mellett döntött, sokak bánatára. Muszáj volt állnia a kezében az elmaradhatatlan sörével. Olykor elbóbiskolt, máskor felriadt, de a pléhdobozt egyszer sem ejtette le. Valahol a hajnali derengésben elhúzott mellettünk egy gépkocsi, az utánfutóján csónakkal, Zoli épp abban a pillanatban ébredt, hogy méltatlankodva ráförmedjen a pilótára: „Teeee! Hát már egy szaros uszály is megelőz?” Nem telt bele két-három minuta, megint horkolt. Szélvédőt is vittünk magunkkal, miután a starigradi kempingben táborozó haverjaink járművének ablakát a helyi sihederek voltak szívesek kavicsokkal bezúzni. Megérkezésünk után lementünk a vízhez kicsit áztatni fáradt csülkeinket, meg valamit inni is a masszívabb műfajokból. Hirtelenjében monszun hevességű zivatar csapott le ránk az öböl túlsó felén fehérben izzó sziklák mögül, akár áldozatára a dögkeselyű. A villámlás kiváltotta, parti pánikban megcsúsztam, menten ki is fordult a bokám a békanyálás betonon.

Nem tulajdonítottam neki különösebb jelentőséget, húztam rá néhány meszellyel az érzéstelenítóból, pár óra múlva viszont kénytelen voltam törődni vele, mert alig-alig tudtam a lábamra nehezedni. (Csak a rossznyelvek állítják, hogy az érzéstelenítőtől.)

Vendéglátóink akkor rágtak be igazából, amikor a három ujjunkat mutogattuk feléjük. A mi értelmezésünkben a testbeszéd annyit tett, hogy az odavágón hármat méltóztattak bekapni, viszont azt sokan nem tudták a mieink közül, hogy az iszonyatos délszláv háborúban a csetnikek köszöntötték így egymást, a pravoszlávoknál ez a szentháromság jele. A futurisztikus Poljud vendégszektorában 1000-1100 honfitársunk foglalt állást, a felvezetés és az elszeparálás profi módon történt, a kommandón látszott, szokva van az éles szituációkhoz. Nem nagyon vacakoltak a praetorianusok, bevonulásukkor úgy söpörték félre vállukkal a gyanútlanul útjukba kerülőket (többek között engem), ahogy az expressz szokta a sínekre tévedt kiskacsákat. A civis önkormányzatot képviselők motorokkal separték végig a Debrecen-Split-Debrecen viszonylatot (durván 1800 km-t), hogy a helyszínen szorítsanak a pirosakért. Lenyűgöző, felemelő és félelmetes volt a katlan légköre, ahogy a 22 ezer tengeremelléki a szívére tett kézzel énekelte a Dalmacijo sorait. Kevésbé volt megható, amikor bevágtak közénk egy égő fáklyát. (Komcsit a visszahajításában megakadályozta az egyik fürge magyar, aki a betonárokba dobta a pirotechnikát.) Tartottunk a szlovák bírótól, nos, semmi okunk sem volt rá, elfogulatlanul fújta Havrilla úr. Rúgtuk a gólokat számolatlanul, a 27. percben már 3-0 virított az eredményjelzőn, átellenben pedig egyre vadabban őrjöngtek a népek. Láttam hatvan fölötti, a halászatban tisztességgel megőszült dalmátot, aki zokogva tépte le magáról a Torcida trikóját, és átkozódva a vizesárokba hajította. A veszettebbek 15 perces, rendkívül intenzív ökölpárbajt vívtak a rendőrökkel. Kegyetlenül szecskázták egymást, mint sarló a lucernát, és szokás szerint megint nem a huligánok győztek.

Hihetetlen jelenetre figyeltem fel a találatainknál: az egyik osztagos minden gólunkat követően felugrott, vagy a kezével mámorosan a levegőbe csapott. Kérdeztem a közelemben álló, egykedvű gárdistától, hogy magyar-e az illető? „You are wrong – legyintett a morc hadfi, – he is a Dynamo Zagreb’ fan.”

Kezdett az ájer felforrósodni körülöttünk, a felbőszült horvátok itt-ott felgyújtották a műanyagból gyártott üléseket, gomolygott a fojtogató fekete füst, lángolt a lelátó. Aztán mégsem történt semmi rendkívüli, a kivezetésünk is sebes korrektséggel ment végbe, minden buszt és autót a határig kísér-

Ezernél több magyar a spliti Poljudban, az 5-0-s diadalon. „Szegény a forgandó, tündér szerencse, hogy e csodát újólag megteremtse”

tek el a dolmányosok. Nem túlzás, az utak mentén 2-3 méterre szobroztak egymástól a sisakosok, a városban lehetetlen lett volna a közelünkbe férkőzni, netán megdobálni a tragacsainkat. Megálltunk egy benzinkútnál, rogyásig telve volt torcidákkal a presszórésze, de ott sem gerjedtek összecsapások. A hajdúságiak sálakat akartak velük cserélni, a letört spalatóiak ellenben nem óhajtottak megszabadulni a nyakbavalójuktól. (Érdekes, az első meccs előtt még főként ők erőltették az üzletelést.) Összesítésben 8-0-val tanácsoltuk el a Bajnokok Ligájától a rátarti Hajdukot. Ha valaki korábban megjósolta volna nekem az eredményt, kapásból amnéziásnak minősítem. Igaz, lebarmozom abban az esetben is, ha megjövendöli, hogy több nemzetközi kupameccset sem nyerünk 2008 nyaráig, holott lesz rá nyolc találkozó (Manchester United, Sahtar Doneck, Rabotniccki Szkopje, Elfsborg Borås).

Az időközben csordogáló bajnokságról se feledkezzünk meg: a nyitányon elraktuk a Zalaegerszegt (2-1), majd a Kaposvár elleni meccset elhalasztottuk. A 3. körben itthon ikszeltünk az MTK-val (2-2), a kék-fehér hívek újfent Debrecenben „felejtették” a drapijukat, aztán szoros győzelem következett Győrött (2-1). A két hazai fellépésünket hétezer átlag figyelte. Manchesterbe nem jutottam el, megtette helyettem kétezer honfitársam. (Az összevetés kedvéért: alig egy évvel korábban Londonba, a Millwall elleni csatára az elvben országos támogatottságot élvező Ferencvárost szűk század kísérte el.) Miért maradtam itthon? Több okból. Mint jeleztem, Starigrad kempingjében megsérült a bokám, mely utóbb begyulladt, cipónyira dagadt, és hazafelé a buszon hasztalanul öntöttem zoknimba óránként a jeges vizet, belázasodtam. Értő ismerősöm megnézett, rögtön meg is nyugtatót. Azt mondta, ha nem fekszem vele pár napot, orbánc is lehet belőle. Puff neki! Előtte júliusban a családdal Korfun nyaraltam. Repülővel mentünk négyen, nyolc szép napot töltöttünk a hókarú Nauszikaá szigetén.

Nem volt olcsó az út, takarosán kifogytunk a petákból. (Valószínűleg hitetlenkedve fogadják, vagy kampózásnak vélik, hogy Benitszeszben bóklászva egy skót bárba akadtam a főutcán, ahol a 2001-es kupagyőztes DVSC sálját fedeztem fel a pult fölé feszítve. Mindjárt ittam boldog szomjúságomban még két sört.) Meg aztán konspiráltam is. Abból indultam ki, hogy a „vörös ördögök” ellen a nulla felé konvergál az esélyünk, hozzávettem ehhez, hogy Angliában már jártam, és egyáltalán nem vágyom vissza oda. Úgy voltam a kombinálásnál, a következő ellenfél otthonába mindenképpen elutazom. Nem is sejtettem, hogy – modernkori Szindbád módjára – Donyeckig muszáj elvonatozzam a meccsért, és azt sem, hogy életem legjobb túrája vár rám. (Nagyon úgy fest, az utolsó ilyen expedícióm volt, a hasnyálmirigyem állapota legalábbis erre enged következtetni. A nyavalyás miatt nem tudtam 2006-ban Szkopjéba és 2007-ben Borásba elmenni. Utólag – az eredmények ismeretében – nem is nagyon bánom.)

Manchesterben 2000 lokista sálazott, a britek csak bámultak

Izgatott tekintetek fürkészik az Old Trafford pázsitját

13 ezer debreceni őrjög a Puskás Ferenc Stadionban a Manchester United ellen. Titáni arányok

A kinti 0-3 ellenére 13 ezer debreceni darabont választotta programjának a DVSC-Manchester United visszavágót a Puskás Ferenc Stadionban. Nem lehet kizárni, hogy a regisztrált 28 ezerből 13 ezernél is többen érkeztek a Cívitasból a betonkanyonba. Ez mindenképpen rekord a honi labdarúgás történetében, nincs tudomásom arról, hogy más futballmérkőzés valaha is ilyen méretű tömegek migrációját idézte volna elő. Kérem, ne hogy kóros részrehajlással vádoljanak, ha leszögezem: nincsen pillanatnyilag Magyarországon másik tábor (sem a fradista, sem az újpesti, sem a diósgyőri), amelyik ekkora létszámban vállalkozna (az angliai hendikep tudatában!) a közel 450

Gyerünk, mindent bele! Ugrasszuk szét a „vörös ördögöket”!

km-es út (oda és vissza) megtételére. Közben persze, be kell kalkulálnia az esetleges újabb vereséget, valamint azt, hogy a „barátok” cserkészni fognak utána. (Mindkettő bekövetkezett, az újabb kudarc és az orrvadászat is.) Ugyan kit befolyásoltak? Láthattuk a DVSC-t a sárteke milliárdos elitalakulata ellen, fantasztikus hangulatot celebráltunk a monumentális fociszentélyben, tehát még akkor is megérte az élmény, ha simán veszítettünk. Ami a rowdykat illeti, sok szót nem érdemelnek. Az egyik kocsmában két narkós közülük házilag barkácsolt DVSC-Manchester United barátságjelvényeket árult. Jellemző, hogy több itteni – kivált szombathelyi – szimpatizánsuk jelent meg a szektorukban, mint született brit. Az albion lapok megdicsérték a fanatikus alföldi drukkereket, akik végig lankadatlanul üzték-hajtották fiaikat, habár azoknak egyetlen pillanatig sem volt sanszuk a továbbjutásra. Sándor Tamás nyilatkozta a 6:3 Futballmagazin számára készített exkluzív riportomban: „A manchesteriek harminc százalékot sem adtak ki magukból, bántóan könnyen vertek meg bennünket. Az Old Traffordon éreztem, ha megadja

a spanyol bíró Halmosi Peti szabályos gólját, rúgnak cserébe ötöt. Elképzelted, mennyire lesújtott a felismerés, hogy sokkal jobbak nálunk. S ez a benyomás a pesti találkozónk alatt csak megerősödött bennem.”

Az Újpest ellen a szakadó eső ellenére kiváló volt a hangulat, a vendégek bátyája is megtelt (általában sohasem hagyják üresen a lilák), volt koreográfia mind a két oldalon, a tüzeket és füstöket szétmosta a zivatar. A „violák” átdobálták fáklyáikat a délre és a keletre, ehhez hozzáedződhetek az évek folyamán a két fertály lakói. Bede sporttárs újfent nem nekünk füttyörészett, pedig hozzátartozói élnek városunkban. Szoktam is a nővérenek, Áginak és a sógorának, Pistának mondogatni (mindketten kolégáim), ha összefutok velük a városban, hogy igazán jó útra téríthetnék már a nyurga rokont.

A DVSC-Békécsaba női bajnokira átjött a csarnokba 15 viharsarki. Végig monologizáltak, integettek a rendezők sora mögül. Mikepércset elhagyva követték el a végzetes hibát, ahol kiszálltak hólyag-ürítésre, előtte ellenben nem derítették fel kellőképpen a terepet. Rajtuk ütöttek a debreceniek, kilenc „viola” még fel tudott ugrani a buszra, ám az ajtót bezárta a sofőr, hat társuk ezért lemaradt. Négyen elfutottak, ők kevéssel megúszták az audienciát, a maradék kettő zaklatott kirándulást zárt.

Szeptemberre világjárókká lettünk, Szkitiába kellett elzarándokolnunk. 13-án késő este lódult neki Záhony felé a vonatunk, Csapnál léptük át a határt. Odáig harmincan mentünk, azonban a SZUD Nagyvárad egyetlen tagját, Pap Norbit nem engedték belépni a szovjet utódállamba a határőrök, nem volt vízuma. Egész nap tanítottam, a Kövér Egérben, utóbb a kupéban is szinte hozót tartottak hát nekem, „elestvéledett” embernek a társaim. A kúra

Sörbörze a Sahtar pályájának tőszomszédságában

következtében Csap szocreálosan boltíves állomásán elnyomott az álom. A fejem alá tettem az útításkámat, úgy aludtam. Arra riadok fel, hogy egy bakancsos katona rugdossa a lábszáramat, üvöltözik, hogy rögtön keljek fel, ez már Ukrajna, nem Magyarország, itt rend van. Csicsi azonnal ugrott megvédeni a tanár urat, el is vitték a szegényt miattam, és csak némi alkudozás, pénzbeli ráhatás alkalmazását követően engedték szabadon. Elszeparált vagon kaptunk, járt vele két szolgálatkész vasutas, egy hölgy, Mária és egy úr, Oleg. A nő sem tudott magyarul, ezért aztán össze kellett szednem minden szláv tudásomat, ha muszáj volt intézni valamit. A fiatalok már nem tanulták Puskin nyelvét, a nálam idősebbek meg régen elfelejtették, vagy sohasem sajátították el. (Én sem eléggé, ez sajnos sűrűn kiderült.) Lembergben hosszabb pihenőt tartottunk, garnizonjában apai nagyapám szolgálta az Osztrák-Magyar Monarchiát. Nem kevés tortúra után sikerült Lajos szovjet rubelét beváltani vagy a tizedik bankban, bővében voltunk a dohánynak (hrivnyának vagy grivnyának?), és a számunkra szinte felfoghatatlanul olcsó országban bátran pusztítottuk a szeszféleket, velük együtt a sűrkeállományt. Összeismerkedtünk a Karpati Lvov (legújabbán Lviv) egyik fanatikusával, kiszúrtuk a zöld-fehér csikos mezéről, és az angolul jól beszélő Tarasz a legszívesebben eljött volna velünk a selejtezőre. A hálókupénkat mindig valamely szerelvény után kapcsolták, mi pedig huszonkilencen aludtunk, ettünk, ittunk, beszélgettünk, ez volt a bioritmusunk. Az utat Balla Károly, a mi Karcsi bácsink szervezte, aki a MÁV-nál teljesített magasabb beosztásban szolgálatot, és örökké hálásak lehetünk neki, mert mindnyájan úgy emlékszünk vissza a nagy utazásra, mint létezésünk legjobb expedíciójára. Valószínűleg az egyetlen bakfis, Jutka is, holott nem lehetett könnyű neki ennyi hímnemű társaságában. Jöttek az idősebb generáció képviselőiből, Balla Karcsi bácsi mellett Jenei Tamás, Tóháti Ferenc, Varga Béla, Oláh Imre, Kovács Tamás vagy Tacs Miklós (Patás). A szervezett csoportok (SZUD, North Side Hooligans, Force Field, BalmazFront) tagjai közül Komcsi, Big, Pethe, Hancsi, Bajusz

doktor, a muskátlis Szepesi, Ihász, Csicsi, Tóni, Ilyés Tomi, Lóri, Szati, Kisté, Pere Norbi, Gattuso, Koka-in, Buci, Csapos, Petike zötykölődött a vagonban. És természetesen Csuti, a fotós kislány, a Vadmacskákat reprezentálandó. Mária meg Oleg különleges feladatot kaptak, ha megállt valahol a trén, s ilyesmi gyakorta előfordult vele, azonnal ugrottak, hogy a kocsik két végében lévő klotyót (egyben fürdőszobát) lezárják kulcsaikkal, nehogy használni merészeljék. Mikor órákat vesztegeltünk a rozsdabarna tarlón, ahol a szél az úr, és unalmunkat tájjellegű malátakoktélok kortyolgatásával próbáltuk tovaúzni, akkor sem kegyelmezték. Nem számított nekik, hogy többen szitkozódva fenyegetőztek, bizony a lehúzott ablakon keresztül, széles ívben pisilnek ki. Ihász Lajossal, Csicsák Attilával és a Koszovót megjárt zsoldossal, Tónival kerültem egy fülkébe. Elmondhatom, főként a társaimnak köszönhetően igen gyorsan és kellemesen morzsolódtak az órák, a napok.

Kósza négyesoros is született, a kerekek dobszólója ihlette kuplé:

„Két szót ismersz csak,
Fradi, iskola.
Fradista gyerek,
nem jártál oda.”

A műremek szólhatott más variációban, az Újpest, a Vasas, a Csaba, a Szpari, a Zete, az ETO nevének behelyettesítésével, a fűzfapoéták pillanatnyi kedélyállapotától függően. Nyilván a megénekeltek meg a Lokit és a lokistát illesztenék a megfelelő helyre, csupán az averzió kedvéért. (Nota bene, amennyire nem kedveljük mi a sorba szedett társulatokat és szurkolóikat, pontosan annyira nem csípnek ők bennünket! Legalább ebben kvittek vagyunk.)

Ami az ukránokat illeti, sokat megőriztek a komszomolista stílusból, számos gigantikus szobor utal a bolsevik félmúltra. Rengeteg az egyenruhás, nem tudunk eligazodni a számtalan uniformisvariáció között, a vécés nénik is váll-lapos zubbonyban ücsörögtek közhasznú intézetük bejáratánál. Náluk is több a kopottas öltözékű honpolgár. Lehangelő látványt nyújtottak az omladozó, sztálinbarokkos panelpagodák, a sínek mellett kolduló, szurtos kiskölkök, kontrasztként megemlíthetem a szupermodern pályaudvart vagy a minden igényt kielégítő bevásárlóközpontot Kijevben. Az emberek általában kedvesek voltak, a kommandósok kifejezetten udvariasak, zavarba is jöttünk, mert idehaza nem épp ehhez a drillhez szoktunk.

Mikor végre berobogtunk az oroszosan Donyecknek ejtett városba, a peronnál fogadott bennünket a druzsina, és felterelt egy roncsstelepi küllemű buszra. Majd jött a meglepetés, mindig oda vittek, ahová menni akartunk, ingyen és bérmentve fuvaroztak, ellenvetések nélkül. Szinte lesték a kívánságainkat. Ha várost akartunk nézni, úgy lett, ha sört óhajtottunk vedelni, azonnal elvittek oda, ahol megtehettük. Mikor kajálni kívántunk, meg sem álltunk az étteremig. Egyetlen durva vagy fenyegető gesztust sem engedtek meg maguknak, még a helyi huligánokról is

Donyeck-i beszállás a 32-es számú, özönvíz előtti bárkába

be tudtunk szerezni tőlük információkat, hogy léteznek, ám csupán egymást verik, a békésebb drukkereket alig. Üdítőt elfogadtak a sztrelecek, mást nem. A Sahtar-stadion környékére kipakolt standokról vehettünk stólákat, kitzűzőket, műsorfüzeteket, jelvényeket, sapkákat. A felbukkanó lokális ultrák azt mondták, három tömött autóbusszal jönnek el a visszavágóra. (Állták a szavukat.) Néhány idősebb patrióta elrészkenyülve telepedett mellénk, és kiderült, hogy az átkosban Magyarországon katonáskodtak. Egyikőjük még a nádudvari kocsmában pultos leányzó nevére is emlékezett, a hosszúra nőtt Lóri barátunk őszinte csodálatára, aki ismeri a megnevezett fehérszemélyt. Hozták a pívát meg a vodkát, nem győztük gurítani lefelé, nos, mi sem szerettünk volna az adósaik maradni, szóval igen-igen sörközi állapotban vonultunk a

sportobjektumhoz. A főkapunál elvittek a testőrök a nacsalnyikhoz, mint jeleztem, gügyögök-gagyogok pár szót oroszul. Közölte velem a tábornokuk, fizetnünk nem kell a jegyért, mert felpakolnak bennünket a bojárak páholyába. A vendég Ukrajnában is vendég! No, bizony elképedt a tokás főtiszt, amikor kijelentettem, eszünk ágában sincsen az elegancia karzatára felülni, ott nem lehet normálisan szurkolni, mi a vendégszektorba fogunk menni! „Nu sto, moj drug? Cshivó tü lájes?” (Mi van, öregem? Mit ugatsz?) – mért végig sunyin. „Miféle vendégszektor? Az itt nincs” – rántott horkanva a vállán. „Hogyhogy nincs, és az UEFA előírása?” – méltatlankodtam. Álláspontját allegorikus vénával tisztázta: „Le van szarva az UEFA előírása”. Csak kötöttem tovább az ebet a karóhoz. Összerándultak a kitüntetések tömegét a mellére tűző atamán arcizmai, kövér teste megfeszült, nemigen szokhatott az ellenvéleményhez. Másodpercekre farkasszemet néztünk, bozontos szemöldöke is belerezegett. „Igyi na huj!” (Eridj a f.ba!) – legyintett dü-

Így festett a speciális ukrán druzsina bekerítette „vendégszektor” 2005. szeptember 15-én

hódten. Végül – jó hosszú perc után – gunyoros pillantással biccentett. Hát jó, legyen meg a te akarod. Úgy oldotta meg a helyzetet a büszke kozák, hogy parancsára legényei bekerítették a magyarokat, és az átka-roló manőverrel kialakítottak egy viszonylag zárt lelátói részt. Mikor indulnunk kellett a sürgősebb ügye-inket lebonyolítani, jött velünk a díszkíséret, nehogy útközben vagy a vizeldében elkapjanak a muzsikok. (Csutinak is kijutott az oltalmazó szárazdajkából, ámbátor nem ragaszkodott volna hozzá.) A mérkőzés okozta a túránk egyetlen traumáját, az azon nyújtott fapados játékunk és a sokkoló végeredmény (1-4). Napkeleten bebizonyosodott, számunkra a nemzetközi labdarúgás középső régiója is lidérces messi fény. A néhai bolsevista impérium egyik-másik utódvariánsában a földgáz- és az olajkereskedelem, a légi közlekedés, az acél-, a vas- meg a fegyveripar, az ékszerkereskedelem stb. privatizációja révén gigantikus magánvagyonok képződtek, ebből a köz annyit profitált, hogy a magukat irtózatossá mértékben megszedő hajdani pártoligarchák és a nyomdokaikon pedálózó ifjabb panamázók visszaforgattak pár százmillió dol-lárt a focibizniszbe. Mindenesetre elegendőt ahhoz, hogy a CSZKA Moszkva, a Szpartak Moszkva, a Zenit Szentpétervár, a Dinamo Kijev vagy a Sahtar Doneck beférkőzzön a kontinens tehetősebb egyesületeinek kasztjába, hogy olykor a Bajnokok Ligájában is körülnézhesen. A volt szovjet tagállamok közül Oroszor-szágba és Ukrajnába a maffiózók, a multik és a politikusok között a legszorosabb érdekkapcsolat kovácsolódott a sport (benne a labdarúgás) köré, ugyanis a szövetségeken és klubokon keresztül tisztára lehet mosni a kétes eredetű pénzeket, a különböző könyvviteli-adózási trükközések alkalmazásával. (A nyugati

államok gazdasági gyakorlatától sem idegen az ilyesféle „üzleti fogás”.) Oroszországban egyértelmű Vlagyimir Putyin, a volt KGB-rezidens és a zsidó származású Roman Abramovics érdeklődője, míg keleti szomszédunknál a kommunista Leonyid Kucsma holdudvarába tartozik a zsidó családból érkező Hrihorij Szurkisz, a Dinamo Kijev mentora és a tatár eredetű Rinat Ahmetov, a Sahtar Doneck tulajdonosa. Ők aztán gondoskodtak arról, hadd szórakozzon a cirkuszban a kollektívizmust, a kolhozot meg a szovhozot hovatovább visszasíró bátyuska! A moszkvai „katonák” és az egykori leningrádiak még az UEFA-kupát is meg tudták nyerni 2005-ben, illetve 2008-ban, de megemlíthetem a Szbornaja bronzérmét a 2008-as Európa-bajnokságon, illetve az ukrán-lengyel lobbikandidálási sikerét a 2012-es Eb megrendezéséért. (Csupán a kontrasztok érzékeltetése végett emlékeztetek rá, hogy 2000-ben a Lombard Tatabánya elég simán kiütötte a Zenit Szentpétervárt az UEFA Intertoto-kupából. Hol is tart most ez a két gárda?)

Maradjunk a kontrasztoknál. Nekünk is kijutott csőstül az állami vagyongátlástalan szekularizációjából, az offshore vállalatokból, az úrhatnám újjgazdagokból, a húsfazékban könyékig kotorászó szcientológusokból, a közpénzen világutazó nagykövetekből, a génmanipulált gyümölcs- és zöldségfélékből, a hordószonokok népbútításának legalantasabb formáiból. Bezzeg nem így a közjavakkal takarékosan sáfarkodókból, a színvonalas és professzionális futballból, a megígért stadionrekonstrukcióból! Újfént megerősített az egyenlőtlen fejlődés, valamint a centrum és periféria-elmélet létjogosultsága: Európa földrajzi centrumában a gazdaság periferiáján parkolunk, miközben csak a parkolójegyre ráment ingünk meg gatyánk. Mikszáth Kálmán Görbeországáról írt, Ady Endre Kompországát siratta, magam kénytelen vagyok a délibábos Lúzerország miatt keseregni, ahol tenyészik az enyészet, elszenvedve bűnt és mocskot. Mert mit hozott kisiklott nemzetünknek 1919, 1920, 1945, 1948, 1956, 1968, 1989, 2004, megannyi sorsfordulónak vélt esztendő? Tisztelettel kérem az olvasót, keresse a választ, és ne a mások portáján kezdje a kutakodást, hanem a magunkén!

Az ukrainai kvalifikáción a Sahtar tréfálta meg a Lokit, a lefújást követően viszont mi leptük meg a házigazdákat. Történt pedig, hogy a kiutazás előtt számos honi és külföldi cseretársamnak odaigértem a meccsjegyeket, csak hát nem kellett tikkett vásároljunk, ezért a kifelé araszolóktól vettem meg őket egy grivnyáért. Nem értették a dolgot, ilyet ők még nem pipáltak. Futótűzként terjedt szét köztük a hír, hogy a „durák vengerszlik” veszik a zsupát, ráadásul jóval a találkozó után. Özönlöttek hozzánk, mind ránk akarta sózni a belépőjét. Mint korábban írtam, valaki megszabadított odafelé menet az ágyamra terített sálamtól, amelyet a Brigade Rossonere küldött a címemre Milánóból. Komcsitól kaptam pótnyakbavalót, hogy ne kelljen idegenben nélküle szurkolnom. Olyan snassz ügy! Odalépett hozzám egy helyi rajongó, könyörgött az erekyéért. Az istennek sem tágított, a maga dupla kötöttjét ajánlotta fel érte. Eszembe jutott Detre, a fotós komám, aki lelkes gyűjtője az efféléknek, hát elcseréltem. Nem telt bele három perc, jön vissza a fazon, a kezembe nyom egy klubcímeres reklámszatyrot, abban tömegével képeslapok, leporellók, programok, csapatképek, matricák és jegyek voltak. Úgy találta hamarjában, hogy az egylet által készített, a 2001-es kupagyőzelmünknek emléket állító, olcsó sálamért cserébe illendő volna valami tisztességesebbet prezentálnia, holott az általa adott eleve sokkal értékesebb volt.

A létesítményen kívül apróbb kellemetlenségben volt részünk, kikanyarodó autóbuszunkat megdobálták kövekkel és üvegekkel a hebehurgya hobbihuligánok. Most tudtuk meg, miért a Noé apánk előtti járműre pakolták fel kompániánkat. Időben észleltem, mire készülnek a besték. Nem volt nehéz dolgom, halomban állt előttük a muníció. Karcsi bácsi ült mellettem az ablaknál, szóltam neki, most figyeljen, mindjárt támadni fognak, húzza le a fejét. A sofőr váratlanul kinyitotta az ajtót, hogy az osztagosok szét tudják hajtani a hajigálókat, de a fürge Hancsi megelőzte őket, ugyanis ő állt a legközelebb a lejárathoz. Felcsapta fejére csuklyáját, retteneteset ordítva leugrott, amazok (lehettek harmincan vagy negyvenen) legott szanaszéjjel futottak. Többen már nem tudtunk leszállni, őt is azonnal visszarcigálták a csodatragacsra a regruták. Azt hittük, jól le fogják tolni. Jelentőset tévedtünk, elismerően bólogattak, hogy bátor legény a társunk. Hát, ilyesféle élmények tömegével gazdagodtunk etelközi kirándulásunkon. Nem hagyhatom szó nélkül, mennyire keveseltem az ötven lokistát odakint. Sőt, nem is mindegyik volt valódi DVSC-hívó, néhány – a milliós bányászvárosban dolgozó – honfitársunk is megjelent, akiknek érzelmileg semmi közük a csapathoz. Azt hittem ostobán – a korábbi nagyobb létszámú utazások okán –, hogy sokkal több szurkolónkat hozza lázba a sztyeppe vándorlás lehetősége. Csalódnom kellett, viszont azok, akik nem vállalták bolyongásainkat a civilizáció peremvidékén, soha-

sem tudják meg, miről maradtak le. A taoista tétel szerint az út maga a jutalom, nem a cél, és mennyi igazság szorult a kínai mester, Lao-ce bölcseletébe! (Lassan három év telik el, és én éjszakánként sokszor visszaszállok álmaim szárnyán a napszitta síkságra, ahol őseink nyargalásztak mokány paripáikon, bele a szédítő portengerbe.)

A DVSC-Diósgyőrrre a „vörös zenekar” 300-350 filharmonikusával állított be. Nálunk óriási tűz, füstködök, amott gejzírek, tüzek, és a nem túl barátságos üzenet a dróton függve: „Egyszatyor gól”. A kiírás emlékeztetett bennünket az ukrainai (bánya)tragédia sebeire.

A visszavágóra 250 narancs-sárga-fekete mezűs „hohol” érkezett. Sűrűn sálaztak, hajlongtak, tapsoltak, előttük a kerítésen cirillikás transzparensek és cseh zászlók kókadoztak, utóbbiakkal Jan Laštůvka kapus előtt tisztelegtek. Az első féldőben még buzdított az északi oldal,

*Dante poklának bugyrai lehetnek ehhez hasonlatosak.
Kiderül, ha odajutunk...*

aztán kezdett el tüntetni, követelve a vezetőktől, hogy minden labdarúgónkat adják el. Hová tűnt a Hajduk elleni diabolikus hangulat? Rossz szájjal néztem, amint a vendégek nemzetközi egyvelege nem is erőltette tovább a gólgyártást, elég volt a kétgólos vezetés (2-0). A második féldőben elemi erővel törtek felszínre az indulatok, olykor trágár rigmusok emlegették az irányítók rokonságát. Ezt nem lett volna szabad. Kritizálni lehet, sőt kell is, ám nem mindegy a stiláris tónus. Másnap a helyi televízióban a cégvezető úr kijelentette, az újságírók a felelősek a kialakult helyzetért, illetve leszögezte, hogy ilyen szurkolókra nincsen szükségük. Szima Gábor elnök és tulajdonos sokáig gondolkodott, folytatása-e a közös munkát, vagy inkább kiszálljon a klubból, végül – a szidalmak dacára – a maradás mellett döntött. A mérkőzés előtt néhány vendég (akikkel én tereferéltem, korombeli kijevek voltak) beszagolt a Kövér Egerbe némi italozás végett. A debreceniek a visszavágó előtti este ellátogattak a Sahtar edzésére, hogy közelebbről is szemügyre vegyék a ficsúrokat, akik dobálóztak odakinn. Az ukránok akkor felajánlottak egy rövid és korrekt bokszot, mire a magyarok azt válaszolták, jelentősen át lesz szabva a koponyaszerkezetük, ugyanis a kövekkel hajigálás nem fér bele a fairség kategóriájába. Végül nem lett belőle bunyó, sőt néhányan a keleti szomszédságból még össze is haverkodtak az itteniekkel.

A Vasast körülbelül ötvenen kísérték el ide, hogy piros-kékre festett dobjukat begyűjtsék tőlük a hajdúságiak. Hogyan interpretálta az akciót az egyik sajtóorgánus? „Ha már a csapatuknak nem sikerült győznie (a hétfői mérkőzésen: DVSC-Vasas 2-2), a debreceni szurkolók úgy gondolták, megajándékozzák magukat egy pályán kívüli sikerélménnyel. A Loki-hívek a találkozó után heves rohammal megkaparintották a maroknyi angyalföldi szurkolónál lévő dobot és transzparenst, tették ezt a rendőrök szeme láttára.” (A „heves rohamot” két helybéli hadász hajtotta végre október 3-án.)

Időközben újabb front nyílt, de nem a Red Front. Történ pedig, hogy gyűjtést kezdeményezett a tábor az erdélyi árvízkárosultak részére, és a labdarúgók rongyos ötvenezret dobtak össze, míg a sokak által utált Vadkakasok kosarasai 1,5 millió forintot. Néhány játékos mobiltelefonon megtalálta a szörnyű autóbalesetéből lassan lábadozó Pelles Tibit (LOSZ) meg Bajusz ügyvéd urat is, és durva hangnemben vontá őket felelősségre. A helyzet elmérgesedett, kiderült ugyanis az alapvető különbözőség, hogy míg nekik a DVSC munkahely, a szurkolóknak annál „valamivel” több. Ezért aztán a rákospalotai bajnokira felutazott ugyan 150 civis, ám melán hallgatott. Pechünkre, a másnapi Újpest-Fradira Budapestre érkezett az ismerősöm, Marcin Kądziołka, hogy a To My Kibice számára fotókat és beszámolót készítsen. (Itt jegyzem meg, információim szerint egyes polák magazinokban az év legjobb közép-európai bandája

lett a debreceni, az ottani olvasók szavazatai alapján jutott a dobogó legmagasabb fokára. Biztos vagyok abban, hogy az idegenben készült, az interneten is látható illusztrációk miatt voksoltak ránk a lengyelek, más magyarázat nemigen kínálkozik.) El lehet képzelni, hogy a REAC elleni teljesítményről milyen piktúrát festhetett a krakkói fiú...

Tartott tovább a sztrájk. Annyi azért történt, hogy Kabán felszállt 18 debreceni a vonatra, és Hajdúszoboszlóig módszertani továbbképzésben részesítette a „véletlenségből” éppen azon a járaton utazó nyíregyházi kollégákat. A fürdővárosban faroltak le az önkéntesek, az (alma)léhűtők őszinte bánatára.

Tatabányára – hétköznapon – mintegy negyven alföldi ment el (Magyar Kupa), a kék-fehér „turulok” magyaráztattak nekik, még mindig az 1999-es – szerintük elcsalt – kupadöntőt emlegették. A vendégek megrohmozták a kerítést, mielőtt áttörhették volna, a rendezők megállították őket. A Fehérvár ellen a kezdés előtt újból pirotechnikai bemutatót rögtönzött a SZUD, majd folytatódott a pangás, a vasárnap déli dögunalom. Egyre többször lett kockás a négy lelátónk, a sok inaktív inkább a

A szivárvány összes színében tobzódó erődtiményünk

képernyőn követte figyelemmel az összecsapásokat, s maradt otthon a fenekén. Tatabányán, a bajnoki mérkőzésen már 250 hajdúsági népfelkelő jelent meg, ezúttal a dunántúliak diszkrétebb arcukat mutatták. A kupavisszavágóra hárman érkeztek a Turul Ultrái képviselőiben, a kezdés előtt tucatnyi görögtűz lobbant fel nálunk, lengtek a rudasok is. A kamcsatkai hideg ellenére 5-6 ezren lehettünk az Oláh Gábor utcában. A berekesztést követően egy-két izgágabb hazai elszedte a T U molinóját, nem feledvén a múltkori monologizálásait. Erről Big a következőket mondta a 6:3 Futballmagazinnak: „Elvettük a Turul Ultrái egyik lepedőjét, ténykérdés. Amikor legutóbb a komáromiaknál vizitáltunk, magukból kikelve anyáztak, vadul rázták a kerítést. Ez volt a válaszuk. Ettől függetlenül nem tartjuk őket az ellenségeinknek. Én egyébként 2003-ban vettem át a megafonos szerepét, és leszögezném, sokszor rázós a feladat. Generációváltás zajlik éppen az északi oldalon, a fiatalok alig-alig veszik át a tempót, nem érzik a mentalitás lényegét. Olykor üvöltönnem kell, mert nem pörög a banda, massa az egész. Kíváncsi vagyok arra, ha majd nem jönnek a jó eredmények, mennyien állunk a kapu mögött! Bajnokcsapatért aligha nehéz lelkesedni. Hadd beszéljek arról is, hogy külföldön sokkal jobban megbecsülik a nézőket, közöttük az ultrákat, mint mifelénk. Idehaza néha az a benyomásom, mintha kimondottan zavarnánk a jelenlétünkkel a fejeseket, csak a gondot okozzuk nekik. Persze, ha mi nem szurkolnánk, megnézhetnék a lelátók hangulatát. Akár a kriptaké. Az jó érzés volt viszont, hogy Metzben kétszer, Lublinban és Kaproncán is megfelelő létszámban buzdítottuk a lányokat, mert nekünk a női kézilabdázók frontján szintúgy hely kell állnunk hétről hétre.”

Ennek szellemében Békéscsabára két nagybusz és egy kisbusz fuvarozta a brancsot. A csarnokban rengeteg yard ügyelt a rendre, nem is történt rendkívüli esemény. A halk „hajrá, lilákra” a látogatók harsány „halványlilákkal” válaszoltak. A Sopron ellen szemerklét a hó, kint voltunk szűk hatezren, és a második féldőben életerős piros füstbomba lépett működésbe a szektorunkban. Azon a novemberi héten különben az UEFA 10 ezer svájci frankra büntette meg az egyesületet a szeptember 29-én történt szurkolói rendbontások miatt (DVSC-AVE Ásványvíz- Sahtar Doneck 0-2). Biztosan értett magyarul az ellenőr...

Az Üllői úton ötszáz lokista tette tiszteletét, én sajnos nem tudtam elutazni. A kispesztiek néhány utrójára (például Beiczner Krisztián) lent járt a Kövér Egérben a Honvéd elleni asszó előtt, hogy egyeztessen a hajdúkapitányokkal. Az volt a míting célja, hogy lehetőleg szinkronban emeljék fel a bírók ténykedését kritizáló feliratokat mind a két blokkban. „Egy csaló százat csinál!” – virított az üzeneteken. Közvetlenül a szünet után minden idők legnagyobb itteni tűzijátékát produkálta az északi domb, 4200 rakéta kacskaringózott a fellegekbe, együtt a menekvő madárhaddal, iszonyú mennyiségű lila és fehér párák gomolyogtak háttérül. A lefújást követően végre megint hosszan ünnepelehetünk, remek volt a milió, pörgött-ugrált a brancs, akár a régi szép időkben. El is határoztam, Pápára mindenképpen megyek. Sohasem jártam előtte a diákvárosban, melynek patinás líceumában Petőfi Sándor és Jókai Mór is tanul-

tak, és amely intézményt akkor dr. Korsós Bálint barátom igazgatta, aki többször invitált családlátogatásra. Ami a vizitációmát illeti, nem lett belőle semmi, alig valamivel a kezdés előtt estünk be a pálya területén üzemelő kocsmába. Dugig volt a kázinó debreceni és helyi szurkolókkal. A Bakony Tigers vezetője elmesélte, hat hónapra kitiltották a létesítményből, mert füstbombát gyújtott be. Nem volt barátságos a légkör, míg a szünetben be nem botlott a söntésbe egy lila-fehér sál. Néhány markos látogató

A komisz orkán lenyomta a füstöket Pápán, a 3-3 meg az általános hangulatot

kapásból kivágta a becsületvesztőből, hogy az orrán csúszott, azt hitték ugyanis, újpesti, esetleg csabai hacukát visel a félnótás, és kötözködni akar. Kiderült azonban, valami sóher kukabúvárról volt szó, aki melegedni és potyázni szeretett volna a csapszékben, nem arcátlankodni. A szemégyűjtőből horgászhatta elő a nyakába tekert göncöt, és azt sem tudja, mi fán terem az Újpest vagy a Békéscsabai Előre. Az incidens beárnyékolta a korábbi joviális hangulatot. 2005. december 10-én a Perutz-stadionban legalább 250 piros-fehér hívő jelent meg. (Voltak persze, akik a hosszú utazás dacára a meleg vendéglobben horgonyoztak le. Mentségükre felhozták, húsz kemény forinttal olcsóbban mérték a sert, mint mifelénk szokás. Rendben, ez tíz üvegnél már 200 forintnyi különbözet. De az útiköltség oda és vissza vajon mennyit kóstált?) A nyitányt színes füstpamacsok eregetésével köszöntöttük, zúgott az optimista kórusunk, aztán Megyebíró sporttárs megkezdte a tevékenységét, hogy – szokása szerint – végig furcsa felfogásban sípoljon. Midőn megadta a sárgák javára a kamu tizenegyest (a televíziós ismétlésből egyértelműen kiderült, mekkorát tévedett), elszakadt a cérna. Többen törni-zúzni kezdtek, a harminc darabokra szedett műanyag szék maradványait beszórták a gyepre, a játék is hosszabb ideig állt. (Az okozott kárt százezer forintra becsülték.) A döntetlen után a rohamrendőrök azonnal felsorakoztak a buszunk mellé, és amikor híre kelt, hogy edzőnket, Supka Attilát sörrel leöntötték, napraforgószemekkel meghajigálták, íziben paprikásabb lett a hangulat. A korábban haverkodó „tigrisek” a kordon mögül hergelték a cíviseket, ám a kommandósok minden kezdeményezést csírájában elfojtottak. Így lett a simának ígérkező, kedélyes pannon kirándulásból a zöld fűvön égés (3-3), a hazaindulás előtt pedig csaknem konfrontálódás a pajzsosokkal. Lám, mit tehet az „elfogulatlan” játékvezetés, ha akarja?

A 2005-ös őszt 7444-es hazai nézőátlaggal zártuk. Legközelebb hozzánk a Diósgyőr került a maga meccsenkénti 6741 drukkerével, míg a szakadék felé botladozó Fradira csupán 2958 érdeklődő volt kíváncsi egy-egy Üllői úti találkozón.

A 2006-os tavaszi startot Zalaegersze- gen jól elszúrta a Loki (0-2). A rajt előtt a törökországi edzőtáborban kiváló minősé- gű pályákon, enyhe éghajlaton futballozott, aztán a zalai mocsárban semmit sem tu- dott hasznosítani a kint begyakoroltakból. A 16. rundot követően a negyedik helyen posztolt a társulat. A leányok februárban az SPR Icom Lublin (24-16 és 23-27), márci- usban a HB Metz Moselle Lorraine (20-16 és 23-25) gárdáján magabiztosan léptek túl. A lengyelországi Chełmben nyolcvan, míg a franciaországi Metzben harminc magyar látta a találkozót. Április 15-én Kaproncán mérköztek a mieink az ottani Podravka Vegetával, és 200 hűségük buzdítása sem volt elegendő a sikerükhöz (21-26). Sőt nyolc nap múlva itt is győzedelmeskedtek a horvátok (24-29).

A Kaposvárt a fiúk legyűrték fél ház előtt Éger Laci tizenegyesével (2-1), majd 4-2-re nyertek a Hidegkuti Stadionban (zárt ka- puk mögött) az MTK ellen. Volt csatárunk, Bajzát Péter előnyhöz juttatta egyik mumu- sunkat, a Győrt, be is intett tapintatosan az északi oldalnak a gólszerző, Ibrahima Sidibe azonban egalizált, a 6000 fanatikus őszinte örömeire (1-1). Újpesten Kovács Zoltán 92. percben szerzett találatával veszítettünk (1-2), aztán Diósgyőrben már a 19. percben 2-0-ra vezettünk, de a vége 3-3 lett. A 21. etapot követően az első helyen álló MTK hat ponttal ment el tőlünk. Veszni látszottak a duplázás esélyei, amikor megtáltosodtak a fiúk, és rakásra nyerték magukat, zsinórban három-három pontot könyveltek el a kilenc bajnokin. A Fáy utcában 1-0-ra, a REAC ellen itthon 6-1-re, Pécssett 2-0-ra, Fehérvá- ron 2-1-re, a Tatabánya ellen az otthon zöld fűvén 1-0-ra, Sopronban 2-0-ra, az FTC el- len (tízezer fanatikus által űzve) 3-1-re, Kis- pesten 1-0-ra, majd az Oláh Gábor utcában

– az ömlő egek dacára tízezer hívük előtt – a Pápa ellen 4-1-re nyertek. Sopronba még el tudtam utazni május közepén, habár az indulás előtti éjjelen begörcsöltem. Orvoshoz kellett volna mennem, de mert azt hittem, az epém vacakol, a rendelő helyett a „hűség városát” választottam. Kisbusszal eredtünk neki, Szatmári és Dürögő készültek elrepülni a Kanári-szigetekre, ennek szellemében búcsúzkodtak a haveroktól, és már Budapestig lecsúszott két üveg whisky, kísérőnek rengeteg sör és bor a szomjas torkokon. Balla Pisti, Lajos, Krisztina, Szati, Dürögő, Pepe és még tucatnyian utaztunk együtt. Az este

A lubliniak forró fogadtatásban részesültek a Hódosban

Lengyelországba sokan elkísérték amazonjainkat

Mikor befolyásolták az ultrákat a klimatikus megpróbáltatások?

19 órás kezdést magától értetődően lekéstük, akár az első gólunkat. Jegyet nem vettünk, mert „mi a bajnokcsapat drukkerai vagyunk” – legalábbis hangadóink ennyit közöltek a tétova rendezőkkel. Bent 150 alföldi ösztökélte a DVSC-t, miközben kilátástalanul zuhogott, olykor meg szitált. A siker ellenére sem volt eruptív a hangulat, alapfokon elszurkolgattunk. A Lombard FC Pápa elleni nagydöntőre már nem tudtam kimenni, az ágyból követtem a körkapcsolást. A kínok között fetrengve, mégis némileg megnyugodva konstatáltam, hogy az egykori Videoton simán elrakta a lilákat a Puskás Ferenc Stadionban (3-1). Ha veszítenek a fehérvári huszárok, az Újpest FC nyakába kerül az aranyérem, szerencsénkre a dunántúliak becsülettel hajtottak a bronzra. Megszületett hát második diadalunk az NB I-ben, húszezer diadalittas civis köszöntötte a

Kékkfestőbe öltözködő hajdúkompanyiák 2006 tavaszán

Füst az Avas alján

nyújtotta az évtizedek óta halmozódó számlákat, illetett hát fizessenek, ahogy muszáj ma is törlesztenem. A sors nemigen szokta nagyvonalúan elengedni az adósságokat. Amikor véget ért első kórházi ciklusom, a Hajdú-bihari Naplóban megírtam, hogy a Rabotnicski Kometal verhető, de nem lebecsülhető ellenfél. Felhívtam az illetékesek figyelmét a tényekre, hogy 2005 júliusában aktuális riválisunk 6-0-ra legázolta a Skonto Rigát, és a lettek kint voltak a 2004-es Európa-bajnokságon, sőt megleckéztették a mieinket is a kontinentális torna előtt. A macedón piros-fehérek 1-1-re végeztek a bivalyerős orosz bajnokkal, a Lokomotív Moszkvával, és az utolsó pillanatokban albán válogatottakkal erősítettek. Végzetes hiba volna

Pazar élőkép a Rabotnicski elleni BL-selejtező előjátékaként

részünkről kézlegyintéssel elintézni őket. Sajnos, senki sem hallgatott rám, meglehetősen szerény referendumomat sem olvasták el, akiknek pedig el kellett volna olvasniuk, és mindenki félvállról kezelte a „romantikusokat”. Meg is lett a nyegleség bójtje, már itthon lefociztak bennünket a gyepről a győzhetetlen Alexandrosz ivadékai, az ukrán bírójóindulatának köszönhattuk az 1-1-et. (Emlékezzenek Zsolnai egyenlítő góljának gyanús körülményeire, vagy arra a két-három esetre, amikor jogos büntetést adhatott volna az ellenfelünknek.) Hasztalan készült hát a csicsás élőkép a lelátónkon július 26-án. Három nap

Vesztegzár a lepusztult szerb-macedón határon

Szkopjében megégtünk, de nem a szurkolóink miatt

Vracai brigád Macedóniában. Bulgáriában is élnek lokisták

Szilágyi Sándorral, a bukfenc hozadékaképpen az elnök menesztette Supka Attilát. (Most is állítom, elhamarkodottan döntött Szima úr, még úgy is, hogy tudom, a népszerű Supi sem óhajtott maradni tovább.) Az új mester, a cseh Miroslav Beránek szintúgy a dobogó legfelső szintjére kormányozta naszádunkat, ám mi Szkopje óta nem tudtunk magunkhoz térni, az északi végek nem érik el a korábban képviselt nívót. Tart a válságunk, önámítás, ha nem valljuk be, hogy használtak lettünk és elidegenedettek. Van-e visszaút a csúcsra? Talán az új stadion, vagy valami bravúros nemzetközi szereplés lendíthetne rajtunk, bár nem mernék erre mérget nyelni.

múlva – 5000 néző előtt – megvertük 2-1-re a PMFC Pécs Plazmát, mazna meccsen. Augusztus 2-án körülbelül 220-230 magyar kísérté el a DVSC-t (a hazai iksz és a csapnivaló teljesítmény ellenére) Macedóniába, ahol a határőrök, majd a kommandó maszkos szamurájai mindent elkövettek azért, nehogy véletlenségből is megfelelően érezzék magukat. Nemzeti ünnep volt arrafelé, minden zárva tartott, lehetetlennek tűnt élelemhez és italhoz jutnia a vándoroknak, akik főként az utóbbi hiányát szenvedték meg a közel 40 fokos kánikulában. Décsi Katalin, a kinti konzulátus vezetőjének közbenjárására engedték csak be az ultrák buszát az országba. Szerintük azért volt a totójázás, mert nem tudták garantálni a látogatók biztonságát, holott alapvetésben ez lett volna a dolguk. Sokan kijátszották az éber szerveket, és a saját felelősségükre vágta neki, mások még időben értesültek a háttársorompónál leskelő tortúráról, habozás nélkül más irányvonalat választottak maguk számára a Szkopjéba jutáshoz. A stadionban felvonult a vracai kötelék, ami abból a szempontból különleges, hogy a Szófiától északra fekvő városban majd' mindenki a piros-fehér CSZKA drukkere, és az Ultra Front Vracában tömörül, a haverok viszont az ádáz haragosnak, a Levszkinék – meg a Lokinak – szurkolnak. Felemelő érzés tudni, hogy Hajdúszoboszló, Balmazújváros, Budapest mellett a határokon túl, Nagyváradon, Királyhelmecen, Bielefeldben és Vracán is szorítanak a Lokomotív sikeréért.

Akárhogyan is esett, nyomorúságosan megégtünk a meccsen (1-4). A fanatikusan összeszólalkoztak az ingerülten viselkedő

Augusztus 6-án ikszeltünk Pakson az újonc ellen (0-0), a helyi zöld-fehérek első NB I-es bajnokiján. Mindenki a város szülöttét, Éger Lacit ünnepelte, természetesen így tett a nagyjából századnyi címvis is. Augusztus 21-én fogadtuk a Vasast, hétezen örültünk a 3-0-s sikernek, meg annak is, hogy a DVSC-TEVA az első helyen áll. Megjelent egy üzenet a sáncunkon (Szlovákia: se múlt, se jelen, se jövő!), majd felzúgott a „Lesz még Erdély Magyarországé!” óhajtás, miközben egyesek szidalmazták a hatalmon lévő pártokat és a koalíció regnáló miniszterelnökét. A főrendező utasította a negyedik játékezőt, hogy mondassa be, ha folyik tovább a politikai jellegű protestálás, a bíró lefújja a találkozót, mivel az UEFA és az MLSZ vonatkozó paragrafusai tiltják az ilyen megnyilatkozásokat. Várható volt büntetésül a kilakoltatás, és a következő bajnokira valóban be is zárták az északi lelátót, ezért a Vác ellen a vendégszektorba pakolt át a SZUD. Azon a pénteki hajnalon kerültem be újfent a klinikára, amikor nagy mázival nyertünk este 2-1-re Kaposváron, Kiss Zoli utolsó pillanatban talált góljával. (A döntetlen realisabb lett volna.) A második ciklusomat voltam kénytelen bent eltölteni, fél lábbal már az örök vadászmezőket tiportam, talán amonnet hoztak vissza az orvosok. (A 78 kilóból lement húsz, ezt viszont egyáltalán nem bánom.) A

boszniai sikert, a válogatott győzelmét (3-1) szeptember 6-án az I-es Belklinikán néztem végig. Diszkrétan ujjongtam, mialatt rákos szobatársam a szomszéd ágyon csöndben haldokolt. Láttam a debreceniek bunyóját a bosnyák rendezőkkel a zenicai Bilino Poljében, és miközben a képernyőre meredtem, arra kellett gondolnom, két balkáni kirándulástól kímélt meg az anyatermészet. A Vác elleni diadal góljait és eseményeit szeptember 11-én már az otthonomban követhettem. Nem kis derűvel konstataáltam a tévé előtt fekvve, ahogy a hallgatással tüntető

Akár a megboldogult Osztrák-Magyar Monarchiában: bosnyák és magyar kopjatórés. Pont a debrecenieket szúrták ki a fogdmegek a válogatott 2006-os győzelmekor!

enyéimet a 18-20 dunakanyarbéli „tigris” leordította. Hiszem, hogy dédapaként is fölötté büszkén mesélik majd el az unokáiknak a hajdúsági betyárhúzást, dacára 4-0-s zakójuknak. A Budapesti Honvéd ellen születtem újjá. Volt abban valami szimbolikus, hogy éppen gyerekkorom kedvenc klubja ellen győzött kamasz-, majd férfikorom imádott gárdája 2-1-re, 7000 boldog drukker tapsától kísérv. Elég nehezen tudtam végigállni a rangadót, néha rettentően szorított a gyomorszájam, itt-ott le is kellett ülnöm. De kibírtam, végül nyertünk, halleluja! Tatabányán váratlanul ki tudtunk kapni 2-1-re, nem kis „bravúrral”, ám a Fehérvár ellen ismét hétezen gyűltünk egybe, és megint nem kellett csalatkozzunk a fiúkban (3-1). Időközben megszűnt a Focivilág, amelynek ultrarovatait (Képcsarnok, Fanatifo, Ultra News) 1994 júliusától írtam. Mivel a 3. Félidő korábban befuccsolt, csupán a 6:3 Futballmagazinban publikált sorozatom, az Ultras Hungaricus tudósított a mozgalomról. Nos, 2007 nyarára ez az újság is csődöt jelentett, így manapság egyetlen szurkolókról szóló kiadvány sincsen e piciny hazában. Igaz, hovatovább labdarúgás sincsen.

Azokban a hetekben a SZUD időszakos kiadványokat jelentetett meg, amelyekben az MLSZ szankciói elleni tiltakozás okait próbálta megvilágítani, hogy a sújtások nem állnak arányban az elkövetett vétséggel, hogy az ultrákkal szembeni retorziók (a transzparens lepecsételése, a kiírások előzetes ellenőrzése és cenzúrázása, a pirotechnika megtiltása, holott szilveszterkor szabad a tánc, a kitiltások stb.) nem jelenthetik a megoldást, konstruktív párbeszédre volna szükség. Október 25-én (szerdai napon) cirka 1200 lokista nézett át Jonatánföldre, ahol a Locomotion a győzött Magyar Kupában a Szpari ellen 2-0-ra, ám pár nappal utána Győrben alig ötven debreceni jelent csak meg (0-0).

A 12. fordulóban nyolcezren tekintettük meg a DVSC-Újpest rangadót, a második félidőben rúgott két góllal a berkeinkben nem szívlelt lilák elvitték a három pontot (0-2). Akkor jegyeztem fel a játékunkat lát-

va, hogy a félelem az első lépcső, mely a vereséghez vezet. Csak azt nem értettem, itthon – nagyjából 7600 fanatikuskunk előtt – mitől lett tele a gatyesz? Pedig az északi erődítmény megint kitett magáért, a kezdéskor hatalmas kiírás kúszott a magasba (Hey brother, welcome to hell!), a háttérben tűzáldozatok gyulladtak, tényleg szépre sikeredett a látvány. Rákospalotára hetven al földi vállalta az utazást, a 3-1-es siker igazolta elvárásait, ellenben a 13. kör után csak a negye-

Ritka, hogy ugyanazt a műsorszámot kétszer is előadjuk. Most éppen ilyesmi történik

dik helyen szerénykedett kedvencük. Aztán négy siker sorjázott: 3-1 idehaza a ZTE ellen, 6-1 Sopronban, 2-0 Pécsen, majd a Paks ellen 1-0 az Oláh Gábor utcában, mindjárt fel is jött a DVSC a 2. pozíciójába. A kilenc hazai mérkőzését átlagban 6944 rajongója látta, és jellemző korunk honi labdarúgására, hogy ezzel is magabiztosan vezette a Borsodi Ligát. (Siralmas volt az élvonal állapota, 2678-as nézőmutatója. Negyvenötven esztendeje a harmadosztály középmezőnyéhez sem lett volna méltó ez az átlag.)

2006. december 16-án négy civis is ösztöklélte a Bielefeldet a minnesängerekkel együtt a Schalke 04 elleni mérkőzésen. Az Eurogoals szokásos összefoglalójában jól lehetett látni a SZUD régi transzparenst, amelyet Jim Morrison arcképe borít be. Nem kísérte a mieink útját paradicsomi áldás, 1-0-ra veszített az Arminia.

2007. január 26-án a DEAC stadionjában játszott edzőmeccset a Loki és az UTA (4-4). A bánátiak megüzenték a világhálón, hogy eljönnek és szétverik Debrecen. Kissé másként alakult, ugyanis a honlapjukon megjelent felhívásokat az itteniek is vették. A Pálmában, utóbb a Dóczi utcai ABC előtt a SUR 03 (Spetza Ultra Rossa 2003) és a Red Fighters nevű bandériumokra rontottak, és ambuláns kezelésben részesítették azok tagjait. Előzőleg a hangoskodó vendégek békés járókelőket inzultáltak, kisgyerektől szedtek el lokista sálat. Ekkor érkeztek autóikkal a tetthelyre a hajdúsági caballerók, a rendvédelem némileg elkésett, ennek köszönhetően néhány román megemlegette cívisvárosi kirándulását. A pályára beugrált mind a két különítmény, a rendőrök próbálták megregulázni a fűvön verekedőket. Az utas szabadcsapat füstbombákat hajigált a helyiek közé, egyiket valamelyik egyenruhás felkapta, és oldalra hajította. Végül egyetlen matadort állítottak elő hivatalos személy elleni erőszak vádjával, az is aradi illetőségű volt. Az ügyintézés hevében a magyarok tíz sálat és egy kisebb klubzászlót zsákmányoltak. (Egyébként sem zártak jó évet a romániai „vörös harcosok”, tudniillik a temesvári „violák” is elkalapálták őket, ráadásul megszerezték és felgyújtották a Red Fighters hatalmas transzparenst.)

Február 23-án 1-0-s sikerrel távoztunk a Fáy utcából, Jimmy Jones Tchana lőtte a gólunkat a 86. percben. (No, többször sem cselekedett ilyesmit.) A hazainduló Ikarust attak érte, holott rendőrautók kísérték, de a villamosmegállónál pirosat kapott és kénytelen volt megállni. (Ez történt a 2003-as és a 2007-es kupadöntő előtt is. Azzal a különbséggel, hogy míg az előzőnél támadtak a fradisták, és nagyjából tízmillió kárt okoztak a konvojunknak, utóbbi alkalomkor a lilák nyugton – és főként otthon – maradtak.) Mindkét oldalról hullott a kőzapor, ám amint a debreceniek leugráltak a buszról, hogy elűzzék a hajigálókat, menten befutottak a rendőrök, és visszaterelték őket a fedélzetre. Kívánczik a kérdés, kit védtek meg és kitől? (A dobálózók mind elslisszoltak, valószínűleg az újpesti-angyalföldi tüzéség volt az elkövető.)

Folytattuk tovább a menetelést, 1-0-ra megvertük a Nagyerdőben a Kaposvárt, 3-1-re a Vácot Vácott. Március 8-án a LOSZ kommunikét adott ki, amelyet a Hajdú-bihari Napló lehozott: „A DVSC Futballszerző Zrt. Vezetősége és a szervezett szurkolói csoportok között az utóbbi évek során folyamatosan kialakult feszültség miatt az egyesület tagsága úgy határozott, hogy megköszönve az eddigi közös munkát, a jövőben nem kívánja folytatni a DVSC vezetésével való együttműködést. Évek óta visszatérő

vád, hogy a szurkolók bele akarnak szólni a klub irányításába, amit a vezetőkkel való többszöri konzultáció során mindig is kategorikusan visszautasítottunk. Ugyanakkor az egyesület tagsága sem fogadja el, hogy a DVSC vezetése különböző szankciók kilátásba helyezésével avatkozzon bele a több évtizedes múlttal rendelkező szurkolási szokásainkba. Vezetők jönnek, mennek, de a DVSC és a szurkoló örök.” Innét számítva a SZUD nem irányította az északi sáncot, kiköltözött annak szélére, és mindenki úgy drukolt, ahogy az esze diktálta, illetve az alkoholmennyiség, amelyet a meccs előtt elfogyasztott. A káosz uralta betondombot, a centruma üresen tátongott, mint a jeges úr. Idegenben kiterítették ugyan az ultrák a drapériáikat, olykor buzdítottak is, itthon viszont ezen aktusokra nem kerítették sort. Lehangelő képet festett a terasz. Mi állott a történések háttérében? Nos, a holt szezonban megtartott szurkolói anketon Big és Kisté hangot adtak véleményüknek, és a kritika nem tetszett Szilágyi Sándornak meg a klub direkciónak. Nem értették a másikat, de nem is érthetik. Két távoli világot képviselnek, amelyek viszonyai úgy aránylanak egymáshoz, akár a piacon a forgalmazók érdeke a fogyasztókéhoz. Alapvetésben az afrikai labdarúgók szerepeltetése miatt tiltakoztak a fanatikusok, szerintük nem jobbak a fiatal magyar focistáknál, ezért inkább az utóbbiaknak kellene bizalmat szavazni. A feltörő indulatok hatására megfogalmazottakba rasszista hangok is csúsztak, azok támadási felületet teremtettek a Szívtiprók ellen. A szakítás lényege abból állott, hogy a LOSZ nem kapta a korábban rendszeresen átadott ingyenyjegyeket, igaz, tovább már nem is igényelte. A 200 fő a saját belátása szerint fizeti be a havi tagdíját, hol a Monti ezredes utcában megnyitott pinchhelyiségben, hol pedig a halközi új ultraboltban. Mint jeleztem, a LOSZ (magam is tagja vagyok) döntésével abszolút azonosultam, a szövetség nem függ egyáltalán az egylettől. Szerintem így van rendjén, ez a nyugati világban is hasonlóan működik. A Sztár Sportban Bánki Dodó barátom ekként summázta véleményét a konfliktusról: „A Létavértesről indult vállalkozó, Szima Gábor 1999 óta rengeteget tett a klubért, irányítása alatt története első és második bajnoki címét ünnepelhette a Loki, s már ezzel is beírta magát az egyesület történelemkönyvébe. Azt azonban neki is tudnia kell, hogy ezek az eredmények, a büszke címek a nagyszerű és hangulatos szurkolótábor nélkül nem valósulhattak volna meg. Vagyis ez az állapot senkinek sem jó. Főként a csapatnak nem. Szurkolók nélkül ez a szép játék olyan, mint a lakodalom zene és násznép nélkül. Felesleges és unalmas.”

Sajnos, igazzá vált mindaz, amit évekkorábban a 6:3 Futballmagazinban vizionáltam: „A magunk mögött hagyott évezred utolsó évtizedeinek kísérőjelenségeként az ellenkultúra egy-egy szilaj hulláma átcsapott hozzánk Nyugatról, gondolunk itt a hatvanas évek popörületére, farmermániájára, a hetvenes évtizedet vasmarkában tartó rockzenére, a nyolcvanasat elborzasztó punkra, a kilencvenes évek futballját felkavaró ultramozgalmra. Eredetileg az utóbbi jelenség is része volt az ellenkultúrának, de az lett a sorsa, mint megannyi hasonmásának – divattá vált, el lehetett adni, jól kereshettek vele, akik meglovagolták az általa nyújtott anyagi lehetőségeket. És az ördögi kör csapdaként bezárult, a mindenható üzlet kikezdte bástyáit, bepiszkitotta őszinteségét (amelyben sokan hittünk), szakadékba taszította. Ha ehhez hozzávesszük a honi labdarúgás kusza viszonyait, frusztráló eredménytelenségét, nézőriasztó színvonalát, a vezetőinek logikátlan és kaotikus döntéseit, könnyen megérthetjük, miért beszélünk a magyar foci és ultramozgalom mély válságáról.” És akkor az infrastruktúra nyomorúságáról, a mohó multik meg a politika korrupt játékairól, az életminőség általános romlásáról egy árva betűt sem írtam!

A Honvéd elleni bajnokira végre újból el tudtam utazni, közel egy évet kellett kihagynom a túrák terén, és mindjárt a születésnapomon, március 16-án mehettem ismét idegenbe. Mondhatni, túl sok volt a jóból, mert kikaptunk a mérkőzésen, amelyet simán meg kellett volna nyernünk. A rendőrök hatalmas rajokban dongták körül oszlopunkat, lehettek jó háromszázan, azt az információt kapták, hogy 1200 alföldi érkezése várható. Maximum 200 lokista volt a Bozsik-stadionban, abból kiabált hozzávetőleg harminc, a többi csöndben végigállta, illetve ülte az egészséget. (Aki az utóbbi megoldást választotta, a benyelt szeszektől alighanem képtelen volt talpon maradni.) Irtó érdekes volt megfigyelni, amint a mögöttünk lévő térségben, a temető előtti placcon le és fel masíroztak, gyakorlatoztak, alakizgattak a bevetéshez öltözöttek. Az volt a határozott impresszióm, valami drasztikusra készülnek ellenünk, egy nappal a heves utcai zavargások után. Nem igazolódott be a balsejtelmem, problémák nélkül kivezettek bennünket a fővárosból. A rendezők ellenben nem engedték bevinni a Supka Attilának, Igor Bogdanovicsnak és Sandro Tomićnak szánt üdvözlő szöveget, elmondásuk szerint Szilágyi Sándor utasítására. (A cégvezető parancsának a tényét nem tudom megerősíteni, sem cáfolni. Kétségtelen vi-

szont, hogy hallottam a motozást végzők egybehangzó állítását.) Különben semleges volt bent az ájer, a rossonerók nem törődtek velünk. Ők a lefogott Budaházy György ellenzéki vezető mellett demonstráltak terjedelmes drapériájukkal, és a politikával jelentős mértékben átítatott kiírásuk végig a rácsokon hevert. Meg sem lepődünk rajta, pontosan tudtuk, amit szabad Jupiternek...

Március 25-én a DVSC-Aquaticum két góllal alulmaradt a dán dámákkal szemben (24-26), a távoli Ikastban tizenöt magyar ösztökélte a leányainkat.

Jött három nyert bajnoki, idehaza 2-0-val elintéztük a Tabányát, Fehérváron 4-0-val a házigazdát, majd Debrecenben 3-0-val az MTK-t, és felkapaszkodtunk az NB I-es tabella Mount Everestjére. Április 7-én (kedden délután) a Magyar Kupa első elődöntőjére Diósgyőrbe mentünk át ötszázan. A második féldőben verekedés tört ki a

szektorunkban. Benyomult egy kamerázó fazon, többen rászóltak, lehetőleg ne filmezzen. Erre néhányan a divatok közül elkezdtek szövegelni, hogy minek utaznak az ultrák, ha nem szurkolnak. Ekkor esett az ominózus ütésváltás, válaszul a zsandárok – tumultuózus jelenetek közepette – a lökdösődők közül kikaptak két mellényest. Az egyik elvitt szekus viperával hadonászott, már a beléptetéskor kiszúrtam, mennyire illuminált. A borsodiak az Eb-pályázat mellett, az alföldiek ellene tüntettek. (Amondó valék, akkor volna esélyünk a nyerésre, ha a Vatikánnal karöltve kandidálnánk. A Szentatya adná a suskát, imái garantálnák a mennybéli fényességes seregek kollektív pártfogását, a csoda megtestesülését. Istennel szemben még az UEFA sem tehetne semmit.) Győztünk 1-0-ra, ámbátor a játékunk nem volt meggyőző. Három nap múlva, pénteken ezrednyi hajdú ünnepelte az 5-1-es diadalt, és megint Miskolcon. Sajnos nem lehettem közöttük, este 7-ig okítottam a diákságot.

A Győrt 8000 nézőnk előtt izomból legyűrtük (3-0), következhetett a lilák elleni rangadó május 4-én. A Megyeri úton rendezték a 90 percet, amely után mindkét egyület megbüntették, akiknek az ítélkezés a dolguk. Bennünket „cigányozás miatt” 300 ezer forintra meszeltek el, azonban az egyik szószóló pontosított. Szerinte nem rasszista szólamokat eresztettek meg, hanem a kormánykoalíció élcsapatát „éltették”.

Három a magyar igazság – követeli a kiírás a harmadik billikomot a Megyeri úti kupadöntőben. Egy év múlva realizálódik az óhaj

Fehér füstfüggönybe burkolódzó SZUD

Május 9-én újból a negyedik keletbe kényszerültünk, ott bonyolították ugyanis le a serlegdöntőt. Lehattunk négyezren a pofás létesítményben, a kispesztiek meg kétezen. Nálunk minden adott volt a sikerhez: becsvágyó tábor, óriási hangerő, 100-150 füst és tűz, rudasok, zászlók, sálak százai. Még nem volt ennyi látogató az ottani vendégblokkban, beleértve a fradistákat is, tekintettel a nüánssznyi, ám el nem hanyagolható tényre, hogy sohasem kaptak ennyi zsupát. A „violák” nem támadtak ránk, egyrészt rengetegen voltunk, másrészt a rend-

őrség is készült. A bohémiai Beránek mester viszont elfuse-
rált a meccset, mert 2-1-nél,
amikor ráadásul az ellenfél
eggyel „rövidebb”, nem leáll-
ni kell, hanem gyorsan rúgni
még két gólt. Ahogy 1940 nya-
rán Churchill találóan meg-
jegyezte, a háborút nem lehet
visszavonulással megnyerni.
Bede bíró tevékenységét nem
minősítem, fújt ide is, fújt oda
is, aligha rajta úszott el a billi-
kom. Nyolc év leforgása alatt
megvívunk négy döntőt az
iparművészeti remekért, abból
kettőt sikerrel, mérlegünk te-
hát 50 százalékos volt 2007-ben.

*2007. május 9-én mi voltunk a jobbak. Sajnos, nem a büntetőök rúgásánál,
hanem az újpesti lelátókon...*

Az igazán dühítő, hogy a harmadik és negyedik finálét kvázi zsinór-
ban baltáztuk el, bónuszképpen budapesti útegek (FTC, Honvéd) ellen Budapesten, és mind a kettőt a
vezetés megszerzése után! (Szívesebben húztnám ki négy-öt fogamat, semmint újból megnézzem ezt
a két döntőt.) Okoztunk Újpesten némi amortizációt, például a fáklyák, a rakéták itt-ott megpörkölték
a labdatér gyepaplanját, több műanyag szék is darabokra törött.

A REAC ellen tízezen vettünk jegyet, csordulásig telt a stadion, csak a sárga-kékek körül volt némi
hézag, ők húszan érkeztek ide. 2-1-nél csöppet idegeskedhattunk, ám Leandro gólja a 72. percben pon-
tot tett a bajnoki küzdelmek végére. Dzsudzsák Balázs találata volt a hab desszerten (4-1), így harmad-
szor is miénk lett az aranyérem. Zsinórban. Laudetur Jesus Christus! Sajnos nem tudtunk duplázni,
pedig azzal is új fejezetet írhattunk volna hazánk labdarúgásának kódexébe, ahogyan egy esztendő
múlva is úszik a dupla. János öcsémmel együtt ünnepeltünk, én – legújabb állapotomhoz alkalmazkod-
ván – szolidan, fivérem betyárosabban. A szezon 114 ezren tekintettük meg az Oláh Gábor utcában,
összecsapásonként 7600-an vásárolván meg a bilétát. Sok ez, avagy arcpirítóan kevés? Szemlélet kérdé-
se. A Barcelonának egyetlen rangadóóra összejön a megközelítőleg 114 ezer rajongó, de hol vagyunk
mi a Blaugranától?

Örömmel állapíthatjuk meg, provinciális lelkek, hogy a rendszerváltásnak nevezett átstrukturálódás
óta a csapatsportokban megszűnt a korábban egészségtelenül nagy budapesti hegemonia. A jégkorong-
ban az Alba Volán és a Dunaújváros, a férfi kézilabdában a Fotex Veszprém és a Pick Szeged, a nőknél a
Győr, a kosárlabdában a hölgyeknél a PVSZK és a Sopron, az uraknál egy sor nem fővárosi egység, a röp-
labdában a Kaposvár és a Kazincbarcika törte meg igen unalmassá vált uralmukat. A labdarúgásban a Vác,
a Dunaferri, a ZTE, majd a DVSC kapaszkodott fel előttük a csúcsra, a Loki ráadásul sorozatban három
bajnoki aranyat szerzett. Korábban nem volt példa arra hazánkban, hogy nem budapesti illetőségű egyet
egymás után háromszor álljon fel a dobogó legmagasabb fokára. A Vasutas szurkolóserege is rekordokat
vallhat a magáénak: minimum 13 ezren követték a csapatot a szurkolók a Puskás Ferenc Stadionba, a
Manchester United elleni BL-selejtezőre. Angliában kétezres zászlóalj buzdította kedvenceit, Bruges-be
1450-en mentünk el, de 3500 jegyigénylésről tudok. Kritikai szándékú él nélkül fűzöm hozzá, korábban
az országos tábornak számító újpesti is megfordult Bruges-ben, a belga kútfő, a Foot Magazine tudósítója
szerint háromszáz fanatikussal. Vélek néminemű differenciát látni a két adat között.

A svéd bajnokot kaptuk párnak a Bajnokok Ligája előselejtezőjében. Utólag verhetjük a falba a fe-
jünket, az IF Elfsborg ugyanis gyengébb volt a PAOK vagy a Hajduk Split képviselte színvonalnál. Ha
ittthon nem játszunk oly vérszegényen, mint ahogy tettük (0-1), továbbjuthattunk volna. Így is volt kint
esélyünk, de a szabályosnak tűnő gólunkat nem adta meg a mieinkkel valamilyen oknál fogva nem
szimpatizáló svájci sípos. (Állítólag kameruni csatárunk, Dorge Rostand Kouemaha odavetett franciául
valami velőset neki. Barátom, Zolika és a felesége, Éva hallották véletlenül a szállodai liftben, amint a

A felhők fölött kék az ég. Olykor viszont határozottan pirosban és fehérben villódzó

(Guliganerna, Ultra Tigers, Yellow Fanatic Boys, Tifosi Guligan Divisione, Forza Elfsborg), és főként a göteborgi GAIS zöld-feketéivel, aztán az AIK Solna, az IFK Göteborg, az Örgryte, a Hammarby, a Djurgårdens és a Helsingborgs hasonszörűivel csatáztak. Lassanként azonban kiszorultak modernizált létesítményükből, ahol leginkább a szalonszurkolókat tűrik meg a tulajdonosok. Északra 80-90 debreceni fan jutott el, a SZUD és az egyéb osztagok busszal, mások repülővel. Krétai nyaralásunk tetemes költségei, illetve a még mindig vacakoló hasnyálmirigyem együttes hatására nem utaztam el az ősmasszívumra. Akik megjárták, biztosítottak róla, sokat nem veszítettem. A lokisták reggelre értek oda, fogták magukat, és kilátogattak a pályára. Ha már ott voltak, kellemeset pihentek. Találkoztak a svéd fiatalokkal, akik lent jártak a LOSZ klubhelyiségében, és békésen elbeszélgettek az ismerősökkel.

2007 őszére visszaesett a nézőszámunk, a lohadó futball-láznak több oka is volt. Miroslav Beránek, az egyébiránt nekem szimpatikus cseh tréner állandóan variált, sohasem játszottunk azonos összeállításban, mániákus rotálásával a nézők meg a focisták idegeit trancsírozta. Összesen egy félidőt futballozott rendesen a csapata, a Kaposvár elleni második 45 percut. Elrontottuk az újpesti kupadöntőt, pedig abszolút esélyesei voltunk, kiűtött bennünket az Elfsborg, holott nem képviselt nálunk nagyobb játékerőt. Ehhez jött a LOSZ és a vezetőség közötti állandó feszültség, főként Szilágyi Sándor cégvezető és a SZUD kapcsolata romlott meg. Vegyük hozzá a recesszióhoz, hogy nem mérkőzhettünk meg idehaza az FTC-vel, az Újpesttel, a Honvéddal, a Békéscsabával, a Diósgyőrrel és a Nyíregyházával, ezek az összecsapások általában eddig fokozott érdeklődést vonzottak. A táboron belül újfent felütötte fejét a generációs konfrontáció, a Boys 16-19 közötti aktivistáit (Lalos, Gyula, Kimi, Janka, Pepe, Atka, Csabi, Misike, Kiss Imi, Dzsimmy, Tgabi, Jerry, Toma, Sasa) néhány lassan már korosodó kikezdte, egyáltalán nem tetszik az uraknak az északi família Benjáminka. Rémlik, valaha az illető „pesztonkák” is kezdőknek számítottak, és ha nem tévedek nagyot, a Boys 1902 a SZUD amolyan utánpótlásforrásként kelt életre 2007 nyarán. Két észérv mindenesetre mellette szól: az ifjúság őszinte lelkesedése és a jövő.

A rajton – számomra csalódásként – alig háromszázan léptünk át Diósgyőrbe. A laza vezetés után meleg lett a meccs a nyári forróságban, örülhettünk a 2-1-nek. A szünetben autóról fecskendővel locsolták az izzadó népeket, az üdítő vízsugár aratta a legnagyobb sikert azon a délutánon. A két banda kapcsolatát semlegesnek ítélt, egyszer sem hallottam, hogy szidtak volna bennünket átellenben. Hazafelé a strázsamesterek – a legújabb trendek szerint – valamennyi kávézót, presszót, boltot, éttermet lezárták, mi pedig civilizált módon ott végezhattük el a szükségünket, ahol a nomádok szokták: a nagy kerek kék ég alatt. Szép embertelenség – írta a költő. Bocsássanak meg, amiért József Attila oximoronjára asszociálok az ész trónfosztásakor.

Augusztus 11-én a DVSC 3-2-re megverte a Zetét. 20-25 fővel állítottak be a zalaiak a Nagyerdőbe, provokáltak, povedáltak, pózoltak, ahogy itt többnyire szoktak. A lefújást követően néhány bepörgött lokista megtámadta az Armada kisbuszát, bőszen dobolta a tragacs oldal falán a taktust. A dunántúliai

mérkőzés előtt a helvét bíró nem éppen hízelgő kontextusban tett említést a magyarokról sporttársainak.) Az a véleményem, hogy a Beránek-Fíber duó ezt a sanszot is túltaktikázta, mint az újpesti kupafinist.

Nagyerdei egycsillagos vackunkba mintegy 120-130 skandináv surrant be nesztelen, a zöm 60-70 felettinek hatott (nők és férfiak vegyesen), alig-alig akadt ultraszabású figura közöttük. Az odavágó előtt, 2007. július 31-én délután találkoztam a Belgában sörözgető vikingekkel, feldobta őket a hír, hogy létezik drukkershop, ahol vásárolhatnak az itteni kellékekből. Tőlük tudom, Boråsban nem csupán a huligánok, hanem a radikálisabb ultrák sem járhatnak már ki a meccsre, persona non grata lettek. Korábban funkcionáltak szervezettebb csoportjaik

nem szálltak le, csupán amikor megérkezett a kommandó. Nos, nem jártak túlságosan jól, mert a szervek az éjjeli órákban engedték őket útjukra.

A sportág géniuszáról, Hidegkuti Nándorról elnevezett létesítményben legalább 250-300 civis hangolt. Illetve így nem pontos, miután szurkolásra csak 30-40 legény vetemedett. A többiek? Szotyoláltak, ettek, ittak, ültek, emésztettek, pisiltek, cseverésztek, nevetgéltek, mint a kempingezők szokták nyáridőben. Az MTK ezenközben suttymban elverte a csapatunkat 3-2-re. Magam is jelen voltam, hát tapasztalatból mondom, tegyük össze a kezünket, és adjunk Szent Antalnak utólag ötezer forintot, amiért nem kaptunk ötöt. Említésre méltó annyi történt, hogy a „zsidózókat” a sárga lajbisok a kispes-tiek példájával riogatták, akiket a gyűlöletbeszédért kivittek. A második féldőben a szemközti „MTK, MTK!” toposzra a fedezékünk harsány „NDK, NDK!” válasszal reagált. Hazafelé ismételten átélhettem, mily agyat sorvasztó élmény pofára esve elkotródni a fővárosból. Eltűnődtem, levetközzük-e valaha Budapest-fóbiánkat.

Szeptember 22-én győzni indultunk Nyíregyházára, ahová a 8000 nézőből három-ezer tőlünk érkezett. A Lovarda kisbuszával tettük meg az utat, persze a gyűjtőhelyen lemeszeltek és a többiek közé irányítottak bennünket az egyenruhások. Befutott a huligánokkal teli járat, s mert egyik sem viselt piros-fehér színeket, alapból továbbengedték a truppot. Alig volt szemet szűrő a kopasz, fekete pólós csontbrigád! Az állomásról vonulók elleni lovasrohamról, a sebesültekről, a „megelőző

Nyíregyházán még palánkon a molinók. Hamarosan mind lekerül onnét

csapások” alatt letaposottakról, arról, hogy a felháborodottak védekeztek, és két ulánust beűztek a házak közé, csak a pályán értesültünk, ahol tapintani lehetett a kikristályosodó gyűlöletet. Úgy ütni-verní, legázolni szurkolókat, mint ahogyan ott tették a kék dragonyosok, még a mostani, siralmas állapotában leledző Magyarországon is ritkaságszámba megy. Egyértelmű, hogy nincs ez rendjén, nem is normális. Ám muszáj leírnom, ha frontálisan egymásnak engednék a két acsarkodó zászlóalj, hasonló katasztrófa következne be, mint amikor két száguldó szerelvény ütközik a nyílt pályán. Idézem a Nemzeti Sportot: „Szombaton a Nyíregyháza Spartacus – DVSC-TEVA bajnoki mérkőzés előtt a rendőrök megtámadták a debreceni szurkolókat. A Sóstói úti stadionhoz közeli kereszteződésben a fanatikusokat kísérő, mögöttük vonuló három lovas rendőr a tömeg közé vágatott, majd könnygáz használata mellett ütlegelni kezdte a drukkereket – több hajdúsági szurkoló kórházba került.”

A provokáció tulajdonképpen a szokott módon történt a létesítményben is, hiszen rendre ezt művelik a hazaiak: megjelennek a semleges zónában (rendezőik közben nyilván a báránnyelűket számlálják az égen), onnét verbálisan ingerlik a civiseket, majd dolguk végeztével gyorsan visszavonulnak. A trükköt egyébiránt jó évezrede könnyűlovas őseink is alkalmazták a nyugati lovagsággal szembeni taktikai cselvetésként. A nyírségiek húzása ezúttal is bejött, mert a dühös piros-fehérek áttörték a műanyag elemekből létesített kordont, pillanatok alatt elsöpörték a sárga mellényeseket. Úgy tűnt, már-már elérik a fedett tribünre vezető lépcsősort, ahol pánik uralkodott. Ám a takarásban várakoztak a speciálisan kiképzett és felszerelt úrruhások, akik visszaverték a rohamot. Aprítottak mindenkit, akit csak lehetett. A Szpari eközben a saját kapujához szorította a Lokit, hogy George Menougong góljával megszerezze a vezetést a 9. minutában. Az atrocitások, a retorziók, az eredmény és a lélektelen játék láttán valamennyi transzparensünk lekerült a mellvédre, sokáig a szurkolásunk is szünetelt. A táboron belül is történtek pofozkodások, mindenki sík ideg volt, hisztérikussá durvult a légkör. Megjött a mentő, vérző fejű

drukkerek álltak körül, ez alatt az idő alatt a „kékek” kiemelték pár személyt a tömegből. Kilenc embert állítottak elő, ötöt közülük őrizetbe vettek, ennél a konfrontációnál hatan sérültek meg könnyebben. (A délelőtti verekedésről terjedő hírek nem voltak igazak, a Mastiffs ugyanis nem vállalta az előzőleg megbeszélt párbajt. Kevesen jelentek meg a soraiból, annál többen a „véletlenül” a helyszínen járkáló yardok.)

A második félidőben feljött a Loki, kivált a két obsitos, Dombi Tibor és Kerekes Zsombor becserelésének köszönhetően, a buzdítás akkor frenetikussá erősödött. Zsombi egyenlítő gólját százak ünnepezték a kerítésen csüngve. Nem tudtunk nyerni, de legalább nem kaptunk ki (1-1). A SZUD ülősztrájkot kezdett a rendőrség épülete előtt, így akarván kikényszeríteni az elfogott társak szabadon engedését, a protestálás sikertelenül végződött a „fekete szombaton”. A gépkocsiknál, a hatóság által elvben gondosan óvott területen újabb szekatúrák történtek, a házak közül dobálni kezdtek a szabolcsiak. Az egyik mögöttünk parkoló kisbusz szélvédője betört, 150 ezer forintnál nagyobb kár keletkezett benne. Revánsként néhány debreceni el akarta űzni a hajigálókat, erre megint előkerültek a medveriasztók. Újból nyeltem a hangulatjavító gázból, pedig roppant rutinosan hátra maradtam a kijáratnál, megvárva a nagyobb csoportok elvonulását. Olykor mit sem ér a tapasztalat. Hadd jegyezzem meg, hogy hazafelé tartva 3-4 kék-piros mezben páváskodó megállt mellettünk a járdaszigeten, és sehol a közelben rendőr vagy lovas járőr. Ha akartuk volna, igen rosszul végződik a figurák délutánja. Ennyit az állítólagos tervszerű biztosításról. A DVSC vezetői és Kósa Lajos polgármester tiltakoztak a túlkapások miatt, igazságot és vizsgálatot követelve. A vizsgálat megvolt (Kaktusz és Molek tudnának a következményeiről bővebben beszélni, őket zárták le negyven, illetve tizenöt napra), a teljes igazságra és az elégtétel-szolgáltatásra még várunk. Szerintem várhatunk is az idők végeztéig. Az affér folytatásaként a harmadik hajdúságit, Laczit 2008. május 21-én egy évre ítélte el a Nyíregyházi Városi Bíróság, amiért félig telt sörösüveget hajított az intézkedő közegek felé. (A nyomdába kerülés terminusa alatt a fellebbezését tárgyalták.)

Fülöp Gergely, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság sajtóreferense azt mondta az ügyről, hogy „Nagyobb tömegverekedést akartak megakadályozni, ezért volt szükség az úgynevezett kényszerítő eszközökre. Minden ilyen esetet kérés nélkül kivizsgálunk parancsnoki szinten, eddig azonban nem merült fel, hogy indokolatlan vagy szakszerűtlen lett volna a rendőri fellépés a szombati meccs után.” Nem is a mérkőzés utáni szakszerűtlen intézkedéseiken volna a hangsúly, hanem a rangadó előttiek! Még valami

Borol a kordon, menekül a mellényes had a 2007. szeptemberi szabolcsi klasszikuson

kikíváncozik belőlem, hogy amíg odaát majdnem minden Szpari-DVSC mérkőzésen hasonlók esnek meg, Debrecenben sohasem. Igaz, ide maximum 3-400 piros-kék merészkedik el, nem 2-3 ezer drukker, mégis továbbgondolásra készítő tény, hogy míg itt rendben lemennek a klasszikusok, a szervek tökéletesen ellátják a feladatukat, testükkal fedezik a vendégeket, a hajuk szála sem görbülhet (és így van ez rendjén, elvégre a munkaköri kötelességük!), addig a hadműveletek a nyíregyházi kollégáiknak egyszer sem sikerednek. Nem egyazon erőszakszervezetet képviselnének? (A törvényszolgákat minden jogállamban különleges rendelkezések védik, ám státusukkal nem élhetnek vissza, kivált nem tömegoszlatásnál. Erre az Egyesült Államokban például rendkívül érzékeny a közvélemény, az ilyen jellegű akciók minden pillanatát videóra rögzítik, és ha szabálytalanságot, túlkapást észlelnek az elemzők, az ügyészség megbünteti a vétkeseket. El is távolíthatják a túlbuzgókat a fegyveres testület kötelékéből.)

A következő hazai bajnokin harsogott a „szabadságot társainknak” követelés, sok fogantja nem lett a kollektív óhajtnak. Legyünk őszinték, azon az alapon, amelyen hármójukat lefogták és elítélték Nyíregyházán, még dandárnyi civist el lehetett volna rekeszteni.

November 23-án (pénteken este) a Megyeri úton léptünk pályára, a 6245 nézőből talán 120 lehetett debreceni, mégis hathatósan közreműködött a piros-fehér zászlóalj az eredmény alakításában, ugyanis a vendégszektorból felszálló óriási fehér füstfüggöny miatt Balajcza Szabolcs egyszerűen nem látta Leandro kitűnő szabadrúgását. Más kérdés, hogy a megszokott 93. percben a lilák revansáltak, csak nem a mumusunk, Kovács Zoltán volt a tettes, hanem Korcsmár Zsolt (1-1). Habár nem beszélt össze, mindkét vég olasz nyelvű üzenettel emlékezett az itáliai rendőrség által gondatlanságból agyonlőtt Gabriele Sandrira, a Lazio ultrájára. (Fel nem foghatom, noha 18 hónapot szolgáltam a Magyar Néphadseregben, hogy miként lehetséges az autójában békésen szunyókáló polgárt figyelmen kívül hagyó lövéssel – tehát nem célzattal – véletlenségből megölni!)

2007-ben elhangzott a magas politika szájából az elszánt ígéret, hogy márpedig itt mindenképpen lesz új stadion, miután legjobb indulattal sem nevezhető a fészkünk a modern architektúra remeklésének. Idestova annyi előrelépés történt innovációs vonalakon, hogy már hónapok óta működő eredményjelzőnk sincs, sőt befuccsolt a beléptető rendszer is. (Szaggatják megint a jegyet, mint puli a lábtörölt, nehogy véletlenül a gyűjtők épségben eltehessék. Olyan hihetetlenül hangzik, hogy ismerek kollektorokat, akik elrakják valamennyi beugrójukat?) Visszakanyarodva fellegrárunk problematikájához: tudtommal momentán az önkormányzat, a tulajdonosi érdekkör és a kormány által képezett háromszögben pattog a labda, és jóstehetség szükségeltetik megmondani e kilátástalan lábtenisz végeredményét. Létem epés manói mégis azt súgják a fülembe, hogy márpedig itt belátható időn belül nem épül új stadion. Feleim, maradjunk az objektív érdekes talaján, ne áltassuk tovább magunkat, hanem lássuk be, egyhamar aligha fogunk költözködni a puritán hajlékunkból! Hacsak nem döglik meg a világításunk is, és az MLSZ szigorú ukája át nem úz bennünket Nyíregyházára. Szocpulos multikultúránkban minden megtörténhet...

2008 februárjában a szokott vendéglátói egységben rendezték meg a hagyományos szurkolói ankétot, a tavalyi pengeváltások után számítani lehetett rá, hogy nem sokan vesznek részt rajta a radikálisabbak képviselőiben. Körülbelül 35-40 az utcáról éppen betévedő volt kíváncsi az „új szerzeményekre”, például Máté Péterre és Igor Bogdanovicsra. A gyér kulissza dacára újfent sikerült felkorbácsolni a szenvedélyeket. Egy állítólagos öslokista előrukkolt morbid ötletével, hogy miután az egyesületnek már nincsen köze MÁV-hoz, változzon meg a hivatalos neve és a címere, ő már el is készítette az új emblémát. Önmagában nem ez tragikus, ha valaki unatkozik, hát rajzolgasson, sokkal inkább megdöbbentő, hogy a szóvivő klubprior „figyelemre méltónak” találta az indítványt. A 106 éves dicső tradíció ennyit

Isten nyugtasson, „véletlenül” agyonlőtt laziós fiú!

Alacsonyán úszó kumulusz a IV. kerületi légtérben

számítana? Az észak-londoni Arsenalnak szemernyi kötődése sincsen a woolwichi királyi fegyverraktárhoz, amelynek munkásai valaha életet leheltek beléje, grémiumának mégsem jutna eszébe a megszkott és szeretett, védjeggyé lett nevezet, a jelvény és a színkombináció lecserélése. (Ellenkező esetben a reformátorokat korbáccsal a Celebesz-szigetekig űznék a Gunners megszállottjai.) Többek között a hagyományok ápolása miatt tart ott az angol futball, ahol tart.

Február 16-án Brassóban – a hazai iksz tudatában – 150 magyar buzdította a lányokat a Clubul Sportiv Rulmentul Urban Braşov ellen. Kikaptunk a Colibaşiban 25-20-ra, azzal a zakóval el is búcsúztunk a nemzetközi vizektől. A bukaresti huligánok megüzenték, fair bokszot vívnának, legyen húsz a húsz ellen, aztán a korrektség jegyében kövekkel operáltak, utóbb megfutottak. A brassói hívek az egyetlen (értelemszerűen közös) mellékhelyiségben próbálkoztak, kaptak párat a képükre, majd a gumibotosok az egész társaságot kihajtották a hangárból.

Február 22-én alig 4500 néző előtt (ebből legalább 400 miskolci volt) legyőztük 3-0-ra a Diósgyőrt. Valami elképesztő rendőri demonstráció zajlott már órákkal a kezdés előtt. Lezárták a Nagyerdei körutat és a Hadházi utat, ha át akartunk jutni a Viktória étteremhez, kerülni kellett egészen a Kassai útig. (Kombináltam magamban, vajon miféle operatív hadműveleteket hajt végre a yard, ha érkezik az Újpest, vagy amikor a Fradi jön majd a DVSC-DEAC-hoz.) A motozás olyan volt, mintha hidrogénbombát

Szmogpalást terül vállunkra 2008. február 22-én

kerestek volna nálunk, a lábunk közé is benyúltak. (Felért egy szakszerű prosztatavizsgálattal.) A borsodiak végig ócsároltak bennünket, igaz, ezt a helyszínen nem hallottuk, a televíziós felvétel visszanezésekor vált világossá a dolog. Így itt a nyíregyháziak meg a csabaiak szoktak viselkedni. A hazai ultrák kifeszített transzparenszel válaszoltak a reformer ötletgazdának és a direktciónak: „A név és a címer sérthetetlen. Hozzá ne merjetez nyúlni!” Kategorikus álláspont a szentségtörő felvetéssel szemben.

Március 1-jén az ETO (többek között Böőr Zolika góljával) simán megrakta 3-1-re a Lokit, nem sok közünk volt a második félidőhöz. A Kisalföldön 50-60 nagyalföldi szurkolt, abszolút feleslegesen. 10-én (hétfőn este) a Siófok ellen (2-0) jó volt a hangulat, a 4500 drukkerből az északi betonok publikuma végig pörgött, sálazott, apróbb tüzek is gyulladtak. Big megafon nélkül vezényelt, ezen hiányosság ellenére sem ült le a banda.

Az ünnepnapon, március 15-én nyolcvan hajdúsági ment el Zalaegerszegre, ahol az Armada állítólag 40 fővel várta. A Plaza térségében adtak egymásnak előzetesen randevút a felek. A „flört” elmaradt, a pannonok bemenekültek a bevásárlóközpontba, akik kint maradtak, nem úszták meg szárazon. A kommandósok azonnal ütöttek, amint megérkeztek, fújták a gázt, és három debrecenit megfogtak. Lajos, a legrutinósabb közölte a szervekkel, hogy vásárlás céljából ment be az épületbe, ahol a feleségének kívánt ajándékot venni. Alapvető tévedésben vannak az urak, mert nem ő támadott, hanem őt támadták meg. A másik kettőt elvitték, ellenük vádat emeltek, csak az utolsó percekét láthatták, ahogy a Debrecen győz 2-1-re. A szektorukból kövekkel dobáltak a dunántúliak, válaszul roppentek közéjük a stroboszkópok.

Március 22-én ítéletidőben, vigasztalanul szakadó esőben, istentelen villámlásban és mennydörgésben lefocizott bennünket az MTK az iszapos gyepről. (Ebben a bajnokságban másodszer verte meg a mieinket a precíz kék-fehér gárda.) 5000 érdeklődőről írtak a lapok, szerintem voltunk kint 3-4 ezren, és eljött 8-10 fővárosi is. 0-2-nél álgólörömöt (vigyázat, új fogalom!) improvizált kínjában a társulatunk, bűdös

fehér füstök kezdtek ömleni. Felzúgott a „Viva, viva, viva Palesztina!” rigmus, illetve egyesek „hébereztek”, mások zsványoztak. (Csupán az utóbbi nincs megtiltva.) Nem késett az MLSZ ríposztja, postafordul-tával egy meccsre elmeszelte az Oláh Gábor utcát, viszont a büntetés végrehajtását 2008. május 31-ig felfüggesztette. Ezzel együtt 300 ezer forint befizetésére kötelezte az egyesületet, akik tehát „mengeléztek”, megint a nagytiszteletű magisztrátus pénztárcáját vastagították vele. Megkérdeztem egyik ismerősömet, hogy miért „kibucozik”. Jónás próféta szavaival válaszolt, „mert vétkesek közt cinkos, aki néma”.

Aligha unalmas az ultrák élete, zajlanak körülöttük az események. Kiragadott példák 2008 tavaszáról: március 30-án, vasárnap Kaposváron szerepelt a csapat, húsz lokista látta a remit (2-2) a Somogyság fő-városában. Három nap múlva, szerdán nyolc vállalkozója volt a győri portyának, a MÁV DAC mutáci-ójával, az Integrállal, hajdani bajuszos mesterünk tanítványaival mérkőztünk a Magyar Kupában (4-1). Csütörtökön a Hódosban vívtak rangadót a leányzók a Fradival, el is bukták egy fával (26-27). Nem maradt idő keseregni, szombaton délután (április 5-én) a Honvéd vizitált a Cívitasban. Néhány fiata-labb kispesti fan már előző éjjel megérkezett, hogy együtt poharazgasson politikai elvbarátaival a LOSZ bázisán, a Monti ezredes utcában. Megtekintették az Ulrareneszánsz című „művészfilmet”, amelynek felvételekor még esküdt ellenségeink voltak eleik. A piros-feketéket végül 1-0-ra legyőztük, 5500 néző méla statisztálása és a bánatosan a nyakukba szédelgő esőcseppek közepette. A rossonerók (200-nál nem érkeztek sokkal többen) végig tüntettek kitiltott tifosóik mellett, valamint a mindenható amerikai tulajdonos, George F. Hemingway ellen. Az Egyesült Államokban meggazdagodott üzletember – ke-rül, amibe kerül – meg akarja menteni a honvédos futballt, rendet óhajt vágni a Bozsik-stadionban, a piknikus alkatú, svájci illetőségű Peter D. Pellady menedzserrel tandembe tömörülve. Hogy a magyar nevüket nem használó megváltók milyen módszereket alkalmaznak, ahhoz nekem semmi közöm. Mi több, ötletet köszönhetek nekik, és a legközelebbi téziseimet Michael Alexander néven fogom közzé-tenni. Mikoron pedig emberfia Sándor Mihálynak merészel nevezni, íziben a törvény elé citáltatom.

Meggyőződésemen azonban, hogy úgy vélték vagy vélik (utóbbiban, a jelen idejű igealakban már nem vagyok biztos) a külföldről hazatért mágnások, itthon is működőképes a nyugati szórakoztatóiparban prosperáló modell: nagy pénzt investál a tőkés a vállalkozásába, onnét „a gép forog, az alkotó pihen”, hogy karosszékeiben szivarozva számolja a dőlő zsetont. Mindazonáltal egykori szurkolójukként hadd fűzzem hozzá, hogy a Curva Nord emblematikus hangadóinak szisztematikus kiebrudalása aligha je-lentheti a legideálisabb eszközt a régi idők focijának és hangulatának újraélesztéséhez. Ugyanakkor empirikusan igazolható, ahol nincsenek nézők, ott gond sem lehet velük...

A debreceniek ezenközben sztoikusán rágicsálták és köpködték maguk elé – esetleg az előttük ál-lók hátára – a tökmagot, eltépelődvn a problematikán, hogy fizikailag lehetséges-e ennél álmosítóbb meccset rittyenteni? A továbbiakban azon az immanens kérdésen is elmerenghettek, meddig sülyedhet még az egykoron oly karakterisztikus DVSC-Honvéd összecsapás? Magam zavaromban arra az állás-pontra jutottam, hovatovább Magyarországon jóval könnyebb a futballt játszani, mint nézni. Figyelem, rejtőzködik a tapintatlan felismerésemben pozitívum is! Általa új fejlődési nyomvonalat fektethetünk le a globális labdarúgás térképére. Miért? A színvonalas focit szeretni, abban vajon mi a kunszt? A mi „topligránk” tragikomikus lassúzását kultiválni, hétről hétre figyelemmel követni, fizetni, utazni, ma-gunkat még össze is veretni érte, hát ehhez kell kurázi vagy fakírság!

Április 11-én, pénteken este teljességgel más arcukat mutatták a fiúk a világnak a Fáy utcában, ahol elverték a Vasast (3-0). A realitáshoz közelebbi végeredmény a 6-1 lett volna. 120-130 piros-fehér jelent meg a helyszínen, egyetlen izgalmat kellett átélniük a mieinknek, amikor valamelyik erősen ittas társuk – több métert repülve – nekiesett a kerítésnek, majd elvitte a mentő. Az angyalföldi Armata létszáma jóval a látogatóké alatt maradt, a hangerejéről nem is beszélve. Egyetlen remek futballistát láthattunk piros-kékben az Illovszky Rudolfról elnevezett létesítmény gyepfedőjén, az 55 éves, hajdani rettegett bombázót, Várady Bélát, ő végezte el ugyanis a kezdőrúgást. A mai „profik” talán a kapuig sem tudják onnét ellőni a labdát, ahonnét a putnoki páncéltörő rendszeresen szétágyúzta a hálókat. Meglehet, nem üres klisé, hogy sokat gyakorolhatta az edzéseken.

Vannak a teremtésben nagyon fontos mérkőzések. Persze, minden meccs fontos, de az úgynevezett derbiknél nincsen lényegesebb. Magam írtam krónikámban, hogy derbit csak az azonos településre való klubok vívhatnak, mi – jobb híján – mégis ekként nevezzük a Nyíregyháza, a Békéscsaba, az FTC

és az Újpest elleni találkozót, amelyek mindig heves érzelmeket váltanak ki belőlünk. Tulajdonképpen a rivális szektáborokból is, így ezen összecsapásoknak különleges az atmoszférája, össze sem lehet hasonlítani a szimpla bajnokik légkörével, liturgiájával. Április 19-én rendkívül feldühített az időjárás, amely szokása szerint ismételt szórakozott, április bolondját játszotta velünk. Napokig nem esett, aztán a Szpari elleni kézfogónk előtt három órával elkezdett szakadni. (Másnap magától értetődő természetességgel szemképrázta nap sütésre ébredtünk.)

Lemostuk a Szparit 2008 áprilisában (4-1). Bennünket meg a szakadó eső mosott le

Akkor már tudtam, irtó kevesen lesznek a lelátókon, a sok elkényelmesedett szalondrukkert a televíziós közvetítés és a fránya temperatura a karosszékekhez szögezi. Nos, még annál is csekélyebb volt az érdeklődés, mint azt a gátló tényezők miatt vártam. Hogy a szabolcsiakat 120-130 rajongójuk kísérte el az Oláh Gábor utcába, egyáltalán nem lepott meg, ez legyen a fészekaljuk problémája. Ha megkérdeznék őket, ráfognák a Keleti Front és a Mastiffs legújabb konfrontálódására, a zivatarra, a tavaszi vitaminhiány kiváltotta fáradtságra, pláne a két település között fekvő leküzdhetetlen távolságra. Mindazonáltal kétségbeejtő állapotnak ítélem, ha a legnagyobb ellenlásasunk itteni vendégjátékára csupán 3-4 ezer hívünk sereglik egybe. Pillanatra se csapjuk be magunkat, a kommandósokkal, az ajtónállókkal, a lacikonyhásokkal, a fákra telepedett darvakkal együtt sem volt 5500 nézőnk! Elkésérítő és szegyeteljes mindez, ugyanis jelzi, hogy a civiseket alig-alig hozza már lázba a DVSC és a Spartacus vetekedése. Akik mégis kimerészkedtek, nem csalódtak. Volt parázs pirotechnikai varázs, hajtás, tizenegyes, öngól, hullahoppozás, zászlódsungel, nonstop szonátázás, öt gól és bódító diadal a végén. Egyszóval minden, ami delíriumossá teszi az el clásicót (4-1), kivéve a telt házat. Akik nem jöttek el ilyen meg olyan apropóból, bizonyosan jól érezték magukat a képernyő előtt csücsülve. Aligha fogom megérteni őket, ám úgy gondolom, magyarázatát tudom adni erodálódásuknak. Korántsem vagyunk egyformák, tudniillik léteznek a kocadrukkerek, és léteznek az igazi fanatikusok. Széles szakadék húzódik közöttünk, bennünket futballimádatunk formázott antiszociálisan szociálissá, megátalkodottan kitartóvá, az opportunistákat a tunyaságuk lustává.

Április 23-án klasszikust nyert a DVSC-Aquaticum is (28-27), busznyiian követték Skaliczki László tanítványait a Viharsarokba. Nem történt semmi említést érdemlő Csabán, valamennyi látogatóra jutott a vigyázó fogdmegből.

Három nap múlva a Szőnyi úton (elvbem zárt kapuk mögött) legyűrtük a Tatabányát. Kiderült, hogy az ultrák két autóval és a veteránok közül néhányan – fittyet hányva a tilalmakra – mégis megjelentek, sikerült is bejutniuk a „multifunkcionális romhalmazba”. Rosszat éreztem a 90 perc előtt, sok borsot tört már az orrunk alá a hajdani neve (TBSC) miatt „tébécésnek” gúnyolt gárda, ezért igencsak megörültem a kicsiholt 2-1-nek.

Május 3-án este – alighanem az első félidő agóniáját felejtendő – gyúló lángok köszöntötték a kivonuló gladiátorokat. A DVSC-t doppingolta hathatósabban a vulkanikus látványosság, mert remek második 45 percet produkálva kiütötte a REAC-ot (4-0). Három dolog szűrt szemet: többen voltunk kint, mint két hete a Szpari ellen, körülbelül 5-6 ezren lehettünk. Ebből következtethetnek a második ténszerűsége, hogy tudniillik nem méltóztatott esnie. A harmadik premissza sem lényegtelen: elbontották a régi eredményjelzőt, csak a szerelvény csonkjai meredtek a felhős egekbe. Fogjuk fel pozitív jelként, esetleg valami kezdetének? Lófej nagypapa a szünetben (még a 0-0-s állásnál) megjósolta, hogy 5-0-ra nyerünk. Öreg barátom, megint melléfogtál...

Különös volt a néhai Videoton elleni rangadónk előjátéka. Kezdjük azzal, hogy a magabiztos „idegenbeli” siker (3-0 „Sopronban” – köszönjük, MLSZ!) sem csigázta fel az érdeklődést, alig ötezren néztük meg. Tulajdonképpen be sem mehettem volna a stadionba, mert a jegyemen az állott, hogy „DVSC-TEVA – Fehérvár FC 2008. május 16., péntek, 19 óra”, ezért a rendezőnek kötelessége lett volna megakadályoznia a belépésemet a sportlétesítmény területére. Az már egy teljességgel más reláció, hogy pénteken déli 12 órakor 700 királyi forint leszurkolása ellenében, abszolút legitim módon, törvényes keretek között vásároltam meg és vettem át a bilétámat a szokott pénztárnál, a fölöttébb szolgálatkész és csinos hölgytől. Kis magyar futballanomáliák Anno Domine 2008...

Másnap (szombaton) az időjárás hű maradt tavaszi formájához. Délelőtt 28 fokos melegben főttünk a lakásban, a délután 1-kor (!) kezdődő bajnokira „béborult az élet vidám álorcája”, hogy a második féldőben zuhogni kezdjen. Nem volt túlon túl kellemetlen a hűsítő, ahogy pillanatok alatt eláztunk. Kiderült, szerencsét görgettek magukkal a fellegek, fiaink ugyanis a langy csapadék tisztelésére nekidurálták magukat, és hirtelen indukálódott, zabolázhatatlan focizhatnékjukban hármat pakoltak a fehérváriak csomagtartójába (3-0). Nemcsak ennek örültem, hanem annak is, hogy a kezdés előtt hosszan elbeszélgettem kedves ismerősömmel, dr. Szegedi Péterrel. A történész és szociológus a DVSC lelkes híve, ha itthon van, mindig kijön az északi oldalra, kiváló sporttörténeti munkájából többször is idéztem ebben a könyvemben. Az is kellemes meglepetésként ért, hogy parányi veteráni sziget (Lófej, Leskó Pisti, Trón Árpai, Ottó, Matyi, Blága Zoli) képződött a tizenévesek áradatában, újból nosztalgizhattak és buzdíthattak a foghíjasok. Hab volt a tortán, amint megláttam, hogy a Hódos előtt a legnagyobb barátságban sörözött, pogózott, „hajrávidékezett” a két tábor. A békebeli idők hangulata (Pax Ultras Hungaricus) visszalopódzott közénk, amíg a rendőrök fel nem terelték az „ördögöket” a trolira, mi pedig őszinte szívvel kívántunk jó utat az RBD-nek. Az ehhez fogható idilli élmények mindig megdobogtatják a szívem.

Május 23-án, pénteken este elbuktuk a bajnoki címet, legalábbis első megközelítésre így fest a dolog. Szeretném leszögezni, memoárom nem a DVSC együtteséről, sem pedig a klubban folyó szakmai munkáról szól, nem vagyok ugyanis futballszakember. Szurkoló vagyok, mindig ebben a minőségemben vezettem a jegyzeteimet, és ebből az aspektusból szűrök le szubjektív véleményt. Tisztázzuk azonnal, hogy az aranyérmet nem az Atomváros miniatűr pályáján fuseráltuk el, hanem az MTK elleni dupla vereséggel, esetleg Siófokon, ahol a magasabb stratégiai okokból bevetett tartalékunk képtelen volt legyűrni a balatoni sárga-kékeket (1-1). Szögezzük tehát le, az a csapat, amelyik nem tudja egyszer sem legyőzni a paksiakat (sőt az eddigi négy bajnokiból összesen egyszer tudta megverni, egy félig-meddig szabályos, Leandro által adresszált góllal), nem is érdemeli meg a sikeres trónvédést. A 2008 eleji interjúnkkor Nehéz Attila kérdésére az Alföld TV-ben azt válaszoltam, hogy a pesti kék-fehérek nyerik meg a bajnoki küzdelmeket, nekünk marad az ezüst és melléje a Magyar Kupa. A paksi remi utáni heves agyrohamom enyhültével azon kezdtem morfondírozni, hogy harminc év után megint totóznom kéne, szorulhatott belém parányi vátesz. Természetszerűleg akkor még nem tudhattam a fővárosi 7-0-ról, az ezüstveret hónapokkal később lett harmadszorra a miénk. (Az ultrák által csak Kisteleki-kupaként emlegetett Ligakupa engem sem hozott lázba. Sikerült is „öldöklő” küzdelemben a fakónknak elveszítene.) Egyetlen bogaras cikkelyt engedélyezzenek még nekem a péntek esti rendezés dolgában! Nagyon kevés lokista jutott el a csöppnyi stadionba, a péntek a kálomista Rómában rendesen munkanap, délután négyig, ötig vagy hatig dolgoznak, akiknek egyáltalán van még hol és mit dolgozniuk. Szerettem volna elutazni a sorsfordító ütközetre, ám 16 óra 20 percig tanóráim folytak, magánhelikopterre meg nem futja szerény pedagógusi bérezésemből. Ha szombatra tették volna a 90 percet, netán vasárnapra, aligha 80-100 drukkerünk buzdítja a fiúkat a helyszínen, erre fogadni mernék. Meg arra is, hogy a televíziós közvetítés sokkal fontosabb volt az illetékeseknek, mint az esetleges 400-500 alföldi jelenléte és jegyvétele. Mindezek ismeretében ne jöjjenek nekem a publikum igényes kiszolgálásának, a nézők viszáhdításáért folyó heroikus harcnak elcsépelelt frázisával, mert felkavarodik a gyomrom a demagógia hallatán! Azok sem hiszik el, akik állandóan szajkózzák. Legközelebb kvázi hétfő reggel ötkor lehetne elkezdni a bajnokikat. Pirkadatkor mindenki friss és üde, nyaranta általában süt a napocska, esetleg bársonyos – semmiképpen sem kellemetlen – csapadék permetez. A früstökhöz még korai, azzal ráérnénk utána, és megspórolnák a világítás költségeit a pénztárnokok. Végso érvként: a mostani riasztó nézőátagnál sokkal kevesesebben kakaskukorékoláskor sem unatkoznának a pályáinkon.

Említettem seregszemlémben, hogy nem szakmai alapállásból latolgatok. El kell tehát ismernem, hogy a DVSC megnyerte a tavaszi élvonal küzdelmeit, bár külföldre szegődött Dzsudzszak Balázs és Ibrahima Sidibe, Sándor Tamást, Máté Pétert, Dragan Vukmirt pedig megmútötték. Ténykérdés továbbá, jóformán egyszer sem tudta a szakvezetés harcba vezényelni a legideálisabbnak vélt garnitúrát, és a burjánzó gondok megnehezítették Herczeg András (Bandika), Bücs Zsolt (Bübü) és Mező József (Dagadt) munkáját. Ezek tükrében sem szabad felednem, hogy az általam valaha látott legnívótlanabb bajnokságnak csupán a második helyen intettünk búcsút.

Május 28-án Kispestre gördült a négykerekűnk, az első MK-döntőre. Hogy kettő lett az egészséges futballkultúrában evidensen egyébként, arról állítólag mi, makacs cívisek tehetünk, ámbátor csupán azt kértük a tekintetes MLSZ-től, ha budapesti székhelyű csapattal párbajozunk, szíveskedjék semleges terepre vinni a helyszínt. Ahogyan megtette a hivatal 2002-ben az Újpest-Haladással, amelyet Győrben vívtak, vagy a Sopron-FTC-vel, annak meg Székesfehérvár adott otthont 2005-ben. Kérésünket „sikerült” megérteni, és

Izzított stroboszkópok a kispesti serlegdöntőn. Álomjátékkal lett 7-0 ide

az említett variációban teljesíteni, viszont ezzel a megoldással odaveszett az egyszeri finálé varázsa. Így fordulhatott elő, hogy amíg Vácott hétezeren, az Üllői úton ötezeren, a Puskás Ferenc Stadionban és a Megyeri úton négy-négyezren buzdítottuk a Lokomotívot, addig a Bozsik József nevére átkeresztelt, kicsinosított arénában összehasonlíthatatlanul és méltatlanul kevesebben. A Hajdú-bihari Napló 1500 debreceni jelenlétéről számolt be, a Nemzeti Sport szerint a 2200 nézőből 600 volt a hajdúsági, szerintem nagyjából nyolcszázán lehetünk. Ha azt írom, a ferőeri, az andorrai vagy a liechtensteini serlegdöntőt is nagyobb érdeklődés övezi, a parányi nemzetekre nézve dehonesztáló az összehasonlításom. A szinkronban lebonyolított Falco-Körmennd kosárfinist például 4000 vasi izgulta végig, azért csak ennyi, mert több nem fért be a szombathelyi csarnokba. Akik nem jöttek el velünk a XIX. kerületbe, ameddig élnek, sajnálni fogják az elherdált élményt, hiszen 7-0-ra nyerni Budapesten, hát ilyesféle unikum nem sűrűn fordult elő a klubunk történetében! Hangosabbak voltunk a piros-fekete oldalán, erre azonban nem vághatunk fel, az ottani tábor nem is létezik. A felvonuló piros-fehér rajongók közül sokan nem voltak abban a fizikai és mentális állapotban, hogy biztatni tudják a srácokat, helyette apatikus közönnyel bóbiskoltak a forróságban, és várták, hogy csökkenjen bennük a „túlnyomás”. (Amint Amin barátunk, az egyes sebészeti jeles perzsa altatóorvosa, 1998-tól a DVSC elkötelezettje, a nyelvünket tökéletesen elsajátító doki definiálná. Az egész úton szórakoztatták környezetüket a „cészektoros” gyógyászok, hol a Kuvaitban született iráni narrátor, hol Jenei Zoli ragadta magához a pódiumpótló mikrofont. Lenyűgözött produkáltak ketten.)

A stadionban társulatunk fele, 3-400 fan szurkolt, ami elgondolkodtató a jövőt illetően. Világos, hogy mindenkinek természet és szíve adta joga elutazni idegenbe, ott végigkoryadozni a DVSC éppen esedékes mérkőzését. Kínálja ellenben magát a kérdés: ebben a formában, a mostani áldatlan gazdasági kondíciók és energiaválságok közepette minek?

Impulzívra sikeredett a rengeteg füst és stroboszkóp kombinált hatása, tűzszerészeink hatékonyan dolgoztak, általuk legalább a góloknál vérbő ultrahangulat telepedett a Kistemető út felőli, déli kanyarra. A szünet végén arra lettünk figyelmesek, hogy a Security és a kommandósok kötelékben iszkolnak a fedett felé, majd onnét tovább az épület mögé. Azóta tudjuk, hogy az elégedetlenek kívülről meg

akarták ostromolni a klubházat. Lehet, hogy kissé elhamarkodottan bontották szét néhány méteren a kerítést az objektumban?

Visszafelé – körülbelül huszadszor – megálltunk egy benzinkútnál, több civis csoport már a placcon tartózkodott. Az egyik járműről éltebb férfiak kászálódtak le, közöttük egy tangóharmonikás. Pillanatok alatt felizzott az ájer, fékevesztett mulatozás vette kezdetét, viháncolással, táncolással. A mellzon-gorás másodpercekre sem lankadt. Azt hittem, napfelkelteig sem húzunk el onnét.

A diadalnak sajnos voltak áldozatai és könnyei, a vonatosok nem tudtak botrány nélkül hazatérni, mert a testőrség összeverte a SZUD egyik vezetőjét. (Más verzió szerint csupán útba igazította a sötétbe borult vagonban.) Valószínűleg egyedül veszélyeztethette a biztonságiak biztonságát, a rendőrségnek pedig – mint tudjuk – kötelessége mindenkit megvédeni. Magát is, ha szükségeltetik. Szolnoknál frontális könnygáztámadás érte a szerelvényt, videofelvételek rögzültek a fúvásról, amelyből a „kékeknek” is bőven jutott. És az itteni rendőrfőkapitány az interneten szörfözve értesült az esetről, ezért rendelt el vizsgálatot! Hát nem készült hivatalos jelentés a rendvédelem megelőző akciójáról, nem referált a kényserítő eszközök indokolt vagy indokolatlan alkalmazásáról előljárójának a bevetés parancsnoka? Próbálok diplomatikus és elfogulatlan maradni, amikor megállapítom, a kivagyiság konfliktusával aligha kerültek egymással azonos hullámhosszra a fegyveres testület és a Szívtiprók tagjai. Az efféle inzultusok hallatán az emberekben óhatatlanul fokozódnak a félelmek a rendőrrészim rémétől. (Három földrész számos országában megfordultam eddig, és a kiábrándító valóság az, hogy olyan helyen még nem jártam, ahol szimpatizáltak volna a rendőrséggel. Az ellenszenvnek persze tapasztaltam árnyalatait, egyesek istencsapásnak, áldatlan nyűgnek, míg mások amolyan szükséges rossznak tekintik. Tisztázzuk is mindjárt, az állampolgárnak nem kötelessége szeretni a szervezetet. Tisztelnie illő, ha tényleg tiszteletre méltó módon látja el a dolgát. Az erőszak tombolása elleni fellépéshez nyilvánvaló hatalom kell, de ez a hatalom nem nyilvánulhat meg kizárólag a tomboló erőszak alkalmazásában. Váztam korrajzomban, muszáj rendnek lennie, ám korántsem öncélúnak.)

Hogy mi esett meg a hatalomátvétel óta a rossonerők és új tulajuk, mister George F. Hemingway között a Puskás Ferenc út 1-3. szám alatt, számomra teljességgel közömbös volna, ha nem sajnálnám az Ultra Red Boyst. Régi ismerőseim, Beiczter Krisz, Kékesi Rózse, Radosevics Raka, Varga Bence alkották a pilléreit, amíg szuperált az URB. Ami az együttesükkel és Supka Attilával történt közvetlenül a finálé előtt, abból jelentős mértékben profitáltunk. Felforgatott gárdájuk mindenre emlékeztetett, csak a 2007-es kupagyőztesre nem, lényegében feltálalta magát az ünnepi asztalunkon. A kispesti közállapotokkal koherenciában előkotortam egy fabulát. Még egyetemista koromban hallottam Dönő cimborámtól, aki évekig élt Kenyában. Édesapja Nairobi környékén teljesített szolgálatot, ahol egy református missziót vezetett. Feltűnt a magyaroknak, hogy az egyébként kiváló atléta maszájok állandóan köhécselek, szemük folyton gyulladásos. Történt pedig, hogy fiatal orvos került a telepre, egyenesen Debrecenből érkezett, diplomáján talán meg sem szikkadt a rektori szignó. Amikor ő is tapasztalta a vadászokon és a marhapasztorokon a tüneteket, kiment az egyik faluba, hogy terepszemlét tartson. Visszatért a nemzeti szálláshelyről az állomásra, majd nem csekély önelégültséggel taglalta, hogy „Hiába az ősi kultúrájuk, ezek a négerék az évezredek alatt sem jöttek arra rá, amire nekem néhány másodperc alatt sikerült. Megoldottam a problémájukat, nem lesz többé szemgyulladásuk, nem kínozza őket tovább a köhögés. Tudjátok, miért harákolnak állandóan, és mitől csipás feszt a szemük? Az a helyzet, nincs kémény a szalmakunyhójukon, a füst nem tud elszállni, benn kavarog a légtérben. Hát ettől a nyavalyájuk, de kikúrálom belőle mindet. Ki én! Fogtam egy lombfűrészt, és minden ház tetejére lyukat vágtam. Röpke óra sem teltt bele, felszámoltam a gondforrást, meg sem izzadtam a munkában. Viszlát szemhurut meg krahácsolás!” És tényleg ekként történt, a rettenthetetlen harcosok többé nem kínlódtak viszkető látószervükkel, nem fulladoztak hörögve, ellenben sokan meghaltak közülük tüdőgyulladásban, az esős évszakban ugyanis beázott a kalyibájuk. Mikor legközelebb észlelték serény honfitársunk közeledtét, fejvesztve menekültek a „fehér varázsló” elől, holott rendszerint oroszlanokat szoktak ölni a lándzsájukkal. Dönci atyja szintézisként annyit fűzött hozzá, hogy „Ha újból kedved szottyanna megmenteni a feketéket, előbb ismerd meg a körülményeiket, a gondolkodásmódjukat, a szokásaikat, aztán állítsd fel a diagnózist, és kezd meg a terápiát!” Magam nem kommentálom a tanmesét. Ha vigasztalja a jogi végzettségű, érzékeny lelkiületű milliomost, ajánlom szíves figyelmébe Plutarkhosz remekét, a

Párhuzamos életrajzokat. A hellén filosznál olvashatja, hogy a „Nagyjaival szembeni háládatlanság csak az erős népek tulajdonsága”.

A lilák ellen május 31-én tüntetések folytak a hatósági brutalitás ellen. 15 percig nem szurkolt az északi övezet, szilenciuma közben felháborodott üzenetek címzödtek a címzetteknek. Egyetlen drapéria sem került a palánkokra, a szektorban az aktivisták röpcédulákat osztogattak. (Már azokat a szórólappokat, amelyeket előzőleg nem koboztak el a rendezők. Az elvétel jogcímét nem kötötték az agitátorok orrára, mert ilyen különben sincs.) Az ultrák tarkóra tett kézzel, a rendőrségi önkényt „méltatva”, háttal a küzdőporondnak demonstráltak. Az időközben elrendelt belső nyomozás megállapította, hogy nem történt szabálytalanság a kupében, a kárvallott ittas volt, a kommandósok csak visszairányították a társaihoz, és nem alkalmaztak erőszakot. Ez egyébiránt teljességgel elfogadható és logikus magyarázat, a fejleményeket könnyű utólag rekonstruálni. Valahogy imígyen: az összezavarodott páciens hirtelenjében elérte alkoholos beszámíthatatlanságának azon stádiumát, amikor – egyértelműen önvészélyessé

Kezeket a tarkóra! Demonstráció a hatósági túlkapások ellen 2008. május 31-én

válva – a saját testét zúzta kékre-zöldre az éppen a keze ügyében lévő gumibottal, és idővel nem emlékezett vissza meggondolatlan cselekedetére. (Sőt a deviáns abszolúte másképpen emlékezett vissza az inkriminált eseményforgácsokra.) A kételkedők megnyugtatóra mondom, ennél sokkal kacifántosabb esetekre is kerül precedens a magyar kriminológiában. Igaz, az 1950-es évek első feléből. Még annyit végszóként, ha én volnék a balladai homályba burkolódzó intermezzo osztályosa, bizony élnék a feljelentési jogommal. Csupán azért is, hadd derítse ki az ügyészségi vizsgálat vagy az elmeszakértői analízis, mekkora a gond a szelektív memóriámmal...

A megyeri „violák” tőlük szokatlanul gyér létszámban, úgy háromszázan érkeztek, sokáig ők sem vonták fel az UVB idegenbeli orrvitorláját, mert csapatuk csapnivaló szereplése miatt protestáltak. (Sohasem tapasztaltam nálunk ily vérszegény újpesti tizenegyet és hallgatag lila-fehér táborot.) Iszonyú hőségben csapongott a csatározás, 6-7 ezer – saját zsírjában sercegő – néző előtt, a bajnokság zárásául határozott játékkal, szép gólokkal győzött a DVSC 3-1-re. Fájdalmas epizódja is volt a tusának: Habi Ronaldot, néhai favoritunkat Igor Bogdanovics lerántása miatt kiállították. (Ütemet veszített, szerb csatárunk már túljutott rajta meg a komplett védősorokon.) Elszoruló szívvel, bánatosan hallgattam, hogyan gyalázza a tribün levonultában, ugyanis tudom, a legjobb barátja Bogi. A hármas sípszó felhangzása után szolid körítéssel ünnepeltük meg a második helyet, érződött az egész ceremónián, nem ilyesféle fémmedalionhoz szokott a publikumunk, pedig a bajnoki ezüsből még nem volt a raktáron. Örömmel vettük viszont a hírt, hogy a máskülönbö berkeinkben nem kultivált ETO – három volt labdarúgónk,

Böör Zoltán, Bojan Brnovics és Bajzát Péter találataival – szintúgy révbe ért, azaz a Locomotion mellett a Győr indulhat az UEFA-kupában.

2008. június 4-én döcögős 90 perc keretében vertük meg a Honvédot 2-1-re a kupadöntő visszavágóján. Lehetett sejteni, lelkesebb kispesti brigádra számíthatunk az Oláh Gábor utcában, mint az első kézfogón. A mérkőzés két igazán felemelő jelenete rögzült bennem. Az elsőt akkor láttam, amikor a sérült Sándor Tobét Herczeg Bandi a pályára küldte, és a honvédos Filó Tamás odapasszolta a labdát druszájának, hogy bicegő kapitányunk visszagurítsa. Óriási ováció nyugtázta a nemes gesztust. A másik emlékezetes momentumra akkor került a sor, amint a serleggel körbefutó mieink a vendégszektor elé értek, és a rossonerók felállva megtapsolták őket. Ily lovagias cselekedetre itt még fővárosi szurkolóhadtól nem tellett. A Force Field futballfertőzött figurájának, Kokainnak sikerült bejutnia a gyepre, kezében egy terjedelmes méretű lobogóval, bent érte utol a rendezőség. Sokan már nem figyelték a fiú magánszámát, és azt sem, amint kicipelték a mellényesek. Nem éljenezték meg gladiátorainkat sem, mert addigra a sörsátorhoz vonzotta az iszákosokat a konkurencia, az ingyen csapolt ital illata. Életünket és vérünket a Lokiért, viszont a potya pia mégiscsak fontosabb? Mindegy, félre a szkepszissel, ez is része már a történelmünknek! Miként az is, hogy dupla diadalt arattunk (7-0, 2-1), és büszkén vallhatuk magunkat a harmadik évezred legsikeresebb honi gárdája híveinek.

Big, a SZUD egyik irányítója, aztán Tóth Csaba Zsolt és Nehéz István újságíró kollégáim, a barátaim a megmondhatóit, tudtam (nem csupán éreztem vagy megjósoltam), hogy a Sahtyor Karagandát húzzák ki ellenfélül a kupában, nehogy véletlenül sokan el tudjunk utazni idegenbe. Nem hinném, hogy tömegek vállalják – főként az anyagi vonzatok miatt – a 450 ezres kazah városig az utat, az oda és vissza tízezer kilométert. Ha nem emeli ki a Lokit az UEFA, lehetett volna partnerünk a Legia Warszawa, a Lech Poznań, az FC Red Bull Salzburg, az Austria Wien, a Hertha BSC, a Spartak Trnava, az MŠK Žilina, a Hajduk Split, a Vojvodina Novi Sad. Köszönjük az illetén jellegű „kivételezést”! Azt kaptuk jutalmul, amit mások büntetésül szoktak?

Immáron feleim nagy enciklopédiám végéhez értem. Isten látja a lelkeim, nem várok semmit a jövőtől. Leginkább pedig – tüskés farizeusként – nem a labdarúgásban kutatom a magyarság létmegtartó öntudatát, mint apáink keresték a félszokszakban. Bízom futballunk felébredésében, de hinni már nem hiszek benne. (Hogy is magyarázzam ezt meg? Kétféle bölcsességet birtoklunk, érzelmit, illetve értelmet. Könnyen előfordulhat, hogy az adott problémát az egyik el tudja fogadni, ám egyáltalán nem biztos, hogy a másik is hasonlóképpen viszonyul hozzá.)

Mándi Iván feledhetetlen mosodása állítja, kell egy csapat. Sokan igazat adnak neki, míg én nem teljesen osztom a véleményét. Valójában csak egy csapat kell. Ami ideálom kilátásait illeti, nyugodt vagyok. A legendák a maradandóságra teremődnek.

„Ez jó mulatság, férfimunka volt!” (DVSC-Honvéd 2-1)

A spliti Torcida az Oláh Gábor utcában sem vallott szégyent

Atomvárosi atomcsapás

„Prostituált ez a város” – summázza véleményét szurkolóink Nyíregyházán. Vajon melyik településre céloz?

*„Szép az, ami érdek nélkül tetszik.”
(Immanuel Kant)*

 Jelképek erdeje

Jelképek erdején át visz az ember útja” – vallja a modern költészet züllött apostola, Charles Baudelaire, és mint mindenben, ebben a felismerésben is igaza volt, hisz szinte valamennyi kifejezés vagy kép jelentésének van metaforikus üzenete. Csak meg kell fejtenünk a kódolt információt, hogy eljussunk e sajátos szókép-kommunikáció mélyebb értelméhez. Az ultrák számos jelképet alkalmaznak, és nincs ez máskülönben Debrecenben sem. Sőt a prehisztórikus időkben, az én nemzedékem lelátói regnálása idején is akadtak szimbólumok, habár a Kádár-rezsim nem nézte őket jó szemmel. Azért néha egy-két Union Jack, konföderációs lobogó vagy a kalózkodó lábszárcsontos-koponyás zászlaja felbukkant a B-középszen, kivált a nyolcvanas évek utoljáján, amikor a bolhapiacokon már be lehetett szerezni az efféle, korábban tiltott és üldözött kellékeket. Határozottan puhult a diktatúra, nagy örömeinkre. Ebben a fejezetben azokat a szimbólumokat veszem sorra, amelyekre az idők folyamán a mi szurkolóinknál figyeltem fel, az itteni kerítésre terítették ki. Tudom jól, a lajstromozottaknál lényegesen többet és másféléket is lehet látni a különféle honi, illetve kinti ultracsoportoknál, de nem árt tudatosítanunk, hogy alkalmazásuk jórészt a generációs ízlés meg a politikai erők függvénye.

JIM MORRISON:

előkelő család sarjaként, James Douglas Morrison néven 1943. december 8-án született Floridában. Apja, George Stephen Morrison a II. világháborúban az USA haditengerészeténél (U.S. Navy) szolgált a csendes-óceániai térségben, később a flotta ranglétráján felkapaszkodott a tenger-nagyi rendfokozatig. Fia azonban nem sok érdeklődést tanúsított a hadsereg vagy a konvencionális tudományok iránt, amolyan művészlélek volt. Szellemi ember, aki énekelt, táncolt, dalokat és költeményeket szerzett, néha meg filmezett. Nagy hatással voltak rá az úgynevezett beatnemzedék elátkozott alkotói. A The Doors együttes frontembereként vált világhírűvé, egyben a hatalom szemében szálkává. Hajszolta az élvezeteket, hedonista életmódot folytatott, tébolyodottan ivott, heroint szippantott, a tűtől ugyanis rettegett. Számos államellenes politikai megnyilvánulása miatt a CIA megfigyelés alatt tartotta, korai halálát egyesek politikai gyilkosságnak vélik, miután többször kinyilatkoztatta, hogy „Én leszek a harmadik”. (Célzott a túladagolás miatt elhalálozott Jimi Hendrix és Janis Lyn Joplin esetére. Félelmetes párhuzamok mutatkoznak a három fiatalon elhunyt amerikai sztár életútjában, Jimi 1942-ben született, Janis 1943-ban, és mindketten 1970-ben távoztak ebből a világból. Ha mindehhez hozzávesszük, hogy a Rolling Stones néhai főnöke, a média által legeszelősebbnek minősített fenegyereke, az angol Brian Jones is 1942-ben látta meg a napot, és 1969-ben, 27 évesen fulladt bele állítólagos kábítószer-mámorában a fürdőmedencéjébe, akkor feltűnően soknak

találjuk a „véletlen” egyezést, és nem szükséges hinnünk a korunkban oly divatos összeesküvés-elméletekben. Az is fölöttébb furcsa, hogy mind a négy, rebellisnek számító előadó a fekete blues műfajából merített előszeretettel zenei ötleteket.)

Ami Jim Morrison 1971. július 3-án bekövetkezett titokzatos halálát illeti, a hivatalos verzió szerint szívinfarktus végzett vele szállodája fürdőkádjában. A legújabb kutatások ellenben arra engednek következtetni, hogy a felkapott párizsi nightclub, a Rock and Roll Circus végcéljében találtak rá már holtan. A kellemetlen nyomozati procedúrákat elkerülendő utólag vitték fel a hotellakrészbe, majd ott mintegy megrendezték a fürdőszobai tragédiát. A Père-Lachaise temetőben, a francia főváros XX. kerületében helyezték örök nyugalomra, ahol számos jeles személyiség alussza álmát, például Edith Piaf énekesnő, Frédéric Chopin zeneszerző és zongoraművész, Édouard Daladier egykori francia miniszterelnök, Oscar Wilde, a tragikus sorsú író poéta, Marcel Proust filozófus és író, Eugène Delacroix, a romantika talán legnagyobb festője.

Jim Morrison ikonja, az elhíresült cigarettázós portré a SZUD régebbi drapériáját díszítette, bevalottan a Boys Reggina transzparenze ihlette a molinó elkészítőit. Valaha munkálkodott Itáliában az extrovertált amerikai énekes nevét felvevő csoport, a Morrison Group Ebolitana.

JASSZER ARAFAT:

nem lehet tudni születésének pontos dátumát és helyszínét, ebben a témakörben több zavaróan eltérő forrásadat is létezik. Annyi bizonyos, a teljes neve Mohammed Abdel-Raouf Arafat al Qudwa al Husszein volt, és hogy 2004. november 11-én közölték a halálhíret Párizsban az orvosok. Építésmérnöki diplomát szerzett a kairói egyetemen, a függetlenségi harc azonban jobban érdekelte, mert eszmélésétől kezdve támogatta az önálló Palesztina megvalósítására irányuló törekvéseket Ciszjordániában. A Fatah-mozgalom megalapítója, két fegyveres felkelés (Intifada) meghirdetője, Izrael állam szívós ellensége volt.

A közel-keleti konfliktus alapját az ENSZ 1947. november 29-én elfogadott határozata képezi, amely kimondja, hogy a korábban brit fenségterületnek számító régióban két államot kell létrehozni, a zsidó-két és az arabokét. Ez a dekrétum eleddig öt háborúhoz vezetett – 1948, 1956, 1967, 1973, 1982 –, és lényegében véve hatvan éve ismeretlen fogalom a Szentföldön a béke. A palesztinok ősei indoeurópai származásúak voltak, nem sémi-hámi eredetűek, a Biblia filiszteusokként nevesíti őket. (Más kérdés, hogy a maiak zömének ereiben már arabus vér csörgedezik.) Jasszer Arafat 1964-től a Palesztin Felszabadítási Szervezet elnökeként is tevékenykedett. Az Oláh Gábor utcai stadion északi lelátójának kerítésére borított palesztin és iraki nemzeti lobogók, az olykor felhangzó egy-két ballada, a politikus burnuszos fejét ábrázoló miniatúrák demonstrálják, hogy a grádicsok népe a muzulmán-zsidó konfrontációban erkölcsileg melyik felet támogatja.

POROSZ ZÁSZLÓ:

a pángermán szellemiség kifejezője a fehér alapon fekete kereszt lobogó, amely azt szimbolizálta, hogy a harmincéves háborút (1618-1648) lezáró vesztfáliai béke által darabokra szaggatott németységnek újra meg kell teremtenie az egységét, és lehetőleg a poroszok fennhatósága alatt. 1871. január 19-én Versailles-ban, XIV. Lajos híres tükörtermében – a legyőzött franciák pénzén – német császárrá koronázták I. Vilmos porosz királyt. Megszületett a Második Birodalom, amely aztán nem élte túl a vesztes I. világháborút. A kereszt had-

járatok idején, 1198-ban alapított teuton lovagrend viselete is hasonló volt, a katonáskodó szerzetesek fehér köpenyt hordtak, amelyet hosszú fekete kereszt díszített. Heinrich Himmler SS testőrei utánozni próbálták őket fekete egyenruhájukkal, a náci elitgárda tagjai az egyházi lovagok spirituális örököseinek tekintették magukat, holott alapvetően keresztényellenesek voltak. Az idehaza csak birodalminak nevezett zászló az 1990-es évek elején gyakorta felbukkant a táborunkban, látható volt rajta a vaskereszt is. Mindkét jelkép használata tiltott volt anno.

UNION JACK:

a tulajdonképpeni becenév I. Jakab (1603-1625) ragadványnevéből származó Nagy-Britannia zászlajára. Az életveg uralkodó a lefejezett skót királynő, a katolikus Stuart Mária fia volt, és miután nagynénje, I. Erzsébet, Anglia királynője 1603 márciusában utód nélkül elhalálozott, örököse, Jakab perszónálunióban egyesítette a két trónt, Anglia és Skócia koronáját. A lobogó 1606-ban keletkezett, egymásra helyezték a Szent György-keresztet, a Szent András-keresztet és a Szent Patrik-keresztet zászlókat, így jött létre az új jelkép. (Szent György Anglia, Szent András Skócia, Szent Patrik Írország oltalmazója, védőszentje.) Az

1606. április 12-én kiadott királyi rendelet hivatalossá tette a használatát. A futballban az angol huligánok miatt vált rettegetté az 1970-es évtizedben, az 1985-ös brüsszeli tragédia óta sokak a pusztán látványától is a Heysel halottaira asszociálnak. A ködös szigeteken az orániai vagy az úgynevezett unionista gondolattal szimpatizáló, jobbra protestáns klubok szurkolói lóbálják előszeretettel, például a Glasgow Rangers meg a belfasti Linfield FC elkötelezettjei. A debreceni és egyéb honi táborokban már 1989 előtt fel-feltűnedeztek, ám bátor a rendőrség a legtöbb esetben elkobozta, máskor egyszerűen letépte őket.

SZENT GYÖRGY-KERESZT:

a Champagne grófságból elszármazó tíz nemes által 1118-ban (vagy 1119-ben) alapított templomos lovagrend tagjai nyújták a fehér alapon – a szív fölötti helyre rajzolt – vörös keresztet palástot. Utóbb a sisakjukon, pajzsukon, mellvértjükön, a lovuk takaróján is feltűnt a kereszt vérvörös jele. (Eredetileg durva szövésű, barna színű öltözetet viseltek a katonáskodó szerzetesek. A pápa 1141-ben adományozta nagymesterüknek a jogot, hogy a bal vállán piros keresztet hordhat, mely később a szív fölé került, majd uralni kezdte a teljes ruházatát. Figyelmet érdemlő, hogy a vezetőjük fegyverén és pecsétjén látható vésetek erősen emlékeztetnek a pogányok minősülő kelta keresztre.) A szegénységi és szüzességi fogadalmat tett templáriusok első rendháza Jeruzsálemben, Salamon király templomának romjai mellett épült. Noha a testvériséget franciák hozták létre a szentföldi zarándokok védelmére, idővel mégis Anglia zászlaja lett a Szent György-keresztet ékesített lobogóból. Nincsen itt semmiféle ellentmondás, a XI-XII. századi albionai arisztokrácia normann eredetű volt, franciául kommunikált, mélyen lenézte a barbárnak tartott angolszászokat. Oroszlán szívű Richárd sem beszélt szívesen és jól angolul, miután ízig-vérig aquitániai volt, noha Oxfordban született. Szűk tíz esztendeig uralkodott, ebből alig négy hónapot töltött a szigeti királyságában. Viszonylag kevesen tudják, hogy Grúzia neve (Georgia) és állami zászlaja szintúgy Sárkányölő Szent György nevéből és szimbólumából ered. Idehaza az 1980-as évek második felében a mieinknél, a diósgyőrieknél és a kispestiekénél tűntek fel hasonló díszítésű lobogók. Megkönnyítette röptetésüket, hogy a hatalom nem (nagyon) köthetett bele alkalmazásukba, mert az említett egyesületek mind piros-fehér színeket hordtak. Másrészt aligha tudták a rendszer kiszolgálói, miféle jelképpel van dolguk.

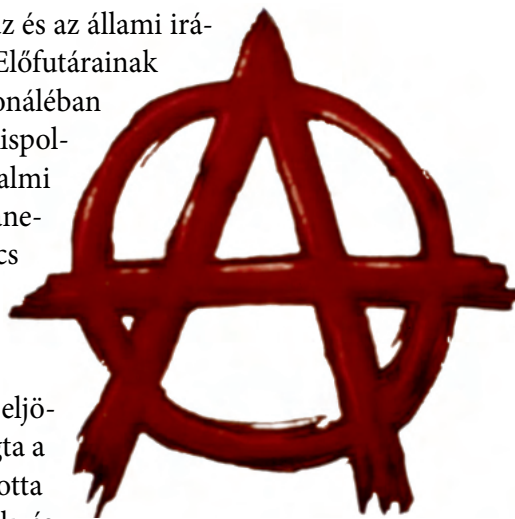
OROSZLÁN:

a természet királyának tartott nagyvad közkedvelt metafora a politikában és az ultravilágban, ereje, tekintélye és kecsessége miatt. Az 1966-os angliai világbajnokság emblémája a ruganyos macskaféle lett (World Cup Willie), miután az angol szövetség címerében és más állami szimbólumokon is látható belőle három kifejlett példány. A korabeli zászlókon eredetileg Aquitánia három leopárdja cikázott, többek között a harmadik keresztes hadjáratban egészen Jeruzsálem faláig nyomuló angol uralkodóén is. A kiváló lovagot a katonái Oroszlán szívüként (franciául Coeur de Lion) kezdték emlegetni, mert a jó Richárd király nemigen ismerte a félelem meg a lehetetlenség fogalmakat. Ha már egyszer így nevezte a környezete, furán hatottak volna harci lobogóin a leopárdok. Mindazonáltal evolúciós,

heraldikai és kronológiai rejtély, hogyan és mikor változott át a trió oroszlánokká. Talán meglepő, hogy Árpád-házi uralkodóink jelképei között is fel-feltűnik az állat daliás alakja, a koronázási ékszerek egyikét, a jogar kristálygömbjét, valamint az esztergomi királyi kápolna falát díszíti. Az Oláh Gábor utcában rövid ideig funkcionált a Red Lions nevű falca. 1994 tavaszán, az Újpest elleni bajnokin kint függött a North Side Hooligans előtt az UVB-t gúnyoló pornográf karikatúra, erről, aztán az Üllői úti oroszlános élőképünkről könyvem korábbi fejezetében tettem említést.

ANARCHIZMUS:

a görög eredetű kifejezés a szervezett hatalom, az egyház és az állami irányítás szükségszerűségét elutasító eszmerendszert takarja. Előfutárainak az utópista szocialistákat szokás tartani. Az I. Internacionáléban (1864-1876) a marxizmussal szembe forduló, szektásnak és kispolgárnak minősített, ezért intenzíven kritizált munkásmozgalmi irányzatot neveztek ekként, a köréje szerveződők a spontaneitás mindenhatóságát hangsúlyozó Mihail Alekszandrovics Bakunyint tekintették szószólójuknak. Mindenféle rend, uralom, tekintély, hierarchia és pártfegyelem ellen lázadtak, hirdették továbbá ezek – akár erőszakos formában történő – megszüntetésének fontosságát, a rend nélküli rend eljövételének kívánatosságát. Csak a semmi a minden – harsogta a jelszavuk. A korai idealista anarchisták zöme még elutasította a terrort, utódaik azonban stratégiai eszközként alkalmazták, és

a marxisták által a történelem lendkerekeként tisztelt kollektív osztályharc helyére a felszított egyéni agressziót ültették. Így tett az argentin származású orvos, Ernesto Rafael „Che” Guevara (1928-1967) is, aki életének utolsó éveiben szakított Havannával meg Moszkvával, és egyre inkább a maoizmus, majd az anarchizmus felé orientálódott, hogy magányos bozótharcosként küzdjön a parasztok felszabadításáért a bolíviai őserdőben. Elárulták, fogságba esett, és másnap agyonlőtték. Az 1968-as nyugat-európai diáklázadásokban markáns szerep jutott az anarchista frakcióknak.

Izgalmas irodalomtörténeti kérdés, hogy jóval az egykori cári tisztből lett emigráns, Bakunyin felbukkanása előtt a magyar literatúra két klasszikusánál már tetten érhető az anarchista gondolatiság hatása, tudniillik Petőfi Sándor Az apostol és Madách Imre Az ember tragédiája című remekművek némely jelenetében konkrét utalás történik rá. Paul Verlaine, a parnasszista zseni szintúgy feszegeti a problémát. „Mi volna, ha nem volna gát?” – medítál.

Az 1990-es évek közepén a Red Picur nevezetű, erősen alkalmi jellegű debreceni galeri kézzel festett vásznan lehetett felfedezni a vörös körbe foglalt A betűt, amely a nemzetközi anarchista és punk szervezetek egyetemes jele. (Egyéb, baloldalinak számító hajdúsági próbálkozásról nem tudok.) Németországban a hamburgi FC Sankt Pauli barna-fehérei számítanak a XXI. században az áramlat legelkötelezettebb híveinek.

KALÓZLOBOGÓ (JOLLY ROGERS):

a tengeri rablók, a törvényen kívüliek használták a halálfej-jel és alatta keresztbe rakott lábszárcsontokkal dekorált fekete zászlót, amely jelezte, hogy a himpellérek nem várnak, de nem is adnak kegyelmet. Sokan közülük stigmaként a testükre tetováltatták. A XX. század elejéig a világtengereken elfogott brigantik számára egyértelmű volt a legsúlyosabb ítélet, általában felakasztották őket. Már az ókorban közismert volt ez a gengszter-típus, az úgynevezett tengeri népek rengeteg fejfájást okoztak fosztogató portyáikkal az egyiptomiaknak és a különféle mezopotámiai civilizációknak. A kiváló Julius Caesar is a Földközi-tenger martalócainak fogságába esett, és csak jelentős váltságdíj kifizetése után nyerhette vissza szabadságát Kr.e. 67-ben. A IX-XI. században a hosszú, sárkányos hajóikon lecsapó vikingeket azonosították velük, akik irdatlan távolságra jutottak el, rettegésben tartva a partok mentén lakókat az arab világtól Észak-Amerikáig. Sir Francis Drake, az I. Erzsébet által lovaggá ütött angol admirális, a „hét tenger ördöge” szintén az óceánok haramiájaként kezdte kacskaringós pályafutását, és állítólag úgy is fejezte be valahol a karibi vizeken. A XVIII-XIX. század szakadatlan háborúskodásai folyamán, ha valamelyik alakulat ütközet előtt kitűzte a jelképet, világossá tette általa az ellenség számára, hogy nem ejt foglyot, ne is adja meg magát átellenben senki. Az 1815. június 18-án megívott waterlooi csatában a porosz Blücher marsall katonáinak szuronyán láthatták fityegni Napóleon gárdistái a félelmetes zászlócskát. A lokisták az 1980-as évek utolsó harmadában először alkalmazták az ilyen motívumokkal borított fejkendőket, zászlókat, egyéb kellékeket. Lehetett vásárolni belőlük a Vágóhíd utcai pálya mellett működő piacon, az úgynevezett zsibiben. A Red Front DVSC első (1992-ben gyártott) matricájára emblémaképpen koponya rajzoltatott.

ÖRDÖG:

valamennyi világvallásban szerepet kap, az isteni jóság ellentétéként, a rossz megtestesüléseként lép a sötétből a borzongó hívók elé, nevezzék bár Sátánnak (Saitán), Antikrisztusnak, Lucifernek, Fenevadnak, Belzebubnak, Béliálnak, Asmodeusnak, Diabolosznak, Iblisnek vagy Márának. Eredetileg ő is az angyalok seregletébe tartozott, az volt a feladata, hogy az emberek titkos bűneit kikutassa, erkölcsi tulajdonságaikat próbára tegye, majd tapasztalatairól jelentsen róluk az Úrnak. Az ószövetségi Bölcsesség könyve ebben a funkciójában említi. Az Újszövetségben már úgy jelenik meg, mint a világ fejedelme, minden alapvető gonoszság értelmi szerzője. Segítőivel együtt szerencsétlenséget, betegségeket, széthúzást, örületet, katasztrófát zúdít az istenfélőkre. Megkísérti, bűnre csábítja azt, aki bűnkörébe kerül. „Ordító oroslán módjára kószál mindenütt, és keresi, kit nyeljen el” – írta Péter apostol. Az evangéliumokban több helyen is olvasható, hogy Krisztus elűzi őt és a démonjait. Szükség is van Jézus segedelmére, mert a Sátán ott lapul mindnyájunkban, s miután testünk materiális, az érzéki vágyak által tud buja tévutakra csalogatni bennünket, akár az első emberpárt, Ádámot és Évát. Csak az aszkézis, az imádság, a böjtölés segítheti az ellene vívott harcot. Az ultrák szimbolikájában az egyházi tabuk, a konvencionális polgári ízlés és a törvényesnek mondott rend elleni lázadást fejezi ki az ördög, ezért gyakori az ábrázolása a drapériákon, hosszan kiöltött nyelvvel. Jelenti továbbá a fanatikus belsejében tomboló, fékezhetetlen érzelmeket, amelyeket nem is akar megzabolázni, mert a labda csábításának, a klub iránti szeretetének nem szabhat gátat a végítélet utáni örök tűz ódiума. (Pirotechnikai varázslataikkal a lelátók Belzebubjai sűrűn megidézik a poklok kénköves sistergését, parázslását.) A Cívitasban rövid ideig munkálkodott a Red Devils nevű banda, az Unscarred egyik levonóján pedig Lucifer nyújtja csúfságos nyelvét a valóságra.

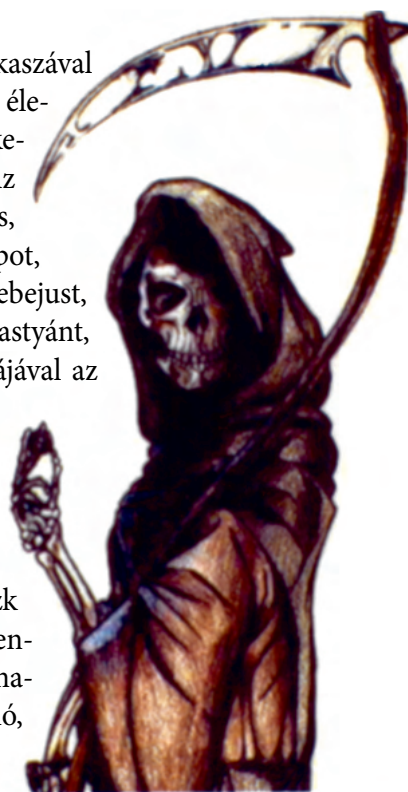
KONFÖDERÁCIÓS LOBOGÓ:

az amerikai polgárháborúban (1861-1865) az északiak ellen harcoló Amerikai Államok Konföderációjának, a tizenegy szakadár déli államnak (Arkansas, Alabama, Dél-Karolina, Észak-Karolina, Florida, Georgia, Louisiana, Mississippi, Tennessee, Texas, Virginia) volt a zászlaja. A szecessziósok az óriási számbeli, gazdasági fölényben lévő, kapitalista jenkik ellen – behozhatatlan hátrányból indulva – vállalták a küzdelmet, amely akkor tört ki, amikor az USA új elnökévé a szabadkőműves Abraham Lincolnt, a rabszolgaság és a rasszista előítéletek esküdt ellenségét választották. A szürke egyenruhások lenyűgöző hősiességgel indultak csatákba a sokszoros túlerőben lévő kék mundérosok ellen, habár a közvélemény

túlnyomó többsége szerint bukott ügyért hullajtották vérüket. Manapság egyfajta romantika övezi a délieket, különösen a faji gondolat támogatói körében. Lobogójuk a ZZ Top együttes koncertjeinek állandó kelléke, de meg lehet figyelni a Hell's Angels (Pokol Angyalai) motoros banda bőrdzsekijeire, bukósajakjaira, kétkerekű csodáinak tankjaira pingálva. A tömegek kedvelte szentimentális regény, a Margaret Mitchell által írt *Gone with the Wind* (Elfújta a szél) a heroizmust és a hűséget tükrözi vissza, az eleve sansztalan konfliktus férfias megharcolását. A stadionokban nem csupán a jobboldali csoportok használják a konföderációs zászlókat, mert a déli fekvésnek – mint földrajzi adottságnak – szintűgy a kifejezője (Napoli, Bari, Olympiakosz Pireusz, Olympique Marseille). Idehaza a rendszerváltás előtt néhány évvel már hozzá lehetett jutni a piacokon az efféle kellékekhez. Táborunkban is akkoriban tűnt fel, de nem tudnám pontosabban behatárolni az időpontját. 1988-ban megkérdeztem egy ferencvárositól, miért hordozza magával mindenüvé. „Mert igen ingerel a roma aroma” – válaszolta.

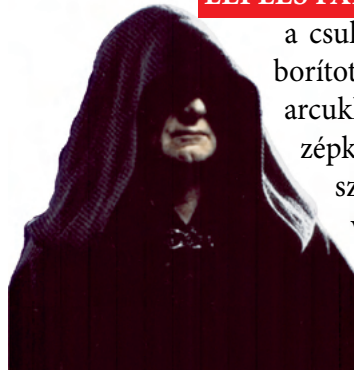
HALÁL:

a nagy pestisjárvány (1347-1348) óta vissza-visszatérő allegória a kaszával arató halál, amely könyörtelenül kettévágja gyilkos szerszámával az életet, mint sarlójával a szárba szökkenő gabonát a földműves. A „fekete halál” megölte Európa népességének egyharmadát, húszmilliót. Az emberek addig csak rettegni tudtak, akkor tanultak meg kételkedni is, mert a vész senkit sem kímélt. Elvitt pápát, érseket, kanonokot, szerpapot, királyt, herceget, katonát, jobbágyot, nemeset, nemtelent, patríciumot, plebejűst, szabadot, rabot, hívőt, hitelent, feslettet, szeplőtelenet, kisdedet, aggastyánt, nőt és férfit egyaránt. A Nagy Kaszás az elmaradhatatlan homokórájával az élet hiábavalóságának, értelmetlenségének kifejezőjévé vált, figyelmeztet mindenkit az „isa, mend ozhuz járrou vogymuk” irracionálisára. Mindnyájunkért kopogtat egy napon, és az irgalom nélküli kérőt nem kosarazhatja ki a páciens. Míg a flagellánsok bűneik miatti önostorozással, vérző sebeik mutogatásával, jajongó meneteikkel próbálták maguktól és másoktól távol tartani, addig a vágások groteszk fitymálással énekeltek róla latinul. A hetyke poéták felfedezték a jelen-ségben rejlő ironikus demokratizmust, hogy nincsen tekintettel származásra, rangra, korra, vagyonra, erényre, nem számít előtte a protekció, teljesíti abszurd küldetését, rendületlenül sarabol. Az Apokalipszis lovasainak (Háború, Halál, Viszály, Pestis) az egyike, és a reneszánsz korában Albrecht Dürer több metszetén megjelenítette a szörnyűséges négy lovagot. A végítélet napján Isten parancsára pusztítja majd a világot a rettentő kvartett, az lesz a megjövendőlt Armageddon. (A ki-

fejezés az ókori Megiddó nevéből keletkezett, melynek falai alatt a Kr. e. XV. században a nagy hódító, III. Thotmesz megütközött a lázadókkal, és le is győzte a kánaánitákat. A várost hét hónapig éhezettette, majd felprédálta az egyiptomi haderő. A dicső fáraó hadjáratát írónoka, valamint számos relief örökítette meg.) Az ultramozgalomban szokványos a halálmotívum használata, sokkolóan polgárpukkasztó a látványa, ezért kerül morbid kontúrja a palánkokra.

LEPLES FANTOM:

a csuklya felvétele inkognitót biztosít, a jámbor szerzetesek is ebből a célból borították tonzúrás (pilises) fejükre. Nem akarták a személyiség névjegyével, az arcukkal meghomályosítani Isten és az ő egyházának dicsőségét. A korai középkorban egyetlen emberi orca ábrázolása volt elfogadott és megengedett, a szakállas Jézus Krisztusé. Még Szűz Máriát is karakter nélküli, általános női vonásokkal örökítették meg a román és a gótikus időszak művészei. A hulligánok és az ultrák szintúgy kedvelik az anonimitást, viselik a kámzsát, habár teljességgel más aspektusból szomjazzák a névtelenséget, mint az ájtatos testvérek a kolostori cellákban.

KELTA KERESZT:

a körrel, a legtökéletesebbnek tartott formával kombinált, egyenlő hosszúságú keresztnek eredetileg nincsen köze a kereszténységhez, hiszen jóval annak elterjedése előtt született. (Kontinuitásuk annak köszönhető, hogy a keresztény vallás térhódításával főként az északi területeken szívesen és gyakran ötvözték a két motívumot, a kelta keresztet és a keresztény feszületet a különféle kegytárgyakon, használati eszközökön, fegyvereken, kivált a kardmarkolatokon.) Maga a keresztforma a kelta esztendő négy kiemelkedő fontosságú ünnepére mutat. Bonyolult, önmagukba záródó hurkokból épül fel, amelyek az örökkévalóságra, az univerzum végtelenségére, a természet ciklikus, mégis mindenható körforgására, születés és elmúlás dialektikájára emlékeztetnek. A kelta lakóépületek is köralapúak voltak. E harcos nép őshazája a tudomány mostani álláspontja szerint valahol a Közép-Franciaország és Csehország által határolt földrajzi régióban lehetett, innét rajzottak szét törzsei a vén kontinensen. Kr.e. 386-ban Rómát is feldúlták, részben kifosztották a félelmetes küllemű barbárok, akik levágtak fejeiket gyűjtötték.

Fontosnak érzem hangsúlyozni, hogy eredendően nem volt, nem lehetett kötődése a kelta keresztnek a keresztény feszülethez. Utóbbinak keresztződési pontja a spirituális világ közepére, a jeruzsálemi Golgotára (Koponya-hegy) utal, ahol a Megváltót kivégezték. Ehhez további adalék, hogy a rómaiak nem úgy feszítették meg az elítélteket, ahogyan a XIV. századtól Krisztust szokták ábrázolni a Kálvária-témáról készített szobrokon, freskókon vagy más festményeken, hanem egyszerűbb módon: az áldozat két kezét összekötötték, majd felhúzták egy fára vagy karóra. Tudunk szerencsétlenről, aki négy-öt napig kínlódott ebben az állapotában, míg el nem ragadta a halál.

Nálunk nincsen betiltva a kelta motívum, viszont számos nyugati országban a bőrfejük jelképének titulálják. Az ottani hatóságok álláspontja szerint az északi érvonalat, az árja származást, a nemzetiszocialista Übermensch-gondolatot propagálja, és ez sértő a bizonyítottan nem európai eredetű (Untermensch) népcsoportokra, például a cigányságra, a zsidóságra. Megemlítendő továbbá, hogy a magyarokat mongolozó, hunozó, ázsiai korcsoknak minősítő román, szerb és szlovák skinheadek előszeretettel mutogatják rendezvényeiken a kelta kereszt lobogóikat. Az 1999-es wolfsburgi UEFA-kupa-mérkőzésünk előtt több debreceni drukker előállítottak a német rendőrök, mert sáljukon felfedezték a náluk tilalmas jelet.

NAGY-MAGYARORSZÁG

magam is láttam, amint egyik hazai mérkőzésünk előtt az északi lépcsőkre benyomuló rendőrök leszedték a kerítésről a történelmi Magyarország térképével ékesített transzparenst. Hosszú dresszúra után végül visszaadták, de nem volt szabad a helyére tenni. Nem értetem a macerálást, tiltakoztam is ellene, hiszen nincsen betiltva a rajz. Azzal, hogy elvették, mintegy legitimálták az 1920. június 4-én, a „fekete pénteken” a nemzet nyakába sózott gyalázatot. Azt kérdeztem tőlük, ha a megcsonkított haza képét jelenítik meg az ultrák, az kint ma-

radhatott volna? A válasz a következő volt: „Nem kell itten okoskodni”. Pontosan úgy viselkedtek, ahogy Kádár János meg a rendszerét kiszolgáló karhatalom és pártapparátus viselkedett. Mind elfogadta, mi több, jogosnak tartotta a Versailles-ban kimért szörnyű büntetést, és az elcsatolt területek lakosait elvből nem tekintette honfitársainak, akik fölött egyébként is unott közömbösséggel lépett át a XX. század. Aligha tehetünk bármit a nyolcvannyolc esztendeje deklarált orcátlan ítélet ellen, de elvárni vagy kötelezővé tenni, hogy érzelmileg is azonosuljunk a párizsi diktátummal? Ne kívánja ezt magyar embertől senki. Hadd idézem a kortárs, Henry Pozzi véleményét: „A békekonferencia, amelyből a trianoni békeszerződés megszületett, nem volt más, mint azoknak az uraknak az összejövetele, akik a cselszövést, a titkos alkudozásokat és az egész rendkívüli módon visszatetsző légkört össze tudták egyeztetni a lelkiismeretükkel.” Figyelem, francia mondott ítéletet a francia külpolitika agyszüleménye és annak felelőtlen szakértelői fölött! Visszakanyarodva a kifogásolt rendőri eljáráshoz: annak logikája alapján valamennyi történelemkönyvből ki kellene tépni a Kárpát-medencét egykor uraló magyarságra vonatkozó összes ábrát, szövegrészt, térképvázlatot. Üdvösnek tartanám sebzett identitásunk szempontjából, ha mindenki – beleértve a hatóságot – ismerné és megértené Wass Albert, Erdélyből elszármazott író gyönyörű sorait: „A régi Magyarország törvénye valóban szent volt. Egy szentkorona törvénye volt, mely nem tett különbséget ember és ember, csupán erkölcs és erkölcstelenség, rend és rendetlenség, erény és bűn között.”

FŐNIX (PHOENIX):

Debrecen város címerszárnyasa. Az egyiptomi mitológiában szent tűzmadárként vagy napmadárként tisztelték. Amikor megöregedett, felgyújtotta a fészket, és elégett a lángok között, aztán a hamvaiból ifjú főnixmadár született. A hűség és az örök élet metaforája a görög, a római és a kínai hitvilágban. A Cívitasban elég sűrűn tombolt tűzvész, ám a település folyton újjáépült az üszkös romokon, és mindig szebb, nagyobb lett az előzőnél. A „kálvinista Róma” különben is elpusztíthatatlan vitalitásának köszönhető fennmaradását a három birodalom határán. A debreceni kötődésű nyugatos költő, Kiss Tamás írta:

„Ki fön a lángokon hevül,
s parázson lépeget,
de szárnyai összekötnek
földet és eget.”

A nem túl hosszú életű, Red Phoenix nevű, a North Side Hooligans elődjének tekintett itteni csoport nevesítette magát az ornitológiai tüneményről. Mindenesetre matricáját a verdeső szárnyas motívuma uralta.

BOSZORKÁNY:

többféle értelmezési lehetősége van a fogalomnak. A népi hiedelemben az ártó szándékú bestiát, a vajákos szipirtyót, a seprűn nyargaló lidércet, a Sátán szeretőjét, a máglyára való perszónát jelentette, akitől rettegni kellett, mert képes volt szemmel verni, macskává vagy varjúvá átalakulni, mindent és mindenkit megrontani. Gondoljanak hirtelenjében Arany János Vörös Rébék című balladájára! Az ördög nőnemű szinonimájaként gonoszkodott a középkorban, ámbar férfiből éppúgy válhatott boszorkánymester. A sok megemlített negatívum mellett létezik másfajta értelmezési aspektus is, miszerint az asszonyi bűverő, mákony és varázslat, a szexuális aggályokat félresöpítő, intellektuális csábítás fortélyainak letéteményese a bájos démon, és vonzó praktikáinak rendszerint nem állhat ellen a teremtés koronája. (Igaz, annak esze ágában sincs az ilyesfajta nyakaskodás.) A halloween ünnepén, minden esztendő októberének utolsó napján igen zajosan a boszorkákra emlékeznek. (Ennek a hagyománynak az angolszász kultúrákban kelta gyökerei vannak.) A Nagyerdőben néhány esztendeje bukkantak fel a Boszik névre hallgató parányi csoportosulás tagjai, akik a Vadmacskák „cicáival” a szebbik nemet képviselik a közösségünkben.

CÁPA:

a kék mélységek falánk ragadozója a porcos halak rendjébe tartozik. A krokodillal együtt a természet örök túlélője, ők ketten már jóval a dinoszauruszok előtti időkben is vadásztak. A trianoni döntéssel az Adriától megfosztott, tengertelen magyarok képzeletét is megigézte a ruganyos uszonyos, mellyel aligha kívánatos valamelyik óceánban versenyt úszni. A félelmetes fogsorok csatogásához csak a végítélet harsonahangja hasonlítható, aki meghallja közvetlenül teste alatt, a vízben, sok ideje már nincs hátra ezen a sárteken, talán egy miatyánknyi. Berkeinkben – nem is nagyon régen – tempóztak a vérszomjas kopolyúsról elkeresztelt rajok, a Red Shark's Hooligans és az Ultra' Sharks.

BULDOG:

számos fajtája ismert (angol, francia, amerikai) a kutya-félének, amelyet nagy fej, nyomott orr, széles száj, rövid, dugóhúzó formájú farok, tömzsi, hordó alakú, erőteljes test, nyugodt vérmérséklet, és a marcona küllem ellenére meglepően magas intelligencia jelleméz. A brit huligánok jelképüknek választották, mert úgy vélték, megtestesíti mindazokat a tulajdonságokat, amelyek illenek a karakterükhöz. Ráadásul kissé hasonlít a zsánerükre, Churchillre, aki megnyerte nekik a II. világháborút. A legtöbb albioninak ez a határozott véleménye Sir Winstonról; a politikust érdes modora, elképesztő energiái, kitartása, elnyűhetlensége okán gyakorta csak „brit buldognak” titulálta a sajtó. Idehaza az újpesti Ultra Viola Bulldogs sajátította ki címerállatául. Legelső ultradrapériánkon, az 1991-1992 táján megfestetten szintúgy látható volt a négy lábú, a nem túl sikerült kompozíciót sokáig vaddisznónak, esetleg ördögfejnek véltém. Még annyit róla, hogy a kezdeti időkben, 1994 környékén a mi ultrablokkunk elé is kiakasztottak egy Bulldogs feliratos szövetdarabot.

Sárgányölő Szent György lovag utóda

A boszorkány nem mindig szemrevaló vászoncseléd

*Dürer elhíresült alkotása,
az Apokalipszis négy lovasa*

Kelta kereszt, csuklyás fajvédők demonstrációja

Az anarchisták archéja a tűz

*„A mindenséggel mérd magad”
(József Attila)*

 Hírünk a nagyvilágban

Ebben a fejezetben a DVSC táboráról a külföldi média által közölt újságcikkeket és az egyéb érdekességeket vehetik szemügyre. Valószínűleg ennél sokkal több nyomtatott anyag látott napvilágot a debreceni ultrákról szerte a glóbuszon, nekem ennyit sikerült az évek folyamán összegyűjtenem belőlük. Habár egyik-másik dolgot magam követtem el, esetleg informátorként, kútfőként volt közöm a megszületésükhöz, egyáltalán nem tekintem a munkákat a kizárólagos érdememnek. Ha nem lett volna miről írnom, aligha jelennek meg.

DVSC mint Diablo Valley Soccer Club.
A véletlen műve, hogy 1991 óta Kaliforniában is tempózik
a mienkével egyező névrövidítésű klub.
Ég óvja őket (és bennünket) is!

Tunéziai anziksz 2000-ból. Nem a teve és nem is a vele kaktuszcsomagát fogyasztó fazon a lényeges, hanem a szörnyen büdös állat fején balanszírozó főveg. Egyébként méltatlan véget ért a tökfedő. A 2001-es Üllői úti kupadöntő után – a hirtelenjében rátörő, túlcserdülő érzelmek hatására – egyik kollégám behajította a gyepre. Sohasem került vissza hozzám

Кубок УЕФА 2005 / 2006
Первый раунд

15 сентября

Начало матча : **19.00**
РСК "Олимпийский"

ШАХТЕР
Донецк, Украина

ДЕБРЕЦЕН
Дебрецен, Венгрия

life:) ГЕНЕРАЛЬНИЙ СПОНСОР

adidas ТЕХНИЧЕСКИЙ СПОНСОР

тел. для справок 775-42-92 (заказ билетов)

Cirill betűs plakát hirdeti a nagy meccset
2005. szeptember 15-én az ukrán bányásztelepülésen

↑ DEBRECEN - HRADEC ↓

1998-ban a Votroci Hradec Králové a Vandals című fénymásolt kiadványában adott hírt felőlünk. Aligha véletlenül, hisz a cseh klub ellenfelünk lett az UEFA Intertoto-kupában

Razvoj navijačkog pokreta u Mađarskoj

Znak Ultra Viola Bulldogsa

Navijači Debrecena

USPJEŠNO HVATANJE PRIKLJUČKA S EUROPOM

TRIBINE
39

A horvát Tribine 1995-ös írása vezető helyen közölte a Red Front fotóját, a magyar ultramozgalmat elemzendő

- 30 -

das dies die Regel bei Ligaspielen ist, bei denen oft (weiterhin) nur 50 bis 100 Mann den Gästeblock besetzen. Und das Spiel? Ungarischer Fußball „as usual“, sprich deutsches Regionalligaa-niveau. Und so wundert es uns auch nicht wirklich, dass die meisten Fans sich (wie auch früher schon) mit der verbalen Unterstützung ihrer Mannschaft mehr abzulernen, denn in den Spielverlauf versetzen zu versuchen. Interessant ist übrigens, dass es keinen Alkohol und auch sonst kaum Verpflegung im modernsten Stadion Ungarns gibt (Zitat: „The most modern, but still shitty“). Zu Anpfiff zeigen die Debrecener eine kleine Choreo mit Spruchband, zur zweiten wird einiges an Pyromaterial verbräucht – die Kispest-Seite hält sich in allen Bereichen stark zurück, was wohl daran liegt, dass sie aufgrund eines Zugüberfalls auf die Jungs von Székesfehérvár derzeit ziemlichen Ärger mit den Ordnungsorganen haben. Auch nach 120 Minuten ist im Spiel noch keine Entscheidung gefallen, so dass erst ein Elfmeterschießen schließlich Kispest zum neuen Pokalsieger macht. Beim Verlassen des Stadions fällt uns auf, dass die Wände, die beim Betreten noch zahlreiche Schmähungen gegen die „S.z.U.D.“ und Komcsi im Besonderen zeigte, von

den Debrecenern „umgestaltet“ worden ist. Es scheint also einige flinke Finger an der Sprühdose zu geben ... I Mit Norberts unserem nächstem Gastgeber, der jetzt in Budapest eine Ausbildung macht, geht es zu dessen Wohnung und nach einem kurzem Ausflug in die Umgebung freuen sich alle drei Beteiligten auf das Beitreten. Am nächsten Morgen haben wir dann endlich mal Zeit, uns Budapest ein wenig näher anzuschauen beziehungsweise von Norbert gezeigt zu bekommen. Die Stadt hat sich wirklich rein herausgeputzt in den letzten Jahren und wengleich sie noch lange nicht an den Glanz alter Zeiten anknüpfen kann, wird hier sicherlich einmal eine kulturelle und wirtschaftlich weltweit geachtete Metropole entstehen, die dann Verleihe zu Paris, Berlin oder

London nicht mehr zu scheuen haben wird. Nach einem abschließenden Espresso geht es schnell zum Flughafen, wo der Flieger aufgrund von örschen Fehlplanungen nur noch knapp erreicht wird ... und dreieinhalb Stunden später erreichen wir auch schon unser geliebtes Bielefeld. Ein ganz, ganz großes Dankeschön nochmal an Komcsi, Norbert, Balázs und alle die anderen für die (wiederum) grandiose Gastfreundschaft ... und bis zum nächsten Mal!

Länderspiele in der ersten Jahreshälfte 2007

"Besser einmal als kein Mahl"

24.03.2007, EM-Qualifikation:
Tschechien – Deutschland 1:2
(Zuschauer: 18.600/Gäste: 2000)

„Alles dreht sich – auch um „das eine“!“

(vici) Prag – wenn ich den Namen der tschechischen Hauptstadt höre, fallen mir spontan drei Dinge ein: Karlsplatz, Kommunismus und Bier. Letzteres passt zwar nicht in die Buchstaben-Reihenfolge, zieht sich jedoch wie ein roter Faden durch die Tour, die bereits am Freitag ihren Auftakt hat. Eine etwa 40-köpfige Bielefelder Reisegruppe – in Prag dürften es später etwa 100 Ostwestfalen gewesen sein – begibt sich in den späten Abendstunden per Nachtzug auf den Weg in den ehemaligen Warschauer Pakt - Staat. Doch bereits bevor die erste Bahn rollt, schleicht sich der rote Faden ein. So sind die Hopfenkaltischen im Vorfeld nicht nur im Überfluss für die lange Reise gekauft worden, sondern fließen auch durch die düstigen Kehlen der Mitreisenden, die sich bereits Stunden vor der Abfahrt in einer Bielefelder Lokalität getroffen haben. Dort platzt zu fortgeschrittener Stunde auch ein kleiner Yankee herein, der von seinem verzweifelten Versuch erzählt, durch den Schnee stapfend nach Tschechi-

en einreisen zu wollen. Jetzt sei er 26 Stunden Auto gefahren und habe irgendwie keine Lust mehr, irgendwie verständlich. Gut gestärkt finden wir uns alsbald im Nacht-Zug gen Prag wieder, der in den kommenden zehn Stunden unser Zuhause ist. Ebenso wie für zahlreiche Rheinländer und Ruhrpottler, denen wir jedoch keine weitere Beachtung schenken. Die hat nämlich eine ganz andere Sache verdient. Mmmhh, das mundeit, das Hellbier. An Schlaf ist kaum zu denken, ich schätze mein Minimal-Pensum reduziert sich in dieser Nacht auf etwa eine halbe Stunde. In Dresden dann helle Aufregung. Auf dem Weg zum Auswärtsspiel in Magdeburg haben sich auf dem dortigen Bahnhof hunderte Dynamo-Anhänger eingeklinkt, - der körperlichen Ertüchtigung nicht abgeneigt - die schon sehnsüchtig auf den Zug aus dem Westen warten. Doch auch sie werden nicht mit der Beachtung bedacht, die sie sich vielleicht erwünscht hätten. Unruhe kommt aber spätestens auf (nicht bei uns, wir haben Hellbier und Eintrittskarten), als die ersten grünbekleideten Beamten zusteigen. Sie haben Angst, große Angst. Sogar das Innenministerium hat sich im Vorfeld eingeschaltet und damit gedroht, jedes eingetragene Mitglied (ZIS) rechtzeitig vor der Grenze auszusortieren. Und so ist für einige wenige Zugpassanten am Grenzbahnhof Endstation. Auch wir haben zwei

- 31 -

A 2007. júniusi Das Fanzine der Boys Bielefeld oldalakat áldozott a magyar kupadöntő részletezésére. Elismerően szólt a Megyeri úti teljesítményünkről

Nella foto in alto, gli Ultras della Ujpest fanno la loro comparsa a Parma in occasione di una gara notturna di Coppa. A destra, il Red Front di Debrecen, formazione impegnata nella seconda divisione ungherese

125

A Supertifo 1993. november 11-én megjelent számában részletesen foglalkozott velünk. Tudtommal ez volt az első külföldön napvilágot látott körkép rólunk

correo de lectores

Edgardo, de Florida.

LA GRANDEZA DE TIGRE

*Es el club más popular de la zona norte.

*Militó en 41 oportunidades en 1ª "A" (19 en la era amateur y 22 en el profesionalismo).

*Obtuvo en 5 ocasiones el título de Campeón de 1ª "B" (1911, 1945, 1953, 1979 y 1994, aunque esa vez no ascendió al perder la final con Chacarita).

*Le dio al fútbol al mejor jugador del mundo de su época: Bernabé Ferreyra, quien jugó en Tigre en 1931 y luego pasó en un ci-

La barra del DVSC de Hungría.

fra millonaria a River, cumpliendo una labor extraordinaria que cosechó elogios de propios y extraños.

*En 1955, en 1ª división, salió sexto entre 16 equipos (en aquella época era una hazaña que las instituciones "chicas" superen la mitad de tabla).

*En 1956 concreta lo que hasta hoy se considera la mejor gira de un equipo argentino por el exterior, ganando 16 encuentros, empatando 6 y perdiendo 3.

*En la "A" mantuvo una paternidad llamativa sobre dos grandes: Racing y Rosario central.

*En la misma categoría, logró goleadas y triunfos históricos: 4 a 2 (1940) a River; 5 a 1 (1941) a Racing; 6 a 2 (1940) y 3 a 2 (1980) a Vélez; 7 a 2 (1940), 5 a 2 (1941) y 4 a 0 (1947) a Central; 4 a 0 (1948), 4 a 2 (1957) y 4 a 1 (1958) a San Lorenzo; 3 a 1 (1949) a Independiente; 3 a 0 (1955) y 2 a 0 (1980) a Boca; y 4 a 1 (1933) y 5 a 3 (1950) a Platense, en el clásico zonal.

Sándor Mihály, de Hungría.

"Soy un miembro fanático de la barra del DVSC, equipo de mi país, y además colecciono fotos de hinchadas de todo el mundo. Me gustaría intercambiar ese tipo de material con los lectores de "Esto es El Ascenso".

Prometo contestar todas las cartas a quienes me escriban. Mi dirección es H-4028 DEBRECEN, Zöld Sándor u.12.IV/15, Hungría. Les mando una foto de la hinchada de mi equipo para que sea publicada en la revista. Muchos saludos a todos los ultras, hooligas, barrabravas e hinchas de la Argentina".

15

1997 októberében az El Ascenso című gaúcho fanzine apró figyelmet szentelt a La barra del DVSC de Hungría méltatásának

PASALA

lectores que buscan compañía

¿Cómo están? Espero que bien. Soy un coleccionista fanático. Mi hobby es recolectar fotos de cualquier hinchada. También junto posters, fotos, postales de equipos de todo el mundo. Cuento con material de 6.964 clubes de 182 países y me gustaría intercambiar el material que necesiten. Prometo contestar las cartas que me escriban. Si es posible, háganlo en inglés. (Les mando una foto de la hinchada de mi equipo, el Debreceni VSC.)

Sándor Mihály
H-4028 Debrecen
ZöldSándor u.12.IV/15, Hungría

1998-ban más argentin újságok is foglalkoztak a lokistákkal, kifejező kép is került róluk az oldalra

DINAMO ZAGRABIA • Graffito Metro

DINAMO ZAGRABIA • Bad Blue Boys

DEBRECEN • Ultras Debrecen (Ungheria)

2007. október 8-án a megújított formátumú, nagyobb méretű és modernebb kivitelezésű Supertifo 55. oldalán tüzes felvétel látható a SZUD-ról. Előkelő társaságba csöppentek a fiúk, a zágrábi Bad Blue Boysszal egy platformra

A roppant színvonalas polák fanzine, a To My Kibice háromszor is szép felvételeket és hosszabb elemzéseket publikált rólunk 2002-ben és 2004-ben

Z ZAGRANICY

DVSC DEBRECEN (WĘGRY)

Liczący ponad 200 tysięcy mieszkańców Debreczyn jest miastem leżącym na wschodzie Węgier, w pobliżu granicy z Rumunią. Tamtejszy klub DVSC jest jednym z najpopularniejszych w całym kraju. Średnia liczba widzów jesienią '01 wynosiła 5000, choć bywały mecze, gdy 8-tysięczny stadion był pełen. Fanatycy DVSC starają się stworzyć na każdym meczu wspaniałą atmosferę, korzystając z ciekawych choreografii, flag na kijach i pirotechniki. Młyn zasiada na północnej trybunie i liczy od 300 do 700 fanów, choć należy zaznaczyć, że wiosną '01 na finale Pucharu Węgier w Budapeszcie było 6000 kibiców z Debreczyna. Był to najliczniejszy wyjazd DVSC od 12 lat (w 1989 roku również na Finale Pucharu w miejscowości Vac było 6500-7000 debreczyńskich fanów). Do najdalszych swoich wyjazdów fani DVSC zaliczają Bordeaux, Wolfsburg, Rostock oraz Chorzów. Sloganem fanów DVSC jest okrzyk „Csak a Loki!” („tylko Loki!”). Loki to przydomek klubowy związany z „lokomocją” i wywodzący się od założyciela klubu, którym były węgierskie koleje w 1902 roku. Zdaniem autora artykułu, ultras DVSC są obecnie najlepszą węgierską ekipą spoza Budapesztu, choć z pewnością bardziej znany ze swych dokonań jest Diosgyor Miskolc. Na trybunach DVSC działa obecnie kilka grup kibicowskich, z których niektóre jeżdżą także na mecze wyjazdowe. Wymienić tu należy SZIVTIPROK ULTRAS DEBRECEN (główna grupa) oraz RED FRONT DVSC (pierwsza grupa, działająca z przerwami od 1991 roku), FORCE FIELD i RED HELL DVSC (młodsza część fanów DVSC), SONDERLING (skinheadzi zasiadający na trybunie południowej), BALMAZFRONT (chuligani z fan-klubu Balmazujvaros), VADMACSKAK (grupa skupiająca pleć piękną, po polsku nazwa tej grupy oznacza tyle co „dzikie kociaki”) oraz RED VETERANS DVSC (grupa najstarszych fanów). 46-letni autor tego artykułu jest członkiem ostatniej z wymienionych grup i przybliżył nam ją szczegółowo. Należą do niej przedstawiciele inteligencji m.in. nauczyciele, inżynierowie, dziennikarz, lekarze i... artyści, w przedziale wiekowym od 28 do 48 lat. Ich liczba waha się od 10 do 20 osób. Grupa ta powstała bardzo dawno temu, bo około 1971 roku, choć dokładna data ginie w „mroku dziejów”. „Weterani” nie zajmują się czynnie przygotowaniem opraw meczowych, ani tym bardziej chuliganką, natomiast z zapałem włączają się do dopingowania w czasie meczów. Grupa ta nie ma określonej orientacji politycznej, choć większość jej członków jest zwolennikami prawicy i antykomunistami. Przyjaciółmi fanatyków DVSC są kibice z grupy RED BLUE DEVILS kibicującej VIDEOTONOWI SZEKESFHERVAR. Dość dobre stosunki łączą ich także z fanami klubów Dunaferri, Vac i Arminia Bielefeld. Natomiast największą nienawiść czują do wszystkich klubów z Budapesztu (Ferencvaros, Ujpest, Kispest, Vasas, MTK) oraz do derbowego rywala z Nyiregyhaza. Na zakończenie kilka słów o kontaktach kibiców z Debreczyna z Polakami. Latem '98 DVSC grał w Pucharze Intertoto z chorzowskim Ruchem. Około 150 fanów Ruchu obecnych na tym wyjeździe pozytywnie wypowiadało się o prezentacji miejscowych. Natomiast wiosną '00 odbył się w Debreczynie towarzyski mecz Węgry-Polska, na którym było obecnych ponad 120 fanów biało-czerwonych. Młyn gospodarzy na tym meczu prezentował się również bardzo dobrze, zaś ich stosunek do Polaków był pozytywny. W myśl znanego powiedzenia „Polak, Węgier, dwa bratanki” kibice DVSC liczą na dobre kontakty z Polakami w czasie nadchodzących meczów kwalifikacyjnych do Mistrzostw Świata 2004.

Autor oryginału: SANDOR MIHALY Nadesłał: MARCIN (Hutnik Kraków)

DYNAMO MOSKWA

Dynamo Moskwa jest jednym z najstarszych i najpopularniejszych klubów w Rosji. Jak to bywało w krajach socjalistycznych, Dynamo założone zostało jako klub policyjny w 1923 roku, z czego my fanatycy nie jesteśmy dziś dumni. Nasz klub był 11-krotnym mistrzem Rosji oraz 7-krotnym zdobywcą krajowego pucharu. Barwy Dynama są niebiesko-białe.

Historia chuliganów Dynama rozpoczyna się gdzieś w połowie lat 70-tych. W połowie lat 80-tych na trybunach naszego stadionu narodziła się pierwsza w historii rosyjska grupa fanów „klub miłośników pójścia popić” :) Później w okresie upadku ZSRR nastąpiły gorsze lata dla kibiców w naszym kraju, lecz na szczęście pojawili się u nas nowi liderzy, którzy potrafili wyciągnąć ekipę z dołka. Na dzień dzisiejszy fani Dynama skupiają się w następujących grupach kibiców: **BLUE -WHITE DYNAMITE**: grupa zrzeszająca starszych fanów Dynama, chuliganów, ultrasów, w latach '98-99 grupa to nadawała ton całemu ruchowi kibicowskiemu w naszym klubie.

PATRIOTS: dzisiejsi nasi przywódcy, 90% akcji i awantur to działalność „Patriotów”. Po śmierci kibica Zenita Petersburg w 2000 roku grupa jest oficjalnie rozwiązana, ale jest to tylko dezinformacja dla rosyjskiej policji.

NORTHLAND: dzielnicowa grupa z północnej Moskwy, z rejonu Bieszczudnikowo. Wszyscy są skinheadami i wydają własnego zina.

CAPITALS FIRM: grupa założona we wrześniu 2000, preferują walkę bez sprzętu, z gołymi rękoma.

NO NAME FIRM: ekipka założona w lutym 2001, skupiająca młodych hools w wieku 17-19 lat.

OTF (OUTSIDE TERRACES FIRM): składa się z dwóch grup po 20 osób, ich głównym wrogiem jest ekipa Spartaka „Devils Band”. **YOUNG SQUAD**: brak informacji.

Wszyscy hooligans Dynama reprezentują poglądy „White Power” i „Nazi”, wielu skinheadów należy do aktywnych kiboli naszego klubu. Obecnie popularne staje się chodzenie bez flag, szali i innych emblematów klubowych, 70% prawdziwych hools nie może uczestniczyć w meczach u siebie z powodu represji policyjnych.

Na zakończenie słów kilka o naszych zgodach i kosach. Głównym wrogiem jest Spartak Moskwa, pozostali to Torpedo Moskwa i Zenit St. Petersburg. Przyjaźnimy się natomiast z hools CSKA Moskwa („Red Blue Warriors” i inni) oraz Torpedo-ZIL Moskwa.

Opracowano na podstawie opisu nadesłanego przez TETONA (Hutnik Kraków)

DVSC Debreczyn - FTC 00/01

Videoton - DVSC Debreczyn '01

DFC - DVSC Debreczyn 98/99

**ФК "ШАХТЕР"
КАРАГАНДА**

**ФК "ДЕБРЕЦЕН"
ДЕБРЕЦЕН**

КАЗАХСТАН

ВЕНГРИЯ

17 июля 2008 года
18:00
стадион "ШАХТЕР"
Караганда

кубок УЕФА

A karagandai falragasz a Lokomotív és a helyi Sahtyor UEFA-kupa-csatáját reklámozza

S'Arenal, Mallorca szigete (2008. július)

Ilyennek látja a szürrealista képzőművész a bandát.
Szerintem ennél valamivel konzolidáltabban festünk...

Tak twierdzili o sobie hools Wisły. Nie zaprzeczam, ani nie potwierdzam, oceńcie sami.

A oto inne awantury lub drobne brudy w 1998, których dane zostały zdobyte:
 KARPATY KROSNO - CRACOVIA
 CZUWAJ PRZEMYŚL - CRACOVIA
 LKS ŁÓDŹ - ZAGŁĘBIE LUBIN
 BOLESŁAWIEC-GÓRNIK W-YCH
 WISŁA KRAKÓW - WIDZEW ŁÓDŹ
 LKS ŁÓDŹ - WIDZEW ŁÓDŹ
 WIDZEW ŁÓDŹ - LKS ŁÓDŹ
 ZAGŁĘBIE LUBIN - GÓRNIK ZABRZE
 PELIKAN Ł - ZAGŁĘBIE SOSNOWIEC
 ZAGŁĘBIE SOSNOWIEC - ODRA O.
 GKS BIELCHATÓW - LEGIA W-WA
 WIETCISA SKARSZEWY - BALTYK
 STILON - CHROBRY GŁOGÓW
 LKS ŁÓMŻA - JAGIELLONIA
 ODRA SZCZECIN - ŚLĄSK
 ODRA OPOLE - ŚLĄSK
 UNIA N.SARZYNA - RESOVIA
 POGOŃ LEŻAJSK - SIARKA
 GRANAT SKARŻYSKO - MOTOR
 BOLESŁAWIEC - CHROBRY
 CZUWAJ - POLONIA PRZEMYŚL
 POLONIA PRZEMYŚL - JKS J-AW
 ELANA TORUŃ - POLONIA BYTOM
 URSUS WARSZAWA - ARKA GDYNIA
 AMICA WRONKI - RUCH CHORZÓW
 MOTOR - SIARKA TARNOBRZEG

Na pewno było jeszcze więcej incydentów, ale o tych mam 100% dane.

Hooligans na Węgrzech

Na Węgrzech jest sporo grup chuligańskich, lecz ich stadiony nie są znane z awantur kibiców. Ale tak niepozornie bezpieczny stadion nie zawsze musi być miejscem sielankowym. Oto aktualny wykaz najlepiej działających „madziarskich” grup chuligańskich w 1998 roku, przesłany przez kibica DVSC:

1. Kettes Szektor / Ferencvaros
2. Viola Kaos / Ujpest
3. Sutrm und Drang / Diosgyor
4. Dogs Elite Hooligans / Szombathely
5. Szelidek / Kispest
6. Hooligans Debrecen * / DVSC
7. Settoe / Zalaegerszeg
8. Blue Front / Hodmezovasarhely
9. Keleti Front / Nyiregyhaza
10. City Boys / Sopron

* - Unscarred, Wrong Side, Red Front, North Side Hooligans, Brutal Side.

Ogólnie Ultras Scene z Węgier lepiej prezentuje się w dopingiu i wszelkich pokazach pirotechnicznych. Narazie żadna polska ekipa nie nawiązała bliższych kontaktów z „madziarami”! A powinniśmy brać przykład ze starego powiedzenia:

„Polak - Węgier dwa bratanki i do bitki i do szklanki”

ULTRAS GALERIA

Jeśli interesują Cię negatywy z ciekawymi składakami (collage), które posiadają wstawki (jak te powyższe) to napisz pod adres:

PAWEŁ PODOLSKI
 ŚNIADECKICH 6/45
 37-300 LEŻAJSK
 TEL(0-195) 421423

Składaki są montowane przez fotografa. Zawierają zdjęcia z przed flag(teleobiektyw) i z awantur. Cena 1 negatywu wynosi 3,50 zł.

Minimalne zamówienie to 4 neg.

POLISH POWER

1999-ben a lengyel Ultra Front a 6. helyre rangsorolta a Hooligans Debrecent. (Ezzel a fantáziánévvvel ruházta fel az Unscarred, a Wrong Side, a Red Front, a North Side Hooligans és a Brutal Side egyesített állományát.)

*„Örök dolgok közé legyen híred beszótt...”
(Babits Mihály)*

Ők mondták, írták – rólunk

Itthon a Diószegi úti (ma Vágóhíd utcai) pályán játszottunk, általában 6-8 ezer néző előtt, míg a Nagyvárad AC ellen 12 ezren zsúfolódtak össze. Idegenbe is ezrek jöttek el velünk, ami a háborús viszonyok közepette fölöttébb becsülendő volt.

(Komlóssy Imre,
a DVSC 2008-ban eltávozott, feledhetetlen emlékű labdarúgója és edzője)

- * - * -

A mi időnkben a szakadó eső vagy a kánikula ellenére húszezren jártak a meccseinkre, még a második vonalban is. Csodálkozol azon, hogy ilyen publikum előtt a Sátánt is felökleltem volna?

(Potyók Lajos, a DVSC és a DMVSC néhai labdarúgója)

- * - * -

Amióta a DVSC – kénytelen-kelletlen elhagyva korábbi szép sikerei színterét, a Vágóhíd utcát – a Nagyerdei stadionba költözött, még az egyébként hatalmas szurkológárdájánál is jóval nagyobb, 20-22 ezres tábor buzdítja. Ha semmi másban, ebben az óriási drukkerbázisban bízhatnak a piros-fehérek, a magyar játékosok többsége ugyanis szinte teljesen elszokott attól, hogy telt ház, zsúfolásig megtöltött szektorok előtt játsszon. A Vasutas számára viszont ez a mindennapos.

(Lakat T. Károly újságíró)

- * - * -

Köszönet jár a szurkolóknak, külön a B-középnek. Sok fiatal idegenben is buzdította a csapatot, minden támogatást megkaptunk tőlük.

(Lipők Lajos, a DVSC és a DMVSC volt labdarúgója)

- * - * -

Le kellett volna vinni az utánpótlás-válogatottat vidékre, például Debrecenbe. Lett volna nézőszám, biztatás, atmoszféra, a selejtezőhöz méltóbb. Ott ugyanis még mindig sikk meccsre járni.

(Nyilasi Tibor szakkomentátor, az FTC és a válogatott volt labdarúgója)

- * - * -

Egy klub ereje a szurkolótábor. Fontos az egyesület szurkolótáborának száma és az elszántsága. Szerencsére, a Lokinak népes a tábora, elszánt és igényes szurkolói vannak.

(Szima Gábor, klubtulajdonos és klubelnök)

- * - * -

A daloló B-közép? Imádozt engem, én pedig imádoztam valamennyi tagját. Ez a megmásíthatatlan igazság.

(Dóczé Zoltán, a DVSC néhai labdarúgója)

- * - * -

Emberek, gyerünk, gyerünk! Most jön a hatodik, most jön a hatodik!

(Kósa Lajos, Debrecen polgármestere – Splitben)

- * - * -

Gyakran láttam az ellenfelek arcán a rémületet, amikor rákezdte a nézősereg a „Hajrá, Lokit!” Mit mondjak, remek érzés volt tapasztalni, hogy félnek. Igen, féltek tőlünk és az Oláh Gábor utcai pokoltól.

(Garamvölgyi Lajos, a DMVSC volt labdarúgója, a DVSC volt edzője)

- * - * -

Az igazi lokisták mindig is tudták rólam, hogy közéjük tartozom.

(Dombi Tibor, a DVSC válogatott labdarúgója)

- * - * -

A DVSC-ben játszani rang, még az NB II-ben is. Mindig van szurkolónk, most is, hogy a nyakunkra került a kard.

(Puskás Gyula, a DVSC volt labdarúgója)

- * - * -

Tudom, hogy Debrecenben iszonyú hangulat vár ránk, megtapasztaltam már az ottani légréteget az NK Varteks edzőjeként. Függetleníteni kell tőle magunkat. A stadion ugyan kicsi, annál forróbb.

(Miroslav Blažević – a Hajduk Split edzőjeként)

- * - * -

A szilaj hangulatot, a csodás élményeket, amelyeket a Nagyerdőben átéltem, soha senki nem veheti el tőlem. Isten megajándékozott velük.

(Liviu Goian, a DVSC volt légiósa)

- * - * -

Amikor a Nyíregyháza ellen kinéztem a folyosóról, láttam kint a tömeget. 25-30 ezren vártak bennünket, és még órák voltak a kezdésig. Ültek az emberek a júniusi forróságban, és hittek abban, hogy legyőzzük a Szpartit. Tudtam a meccs előtt, nem veszítünk, és így is lett. A lefújást követő percek engem a földrengésekre emlékeztetnek, azok lehetnek hasonlóak.

(Szigeti András, a DVSC és a DMVSC volt labdarúgója)

- * - * -

Az 1989-es politikai fordulat után a fővárosiak mellett a debreceniek jártak az élen az ultraszemlélet meggyökereztetésében és elterjesztésében Magyarországon.

(Fabio Bruno újságíró, a Supertifo volt rovatvezetője)

- * - * -

Mert ezt a közönséget, amelyik ennyire megszeretett engem, nem fogom tudni soha elfelejteni.

(Nicolae Cornel Ilea, a DVSC volt légiósa)

- * - * -

Szeretném megköszönni a stadionban helyet foglaló szurkolók támogatását, szinte behajszolták a fiúkat a győzelembe. A nehéz pillanatokban is kiálltak a csapat mellett.

(Szilágyi Sándor cégvezető)

- * - * -

A debreceni publikum sokat segített nekünk abban, hogy a harmadik helyet elérjük. Különösen a B-középfelkészítés biztatása jelentett sokat, azoké a fiúk, akik veszített álláskor sem fordultak el tőlünk.

(Vachter Ferenc, a DVSC volt labdarúgója)

- * - * -

Hihetetlen élményt, stabil hátországot, plusz egy embert jelent a helyiek lelkesedése. Úgy látom, még az ellenlábásokat is feldobja kezdetben a hangulat, később aztán bénítóan hat rájuk, nemigen szoktak ilyesfélékhez.

(Horváth Béla, a DVSC volt kapusa)

- * - * -

Hú, mennyien vannak itt! Kik maradtak otthon? A klausztrófóbiások?

(Vincze István, a Budapesti Honvéd és a válogatott volt labdarúgója)

- * - * -

Magam is a zászlóhordozók nemzedékéhez tartozom, akik a torkukat nem kímélve biztatták a DVSC-t mérkőzésről mérkőzésre.

(Herczeg András, a DVSC volt labdarúgója és edzője)

- * - * -

Szinte biztos vagyok abban, hogy az NB II-ből feljutó három csapat közül a DVSC marad bent a legtovább. Óriási közönsége pontokat érő támogatást nyújt majd neki.

(Palicskó Tibor – a ZTE edzőjeként 1979-ben)

- * - * -

Kölyökként a B-közép tagja voltam, arcomat pirosra pingáltam, mint az igazi ultrák, és úgy indultam a csarnokba, a kézilabdás lányok meccseire. Ki sem látszottam a korlát mögül, ám nem érdekelt.

(Böör Zoltán, a DVSC volt válogatott labdarúgója)

- * - * -

Ebben a városban nagyon szeretik a focit, könnyű volt otthonra találni. Én már a DVSC-ben gondolkodom, habár még nem szabad játszanom. A DMTE? Nem illik velünk egy napon említeni, utcahosszal vagyunk előtte.

(Tóth Ernő, a DVSC és a DMVSC volt labdarúgója)

- * - * -

Az itteni banda, akár a zvezdás Delije Belgrádban, csak valamivel kisebb kiadásban. Mindenesetre a színek, az északi oldal, a fanatizmus és a mentalitás – mind stimmelnek.

(Igor Bogdanovics, a DVSC légiója)

- * - * -

Nem volt ennyi mocskolódás, durvaság, nem tüntetett a néző, hanem szurkolt. Persze, akkor sem ártatlan báránykák jártak a bajnokikra, bizony arra is volt precedens, hogy elcsattant néhány pofon, ám nem ezért jöttek ki a drukkerék. Néha úgy érzem, manapság háború folyik a lelátókon.

(Kiss János, a DVSC és a DMVSC volt válogatott labdarúgója)

- * - * -

Debrecen a nyugalom szigete, legalábbis a prágai közlekedési káosz után mindenképpen az, a DVSC tábora pedig a lehangosabb és a legjobb kerek Magyarországon.

(Miroslav Beránek, a DVSC volt edzője)

- * - * -

Azért az Oláh Gábor utcában, telt ház előtt küzdeni sem volt utolsó dolog. A hangorkán szárnyakat adott nekünk, a közönségünk lett a tizenkettedik játékosunk.

(Madar Csaba, a DVSC volt válogatott labdarúgója)

- * - * -

1950-ben kiesésre álltunk. Az Újpest ellen kiegyenlítettem, majd gólhelyzetben Sólyom hátulról felrúgott, de nem kaptuk meg a jogos büntetőt. A mérkőzés félbe is szakadt, mert a tömeg tiltakozott, meg akarta lincselni a bírót. Eléggé vérmes szurkolóink voltak...

(Sidlik István, a DVSC néhai labdarúgója és edzője)

- * - * -

Nem kertelek, valóban felemelő érzés a fantasztikus közönségünk előtt szerepelni. Sohasem vagyunk egyedül, Splitben, Manchesterben, az Üllői úton vagy Pápán sem voltunk. Szerintem értünk szorít manapság Magyarország leghangosabb, legelkesebb tábora.

(Supka Attila, a DMVSC volt labdarúgója, a DVSC volt edzője)

- * - * -

A legtöbb cimborám a North Side Hooligans nevű osztagban gyülekezik. Érzelmileg leginkább hozzájuk kötődöm, az ő sáljukat hordom, de nem vagyok állandó tag. Nem is szeretek elkülönült bandákról beszélni, és mert a B-közép kifejezés elavult, leginkább az „északi oldal” gyűjtőfogalmat kedvelem. Kifejezi az egységet, az összetartozást, az emberi kapcsolatokat, mert ezek a legfontosabb vonatkozások a számomra. Az első bajnoki avató éjszakája örök emlék marad, vagy ötvenezren kerültünk azonos hullámhosszra.

(Lukács László, a Tankcsapda frontembere)

- * - * -

Mintaszerűen viselkedtek a fiatalok. Ilyen vendégszurkolókat még nem láttak Vácott soha.

(Bozsó Zoltán, Vác rendőrkapitánya 1999-ben)

- * - * -

1969-ben megnyertük az NB II küzdelmeit, és hétezeren ünnepelték a diadalt. Mi ebben a kivételes? Hogy a harmadik osztályban lettünk bajnokok.

(Vaczlavik Ferenc, a DVSC volt labdarúgója, a DMVSC volt edzője)

- * - * -

Győztünk 2-1-re, felkerültünk végre az NB I-be, és a szurkolóink akkora dáridót csaptak, mintha BEK-et szereztünk volna – mondjuk – a Johan Cruyff által vezérelt Ajax ellenében.

(Szabó II József, a DVSC és a DMVSC volt kapusa)

- * - * -

A varasdiak stadionja szebb ugyan, mégis a mieink irigyelhetik a DVSC-t – a szurkolói miatt. Fantasztikus közönségük van a debrecenieknek, ismét letették az európai vizsgát, hiszen lelkesen, teljes odaadással biztatták kedvenceiket, és az általuk kreált koreográfia is gyönyörű volt. Le a kalappal előttük!

(a Večernji List horvát lapot a Nemzeti Sport idézte)

- * - * -

1981 tavaszán 1-0-ra legyőztük a Nagyerdőben a Fradit, és a bejárat előtti betonozott téren kétezeren vártak ránk. Ki sem léptünk a nagykapun, a tömeg a vállára kapott bennünket, s diadalittasan vitt körbe. Ilyet korábban sehol sem tapasztaltam.

(Szűcs István, a DMVSC volt kapusa)

- * - * -

Néha még ma is hallom a lelátók morajlását, a gracsovozását, a „Szép volt, Vitya!” kezdetű rigmusát. Megborzongok az emlékétől.

(Viktor Gracsov, a DVSC volt légiósa)

- * - * -

13 ezren utaztak ötszáz kilométert a DVSC-Manchester United Bajnokok Ligája selejtezőjéért? Mindezt a hendikep (0-3) ismeretében és munkanapon? Tényleg igaz? Ez a teljesítmény a legnépesebb lengyel szurkolói táboroktól, a Legia Warszawa, a Lech Poznań vagy a Wisła Kraków kibiceitől is megsüvegelendő volna.

(Marcin Kądziołka, a To My Kibice fanmagazin fotósa)

- * - * -

Élmény az Oláh Gábor utcai stadionban pályára lépni. Mindig felpörget a remek léggör, a rengeteg néző, a dübörgő taps, a szavalókórus. Szinte megtáltosodom, még akkor is, ha éppen nagyban szidalmaznak.

(Kovács Zoltán, az Újpest volt válogatott csatára)

- * - * -

Debrecenben korrekt volt a publikum, mert sportszerűen elismerte és megtapsolta a rivális csapat tudását, teljesítményét.

(Buzánszky Jenő, az Aranycsapat és a Dorog hajdani legendás jobbhátvédje)

- * - * -

Itt a tréningeken is több érdeklődő jelenik meg, mint a Budapesti Volán SC bajnokijain szokott. Uraim, vegyék ezt nagy-nagy megtiszteltetésnek!

(Dr. Lakat Károly, a DMVSC néhai edzője)

- * - * -

Jólesett a taps, meghatott a „gyere haza, Balázs!” biztatás. Sohasem tagadtam, noha nem Debrecenben születtem, ereimben lokista vér csörgedez.

(Magyar Balázs, a DVSC és a DMVSC volt labdarúgója)

- * - * -

Természetesen örültünk a tábor szeretetének, hatott ránk a buzdítás, a hangulat. Ha azt mondom, hogy a váci kupadöntőn a hétezres debreceni hadaknak is köszönhetjük a serleget, akkor még visszafogottan nyilatkozom.

(Sándor Csaba, a DMVSC és a DVSC volt labdarúgója)

- * - * -

Én konferáltam a műsort 1979. június 3-án a Nagyerdei stadionban. Odamentem a trópusi hőségben a mikrofonhoz, és jó darabig csak ámultam meg bámultam zavaromban. Na, ja, harmincezer ordító ember előtt nem sokszor adatik meg szpikernek a szereplés lehetősége!

(Weisz György újságíró, tévériporter és humorista)

- * - * -

A fővárosban a kutya sem tudta, hogy labdarúgó vagyok. Itt az egész város törődött velem, és ez csuda jó érzés volt.

(Somogyi Mátyás, a DMVSC volt labdarúgója)

- * - * -

Megemelem kalapomat a csapatuk és a drukkereik előtt, uborkaszegzonban elsőrangút produkáltak. De ez a stadion...

(Ewald Lienen – a Hansa Rostock edzőjeként 1998-ban)

- * - * -

Felnéztem a piros-fehér tengerre, amely készült elönteni a váci pályát, és a legszívesebben mind a hat-hétezer hajdúságít a keblemre öletem volna. Soha azelőtt és azóta nem éreztem ilyet. Nyugodtan megírhatod, az volt életem legmámorosabb perce a futballpályán. Láttam a boldogságtól zokogó szurkolóinkat, és egyszerre megértettem őket. Kivételes pillanat volt, mely többé aligha jön vissza.

(Vadicska Zsolt, a DVSC volt labdarúgója)

- * - * -

Kifejezetten szeretek Debrecenből tudósítani, az ottani kulisszák a régi idők futballjának ízeit idézik fel bennem. Az alföldiek mindig is megadták a módját.

(Bánki József újságíró, az FTC volt labdarúgója)

- * - * -

A futballt oda kell vinni, ahol szeretik, a mi közönségünk pedig rajongott érte. Nagy hajtóerő volt a számunkra, hogy a pályán nem túrték meg a drukkerok a lézengő játékost, megkövetelték a rohanást, a hajtást, az igyekezetet.

(Menyhárt Ernő, a DVSC és a DMVSC volt labdarúgója)

- * - * -

Nagyon örültem annak, amikor a fiúk valóra váltották a sok-sok, valóban ízig-vérig szurkolónak nevezhető, roppant lelkes ember vágyát, akik éveket adtak volna az életükből azért, hogy a Loki megint NB I-es lehessen.

(Dunai II Antal, a DVSC volt labdarúgója és edzője)

- * - * -

Számomra Debrecen a szülőföldet jelenti, a DVSC pedig a vágyaim gárdáját. Lokistának lenni közösségi élmény, életérzés, és aki nem a „Hortobágy szélén” cseperedett fel, ezt talán meg sem értheti.

(Sándor Tamás, a DVSC válogatott labdarúgója)

„I have not the slightest doubt that hell is full of late football fans.”
(„Afelől szemernyi kétségem sincs, hogy a pokol csordultig tele néhai futballdrukkerekkel.”)
(Mick Jagger)

Görbetükör

Atadom a szót cimboráimnak, lokista ismerőseimnek, hadd emlékezzenek. Lehetőséget kaptak, hogy felelevenítsenek egy-két múltbeli csibészséget. Nem jelent gondot, ha ugyanazt mondják. Az sem baj, ha ugyanarról az esetről abszolút másképpen vélekednek a narrátorok, mert életképeik bizonyítják „a több szem többet lát” tételét, és azt is, hogy gyakorta teljességgel másként.

„Ez mind én voltam egykor” – vallotta a sziporkázó pennájú Füst Milán. Ezek mind mi voltunk egykor – módosított kitételén a nyelvvel való bánásban kevésbé mesteri Sándor Mihály. Az egymáshoz illesztett epizódmozaikokból aztán kirakódott a monumentális körkép a táborról. Kerültek a piktúrára szelíd és vadító tónusok, megvallom őszintén, az utóbbi árnyalatokból jutott a több. Szívem szerint a fejezet elé írnám intésül, hogy csak 18 éven felülieknek ajánlom az elolvasását, a gyengébb idegzetűek, a nem focifer-tözötték jobban teszik, ha lendületesen továbblapoznak. Még valamit tisztázzunk, a saját szerepemet. Nos, jóhiszemű lejegyzője voltam az elhangzottaknak, nem kommentátora vagy erkölcsi megítélője. Mindazonáltal tartsuk a szemünk előtt, hogy ami az adomákban az egyik félnek vicces, humoros, a másiknak, az elszenvetőjének a vaskos tréfa lehet épp az ellenkezője: szomorú, esetleg tragikus.

DIHEN TIBI

(RED TERRITORY)

A Záhonyi VSC-DVSC Magyar Kupa-mérkőzés előtt nem tudtunk sehogyan sem füstöt szerezni, csináltunk hát párat pingpong labdából. Valami vakondirtót is vettünk, abból szintén füstbombát gyártottunk. Elkezdődött a meccs, a zöld-fehér (mind fradista volt, még a klubszínük is egyezik) helyi szimpatizánsok felháborodva kifogásolták, hogy nem látnak tőlünk. Mondták, üljünk már le a valagunkra. Nekünk sem kellett több, benyomtuk a füstöket, hadd szokják. Volt ott fuldoklás, köpködés, krákogás, harakolás, taknyuk-nyáluk egybefolyt. Nyertünk 7-1-re, közben végig azt szajkózták a szabolcsiak, hogy majd augusztusban megszívjuk. Na, de mi lesz augusztusban? – tanakodtunk tanácstalanul. Nem jöttünk rá a titok nyitjára, végül megkérdeztük tőlük. Hát, srácok, akkor játszotok a Fradival – közölték kajánul. Válaszul azonnal felharsant a „zöld majmok, zöld majmok” rigmus. Kivezényeltek két rendőrt (!) is a pályára. Kértek szépen bennünket, ne legyen falurombolás. Nem is lett.

A Hajdúnánás-DVSC-re 1993 tavaszán már feljutóként utaztunk. Életem talán legunalmasabb 90 perce volt a 0-0. Jól láthatóan mindenkit zavart a labda, a játékosok arra törekedtek, nehogy véletlenül az ellenfelük kapuja elé tévedjenek. Langyos döntetlent fixált le a két hajdúsági csapat, és tartotta is magát becsülettel a megbeszéltekhez. Lehattunk vagy 600-an, zúgott a „Fehér-Magyarország, Fehér-Magyarország” csatakiáltás. A találkozó után Steve egy rohadt nagy lakattal lezárta a város főútján a sorompót, a kulcsot meg eltüntette. Oltári dugó alakult ki, a gépkocsik bömböltették a dudákat, a sofőrök kiugráltak belőlük, idegesen hadonászva reklamáltak, mialatt mi fetrengtünk a röhögéstől. A bakter két-ségbeesetten fűrészelni kezdte a lakatot, és 45 percnyi izzasztó meló után siker koronázta a hadműveletét. Újraindulhatott a forgalom.

Slisszoltunk hazafelé a Vasas-DVSC női kézről 1994-ben. Monor után lefényképezték a buszt, meg kellett állni. Lemászott mindenki, és amíg a sofőr egyezkedett a yardokkal, addig Cimpi, Pelles és Kak-

tusz lelopták a rendőrautó antennáját, levették a rendszámabláját, és bedobták őket az út menti bozótba. Koromsötét volt, ezért addig nem engedtek tovább bennünket a fakabátok, amíg meg nem kerestük. Két és fél órán keresztül kutattunk utána, a szúnyogok nagy örömére.

Meg nem mondom, hogy mikor, de Csabáról vitorlázva a köröstarcsai zsandárok mobilon átszóltak Körösladányba, hogy arra húz el a debreceni banda két busszal, a harmadik már elment, azzal nem volt problémájuk. Semmiképpen se engedjék a kollégák megállni és leszállni a dinkákat, kísérjék őket tovább Szeghalomig. Az volt a gubanc, hogy közben bemérték bennünket gyorsajtásért, holott az egyik gépünket kövekkel péppé zúzták a lilák. Meg kellett állni a közlekedési kihágás miatt, persze, hogy leözönlött a nép, a hekusok meg fogták a fejüket kínjukban. Zico talált egy biciklit, azzal a lendülettel át is dobta a kerítésen, az ráesett valami fából eszkábált kutyaóra. Zúg utánunk fél óra múlva veszett szirénázással a meseautó, lemeszelnek, keresik a bringát a túlsúfolt kaszniban, mi akkorra rég elfelejtettük a mókát. Ugrattuk a zsekákat, hogy a szatyrokat is mutassuk meg? Azokat nem kellett.

Füzesabonyban bezsuppolták a parancsnokságra a teljes pereputtyot, faggattak, kameráztak. Abai már oda volt bilincselve a radiátorcsőhöz, mire bennünket behajtottak az őrre. Kérdik, hogy hívják. Pléhporfával közölte a jegyzőkönyv vezetőjével, hogy Leone Öttizes a neve. Nagy nyerítés tört ki, a foglár viszont nem lehetett tréfás kedvében, jól térdhajlaton hajította a gumibotjával, hogy nyekkent belé. Biztosan nem látta Sylvester Stallone Lock Up című filmjét.

Dunaújvárosi epizód következik. A Kurta kocsmánál leálltunk a lélekvesztővel, öten beugrottunk piát venni. Egyszer csak kiment a világítás, kipurcant a zenegép, sötétség borult ránk. No, ideges is lett azonnal a kocsmáros. „Majd adok én nekik” – sziszegte, és piszkavassal a kezében indult kifelé a csárda elé. Ott szembesült a századnyi haramiával, meg azzal a felháborító látvánnyal, hogy rekeszsámra pakolják be a buszba a sört és a bort a raktárából. Egy fillért sem fizettünk, az illető azonban kihívta a rendőrséget. Átkutatták a két Ikarust, de a lopott italkészletet nem találták meg. Na, ja, az utastér alatti csomagtárolóban volt felhalmozva, és ott pont nem nézték! Kis idő múlva cefetül kikaptunk Újvárosban, el is úszott a csajok bajnoki címe.

Talán hihetetlen, hogy Tiszakécskén a kommandósok védtek meg a kommunális rendőröktől. Szabó Peti érdeklődött az egyiktől, hogy munkásőr-e a biztos úr, mert azok járkáltak ilyen undorító hacukákban. Ekkor tört ki a balhé, válaszul leparasztolták a brancsot a tájjellegű egyenruhások. Akkor a mieink a lelátóba betonozott hullámtörőket kezdték letörni, és darabjaikkal bombázni a szerveket. A „kékek” takaréokra állították az ottani kollégáikat, nem engedték be őket a szektorunkba, nem szállhattak fel a buszunkra, nem írhattak fel, és nem vihettek el senkit közülünk. Hazafelé viszont büntetésből nem pihenhettünk meg sehol, noha tízpercenként kellett volna pisilni meg hányni egyeseknek, kénytelenek voltak a reklámzacskókba üríteni. A negyven férőhelyes járművön összezsúfolódtunk vagy hetvenen. Álomút lett belőle.

Zilahon történt, hogy amint a tragacsunk leparkolt, odajött lemosni az oldalát egy koszos kiskölyök. Tartotta a markát a baksisért, Steve kihajolt az ablakon, illedelmesen megköszönte a munkáját és gyöngéden lefújta gázspray-vel. Jobban járt így, mint a másik szerencsétlen, aki a kulcslyukon keresztül lesett ránk. Festékszóróval spricceltek a szemébe.

PILU

(NORTH SIDE HOOLIGANS)

Miről gyónhatnék én neked? Megmondom a frankót, jóformán csak a brutalitásról, a vagánykodásról, a rablásról, nem csip-csup turpisságokról. Ezekből állott az 1990-es évek közepén az életünk. Békéscsabán egyszer szó szerint szarrá vertek bennünket a rendőrök. Egymás mellett állt a két tábor, de az elkülönítést még úgy-ahogy megoldották a rendezők. Elkezdtünk petárdázni, füstbombázni, arra berontottak a kommandósok, és mindenkit ütöttek. Bárányt azonnal bilincsbe verték, a földön fekve húzták ki a stadionból, közben a gumibotjukkal aprították, a bakancsukkal taposták. Gatya megkérdezte az egyik kutyás rendőrt, mennyi idő a németjuhásza a pórázon, mire azt a választ kapta, hogy tizenegy hónapos, de már ugratta is rá az ebet a gazdája. Gatya berágott, és felrúgta a magasba jószágot, csak

úgy vinnyogott a levegőben, hát a pajtit is megfektették. A végén elfogyott a dolmányosok tudománya, egyszerre eresztették ki a két galerit, és amikor frontálisan találkoztunk, akkor kitört a káosz. Élesben ment az aprítás, előkerültek a kövek, az üvegek, le a nadrágszíjak, percekig cséptük egymást, aztán a sisakosok erősítést kaptak, rendet vágtak köztünk.

Ha a fővárosban mérkőztünk, aznap Szolnoknál már ki sem nyitott a benzinkút, mivel korábban rendre letaroltuk.

Egyszer jött velünk három-négy rányi is, akiknek plüssállatkákat szajréztünk, de elszámoltuk magunkat, eggyel kevesebbet fújtunk meg. Nosza, lett is belőle sértődés. Nem bírtuk tovább a nyávogást, újból leszálltunk, és hoztunk a macikból a reklamáló popsinak is. Morgott a kutas valamit, kapott pár maflást, azzal el is hallgatott. Tanult az esetből, ha látta az újságban, hogy a DVSC lányai vagy fiai Budapestén játszanak, egész napon zárva tartott.

Meg nem mondom az évet, de azt tudom, hogy a Fáy utcából hajóztunk hazafelé, amikor az egyik parkolóban két török kamion mellé faroltunk be. Valamelyik kopasz azonnal bemosott egyet a janicsárnak, nem tetszett a füstös képe, romának nézhette. Akkor a sértett sofőr meg a társa hatalmas késekkel rontottak ránk. Nem sok esélyük volt az egész busz ellen, örülhettek, hogy nem kerültek kórházba. Mi viszont bekerültünk a kóterbe a kálkapolnai csintalanságok miatt, a teljes úri társaság ám! A csap-széknél megálltunk. Láttuk, hogy kívül, a kerítésnek támasztva dekkol egy bicikli. Régi típusú, nehéz kétkerekű volt, az egyik örült megtaposta, a küllőit kirúgta. Ebből keveredett a botrány, válaszként a szekusok az egész díszes kompániát előállították. Jött a kihallgatás, a jegyzőkönyvezés, a szembesítés, a filmezés, a becslés, ami kell. Lőttek a csajok meccsének, helyette hajnalig vallattak bennünket. Miért kellett mindez? Tudja a fészkes fekete fene! Így alakult. Biztosan jó heccnek tartottuk.

PETHE (SZUD)

A szaloniki út bonyodalma-
iról beszélnek, habár maga a
portya tényleg felejthetetlenre
sikeredett. Indult azzal, hogy a
főnökasszonyom csak úgy en-
gedett el, ha magammal viszem
a céget reklámozó molinót.
Ezért tűnt fel az inkriminált
kék-fekete-fehér színekombiná-
ció a debreceni transzparensok
közé préselve. (A felirata nem
publikus.) Különben csaknem
megfújták az oldalról odasün-
dörgő latrok a meccs utáni zúr-
zavarban. Nem szólhatott senki
a munkahelyemen egy mukkot

Drótteszt és eksztázis a Kórház utcában

sem, konstatálhatták valamennyien, teljesítettem a feladatot. Ám nem is erről akarok szólni, hanem a kisbuszunk egyetlen renitens tagjáról, akivel örökkön gondok voltak. Azzal kezdte, hogy a kajáját rajtunk kereste, holott nagyjából Szegedig az egészet befalta, csak utóbb nem emlékezett rá. Folytatta a vad szerb hegyek között, amikor egy szakadéknál felmászott a sziklás hegyoldalra, hogy dolgát végezze, a sofőr meg ordítva rohant utána, mert minden tele volt szórva taposóaknával. Nem is pisált az illető Bulgáriáig, és még ott is remegett, mint a nyárfalevél. Egyedül terpeszkedett el két ülésen, persze, ökelme kényelmesen tudott aludni, mi meg nyomoroghattunk a magunk székében. Reggel órákat vesztegeltünk miatta. Vártuk, amíg akkurátusan tollászkodik, megborotválkozik, átöltözik, szép komótosan leküldi az első sörét, majd fogat mos egy bolgár benzinkútnál. A Tumbába menetelkor elhagyta a jegyét, pánikba

esett. Úgy kellett hátulról megtaszítanunk a rendezők között, nehogy kint maradjon. Hazafelé természetesen egyetlen útlevel hiányzott, az övé, nem is kapott bele pecsétet a bolgár határőröktől. Idővel megkerült a dokumentuma, a kisbusz padlózatán hevert. Feltételezése szerint a pilóta ejthette le. Nos, ez a folyvást nyugós, amorális szerzet még tetézte is áldásos tevékenységét. Megkérte a jöttünkre váró bátyámat, őt is vigye haza, hiszen pontosan arrafelé lakik, amerre megyünk. Most mondjam azt, hogy elegendő volt belőle? Tehát beszállt, kényelmesen mellém telepedett. Kérdezte is másnap a barátnóm, ki volt a kövérkés vénasszony az autóban? Nem érted, mi ebben a poén? Ha emlékezetem nem csal, te voltál a szégyentelen.

Feleleveníték egy tanmesét is, mert jellemzi a bandát és az újabb idők magyar közállapotait. 1996 őszén Angyalföldről, a futballmeccsről keveredtünk hazafelé két busszal, és a hatvani benzinkútnál megpihentünk. Kószált ott néhány kiéhezett kuncsafra ácsingózó szajha, beljűk kötöttünk. Azzal a dumával álltunk elő, hogy hamburgerért fogadnának-e klienseket, a megszorult diákok vagy a nagycsaládosok kaphatnak-e kedvezményt stb. Jöttek ránk a stricik baseball-ütőkkel, szamuráj kardokkal, hogy mit zaklatjuk a lotyóikat feleslegesen. Lajos mentette meg a becsületünket megint, akadt kéznél a batáron pár használható sörösüveg meg biliárdgolyó, azokkal támadtunk vissza. A csicsás gépkocsijukat is kezelésbe vettük, a karosszériáján hamar keletkezett egy-két kraterszerű horpadás. Kihívták a rendőröket, mindkét fél össze-vissza hazudozott, a romák is meg mi is, hát bezsuppolták az egész gyülekezetet. Jegyzőkönyvet vettek fel odabent, ahogyan kell. Aztán pár nap múlva megjelent a sajtóban, a lefolytatott vizsgálatok után leváltották az ottani főkapitányt. Bebizonyosodott, hogy kapcsolatban állott a prostituáltakat futtató maffiózókkal. Úgy tűnik, megbuktattuk a korrumpálódott nagyvezírt, miattunk kapott selyemzsinórt.

LALI (B-KÖZÉP)

1986 tavaszán tombolt a kézilabdázás Debrecenben, amit a végtelenül szimpatikus játékosokból álló, fantasztikus teljesítményt nyújtó csapat meg is érdemelt. A kézilabdás csajok népszerűségében annak is szerepe volt, hogy ők meg tudták adni a szurkolóknak azt a sikert, amire a futballcsapatnak akkor esélye sem volt. Az IHF-kupában (a mostani EHF-kupa elődje volt) egészen a döntőig meneteltek a lányok. Bár a magyarországi bajnoki és MNK-meccsre rendszeresen elkísértük a csapatot, nemzetközi mérkőzésre addig nem tudtunk elutazni. Ennek elsősorban nem is az akkoriban már erősen szakadozott vasfüggöny, hanem a szurkolói szempontból balszerencsés sorsolás volt az oka. Belga, norvég és svéd ellenfeleket sodort az utunkba Fortuna, és bizony ezen országokba eljutni – kispénzű magyar fiatalként – nem volt esélyünk. A döntőben az NDK-beli (ma már számomra is hihetetlennek tűnik, hogy volt ilyen ország) SC Leipzig várt ránk, és természetesen azonnal felmerült bennünk a gondolat, hogy elkísérjük a csapatot a visszavágóra. Elszántságunkat tovább növelte, hogy a finálé első mérkőzésén hatgólos előnyt szereztünk itthon. Ilyen előzmények után hatan vágtunk neki az oda-vissza két és fél ezer kilométeres vonatútnak. A Budapestre tartó szerelvényen csatlakozott hozzánk két addig általunk nem ismert srác, velük együtt a Balt-Orient expresszre nyolc igencsak lelkes lokista szállt fel. Az út déltől másnap reggelig tartott, hálókocsijegyünk persze nem volt, így az egyetlen (?) lehetséges módon, ivással töltöttük az időt. Megismerkedtünk egy kint élő magyar zenésszel, aki mesélt nekünk a „tokosokról”. Aztán nagyon hamar mi is megismerhettük őket. Reggelre értünk Lipcsébe, első dolgunk volt, hogy megkeressük a szállodát, amelyben a lányok laktak. Nem volt nehéz dolgunk, mivel közvetlenül az állomás mellett áll, ráadásul Ákos bá' (az edzőlegenda Komáromi Ákos) éppen a hotel előtt ácsorgott. Itt megint csak találkoztunk néhány lokistával, majd rövidebb pofavizit után a lányok edzeni mentek, hát mi is elindultunk, hogy megkeressük a másnapi meccs helyszínét, és hogy jegyet vegyünk. Nagy csalódásunkra az „aréna” kívülről iskolai tornateremre hasonlított, viszont tudtunk beugrot szerezni, nekiláthattunk a város felderítésének. Ennek kettős célja volt, részben közelebbi ismeretséget akartunk kötni a német sörökkel, részben szállást kerestünk éjszakára. Tervünket felerészben teljesítettük, ennek következtében este fáradtan, ámde vidáman értünk a pályaudvarra, ahol az alvást terveztük. Kellemes meglepetésként egyszer csak megjelent a repülő csoport (a repülővel érkezett párt- és egyéb fejesek,

a klub körüli bennfentesek stb.) tolmácsa, hogy közölje velünk, a szállodájukban kiürítettek – vagyis ők összehúzódtak, összeköltöztek – öt szobát, hogy nekünk legyen hol aludnunk. Pártfűhrek voltak, vagy sem, szívet melengető érzés volt ez az összetartás odakint. Igen ám, de amikor a szálláshoz értünk, újabb problémával kellett szembenéznünk! Elegáns, négycsillagos szállodáról volt szó, egyikünk-másikunk viszont nem éppen ehhez a színvonalhoz öltözködött. Ráadásul a személyzet nem volt beavatva, úgy kellett kettesével felszivarogjunk. Szegény Skulót a rövid gatyójában túl feltűnőnek találták, szerezni kellett rá valami hosszúnadrágot. Szereztünk is. Skuló lehetett úgy 170 centis meg vagy 60 kilós, Pifu meg – aki urasan, két nadrággal jött el egy ilyen túrára – 190/120-as mutatókkal rendelkezett. Mindegy, ráadtuk Skulóra az ominózus ruhadarabot, a földön húzta az alját, és csodák csodája, így már nem volt feltűnő, mert simán feljutott a szobába. Nekünk egyágyas jutott, öten aludtunk benne, Pifut – pedig talán nem ő volt a legideálisabb alkat a fürdőkádban alváshoz – lábszaga miatt száműztük a fürdőszobába.

Reggel vidáman ébredtünk, és – harsányat köszönve a recepciónál – kísértünk az utcára. Az első kellemetlen meglepetés akkor ért bennünket, amikor az előző nap felfedezett kocsmák egyikébe akartunk betérni a „reggelizés” céljából. Zárva volt. Aztán a második, a harmadik, az ötödik szintűgy. Kénytelenek voltunk beletörődni, hogy meccs előtt nem lesz „früstök”. Eldöntöttük, jobb híján megyünk a fedetthez. Ott ért bennünket a második meglepetés, a fene tudja, hogy mi alapján szortírozva, de jó néhány debreceni szurkoló jegyét egyszerűen elvették és eltépték a bejáratnál az SC Leipzig feliratú, kék-fehér egyesületi melegítőben feszítő rendezők, akik „civilben” a klub cselgáncsozói voltak. Ezek a pechvogelek – a 2500 kilométeres táv lepörgetésének árán – az NDK televíziójának közvetítő kocsjában nézhették meg a mérkőzést, a jószívű német tévések jóvoltából.

Bennünket beengedtek, a teljesen üres csarnokban – amelyik valóban nem sokkal volt nagyobb, mint egy iskolai tornaterem, az egyik oldalán valami szutyok lelátóval – el is foglaltuk a legjobb helyeket, amíg fel nem világosítottak bennünket, hogy a jegyünk az egyik kapu mögé berakott székekre szól. Mi – látva, hogy hiába vitatkoznánk az IQ-fighter rendezőkkel – átvonultunk a helyünkre. Az egyik bennfentesünk – aki az első meccsen Debrecenben a németeket gardírozta és igyekezett mindenben a kedvükben járni – úgy gondolta, ő bőven megérdemli, hogy ne a kapu mögül lássa a küzdelmet. A szennyláda házigazdák viszont nem így ítélték meg, és a szerencsétlent a lábánál fogva húzták le a lelátóról, a feje csak úgy kopogott a betonlépcső széléhez csapódva...

Ahogy az egyik magyar újságíró közölte a mellette álló fejessel a lefújás után: „Nem megmondtam neked, hogy a keletnémet népség szemetebb az orosznál is.”

A döntőre sok szót nem érdemes vesztegetni, legfeljebb annyit, hogy a szünetben még nekünk állt a zászló, csak 12-9-re vezettek a szászok. A nemzetközi porondon azonban rutintalan csapatunk az ellenséges környezetben – legnagyobb klasszisunk, a játékot sérülten vállaló Szilágyi Katalin (Sziszi) nélkül – nem bírta a bírók által is támogatott SCL-lel (25-15).

A meccs után együtt sétáltunk a csapattal, próbáltuk vigasztalni a játékosokat, habár mi éppúgy le voltunk ketyyenve, akár ők. Utána beültünk, pontosabban kiültünk egy étterem teraszára, és elfogyasztottuk életünk minden bizonnyal legolcsóbb ebédjét. Öten voltunk, a kétfogásos kaja (pontosan olyan volt, amelyet a német konyhától általában várni lehetett) és a fejenként legurított öt – vagyis összesen huszonöt – sör hetven márkába került, akkori árfolyamon számolva körülbelül 350 forintba! (A falanszternek ható NDK államhatalma mesterségesen alacsony árszínvonalon tartotta az élelmiszerféléket, amíg csak tudta. Jórészt ebbe bukott bele. S.M.) A szerelvényünk éjfél körül indult vissza, kézenfekvő volt hát a leányok pályaudvar melletti szállodájában kivárni az időt. Először a bárban ücsörögtünk, aztán szép csendesen felszivarogtunk az egyik szobába, ahol kisebbfajta házibuli kerekedett, a szállóvendégek legnagyobb örömére. Mikor a vonathoz kellett indulnunk, újfent szinten voltunk, így aztán zengett az állomáson a „Scheiße Leipzig!” A visszaúton már nemhogy hálókocsijegyre, de helyjegyre sem volt pénzünk – ami keret maradt, azt másra szántuk –, ergo az utazási idő nagy részét a büfékocsiban töltöttük. Ha néha szunyókálni próbáltunk a fülkében, mindig megjelent valamelyik kalauz, hogy a helyjegyet követelje, és mindenáron meg akart bennünket büntetni. Mire Pestre értünk, kiegyeztünk a döntetlenben, vagyis mi lemondtunk az alvásról, ő meg a szankcióról. A pályaudvarról kimentünk Ferihegy II-re, megvártuk a repülővel érkező együttesünket. A reptér teraszára kemény tíz

forint ellenében lehetett kijutni, mit ne mondjak, eléggé nehezen sikerült összeszedni a masszív összeget. Szerencsére a hazaútert már nem kellett fizessünk, a csapatot szállító autóbusz elfuvarozta a bandát Debrecenig.

ZOLIKA
(RED VETERANS)

Az első és másodosztály között ingázó labdarúgócsapat helyett a szinte állandó sikerélményt és a minőséget a kézilabdás lányok szolgáltatták. Imádtuk is őket, ahogy illik. Az „egy a klub és egy a tábor” igazsága sokszor úgy jelent meg a valóságban, hogy a kézilabdameccseken nagyobb szereg buzdította a lányokat, mint a futballban a fiúkat. A nemzetközi kupameccsekről nem is beszélve. Messze földön híresek lettek a DVSC csapatának szurkolói, igazából a kézilabda által tett szert európai elismertségre a Loki tábora. A hazai bajnokságban is rendszeresen elkísértük a csapatot, és lehetőség szerint megtettük ezt a nemzetközi kupákban is. A sok-sok élményből néhányat megemlítenék.

Az „álmok színházában” a vereség is elviselhető

1987-től 1988-ig a Magyar Néphadseregben töltöttem a napjaimat, a gyöngyösi helyőrségben szolgáltam tizenegy hónapot, mint a Debreceni Agrártudományi Egyetem előfelvételi hallgatója. A bevonulás másnapján tartott sorakozó alkalmával a már bent lévő öregebb, a parancsnokság mellett valamilyen posztot betöltő bakák választhattak maguknak segítséget. Így lettem írnok az osztálytörzs nevű egységénél, a már ott szolgáló – minő véletlen – Rendes Csabi szurkolótársam jóvoltából. Forgattuk is az agyunkat rendesen mindig, hogy miként láthatnánk, ha hétről hétre nem is, de legalább minél gyakrabban szeretett csapatainkat, a focistákat meg a női kézilabdásokat. 1988 tavaszán a második fordulóban Székesfehérváron vizitált a Loki, nagyon szerettük volna megnézni, de nem sikerült eltávozási engedélyhez jutnunk. Írnokként úgy éreztük, mi sem egyszerűbb ennél. Csabának volt két üres, de már érvényesített körletelhagyási engedélye, amit még korábbi állomáshelyéről, Pécsről zsákmányolt. Kitöltöttük és mehettünk is. Mivel éppen az újonnan bevonulók esküjének hétvégéje volt, elég veszélyes kalandot választottunk, de civil ruhába öltözve tulajdonképpen simán eljutottunk Fehérvárig. A meccsen talán csak mi ketten voltunk debreceni drukkerek, a végeredmény sima 2-0 lett oda, eláztunk alsógyatáig, és más kellemetlen élmény is ért bennünket. Korábbi tapasztalatainkra alapozva odamentünk a csapatbuszhoz, hogy megkérjük őket, vigyenek el Gyöngyösre, de legalább Budapestig. Vaczlavik Feri, az akkori edzőnk, akit egyébként gyermekkorom óta jól ismerem, szóval Juliska ezt megígérte nekünk. Megjelent azonban Sipos Tibor technikai igazgató, aki közölte, hogy az újdonsült elnök, Kiss Tibor kerekperccel megtiltotta a szurkolók szállítását, így haszontalan minden vita, nem mehetünk velük. Rosszulesett, főként úgy, hogy görbe úton jártunk. Meg is lett az eredménye, hiszen visszafelé a vonaton a váposok egy rutinellenőrzés alkalmával elfogtak és bezsuppoltak a budaörsi Petőfi lakta nyába, a Központi Katonai Rendészet fogdájába. Csabi a pécsi kiállítású katonakönyve miatt megúsza a tortúrát. Számomra a kihallgatás, a jegyzőkönyvfelvétel, a zárka lett az ára a Loki meccsének. Gyön-

győstre kísérettel vittek vissza, ott is fegyelmi tárgyalás, megalázás, a nagyatádi futkosóval való fenyegetés és az egyetemről való kizáratás emlegetése várt rám. Aztán sok szervezőmunkával sikerült elhárítani mindent, augusztusban pedig leszereltünk. Onnét kezdődött csak igazán a lokista élet!

1988-ban – elsős egyetemistaként – egy szerdai napon éppen ráértem Budapestre utazni, hogy megtekintsem a lányaink TFSE elleni mérkőzését. A haverokkal összebeszélve végül négyen (Lali, Csabi, Sanyika és jómagam) indultunk az útnak, természetesen vonattal, már a reggeli órákban, hogy legyen időnk a ráhangolódásra. Ezt teljesítettük is, mert egy Déli pályaudvar melletti pinceborozóban készültünk a mérkőzésre, ami délután háromkor kezdődött. „Igazi” meccsidőpontban, de nem volt mit tenni, hiszen a TF csarnokában éppen nem volt világítás. Kiderült, hogy összesen mi négyen érkeztünk Debrecenből a nézőtér nélküli sportkomplexumba, de a karzaton elhelyezkedve becsülettel biztattuk a lányokat. Néha Némethi Gyula, a technikai vezetőnk felkiabált hozzánk, tudatva az állást és az időt, merthogy eredményjelző sem volt. A végeredmény talán döntetlen lett, mi mégis egy szép nap emlékével indultunk haza, immár a hölgygárdával együtt, annak az autóbusszával. Ceglédbercelnél – szokás szerint – megállt a különítmény vacsorázni a Romantika vendéglőben. Bennünket is meghívtak, de Sanyika vacsora helyett három fél barackot rendelt, amit íziben el is fogyasztott. Már az egész sereglet felkászálódott a buszra, csak ránk vártak, de Sanyikát nem tudtuk sehogyan sem az asztal elhagyására bírni, ezért otthagytuk. Másnap reggel Lali munkába indulva a debreceni Nagyállomásonál összefutott vele. Megtudta, hogy miután „pihent” egy keveset, rádöbbsent, hogy egyedül maradt, kísétált hát a vendéglő elé. Éppen állt ott egy Zsiguli, nyitott ajtóval, kulccsal együtt, így urasan elhajtott a monori vasútállomásra, ahol vonatra szállt, és végül szerencsésen hazaérkezett. A gépkocsit nagyvonalúan a parkolóban felejtette...

Társaim az egyetemen és a baráti körben igen hamar rájöttek, hogy szorult belém némi szervezőkészség és tettvágy, ezért mindig engem találtak meg, hogy idegenbeli utazásokat szervezzek a kis kompániánk részére. Számát sem tudom annak, hány utat és hová sikerült összehoznom a kisebb-nagyobb társaságok számára, azt sem, hogy mennyibe került ez nekem, de azt igen, hogy többször megfogadtam, ebben az életben soha többé! Az 1997-es tiszakécskei „egyetemi tanulmányutunkról” olvashattak a könyvben, de a váci kupafinálé után is volt min elgondolkodnom. A DVSC futballtörténetének első serlegdöntője iránt az egyetemen is nagy volt az érdeklődés, csekély idő leforgása alatt sikerült két buszt megtölteni. Az akkor még létező Kölcsey művelődési központ parkolójából indultunk, és – mondanom sem kell – csodálatos élményekkel gazdagodtunk azon a napon. Sohasem volt részünk korábban olyasmi varázslatban, hogy távol Debrecenből 6-7 ezren szorítsunk emelkedett hangulatban a csapatunkért, ráadásul eredményesen is zárjuk a finálét! Mindenki emléktárgyakra vágyott. Ki a csapatról letépett ruhadarabokkal, ki a kapukról leszedett hálomaradványokkal, ki a talajból kivágott gyepféglafoszlányokkal próbálta emlékezetessé tenni a nagy napot, bővíteni a kollekcióját. Másnap reggel hallom a rádióban, hogy a váci stadionból eltűnt egy jelentős értékű rendőrségi megfigyelőkamera is, aminek az ügyében nyomozást indítottak. Gondoltam is, hogy ez bizony elég furcsa emléktárgy valaki számára, amikor megcsörrent a telefon. A bennünket fuvarozó buszos vállalkozás, a Cézár Tours tulajdonosa volt a vonalban, hogy felsorolja a járműben esett belső károkat. Természetesen megígértem neki, hogy megtérítjük, ehhez már hozzá voltam szokva. A beszélgetés végén közölte, hogy talált még egy furcsa, hosszú, szürke dobozt is a fedélzeten, mintha egy kültéri kamera lenne. Az volt. Az egyik kossuthos egyetemista volt az elkövető, akinek pont ezt a tárgyat jutott eszébe begyűjteni. Mire hazaértünk, már túl nagyra találta szuvenirnek, ezért a négykerekűn hagyta. Még aznap beszolgáltattuk Képíró Jánosnak, a DVSC biztonsági vezetőjének, aki boldogan fogadta és juttatta vissza a rendőrségnek.

Korábbi történet jön. 1989-ben női csapatunk a nagyhírű Radnicski Beogradot kapta ellenfélül a KEK-ben. Az első mérkőzésen, Belgrádban csúnyán kikaptunk (29-21). Ez az akkori kézilabdában nagy különbségű vereségnek számított, mert az általános és behozható kategóriába a 4-6 gólos differenciákat soroltuk. A visszavágóra azért (ha lazán is) megtelt a csarnok. Elszántan kezdtük biztatni a lányokat, ők pedig még elszántabban vetették magukat a küzdelembe. Dragana Pesicsék csak forgatták a fejüket, olyanban volt részük, amit addig nemigen tapasztaltak. Az első féldőben már hét góllal vezettünk, az előny a találkozó végén tizenhat góllal duzzadt. 33-17 született a világ talán legjobb klubja ellen, mit mondjak, valóban katartikus élmény volt. Pesics olyan ideges volt, hogy egy hétméteresnél lövés helyett

kiejtette kezéből a labdát. A mérkőzés utolsó 8-10 percét az egész csarnok talpon tombolta végig, itt született az „Álljatok fel, álljatok fel!” azóta is használatban lévő szurkolói óhajtás. A Radnicski kiverését követően a szerencse a felvidéki Iskra Partizánske nevű (cseh)szlovák csapatot sodorta az utunkba. Az első mérkőzésre március 14-én idegenben került a sor. Az előző fordulóbeli élmény nagyon felcsigázta a fanatikusokat, így sokan tervezték az utazást északi szomszédunkhoz, az igazságtalan nemzetközi diktátummal 1920-ban elbitorolt területre. 1990-ben – közvetlenül a rendszerváltozást követően – még nem voltak buszos vállalkozók, a Volántól sem volt egyszerű külföldi járatot indítani, így alternatív megoldást kerestünk. Több vállalat indított úgynevezett „szakszervezeti utat”, de számunkra nem élt ez a lehetőség. Felkerestük Fülöp Kornél urat, a Barnevál nagyvállalat vezérigazgatóját, akinek a DVSC mindig is szívügye volt, hogy segítsen valahogy. Közölte, hogy éppen most vettek egy vadonatúj, emelt platós, modern Ikarust, szívesen a rendelkezésünkre bocsátja, ha vigyázunk rá. Mindent megígértünk, és így is állt szándékunkban. A 45 fős keret hamar összejött, március 14-én reggel vidáman, felkokárdázva, nemzeti színű és piros-fehér Loki-zászlókkal vastagon felszerelve indultunk útnak. A határon még viszonylag simán átjutottunk, de aztán az első városban meg kellett állni egy élelmiszer áruháznál készletpótlás céljából. A vásárlás – pedig mindenki fizetett – elég hangosra sikeredett, néhányan szlovák halandzsával próbálták megértetni magukat, mások magyar lobogókat lengettek, mire megjelent a helyi polícia, így kísérettel hagytuk el a helységet. Dél körül, már a célállomáson tapasztalhattuk, bizony sok honfitársunk érkezett a kisvárosba, sőt a sportcsarnokkal szemben lévő kollégium erkélyein is több helyen piros-fehér-zöld zászló virított, a magyar nemzetiségű diákságnak köszönhetően. Rövid városnézést követően elfoglaltunk egy kocsmát, a tetejére kitűztük a magyar zászlót, így végképp ünnepi hangulatba kerültünk. A meccsen kb. 300 debreceni tette tiszteletét, óriási hanggal biztattuk a csapatunkat. A simonyi tábor úgy 100 főből állott, és nehezen viselte el a szurkolásban alárendelt szerepét, különösen pedig azt nem tolerálta, hogy az egész nap folyamán hazafias, nemzeti érzelmű felhangok is keveredtek az eseményekbe. A mérkőzés alatt többször megindultak felénk a szemközti oldalról, de a rendezők és az erőviszonyok végül visszafordították őket. Néha gúnyból rázendítettek a „Ria, ria, Hungária!” rigmusra, amit mi szívesen folytattunk, tudva azt, hogy számunkra ez biztatás, nem pedig pejoratív csengésű hurrogás. A vége 21-21 lett, ami idegenben nem rossz sporteredmény, de a java csak ezután következett. Először a hazaiakat engedték ki a csarnokból, akik viszont nem távoztak, hanem tömegbe verődve várakoztak a fedett és a parkoló között. Mi csak libasorban tudtunk haladni közöttük, sűrű lökdösődések közepette, néhány emberünket ütések is értek. A buszunkra 15-20 fő már felszállt, amikor hevesebb verekedés kezdett kialakulni odalent, mire a fent lévő férfiak is letolultak – erősítésként. A nők (feleségek, barátnők) riadtan figyeltek, miközben betört orrok, vérfő fejek bukkantak fel az egyik és a másik oldalon is. A szlovák oldalról már mindenki beavatkozott, kövekkel dobálták a féltve megkapott buszunkat, joviális kinézetű, nyugdíjas öregebbek botjaikkal püfölték az ablakokat. Az eladdig csendesen szemlélődő polícia közbelépésével a csatazaj ugyan elült, ám addigra már három oldalablakunk hiányzott. Közöltük a lokális rendőrökkel, hogy feljelentést kívánunk tenni, már csak a biztosítási ügyintézés miatt is. A parancsnokságig vezető úton néhány sörösüveg repült a buszunk felé és abból kifelé. Utóbbi dobások majdnem végzetesnek bizonyultak, mert a rendőrségre még be tudtunk menni hárman, de onnét ki csak többórás várakozás után mehettünk. Tetejébe az ő verziójuk szerint a kifelé görált üvegek miatt tört be az ablakunk, veszélyeztettük a járókelők biztonságát, így majdhogynem őrizetbe vettek bennünket. (Gondoljanak bele, mennyire valószínűtlen belülről, a felhúzott ablakok üvegén keresztül kihajigálni az utcára!) Végül megegyeztünk valahogy, és útnak indulhattunk hazafelé. Közben híreket kaptunk a vonattal érkező bajtársaink megtámadásáról, akadt, aki kórházi ellátásra szorult. A csípős márciusi éjszakában nem volt melegünk az ablaktalan járműben. Hajdúböszörmény magasságában még a sofőrünk is elbóbiskolt. Amikor már közeledtünk az úton átellenben lévő árokhoz, többen hangos kiáltással jeleztük a bajt, mire a pilóta – hála az égnek!- hirtelen jó irányba kapta a kormányt, így mégiscsak hazaérhettünk. A busz kinézete és állapota miatt másnap szégyenkezve vonultunk be a jószívű Fülöp Kornélhoz, aki a történet meghallgatása után közölte, hogy „több is vezett Mohácsnál!”, a biztosító majd kifizeti kárt, mi pedig szurkoljunk csak tovább a DVSC-nek. Ilyen ember volt.

Abban az esztendőben a leányok végül a KEK döntőjéig jutottak, ahol azonban a Rosztszelmas Rosztov diadalmaskodott (21-17 született itthon, ellenben 18-28 idegenben).

1991 januárjában (szintén a KEK küzdelmeiben) az osztrák Hollabrunn ellen szerepeltünk. A hazai 18 gólos siker ellenére egybusznyian nekivágtunk a visszavágónak. Éjszaka indultunk, hogy Bécsben el tudjunk tölteni egy kis időt. Ez olyan jól sikerült, hogy reggel 7 órakor már a Mariahilfer Straßén sétálgattunk. Bevásároltunk mindenfélét, már amire a pénzünkből futotta, persze, volt olyan is, aki a szupermarket sörkészletéből ajándékozta meg magát. Nagy élmény volt, hogy míg itthon esélyünk sem nyílt rá, Bécsben „Hajrá, Loki!” feliratú tollakat és más kisebb ajándéktárgyakat kaptunk a vásárolt termékek mellé egy kisebb, műszaki cikket forgalmazó boltban. Hollabrunn, a Bécs melletti kisváros felbolydult a dél körül megérkező 50 fős különítménytől. A meccset természetesen megnyertük idegenben is hét góllal. Hazafelé a vámosok megkíséreltek feljönni a járgányunkra, de egy, a csotrogány lépcsőjére valaki által – szájon át – kiürített béltartalom láttán sápadtan továbbot intettek.

Az ezt követő szezonban ismét a KEK-ben szerepeltünk, mivel azokban az években a DVSC sorozatban nyerte meg a Magyar Kupát. Az év elején, 1992-ben a Podravka Koprivnica volt az ellenfelünk, de a nemzetközi szövetség döntése értelmében – a jugoszláv háború miatt – a horvátok nem rendezhettek otthonukban mérkőzést. Választásuk Békéscsabára esett, így „idegenbe” a Viharsarokba kellett utazzunk. Sok busszal, autóval kelt útra a tábor, körülbelül 1000 fanatikus rándult át a szomszédos megyeszékhelyre. Már órákkal a mérkőzés előtt a városba értünk, bőven maradt idő meglátogatni egy-két vendéglátóhelyet. A csarnoktól nem messze fekvő körüveges étteremben múltunk az időt elég sokan, ahol olyan magas hőfokra hágott a hangulat, hogy asztal tetején táncolás lett a vége. A csabai pincérek mindent elkövettek a rend helyreállítása érdekében, válaszul a zenekari dobogót is elfoglaltuk, majd a hangszeréről a leplet lerántva Csabi kománk örült dobszólóba kezdett, igaz, a mutatványhoz szükséges zenei tudása eléggé hiányosnak bizonyult. A találkozóra szerintem nem sokan emlékeznek vissza, az évkönyvekből kitűnik, ugyan három góllal kikaptunk (24-21), de a visszavágón tizenötlet nyertünk (32-17).

A következő fordulóban – két döntetlen mellett – idegenben lőtt több góllal búcsúztattuk a Byåsen Trondheimet, aminek eredményeként újra a KEK-döntőbe jutottunk. Hazai pályán öt góllal, 26-21-re győztük le a Radnicki Beogradot, jöhetett a visszavágó, a délszláv polgárháború miatt nem Belgrádban, hanem Szófiában. Húsvét hétvégén keltünk útra két busszal és néhány személykocsival. Cimpi barátunk eredetileg a DVSC – Kaba NB II-es futballmérkőzésre indult. A Nagyállomásnál meglátta gyülekező csapatunkat, eszébe jutott a bulgáriai finálé, rögvest hazataxizott az útleveléért, majd csatlakozott hozzánk, hogy velünk együtt vágjon bele a kalandba. Mintegy húsz kilométer megtétele után máris lerobbantunk, kerékcserére kényszerültünk. A hiányzó pótkereket Békéscsabán szereztük be, és lassan, de biztosan folytattuk utunkat a bolgár főváros felé, Szerbián keresztül. (A másik autóbusz inkább a Románián átvezető utat választotta.) A háborús övezeten éjszaka haladtunk keresztül. Belgrád magasságában kétszer is megállítottak bennünket a fegyveresek, akik a buszon végigsétálva ellenőrizték társaságunkat. Egyébként jókedvű és kapatosan harsány kompániánk mindkétszer jól nevelt kisiskolások módjára tűrte a razziát. Korán reggel értünk Szófiába, az esti meccsig még elég sok időnk maradt. A csapat szálláshelyét megkeresve a szállodában töltöttük az órákat, felmérve, hogy sok látnivaló úgy sincs, ráadásul Bulgária éppen elég legatyásodott állapotban leledzett. A mérkőzésre egy katonai támaszponton belüli, lovardából átalakított hodályban került sor. A nézőtér csak ideiglenes állványokból állt, de kezdetben minden szépen alakult. A második félidőre az osztrák játékvezetők „áldásos” tevékenységének köszönhetően felcsillant a remény a szerbek előtt, akik végül szintén öt góllal nyertek (24-19), de mi idegenben két góllal kevesebbet dobtunk, ezért a trófea az övék lett. Harmadjára sem sikerült a nemzetközi kupagyőzelem, így a hazaút eléggé sokáig tartott.

2004 februárjában – sok más csoporthoz hasonlóan – egy 45 fős busszal a belgiumi Bruges felé vettük az irányt, ahol ugyan kikaptunk (0-1), de azok a napok felejthetetlen emlékként élnek bennünk, amit a Lokinak köszönhattunk. „Kell egy hét együttlét”- hirdette éveken át valami fesztiváli szlogen, amit ez a túra is igazolt. A várakozással teli odautazás, a szállások viszontagságos körülményei, a selejtező napjának délelőtti és délutáni Bruges belvárosában és kocsmáiban, az egymást boldogan üdvözlő cívisek hada 1700 km-re a városunktól, a meccs és a hazaút, mind-mind különösen szépre sikeredett. Visszafelé megnéztük a VfB Stuttgart-Schalke 04 német bajnokit is, de pechünkre a svábok akkori magyar játékosa, Szabics Imre nem játszott, és az eredmény is 0-0 lett. Ott is megtapasztaltuk, miként néz ki Európában

egy futballmérkőzés. Megfordultunk Wolfsburgban, Varasdon, Szalonikiben, Bruges-ben, Splitben, Manchesterben, Szkopjéban, Borásban, néhányan Donyeckbe is eljutottak. Konstatálhattuk mindenhol, van még hova fejlődnünk...

Tízévesen kezdtem el rendszeresen a Loki meccsére járni, 1979-ben, azaz 29 éve. Az első 15 év a beteljesületlen álmok, a hullámvasút megpróbáltatásainak élményét idézi, az utóbbi 14 esztendő viszont valóságos diadalmenetnek tűnik. Nemzetközi kupagyőzelmek kézilabdában, bronzérmek halma a magyar futballbajnokságban, a 2008-as ezüst, aztán a három Magyar Kupa, a három bajnoki cím és a három Szuperkupa, valamint a többszöri nemzetközi kupaszereplés a termés. Nem is ábrándozhattunk ilyesféléről egykoron, mégis elértük őket, méghozzá remek ellenfelekkel szemben a sportpályán. Ehhez képest egy „magatehetetlen objektum”, egy stadion megépítése nem versenyfeladat, csupán pénz és akarat, vagy inkább akarat és pénz kérdése. Nem kell gigantikus, túlzottan fényűző, csak egyszerű, a mai kor igényéhez és a realitásokhoz igazodó, otthonos létesítmény, mint mondjuk a grazi. Vágyunk rá oly sok ezren! Lehetetlen lenne? A fentiek fényében hiszem, hogy nem az. Inkább alapvető igény egy akkora városban, mint Debrecen. Én nem itt születtem, nem is a megyében, ám debreceninek lenni számomra nem érdem, nem állapot, hanem életérzés. A büszkeség, a tenni akarás és a hagyományokra alapozott haladni vágyás érzése. És ez az emóció rengeteg lokálpatriótában buzog, akiknek fontos, hogy ne csak az eredményeinkre, hanem a körülményeinkre is büszkék lehessünk valamennyien. Ezért is gondolom – a polgármester úr néhány éve tett kijelentését idézve –, hogy „kell nekünk egy stadion”!

CSICSI

(BALMAZFRONT)

Tudod, tanár úr, a határon túli magyarság sorsa a szívügyem. Ezért először nem is DVSC-meccsről szólnék, hanem a 2001 júniusában vívott bukaresti román-magyarról. Előtte olvastam a kolozsvári Gheorghe Funar nyilatkozatát, hogy a „hunok genetikailag gyávák”. No, gondoltam, elnézek a Havasalföldre, ahol a bátor oláh nép lakozik. Nem volt egyszerű az ügy. Komcsitól megtudtam, hogy a fradisták szereztek két buszt, de a főszervező srácnak feszt ki volt kapcsolva a mobilja, nem értem el sehogy sem. Elmentem hát vonattal Szolnokig,

A román kommandó Bukarestben nem beszélt magyarul 2001. június 3-án. Október 6-ára kitűnően megtanulta a nyelvünket

ott megismerkedtem egy segítőkész vasutassal, akinek adtam 2000 forintot. Eljött velem a határig, sőt át is kísért, és Borsnál váltott nekem jegyet a román fővárosig. Összeakadtam pár fiúval, Fehérvárról, Dunaújvárosból, Pozsonyból és Székelyudvarhelyről valók voltak, öten zakatoltunk tovább. Felszálltak a készült-ségiék, már a szerelvényen díszkíséretet kaptunk. A szlovákiai srác arca ismerős volt valahonnét. Kiderült, hogy a pozsonyi válogatott mérkőzésről (0-0), ahol be akart mászni a szektorunkba, de irtóra összeverték a rendőrök, mi meg nem tudtuk megvédeni, mert mindez a semleges zónában történt. Egyébként felvidéki újságíróról van szó, a kollégádról. Bukarestben kint volt a Gara de Nordon a nagykövetség, az ottani polgármester, a televízió meg vagy kétszáz rendőr. Úriasan megadták a módját a fogadásunknak, éppen csak a hosszú, vörös szőnyeget nem terítették végig a peronon. Nyilván azt hitték, több százan érkezünk. Rajtam a II. világháborús hősök (nem szovjetek!) emlékét őrző pólóm volt, azon egy-két irredentának

tartott szimbólum meg a „kitartás” felirat díszelgett. Engem egyáltalán nem zavart, az ő véleményük meg piszokul hidegen hagyott. Kérdezik az ottani rohamosztagosok, (nem kék, hanem szürkés színű, mintás terepruhát, hozzá fekete barettet viselnek, akár a deszantosok), akarjuk-e látni Bukarest nevezetességeit. Nézzétek meg, ha van rá időtök – válaszoltuk, – mi valami tűrhető kocsmába és kajaldába kívánczunk. Elkísértek bennünket, mintha valami miniszter ment volna étkezni, annyian követték ide meg oda az öt vendéget. Csupán a katonai zenekar hiányzott és a pohos tamburmajor. Egyébként a kommandósok az istennek se akarták érteni a nyelvünket, de egyiken-másikon láttuk, tudna ő beszélni, ha akarna. Szóval, ettünk és ittunk, mint a tisztességes emberek teszik, ők meg nézték, ahogyan tömjük magunkba az ételt, eresztjük le garatunkon a piákat. Vettünk nekik kávé, elfogadták, megköszönték. Miután megteltünk, közöltük velük, most már mehetünk a Steaua-stadionba. A bejáratnál támadt némi lökdösődés a rendezőkkel, különben más semmi izgalmas. Nagyjából kétszázan voltunk, jöttek Csík-szeredáról is a székek. Jót derültem, amikor kiszúrtam, hogy a helyi szurkolóknak a Ghenceában papírokat osztanak a nemzeti himnuszuk szövegével. Csak tudja a polgár a saját országa himnusát, igaz? Én legalábbis így gondoltam addig a pillanatig. Tévedtem, be kellett lássam, nem vagyunk egyformák. Szűk négy hónappal a találkozót követően kimentünk Aradra, az 1849. október 6-án kivégzett tábornokok hősi halálára emlékezni. Bámul erősen az egyik osztagos, aztán meg is jegyzi, hogy „te szakállas, én ismerlek téged, kísérgettelek a bukaresti meccs előtt meg utána eleget.” Na, kishaver – tromfoltam, az eltelt időben elég becsületesen megtanultál magyarul. Nyelvzseni lehetsz vagy mi, mert akkor egy kukkot sem nyekkentél!

2004-ben Békéscsabán a „kékek” vesztül eresztették ránk a füstölőből a könnygázt, mi meg ráztuk a kerítést, nem kevésbé vesztül. Begőzöltem, felmásztam a drótok tetejére, miközben csüngtem alá, onnét ingereltem őket, hogy „megeszem az egészset, megeszem az egészset”. Nyeltem belőle, amennyit csak lehetett, utóbb aztán a dózis kihozta a gyomrom teljes köb tartalmát. Ínycsiklandozó a medvespray íze, tapasztalatból állíthatom. Különösen, amikor méteres távolságból lövellik a gigádba meg a cserpákodba.

LÓFEJ (RED VETERANS)

Ódivatú történeteket elevenítek fel. Ezek akkor estek meg, amikor a mostani ultrák még nem éltek, a szüleik pedig óvodába, esetleg iskolába jártak. Szentendrén játszott a Loki. Hárman a Fazekasból elmentünk a hangulatos kisvárosba stoppal. Általában autóstoppal utaztam, vagy felszálltam a vonatra jegy nélkül, és figyeltem, mikor melyik vagonban ügyködik a kalauz. A következő megállóban leszálltam, és hátra vagy előre futottam, attól függően, hol kezelte a jegyeket a kanduktor. Tökéletesre fejlesztettem a csövezési technikát, volt rá precedens, hogy a csukott ajtóba kívülről kapaszkodva, a lépcsőn állva blicceltem. Visszatérve az említett bajnokihoz, Égerházi Petivel és Dankó Zolival együtt felvonultunk a zezugos utcácskákon. Hárman masíroztunk öt piros-fehér lobogóval a markunkban. A pálya a Kossuth Katonai Főiskola területén feküdt, a laktanya bejáratánál órákat dekkoltunk, vártuk, hogy nyissák végre ki a kaput. Találtunk egy homokdombot, abba szúrtuk bele a zászlórudakat, körbeültük, mint az apacsok a tábortüzet. Március 14-én rendezték a találkozót, abban az időben a rendőrség – egy nappal a tiltott ünnep előtt – valóságos transzállapotban volt, sokkal agilisan ellenőrzött és cserkészett mindenfelé. Félték a balhéktól, a tüntetésektől vagy a spontán demonstrációktól a rendszer irányítói. Lefékez mellettünk egy meseautó,

Ámor mámorában

kipattan belőle két potrohos fakabát, akkurátusan megigazítja a bőrülés által igencsak összelapított zacskóját, aztán a szerelvényét, a derékszíját meg a gumibotját. Lépne hozzánk igazoltatni, amikor elbizonytalanodik, szépen lassan visszaül a járműbe, indít a sofőr, elhajt a patron. Mielőtt akcióba lendültek volna a zsernyákok, kiszúrták, hogy a lobogókról hiányzik a zöld sáv, tehát nem nemzeti zászlókról van szó, felesleges az abajgatásunk. Ráadásul a KKFSE is piros-fehér színkombinációt hordott.

Kecskeméten, a 6-2-es győzelmünkön egyedül voltam debreceni drukker. Illetve pontosítok, egy idősebb itteni rendezővel ketten voltunk, ő vitt el a FIAT típusú tragacsával a „hírös városba”. Felszereltem magam zászlóval meg dudával, ugráltam, és a szünetben már nem voltam az eszemnél, mert 4-0-ra vezettünk! Kósa négyet rúgott, a negyedik találata után lefeküdt a földre, ott fetrengett örömeiben. A pauza alatt odajött hozzám néhány katona, mintegy az erősítés gyanánt, és a második félidőben mind együtt ordított velem. A bakák nem lokisták voltak, még csak nem is a Hajdúságban születtek-laktak, ám oly mértékben megtetszett nekik a DVSC játéka, hogy csatlakoztak a „táboromhoz”. Honvédségi segítséggel végül leszurkoltam a helybélieket.

Nem mindig voltunk szerencsések a stopban. Megint Dankóval vágtam neki, a négyes főúton utaztunk a Pénzügyőr-DVSC bajnokira. Korán reggel kiálltunk meszeln, és úgy tűnt, mázlink lesz, mert a focisták közül Tőzsér Géza és a fiatalon elhunyt Csíki Laci mentek ki pecázni a Keletire, elvittek a hídig Zolival. Ott aztán közel öt órán keresztül salapáltunk, a kutya sem fékezett. A barátom besurrant a kukoricásba, hogy elvégezze a nagydolgát (de szépen fogalmaztam!), nekem meg szórakozni támadt kedvem, ugyanis cefetül unatkoztam. Elüvöltöttem magam, hogy gyere már, felvesznek, igyekezz a mindenségedet! A csóró loholt kifelé a tengeritáblából, a gatyáját sem tudta normálisan felrángatni. Nagyokat botlott a göröngyökben meg a dudvaszerű aljnövényzet indáiban, miközben a rolettahúzó próbálta lóhalálában elpakolni. Mondanom sem kell, autó egy szál sem belátható távolságon belül, csak az ásító pusztaság. Az örökké nyugodt komám irtóra ideges lett, s nem sokkal később már én is. Felszedett bennünket egy kivénhedt, mustársága Moszkvics, a fazon Ferihegyre tartott. Tuti volt a fuvar, hát nem defektet kaptunk? Kereket kellett cserélnie az ürgének. Zolival valahogy elvergődtünk Pest határig, hogy taxival folytassuk a túrát, viszont csupán száz királyi forintunk maradt, abból a Nagyvárad téri futotta tarifára. Onnét még elég messzire esik a „fináncok” Pasaréti úti fellegvára. Nem szaporítom tovább a szót, akkor értünk a létesítményhez, amikor a labdarúgók lefelé vonultak, az öltözőbe vették az irányt. Kívülről, a kerítésen keresztül még láttuk őket bemenni az épületbe. Egyetlen társunk ért fel időben, a feledhetlen emlékezetű Csíkhúzó. Tőle tudtuk meg, 0-0-ra végződött a 90 perc, és az egész tömény szenvedés volt.

Hogy akadt-e valamiféle konfliktusom a rendőrséggel? Akadt bizony, kettő is, pedig nem vagyok agresszív alkat, még ha iszom, akkor sem. Az egyik incidensem Miskolcon történt. Jó régen volt, az 1978-79-es szezonban. Ózdra indultunk, a reggeli vonatot választottuk. A Tiszai pályaudvaron át kellett szállni, maradt bőven időnk, ezért a söntésnél folytattuk a kupéban megkezdett szivornyázást. Talán emlékszel rá, hogy mindig piros-fehérben voltam, a vállamra terítve a DVSC zászlaja. A hosszú pultnál álltunk a tanítványommal, Erdei Ferivel, amikor odajött hozzánk egy piás vasutas. Belém kötött, Honvéd-drukkernek nézett, fennen hangoztatván, hogy ő izzig-vérig diósgyőri és utálja a Honvédot. Mi közöm nekem ehhez? Szó szót követett, rám támadt, én védekeztem, és úgy meg találtam legyinteni, hogy elszálltában lesöpörte az összes butéliát. Hullottak lefelé a teli üvegek, és ahogy csúsztak végig a pulton a poharak, a korsók, lent a kövön sorjában pukkantak széjjel, akár a rossz westernekben szoktak. Elrohant a muksó a yardért. Szólt akkor bátortalanul Ebedli (így becézték a fiút), tűnjünk el innét, tanár úr, mindjárt jön a járőr. Dehogy megyek én sehova, – válaszoltam, tévedésben vagy, fiam! Nem én voltam a támadó, csupán védekeztem. Szépen megiszom a magamét. Így is tettem, de a sínbohóc tényleg jött vissza – peckesen és magabiztosan lépdelve – a közeggel. Az igazoltási formásokat követően bevitték valami kisebb épületbe, ahol közölték velem a tényállást. Javasoltam nekik, meg kellene hallgatniuk a tanúmat, de erre nem került sor. Megvárták, amíg a vonat elmegy Ózdra, majd 15 perc rátartás után elengedtek. Csak azt nem tudták a marhák, hogy húsz perc késése van a szerelvénynek, még a peronon várakoznak a lokisták vagy harmincan! Később sem lett folytatása ennek az ügynek, nem így a csabainak. 1983 májusában kikaptunk a Kórház utcában 3-1-re, pedig a 65. percig vezettünk. Szarvas Pali Ladájával voltunk odaát, elég tré hangulatban lehettem, mert ahogy özönlött a sokadalom hazafelé, az

Élővíz-csatorna hídjánál (a csabai tótok a kanálist egyszerűen Körösként emlegetik) torlódás támadt, és a mögöttem lévő Polski Fiatból egy klimaxos nő dudálni kezdett, nyilván a nagyobb tempóra serkenés érdekében. Istennek sem hagyta abba, én meg fogtam magam, ráültem a motorháza tetejére, azon trónoltam. Pechemre, kiszúrták a hamarjában előbukkanó rendőrök, természetesen igazoltattak. Potyi majrészott is, nem volt a fehér Lada átíratva a nevére, de ez ott egyáltalán nem érdekelt senkit. Kiszedtek taláalomra tanúnak három hazai drukkert, a kolompolás fajtából, látszott rajtuk, hogy a csabai tábor tagjai. Egyébként beleváló gyerekek voltak, mint később kiderült. Hazajöttünk, majd néhány hét múlva hívat a Gulyás Pál Kollégium igazgatója, ahol abban az időben nevelőtanárnaként dolgoztam. Faggat, mi a fene, Bandi, átmentél exhibicionistába Békéscsabán? Bámultam rá bambán, nem értettem. Előszedett egy pecsétes levelet, abban az állt, hogy alsógatyában ugrálva szabálysértést követtem el. A feljelentő férfi fehérműnek titulálta rövidszárú sportnadrágomat. Biztosan fürdőgátyó, a híres-nevezetes fecske lapult a pantallója alatt, és ezek szerint hírből sem ismerte a valódi fehérműt...

Ezzel még nem ért véget a tortúra, visszarendeltek kihallgatásra a Viharsarokba. Felsorakoztatták a vád tanúit, a három Előre-drukkert. Bizalmaskodott is a vizsgálóbíró, tegezve odaszólt az egyikhez, pusztán a történelmi hűség miatt mondom, cigány származású volt a legény, hogy mi már ismerjük egymást, igaz, Józsi, találkoztam veled itt néhányszor? Nos, Jóska nem vette az adást, nem hagyta magát befolyásolni, sem megfélemlíteni, azt vallotta, ugyan tényleg látott már engem, viszont semmi más nem tud. Őt a rendőrök hívták oda, és nem érti az okát, hogy miért nyaggatják. Semmit sem követett el, hagyják szépen békén! A másik kettő is azonosított, ám másra nem volt hajlandó, így figyelmeztetéssel megúsztam az affért. Évekig átjártam a csabaiakhoz beszélgetni, amikor eljöttek a Vágóhíd utcába, szinte haveri kapcsolatba kerültem a trió tagjaival. Volt a remek srácokban betyárbecsület, és utálták a Kádár-rendszer szürke egereit. Hasonló helyzetben mi is ezt tettük volna, szent meggyőződésem. Az ultrák előtti periódusban is ellenségeskedtünk másokkal, ám amikor szükséges volt – kivált a kommunista rendvédelemmel szemben –, szolidárisak tudtunk egymás iránt lenni. Igazi futballfanatikus sohasem dobott fel senkit, még akkor sem, ha az a rivális kompániához tartozott.

GATYA

(NORTH SIDE HOOLIGANS)

1995-ben Székesfehérváron, amikor a bronzérmeket ünnepeltük „együtt táncolva” a rendőrökkel, engem már a bajnoki előtt elvittek. Steve összeugrott egy szotyolással, aki Videoton-címerrel ellátott zacskókban árulta a pirított napraforgót. Összekeverhettem Steve-vel, mert nekem támad. Hátráltam egy darabot, csak nem akart megnyugodni, mire lebólintottam. Elsöpörte a kisasztalt meg az összes emblémás staniclit. Oly tökéletesre sikerült a fejes, hogy a helyszínelők keresték bűnjelként az üveget, amely-

Eljutottak Bordeaux-ba, aztán a nagypolitika közbeszólt. 2001. szeptember 11-én nem csupán a World Trade Center tornyainak, hanem a mérkőzésnek is lőttek

lyel állítólag lecsaptam. Persze, nem találták meg, hiszen nem is volt. Kaktusz előttem került a cellába, behozták Csomát is, őt petárdázásért. A tábor végül kikövetelte a „túszokat”, addig nem tágitottak a srácok az épület előtt, amíg ki nem engedtek bennünket. 30 ezer forintos csekket küldtek, ennyibe került nekem az erőteljes stukkolás.

Akaszton is lekaptak, és megint Steve miatt. Kölcsönkérte a baseball-sapkámat, végül a sapka lett a vesztetem. Stadler úr birodalmában egé-

szen véletlenül nem tettem semmit, a többiek törték a székeket apró darabokra, mintha napszámban fizették volna őket, aztán kifelé jövet mégis engem állítottak elő. A videofelvételek alapján azonosítottak, az volt a pechem, hogy közben a sityak visszakerült hozzám Steve-től. Még annyira új volt a stadionban kialakított foxi, hogy nem volt benne semmi berendezés, éreztem a friss mész meg a festék illatát. Onét is hamar kihozták a többiek, utóbb 12 ezer forintot fizettem be a közösbe.

A PAOK elleni visszavágó délelőttjén raktuk ki az esti koreográfia kellékeit, akkor hallottuk, hogy sok a jegyüzér, tisztára elpofátlanodtak, meg kéne őket rendszabályozni. Ezt az egyik főrendész mondta, már nem számít, hogy ki, úgylis letagadná. Na, én komolyan vettem a keringőre való felkérést, és rá is fizettem. Este a bejáratnál szól egy barna bőrű indián, adna 100 euróért zsupát. Jól elraktuk, kár volna mást állítani. Engem akkor megcsíptek a rendőrök. Begőzöltem, tomboltam, kulccsal meg aprópénzzel összekarmoláztam az autójukat. Hoztam a Bayern München-Valencia Bajnokok Ligája-döntőről egy süveget, a spanyolok hajtották el mérgükben, az volt a fejembe nyomva. Bent a sitten nem mondtam semmit, Kiskócot neveztem meg a tanúmnak, ő meg Hollandiából kapott egy hasonló tökfedőt. Ellentmondásokba keveredett, végül ő lett az első számú gyanúsított, a koronatanúm! Ugyanis kerestek még egy titokzatos csákost a szimatok. Végül elvállaltam a dolgot, mert Kiskócnak függőben volt egy súlyos balesetéből eredő ügye, nem akartam vele kitolni. Egy év próbaidőre bocsátást sóztak a nyakamba. Az volt az érdekes, amikor a szembesítésen a sértett díler nem ismert fel, rázta vadul a fejét látványomra. Persze, hogy nem azonosított, a jegyseft miatt akadt bőven vaj a fején! Éjfélre már a Kövér Egérben voltam, ugyanis kieresztettek.

Az MTK elleni 1-4 után tucatnyian átszagoltunk Hajdúszoboszlóra, ahol a tirpákok játszottak. Lehetek úgy kétszázan. Először csak szópárbajt vívtunk, aztán Czeczeli bemászott közénk. Megkérdezte, mer-e valaki átjönni hozzájuk. Néhányan azonnal átugrottunk, de előtte üveget vágtam közéjük, ami a drótokon szétment, a szilánkok betérítették az egész bandájukat, így aztán eléggé zabosak voltak. A dolog vége az lett, hogy ők hoztak haza bennünket a buszokkal a fürdővárosból. Tetszett nekik, mennyire tökös csávók vagyunk. Lehívtuk őket a Sziklába piálni, csak az volt a gond, hogy a vereség miatt dühös lokisták, amikor meglátták befelé nyomulni a nyírieket, azonnal dobálni kezdtek a karzatról. Záporoztak az üvegek, a poharak, a kövek, a székek ránk, mi meg Cimpivel üvöltöttük, hogy tűzszünet! Akkorra már az egyik szabolcsinak elvitte a korszó a fülét, dőlt a sebéből a vér.

A Fáy utcában pont abban az időpontban játszottak a csajok, amikor a focisták a Vasas-Újpest bajnokit vívták. A kínai étterem kirakatát az első pillanatokban bevertük, azzal indítottunk. Támadtak a lilák, Hava azon melegében mellbe rúgta Szókét, én meg Serfőzöt találtam telibe a horoggal. A második félidőben a csarnokba valóságos pesti „turmix” látogatott ki, kerültek abban angyalföldiek, kispesztiek, fradisták és újpestiek is, vegyesen. A buszunkat ócskavassá trancsírozták, be kellett vontatni a yardra. Hozzák odabent Szókét elibénk, kérdik tőlünk, ő volna a támadónk? Mondtuk, nem, dehogy, sohasem láttuk a tagbaszakadt mandarint. Ez máskor is előfordult. Kispeszen is megdolgozták a gépünket, a bíróság beidézt tanúnak, utaznom kellett vissza a fővárosba. Balla Pistivel mentünk, a költségeinket hivatalból fizették, aztán egyik honvédost sem találtuk ismerősnek. Ők legalább megköszönték a szívességet.

Bordeaux-ba Olaszországból indultunk Kacsával, 2001-ben már kint melóztunk. Ő Milánóban, én Firenzében. San Remo után, Ventimigliában találkoztunk, onét vonatoztunk az UEFA-kupa-meccsre. Bordeaux belvárosában összeakadtunk Komcsiékkal, igen megörültünk egymásnak, masszívat szitytyóztunk. Kértük, mivel rohadt messze van a pálya, vigyenek ki a kisbuszokkal. A bunkó sofőr nem vett fel bennünket, erre megrohmoztuk a tragacsát. Szét akartam kővel verni, állati dühös lettem rá. Kapunk a helyi szurkolóktól egy Anti-Marseille feliratos sálát. Figyelmeztettem Kacsát, jó mélyre süllyeszse el a hátizsákjában, nehogy véletlenül előkerüljön, amikor a déli kikötővárosban lófrálunk. Visszafelé Toulouse-ig autóstoppal eljutottunk, onét kénytelenek voltunk a határig potyázni. Nem jött a kalauz, bár felőlünk jöhetett is volna, mert szinte kómában aludtuk végig a kupéban az utat.

A szakzsargon szoros emberfogásnak nevezi a taktikai figurát

Hogy pontosan hányszor tettem lakat alá a futball miatt, nem tudom megmondani. Néhányszor. A Haladás elleni bajnoki előtt biztosan. Bai Zoli kocsmájában hangoltunk, tökéletesre sikeredett a felkészülésünk. Mazsit beengedték a rendezők, engem azonban ittasanak találtak. Mondom nekik, pontosan annyit gurítottam le, mint akit előttem beeresztettek. Közben Mazsi a kordonon túlról átnyúlva megragadott, rángatott volna át, ordította, hogy engedjenek be, érvényes jegyem van. Az egyik mellényes a dulakodás hevében ráesett, erre aztán kitört a pofozkodás. A tábor

észlelte, hogy gondok vannak a kapunál, lejött vagy 100-150 ultra az északi oldalról. A biztonságiak erősítést kértek, viszont csak négy rendőr érkezett. Felforrósodott a hangulat, lincselés szaga terjengett a levegőben. A lábamnál és a kezemnél fogva vonszoltak a földön, kiabáltam a társaimnak, hogy szabaddítsanak ki, de kivittek. Közben megérkezett a kommandó. A rendőrök megígérték, hogy kívül azonnal elengednek. El is engedtek, rögtön másnap délelőtt... 24 ezer forintos büntetési tételt csörgettem ki.

2006 őszén négyen mentünk át Nyíregyházára, a Magyar Kupa-selejtezőre. Jeges vezetett, Kalmár Johnny, Mazsi meg én ültünk a Mercedesben. Vége a ki-ki meccsnek, simán nyertünk 2-0-ra, indultunk hazafelé, aztán egy buszmegállónál dugóba kerültünk. Míg el nem felejttem, a járműből kicsüngött a piros-fehér sálam. Szóval, a megállóban szobrozott vagy háromszáz ember, amint lefékeztünk, elkezdtek rugdosni a gumit meg az autó oldalát. Kipattantunk hárman, üvöltöttem, hogy rendben van, fiúk, pont érkezik a buszotok, aki nem kíván verekedni, szálljon fel. Én még utasokat oly hirtelen feltódulni tömegközlekedési eszközre életemben nem láttam! Persze, maradtak bokszolni így is elegendő, a mi triónk meg hirtelenjében nekik. Volt nálam „véletlenül” egy borspray, azzal balra fújtam, mindjárt utána nyújtott lábbal ugrottam előre, bele a massa közepébe, akár a nindsák szokták. Johnny jobbról kerítette be őket, míg a kis Mazsi kiszúrta a legnagyobbat, és bőszen gyomrozta, rángatta le róla a trikóját. Akkor megláttuk a fazon hasán a pókos tetoválást. A csata után tudtuk meg itthon, hogy Czecezi volt, az ottani híres blokkführer, a Szpári egykori futballistájának a fia. Jeges szólt, hogy jönnek a yardok, elég a szertornából, most már pucoljunk. Elhúztunk onnét százezerrel, miközben a pilótánk arról érdeklődött, megnyugodtunk-e végre. Nagyjából, de nem fognak bennünket Nyíregyháza díszpolgárává avatni – válaszoltuk.

Bruges-ben egész éjjel kerestem az unokatestvéreimet, Bubut. Minden lebuj telis-tele volt a lokistákkal, csak őt nem leltem sehhol. Az egyik csehóban valami ládára borítva kiszúrtam egy város címmel díszített terítőt. Igen szép példány volt, kértem a tulajtól, adja nekem szuvenírként. Nem adta. Egy óvatlan pillanatban lehúztam, és iszkoltam volna kifelé vele, de a kredencnyi monstrum hátulról megragadott, letépte a kapucnimat. Nem ütöttem vissza, akkora volt, akár a Gellért-hegy, és a kétnapos nonstop ivászat sem használt nekem ebből a szempontból. Sörözött ott egy számomra gyanús alak. Többször láttam Debrecenben meg Nyíregyházán fotózni a brancsot a mobiljával, szerintem nyomozó lehet. Abban egészen biztos vagyok, hogy van köze a rendőrséghez. Nos, amíg birkóztam a grizzlyvel, aki vasmarokkal szorított, az áluhás detektív hirtelen kicibálta kezemből a szajrét, így nem tudtam megszerezni,

mert csak arra koncentráltam, hogy leléceljek. Nagy Csabi találta meg a kapucnimat, ő hozta vissza a szállásunkra.

Varasdon a beléptetésnél már túljutottam két ellenőrzési ponton, a harmadiknál megbuktatott a motozó. A baseball-sapkám alatt tartottam az öngyújtómat, speciális darab volt, kisebb nyomásra kicsúszott belőle a körülbelül öt centi hosszúságú penge. Azonnal előállítottak. Bent már várt rám Herrmann Zoli, teljesen részegen. Nála pirulákra akadtak, azt hitték, valami drogfélék lehetnek. Bömbölt, hogy a bogyók a szívgyógyszerei, közben nem tudott megállni a lábán, annyira készen volt. A szívbeteg! Rám szólt, ne dohányozzak a helyiségben, arra háklisok. Miért, ha cigizek, akkor bevisznek? – adtam az értetlent. Hoztak tolmácsot, faggatott az öngyújtóról. Kitaláltam a mesét, hogy olasz barát-nőmtől kaptam ajándékba, természetesen nem volt fogalmam a beleszerelt titkos fegyverről. Nyomtam a sódert, és vártam, hogy a plafon leszakadjon. Mindenesetre bevették a kamu dumát, a második félidőt már láthattam, míg Zoli koma addig hóbörgött, átkozódott, szentségelt, hogy a mérges porkolábok csak a lefújás után dobták ki. Az öngyújtó és a „szívgyógyszerek” maradtak a horvátoknál.

Békéscsabára készülőtünkben röppent fel a hír, azzal vádolnak bennünket a viharsarkiak, hogy lila melegítőt meg labdát loptunk az előző mérkőzésen a kispadjuk alól. Vittünk nekik leeresztett, ütött-ko-pott, kilyukadt, pettyes gumivackokat vagy kétszáz darabot, a kezdéskor mindet a parkettára szórtuk. Nesztek, itt a labdátok! Csomának meg Gatyának ennyi sem volt elég, átmásztak a hazaiak közé. Gatyá mindjárt szétvágott párat, de Sanyit elkapták, megrugdalták, aztán valahogyan ő is visszaverődött a szektorunkba. Válaszul a második félidőben az eltökéltebbek közül egy átjött a mi oldalunkra, a rend-őrök gyorsan lekapcsolták, és az egyik helyiségbe zárták. Nem volt szerencséje, kiszimatoltuk, hová vitték a tagot, rátörtük az ajtót, és kissé megdorgáltuk. Akkor már tudtuk, kívül nagyon melegünk lesz. Három busszal állítottunk be, az egyiket totálkárosra zúzták. Egy debreceni fiúnak megvágta az orrát a betört ablaküveg, kórházba kellett vinni. Kövekkel, téglákkal, kavicsokkal hajigáltak, megindultunk feléjük, közben a zsekák látták, hogy amazok górálnak, így hát őket kezdték leápolni. Elég sok lett a sérült, a fakabátok között is jócskán akadt. Hazafelé megálltunk egy faluban, a nevére konkrétan nem emlékszem. Esküvő zajlott éppen, Zico rögtön behajított a násznép közé egy bringát. Csoma a vendéglőben beállt a pult mögé, és buzgón kiszolgált. Aki olyan hangulatban volt, fizetett a sörtért, aki nem akart, hát nem erőltette az alkalmi csapos. Nem fogod eltalálni, melyik vevőtípusból jött a több! A tulajdonos muttort az agyvérzés kerülgette, égnek állt a haja, de a haverunk megnyugtatta, nem kell majréznia, ő is kocsmáros, ért a csapoláshoz. Odakint közben előkerültek a festékszórós dobozok, egy Trabant karosszériájának színezetét némileg átalakították. Még ez volt a kisebbik baj. A nagyobb meg az, hogy a dinkák ráakadtak a menyasszony és a vőlegény elegáns autójára, felmázoltak a fehér motorházra egy hatalmas piros szívet, az oldalára ráfújták keszkesza betűkkel, hogy „Éljen az ifjú pár” meg hogy „Hajrá, Loki”. Baromira nézett ki, nekem elhiheted. Az volt a mázlink, hogy a vőfély meg a lagzi-sok nem vettek észre semmit, egyébként irtóztató botrány kavarodott volna a menyegzőből.

CIMPI

(NORTH SIDE HOOLIGANS)

Tulajdonképpen a régi B-középpel kezdtem a szurkolói pályafutásomat, az utálatok közvetlenül következő generáció tagjaként. Rocker voltam, hosszú, fekete hajjal, és szegecselt bőrcuccokban, csizmában csavarogtam, mint a legtöbb kortárs tini. Aztán a rendszerváltás elvitte a sérómat, évek óta borotváltatom a fejem. Talán tízszor tettek áristomba a meccsek ürügyén, ebből nyolc abszolút jogos volt, kettő nem. Mindig a legutolsó kettő a jogtalan...

Arra emlékezhetsz, hiszen közöttünk voltál, amikor Nyíregyházán kidőltem a sorból. Parittyából lőtték ki a csavart, a tarkóm fölött talált el, és hiába volt a hippis sörény, nem fogta fel az ütést, elájultam. Mentő nem volt, egy lepukkant zöldséges Barkasszal szállítottak a kórházba, Kismolnár, Balogh Zoli és Fakó jöttek oda velem. Megröntgeneztek, összevarrták a sebemet, közben folyamatosan szidtak a kirurgusok, hogy a sok focibuzi gyarapítja nekik a melót. Minden más legenda, tehát nem akkor kaptam a KMK miatt a büntetést. Különben is a többiekkel együtt, a vonattal jöttem haza. Az említett „káemkás”

gikszer némileg később történt. A Nagyerdei stadionban kikaptunk valamelyik csapattól, nem is tudom már hirtelenjében, hogy melyiktől, mi meg átmentünk rumlizni a főbejárathoz. Ott parkolt egy rendőrségi gépkocsi, mindjárt be is toltuk a fák közé. Sikerült elhúznom onnét a csíkot, de a Pálmánál megfogtak. 17 éves voltam, fiatalkorú. Nem vallottam be semmit, persze, hatalmas frászokat kaptam, ahogy ez anno járuléka volt a kihallgatásoknak. Az igazoltatásnál is gyakorta megtörtént, ha nem úgy álltál, ahogy a biztos elvtársnak tetszett, azaz nem látta egyszerre mindkét kezdetet, mert hátul összekulcsoltad, úgy

Ismerkedés az elzászi ízekkel a fodrozó Moselle mentén

rúgott tökön, hogy hetekig hugyozni se nagyon tudtál, pedig percenként kellett volna. Talán négy hónap múlva kézbesítették az értesítést, hogy közveszélyes munkakerülésért (KMK) 21 nap elzárásra ítéltetem, vonuljak be a Beloiannis utcai kóterba. Tényleg nem dolgoztam, ezért sózták a nyakamba a tételt. Így végül is footballhuligán lettem, bár a kifejezést még nem nagyon ismertük, mert a rendőrségi autó elleni akción buktam meg. Két napig Debrecenben ültem, aztán átvittek Miskolcra. Nyomorogtunk vagy húszan a zárkában, körülöttem mindenki cigány (a Kádár-rendszerben újmagyarnak mondták), én tudtam egyedül írni meg olvasni, segítettem nekik. Ha hiszed, ha nem, semmi bajom sem volt velük, nem szemétkedtek, nem molesztáltak. Piti kis bűnözők voltak, kelekótya tyúktolvajok, besurranók, zsebmetszők, a nehezebb eseteket nem rakták közénk. Közhasznú munkán vettünk részt, mihasznák, a Patyolatot építettük. Jót derültem magamban, a romák meg a Patyolat? No, hiszen!

A szombathelyi sztori jutott most az eszembe. Pontosan megkeresheted a napját, mert pénteken este indultunk, szombaton játszottunk a Haladással, vasárnap pedig a Népstadionban kikapott a válogatott 2-1-re a peruiaktól. Mi mégis boldogok voltunk, mert a DMVSC ifik megnyerték az Országos Ifjúsági Kupát a Győr ellen, mégpedig tizenegyesekkel. Váczi Béla rúgta az utolsó büntetőt, a rossz életű, a csöves, aki állandóan ivott meg zacskókból ragasztót szipózott, mégis prima futballista volt. (Az említett Magyarország-Perut 1982. április 18-án vívták, 25 ezer néző előtt. Magam is láttam a helyszínen. Az volt az érdekessége, hogy a későbbi debreceni edző, Szentés Lázár a 35. másodpercben gölt lőtt, aztán Julio César Uribe két találataival fordítottak az „inkák fiai”. S. M.)

Vonattal utaztunk a Dunántúlra, Lófej, Tibike, Rémusz bácsi, Balogh Zoli, Balázs Pisti meg jómagam. Veszprémben átszálltunk, ahol az egyik lokista elment piáért. Látom ám, hogy a forgalmista indítani akarja a szerelvényünket, a haver meg sehol. Nem tehettem mást, lefogtam mindkét karját, hogy ne tudja felemelni a nyamvadt tárcsáját. Mindaddig így tartottam átölelve, amíg a társunk vissza nem jött az üvegekkel. Celldömöknél felszáll a civil ruhás határőr, nézi a dokumentumokat, közelgett a piszkosul őrzött vasfüggöny. Úgy berúgattuk a főszeret, hogy a végállomásig a peronon táncolt velünk, és utána sem akart hazamenni. Szombaton hajnalban értünk Szombathelyre, vermutot, almabort meg rumot vedeltünk. Azok voltak a legolcsóbb italfélék meg a sósorszesz, közhasználatú néven a diana. (A kevert tűnt csak borzalmasabbnak és a Pitralon arcszesz. Az orosz katonák is hánytak tőlük, ámbár azoknak tökmindegy volt, hogy éppen mit nyomattak.) Elképesztő italmennyiséget fogyasztottunk. Beálltunk focizni a lakótelepi kiskölkök közé, én már csak kapusnak voltam jó. Körülbelül hatvan gölt beszedtem, miközben olykor a felsőlébe kapaszkodtam, mert nem tudtam megállni. Háromszor dőlt rám a kapuszerkezet. A szemüveges Tibikének leszakadt a cipőtalpa, elment tornacsukát venni magának. Agyon akartuk ütni, amiért marhaságotra elköltött 90 forintot. Megjegyzem, az ő pénze volt. A sportolás után Lófej (mégis csak tanár!) a kulturális program ötletével rukkolt elő, nézzük meg a római kori Isis-szentélyt. El lehet képzelni, mennyire hiányzott nekem a túra, egy rakás kő látványa a rom-

kertben. Bizonytal érdekes a régészeti hagyaték, hovatovább három évtizede ismersz, tudod rólam, foglalkoztat a história meg a politika, de nem abban az állapotomban, amelyben voltam. Bolyongtunk fel és alá a feltáráson, már nem tudom, hogy konkrét formában miképpen történhetett, szóval beajultam. Megcsíptek a cecelegyek, ledőltem hát aludni az egykori pannon légiósok által kitaposott kavicsokra. A többiek persze nem vették észre az eltűnésemet, mentek tovább. Az ásatási területet rég bezárták, én javában hortyogok, amikorra Bandiék rájöttek, hogy hiányzom. Vajon hol lehet Cimpi? Tanakodtak jó darabig, aztán beugrott nekik, hogy a kultikus helyen láttak utoljára dülöngélni. Fellármázták az őrt, kinyitatták az ősi szentélyt, és mit tesz a Teremtő, tényleg ott szunyáltam, a lehető legnagyobb békeségben. Rám ebben a formában hatott az egyiptomi eredetű misztérium.

Amikor Szófiába utaztunk, már javában folyt a jugoszláviai háború. Felszálltak párszor ellenőrizni a szerb katonák, én láttam már életemben egy és mást, de olyan kegyetlen tekintetű alakokat, mint azok voltak, nem sokat. Mindenki kussolt és lapított az üléseken.

Ennél durvább eset következik, előre szólok. Ilyesfélék is megestek, nem érdemes lakkozni. A Fáy utcában – szokás szerint – bitangul összetörték a bérelt autóbuzunkat. Megint a lilák voltak a tettesek, mi meg feljelentést tettünk ismeretlen elkövetők ellen. Semmiképpen sem akartunk fizetni az okozott károkért. Nyolcan üvöltöztünk az ügyeletes tiszt fülébe, hadonásztunk, egymás szavába vágunk, mire idegességében hetet kizavart, kijelentvén, a legnormálisabb maradjon bent, és mesélje el az egészet a jegyzőkönyv felvételéhez. A többi hülye tűnjön el! Kimentünk cigizni. Ült a rendőrségi épület előtt egy vasasos, piroskék csákoval a fején. Fel sem fogta a szitot, durr, már kapott egy sistersgós pofont. Lángoló képpel menekült be az őrsre. Joggal hihette a jámbor, belül sokkal biztonságosabb. Visszatértünk a szobába, hát ott lapul a sarokban az angyalföldi, ám akkor még voltak bent hekusok is. Aztán az egyik fakabát erre ment a papírokkal a kezében, a másik meg amarra intézni a dolgát, mi maradtunk ott és a szerencsétlen. Mikor Bárány észrevette, hogy egyetlen poszt sincs a közelben, tiszta a levegő, zutty, újabb istentelent lekevert az illetőnek, hogy a sityakja a falhoz repült. Az arcának mindkét fele piroslott és feldagadt a fülesektől, sírva panaszkolta, mit művelt vele a debreceni horda. Jeleztük a faggatóknak, mi egyáltalán nem láttunk semmit. Illetve Bárány Tomi elmondta, ő észlelte, amint ez a sapkás egyén váratlanul orra esett. Arra gondolt, talán rosszul lehet, de nem merte megnézni. A szervek nem tudtak velünk mit kezdeni, elhajtottak bennünket a francba.

A Magyar Kupában Kalocsán játszottunk. Már majdnem az érseki központhoz értünk, amikor a benzinkútnál kiszúrtunk egy pótkocsis teherautót, rajta sivító malacokkal. Szöcskével odamentünk, hogy ki-eresszük a vágóhidra indított transzportot. Ordítoztunk, hogy nem eszünk sertéshúst, szabadságot a világ összes disznójának, meg hogy éljenek a vegetáriánusok! A sofőr bent dekkolt a fülkéjében, el sem tudta képzelni, ki ez a két tagbaszakadt állat. Hála az egeknek, nem tudtuk leszedni a lakatot, mert abból aztán tényleg égszakadás, földindulás keletkezett volna, ha a sok visongó jószág szétsüvít a szélrózsa minden irányába!

ABAI (B-KÖZÉP)

1979-ben mentem ki először mérkőzésre, az NB I-es idénynyitóra, amelyen 4-1-re elvertük a Vasast. Akkor csatlakoztam a B-középhez. Előtte hallottam a barcikaiak megrendszabályozásáról, hogy Kincses Ervin egyenként hajigálta bele őket a Békás-tóba. Kis szépséghibája volt az akciójának, hogy előtte kapkodta lefelé a csuklójukról a zenélő meg számológépes kvarcórájukat, nehogy szétázzanak a hínáros vízben...

Hetedikes voltam, amikor új osztálytársat kaptunk. Budapestről került közénk, Izsák volt a neve. Nem annyira a felekezetével volt bajunk, hanem azzal, hogy a fővárosból érkezett. Kérdeztük tőle, mi a véleménye Nyíregyházáról. Mondta gyanútlanul a szerencsétlen, hogy szép város, jó hely, igen szereti. Ettől kezdve rendszeresen elraktuk Izsákot, Budapestért meg Nyíregyházáért vegyesen. A második fél-évet már nem velünk kezdte, másik iskolába írták át a szülei.

1993. szeptember 30-án Kálkapolnán nagy ramazúrit rendeztünk. Leszedtük a fővegeket, a kucsákat meg a svájcisapkát az emberek fejéről, felpróbáltuk őket, mosdót vertünk darabokra, tomboltunk,

mint a sivatagi vihar. Kaktusz ráesett egy kétkerekűre, aztán taposással próbálta kiegyenesíteni az elgörbült küllőket. Persze, hogy nem a Fáy utcában kötöttünk ki, ahová szándékunkban állott eljutni, hanem a füzesabonyi rendőrőrsön. Engem a radiátorhoz bilincseltek, rágyújtottam, mindjárt kaptam egy átszállót, hogy az eget nagybögőnek néztem. Kamerába kellett mondani a nevünket, az anyánkét, az egyéb személyi adatainkat. Kaktusz születése helyeként a hitleri Harmadik Birodalmat említette, Csoma Sanyi a neve helyett a Leone 510-est diktálta be. Balogh Zoli megmondta ugyan a rendes nevét, viszont az anyja neve helyett az „ismeretlen” kifejezést adta meg. A hajamnál fogva rángattak a felvevőkészülék elé, én meg azt hittem, hogy lenyomják a Híradóban az egészet. Nem akartam, hogy a mutter lásson a tévében, ezért kijelentettem, egyáltalán nem nyilatkozom. Négyünket szállítottak át Egerbe, Kaktuszt, Macsi Lacit, Csomát meg engem. Alig ültünk be a meseautóba, Kaktusz pajtás már nyaggatta is a pilótát, hogy hol vette a jogosítványát, mennyiért, hogyan lehet ilyen szarul vezetni. „Majd megtudod, ha bevágunk a dakoták közé a cellába, hogy hol szereztem a jogsit” – érkezett a válasz. A nyolcas kéjlabba zártak, a havert meg a négyesbe, ordibáltunk át egymásnak. Én folyvást azt harsogtam, hogy „Kaktusz, Kaktusz!”, mire a foglár idegesen rám förmedt, „Micsoda maga, valami botanikus?” 72 órát töltöttünk a hevesi megyeközpontban, aztán kaptunk fejenként harmincezer forintnyi büntetést. Kaktusznak halmazati tételként meg kellett térítenie a bringán okozott küllőkárt, amely 79 királyi forintot kóstált.

1995 júniusában Székesfehérváron engem emeltek ki a petárdázásért. Hat rendőr cipelt kifelé, a lábam sem érte a földet, szabályosan a levegőben kalimpáltam. Kaktusz és Csoma megúszták a terápiát, talán még Gatya került a síttre, ha nem tévedek. Rakás petárda volt nálam, a nadrágomba tömtem őket. Amikor bevágtak az autóba, az ülések közötti résekbe gyömöszöltem mindet, nehogy véletlenül megtalálják a tiltott pirotechnikai eszközt, a corpus delictit. Három órát rostokoltam a kapitányságon, fizettem utóbb negyvenezer forintot a durrogatásért.

1999-ben a Kisvadásznál afférom támadt egy szolgálaton kívüli századossal. Lebillenttem bicajáról a nyugdíjas rendőrt, menten fel is jelentett. Kitalálták, hogy Stella söröket vettem el erőszakkal másoktól, ami azért sem igaz, mert utálok ezt a fajtát. Amikor iszom, rendszerint én hívok meg cimborákat, ezt magad is tanúsíthatod. Bajusz ügyvéd úr védett a törvény előtt. Kérte a bírónőt, mindenképpen gyorsítson a tárgyalás menetén, délben indul a busza Wolfsburgba, nem szeretne lemaradni. Mentem én is, habár egyáltalán nem készültem kiutazni Németországba. Egy év próbaidőt szabtak ki rám. Azóta az egykori rendőrtiszt a csarnokban rendész, egészen tűrhető viszonyban vagyunk. Sűrűn megkérdi, hogy szolgál a kedves egészségem. Mondom neki, köszönöm szépen, megvagyok.

A Kisvadász nemigen jön be nekem, másodszer is elvittek onnét. Egyenruhás hölgy igazoltatott a kerthelyiségben, én meg énekeltem a TNT futó slágerét, hogy „rendőrnő a szerelmem”. Megvallottam neki, mennyire komolyak és tisztességesek a szándékaim, feleségül akarom venni. Visszautasította a közeledésemet, sőt odavetette, ha még egyszer aljas ajánlatot merészelek tenni, megbilincsel. Felvillanyozott a válasza, láttam már filmeket, ahol bilincset is használnak „menet” közben, tehát újból közelítettem. És tényleg vasra vertek, ő meg a kollégái! Letartóztatással ért véget az erotikusnak induló románcunk.

Hat évig Szombathelyen laktam, akkor csak a dunántúli meccseinkre jártam, Zalaegerszegre, Sopronba, Győrbe, Pápára, Székesfehérvárra, Kaposvárra, Tatabányára, Siófokra, Pécsre. Szerencsémre sok pannon csapat focizott az élvonalban.

Debrecenből elmentünk Bécsbe, az osztrák-magyarra. Kovács Attila volt az MLSZ elnöke, aki megpróbálta normalizálni a kapcsolatát az ultrákkal meg a szimpla szurkolókkal, az illetén törekvés a szövetségből másra nemigen jellemző. Innét egy busz indult a császárvárosba. Még mielőtt nekivágtunk volna a kalandnak, a Tótfalusi téren a két kutyabarát, Gatya és Kacska befogtak egy kószáló spánielt. Aranyos kutyus volt, jött velünk Ausztriába. Az akadémikus sofőrt többször is súlyos testi sértéssel fenyegettük, mivel nem tetszett neki a potyautas. A mérkőzést az autóbuszból követte figyelemmel a pajkos jószág, a fedélzeten örülhetett a 3-2-es sikerünknek, mert a stadionba nem vittük magunkkal. Mondja a vámos, legalább a határnál tegyünk rá valami pórázt. Gatya ráförmedt, hogy neked fogom a nadrágszíjamat a nyakadra tekerni, ha még sokáig okoskodsz! Hazatérésünket követően hirdetést adtunk fel, jelentkezzen az eb gazdája itt és itt. Jelentkezett.

2007 szeptemberében tömött kisbusszal vettük az irányt Tirpákia felé. Kopasz, fekete pólós, nap-szemüveges, eléggé kigyúrt egyének foglaltak helyet az üléseken. Hová gondolsz? Egyáltalán nem fel-

tűnőek, szakasztott nyárspolgárok mind! Kérdezik az ellenőrzési ponton, merre igyekszünk. Bogácsra, inni az ismerősök borospincéjébe. Átmentünk a minőségpróbán, mert jó utat kívántak. Bogácsra, érte? A négyesen! Aki piros-fehér göncökben feszített, mint például ti is, maradhatott tovább a gyűjtőhelyen, mi azonnal továbbmehettünk. Egyébként nem műveltünk semmi különlegeset. Az 1-1 után megálltunk a jelzőlámpánál, odalépett egy alak, érdeklődött, hogy mit játszott a Szpári. Kacska jóindulatúan kiintett, jöjjön az ablakhoz, hajoljon csak lejjebb, hogy közvetlen közletről befröcskölhessen a „parfümmel”. Aligha hibázta el.

KAKTUSZ (RED PHOENIX)

Az elején tisztázzuk, hogy – minden ellenkező híresztelés dacára – sohasem lettem tagja a North Side Hooligans nevű csoportnak. Ott álltam, ahol a többiek, de nem tartoztam az NSH-hoz. Cimpivel még az elején kigondoltuk a Red Phoenixet, ketten voltunk benne, amióta megszüntettük, magánzó vagyok. Az 1978-79-es bajnokság óta járok a mérkőzésekre, akkor a második ligában játszottunk. Nagy port vert fel a Jakab doktor elleni támadásunk. Most legalább elmondhatom, nem ütött meg a hajdani klubelnök, csak salapált a levegőben össze-vissza. Mi sem bántottuk, bár meglehet, hogy valamelyikünk betakarta. Mászáltunk a bíróságra, szembesítettek vele, felismertük egymást, azzal el volt rendezve. Nem jelentett fel, amiért állítólag behúzott nekem, és én sem kértem jogorvoslatot. Nem volt miért. Ha emlékezetem nem csal, Csoma Sanyi és Szepesi vettek részt az akcióban, az esetleges többiek nem rémlenek.

Akkoriban a szabolcsiakkal már állandósult a konfliktusunk. Egyszer Balogh Zoliék elkaptak közülük egyet. Szabályosan igazoltatták, kiderült a lakcíméből, honnét való. Nyöszörögte, hogy poplemezt venni jött Debrecenbe, de nem hittek neki. Kicipelték a csórót az állatkertbe, dugdosták befelé a kezét az oroszán ketrecébe, az meg majd megbolondult a páni félelmében. A lusta dög nem kedvelhette az embercsülköt, vagy előtte bezabálhatott, mert rá se hederített a csemegére, a gondozók meg káromkodva rohantak a rácsokhoz.

Többször elvittek a rendőrök, akár az itteni csibészek zömét. Úgy pontosabb, hogy a kommandósok vittek el, akik valahogy nem csípnek engem. Van közöttük egy, aki különösen nem. 2007 őszén azért ültem majd’ negyven napot, mert a jelzett egyenruhás egyén Tirpakisztánban kiszedett a tömegből. Mondjam, hogy semmi rendkívülit nem cselekedtem, amiért el kellett volna zárniuk? Hogy legalább kétszázan tették azt, amit én is műveltem? Lekapták Gattusót, Kokaint és Csicsit is. Ezt hallgasd meg! Folyt az igazoltatás, Gattuso budapesti, Kokain nyíregyházi, Csicsi balmazújvárosi lakos, a készültségek csóválták a fejüket, egyre morcosabbak lettek, ömlött róluk a víz, hiszen állítólagos debreceni bandával volt dolguk. Nem értettek semmit. Azok meg kiabálták, hogy „Hajrá, lilák” meg „Hajrá, Szpári”! Molekkel vágta a sítire, aki legfeljebb szajrézni szokott, de nem kimondottan randalírozós fajta.

1994-ben a Fradi elleni bajnoki apropóján a Nagyállomásnál gyűjtöttek be, nem vettem észre a te-repjáróból pont mellettem kiugráló „kékeket”. Kálkapolna miatt Füzesabonyban és Egerben 72 órátam. A legérdekesebb történetem Törökszentmiklóshoz fűződik. Snóbliztam a kocsmában egy öregúrral, nyertem. Kihozta a sört, de nekem nem kellett soha a Borsodi, annál én a jobb márkákat favorizálom. Éltem kint Írországban, a keltáknál megszokja a szomjazó a normális italokat. Szóval, közöltem vele, hogy rendesebb komlólevet adjon, erre aztán kitört a balhé. A fiúk odakint mindent szétverték, kirugdalták a csehó ablakait, ám a bentiek gyorsan magukra zárták az ajtót, hogy ne tudjanak behatolni az ostromlók. (Nekem szerencsére korábban sikerült kijutnom.) A latrok biztonságban érezhették magukat a falak között, mert dumáltak nagyban kifelé, cifrákat mutogattak, kacarásztak, egészen addig, amíg a mieink rájuk nem eresztettek úgy száz köbméter könnygázt. Akkor bevitték az őrsre, elvették a cipőfűzőmet, derékszíjamat, le kellett adnom az értékeimet, a pénzemet. A brancs nem tágított, így hát két óra múlva kiengedtek. Még szívattam is a zubonyosokat. Közöltem velük, egy ezressel kevesebbet adtak vissza, ide az összes lóvémmal. Mire azt sziszegték, tisztuljak onnét tüstént, örüljek, hogy nem vermeltek el hosszabb időre.

Száguldottunk hazafelé Akasztóról, a traffipaxosok miatt meg kellett álljunk. Bárány unalmában

leszedte a rendőrautóról az antennát, behajította a tarlóra. Ez valahol a ceglédi elágazás környékén történt. Sötét volt, a zsekák meg követelték vissza az antennát. Végül az ő csőlámpájukkal kerestük meg, belefúródott a földbe, mint valami gerely.

Kalocsán nem akármilyen színházat rendeztünk. Odafelé menet szétpakoltunk egy benzinkutat, mire utolérték bennünket a rendőrök, megittuk a sok Tokaji aszút, vagy más üvegekbe áttöltöttük a maradék bort, a bűnjeleket meg kiszórtuk az ablakon. Nem találtak semmit. Szöcske strandpapucsban, jóformán ádámkosztümben, sörrel a kezében átballagott a tizenhatosunkon, megállt beszélgetni Bíró Szabival, a kapusunkkal. Természetesen javában dült a kupamérkőzés második félideje. Totó ezenközben a mellékhelyiségben a női közeg közelségéig jutott. Miket művelhettek?

Dunaújváros felé menet stopost vettünk észre az út mentén. Visszakanyarodtunk érte, ám amikor meglátta a fenti kompániát, már nem akart beszállni. Dadogta, köszöni szépen, mindjárt jönnek érte, végtére is ráérne a dolog, egyáltalán nem siet. Ihász berágott, ordította velem, hogy felszállsz, jössz velünk és punktum! Az anyád istenét, mi a túró! Integetsz itt nekünk, ha nem akarsz utazni? Megszeppent a figura, fel kellett másznia közénk, miközben azt hajtogatta eszelősen, hogy meggondolta magát, nem óhajt sehová sem menni, maradna inkább ott, ahol volt. Azért „szolidaritásból” elvittük vagy 30 kilométert, aztán kiraktuk. Te még úgy megkönnyebbülni illetőt nem láttál...

KOMCSI (SZUD)

Tizenhat évesen Derecskén kísérték be először, füstbombát robbantottam a csarnok előtti térségben. A halasiakkal voltunk odaát, még nagyban haverkodtunk a Blue Territory legénységével, Kertész Farkas Peti komáddal és a „kun vitézekkel”. Azóta tíz és húsz közé teszem az előállításaim számát, jórészt a magam bambaságából. Ezt úgy értesd, hogy mindig rossz helyen tébláboltam, amikor jöttek a kék robotok, és hát eléggé feltűnő jelenség vagyok, vonzom őket. Meglehet, a helyükben én is kiszúrnám magamat. Előfordult párszor, hogy istenesen megcsapkodtak. 1999-ben Nyíregyházán is

Unalmas nap valahol Ukrajnában, a száguldó szerelvény folyosóján

bekaszni. Emlékezz, te hívtad fel már itthonról, a Nagyállomásra apámat a hírrel, hogy Gabikát vizsdatartották a poroszlók, de hogy pontosan miért, azt nem tudod. Hát, nagy baromságért! Pethe Tomi berakott egy besült füstbombát a hátizsákomba, amint mentem kifelé, valaki megdobott egy rendőrkutyát, és a kitóduló közül engem halásztak le. A szembesítés telefonon történt, azaz én bent voltam az őrsön, az ellenem tanúskodó járőr meg valahol kint a pályán vagy a stadion környékén bóklászott. Ezt hívják távszembesítésnek. Magyar találmány, szabadalmaztatni kellene. Azon a délelőttön volt a tanévnyitó a főiskolán, eléggé mozgalmasra sikeredett a napom, mit tagadjam. 25 ezer forintom bánta a szeptemberi klasszikust, tetejébe jól ki is kaptunk a Szparitól.

Az ősbriádóm az Ultras DSI volt, kosárlabdára mászkáltunk, a focisták mérkőzésein még a Red Territoryban alakítottunk Molnár Sacával meg Dihen Tibiékkel. 1996-ban váltottunk, a kosaras klub-

ból Vadkakasokat kreáltak, mi viszont nemkívánatos elemekké váltunk. Nem volt tovább szükség a radikálisokra, túl zajosaknak találtattak. Új arculatot, családi rendezvényeket akartak a tulajok, ahol a papa, a mama, a nagy meg a pulyák lóbálják a papírzászlócskáikat, közben persze majszolnak a büfében vásárolt méregdrága szendvicsekből, hörpintenek az üdítőkből. Nem illettünk a képbe. Meg aztán, tudod, hogy van ez? Ahol tábor működik, ott inkább számon kérik a vezetőkön a lóvét, ami feszt eltűnik, ahogyan a Vadkakiknál is folyton lába kélt.

Volt egy stadlerlandi kirándulásunk, három busszal, kommandós díszkísérettel. És mit látok? Hogy az egyik kútnál száz liter gázolajat tankolnak gratisz a „hivatalos barátaink”! Aztán tosznak rendezni a számlát, fűrgén lapátolják befelé rekeszenként a dobozos kólát is. Ezen felbuzdulva, rabolt mindenki, mint az állat.

Törökszentmiklóson feljön a járművünkre pár rendőr. Bőszén korholnak bennünket, hogy így nem lehet viselkedni, be leszünk fuvarozva a kaptárba, nem is kétséges. Kinéznek az ablakon, és megmerevednek a döbbenettől, mert az utánunk érkező két autóbusz hiénái éppen megrohamozzák az ABC-t, mint a kalózok a prédahajót. Semmi sem maradt benne. Gatyá érdeklődött a simlisektől, hozták-e a kasszát is?

Békéscsabán a lányoknak jégkrémekkel kedveskedtünk. Nagyon örültek Pubiék az ajándéknak, látszott rajtuk, jólesett nekik a hajtás után a gondoskodás. Nem volt pofánk bevallani, hogy az egészet lenyúltuk.

A külföldi túráinkon – 1995-től számítva – szinte mindegyiken részt vettem, csupán Mogiljev, Kisinyov, Hradec Králové és Rostock maradtak ki a szórásból. A legemlékezetesebbre a donyecki sikeredett 2005 szeptemberében. Az ukránokkal végül idehaza sem bokszoltunk. Hallottuk, hogy az Oláh Gabin vannak, ahol a csapatuk edzést tartott, hát kinéztünk oda. Tüstént kiszúrtak bennünket, elkezdtek hablatyolni, hogy „fair boksz, fair boksz”. Mutogattuk a világtalanoknak, hogy nincs semmi „fair boksz”, helyette szét lesz ütve az alamuszi képük, amiért megdobálták a buszunkat a kinti mérkőzés után. Az korrekt volt? Láttuk, hogy berezeltek, aztán valahogy lecsendesedett az egész, nem lett belőle verekedés. Néhányan közülük a Kövér Egérbe is eljöttek inni.

1997-től álltam a kerítés tetején, olykor megafonnal a kezemben, máskor a torkom teljes kapacitásával hajtottam az északi oldalt, hat hosszú esztendőn keresztül. A litván Ekranas ellen megugrottam a cukaharát, zutty, fentről belezuhantam a betonozott várárokba. Volt a fejemben, rendesen, de nem a sör miatt estem le. A rácsozaton lyuk éktelenkedett, abba sikerült beletangóznom. Nem volt éppen veszélytelen a szaltó, viszont egészen jól jöttem ki belőle, nem törtem össze nagyon magam. 2003-tól Big dirigálja a társaságot, néha meg Pethe, ha kedve szottyán rá. Én már ritkán kapaszkodom fel magaslati levegőt szívni, habár a REAC elleni 4-0 alatt az elbontott eredményjelző helyéről vezényeltem.

2003-ban az MTK pályájára tartottunk, és az igrici pihenőhelyen leparkoltunk. Ott akadtunk rá egy kibevezett csotrogány vázára. Maradt benne üveg, egy-két táblát ki akartunk belőle operálni, mert az idők folyamán szükségünk lett rájuk, a beverteteket pótolandó. Szóval, jártasakká meg szakértőkké váltunk az üvegszerelésben, mégis megvágott a széle. Felmérgelt a baleset, a vérző sebem, elkezdtük borogatni a roncsot, rugdostuk, a tetején ugráltunk. Nem tudtuk, ostobák, hogy az autópálya-pihenők be vannak kamerázva, felveszik a násztáncunkat az utolsó mozdulatig. Igazoltattak, felírtak, és idővel visszarendeltek négyünket a tiszaujvárosi kapitányságra. Egy esztendőn keresztül húzódtott az ügy, lezárásaként – mások megbotránkoztatásáért – 30 ezer forintos büntetést kaptunk per koponya. Azóta is gondolkodom, vajon kit botránkoztathattunk meg? Ugyanis egyetlen teremtett lélek sem volt a közelben. Nyilván a szerveket, akik a filmfelvételeket tanulmányozva fölöttébb megbotránkozhattak a garázdaságunktól. Nem mellékesen a rozsdás kacat pár ezer forintnál többet aligha ért.

2006. február 18-án Lublinban, pontosabban Chełmben az SPR Icom kibiceit igen-igen megpaskolták a városi rivális, a Motor huligánjai. Nem folytunk bele az afférba, holott tudtuk, a zöld-fehérek jóban vannak a fradistákkal. És mit ad Isten, a szemközti lelátóról nem FTC-sállal integet egy „montexos”? Még fel sem fogtuk a hallatlan arcátlanságot, Csicsi meg Ihász már a renitens lengyelnél jártak. Szépen rávették, a maguk őszintén humánus módszereivel, rögtön tegye el a vackot. Jobban jár, ha engedelmessékedik. Többet sem húzta elő az egész találkozó folyamán.

A csajok 2006 márciusában vívott selejtezőjére kilátogattak a kint élő magyarok, hogy velünk együtt buzdítsák Metzben a Lokit. Nemes cselekedet volt a részükről, nem vitatom, apró szépséghibául a ve-

zetőjük fején Újpest-sapka éktelenkedett. Lajos pipacsvörös lett a látványától, azt hittem, le fogja nyelni az illetőt, szőröstül-bőröstül. Azonnal elkobozta a sipkát, majd látva a pasas kétségbeesett tekintetét, a lefújást követően visszaadta neki. Arra viszont nyomatékosan felhívta a figyelmét, hogy legközelebb – már ha lesz ilyen – legyen szíves, és ne lila-fehér fővegben fáradjon közénk, mert erre a szinkombinációra különösen allergiásak vagyunk, és a viselője csúnyán megjárhatja. Ebben meg is egyeztek.

PELLES (LOSZ)

Apám hatéves koromban vitt ki először közéték. Rátok bízott, hogy figyeljétek, miket művelek. Arról az időszakról nincsenek használható emlényeim. Később felvonultunk a Piac utcán, amely akkor Vörös Hadsereg utca volt. Valamelyik kapualjban lesett ránk a Kobrának hívott zsandár. Vörhenyes, szeplős, kegyetlen alak volt, tüstént berántotta Cimpit, kitépte füléből a karikát, lehúzott neki három-négy nyaklevest, aztán mehettünk tovább. Énekeltük a háta mögött a Neoton nótájának a csattanóját: „Csak egy a baj, hogy vörös hajú, szemüveges”.

Belgiumban kalandozó szittyák 2004 februárjában

A kollégái sem csípték, félték tőle. Ma is Debrecenben él valahol a „drága jó” Reske, de már nem rendőr. Hanem azt hallottam a múltkor, egynémely régebbi kliense össze találta szurkálni a bugylijával...

A különvonaton voltam, amikor az a srác elájult, akit Füzesabonyból mentő szállított el. Több ezren szurkoltunk az egri meccsen, és a fiú a lelátó vízleeresztőjéből módszeres munkával vasalkatrészt szerelt ki, a súlyos elemet aztán a rendőrökhöz vágta. Iszonyúan összeverték, amikor elindultunk hazafelé, már cudarul volt. Elterjedt a híre, hogy kómába került, elfolyt az agyvize, sőt meghalt. Még a Napló is foglalkozott az esettel. Az igazság az, hogy a következő bajnokain már együtt ugrándozott velünk a Vágóhíd utcában. A hevesi kirándulásaink mindig mozgalmasra sikeredtek. Egyszer egy csehszlovák turistacsoport szállt ki éppen a túrabusból, amikor váratlanul felbukkantunk. Azt hitték a látogatók, látván a csíkos zászlóinkat, hogy a Várjátékok műsorának a szereplői vagyunk. Még fel sem ocsúdtak, beszédtek néhány rúgást meg ütést, szigorúan a megbonthatatlan magyar-csehszlovák barátság jegyében. Hanyatt-homlok faroltak vissza a járgányukra.

1978 decemberében rosszul lettem a vérzivataros kazinccarcikai bajnokain. Nem az átélt izgalmaktól, nem is a ránk szórt kövek okozta sebtől. A Mikulás túl sok csokit pakolt a cipőmbé éjjel, én meg beza-báltam mindet, és az első félidő alatt kibukott belőlem, aminek ki kellett jönnie. Okádtam, mint aki két napig egyhuzamban védelt. A szünetben szóltunk a szerveknek, jöjjenek oda, vagy hívjanak orvost, mert az állandó széndobálások miatt az egyik kisgyerek feje nagyon vérzik. Az ég szerelmére, segítsenek már! Segítettek is, kutyát ugrattak a torkunknak, majd a malájok kezdtek úzni bennünket a stadion körül körbe-körbe. Kiabáltuk a focistáinknak, hogy ne folytassák a mérkőzést, vonuljanak le, mert a lelátón dül a háború, azonban a szigorú Teleki mester utasítására le kellett játszaniuk a második 45 percet. Folyt a fogócskázás, a szegény Soproni Tibike nem tudott gyorsan futni, az irdatlan hasa gátolta a mozgásában. Kapott is rendesen, ám itthon úgy adta elő, hogy felrúgta az üldözőjét az égbe. Hát, Isten nyugtassa oda-fenn Tibikét!

Meglepő talán, hogy mennyire jóban voltunk a szolnoki olajosokkal, ugyanis itt nem működött ütőképes kosárcsapat. Amikor feljutott a DEKO az élvonalba, annak meg nem volt szervezett tábora. Egyszer a nemzetközi szövetség kizárta a DVSC-s lányokat a kupából, akkor szolidaritásból adtak egy nagyobb méretű piros-fekete zászlót, még mindig őrzöm otthon, én pedig lokista lobogóval viszonztam a gesztusukat. Mára ez a kapcsolat is szétmállott.

Az antennás-traffipaxos történetnek nem én voltam a főszereplője, hanem Bárány Tomi, ő szedte le és dobta be a szántásra a rendőrautó tartozékát. Kereshettük egy csomó ideig a sötétben. A mezőberényi esetnek ellenben a szenvedője voltam. Tartottam a kapcsolatot mobilon a biztosítás parancsnokával, úgy tűnt, lemegy az egész túra rendben. Meg is köszönte az együttműködést, én is neki a kulturált közreműködést, majd jött a hír, balhé tört ki a benzinkútnál. Iskolai tornateremben helyeztek el bennünket, egy fűtetlen csarnokban ültünk a hideg parkettán, onnét egyenként hívtak fel mindenkit a kihallgatásra. Engem reggel kieresztettek.

Korábban is voltak ilyenét afférajaim, habár ahogy korosodtam, igyekeztem kimaradni belőlük. Szerintem így vagyunk ezzel mindnyájan. A nyíriek egyszer kilőtték Cimpit csúzlival közülünk, felismertük a tettet. Mégis volt képe és mersze átjönni a következő bajnokira! Nosza, bőszen kergetjük a Nagyerdőben, már-már utol is érjük, amikor a bokrok mögül elibénk toppan egy járőr, kapcsolja kifelé a pisztolytáskáját, hogy löni fog, ha nem fejezzük be a rókavadászatot. Nos, pár perc múlva a társa valóban a levegőbe durrantott, akkora verekedés folyt a tirpákokkal a kanyarban.

Külföldön a csapattal főként súlyos autóbalesetem előtt jártam. Mi a csajokkal is utaztunk, tehát dupla kötelezettségeink voltak, vannak. Partizánske azért marad emlékezetes, mert ott sikerült elcsennem egy korsót, kollekcióm értékes darabja lett. Megfordultam kétszer is Metzben, aztán a Bécs melletti Hollabrunnban, Lublinban, Szófiában, Zilahon. A labdarúgókkal Wolfsburgban, Szalonikiben, Brugesben, Manchesterben. A német expedícióm is rendkívüli, abban az értelemben, hogy nagybusszal mentem ki, repülővel tértem haza. Még valahol Szászországban, menet közben megbeszéltük páran (te is a brigádban voltál), hogy felhívom Kotosmann Zolit, és ha maradt hely a bérelt márkán, azzal jövünk vissza. Így is lett. A hannoveri négycsillagos Holiday Inn Airport Hotel kétágyas szobájában aludtunk öten, a Petzelstraße 60. szám alatt. Feltételes módban talán precízebb, hogy aludtunk volna, én ugyanis Bajusszal nyomorogtam egy kanapén, te a csillagszórós Janikával. Tetejébe az első repülőútamra készülődtem, és be voltam piszkosul tojva. A felhők fölött sem csökkent a feszültségem, pedig Bajusszal mindent elkövetettek a görcs oldása érdekében. Emlékszem, a felszállás alatt fesztelenül csevegtetek a borzalmas légi katasztrófákról, miközben közéték szíjazva egyre fehérebbé váltam a rémülettől. Láttam az ablakon keresztül, hogy remeg a szárny, mindjárt letörik, gyöngyözött a veríték a homlokomon, mire a stewardes aggódva megkérdezte, csak nincs valami problémám. Kértem az utaskísérő hölgyet, hozzon nekem a dögerősből. Mielőtt elpusztulnék, még inni akarok. Leküldtem pár lórúgásnyi dózist, egyre jobban éreztem magam, és akkor mit hallok? Az ügyvéd úrral épp arról folytattok elmélyült diskurzust, hogy landoláskor történik a balesetek 90 százaléka. Micsoda szerencse, hogy tapintatos haverjaim vannak...

Székesfehérváron hatósági tévedés áldozataivá váltunk 1995 júniusában. Az ottani fogdmegek azt hitték, össze akarunk marakodni a gyepen a vidisekkel. Fogalmuk sem volt arról, hogy jóban vagyunk velük, együtt kívánjuk megünnepelni a bronzérmünket. Enyhén alulinformáltak voltak. Hogy megakadályozzák a tömegverekedést, brutálisan összeverték mindenkit. Kapott ott a birkózó Oláh Gyula, aztán a farmergyártó Perfecto Johnny is. Csak Gatyá úszta meg, igaz, őt még a meccs előtt begyűjtötték. A találkozózt követően Fohn Tamáséknál buliztunk Siófokon, eljöttek a futballisták is a kerti partira. Megint támadt csöppnyi kavarodás, ugyanis Taki Bandi hirtelen zavarában leittasodott, és fel akarta gyújtani a kégli nádtetejét. Hadd lángoljon a zsuppfedél, mint az Úri muri című kötelező iskolai olvasmány legvégén. Jelzem, a korhelyt nem hívta meg senki a Balatonhoz.

A váci kupadöntő után sehol sem találtunk nyitva boltot vagy kocsmát, már mindet bezárták, esetleg szanaszéjjel verték az előttünk hazafelé tartók. Rettentően égett a gyomrunk, ahogy mondani szokás, rágásunk volt. Sima vízzel is beértük volna, csak ihassunk. Veresegyházon végre ráakadtunk egy házra, takaros porta volt, kerekas kúttal az udvarán. Bementünk. A konyhában egy tökrészeg vénember hatalmas fazékban töltött káposztát főzött. Éjfélkor! Mialatt mi ittunk a kútból, valaki az egész kondér kaját kihozta, mert az öreg manus elszunyált vagy ilyesmit művelt. Nem főttek meg rendesen a töltelekek, és a

„friss” kútvíz is megtette a jótékony hatását, így hát Csumi pánikszerűen lefosta a fehérre mázolt házfalat. Erre egyáltalán nem, arra viszont büszke lehetek, hogy Varga Pistát ketten búcsúztattuk el Lófejjel, amikor visszavonult a válogatottból. A románokkal játszottunk a Hódosban, akik akkor a planéta szűkebb élvonalához tartoztak. Cornel Penu, Ștefan Birtalan, Cristian Gațu, Gabriel Kicsid, Radu Voinea, Gheorghe Gruia mind-mind világsztárok voltak. A televízió közvetítette a mérkőzést, csodálatos hangulat uralta a fedettet. Különben rajongója voltam a Debreceni Dózsnak, gyakorta kinéztem a Kisstadionba, ahol folyvást harsogott a dobhártyarepesztő hangorkán. Szép idők voltak.

IHÁSZ (UNSCARRED)

Az egyéni rekordot hozó túránk a Fáy utcai volt, mert egyetlen portya folyamán háromszor kísérték be mindkét buszt a rendőrök. Először Angyalföldön, aztán Hatvanban, végül Füzesabonyban. Pesten a lilákkal csaptunk össze, a hatvani benzinkútnál a romákkal és a stricikkel. Utóbbiak krémszínű Ladával hajtottak közénk, meg lett az is dolgozva. Váratlanul felbukkant a helyszínen egy másik hasonló színű jármű, abban egy teljesen vétlen, mit sem sejtő házaspár

Parázs perpatvar a sárga lajbisokkal Diósgyőrben 2007 tavaszán

ült. A mieink hamarjában összetévesztették a két Ladát, és ez utóbbit is összezúzták. 170 ezer forint kár keletkezett benne. Füzesabonyban egy kistraktor jutott hasonló sorsra, szerteszét kapták.

Zalaegerszegen 5-1-re nyertünk, a rangadó elejét nem láthattam, mert lefogtak. A társaim ekkor tüzekkel kezdték hajigálni a kommandósokat, viszont megígérték nekik, ha elengednek, jók lesznek. Ki is eresztettek.

Monoron leszedtem az FTC csapattablóját a sötét oldaláról. Először csak odatámasztottam a falhoz, aztán beleléptem, hogy ripityára törjön. Nem tehetek róla, ingerel a látványa. Na, akkor kitört a vihar, a helyi fradistákkal és egy erősen illuminált sofőrrel ment az adok-kapok.

Pécsett is bezsuppoltak mindnyájunkat. A mecsekiekkel egyébként rendben vagyunk, mégis megtörtént, hogy a helyi közlekedési eszközből kiordibáltak nekünk. A Wrong Side válaszlépésben megdobálta a buszt. Több órát dekkoltunk bent, meg kellett várni a főkapitányt, hogy döntsön a sorsunkról. Miközben telefonáltak a rendőrök, kihúztam a vezetéket a falból, menten elhallgatott a készülék. Akkor visszadugtam, ám ahogy csengett, megint kirántottam. A zsekák nem értették, miként hallhatják a csengőt, ha egyébként rossz a szerkezet. Hajnalban Apiék elvállalták a bulit, a többieket ezért hazaengedték.

Tulajdonképpen már a bevonulásom előtt jártam a mérkőzésekre, állandóan csak 1993-tól. Akkor páran – Olivér, Prém Zoli, Petres Csabi, Papp Zoli, Sárga – kitaláltuk az Unscarredet, egyfajta hardcore-csoportot. A Pantera énekese, Phil Anselmo viseli a hasára varrva a feliratot. A szimbólumunk – a válamra tetovált ördögfej – eredetileg a Sepultura gitárosának hangszerére lett matricaként felragasztva, onnét koppintottuk. Hadd mondjam el, hogy az Unscarred hivatalosan nem oszlott fel. Ellenben Olivér kiment Angliába, Sárga is elköltözött Debrecenből, Petresből időközben lelkes barlangász lett, idegenbe sokszor egyedül vittem el a lepedőnket. Többeknek nem tetszett, hogy néha fesztivált rendeztem, így aztán mára nincs meg a társaság. Az nem igaz tehát, hogy belső ellentétek miatt bomlott fel.

Szkopjében mázlink volt. A feleségemmel, Krisztivel és Jegessel még meg tudtunk csípni egy taxit, és elhúztunk a határról, ahol a többieknek rostokolniuk kellett. Istentelen forróság volt, sört nem szolgálhattak ki, muszájból üdítőket lefetyeltünk. Az egyik kocsmá kikövezett folyosóját csapvízzel elárasztottam, ott csúszkáltunk a seggünkön, mint a strandok kanyargós csúszdáin szokás, a macedónok megszakadtak a röhögéstől. Mickék is kibújtak a kontroll alól, sőt maradtak reggelig, és éjjel Szkopje valamelyik szállodájában aludtak.

Lubinba, a Zagłębie elleni kupameccsükre hárman kísértük el a csajokat. Én voltam a pilóta, Olivér és Papp Zoli jöttek velem. Zoli végig pityókás volt, hol aludt, hol meg pótolta a folyadékvesztését, pedig kint cudar hideg uralkodott. Metz is én vezettem az első utunk alatt, akkor szedtem el a lila sábeszdeklit az illetőtől. Visszakapta, nehogy sírva fakadjon. 2007 márciusának közepén Ikastig újfent magam kormányoztam el a kisbuszt, Dániában tizenöten buzdítottuk a lányainkat. Jártam kétszer Metzben, egyszer Szófiában, Leverkusenben, Lubinban, Lublinban (azaz Chełmben), Zilahon, Kaproncán, Brassóban. A focistákkal együtt Wolfsburgban, Varasdon, Szalonikiben, Bruges-ben, Manchesterben, Donyeckben, Szkopjében. Többször kilátogatottunk Németországba, hogy a barátaink, a Boys Bielefeld csapatát, az Arminiát megnézzük.

A donyECKi utazás nyújtotta számomra a legtöbbet. Remek brigád jött össze a vonatra, fantasztikus élményekkel gazdagodtunk, mintha afféle időutazáson vettünk volna részt. Fel sem tűnt senkinek, hogy közel öt napig nyüstölődtünk a hálófülkékben. Tényleg úgy éreztük, hogy már másnap – habozás nélkül mindnyájan – indulnánk vissza Ukrajnába, ha lehetne. Az eredményt leszámítva minden ragyogóan sikerült.

Békéscsabán lerendeztük a Stormcorner törzshelyét. Már délelőtt átmentünk kisbuszokkal, persze, a „viharsarki violák” megint nem álltak elibénk.

Chorzów stadionjában megfigyeltem, mit művelnek a lengyelek. A válogatottat kísértük ki, és az egyik szektorban a Ruch meg a GKS Katowice huligánjai egymásra találtak. Aligha véletlenségből, ledumálták előre a bokszot. Nem mutogattak, integettek, hanem osztották az áldást, aki jött szembe, nagyokat kapott. Féktelen csata folyt. Mindenkit berámoltak a rendőrök a pályán kialakított fogdába. Búcsúzóul a lefogottak kiüvöltöttek nekünk a rácsokon keresztül valami üdvözlésfélét, válaszul mi németül emlegettük a kommandót. Itthon a ferencvárosi KGG-vel meg a vasasokkal tudtunk frontálisan összemenni. A zöldekkel ki-ki alapon, a Hunyadi Jánosról elnevezett általános iskola melletti füves térségben. Egyet adsz, egyet kapsz, akcióra jön a reakció, és máris melletted teremnek a „kékek”. Az angyal földieket Debrecenben igen megraktuk. Velük a Fáy utcában vívtunk élesebb ütközetet, igaz, sok újpesti segítette őket. Szőke ugyan leverte Steve fejéről a baseball-sityakot, de nem koncentrált Havasira, aki mellbe rúgta. Gatya ezenközben Serfőzőnek mosott be hatalmasat. Sopronban a sárvári szekusokkal rohantunk egymásra. Pitypang rumlizni kezdett a kijáratnál, abból támadt a konfrontáció. Tomfával és viperával csapkodtak a rendezők, holott elvben nem is lehetne náluk ilyesmi fegyver. Noha a City Boys az oldalunkon avatkozott közbe, így is takarosán kaptunk, az angol komám, Mick például a fejére párat.

CSOMA (B-KÖZÉP)

Azzal kezdem, hogy amiket elmondok, mind réges-régen estek meg. Oly messzire az időben a má-tól, hogy néha tényleg úgy tűnik, mintha nem is velem történtek volna meg, hanem valaki mással. Vállalom az eseteket, mert vállalom kell, de nem vagyok benne biztos, hogy újból megcselekedném, amiket egykoron műveltem. Fiatalság, bolondság.

1977-től vitt ki magával atyám rendszeresen a Vágóhid utcába, 1981-től a barátommal, Abai Sanyival mászkáltunk a meccsre. Voltak akkortájt nagymenők, csodáltuk például Balázs Pistit, aki minden bunyónál a frontvonalban küzdött, hatalmas vállalai voltak, irtózatásokat tudott ütni. Láttuk, amint Kincses Ervin szórja bele az ózdiakat a Csónakázó-tóba, előtte gondosan megszabadítja őket a zenélő karórájuktól. Igen, én határozottan az ózdiakra és a Csónakázó-tóra emlékszem!

15 évesek lehettünk, amikor Sanyival elszöktünk Miskolcra, a Képes Sport által rendezett hagyományos teremtnára. Ő beadta, hogy nálunk alszik, én meg azt hantáztam, hogy náluk éjszakázom. Mit törődtünk mi azzal, hogy hol hunyunk! Valami liftházban, vagy hol húztuk végül meg magunkat. Persze, lebuktunk, mert anyám vasárnap délben átszólt Abaiékhoz, hogy jöhetne a fiú haza, asztalon a húsleves. Akkor kiderült, hogy a két kölyök péntek este óta se itt, se ott. Hát hol lehetnek? Amikor hazaértünk, el kellett szépen mindent meséljünk, nem volt értelme a további kanyarózásnak.

A csapolásos anekdotáról hallhattál, elég sokat emlegetik. Csabán kapatos voltam, mit színezzem, kellemesen beszívtam. A szünetben kimentünk Gatyával a büfébe, aztán rossz irányba indultunk vissza, eltévedtünk, egyszerre csak ott áll velünk szemben negyven lilafehér drukker. A havernak az a mókás ötlete támadt, hogy ordítsuk oda nekik a „Hajrá, Loki!” csatakiáltásunkat. Megtettük, mi több, be is mentünk közéjük. Nem kellett volna. Gatyá ki tudott onnét húzni, én viszont az igen meredek feljárom orron csúsztam körülbelül nyolc lépcsőfokot. Kelnék fel, fejbe rúgnak. Megpróbálok másodszor, megint kapok a kókuszomra pár rúgást. Nem tudom, meddig osztottak, hogyan kerültem vissza a mieink közé. Talán a rendőrök jöttek, mire amazok abba hagyták a fenytésemet. Morózus lettem, ezért aztán a mérkőzés lefújását követően rátekertem a kezemre a zászlót, és azzal bezúztam a fedett egyik ablakát. Felmenekültem a buszra, a zsaruk uccu utánam, én meg innét kapok egy pulóvert, onnét egy sapkát, ez sálat dob felém, amaz kabátot, viharos sebességgel átöltöztem, hogy ne tudjanak azonosítani. Hazafelé valamivel jobb hangulatom támadt. Meglehet, Köröstarcsánál zúdultunk le a buszokról, egyet közülük szépen összegányoltak a viharsarkiak, kettő relatíve jó állapotban maradt. Bementünk a csapatokba, ahol a madám nem győzte a csapolást. Megnyugtattam, profi vagyok, majd én segíték. Kimértem hamarjában vagy negyven korszóval. Kinyögi az öreglány, mi van a pénzzel? Jaj, a kezét csókolom, ahhoz nekem semmi közöm, nem azt ígértem kegyednek, hogy a kasszánál segédkezem, hanem a csapolásnál! Az utolsó kriglit magamnak készítettem, meg is iszom, ki is fizetem. A többit tessék ezeken itt behajtani! Nem jár érte földíj, ha eltalálsz, mennyit tudott utólag beszélni a jóasszony.

A kálkapolnai ügy tipikus esete annak, miként lehet a bolhából elefántot kreálni. Buggyant kólát keverték össze borral, a szörnyű kotyvaléktól és a rázkódástól megröccent bennem a ganaj. Szóltam a pilótának, gyorsan álljon meg, máskülönben tuti a nadrágomba küldöm a komposztot. Amikor bementem a csehó mellékhelyiségébe, az épület még nagyjából egyben volt, amire kijöttem, rá sem ismertem. Faggatott az ott bámészkodó zsernyák, hogy mit műveltem. Jelenttem neki a tényállást, a heves hasmars következtében a vécében töltöttem az időt. Olyan nincs – közölte szigorúan, és engem is bevitetett a kapitányságra. No, gondoltam, új fejezetet írok a magyar kriminalisztika történetkönyvébe. Sok rémtörténetet hallottam már erről meg arról, ám hogy valakit szarásért vigyenek el, és egyenesen a latrináról! Abszurd volt a szituáció, úgy is kezeltem, mert mint jeleztem az imént, az „érdemi munkából” nem vettem ki a részemet, éppen kínlódtam a hullámokban érkező fosással. Kérdik bent, hogy hívnak. Mondom nekik, Leone Öttizesnek. Mindjárt térden vágta, csupán a mihez tartás végett. Kaktusz a Harmadik Birodalmat nevezte meg a születése helyéül, Abai pedig leszögezte, ő bizony nem fog nyilatkozni. Azt hitte, a televíziósok le akarják adni a műsort a királyi meg a kereskedelmi csatornákon. Tévések nem voltak, egy fakabát kamerázott. Ökörködtünk, és erre faragtunk rá, ugyanis a négy legviccesebbnek bizonyuló egyént átvitték Egerbe, ahol 72 óránunk kellett. Még kajánkodtunk is a

Útban Szaloniki felé 2003. november 6-án

rendőrökkel, hogy a zárkában mi majd szépen elsnóblizgatunk, ellenben a biztos urak vasárnapjának biztosan harangoztak! Sokba került nekem ez a buli, ám messze nem úgy, ahogyan képzeled. Apám régi ismerőse védett, a jeles ügyvéd. Kerek esztendeig jártunk vissza Egerbe a tárgyalásokra, de a másodikra már el sem jött a vád koronatanúja, külföldre távozott huzamosabb időre. Nem féltem tőle, aligha tudott volna azonosítani, nem láthatott a tag, hacsak a budi kulcslyukán keresztül nem kukucskált. Elejtették a vádat, mert nem lehetett bizonyítani. Hogy akkor mi került rengetegbe? Minden utunkon a létező összes vendéglőnél, presszónál, étteremnél, büfénél meg kellett álljunk, az ügyvéd úr ugyanis hirtelenjében szomjas lett, és az illetén tikkadt állapota idővel állandósult. Elvben ingyen védett, ám ezek a számlák, és vedd hozzá, hogy nekem is innom illett vele, az ingem-gatyám majd' elvitték!

Háromszor „sikerült” félbeszakítanom találkozót, mindig az agyamban pumpáló indulatok sodortak magukkal. Először az történt, hogy a Fáy utcában „véletlenül” az üstdobot bevágtam a parkettra, amiért három percig állt a csajok meccse. Ki lettem szóban tiltva, természetesen a következő angyal földi helyosztón újból megjelentem. Másodjára akkor, amikor a DVSC-FTC női rangadón egy gyufásdobozba rejtett csavaranyával eltaláltam a sípmestert, akkor mintegy négypercnyi pauzát követően folytatódhatott a küzdelem. Harmadjára jégkorongmérkőzésen randalíroztunk Cicáékkal, meghógolyóztuk a sporttársat a nyitott jégpályán. A DAHK-UTE II második harmadában aztán megsértődött a játékvezető, és végleg berekesztette az összecsapást. Az Oláh Gábor utcában is elragadtattam magam. A Hartmann nevezetű, fekete ruhás egyént fölöttem nem kultiváltam, ezért a lakásom súlyos kulcsosomójával megpróbáltam eltrafálni, amikor szögletnél a közelünkbe jött. Némiképpen alkoholos befolyásoltságomban elvitettem a játékvezetőt, a küldemény az ötösön landolt. Senki sem vette észre, holott volt hátra még vagy 15 perc. A lefújást követően a labdaszedő gyerektől visszakértem a kulcsokat.

Akasztón rendszerint vulgárisan viselkedtünk. Már meg nem mondom az okát, de a rónákon mindig besikeredett a purparlé. Dobáltuk a széket befelé, törtünk-zúztunk, az ördög bújt belénk. Egyszer a tapintatlan Bárány Stadler úr arany pecsétgyűrűjét is majdnem megfújta. Az ülőkék szétkapásakor piros széldzsekit viseltem, könnyű dolga volt azonosítóimnak. Én meg felháborodva kérdeztem, miért pont engem emelnek ki a sokadalomból, amikor van itt rajtam kívül vagy ezerötyszáz debreceni, és legalább a fele duhajkodik? Közben megbotlottam a lépcsőn. Egy rendőr állt mellettem, reflexszerűen odakaptam, hogy megkapaszkodjak, és az ujjam beleakadt az állsúlyjába. Ő ki akarta szabadítani a fejét, engem hátulról rángattak a többiek, a szíj megnyúlt, aztán visszarántott, akár a rugó, én pedig – tisztára ártatlanul – behúztam egyet a közegnek. Az ide-oda ráncigálás megismétlődött vagy háromszor, és mindig sikerült – akaratomon kívül – állon hajítanom a posztot. Hanem amikor előadtam az igazságot – ó, hát hogyan merészelném én háromszor-négyszer közlőre, előre megfontolt szándékkal, teljes erővel megütni a hatóság hivatalos emberét? –, a bíró gyanúsán csuklani kezdett, aztán felmentett.

Általában a DVSC mezét magára öltő valamennyi labdarúgót tisztelem, még úgy is, ha időközben máshová igazol. Egyetlen kivétel Plókai Attila. Vele sem volt semmi bajom mindaddig, amíg meg nem rúgott. 1995 júniusának közepén a DVSC – Kispest-Honvéd 2-1-es bajnoki volt az utolsó itthoni a sorban, berekesztése után száguldottunk befelé ereklyéket gyűjteni. Plókai az egész 90 perc alatt durván játszott, ingerülten mutogatott nekünk, ezért amikor bezúdultunk, kissé érdes stílusban tettem szóvá a modortalanságait. Válaszul éles stoplisával belém rúgott. Nem tudtam revánsot venni, ugrottak rám a rendezők, a társaim is lefogtak, és az egész intermezzo néhány másodperc alatt lezajlott. Magam is sportoltam, ezért pontosan tudom, mit lehet a pályán az ellenféllel szemben megtenni, és mit nem szabad. Amikor a Lokiban játszott, még élő szerződése volt, de nem utazott el a létfontosságú zalaegerszegi osztályozónkra, az esküvőjére hivatkozott. Ki is estünk, a hátvéd pedig a kegyeinkből esett ki. Mi a fontosabb, holmi megnyegző, avagy a DVSC?

BIG
(SZUD)

Apám 1993-ban vitt ki először a meccsre, akkor 12 esztendő voltam. A DVSC-Videoton 2-1-es bajnoki volt az első találkozóm. Az északi oldalon álltunk, de a füstbombák és a petárdák miatt az öregem

biztonságosabbnak ítélte a nyugati részleget. Évekig ott ültünk, onnét jól láttalak benneteket, vagyis az ultrák és egyéb radikálisok fedezékét. 1996 nyarán megalapítottuk a Brigade Ultra nevű csoportot osztálytársaimmal, Mádi Marcival és Bertók Norbival. A keletin, a vendégblokk mellett foglaltunk állást. 1998-ban pakoltunk át a B jelű szektorba. Egyszer Újpestre tartottunk hatan, és Hancsi megkérdezte, nem lépnék-e be a Szívtiprókhoz. Így aztán Pere Norbival kötelékben csatlakoztam a SZUD-hoz. (Norbi addig egyik szervezett osztaghoz sem tartozott.) Páran még mindig a brancsban vannak a régiek közül, például Komcsi, Pethe, Hancsi, Csontos, Balu, Csótány, Nándi, mások már nem, vagy csak időszakosan (Saca, Szöszi, Casual, Kembó, Nagy Csé, Zé Norbi, Kemény). A wolfsburgi volt az első külföldi utam, el is vittek mindjárt, csupán a második félidőt láthattam, a kelta kereszties sálam nem tetszett a szász rendőröknek. Szerencsésnek vallhatom magam, mert számos helyre elkísérhettem külhonba a DVSC-t, a fiúkat Litvániába (Panevezys), Varasdra, Szalonikibe, Bruges-be, Nagyszombatba, Splitbe, Manchesterbe, Donyeckbe, Szkopjéba, Borásba, a lányokat Leverkusenbe, Kaproncára, Zilahra, Brassóba, a Lublin melletti Chełmbe. Nem kell hangsúlyoznom, hiszen te is részese voltál, hogy a donyecki mind közül a non plus ultra.

1999-től haverkodunk a Boys Bielefelddel. Többször jártak nálunk, a 2001-es FTC-DVSC 2-1-es bajnokin, a 2007-es kupadöntőn, aztán a magyar-német és a magyar-osztrák válogatott mérkőzések apropóján. Thomas Starke, a fotósuk tartja velünk a kapcsolatot. Mi is ellátogattunk néhányszor hozzájuk, gondolok itt a Bayern München-Arminia Bielefeld bajnokira (azon Komcsi, Ihász, Pere Norbi, Roland és Csótány képviselték a SZUD-ot), az Arminia-Schalke 04 összecsapásra. Közreműködésükkel konzultáltunk a Leverkusen fanatikusaival a Bayer-Dortmund bundesligás bajnokin.

Az itthoniak között cimboráink nincsenek, a nagy kebelbarátkozások ideje lejárt. Amolyan semleges nexusban állunk a kispesiekkel, a soproniakkal és a hódmezővásárhelyiekkel, ennek a közös politikai platform az alapja. Tradicionális a kontaktus a székesfehérváriakkal, a pécsiekkel és a dunaujvárosiakkal, mi nem szidalmazzuk, nem bántjuk őket, és ők sem szapulnak bennünket. Módosulás következett be a diósgyőriekkel ápolt viszonyban, 2008 februárjában útszéli stílusban gyaláztak minket. Az általuk skandáltak nemigen férnek bele a semlegesség kategóriájába. A borsodiakkal összefüggésben nem szabad elhamarkodottan általánosítani, a Commandos ifjabb harcosai szimpatizálnak velünk, Sturm und Drang huligánjai meg úgysem voltak igazán soha a pajtásaink, legfeljebb anno úgy tettek. Kétségkívüli hideghullám regisztrálható a Debrecen-Miskolc meteorológiai fronton, majd meglátjuk, mit hoz 2008 ősze, felmelegedést, avagy tartós lehűlést.

Büszkén mondhatom, a SZUD 2003-tól egyetlen mérkőzésről sem hiányzott, vívják azt az NB I-ben, a Magyar Kupában vagy a nemzetközi vonalon, egyedül a Ligakupa nem érdeklí a bandát. Egy bajnokin nem lehettünk jelen, arra a rendőrség nem engedett be vendégdrukkereket. Ez 2006 tavaszán az MTK pályáján fogatosított korlátozásokkor történt. 2008. április 26-án, a Tatabánya-DVSC 1-2-es összecsapáson az MLSZ átgondolt – a közjót, labdarúgásunk felemelkedését és az ésszerűséget egyaránt szolgáló – ukáza értelmében hivatalosan nem jelenhettünk meg a Szőnyi úton. Mégis ott voltunk, körülbelül tucatnyi lokista inkognitóban csak bejutott. Építő jellegű ötletem van: a legjobb volna az egész bajnokságot nézők nélkül lejátszani. Vegyük sorra az előnyöket! Nem kellene a kluboknak a rendezőkért fizetniük, a lóvét megtakaríthatnák. Nyugodtan pihenhetne babérjain a kommandó is a kaszárnyájában, nem szedné szét a kerítéseket senki. A televízió persze közvetítené a meccseket, a kalkulált della így befolyyna az egyesületi

Peregnek a dobok, emelkedik az adrenalin, következhet a DVSC-Vác női bajnoki

kasszába, mert a kamera sűrűn megmutatná a reklámokat, mialatt kicsit pihenhetne – a különben sem istrángokat szaggató – két csapat. Ehetnének pizzát, ihatnának kólát a fiúk a technikai pauza folyamán, beszámolhatnának friss és pozitív élményeikről egy-egy terméktípussal szoros összefüggésben. A hirdetések ugyanis a leglényegesebbek, sokkal fontosabbak magánál a futballnál, és valljuk meg, színvonalasabbak is. A szurkolók ebben a jól átgondolt ökoszisztémában csak zavaró tényezők, hát a tűzre velük! Bár, ha a mostani NB I nézőszámait vesszük alapul, láthatjuk, maguktól is rájöttek a kézenfekvő megoldásra, és nem kell kiebrudalni őket a pályákról...

Egyébként mi 2003 előtt is igyekeztünk mindenhová eljutni, de nem mindig sikerült. Magam egyetlen találkozót hagytam ki, a 2007-es REAC-DVSC-t. Szerbiába voltam hivatalos, esküvőre. Újvidéki kedvencem, a Firma egyik pillére nőszült meg. A szerbek a világ élvonalába tartoznak, a régi Jugoszláviában is ők voltak a legjobbak. Másik favoritom, a Boys Reggina sajnos túljutott a zeniten, elhúzódozó krízissel küzd. Igen, mielőtt rákérdeznél, a Jim Morrison-arcképes textíliát én készítettem, és az olaszok adták hozzá az ötletet! Kedvelem a The Doors muzsikáját, tetejébe nem akármilyen fickó volt az énekes. Tudom, szerette drogot, és mi elvből elutasítjuk a narkotikumokat, a SZUD-ban szigorúan tilos a kábítószer élvezete. Általában a balos csoportok alkalmazzák, habár ez idehaza némileg másként alakult. Az újpestiek kezében is fel-felbukkan a kétrudas, amely a kannabisz legalizálásáért demonstrál, és a lilák – hozzánk hasonlóan – a nemzeti erőket támogatják.

(A lélekszabadítónak tartott marihuána szívása a rastafarik szertartásának nélkülözhetetlen kelléke, akiket általában egy jamaikai vallási szekta követőivel azonosítanak. Hosszú, fonott, összefilcesedett varkocsokat hordanak, viselik a zöld-sárga-piros színeket, Etiópia nemzeti trikolorját, és rendszerint a reggae monoton ritmusaira révülnek el. A félvér Bob Marley (1945-1981) volt ennek a zenei stílusnak, mi több, életérzésnek az apostola, aki őszintén hitt Hailé Szelasszié császár transzcendentális mivoltában. A név jelentése: Szentháromság Hatalma. Benne látta a prédikátor hajlamú énekes a néger Megváltót, a szerecsen Jézus Krisztust, aki az örök békét volt hivatott elhozni a világba. Az 1930-ban megkoronázott abesszíniai uralkodó spirituális kultusza ótestamentumi elemeket tartalmaz, elegyednek tanításaiban az afrikai törzsi rítusok, valamint a judaizmus némely jövendölései. A baloldali ultramozgalom elutasítja a faji szegregációt, helyette öskommunisztikus tételeket hirdet az egyenlőségről, a szeretetről, a testvériségről, a szabadságról, az univerzális békéről. A gandza pöfékelése elfogadott a berkeiben. A rasták egyébként természetes anyagnak tekintik a marihuánát, és a natura által nyújtott táplálékként fogyasztják, akár a gyümölcsöket. S.M.)

Inni isznak a Szívtiprók is, magam is szoktam, azonban csak bevetések után. 2003 óta vezényelek a kerítés tetejéről, ott észnél kell lenni, ha érted, amire céloztam. Olykor Pethe Tomi is felmászik mellém, amint a helyzet megkívánja, mondjuk a rangadókon. Előállítva háromszor-négyszer voltam. A wolfsburgiról már szóltam, a második esetre az elhíresült mezőberényi incidensünk után került sor. Fekete maszkot öltve tomboltunk a benzinkútnál, ezért találomra böktek rám, így azonosítottak. 72 órát maradtam bent, mert állítólag ordítottam, szidtam őket. Harmadjára egy DVSC-FTC előtt kaptak el tiltott pirotechnikai eszközök birtoklása miatt. Tőlünk elkoboztak mindent, a fradisták ezenközben majdnem felgyújtották a stadionunkat. Nem röhej? 72 ezer forintnyi büntetést vágta hozzám, szerencsére nem kellett kipörgessem. Az igraci roncsautó-borogatást követően a filmfelvételen szúrtak ki a debreceni rendőrök, 30 ezret dobtam az ablakon keresztül a semmibe azért a hancúrozásért.

Rázós helyzetekbe sokszor sodródtam. A 2003-as FTC-DVSC (0-0) után istentelenül ráfaraghattunk volna ötvenen, amikor a zöld invázió ellepte a gyepet. Tulajdonképpen az ezredforduló előtt és közvetlenül utána szinte minden pesti utunk húzós volt, kevesen verődünk össze a portyákra, a lilák meg a franzstadtiak egymással versengve vadásztak ránk. Akik idehaza habzó szájjal csepülték a fővárosiakat, a túrákon rendre a távollétükkel tüntettek. Közöltük velük, hogy az Üllői úton meg a Megyerin lehetne telepofával átkozni a Fradit és az Újpestet, de nem fogták fel az intelmek lényegét.

A szolnokiakkal a Viktória étterem előtti nagy hóban bokszoltunk, tíz a tíz ellen, kaptak eleget az arcukra. A körmendieket ellenben tévedésből fenyegettük meg. Jöttek a piros-fekete cuccaikban, mi meg azt hittük, az Olaj-táborral van újfent dolgunk, rájuk rohantunk, ők meg szegények nem értették a pofonokat. Mikor kiderült az igazság, tudatosodott bennünk a fatális félreértés, az összes elkobzott sáljukat visszaadtuk. Igaz, az elcsattant fülesek nem lehetett már visszavonni.

2008. április 2-án Győrben vívtunk Magyar Kupa-elődöntőt az Integrál-DAC gárdájával, Szentés Lázár bandériumával. (Azóta hajdani trénerünk áttelepedett a IV. kerületi lila-fehérek kispadjára. S.M.) A DAC Boyz dacból sem merészkedett ki a klub fennállásának minden bizonnyal legfontosabb mérkőzésére, viszont felbukkant az U.CS.K. két fürkészője. Kérdeztem tőlük, van valami újság? Azt válaszolták, semmi egetverő, csak nézik a meccset.

Elkezdett szakadni az eső (a 2008-as tavaszi időszak majd' valamennyi meccsén ezt tette), mi pedig a fedett kispad alatt kerestünk menedéket. Megjegyzem, amikor behúzódtunk alája, még 1-1-re álltunk. Taktikai tanácsokat kiabáltunk be a focistáinknak, hogy „meredek passzokkal operáljatok” vagy „lőjetek távolabbról is kapura”. 4-1-re győztünk, és a lefújást követően edzőnk, Herczeg Bandi leszögezte, hogy „Ez a 90 perc még az enyém volt, srácok, de utána ti jöttök”.

Leverkuseni felvétel a hajdúbrigádról

Jelentem, a görög iskolabusz idejében lefékezett!

„Senkit se szerettem, senkit se tiszteltem...”

Lombok árnyékában oltalmat keresők

*„Annyira megromlottunk, hogy egyáltalán képtelenek vagyunk
valami jónak a cselekvésére, minden gonoszra pedig hajlandók.”
(Heidelbergi Káté)*

Másfajta fociláz

Elmondanám neked, ha nem unná. Dőlj hátra, gyűjts rá nyugodtan, igyál hozzá pár kortyot, mert hosszú történet lesz. Nézd, te ismersz engem, látásból biztosan, egy hosszú hajú alakot az északi lövészárokból. Amolyan korosodó hippiformát, aki olykor tanár, máskor újságíró, megint máskor meg maga sem tudja, hogy kicsoda, aki nem fog sohasem bérletet vásárolni a nyugati oldalra, vagy legalábbis belátható időintervallumon belül bizonyosan nem. Annyit nem öregedhet, hogy a költözködést belső késztetésnek érezze. Amiről beszélek, eddig senkinek sem meséltem el, a komplett sztorit biztosan soha.

1980 nyarán Angliában csatangoltam az első feleségemmel. Inkább voltunk lélekben már külön, semmint együtt, és fogalmam sincsen, mit reméltünk ettől az úttól, két egyensúlyát veszített idegen, hisz ami összetöretett, nem érdemes megragasztani. Akkor még nem sejthettem, ma viszont pontosan tudom. Szóval, szokásom volt mindenén összeveszni Jutkával, és elrohanni, amerre az eszem vitt. Ő meg iramodhatott utánam a lepusztult londoni sikátorokban, a kínai prostituáltak, az irdatlan méretű kutyák és bukott egzisztenciák sorfala között, akikről szállásadónk megvetően annyit szokott megjegyezni, hogy mind „body-snatcher” (hullatolvaj). Vagy követhetett botladozva a Temze menti homokban, ahol éjjelenként a hajléktalan pakik és afrók a tüzeik mellett melegedve fortyogó kondérokban főzték moslékszagú kajájukat. Elképesztő fejhangan vonyítottak, miközben hasist szívtak. Egyik este ingerült párom újból – mondhatni menetrend szerint – a fejemhez vágta, reggeltől kezdve mennyit ittam. Nem fontos már, hogy rengeteget, és az sem perdöntő, hogy igaza volt. (Közel harminc esztendő perspektívájából pedig teljességgel sokadrangú szempont.) A folyóparton botorkáltam, meglehet, fel is buktam egy szétrohadt csónak maradványaiban, amikor a közmondásos mázlim cserbenhagyott. Egyszerre csak a híd árnyékából kalandfilmbe illő rémalak toppant elém. Félmeztelen volt, istentelen mennyiségű tetoválás borította izmos felsőtestét, a haja alig lehetett centis, arcát hegek csúfították. Német huligánnak vélt, szőke sörényem, a farmerszerelése, nem utolsósorban bajor pólóm (pár héttel korábban vásároltam a TSV 1860 München boltjában) alapján pont úgy festettem, akár a germán huligánok néztek ki az 1970-es évek végén. Sörösdobozt szorongatott a kezében, meghúzta, ujjjaival összegyúrta, majd messzire hajította, aztán valamit karattyolt. Én kukkot sem tudtam Shakespeare nyelven, egészében véve ma sem jutottam a mélyére, megszólaltam ellenben németül, a gimnáziumban ugyanis Goethe anyanyelvét tanultuk. Nagy hiba volt, benzín a tűzre, mert a tagbaszakadt monstrum készült a torkomnak ugrani, amikor élesen felcsattant mögülem angolból doktoráló hitvesem hangja (az Isten áldja meg érte New Yorkban, ahol mostanság lakozik), hogy ne bántsd a magyart! Keith W. Baxter – mint később kiderült, így hívták a goromba zombit – ettől némileg elbizonytalanodott, én meg fölkaptam a közelemben heverő jókora kövek közül. Talán önvédelemből tettem, hogy kiegyenlítsem az erőviszonyokat, mindenestre nyomban magamhoz tértem. El is fogott a páni rettenés, az orangután ugyanis harminc kilóval lehetett több, és húsz centivel magasabb nálam. (Néhány nappal előtte Amszterdam külvárosában sikerült belemásznom hasonlóan gázos szituba, ott a fekete díler akartak kinyiffantani, miután nem vásároltam tőlük a „barna cukorból”. Jatagánszerű késükkel idegesen hadonásztak a nyakam előtt, de a csavargók órangyala nem hagyott cserben, infantilisan rájuk vigyorogtam, mint aki jószerével fel sem fogja a helyzetét. Bugyuta reakciómtól megnyugodtak, újból megpróbálták a nyakamba varrni az „anyagot”. Nemsokára bekanyarodott az utcába egy járőröző ko-

csi, láttára a drogárusok elinaltak a szélrózsa minden irányába. Igazoltattak a hollandus konstáblerek, majd szolgálatkészen hazafuvaroztak a reptér melletti kempingbe. Magamtól talán sohasem találtam volna el a sátoztáborhoz.)

A kidekorált főemlős visszakerdezt, tényleg magyar vagyok-e, amire lelkesülten bólogattam, hogy a békülés jeleként megkínáljam a nálam leledző lapos palackból. (Abban az időben francia konyakot nyakaltam. Ne kérdezd, miért pont ezt a szeszfélét favorizáltam, aligha tudnék rá épkezláb választ adni.) Nem utasított vissza, így indult ismeretségem a vérbeli brit hardcore-ral. Érdeklődve bámultam a rajzokat, a szövegeket, a felismerhetetlenségig eltorzult ábrákat a vállán, mellén, karján, homlokán, ő pedig látható élvezettel sorolni kezdte a helyeket, ahol felvarrták a dekorációkat. Mind egy szálíg börtönök voltak. Óhatatlanul a futballra terelődött a szó, ahogy egyre többet nyomattunk a csapadékból, és megsejttem, fog ő többet is mondani, hiszen Judit hátizsákjában kotyogott még egy-két nyomjelzős. Nekem nem adott volna egy kortyot sem, erre mérget vehetsz, a veszélyes helyzet azonban engedékennyé tette, és valószínűleg őt is érdekelni kezdte a tökfilkó. Jellegzetes akcentussal hadart, a szavak felét lenyelte, tagolatlanul mormogott, mintha gyomorból beszélne. Az asszony tolmácsolt, az őstulok pedig megnyílt, amint hozzáfogtunk a következő üveghez. Északról származott, a northumberlandi bányavidék – már meg nem mondom melyik – szeméttelépéről. Apja vájár volt, amíg el nem vitte a ginnel súlyosbított tüdőbaj. Akkor a fővárosba költözött szerencsét próbálni, és a Millwall Clan Treatment nevű falkájához csapódott, a veszett dél-londoni bandához. Többször elfogta a City Police, verekedésért, hivatalos személy elleni erőszakért, emberölésben való részvételért, rablásért le is csukták. (A gyilkosságot 1975-ben nem tudták rábizonyítani, amikor a millwalli haramiák leszúrtak egy walesit, a Cardiff City hívét.) Huzamosabban sohasem dolgozott egy helyen, nem ismerte a megállapodottság érzetét. Rövid ideig árukat pakolt egy haszidista fűszeresnél, különféle halászhajókon matrózként gürizett, zsákolt a déli dokkognál, fákat cipelt a sólyáknál, ha került a melóból, viszont a rengeteg olcsó, színes bőrű proli miatt munkából akadt a legkevesebb. Kirámolta hát korábbi gazdáját, a zsidó szatócsot, aztán együtt ült a dartmoori kóterban egy magyarral, akit General Muranyiként emlegetett. A Generálist nagy renoméja volt a sitten, a Chelsea Headhunters oldalágaként működő Anti-Personnel Firm vezéralakjának számított, amelyik naphosszat a fulhami Putney Bridge környékén rontotta a levegőt és a közbiztonságot. Általa lett újdonsült ismerősömből renegát, vagy ha úgy kifejezőbb, kollaboráns, ugyanis a szabadulásukat követően sem szakítottak ők ketten, és Keith átállt a gyűlölt ellenséghez, a Fejvadászokhoz. Akit a tekintélyes Murányi „tábornok” pártfogolt, az ellen a többieknek sem lehetett kifogása. Falból egy ideig a régiekkel lófrált, amolyan besúgó szerepben, amidőn a Half-way Liners, az F-Troop és a Treatment (együtt definiálják őket Millwall Clannak) akcióra készült, leadta a drótot új haverjainak. Aztán kezdett a vamzer talpa alatt forrósodni a talaj, ám még időben lelécelt, mielőtt kinyírták volna. (Jellegzetes mozdulatot tett a kezével, ahogy elmetéli valakinek a torkát, és gurgulázó gégehangot képezett hozzá. Hátborzongató látványt nyújtott feje fölött a holdsarlóval és a rohanó felhőkkel.) Tőle hallottam először a brutálisabb bünszövetkezetekről: The Gooners Arsenal, The Spurs' Yids Tottenham Hotspur, Inter-City Firm West Ham United, Blades Sheffield United, Baby Squad Leicester City, Main Line Service Crew Manchester City, Scouse Scallies Liverpool, Service Crew Leeds United, Main Firm Cambridge United. A tetkóiról faggattam, a buldogra tisztán emlékszem közülük. Azt mondta róla, hogy ronda, viszont bivalyerős, mindenki legszívesebben belerúgna, de csak próbálja meg! Megbízható, kitartó, hűséges, konok, sohasem adja fel, szívós és elpusztíthatatlan. A dög a mi zsánerünk – foglalta röviden keretbe az ebfajta jellemzését. Vihogva bökött a hasán lévő obszcén figyelmeztetésre: If you like fucking, go fuck yourself (Ha szeretsz dugni, dugd meg magad – finomabb fordításban). Hegyeset pökött, és azt részletezte, hogy 1980-ban kezdtek rosszabbra fordulni a dolgok, amikor a konzervatívok megnyerték a választásokat, és Margaret Thatcher rendesen befűtött a csirkefogóknak. A Vaslady könyörtelenül lecsapott rájuk, elkapta a mogyorójukat, azóta járnak feléjük a cudarabb hónapok. (Miközben bámultam a jelenést, John Osborne 1965-ben bemutatott darabja, a Dühöngő ifjúság egyik mélyenszántó monológja csengett a fülemben, amelyikben a főhős azon medítál, hogy „Mi már nem áldozhatjuk fel életünket az igaz ügyért. Megtették ezt értünk a harmincas-negyvenes években, amikor mi még kölykök voltunk. Ha majd jön a nagy mennydörgés, és mindnyájan odaveszünk, hát akkor sem a régi divatú, nagyszabású eszmékért ontjuk majd a vérünket.”)

A hírhedt vagabundoknak, a megrögzött kötekedőknek, a lump kocsmatölteleknek nem maradt semmi a divatjamúlt viktoriánus korszak dicsőségéből, a British Empire uralmából, csak az elemi készítés arra, hogy – kivált külföldön – féktelenül randalírozva, gorillák módjára tombolva próbáljanak maguknak morzsákat visszarabolni a hajdani glóriából. Ugyanakkor éppen a hosszú ideig uralkodó királynő, Viktória (1837-1901) alatt hoztak hihetetlenül kegyetlen törvényeket: a „világ műhelyében” 232 bűncselekményfajtáért járt halálos ítélet, míg Franciaországban csupán hatért! A zord időkben a svihák aligha kerülte volna el a bitófát...

– Imádom, ha félnék tőlem, inkább így legyen, mint fordítva – folytatta öntelt arckifejezéssel, viszszaökkentve engem a jelenbe. Odabent ha betojsz, öcsém, véged van. Érted? Eltaposnak, mint a poloskát. Lefognak és megerőszakolnak a buzik, mosogatórongyként facsarnak ki a smasszerok. Nem majréztam soha, ha ütni kellett, először én ütöttem. Tanuld meg, magyar, mert ez a titok nyitja, hogy te húzz oda előbb. Ne mérlelj, ne taktikázz, bumm, egyenest bele a patkány búrájába! Különben ráfaragsz, kikészítenek, hulla leszel. Ha parázol, ne járd meccsre, vagy ülj fel az aranyeres trottyok közé a fedetre, és rágicsáld a tökmagot. Egy ideig még diskuráltunk, sorolta a balhéit, mutogatta a sérüléseit, alighanem azért, hogy élvezze fancsali képem látványát. Közelgett az éjfél, az eső is cefetül rákezdet. El kellett kapjuk az utolsó metrószerelvényt, hogy kimenjünk vele Tottenhambe, ahol laktunk. Sohasem láttam többé.

Napokig rágódtam az élményeken, végső soron máig sem tudtam szabadulni a hatásuktól, mintha megállt volna az óraszerkezet. Én nem vagyok és nem is voltam soha huligán, ultrának sem vallhatam magam, legfeljebb csak szerettem volna ultrává lenni. Nem ment, megmaradtam fanatikus, ám mégiscsak átlagosan szürke drukkernek. Valójában nem is erről akartam neked regélni, ha már végighallgatsz ilyen türelemmel, hanem az erőszakról. Írtózik tőle minden porcikám, de az ember előbb vagy utóbb részévé válik mindannak, amit utál. Biztos lehetsz benne, harminc évvel ezelőtt hányingert kaptam volna az olyan fazontól, amilyennek most látsz, amint ülök veled szemben. Ez tuti! Csak hát van az éremnek másik oldala is: vajon hogyan lehetett volna másképpen élni? Megpróbáltam így is meg úgy is, jobbra, többre nem futotta a kreativitásomból és a kapacitásomból. Abban, hogy mindenki saját sorsának kovácsa, az elejétől fogva nem bíztam. Higgyék az egzisztencialisták, ha beérik vele. Elolvastam viszont Nick Hornby *Fever Pitch* című 1992-es bestsellerét. Tudod, magam is Arsenal-fan voltam, amíg a Gunners angol csapat volt. Érdekel az irodalom, elvégre az egyik szakom, nekifutottam hát a regényének. Egyívásúak vagyunk, a szerző meg én, egyébként is sok a hasonlóság közöttünk. Ő is tanított, atavisztikusra növesztett bozontot hordott, rajong a progresszív rockzenéért, mint generációnk szinte valamennyi identitása után kajtató, elfuserált értelmiségije. Hasztalan küszködtünk önmagunkkal, a beteg mámorokkal és kínzó mákonyokkal, mert rendre legyőztünk általuk. Nick angol középosztálybeli famíliában született, én ellenben magyar alkalmazotti család sarja vagyok. Elsőre nagyon tetszett a könyve, másodikra még jobban. Megrészegedtem az oldalaitól, ám legott el is kámpicsorodtam, hisz ennél többet, differenciáltabbat, fajsúlyosabbat nem lehet elmondani a labdarúgásról, a szurkolás mindenhatóságáról, a közösséghez tartozás szentségéről, mint amennyit – és főként amiképpen – a jeles dokumentalista elmondott. Majd arra gondoltam, nem érdemes így közelíteni a dilemmához, ebből az alapállásból kiindulva Ady Endre után nem akadt volna poétánk, aki csupán egyetlen lírai sort is megkockáztatott volna. Akkor éreztem rá, ugyan megközelítőleg hasonlót sem lehetséges összehozni, és epigonkodni sem óhajtának, de másfélét lehet. Azt hiszem, a kiváló irodalmár elkendőzte olykor a véres valóságot, és itt legyen a minőségjelzőn a hangsúly. Mert olyan nincs, hogy ott vagy a bandában évtizedeken keresztül, idegenben és otthon – kvázi neked egyre megy, kokárdásan, mezben, sityakban lófrálsz, akár a többiek, mégis valahogyan mindig kívülállóként. Te sohasem kapsz, nem futsz el amazok elől, nem szólsz a nyakuk közé, nem vágnak orrba a rendőrök a gumibotjukkal, nem farol rád a petárdáktól megriadt lovuk, nem fejel mellbe csaholó farkaskutyájuk a szájkosarával, nem nyeled a könnygázt, amit közvetlen közletről fújnak a szemedbe, nem visznek be az őrszobára, valamiképpen folyvást megúszod. Illetve egyszer nem, tudniillik 1970-ben az akkor 13 esztendőssé kissrácot két néger kamasz felkérte az Arsenal-Derby County bajnoki után, a Highbury közvetlen közelében. Elvették a sálját, majd otthagyták bőgve a porban. Mintha nagyszünetben a labdáját rekvirálták volna el a felsősök a sulis udvarán, vagy az üveggyóit a szomszédos utcabeli zsvá-

nyok. Utána sohasem került zűrbe, saját bevallása szerint. Nos, ez így nem megy, pajtás, biztosíthatlak róla, örökké nem lehet mázlid! Meg aztán semmit sem szól a szurkolói tudat ambivalenciájáról, hogy nem lehets egyszerre hidegen racionális és kétségbeesetten irracionális, szinkronban kívülálló is meg bennfentes is, noha vágnál rá.

Meglepetésemre ilyesfélével szembesíti az olvasóit: „semmi sem tud úgy feldobni egy unalmas meccset, mint egy jó kis bunyó. A mellékhatások kivétel nélkül jótékonyak – a játékosok és a szurkolók elszántsága megerősödik, a cselekmény sűrűbb lesz, a pulzus felgyorsul –, s hacsak a meccs nem fajul folytonos acsarkodássá, egy kis csetepaté számomra roppant vonzó extra, olyan, mint egy tetőterasz vagy egy kandalló. Ha sportújságíró volnék vagy a futballhatóságok képviselője, természetesen az ajkamat biggyeszteném, elítélően morognék, követelném, hogy büntessék meg a magukról megfélemedezetteket – a civakodás, akárcsak a könnyű drogok, nem sok élvezetet nyújtana, ha hivatalosan szentesítenék. De szerencsére az én vállamat nem nyomja a felelősség: én csak szurkoló vagyok, nem az én kötelességem örködni a futballerkölcsök fölött.” Primán van megfogalmazva, az esztétikum aspektusából majdhogynem tökéletesen. Irigylem is barokkosan burjánzó, monumentális körmondatiért, sziporkázóan szellemes adomáiért, míves metaforáiért, egyszóval mindenért, csak az egész esik túlon túl messzire az említett véres valóságtól. A verekedés ennél sokkal profánabb, a mechanizmusa is ördögien triviális: vagy téged csépelnek, vagy te ütsz más. Mindkét eset szörnyű, visszataszítóan közönséges, és garantáltan nincs bennük semmi felemelő, netán „vonzó extra”.

Máshol tételesen analizálja a brit lelátók mennyiségi és minőségi szerkezetét, szociális és aszociális konstellációit: „Manapság csak a fafejúk kételkedhetnek abban, hogy van összefüggés a szociális és gazdasági körülmények, illetve a futballerőszak között. (...) Egy huszonöt ezres tömegben mindig lesz néhány száz bajkeverő, de amikor a tömeg öt-hatezresre apad, ugyanaz a néhány száz továbbra is ott lesz, és hirtelen a csöppnyi kisebbség szerepe felértékelődik, a klub pedig keresztet vehet a jó hírére. Amint egy klub hírhedtté válik, vonzani kezdi azokat az embereket, akik az erőszak ígéretére csapódnak egyik vagy másik csapathoz.”

Nekem olybá tűnik, Nick Hornby szentül meg van győződve az individuális reflexek működéséről, amelyek – valamely magasabb rendű szubsztancia közbenjárására – megóvják a jól szituált cambridge-i intellektust a nemkívánatos hatásoktól. És a megrögzött outsider a magas katedrája mögül már nyugodtabban emelheti fel tiltakozó hangját, és prédikálhat a faji szegregáció, főként az antiszemitizmus, a tolerancia hiánya, az emberi brutalitás és közöny, az elidegenedés, valamint a világ valamennyi ocsmánysága ellen. Igen, ezt a planéta összes művésze megteheti, sőt kötelessége is megtenni, ám az intenzív erkölcsi elutasítás dacára sajnos a világ valamennyi ocsmánysága továbbra is létezik. Mi több, létezni is fog. Megteheti, mondom én, ha volna még széthullott valóságunkban szemernyi értelme az eszmék és az igazságok hirdetésének, a próféciáknak. A szó gyenge fegyver, különösen abban az esetben, ha el sem olvassák a magvas gondolataidat, akiknek adresszáltad őket. „Ha holtakat nem ébreszt: mit ér a trombitaszó?” – fakadt ki teljes joggal a szkeptikus Babits Mihály jó nyolc évtizede.

A legfőbb gondom a Focilázzal, hogy említést sem tesz a negatív tömegpszichózis ortegai víziójáról. Azt kérdezed, melyik egyesületben futballozott az érintett? Nos, José Ortega y Gasset szellemtörténész-ként vált ismertté, kitűnő traktátust publikált A tömegek lázadása címmel. A spanyol tudós 1929-ben úgy látta, a spontán közösségekben csökken a morális autonómia, a felelősségérzet, és én tökéletesen osztom álláspontját, tudniillik többször is megtapasztalhattam magamon a csordahisztéria hatását. Mit nevensz? Ja, nem úgy, ahogy te gondold, nem lettem másodpercek alatt pusztító fenevaddá. Azt azonban elhiheted, az inger, az idegesség rád is átragad a társaidról, ajaj, hogy átragad, nem vonhatod ki magad a vibráció hatása alól! És egyszerre csak elkezdesz akként viselkedni, akár a többség. Hitetlenkedsz? Konkrét példát kívánsz? Parancsolj, kiskomám! 2005 szeptemberében az ukrán suhancok megtámadták buszunkat a donyecki mérkőzésről elhúztunkban. Nem tűnt halálosnak az attackírozás, dobáltak mindenfélével. Idehaza hozzáédződünk húzósabbakhoz, tetejébe mind láttuk is, hogy ezt fogják művelni. Habozás nélkül kész lettem volna leszállni az ütött-kopott járműről, ahogyan Hancsi pajti le is pattant, bennünket ellenben feltartóztattak a velünk együtt utazó kommandósok. Ne hidd, hogy azért kívántam leugrani, mert bizonyítani akartam magamnak és másoknak, hogy közel az ötvenhez, két kislány apjaként, diplomázott pedagógusként sem vagyok gyáva. Sajnos, nem dacock-

cióról volt szó, sokkalta rosszabból. Azért akartam kiugrani, mert mindenféle skrupulusok nélkül éreztem, így kell cselekednem. A hordatársadalomból visszamaradó barbár zsigereim diktálták volna a parancsot? Végig sem gondoltam bornírt döntésem súlyát, mi lesz, ha leütnek valami üveggel, netán egy tégladarab betöri a koponyámat, vagy kiviszi a szememet. Elkezdett hatni a gonosz delej, örvénye magával rántott. Csődöt mondott az önkontroll, habár a hasonlóan éles konfliktusokban kellene a legintenzívebben fékeznie. És akkor még szemérmesen hallgatok egyéb viselt ügyeimről (Wolfsburg, Varasd, Szaloniki, Bruges, Split, Vác, Szeged, Fáy utca)! Nem köztörvényes esetek voltak, mégis úgy vagyok velük, mintha nem is én tettem volna, amiket megtettem, hanem a szentpétervári Rogyion Raszkolnyikov, egyenesen Fjodor Mihajlovszki Dosztojevszkij Bűn és bűnhődés című nagyregényéből kilépve. Pedig én voltam az elkövetőjük, és nem jár értük bocsánat, de nem ám! Leginkább önmagam áldozata lettem, aligha aszketikus életformám hozadéka a hasnyálmirigy-gyulladásom. Feledtem Immanuel Kant intését, miszerint az erkölcsös ember sohasem a hajlamai, sokkal inkább a kötelességtudata által vezérelve cselekszik.

Nézd, én tudom, nincs már miben hinnem, és azt is tudom, hogy el fogok számolni odaát mindennel, ami a kontómra került, ha eljön az óráim. Sorjában, kendőzetlenül, és garantáltan lesz miről. Röstellem őket, persze, hogy röstellem! Muszáj egyetértenem hajdani tanárom értékítéletével: a homo moralis nem sülyedhet a kannibáli nivó alá. Lóránt Gyula, az Aranycsapat határtalanul határozott középhátvédje szerette hajtogatni, hogy a dolgokat nevezzük a nevükön. Fentebb gyóntam meg neked, nem vagyok huligán, sem ultra, mégis az adott körülmények között pontosan úgy reagáltam, mintha az említett típusok valamelyikébe tartoznék. Fogjam rá a nyájeffektus ártalmaira botlásaimat? Hohó, etikátlan volna, barátom, mintegy önmagam felmentése! Rá kellett döbennem az évtizedek sodrában, hogy az agresszióra való hajlam valahogyan genetikailag belénk van programozva. Meg vagyon írva a Bibliában is: „És tekintte az Úr Ábelre és az ő ajándékára. Kainra pedig és az ő ajándékára nem tekintte, miért is Kain haragra gerjede és fejét lecsüggeszté... És lőn, mikor a mezőn valának, támadá Kain Ábelre, az ő atyjafiára, és megöle őt.” A kérdés immáron az, mit tudunk, illetve mit akarunk eme bűnös gerjedelem ellen tenni. És tényleg megtegyük-e, ha valóban szükséges? Úgy képzeld, olyasmi ez, mint amikor Édes Anna lelkének legmélyén szunnyadó másik énje fellázad, hogy eluralkodjon a tudatoson, noha a gyilkos ösztönlény létezéséről Kosztolányi Dezső szerencsétlen lányfigurájának sejtése sem lehet.

A Fever Pitch harmadszori tanulmányozása közben gyúlt világosság az agyam sötétkamrájában, hogy az alkotó számára a labdarúgóközeg a stilizált háttér, a színházi díszlet ahhoz, hogy elemezhesse magánélete buktatóit, pubertáskori személyiségzavarát, férfivá érésének kudarcait és sikereit, az alkoholhoz, a szexhez, a nőkhöz, a szerelemhez fűződő kusza kapcsolatrendszerét. Úgy írt zseniális futballkönyvet, hogy epikai remeklése első blikkre az Arsenal csapatáról, a lelátói szubkultúráról, az északi sánchoz való ragaszkodásának misztériumáról, a másodikra viszont az intimebb szféráról, bonyolult szokásairól, depressziójáról szól. Hát, ettől szédületes és utolérhetetlen.

Érdekel a véleményem, figyelsz egyáltalán? Tudd meg, a fociláz szerintem is létezik, de nem abban a fennkölt formájában, ahogyan az ihletett literátor megénekelte. Bárcsak ne a patetikusan cizelláltat, hanem a pucér igazat vallotta volna meg Nick Hornby!

A hírhedt Headhunters bevetésre készül. A háttérben tisztán kivehető a Temze

Az erőszak csapdájában

*„Micsoda kis rész jut egy-egy emberre
a végtelen és mérhetetlen időből!”
(Marcus Aurelius)*

Mítosz és valóság

(Mértéktartóan szkeptikus utószó)

Végezzék el a roppant egyszerű pszichikai kísérletet. Álljon abból, hogy néhányan nézzenek végig valami rövid jelenetet, tökéletesen mindegy, az élet mely területéről választják a témát. A lényeg, hogy azonos történés játszódjon le a társaság előtt, lehetőleg egy időpontban. Teljen el egy-két óra (esetleg egy-két nap), majd mindenki mesélje el az élményeit. Ne lepődjenek meg azon, ha a csoport egyik-másik tagja teljességgel másként emlékezik vissza a látottakra, ha nem lesz a visszatekintések között megközelítőleg sem két egyforma! Ugyanazt nézték, de nem ugyanazt látták, és még lényegesebb, hogy nem ugyanúgy. Az impressziók rögzülése rengeteg komponens függvénye, amelyek részletes analizéséhez külön dolgozat szükségesetne, szakirodalomnak hozzá Sigmund Freud doktor valamennyi tudományos publikációja az emberi lélek és tudat rejtelméről.

Mindezt – epilógus gyanánt – a magam mentségére írom, hiszen az olvasó által kézben tartott kordokumentumot mégis csak én hoztam tető alá. Ha tévedtem, kétségkívül az én bűnöm, ám higgyék el, nem volt célom a tények tudatos elferdítése vagy kiszínezése. Fogalmazhatok autentikusabban: ekként láttam, éltem át a történeteket belülről, és nem passzív kívülállóként. Ebben a formában rakódott le agyam megfelelő szektorában a múlt számos emlékrétege, ezért hát nem lehettem képes másként rögzíteni, majd interpretálni őket. A négy évtized alatt több ezer, sőt tízezer tagja volt a DVSC drukkertáborának, minden bizonnyal a zöme másként taglalná az eseményeket. Figyeljünk erre oda, mert a múltunk is él, és ne kívánjuk önkényesen konzerválni! Különb is szubjektív az optika, amelyen keresztül a valóságot szemléljük, annak folyamatait objektíve visszatükrözni egyenlő a lehetetlennel, ha nem csupán a rideg, a száraz adatokon nyugvó orvosi diagnózis elkészítésére vállalkozunk. Ettől a reminiscenciám elé kitűzött céljaim igencsak messzire estek.

Olykor felettébb nehéz szembesülni az igazsággal, különösen abban az esetben, ha csodásan szép és régi mesét cáfol. Az illúzióromboló statisztika megerősíti, hogy a szentként tisztelt, regék övezte Bocskai FC meglehetősen közöny közepette rendezte a találkozóit, pedig az 1934-es olaszországi világbajnokságra öt labdarúgóját – Markos Imre, Palotás (Pavnicza) István, Teleki Pál, Vágó (Vanicsek) József, Vincze Jenő – delegálta. (Ez a megállapítás annak fényében is igaz, ha tudjuk, abban az időben igen borsos áron értékesítette az egyesület a tiketteket, dacára az egész világot sújtó gazdasági recesszióknak.)

A Bologna elleni KK-meccsre 12 ezren zárandokoltak ki a Nagyerdőbe 1934. június 24-én, holott erről a selejtezőről azt közli Filep Tibor a Fejezetek a DVSC és a Bocskay történetéből című könyvében, hogy „Debrecenben, az új és csodálatos stadionban, a városban soha nem látott hatalmas – 25 ezer – nézőszámot meghaladó közönség előtt sikerült a Bolognát 2-1-re legyőznünk.”

És az imént említett tizenkétezer volt csúcs az 1926-ban alapított sárga-

A legendás Bocskai FC és szurkolói az 1930-as évek elején. Rendre pár ezren nézték csak meg a klub fellépéseit

kék klub történetében. A BFC nézőátlaga az 1930-31-es Professzionális Bajnokságban szökött a legmagasabbra, pontosan 3682 érdeklődő tisztelte meg jelenlétével egy-egy fellépését. A település népessége 1930-ban 117 275 fő volt. (Csak a viszonyítás érdekében írom, hogy az NB II 1983-as őszi nézettsége átlagban 3288 drukkert takart.) Az 1930. június 26-án sikerrel megvívott budapesti kupadöntőjére (Bocskai-Szege-di Bástya 5:1) összesen 1200 (!) szurkoló vett jegyet, annak dacára, hogy állítólagos tömött különvonatok szállították a hajdúságiakat és a csongrádiakat a fővárosba. Adódik előbb a kétely, aztán az abból leszűrt konklúzió: valaki nem mondott igazat a korabeli krónikások közül, mert vagy a finálé nézőszáma nem stimmel, vagy a tömött különvonatok.

Vannak tabuk mögé rejtett könyvek, amelyeket sokan és gyakorta emlegetnek, habár koronként változó dinamikával vágják indexre őket. Mindez nagymértékben függ az aktuális hatalmi kurzusok értékrendjétől, pedig a tilalmakkal (vagy az elvtelen erőltetésekkel) rendszerint eredeti szándékuk ellenkezőjét érik el. Emlékezzenek Éva anyánkra és a tilos gyümölcsre! Említsünk meg a veszélyesen eretnek tartott munkák (Index Librorum Prohibitorum) sorából néhányat, a teljesség igénye nélkül: Adolf Hitler Mein Kampf, Mihail Alekszandrovics Bakunyin Államiság és anarchia, Helena Petrovna Blavastky Titkos tanítás, Friedrich Nietzsche Az Antikrisztus, Átok a kereszténységre, Hans Günther Az európai történelem faji elemei, továbbá apokrifnek számít a Cion bölcseinek jegyzőkönyve is. Sűrűn és elítélően hivatkoznak rájuk, azonban kevesen ismerik, még kevesebben értik meg, kezelik kellő távolságtartással az üzenetüket. Nem szükségeltetik tehát ördögi praktika mítoszok takarta titkokat kreálni belőlük. A probléma mármost az, vajon miféle cenzor, civilizátor vagy kulturális inkvizítor döntheti el, hogy polgártársai számára mi a káros, illetve mi a hasznos szellemi táplálék. A másik oldalról pedig ki merné szilárd meggyőződéssel kijelenteni, hogy mindig a kristálytisztá igazságot írta vagy mondta? Van-e a természetben abszolút és megcáfolhatatlan igazság? Még az is lehet, hogy a kérdés kategorikus válasza sem létezik.

A tiltó szankciókat nem tartom ideális megoldásnak, elsősorban nem jogi, hanem etikai, pedagógiai aspektusból, és meg is indoklom az álláspontomat. Ebben a szintézisben magam is írok betiltott jelképekről, miután meggyőződésem, azért használták őket az alkalmazóik, mert pontosan tudták, hogy tilosak. Mennyire relatív mindez? Az ötvenes évek elején a menyecskék nem hordhattak gyöngyös pártát, túlon túl dekadensnek számított, a katonák Bocskai-sapkájáról nem is beszélve. A Himnuszt az említett időperiódusban nem énekelhették, miután Kölcsey Ferenc Isten áldását kérte nyitó versszakában népünkre, és ez reakciósan klerikális megnyilvánulásnak minősítették.

(Ami azt illeti, a bocskais mente és fejfedő viselőjét egyes körök manapság ismét gyanakvással méregetik, nacionalizmust meg irredentizmust sejtven a mögöttesben. Egyébként támpontom sincsen ahhoz, mivel érdemeltük ki a csapásokat, amelyekkel a 170 esztendeje eltávozott poéta halála után sújtott és sújt bennünket a Teremtő.)

Visszakanyarodva a fentebb boncolgatottakhoz, néhány évtizeddel ezelőtt még kötelező volt az egyetemen Lenint, Marxot és Engelst olvassunk, bezzeg Alekszandr Szolzsenyicin guládjait nem lehetett – csak illegális terjesztésű, hevenyészett fordítású szamizdatként – forgassuk! (Jellemző módon a szamizdat kifejezés orosz.) Ma exkommunikálniuk kellene az illetékeseknek a maguk logikája szerint az összes Marx, Engels, Lenin, Sztálin vagy Tito által írott könyvet, és rossz arra gondolni, hogy József Attila Döntsd a tőkét, ne siránkozz című verseskötetét szintúgy! Hogy mekkora a káosz ezen a téren, azt szűkebb környezetem egyik anakronisztikus példájával bizonyítom. Legyen most itt elég annyi, hogy családommal a debreceni Zöld Sándor utcában lakom. Valamikor a rendszerváltásnak titulált átrendeződés után a miénkkel párhuzamos Szabadság utat (osztályharcos kicsengése, vagy mit tudom én, hogy mi okból) átkeresztelték Kassai útra. Úgy pontosabb, a régi nevét kapta vissza, ám a mi utcánk nevezete akkor sem változott meg.

Az exkommunikált auctor és az indexre tett könyve

Mi a gondom? Pusztán az, hogy a művelet elvégzőinek, illetve elrendelőinek halvány fogalmuk sem lehetett arról, valójában ki volt Zöld Sándor! (Más magyarázatra véletlenségből sem mernék következtetni.) Zöld Sándor orvosként tevékenykedett Berettyóújfaluban a két világháború között, édesanyám jól ismerte a kórházból. A Rákosi-rezsimben hithű kommunista-ként egy ideig a belügyminiszteri tárcát is betöltötte, aztán a „magyar nép bölcs tanítójának” bírálatát követően, 1951 áprili-

Megáll az idő? Avagy az illetékesek nem tudják, ki volt Zöld Sándor?

sában öngyilkos lett. Nem csupán ő, hanem az egész családja. Tettéknek konkrét okai és körülményei tisztázatlanok, nem lehet kizárni az idegenkezűséget sem. Félre ne értsenek, száz évig őrizheti felőlem a doktor emlékét a házunk falára szerelt pléhtábla. Nem vele van bajom, nem is a pártkötődésével, annál inkább a szelektálókkel, az elveikkel és a módszereikkel! Mert ilyen alapon akár Szamuely Tiborról, Farkas Mihályról, Gerő Ernőről, Kádár Jánosról, Lavrentyij Pavlovics Berijáról, Fidel Castróról vagy Mao Ce-tungról is elnevezhetnék az utcánkat...

Sándor Mihály

Tartalom

Némiképp balladisztikus előszó	7
Beatőrület és fridzsiderszocializmus	11
Sikertelenségre kárhoztatva (Az 1970-es évek első fele)	23
Széncsaták hősei (Az 1970-es évek második fele)	43
Rendületlenül (Az 1980-as évek első fele)	57
A Heysel árnyékában (Az 1980-as évek második fele)	77
Ultravirradat (Az 1990-es évek első fele)	89
Az ezredvég nomádjai (Az 1990-es évek második fele)	117
Valahol Európában (A 2000 és 2004 közötti időszak)	139
Bajnokokkal táncolók (A 2005 és 2008 közötti időszak)	169
Jelképek erdeje	209
Hírünk a nagyvilágban	221
Ők mondták, írták – rólunk	237
Görbetükör	245
Másfajta fociláz	279
Mítosz és valóság (Mértéktartóan szkeptikus utószó)	287

Szerző:
Sándor Mihály

Lektor:
Barna Ildikó

Képek:
Magánarchívum
(Bács Zoltán, Czeglédi Zsolt, Derencsényi István, Dihen Tibor, Égerházi Péter,
Gyenes Róbert, Komlóssy Imre, Kulcsár Zsolt, Major Éva, Mátay Detre, Réti Zsolt,
Sándor Alexandra, Sándor Izabel, Sándor Judit, Sándorné Győr Melinda,
Sándor Mihály, Szőke Péter, Varga Benjámín)

Források:
Csao Tifo, Don Balon, El Ascenso, Focivilág, Foot Magazine, Guerin Sportivo,
Hajdú-bihari Napló, 3. Félidő, 6:3 Futballmagazin, Képes Nemzeti Sport, Képes Sport, Kicker, Labdarúgás,
Lokisták, Nemzeti Sport, Népsport, Onze-Mondial, Play SZUD, Super Hinchá, Supertifo, Színes Sport,
Sztár Sport, To My Kibice, Tempo, Tipp,
Török Péter magánarchívuma, Tribine, Tribün, Ultra Front, United Vandals

Borítóterv:
Pap Norbert

Nyomdai előkészítés:
Barna Ildikó

Képszerkesztés:
Jámbor Gyula

Szerkesztő:
Dr. Bács Zoltán

ISBN: 978-963-9822-07-8

Minden jog fenntartva ©

Kiadó:
Campus Kiadó
Debreceni Campus Nonprofit Közhasznú Kft.
4028 Debrecen, Kassai út 26.
Felelős kiadó: a Kft. ügyvezető igazgatója

Készült a Vider-Plusz Bt. Nyomdaüzemében, Debrecenben
Felelős vezető: Lunczer Sándorné

